Regeringens proposition till Riksdagen om godkännande av vissa bestämmelser i Amsterdamfördraget om ändring av fördraget om Europeiska unionen, fördragen om upprättandet av Europeiska gemenskaperna och vissa akter som hör samman med dem

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att riksdagen godkänner Amsterdamfördraget mellan Konungariket Belgien, Konungariket Danmark, Förbundsrepubliken Tyskland, Republiken Grekland, Konungariket Spanien, Republiken Frankrike, Irland, Republiken Italien, Storhertigdömet Luxemburg, Konungariket Nederländerna, Republiken Österrike, Republiken Portugal, Republiken Finland, Konungariket Sverige och Förenade konungariket Storbritannien och Nordirland om ändring av fördraget om Europeiska unionen, fördragen om upprättandet av Europeiska gemenskaperna och vissa akter som hör samman med dem. Fördraget och slutakten till fördraget undertecknades i Amsterdam den 2 oktober 1997. Slutakten innehåller 59 förklaringar, som signatärstaternas konferens har antagit eller beaktat.

I Amsterdamfördraget ingår sex innehållsligt olika block: att skapa ett område med frihet, säkerhet och rättvisa, att föra unionen och medborgarna närmare varandra och att stärka unionens yttre förbindelser samt vidare institutionella ändringar, ett närmare samarbete och en förenkling av fördragen om upprättandet av gemenskaperna.

Området med frihet, säkerhet och rättvisa skapas genom att stärka de grundläggande rättigheterna och principen om icke-diskriminering, införa nya bestämmelser om visering, asyl, invandring och annan politik som rör fri rörlighet för personer i fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, konsolidera det mellanstatliga polissamarbetet och straffrättsliga samarbetet samt införliva Schengenavtalen om avskaffandet av personkontroller vid de gemensamma gränserna i unionens grundfördrag.

För att närma unionen och medborgarna till varandra införs nya bestämmelser om sysselsättning, förstärks socialpolitiken och miljöpolitiken, främjas skyddet för folkhälsan, konsolideras konsumentskyddet, förtydligas tillämpningen av subsidiaritetsprincipen samt bestäms om insyn i unionens verksamhet.

Unionens verksamhet utåt utvecklas genom revidering av bestämmelser som rör den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken samt säkerhet och försvar och genom att göra det möjligt att utvidga gemenskapens behörighet i fråga om ekonomiska förbindelser med omvärlden.

Ändringarna av bestämmelserna om unionens institutioner och beslutsprocesser gäller ett enklare medbeslutandeförfarande och ett utvidgat tillämpningsområde för detta förfarande, flera möjligheter att fatta beslut med kvalificerad majoritet i rådet, en starkare ställning för kommissionsordföranden och för EG-domstolen samt en tydligare behörighet hos övriga institutioner. I Amsterdamfördraget ingår dessutom bestämmelser om ett närmare samarbete mellan medlemsstaterna, dvs. om flexibilitet, och om förenkling av fördragen om upprättandet av gemenskaperna. Förenklingen av fördragen innebär att gamla bestämmelser och bestämmelser som förlorat sin betydelse tas bort utan att artiklarnas sakinnehåll ändras.

Ikraftträdandet av Amsterdamfördraget förutsätter att samtliga medlemsstater ratificerar fördraget i enlighet med sina konstitutionella bestämmelser. Fördraget träder i kraft den första dagen i den andra månaden efter den månad då samtliga medlemsstater har deponerat sina ratifikationsinstrument hos Italiens regering.

I propositionen ingår ett förslag till lag om godkännande av vissa bestämmelser i Ams-

terdamfördraget om ändring av fördraget om Europeiska unionen, fördragen om upprättandet av Europeiska gemenskaperna och vissa akter som hör samman med dem.

Den föreslagna lagen avses träda i kraft samtidigt som Amsterdamfördraget vid en tidpunkt som bestäms genom förordning.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Sida

ALLMÄN MOTIVERING 7

1. Inledning 7

2. Nuläge och ärendets beredning 7
2.1. Finlands medlemskap i europeiska unionen 7
2.2. Regeringskonferensens bakgrund 8
2.3. Förberedelser inför konferensen 9
2.3.1. Förberedelser inom unionen 9
2.3.2. Förberedelser i Finland 9
2.4. Konferensens mål 10
2.4.1. Konferensens agenda 10
2.4.2. Finlands förhandlingsmål 12
2.5. Konferensens gång 13
2.5.1. Förhandlingsprocessen 13
2.5.2. Utformningen av Finlands ståndpunkter 14
2.6. Konferensens resultat 15
2.6.1. Amsterdamfördragets huvudsakliga innehåll 15
2.6.2. Konferensresultatet ur finsk synvinkel 16

3. Amsterdamfördragets centrala innehåll ... 16
3.1 Frihet, säkerhet och rättvisa 16
3.1.1. Grundläggande rättigheter och ickediskriminering 16
3.1.2. Rättsliga och inrikes frågor 17
3.1.3. Fri rörlighet för personer, asylärenden och invandring 18
3.1.4. Polissamarbete och straffrättsligt samarbete 20
3.1.5. Schengenavtalen 20
3.1.6. Asylrätten inom unionen 21
3.2. Unionen och medborgaren 22
3.2.1. Sysselsättning 22
3.2.2. Socialpolitik 23
3.2.3. Miljö 24
3.2.4. Folkhälsa 25
3.2.5. Konsumentskydd 26
3.2.6. Subsidiaritet 26
3.2.7. Öppenhet 27
3.2.8. Övriga frågor som gäller unionen och medborgaren 28
3.3. Effektivering av unionens verksamhet utåt 26
3.3.1. Unionens verksamhet utåt 28
3.3.2. Den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken 28
3.3.3. Säkerhet och försvar 30
3.3.4. Ekonomiska förbindelser med omvärlden 31
3.4. Unionens institutioner 32
3.4.1. Frågan om institutionerna 32

Sida

3.4.2. Europaparlamentet 32
3.4.3. Rådet 34
3.4.4. Kommissionen 35
3.4.5. Europeiska rådet och rådet på stats- eller regeringschefsnivå 36
3.4.6. EG-domstolen och förstainstansrätten 37
3.4.7. Revisionsrätten 38
3.4.8. Regionkommittén 39
3.4.9. Ekonomiska och sociala kommittén 39
3.4.10. De nationella parlamenten 40
3.4.11. Övriga institutionella frågor 40
3.5. Närmare samarbete 40
3.6 Förenkling av grundfördragen 42
4. Ekonomiska verkningar 43
4.1. Verkningar på det nationella planet 43
4.2. Verkningar på unionsplanet 45

5. Verkningar på organisation och personal . 46

6. Miljöeffekter 46

7. Verkningar på medborgarnas ställning ... 46

8. Propositionens förhållande till andra propositioner och internationella överenskommelser 47

DETALJMOTIVERING 49

1. Akter som godkänts av regeringskonferensen 49

1.1. Fördragets struktur och förhållande till de fördrag som unionen grundar sig på 49

1.2 Amsterdamfördraget om ändring av fördraget om Europeiska unionen, fördragen om upprättandet av Europeiska gemenskaperna och vissa akter som hör samman med dem 49

Första delen av Amsterdamfördraget: Materiella ändringar i fördraget om Europeiska unionen, fördragen om upprättandet av Europeiska gemenskaperna och vissa akter som hör samman med dem 49

Artikel 1 i Amsterdamfördraget: Ändringarna i fördraget om Europeiska unionen 49

49 Ingressen .....

Sida

Avdelning I (ny avdelning I) — Gemensamma bestämmelser 50
Artikel A (ny artikel 1) 50
Artikel B (ny artikel 2) 50
Artikel C (ny artikel 3) 51
Artikel E (ny artikel 5) 51
Artikel F (ny artikel 6) 51
Artikel F.1 (ny artikel 7) 52
Avdelning V (ny avdelning V) — Bestämmelser om en gemensam utrikes- och säkerhets politik 54
Artikel J.1 (ny artikel 11) 56
Artikel J.2 (ny artikel 12) 56
Artikel J.3 (ny artikel 13) 56
Artikel J.4 (ny artikel 14) 56
Artikel J.5 (ny artikel 15) 56
Artikel J.6 (ny artikel 16) 56
Artikel J.7 (ny artikel 17) 56
Artikel J.8 (ny artikel 18) 58
Artikel J.9 (ny artikel 19) 59
Artikel J.10 (ny artikel 20) 59
Artikel J.11 (ny artikel 21) 59
Artikel J.12 (ny artikel 22) 59
Artikel J.13 (ny artikel 23) 59
Artikel J.14 (ny artikel 24) 59
Artikel J.15 (ny artikel 25) 60
Artikel J.16 (ny artikel 26) 60
Artikel J.17 (ny artikel 27) 60
Artikel J.18 (ny artikel 28) 60
Avdelning VI (ny avdelning VI) — Bestämmelser om polissamarbete och straffrättsligt samarbete 61
Artikel K.1 (ny artikel 29) 62
Artikel K.2 (ny artikel 30) 63
Artikel K.3 (ny artikel 31) 63
Artikel K.4 (ny artikel 32) 64
Artikel K.5 (ny artikel 33) 66
Artikel K.6 (ny artikel 34) 67
Artikel K.7 (ny artikel 35) 67
Artikel K.8 (ny artikel 36) 68
Artikel K.9 (ny artikel 37) 71
Artikel K.10 (ny artikel 38) 71
Artikel K.11 (ny artikel 39) 72
Artikel K.12 (ny artikel 40) 72
Artikel K.13 (ny artikel 41) 73
Artikel K.14 (ny artikel 42) 74
Avdelning VI a (ny avdelning VII) — Bestämmelser om ett närmare samarbete . 74
Artikel K.15 (ny artikel 43) 74
Artikel K.16 (ny artikel 44) 76
Artikel K.17 (ny artikel 45) 77
Avdelning VII (ny avdelning VIII) — Slutbestämmelser 77
Artikel L (ny 46 artikel) 77
Artikel N (ny 48 artikel) 78
Artikel O (ny 49 artikel) 78
Artikel S (ny 53 artikel) 78

Artikel 2 i Amsterdamfördraget: Ändringarna i fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen 78
Ingressen 78
Första delen — Principerna 78
Artikel 2 79
Artikel 3 79

Sida

Artikel 3c (ny artikel 6) 79
Artikel 5a (ny artikel 11) 79
Artikel 6 (ny artikel 12) 80
Artikel 6a (ny artikel 13) 80
Artikel 7d (ny artikel 16) 81
Andra delen — Unionsmedborgarskap .. 82
Artikel 8 (ny artikel 17) 82
Artikel 8a (ny artikel 18) 82
Artikel 8d (ny artikel 21) 82
Tredje delen — Gemenskapens politik 82
Avdelning III (ny avdelning III) — Fri rörlighet för personer, tjänster och kapital 82
Kapitel 1 — Arbetstagare 82
Artikel 51 (ny artikel 42) 82
Kapitel 2 — Etableringsrätt 83
Artikel 56 (ny artikel 46) 83
Artikel 57 (ny artikel 47) 83
Avdelning IIIa (ny avdelning IV) — Visering, asyl, invandring och annan politik som rör fri rörlighet för personer 83
Artikel 73i (ny artikel 61) 84
Artikel 73j (ny artikel 62) 84
Artikel 73k (ny artikel 63) 85
Artikel 73l (ny artikel 64) 87
Artikel 73m (ny artikel 65) 87
Artikel 73n (ny artikel 66) 90
Artikel 73o (nyartikel 67) 90
Artikel 73p (ny artikel 68) 91
Artikel 73q (ny artikel 69) 91
Avdelning IV (ny avdelning V) — Transporter 92
Artikel 75 (ny artikel 71) 92
Avdelning V (ny avdelning VI) — Gemensamma regler om konkurrens, beskattning och tillnärmning av lagstiftning ... 92
Kapitel 3 — Tillnärmning av lagstiftning 92
Artikel 100a (ny artikel 95) 92
Artikel 100c — upphävd 94
Artikel 100d — upphävd 94
Avdelning VIa (ny avdelning VIII) — Sysselsättning 94
Artikel 109n (ny artikel 125) 94
Artikel 109o (ny artikel 126) 94
Artikel 109p (ny artikel 127) 95
Artikel 109q (ny artikel 128) 95
Artikel 109r (ny artikel 129) 96
Artikel 109s (ny artikel 130) 96
Avdelning VII (ny avdelning IX) — Gemensam handelspolitik 96
Artikel 113 (ny artikel 133) 96
Avdelning VIIa (ny avdelning X) — Tullsamarbete 97
Artikel 116 (ny artikel 135) 97
Avdelning VIII (ny avdelning XI) — Socialpolitik, utbildning, yrkesutbildning och ungdomsfrågor 97
Kapitel 1 — Sociala bestämmelser 97
Artikel 117 (ny artikel 136) 98
Artikel 118 (ny artikel 137) 98
Artikel 118a (ny artikel 138) 98
Artikel 118b (ny artikel 139) 98
Artikel 118c (ny artikel 140) 98
Artikel 119 (ny artikel 141) 99
Artikel 119a (ny artikel 142) 100
Artikel 120 (ny artikel 143) 100
Kapitel 2 — Europeiska socialfonden .. 101

Sida

Artikel 125 (ny artikel 148) 101
Kapitel 3 — Utbildning, yrkesutbildning och ungdomsfrågor 101
Artikel 127 (ny artikel 150) 101
Avdelning IX (ny avdelning XII) — Kultur 101
Artikel 128 (ny artikel 151) 101
Avdelning X (ny avdelning XIII) — Folkhälsa 101
Artikel 129 (ny artikel 152) 101
Avdelning XI (ny avdelning XIV) — Konsumentskydd 102
Artikel 129a (ny artikel 153) 102
Avdelning XII (ny avdelning XV) — Transeuropeiska nät 103
Artikel 129c (ny artikel 155) 103
Artikel 129d (ny artikel 156) 104
Avdelning XIV (ny avdelning XVII) — Ekonomisk och social sammanhållning 104
Artikel 130a (ny artikel 158) 104
Artikel 130e (ny artikel 162) 104
Avdelning XV (ny avdelning XVIII) — Forskning och teknisk utveckling 104
Artikel 130i (ny artikel 166) 104
Artikel 130o (ny artikel 172) 104
Avdelning XVI (ny avdelning XIX) — Miljö 104
Artikel 130r (ny artikel 174) 104
Artikel 130s (ny artikel 175) 104
Avdelning XVII (ny avdelning XX) — Utvecklingssamarbete 105
Artikel 130w (ny artikel 179) 105
Femte delen — Gemenskapens institutioner 105
Avdelning I — Institutionella bestämmelser 105
Kapitel 1 — Institutionerna 105
Avsnitt 1 — Europaparlamentet 105
Artikel 137 (ny artikel 189) 105
Artikel 138 (ny artikel 190) 105
Avsnitt 2 — Rådet 106
Artikel 151 (ny artikel 207) 106
Avsnitt 3 — Kommissionen 107
Artikel 158 (ny artikel 214) 107
Artikel 163 (ny artikel 219) 108
Avsnitt 4 — Domstolen 108
Artikel 173 (ny artikel 230) 108
Avsnitt 5 — Revisionsrätten 108
Artikel 188c (ny artikel 248) 108
Kapitel 2 — Gemensamma bestämmelser för flera institutioner 109
Artikel 189b (ny artikel 251) 109
Artikel 191a (ny artikel 255) 111
Kapitel 3 — Ekonomiska och sociala kommittén 113
Artikel 198 (ny artikel 262) 113
Kapitel 4 — Regionkommittén 113
Artikel 198a (ny artikel 263) 113
Artikel 198b (ny artikel 264) 113
Artikel 198c (ny artikel 265) 113
Avdelning II — Finansiella bestämmelser 113
Artikel 205 (ny artikel 274) 113
Artikel 206 (ny artikel 276) 114
Artikel 209a (ny artikel 280) 114

Sida

Sjätte delen — Allmänna bestämmelser och slutbestämmelser 115
Artikel 213a (ny artikel 285) 115
Artikel 213b (ny artikel 286) 115
Artikel 227 (ny artikel 299) 116
Artikel 228 (ny artikel 300) 117
Artikel 236 (ny artikel 309) 118

Artikel 3 i Amsterdamfördraget: Ändringar i fördraget om upprättandet av Europeiska kol- och stålgemenskapen . 119
Artikel 10 119
Artikel 13 119
Artikel 20 119
Artikel 21 119
Artikel 30 119
Artikel 33 120
Artikel 45c 120
Artikel 78c 120
Artikel 78g 120
Artikel 96 120

Artikel 4 i Amsterdamfördraget: Ändringar i fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen .. 120
Artikel 107 120
Artikel 108 120
Artikel 121 120
Artikel 127 120
Artikel 132 120
Artikel 146 120
Artikel 160c 120
Artikel 170 121
Artikel 179 121
Artikel 180b 121
Artikel 204 121

Artikel 5 i Amsterdamfördraget: Ändringar i Akten om allmänna direkta val av företrädare i Europaparlamentet .. 121
Artikel 2 121
Artikel 6 121
Artikel 7 121
Artikel 11 122
Artikel 12 122

Andra delen av Amsterdamfördraget: Bestämmelser om förenkling av fördragen om upprättandet av gemenskaperna 122

Artikel 6 i Amsterdamfördraget: Ändringar i fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen 122

Artikel 7 i Amsterdamfördraget: Ändringar i fördraget om upprättandet av Europeiska kol- och stålgemenskapen . 130

Artikel 8 i Amsterdamfördraget: Ändringar i fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen .. 133

Artikel 9 i Amsterdamfördraget: Ändringar i institutionsfördraget och fusionfördraget samt protokollet om immunitet och privilegier 135

Sida

Artikel 10 i Amsterdamfördraget 136

Artikel 11 i Amsterdamfördraget 136

Tredje delen av Amsterdamfördraget: Allmänna och avslutande bestämmelser 136

Artikel 12 i Amsterdamfördraget 136

Artikel 13 i Amsterdamfördraget 137

Artikel 14 i Amsterdamfördraget 137

Artikel 15 i Amsterdamfördraget 137

Protokoll 137
A. Protokoll som fogas till fördraget om Europeiska unionen 137
1. Protokoll om artikel J 7 i fördraget om Europeiska unionen 137
B. Protokoll som fogas till fördraget om Europeiska unionen och fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen . 138
2. Protokoll om införlivande av Schengenregelverket inom Europeiska unionens ramar 138
3. Protokoll om tillämpning av vissa inslag i artikel 7a i fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen på Förenade kungariket och Irland 140
4. Protokoll om förenade kungarikets och Irlands ställning 141
5. Protokoll om Danmarks ställning 142
C. Protokoll som fogas till fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen . 143
6. Protokoll om asyl för medborgare i Europeiska unionens medlemsstater 143
7. Protokoll om tillämpning av subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna .. 145
8. Protokoll om medlemsstaternas yttre förbindelser i fråga om passage av yttre gränser 147

Sida

9. Protokoll om systemet för radio och TV i allmänhetens tjänst i medlemsstaterna . 148
10. Protokoll om djurskydd och djurens välfärd 148
D. Protokoll som fogas till fördraget om Europeiska unionen och fördragen om upprättandet av Europeiska gemenskapen, Europeiska kol- och stålgemenskapen och Europeiska atomenergigemenskapen 148
11. Protokoll om institutionerna inför en utvidgning av Europeiska unionen 148
12. Protokoll om lokalisering av säten för Europeiska gemenskapernas institutioner och vissa av deras organ och enheter samt för Europol 149
13. Protokoll om de nationella parlamentens roll i Europeiska unionen 150

1.3. Slutakt till regeringskonferensen 151
Förklaringar 151
Bilagor (konsoliderade fördragstexter) ..

2. Motivering av lagförslagen 165

3. Ikraftträdande 166

4. Lagstiftningsordning 166

5. Behovet av riksdagens samtycke 172

LAGFÖRSLAG 174

Texten av Amsterdamfördraget 175
Slutakt 258

Den konsoliderade versionen av fördraget om Europeiska unionen 284

Den konsoliderade versionen av fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen 305

ALLMÄN MOTIVERING

1. Inledning

Ändringar i Europeiska unionens (EU) s.k. grundfördrag kräver att en regeringskonferens sammankallas och att medlemsstaterna enhälligt godkänner ändringarna i fördragen. Den europeiska integrationen har sålunda skett i etapper, genom flera regeringskonferenser och fördragsändringar. Viktiga vändpunkter i integrationsutvecklingen är Europeiska enhetsakten som undertecknades i Luxemburg 1986 och fördraget om Europeiska unionen (FEU) som undertecknades i Maastricht 1992, dvs. unionsfördraget.

Den senaste revideringen av grundfördragen, dvs. regeringskonferensen 1996 (IGC), inleddes vid Europeiska rådets extra möte i Turin den 29 mars 1996. Konferensen erbjöd unionens medlemsstater en möjlighet att bedöma de samarbetsformer och den samarbetspolitik som tagits i bruk genom unionsfördraget, att gå tillbaka till vissa frågor som inte avslutats genom Maastrichtförhandlingarna samt att svara på aktuella utmaningar inom och utanför unionen. Konferensagendan byggdes upp kring tre ärendeblock: att närma unionen och dess medborgare till varandra, att förbättra unionens handlingsförmåga, särskilt med tanke på en utvidgning, samt att stärka unionens yttre handlingskraft.

Regeringskonferensen 1996 avslutades på politisk nivå vid Europeiska rådets möte i Amsterdam den 16 — 17 juni 1997, då stats- och regeringscheferna antog det s.k. Amsterdamfördraget som ändrar fördragen som ligger som grund för unionen. Amsterdamfördraget består av bestämmelser om ändring av fördraget om Europeiska unionen, fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen (EG) och vissa akter som hör samman med dessa fördrag, bestämmelser om förenkling av de grundläggande fördragen och allmänna och avslutande bestämmelser samt protokoll och bilagor. Med hänsyn till innehållet kan fördraget uppdelas i sex block: frihet, säkerhet och rättvisa; unionen och medborgarna; stärkande av unionens yttre förbindelser; institutionella ändringar; flexibilitet samt förenkling av grundfördragen. Medlemsstaternas utrikesministrar undertecknade Amsterdamfördraget och dess slutakt i Amsterdam den 2 oktober 1997. Fördraget träder i kraft när alla medlemsstater har ratificerat det i enlighet med respektive statsförfattning. I vissa medlemsstater ordnas folkomröstning.

Att konferensens arbete slutförts är viktigt inte bara med tanke på de ändringar i fördragen som genomförts under konferensen, utan också med tanke på andra aktuella frågor rörande utvecklandet av unionen. Medlemsstaterna kan nu koncentrera sig på frågor med anknytning till den ekonomiska och monetära unionen (EMU) och förhandlingarna om följande utvidgning kan inledas. Förhandlingarna kommer att föras under antagandet att Amsterdamfördraget är i kraft då utvidgningen blir verklighet. En annan situation kunde försvåra utvidgningen.

I den allmänna motiveringen i föreliggande proposition behandlas Amsterdamfördraget enligt den indelning som följdes under fördragsförhandlingarna, dvs. per ämnesområde, medan detaljmotiveringen behandlar fördraget artikel för artikel. Förklaringarna till slutakten, vilka inte är juridiskt bindande, kommenteras vid behov. Till slutakten och till denna regeringsproposition har även fogats s.k. konsoliderade versioner av fördraget om Europeiska unionen och fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen i syfte att underlätta förståeligheten. Dessa texter innehåller fördragsartiklarna i den form de har fått genom ändringarna av Amsterdamfördraget. De konsoliderade versionerna är inte juridiskt bindande.

Genom Amsterdamfördraget beslöts om omnumrering av artiklar, avdelningar och avsnitt i unionsfördraget och EG-fördraget. I denna proposition numreras artiklarna enligt den numrering som är i kraft innan omnumreringen. De nya artikelnumren anges inom parentes.

2. Nuläge och ärendets beredning

2.1. Finlands medlemskap i Europeiska unionen

Finland blev medlem av Europeiska unionen vid ingången av 1995. Unionen har blivit en viktig påverkningskanal för Finland för att främja dels Finlands egna mål, dels mål som är gemensamma för medlemsstaterna. Medlemskapet i unionen har även öppnat nya möjligheter för Finland att främja samarbetet

på ett europeiskt och internationellt plan. Genom unionen har Finland strävat efter att främja respekten för demokrati, rättsstaten, jämställdhet och mänskliga rättigheter samt genomförandet av principerna för marknadsekonomi, social rättvisa och en hållbar utveckling.

Under den tid Finland har varit medlem av unionen har landet stävat efter att arbeta konstruktivt, målmedvetet och konsekvent. Det har ansetts nödvändigt att utveckla och effektivera unionens verksamhet för att den skall kunna svara på såväl inre som yttre utmaningar, särskilt de utmaningar som utvidgningen innebär. Finland har gett sitt stöd till de strävanden som avser att förbättra Europeiska unionens insatser för en stabil ekonomisk och social utveckling samt sysselsättning och miljövård. Finland har även understött utvecklandet av den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken i syfte att ge unionen möjligheter att effektivt svara på kriser som hotar stabiliteten och säkerheten. Vidare har Finland strävat efter att främja stärkandet av medborgarnas rättigheter och skydd i medlemsländerna, utvecklandet av samarbetet i inrikes och rättsliga frågor samt insynen i beslutsprocessen i Europeiska unionen.

Finland fick möjlighet att delta i utvecklingsarbetet genast i början av medlemskapet, dvs. vid regeringskonferensen 1996. Under konferensen betonade Finland behovet av att närma unionen och medborgarna till varandra, effektivera unionens yttre och inre verksamhet samt förbereda unionen för utvidgningen. Dessa mål fortsätter att vara viktiga för Finland även efter avslutad konferens. Regeringskonferensen erbjöd också ett tillfälle för centrala statliga organ att definiera Finlands ståndpunkt i de stora linjefrågorna om unionens utveckling.

2.2. Regeringskonferensens bakgrund

Under fördragsförhandlingarna i Maastricht 1990 — 1991 fattades beslutet om regeringskonferensen 1996. Artikel N punkt 2 i unionsfördraget bestämmer att en konferens med företrädare för medlemsstaternas regeringar sammankallas år 1996 för att i enlighet med målen i artiklarna A och B granska de bestämmelser för vilka en översyn är föreskriven i fördraget. Regeringskonferensen omnämns inte bara i unionsfördraget och förklaringarna till dess slutakt, utan det finns också enstaka omnämnanden i bl.a. fördraget om Österrikes, Finlands och Sveriges anslutning till EU, i EG:s regelverk, i flera slutsatser av Europeiska rådet och i vissa andra handlingar, t.ex. i det s.k. modus vivendi om kommittéförfarandet och i röstningsförfarandet med kvalificerad minoritet i skiljedomsutslaget i Ioannina (rådets beslut av den 29 mars 1994, EGT nr C 105, 13.4.1994, s. 1).

Många faktorer bidrog till att man beslutade att konferensen efter förhandlingarna om unionsfördraget skulle hållas redan 1996. Man ville bl.a. återvända till vissa frågor som det inte uppnåtts samförstånd om under Maastrichtförhandlingarna eller i fråga om vilka det ansågs nödvändigt att uppskjuta behandlingen av andra orsaker. Behovet av en översyn av riktlinjerna för den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken påverkades bl.a. av det faktum att den ursprungliga giltighetstiden för fördraget om västeuropeiska unionen (VEU) går ut 1998. Medlemsstaterna ansåg det ändamålsenligt att kunna granska erfarenheterna av och eventuella förbättringsförslag till unionsfördraget några år efter ikraftträdandet. Det förväntades också att de flesta medlemsländerna skulle fylla konvergenskraven för den ekonomiska och monetära unionen (EMU) år 1995. Då kunde frågor med anknytning till EMU:s tredje etapp behandlas av konferensen.

Redan i ett tidigt skede framgick det att situationen vid konferensstarten inte helt motsvarade vad man antagit när unionsfördraget undertecknades. Fördraget undertecknades i februari 1992, men det trädde i kraft först den 1 mars 1993. Detta innebar korta erfarenheter av fördraget då förberedelserna för följande konferens satte i gång. Konvergenskriterierna för EMU avancerade inte heller i medlemsstaterna på det sätt man hade förväntat sig. Konferensens agenda blev dock inte utan innehåll, eftersom flera nya, aktuella utmaningar inom och utanför unionen påverkade utformningen.

De viktigaste inre utmaningarna gällde upprättandet av effektivare institutionella strukturer och beslutsprocesser samt åtgärder för att närma unionen och dess medborgare till varandra. Yttre utmaningar gällde bl.a. bevarandet av världsfreden och stabiliteten i den nya politiska situationen i världen, förändringarna inom den globala ekonomin, verkningarna på sysselsättningen samt konkurrenskraften och skapandet av nya jobb. Utmaningarna gällde också de invandringen

från icke EU-länder samt globala miljöhot och internationell brottslighet. Dessutom kan man se ett tydligt samband mellan konferensen och nästa utvidgning av unionen. De politiska omvälvningarna i Europa efter det kalla kriget, särskilt Sovjetunionens upplösning och utvecklingen mot demokrati och marknadsekonomi i de central- och östeuropeiska länderna, tvingade unionen att ompröva sin ställning och sina mål. Regeringskonferensen ansågs erbjuda goda möjligheter att anpassa de institutionella strukturerna och beslutsprocessen så att unionen blev bättre rustad att ta emot nya medlemsländer.

2.3. Förberedelser inför konferensen

2.3.1. Förberedelser inom unionen

Startskottet för regeringskonferensen 1996 gick vid Europeiska rådets mötet på Korfu i juni 1994 och förberedelserna var uppdelade i två skeden. Under det första skedet rapporterade Europeiska unionens institutioner och rådgivande organ om unionsfördragets tillämpning. I rådets rapport (5082/95, 10.4.1995), kommissionens rapport (SEC(95)731 slutlig, 10.5.1995) och Europaparlamentets resolution (A4—0102/95, 17.5.1995) kommenteras erfarenheterna av tillämpningen av unionsfördraget samt framförs vissa tankar om utvecklandet av unionen. I de rapporter och yttranden som avgetts av EG-domstolen, förstainstansrätten, revisionsrätten, Regionkommittén och Ekonomiska och sociala kommittén betonas särskilt frågor som anknyter till behörigheten hos respektive organ.

I enlighet med Korfumötets slutsatser initierades det andra skedet den 2 juni 1995 då reflexionsgruppen (reflection group), som bestod av personliga företrädare för medlemsstaternas utrikesministrar och företrädare för kommissionen och Europaparlamentet, inledde sitt arbete för att preliminärt kartlägga vilka fördragsändringar som behövdes. Reflexionsgruppens mandat preciserades i slutsatserna från Europeiska rådets möte i Cannes den 26 — 27 juni 1995. Gruppen gavs i uppdrag att undersöka och utveckla förslag för en revidering av de fördragsbestämmelser som man hade planerat att ändra och att lägga fram förslag om eventuella andra förbättringar i en demokratisk och öppen anda med hänsyn till de utmaningar som den nya utvidgningen ställde. Slutsatserna tar också fram mål som bör uppmärksammas särskilt.

Reflexionsgruppen lade fram sin slutrapport för Europeiska rådet i Madrid den 15 — 16 december 1995. Rapporten består av en allmän del och en strategidel som skissar konferensens agenda kring ämnesområdena ”medborgaren och unionen”, ”en effektiv och demokratisk unionen ” samt ”unionens yttre åtgärder”. Europeiska mötet i Madrid betraktade rapporten som en god grund för konferensen. Regeringarna i samtliga medlemsländer lämnade en redogörelse eller en motsvarande rapport senast på försommaren 1996 om sina respektive utgångspunkter inför regeringskonferensen.

2.3.2. Förberedelser i Finland

Arbetet inför regeringskonferensen 1996 inleddes i Finland hösten 1994 under statsminister Esko Ahos regeringstid. Utrikesministeriet tillsatte då tre arbetsgrupper för att utreda frågor i anknytning till konferensen samt en samordnande ledningsgrupp. Ordförande i ledningsgruppen var utrikesministeriets statssekreterare.

Förberedelserna fortsatte under statsminister Paavo Lipponens regeringstid. I enlighet med vad som hade överenskommits i EU-ministerutskottet våren 1995 leddes arbetet av EU-ministerutskottet. Frågor som gällde unionens gemensamma utrikes- och säkerhetspolitik behandlas i regeringens utrikesutskott. En IGC-ledningsgrupp med tre underordnade tjänstemannagrupper bildades för att bereda regeringens ståndpunkter beträffande konferensen och för att stödja utrikesministerns personliga företrädare i reflexionsgruppen. Arbetsgrupperna gällde utrikes- och säkerhetspolitik, institutionella frågor och ekonomiska frågor. IGC-ledningsgruppen offentliggjorde en promemoria om Finlands utgångspunkter inför IGC 1996 den 1 september 1995. Gruppens mandat upphörde i december 1995 i och med Europeiska rådets Madridmöte.

I programmet för statsminister Lipponens regering, vilket offentliggjordes i april 1995, anses det viktigt att Finlands förberedelser inför regeringskonferensen 1996 grundas på ett ställningstagande av riksdagen. Innan reflexionsgruppen konstituerades, ingav statsministern den 31 maj 1995 en redogörelse enligt 54 g § riksdagsordningen om de finska förberedelserna inför regeringskonferensen

med medlemsstaterna i Europeiska unionen, till riksdagens stora utskott och utrikesutskott. Dessutom presenterades IGC-frågor för riksdagen enligt 54 a § riksdagsordningen i samband med förberedelserna inför och rapporteringen av resultaten från mötena med Europeiska rådet i Cannes i juni 1995 och i Madrid i december 1995 samt det extra mötet med Europeiska rådet på Mallorca i september 1995. Ordföranden i IGC-ledningsgruppen hördes av riksdagens stora utskott och utrikesutskott den 29 september 1995 respektive den 11 oktober 1995.

Den 22 november 1995 sände riksdagens stora utskott ett utlåtande till statsrådet (StoUU 2/1995 rd) om förberedelserna inför regeringskonferensen. Utlåtandet behandlar ingående vissa frågor på konferensens agenda. Statsrådet presenterade Finlands mål och utgångspunkter vid regeringskonferensens för riksdagen i en IGC-redogörelse av den 27 februari 1996 sedan man inhämtat Ålands landskapsstyrelses ställningstaganden. Riksdagens utrikesutskott svarade på regeringens IGC-redogörelse den 26 april 1996 genom betänkandet ''Finland och regeringskonferensen'' (UtUB 7/1996 rd). Under arbetet på betänkandet hade utrikesutskottet inhämtat utlåtanden av riksdagens stora utskott (StoUU 2/1996 rd) och grundlagsutskott (GrUU 6/1996 rd). Utskottens ställningstaganden förenade sig i stor utsträckning med de mål och syften som hade lagts fram i statsrådets redogörelse, förutom små skillnader i de frågor som betonades.

Programmet för statsminister Paavo Lipponens regering betonar även betydelsen av en öppen medborgardebatt. I syfte att främja debatten mellan medborgarna tillsatte statsrådet den 25 september 1995 en delegation för regeringskonferensen med 60 medlemmar för att behandla frågor med anknytning till regeringskonferensen. Statsministern var ordförande i delegationen och vice ordförande var utrikesministern och europaministern. I delegationen satt företrädare för olika ideologiska och samhälleliga instanser, universiteten, de båda statskyrkorna samt de centrala fack- och intresseorganisationerna. Delegationens uppgift var att fungera som ett informations- och debattforum för frågor om konferensen samt andra aktuella frågor inom Europeiska unionen. I anslutning till statsrådets kansli tillsattes dessutom en arbetsgrupp som från ingången av 1996 svarade för IGC-informationen och fördelningen av det IGC-anslag som var avsett för medborgarorganisationer. Utrikesministeriets europainformation började publicera ett IGC-blad om konferensfrågor.

Republikens President Martti Ahtisaari utnämnde Finlands förhandlingsdelegation den 8 mars 1996. Delegationen leddes av utrikesminister Tarja Halonen och vice ordförande var europaminister Ole Norrback. Fyra tjänstemän ingick i delegationen, varav en var utrikesministerns företrädare. En av tjänstemannaplatserna cirkulerade, dvs. en expert inbjöds i den fråga som stod på dagordningen.

2.4. Konferensens mål

2.4.1. Konferensens agenda

Regeringskonferensens agenda tog form mellan slutskedet av Maastrichtförhandlingarna och det extra toppmötet i Turin i mars 1996. Agendan påverkades bl.a. av rapporterna från institutionerna, IGC-rapporterna från medlemsstaternas regeringar och framför allt av beredningsarbetet i reflexionsgruppen. Om vissa frågor som togs upp på agendan hade man kommit överens redan tidigare i andra sammanhang.

Följande frågor togs upp direkt till följd av unionsfördraget och dess bilagor:

— i vilken utsträckning behöver den politik och de samarbetsformer som införts genom unionsfördraget revideras för att säkerställa effektiviteten i gemenskapens mekanismer och institutioner (FEU, artikel B),

— är det skäl att utvidga medbeslutandeförfarandet till nya områden (EG-fördraget, artikel 189b),

— på vilket sätt kan bestämmelserna om den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken revideras för att främja fördragets mål och med beaktande av VEU-avtalets tidsgräns 1998 (FEU, artiklarna J.4 och J.10),

— bör nya avdelningar om energi, turism och räddningstjänst tas in i EG-fördraget (FEU, förklaring nr 1),

— bör det upprättas en rangordning mellan de olika kategorierna av rättsakter (FEU, förklaring nr 16).

Även under förhandlingarna om Finlands, Sveriges och Österrikes anslutning till unionen framkom frågor rörande institutionerna som medlemsstaterna vid möten med Europeiska rådet beslutade behandla vid regeringskonferensen. Sådana frågor gällde t.ex.

reformeringen av institutionernas verksamhet, inbegripet röstfördelningen och det antal röster som krävs för kvalificerad majoritet i rådet, och vidare antalet ledamöter av kommissionen samt andra erforderliga åtgärder som underlättar institutionernas arbete i en demokratisk och öppen anda och säkerställer att de fungerar effektivt med tanke på en framtida utvidgning. Genom avtal mellan institutionerna hade man dessutom kommit överens om att behandla vissa andra frågor (utvecklandet av unionens budgetförfarande och genomförandet av budgetdisciplinen samt genomförande av gemenskapsregler genom kommittéförfarande.

Arbetet i reflexionsgruppen som förberedde konferensen hade en viktig betydelse för utformningen av agendan. Europeiska rådets möte i Madrid i december 1995 ansåg att reflexionsgruppens arbete bildar ett gott underlag för konferensen och fastslog att konferensen skulle prioritera följande områden som även hade godkänts vid toppmötet i Cannes i juni 1995:

— att analysera unionens principer, mål och instrument, med de nya utmaningar som Europa ställs inför,

— att förstärka den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken så att den kan klara av nya internationella utmaningar,

— att bättre kunna tillgodose dagens krav i fråga om inre säkerhet, och mer allmänt om rättsliga och inrikes frågor,

— att göra institutionerna effektivare, mer demokratiska och öppnare så att de kan anpassas till kraven från en utvidgad union,

— att förstärka allmänhetens stöd för den europeiska integrationsprocessen genom att tillgodose behovet av en demokrati som ligger närmare medborgarna i Europa, som är oroade över sysselsättnings- och miljöfrågor,

— att se till att subsidiaritetsprincipen tillämpas mer effektivt i praktiken.

Stats- och regeringscheferna i medlemsstaterna kom överens om regeringskonferensens agenda vid det Europeiska rådets extra möte i Turin den 29 mars 1996. Agendan upptar tre stora block som redan hade behandlats i reflexionsgruppen: en union som upplevs som mer väsentlig av medborgarna; institutionerna i en effektivare och mera demokratisk union samt bättre möjligheter för unionen att vidta åtgärder utanför sitt eget område. Konferensen agenda preciserades under de möten med Europeiska rådet som ordnades under konferensens gång. Medlemsstaternas regeringar och kommissionen lade fram flera förslag medan konferensen pågick.

Unionen och medborgarna. Regeringskonferensens agenda betonade behovet av att bygga unionen så att den bättre kan svara mot medborgarnas krav. Man utgick från att byggandet av unionen och Europa skall grunda sig på principerna om demokrati, effektivitet, solidaritet, enhet, öppenhet och subsidiaritet.

I fråga om arbetet för europeiska värderingar blev konferensens viktigaste uppgift att undersöka om man på unionsplanet kunde stärka de mänskliga rättigheterna, de demokratiska värderingarna, jämställdheten och principen om icke-diskriminering. I fråga om effektiveringen av det rättsliga och inrikes samarbetet strävade konferensen efter att uppnå resultat särskilt i fråga om utvecklandet av samarbetsmetoder och instrument, bekämpandet av internationell brottslighet, terrorism och illegal narkotikahandel samt utvecklandet av en effektiv asyl-, invandrar- och visumpolitik. Ett annat mål var att utreda hur domstolskontrollen och den parlamentariska kontrollen kunde ordnas inom ramen för den tredje pelaren. Centrala frågor på konferensagendan gällde sysselsättningen, ett effektivare skydd av miljön och en harmonisering för att uppnå hållbar utveckling samt ett bättre genomförande av närhetsprincipen för att göra unionen mera öppen och transparent. Konferensen skulle också behandla randområdenas och de transoceana öländernas ställning samt unionens öområden. Möjligheten att förenkla och konsolidera grundfördragen fanns också på agendan.

Institutionerna i en effektivare och mera demokratisk union. Regeringskonferensens agenda utgick från att revideringen av institutionerna skall förbereda unionen inför nästa utvidgning och syfta till effektivare verksamhet som är enhetligare och har större legitimitet. Centrala institutionella frågor gällde förenkling och förtydligande av lagstiftningsprocedurerna, ökad öppenhet och bredare tillämpningsområde för medbeslutandeförfarandet. Dessutom tog man upp Europaparlamentets ställning och sammansättning, de nationella parlamentens ställning, effektivering av rådets verksamhet och beslutsmekanismer samt röstfördelningen i rådet. På agendan fanns också en effektivering av kommissionens verksamhet och dess sammansättning samt en effektivering av EG-domstolens och revisionsrättens verksamhet.

Unionens stärkta yttre handlingskraft. Revideringen av bestämmelserna om utrikes- och säkerhetspolitiken avsåg att genom en effektivering av den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken ge unionen mera tyngd som internationell aktör. Enligt regeringskonferensens agenda strävade konferensen efter bättre möjligheter att individualisera den gemensamma utrikespolitikens principer och tillämpningsområden och den ville definiera funktioner som behövs för att främja unionens intressen på dessa områden. Man avsåg att ta i bruk metoder och strukturer som syftar till att möjliggöra effektivare beslut vid rätt tidpunkt samt att uppnå samförstånd om en medelsförvaltning som passar fördraget. Dessutom ville man granska hur den europeiska identiteten kunde stärkas i säkerhets- och försvarsfrågor. Konferensen uppställde också bättre handlingsförmåga vid krishantering som ett mål för unionen.

2.4.2. Finlands förhandlingsmål

Finlands förhandlingsmål fastställdes i den redogörelse som statsrådet lämnade till riksdagen den 27 februari 1996 (SRR 1/1996 rd) och de preciserades under konferensens gång. Redogörelsen beaktar stora utskottets uttalande av den 22 november 1995 (StoUU 2/1995 rd) om förberedelserna inför EU-ländernas regeringskonferens 1996 samt de yttranden som hade inkommit från Ålands landskapsstyrelse. I sitt betänkande den 26 april 1996 (UtUB 7/1996 rd) tar utrikesutskottet ställning till de mål och utgångspunkter som framförs i redogörelsen.

I enlighet med programmet för statsminister Paavo Lipponens regering utgår statsrådets redogörelse från att Europeiska unionen kommer att utvecklas som en sammanslutning av självständiga stater. Enligt redogörelsen ger Finland sitt stöd till strävandena att stärka EU:s handlingsförmåga vad gäller främjandet av en stabil ekonomisk utveckling, sysselsättningen och miljövården. Finland stödjer även utvecklandet av unionens gemensamma utrikes- och säkerhetspolitik så, att unionen effektivt kan främja sina mål och tackla kriser som hotar stabiliteten och säkerheten. Enligt redogörelsen är det förenligt med Finlands ekonomiska och säkerhetspolitiska intressen att EU utvecklas i form av en stark mellanstatlig sammanslutning, på vilken medlemsstaterna har överfört behörighet för att tillsammans använda denna behörighet för uppnående av gemensamt godkända mål. I sitt betänkande omfattade utrikesutskottet denna linjedragning och konstaterade i samband med detta att politiken för att utveckla Europeiska unionen bör bedrivas utifrån en tillräckligt klar uppdelning mellan integrationsutvecklingen i Europa i dag, Europeiska unionens rättsliga och politiska struktur samt Finlands nationella intressen.

Statsrådets redogörelse betonade frågor som direkt berör medborgarna. Redogörelsen betonade bl.a. behovet att stärka skyddet av de mänskliga rättigheterna och grundläggande friheterna i unionen, att främja jämställdheten och bekämpa diskriminering. Att effektivera samarbetet inom rättsliga och inrikes frågor ansågs likaså vara viktigt. Särskild uppmärksamhet lades vid tryggheten för dem som uppehåller sig inom unionen och vid att deras rättsliga status bibehålls då de flyttar till en annan medlemsstat. I fråga om sysselsättningen ansåg redogörelsen att unionen vid sin målsättning skall betona betydelsen av konkurrensförmåga och en så hög sysselsättningsgrad som möjligt inom unionen och betrakta sysselsättningen i ett övergripande perspektiv. På unionsplanet bör man också främja utvecklandet av en alleuropeisk sysselsättningsstrategi. I fråga om den sociala dimensionen konstaterade redogörelsen att protokollet om socialpolitik som fogats till EG-fördraget bör inkluderas i EG-fördraget och beträffande miljön att principen om hållbar utveckling skall skrivas in i unionsfördragets målartikel. Dessutom bör integrationsprincipen stärkas ytterligare. I redogörelsen fastställdes Finlands förhandlingsmål även i fråga om öppenhet, subsidiaritet och konsumentskydd. I sitt utlåtande omfattade utrikesutskottet mycket långt de mål som statsrådet uppställt. Utskottet förutsatte att statsrådet ger riksdagen mer detaljerad information om alternativ rörande området för rättsliga och inrikes frågor. Vidare bör statsrådet agera så att beslut om miljö- och energibeskattningens miniminivå kan fattas med kvalificerad majoritet. Utskottet betonade dessutom vikten av öppenhetsfrågan.

Enligt statsrådets redogörelse skall institutionella frågor bedömas som en helhet med beaktande av den institutionella jämvikten. Bedömningen skall beakta de krav som demokratin och effektiviteten ställer samt för Finlands del särskilt de små medlemsstaternas intressen. Enligt redogörelsen förhåller sig regeringen positivt bl.a. till att Europaparla-

mentets ställning stärks i lagstiftningsprocessen, att antalet beslut med kvalificerad majoritet ökas i rådet, att kommissionens initiativrätt vidgas och att EG-domstolens ställning stärks i det rättsliga och inrikes samarbetet. I fråga om röstfördelningen stödde statsrådet principerna i det gällande systemet och ansåg att alla medlemsstater bör vara företrädda i kommissionen. I redogörelsen tas också ställning till den s.k. flexibiliteten, dvs. ett närmare samarbete. Utrikesutskottet omfattade långt statsrådets framlagda utgångspunkter och mål. Utskottet ansåg det vara viktigt att de till utvidgningen kopplade institutionella frågorna granskas så att utvidgningen inte framskjuts för att förberedelser inte vidtagits. Utskottet ansåg dock att balansen mellan institutionerna inte bör ändras i högre grad. Utskottet förutsatte dessutom att riksdagen hörs innan Finlands detaljerade förhandlingsståndpunkt slås fast om vilka ärenden i EG-fördraget som lämpligen kan beslutas med kvalificerad majoritet.

Enligt statsrådets redogörelse var regeringens allmänna mål att öka följdriktigheten i unionens yttre förbindelser. Den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken skulle effektiveras i form av mellanstatligt samarbete så att samtliga medlemsstaters intressen blev jämlikt beaktade. Det konstaterades att Finland var berett att undersöka användningen av beslut som kräver kvalificerad majoritet i frågor som gäller verkställandet av den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken, förutsatt att unionens mål är tydliga och att det inte är fråga om någon medlemsstats livsviktiga intressen. Det ansågs också viktigt att en gemensam planerings- och analysenhet inrättas och man önskade att ett snabbt och smidigt förfarande skapas för finansieringen av den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken. Utrikesutskottet ansåg utgångsläget vara välmotiverat. I sitt betänkande betonade utskottet bl.a. konstruktiv återhållsamhet när det gäller finansiella frågor samt beslutsfattandet i frågor angående militär krishantering.

Statsrådets redogörelse utgick från att regeringskonferensen inte skulle behandla andra utmaningar som hänför sig till de närmaste åren, som t.ex. den ekonomiska och monetära unionen (EMU), utan att konferensen skulle koncentrera sig på att förhandla om sådana ändringar i unionens grundfördrag som förbättrar unionens verksamhetsförutsättningar och möjligheter att klara av dessa utmaningar. Utrikesutskottet gav sitt stöd till det sätt på vilket statsrådet närmat sig frågan och ansåg detta betyda att det under regeringskonferensen inte skulle förhandlas om en allmän utvidgning av unionens befogenheter eller om en totalreform av unionens viktigaste politikområden. Statsrådet ansåg att Finland trots allt bör vara berett på att vissa frågor som är anknutna till EMU kan tas upp under konferensen.

2.5. Konferensens gång

2.5.1. Förhandlingsprocessen

Regeringskonferensen öppnades den 29 mars 1996 vid Europeiska rådets extra möte i Turin. Före starten hördes Europaparlamentet och kommissionen av rådet i enlighet med artikel N i unionsfördraget. Parlamentet och kommissionen yttrade sig positivt om inledandet av konferensen.

Vid Europeiska rådets extra möte i Turin godkändes regeringskonferensens agenda och man kom överens om arbetsmetoderna. Dessutom antog man det avtal som medlemsstaternas utrikesministrar hade slutit den 26 mars 1996 om Europaparlamentets deltagande i konferensen. Man kom överens om informationen till de associerade länderna i Central- och Östeuropa, Malta, Cypern, staterna inom Europeiska samarbetsområdet och Schweiz och gjorde upp en tidsplan. Meningen var att konferensen skulle kunna slutföra sitt arbete inom ungefär ett år.

Regeringskonferensen sammanträdde varje månad på utrikesministernivå och varje vecka sammanträdde utrikesministrarnas suppleanter. De tre första konferensmånaderna gick åt till att klarlägga medlemsstaternas ståndpunkter och mål samt precisera de ärendeblock som fanns på konferensens agenda. Det italienska ordförandeskapet lämnade en rapport om konferensens arbete till Europeiska rådets möte i Florens i juni 1996 (CONF 3860/96). Florensmötet preciserade flera frågor på konferensagendan samt den målsättning som gällde dessa.

Under det irländska ordförandeskapet hösten 1996 kom man i de flesta frågor fram till ett skede där man kunde börja utarbeta utkast till artiklar. Det irländska ordförandeskapet lämnade ett helhetsförslag om revideringen av grundfördragen till Europeiska rådets möte i Dublin i december 1996 (CONF 2500/96). Dokumentet var det första övergripande textförslaget. I utkastet föreslogs dock inga

artiklar om de svåraste frågorna angående institutionerna och flexibiliteten. Medlemsstaternas stats- eller regeringschefer bekräftade vid toppmötet i Dublin det redan tidigare uppställda målet att konferensen skulle avslutas i juni 1997.

Under det nederländska ordförandeskapet våren 1997 preciserade medlemsstaterna sina synsätt ytterligare. Ordförandeskapet kompletterade Irlands avtalsutkast i mars och lade fram sitt eget övergripande förslag i maj (CONF 2500/96 add 1). Förhandlingstakten blev allt intensivare i slutet av maj då ett extra möte med Europeiska rådet ordnades i Noordwijk för att påskynda slutförandet av konferensen. Det reviderade grundfördraget för unionen tillkom som en kompromiss i Amsterdam den 16 och 17 juni 1997 efter 15 månader av förhandlingar. De egentliga förhandlingarna följdes av ett finslipningsskede då avtalstexterna genomgick teknisk granskning. Medlemsstaternas utrikesministrar undertecknade fördraget och dess slutakt i Amsterdam den 2 oktober 1997 (CONF 4007/97). Fördraget träder i kraft sedan samtliga medlemsstater har ratificerat det i enlighet med sina konstitutionella bestämmelser. Folkomröstning om godkännande av fördraget ordnas åtminstone i Irland och Danmark.

2.5.2. Utformningen av Finlands ståndpunkter

I enlighet med beslutet i EU-ministerutskottet den 2 februari 1996 skedde de politiska förberedelserna inför regeringskonferensen i EU-ministerutskottet och i tillämpliga delar i regeringens utrikes- och säkerhetspolitiska utskott. Den förvaltningsövergripande tjänstemannaberedningen samordnades i kommittén för EU-ärenden. Förslagen till de finska ståndpunkterna utarbetades i tjugo av kommittén för EU-ärenden tillsatta IGC-grupper ledda av ministerierna i enlighet med deras kompetensfördelning. Åland hade en egen kontaktperson. Behandlingen i EU-ministerutskottet bereddes dessutom i en uppföljningsgrupp som var sammansatt av särskilda IGC-medarbetare. Med jämna mellanrum erbjöds medborgar- och intresseorganisationer möjlighet att erhålla information om och diskutera ärenden anknutna till konferensen i en IGC-delegation som leddes av statsministern.

Statsrådet lämnade allmän information till riksdagen om regeringskonferensen med stöd av 54 g § riksdagsordningen. Utrikesministern och europaministern redogjorde i stora utskottet och utrikesutskottet om regeringskonferensens förlopp inför varje IGC-möte på utrikesministernivå samtidigt som utskotten fick rapporter om beredningen i rådet för allmänna ärenden. Statsminister Paavo Lipponen kom överens om detta arrangemang då han i utskotten redogjorde för resultatet av Europeiska rådets möte i Turin i april 1996. Tjänstemannamedlemmar i IGC-delegationen hördes även av utskotten. Riksdagen informerades om regeringskonferensen i enlighet med 54 a § riksdagsordningen då statsministern redogjorde för beredningen av ärenden som kommit upp i Europeiska rådet och om rådets resultat. Dessutom tillställde statsrådet riksdagen de under konferensen framlagda officiella konferensdokumenten.

Riksdagen hade dessutom möjlighet att erhålla information om regeringskonferensens arbete med stöd av 48 § 2 mom. och 53 § 2 mom. riksdagsordningen samt med stöd av de allmänna bestämmelserna om informeringen av riksdagen. Riksdagens utrikesutskott förutsatte i sitt IGC-betänkande den 26 april 1996 (UtUB 7/1996 rd) att statsrådet skall inge redogörelser till stora utskottet och/eller utrikesutskottet om rättsliga och inrikes frågor, unionen som rättssubjekt och utvecklandet av besluts- och lagstiftningsprocesserna. Dessutom uppmanade stora utskottet vid sin session den 6 september 1996 statsrådet att genast inge en redogörelse om Finlands utgångspunkter i fråga om de förslag som gällde en fördelning av behörigheten i externa ekonomiska frågor och beslutsprocessen. Den 25 oktober 1996 inbegärde stora utskottet en utredning för riksdagens ställningstaganden i samband med linjedragningarna.

Under hösten 1996 ingav statsrådet sammanlagt sju redogörelser till riksdagen om frågor på regeringskonferensens agenda. Under hösten 1996 fick riksdagen redogörelser om unionen som rättssubjekt, om utvidgningen av tillämpningen av beslut med kvalificerad majoritet inom den första och tredje pelaren, om utvidgningen av tillämpningsområdet för medbeslutandeförfarandet inom första pelaren, om de alternativ inom tredje pelaren som kommit fram under regeringskonferensen, om de ekonomiska förbindelserna med tredje länder och om förhållandet mellan varors rörlighet och miljön. Under våren 1997 fick riksdagen en preciserad

redogörelse om ökningen av användningen av beslut med kvalificerad majoritet inom den första pelaren, en tilläggsredogörelse om unionens som rättssubjekt samt en redogörelse om miljöbeskattningen. Riksdagen svarade på samtliga redogörelser.

Finland tog initiativ i flera ärenden under regeringskonferensens gång. Initiativens form och tidpunkten för framförandet avgjordes i varje enskilt fall enligt förhandlingssituationen. Finland presenterade under konferensens gång formella initiativ om förenklat budgetförfarande (CONF 3963/96), om förhållandet mellan miljön och den inre marknaden (artiklarna 100 A och 36) (CONF 3969/96), om bättre rättsskydd för individen i det rättsliga och inrikes samarbetet (gemenskapsbehandling av vissa element inom den internationella civilrätten) (SN-dokument), om förstärkning av konsumentskyddet (CONF 3968/96), om öppenhet (CONF 3865/97), om jämställdhet mellan könen och om socialpolitiken (CONF 3907/97) och om räddningstjänsten (CONF 3923/97). Tillsammans med Sverige lade Finland ett initiativ (CONF 3946/96) om krishanteringsuppgifter och ingav dessutom till ordförandeskapet informella textförslag om bl.a. stärkande av de grundläggande rättigheterna och om unionens status som juridisk person.

2.6. Konferensens resultat

2.6.1. Amsterdamfördragets huvudsakliga innehåll

Regeringskonferensen 1996 antog Amsterdamfördraget om ändring av fördraget om Europeiska unionen, fördragen om upprättandet av Europeiska gemenskaperna och vissa akter som hör samman med dem, med bilagor och protokoll. Regeringskonferensen antog också en slutakt. I slutakten ingår 51 juridiskt icke-bindande förklaringar som konferensen antog samt åtta förklaringar som konferensen beaktade. Till slutakten fogades dessutom s.k. konsoliderade versioner av unionsfördraget och EG-fördraget. De konsoliderade versionerna innehåller fördragsartiklarna i den lydelse dessa har efter ändringarna genom Amsterdamfördraget och förenklingen. De konsoliderade versionerna har upprättats i informativt syfte och de är inte juridiskt bindande.

Amsterdamfördraget uppdelas i ändringar av det materiella innehållet av fördragsartiklarna, bestämmelser om förenkling av fördragen om upprättandet av gemenskaperna, allmänna och avslutande bestämmelser samt protokoll och bilagor. I fråga om innehållet kan fördraget delas in i sex block: ett område med frihet, säkerhet och rättvisa; unionen och medborgarna; stärkande av unionens yttre förbindelser; institutionella förändringar; närmare samarbete och förenkling av fördragen om upprättande av gemenskaperna.

Ett område med frihet, säkerhet och rättvisa. Enligt Amsterdamfördraget skall unionen utvecklas som ett område med frihet, säkerhet och rättvisa. Genom de nya fördragsbestämmelserna uppmärksammas individens grundläggande rättigheter samt ickediskriminering och jämställdhet allt mer. Samtidigt strävar man efter att säkerställa att det skall vara möjligt att njuta av rörelsefriheten fullt ut inom unionen. Rörelsefriheten förstärks genom att man i EG-fördraget intar en ny avdelning som gäller visering, asyl och invandring, kontroller vid de yttre och inre gränserna samt internationell civilrätt. För att slopandet av de inre gränserna inte skall leda till ökad säkerhetsrisk måste medlemsstaterna intensifiera samarbetet i säkerhetsfrågor. Genom Amsterdamfördraget förbättras unionens verksamhetsmöjligheter särskilt i kampen mot organiserad brottslighet. Den fria rörligheten för personer främjas även genom att Schengenavtalen inkluderas som en del av unionens grundfördrag.

Unionen och medborgarna. Amsterdamfördragets centrala tanke är att unionens utveckling är beroende av stödet från medborgarna. Fördraget innehåller nya bestämmelser om frågor som direkt berör medborgarna. t.ex. sysselsättningen, den sociala dimensionen, miljön, folkhälsan, konsumentskyddet, genomförandet av subsidiaritetsprincipen och insynen i unionens verksamhet.

Unionens yttre förbindelser. Avsikten med Amsterdamfördraget är att stärka unionens ställning som en föregångare för fred och stabilitet. Unionens yttre handlingsförmåga stärks genom att Europeiska rådet får en starkare ställning och av rådets generalsekreterares roll som s.k. hög representant för den som främjar den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken. Upprättandet av en särskild enhet för politisk planering och tidig förvarning och en effektivare beslutsprocess bidrar också till att stärka denna handlingsförmåga. Unionens behörighet omfattar dessutom humanitära uppdrag och räddningsupp-

drag, fredsbevarande och fredsåterställande. I fråga om de yttre ekonomiska förbindelserna fastställer Amsterdamfördraget att medlemsstaterna genom enhälligt beslut får överlämna behörighet till gemenskapen i frågor som gäller tjänster och immateriella rättigheter.

Institutionella förändringar. Genom ändringarna i Amsterdamfördraget strävar man efter att effektivera unionens beslutsprocesser och öka beslutens godtagbarhet. Genom fördraget ökas bl.a. antalet beslut som fattas med kvalificerad majoritet i rådet, stärks Europaparlamentets behörighet genom en utvidgning av medbeslutandeförfarandets tillämpningsområde, fastställs ett tak för antalet ledamöter i Europaparlamentet, stärks kommissionsordförandens ställning genom att ge ordföranden större befogenheter som kommissionens politiska ledare samt stärks EG-domstolens ställning. De svåraste institutionella frågorna, dvs. kommissionens sammansättning och röstfördelningen i rådet, uppsköts för att genomföras när utvidgningsprocessen framskrider i unionen. Detta betyder att vid utvidgningens första skede kommer varje medlem att ha en företrädare i kommissionen, förutsatt att man samtidigt ser över vägningen av rösterna i rådet. Senast då antalet medlemsstater överskrider 20 skall en ny regeringskonferens sammankallas för att på nytt ta upp de institutionella frågorna.

Närmare samarbete. Amsterdamfördraget institutionaliserar principen enligt vilken de medlemsstater som så önskar och kan får avancera längre i vissa integreringsfrågor än vad samtliga medlemsstater tillsammans skulle vara beredda att göra. Målet är att hålla det s.k. närmare samarbetet innanför unionsstrukturen. De flexibla arrangemangen får dock inte äventyra unionens enhet.

Förenkling av fördragstexterna. Förenklingen av bestämmelserna i fördragen om upprättandet av gemenskaperna har närmast inneburit att föråldrade fördragsbestämmelser har tagits bort och att tekniska förändringar har gjorts som en följd av detta.

2.6.2. Konferensresultatet ur finsk synvinkel

Regeringskonferensen var Finlands första möjlighet att vara med och utveckla EU:s grundfördrag. Finlands förhandlingsmål förverkligades i huvudsak väl under konferensen. I flera frågor motsvarar den slutliga fördragstexten Finlands initiativ eller ligger åtminstone mycket nära den linje som Finland arbetade för. Som exempel kan nämnas bl.a. att utvecklandet av försvarsdimensionen koncentrerades till krishanteringsförmågan inom det utrikes- och säkerhetspolitiska området, jämställdheten mellan könen, öppenheten, konsumentskyddet, sysselsättningen, miljön, de grundläggande rättigheterna samt effektiveringen av det rättsliga och inrikes samarbetet.

I vissa frågor kunde medlemsstaterna däremot inte uppnå samförstånd om att utveckla unionen på det sätt som Finland önskade. Finland var beredd att stärka gemenskapens behörighet i ekonomiska förbindelser med tredje land samt att öka användningen av beslut med kvalificerad majoritet, i högre grad än vad man stannade för. Beslutsprocesserna inom det rättsliga och inrikes samarbetet blev också ineffektivare och krångligare än vad Finland hade föreslagit.

3. Amsterdamfördragets centrala innehåll

3.1. Frihet, säkerhet och rättvisa

3.1.1. Grundläggande rättigheter och ickediskriminering

Amsterdamfördraget förstärker dimensionen för unionens grundläggande rättigheter på flera sätt. I punkt 1 i artikel F (efter omnumreringen artikel 6) i unionsfördraget inskrivs principen att unionen bygger på de för medlemsstaterna gemensamma principerna om frihet, demokrati och respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna samt på rättsstatsprincipen. EG-domstolens behörighet utsträcks så att artikel F punkt 2 enligt vilken unionen som allmän princip för gemenskapsrätten skall respektera de grundläggande rättigheterna underställs EG-domstolens behörighet i fråga om EG-fördraget och avdelning VI i unionsfördraget. I Amsterdamfördraget ingår även ett nytt sanktionsförfarande, enligt vilket en medlemsstat tillfälligt kan fråntas rättigheterna enligt unionsfördraget och EG-fördraget om staten allvarligt och ihållande åsidosätter de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna eller andra principer som unionen bygger på och som omnämns i punkt 1 i artikel F. Detaljerna läggs fast i unionsfördragets artikel F 1 (efter omnumreringen artikel 7) och i artikel 236 (efter omnumreringen artikel 309) i EG-fördraget. Dessutom betonas

respekten för de grundläggande rättigheterna även i fråga om länder som ansöker om medlemskap. I artikel O (efter omnumreringen artikel 49) i unionsfördraget intas en bestämmelse enligt vilken de ansökande staterna skall följa de principer som anges i punkt 1 i artikel F.

Med Amsterdamfördraget stärks även bestämmelserna om icke-diskriminering. Hittills har EG-fördraget endast innehållit förbud mot diskriminering på grund av medborgarskap. En ny klausul för att bekämpa diskriminering införs i artikel 6a i EG-fördraget (efter omnumreringen artikel 13). I denna bestämmelse omnämns kön, ålder, ras, etniskt ursprung, religion eller övertygelse, funktionshinder, ålder och sexuell läggning. Bestämmelserna om jämställdhet mellan könen stärks också. Enligt artikel 3 i EG-fördraget skall jämställdheten mellan könen beaktas i all verksamhet inom gemenskapen. Mera detaljerade bestämmelser om jämställdheten finns i samband med bestämmelserna om socialpolitiken i avdelning VIII (efter omnumreringen avdelning XI) i EG-fördraget.

Genom Amsterdamfördraget införs bestämmelser om datasekretess i EG-fördraget. Dessutom har en förklaring om avskaffandet av dödsstraffet (nr 1) och en förklaring om kyrkors och konfessionslösa organisationers ställning (nr 11) bifogats till konferensens slutakt.

Finlands centrala förhandlingsmål och verkningarna för Finland

Under regeringskonferensen betonade Finland behovet av att stärka skyddet för de grundläggande rättigheterna i unionen. Finland ansåg att konferensen i första hand skulle komma överens om de ändringar som behövdes i unionens grundfördrag så att Europeiska gemenskapen kunde ansluta sig till Europarådets konvention om de mänskliga rättigheterna (FördrS 18—19/1990). Som ett andra alternativ arbetade Finland för en modell som skulle stärka övervakningen av de grundläggande rättigheterna genom att utsträcka EG-domstolens behörighet. Dessutom understödde Finland att ett sanktionsförfarande togs i bruk samt att artikel O om anslutning av nya medlemmar stärktes med en hänvisning till demokrati, grundläggande rättigheter och andra centrala principer.

Under konferensen var Finland positivt inställd till att man i EG-fördraget intog en generell regel om att bekämpa diskriminering. I fråga om jämställdheten mellan könen ansåg Finland att man i grundfördragen skulle införa förbud mot könsdiskriminering samt en uttrycklig bestämmelse om främjande av jämställdheten mellan könen. Finland betonade att detta dock inte fick hindra medlemsstaterna att utfärda mera långtgående bestämmelser.

Fördragsändringarna är positiva för Finlands del. I sina grundlagar och genom sina internationella förpliktelser har Finland förbundit sig att följa sådana principer som motsvarar de nya fördragsbestämmelserna och att respektera de grundläggande och mänskliga rättigheterna.

3.1.2. Rättsliga och inrikes frågor

Ett effektivare rättsligt och inrikes samarbete var ett av de centrala målen för regeringskonferensen. Med Amsterdamfördraget preciseras de mål som gäller det rättsliga och inrikes samarbetet samt upprättas gradvis ett nytt område med frihet, säkerhet och rättvisa, ett område inom vilket den fria rörligheten för personer och deras säkerhet kan säkerställas bättre än förut.

Amsterdamfördraget innebär en principiell förändring i det rättsliga och inrikes samarbete som för närvarande genomförs som mellanstatligt samarbete. En del av samarbetsområdena under avdelning VI i unionsfördraget överförs till Europeiska gemenskapernas behörighet genom att i EG-fördraget införa avdelning IIIa (efter omnumreringen avdelning IV) om fri rörlighet för personer samt om asyl och invandring. Bestämmelserna om polissamarbete och straffrättsligt samarbete blir kvar under avdelning VI i unionsfördraget där de stärks och preciseras.

Amsterdamfördraget påverkar även de instrument och procedurer som används för lagstiftning och beslut inom det rättsliga och inrikes samarbetet. Rådet har hittills genomfört samarbetet genom att anta gemensamma ståndpunkter och gemensamma åtgärder samt genom att ingå konventioner som det rekommenderar medlemsstaterna för godkännande. Rådet har fattat besluten enhälligt och EG-domstolen och Europaparlamentet har haft en mycket svag ställning. När Amsterdamfördraget har trätt i kraft tillämpas instrumenten enligt unionsfördraget på de frågor som förts över till EG-fördraget, med de undantag som gäller en övergångstid på fem år. Också

samarbetet som blir kvar under avdelning VI i unionsfördraget får ett effektivare regelverk då man tar i bruk rambeslut och beslut, utöver konventioner och gemensamma ståndpunkter. Samtidigt stärks EG-domstolens och Europaparlamentets ställning.

Dessutom införlivas det separata Schengenregelverket om avskaffande av kontroller vid de gemensamma gränserna inom unionens ramar genom ett särskilt protokoll.

Finlands centrala förhandlingsmål och verkningarna för Finland

Under konferensen betonade Finland en unionsutveckling som upprättar ett verkligt område för frihet, säkerhet och rättvisa. Härvid bör särskilt individens säkerhet och rättigheter betonas. Finland ansåg att mål, tillämpningsområde och regelverk för det rättsliga och inrikes samarbetet bör definieras tillräckligt tydligt och att tidsplaner vid behov bör fastslås för genomförandet. Finland bedömde att de effektivaste framstegen nås inom det rättsliga och inrikes samarbetet genom att koncentrera frågorna som gäller fri rörlighet för personer och frågorna som direkt har samband med den rättsliga ställningen till EG-fördraget medan frågorna som gäller personers säkerhet koncentreras till avdelning VI i unionsfördraget. De förstnämnda frågorna har ett klart samband med den inre marknaden, medan säkerhetsaspekterna närmast är mellanstatligt samarbete till sin natur.

Bestämmelserna om det rättsliga och inrikes samarbetet har preciserats märkbart i jämförelse med de nuvarande bestämmelserna. Att frågor om invandring och asyl överförs till Europeiska gemenskapens kompetens innebär en principiell förändring på dessa samarbetsområden, eftersom frågorna förs över till övernationellt beslutsfattande. Det förfarande som skall iakttas under en övergångstid av fem år, t.ex. parallell initiativrätt för kommissionen och medlemsstaterna, samt kravet på enhällighet vid beslutsfattandet påverkar dock effekterna av överföringen.

3.1.3. Fri rörlighet för personer, asylärenden och invandring

Det centrala innehållet i avdelning IIIa (efter omnumreringen avdelning IV) som införs i EG-fördraget bildas av vissa samarbetsområden som för närvarande ingår i artikel K 1 i unionsfördraget och i artikel 100c och 220 (efter omnumreringen artikel 293) i EG-fördraget. I avdelningen regleras asyl- och invandringsfrågor, viseringsärenden, avskaffandet av kontroller vid inre gränser, kontrollen av yttre gränser samt civilrättsligt samarbete.

Den nya avdelningens centrala mål är att gradvis upprätta ett område för frihet, säkerhet och rättvisa. Inom fem år efter Amsterdamfördragets ikraftträdande skall rådet besluta om åtgärder som syftar till att säkerställa den fria rörligheten för personer enligt artikel 7a (efter omnumreringen artikel 14) i EG-fördraget. En väsentlig del av åtgärderna är de s.k. stödåtgärderna, vilka strävar efter att bekämpa de hot mot unionens inre säkerhet som den fria rörligheten medför. Stödåtgärderna gäller kontroller vid yttre gränser, asyl- och invandringsfrågor samt samarbete som genomförs med stöd av avdelning VI i unionsfördraget. Vid sidan av genomförandet av fri rörlighet för personer innehåller avdelningen bestämmelser om andra åtgärder avseende visering, asyl och invandring samt civilrättsligt samarbete för att genomföra den inre marknaden.

På det område som den nya avdelningen berör antar rådet för medlemsstaterna bindande lagstiftning i enlighet med gemenskapsrättens principer. I avdelningen används instrumenten enligt artikel 189 (efter omnumreringen artikel 249) i EG-fördraget, dvs. förordning, direktiv och beslut. Dessutom kan rådet utfärda rekommendationer och avge yttranden som inte är bindande. På flera av den nya avdelningens områden kommer innehållet i gemenskapsreglerna sannolikt att i stor utsträckning motsvara de rättsakter och konventioner som har antagits inom det rättsliga och inrikes samarbetet för ikraftträdande av Amsterdamfördraget.

I den nya avdelningen bestäms att vissa förfaranden som avviker från det sedvanliga beslutsfattandet inom gemenskapen skall tillämpas under en övergångsperiod av fem år. Härvid har medlemsstaterna initiativrätt parallellt med kommissionen och rådet fattar i regel sina beslut enhälligt efter att ha hört Europaparlamentet. Även EG-domstolens behörighet att meddela förhandsavgöranden har modifierats. På den nya avdelningens tillämpningsområde får domstolen dessutom meddela en ny typ av tolkningsavgöranden på begäran av en medlemsstat eller kommissionen. Efter övergångsperioden om fem år skall rådet besluta om övergång till medbeslutandeför-

farande och beslut med kvalificerad majoritet enligt artikel 189b (efter omnumreringen artikel 251) i EG-fördraget på alla de områden som omfattas av avdelningen eller beträffande vissa frågor. Rådet kan även genom särskilt beslut anpassa bestämmelserna om domstolens kompetens.

På den nya avdelningens tillämpningsområde är kommissionen behörig att övervaka tillämpningen enligt artikel 155 (efter omnumreringen artikel 211) i EG-fördraget. Kommissionen kan alltså inleda ett övervakningsförfarande mot en medlemsstat i enlighet med artikel 169 (efter omnumreringen artikel 226) om en medlemsstat har underlåtit att uppfylla en gemenskapsskyldighet. Gemenskapen har även behörighet att ingå avtal i enlighet med gemenskapsrättens principer. Under förhandlingarna föreslog Finland att protokollet om kontroller av de yttre gränserna skulle fogas till fördraget. Enligt protokoll nr 8 har medlemsstaterna parallell rätt att ingå avtal i frågor som gäller de yttre gränserna.

Vissa stater ges en särskild ställning i avdelning IIIa. Med Amsterdamfördraget fogas två protokoll om Storbritanniens och Irlands ställning till unionsfördraget och EG-fördraget. Protokoll nr 3 gäller tillämpningen på Storbritannien och Irland av artikel 7a (efter omnumreringen artikel 14) i EG-fördraget. Genom protokollet avgörs särskilt tolkningsskillnaden som finns mellan Storbritannien och de övriga medlemsstaterna om artikel 7a i EG-fördraget. Enligt Storbritanniens tolkning har principen om fri rörlighet för personer enligt artikeln endast gällt unionsmedborgare och deras familjemedlemmar. Dessutom finns det varken gränskontroller eller gränsbevakning mellan Irland och Storbritannien (den gemensamma resezonen, dvs. Common travel area). Protokollet beaktar den gemensamma resezonen genom att tillåta att Storbritannien och Irland får fortsätta att ha i kraft de nuvarande lagarna och förordningarna om personkontroller vid de yttre gränserna. Enligt protokoll nr 4 deltar inte Storbritannien och Irland i rådets beslut om föreslagna åtgärder i enlighet med avdelning IIIa, om de inte särskilt meddelar att de önskar delta i beslutet. Beslut som fattas inom avdelningens tillämpningsområde har inte heller några rättsliga konsekvenser för dessa stater.

De konstitutionella problemen i Danmark har också beaktats. De reservationer som Danmark gjorde redan i samband med unionsfördraget har säkrats med protokoll nr 5 om Danmarks ställning, som genom Amsterdamfördraget fogats till unionsfördraget. Enligt den danska konstitutionen kräver en överföring av ärendeblock från det mellanstatliga samarbetet till gemenskapskompetensen att åtgärden godkänns genom folkomröstning eller av den danska riksdagen med 5/6 majoritet. Av denna anledning var Danmark tvunget att reservera sig mot artikel K 9 i unionsfördraget, enligt vilken inrikes och rättsliga ärendeblock kan överföras till EG-fördraget utan att grundfördragen ändras. När Amsterdamfördraget träder i kraft ingår motsvarande bestämmelser i artikel K 14 (efter omnumreringen artikel 42). Med protokollet om Danmarks ställning har Danmark fått möjlighet att avstå från att delta i de bestämmelser som överförs från avdelning VI i unionsfördraget till EG-fördraget. Detta innebär att Danmark deltar i tillämpningen av den nya avdelning IIIa endast i viseringsfrågor som redan nu hör under EG-fördraget.

Finlands centrala förhandlingsmål och verkningarna för Finland

Vid regeringskonferensen understödde Finland att minimireglerna beträffande invandrings-, asyl- och viseringspolitiken och för passagen av de yttre gränserna överfördes till EG-fördraget. Finland betonade dock att den operativa kompetensen skulle bibehållas på det nationella planet i fråga om bevakningen av de yttre gränserna och att medlemsstaterna skulle ges möjlighet att avtala bilateralt med tredje länder om detaljer i bevakningen. Finland ansåg det även vara viktigt att delar av det civilrättsliga samarbetet under avdelning VI i unionsfördraget flyttas till EG-fördraget och Finland gjorde en framställning om saken.

Vid förhandlingarna betonade Finland att i fråga om de ärendeblock som överförs till EG-fördraget bör förfarandena enligt EG-fördraget tillämpas i så maximal omfattning som möjligt.

Den nya avdelningen ställer upp konkreta mål och tidsfrister för upprättandet av en gemenskapspolitik på de områden som omfattas av avdelningen. Med stöd av avdelning VI i unionsfördraget har rätt få rättsligt bindande instrument godkänts hittills. De nya bestämmelserna innebär sålunda att den lagstiftning som binder Finland i dessa frågor ökar.

3.1.4. Polissamarbete och straffrättsligt samarbete

Bestämmelserna om polissamarbete, tullsamarbete i brottmål samt straffrättsligt samarbete i avdelning VI i unionsfördraget konsolideras genom Amsterdamfördraget. Målet för samarbetet på dessa områden fastställs i artikel K 1 (efter omnumreringen artikel 29) i unionsfördraget. Samarbetet strävar efter att ge medborgarna ett kvalificerat skydd genom att utveckla samverkan mellan medlemsstaterna vid bekämpandet av kriminalitet samt rasism och främlingsfientlighet. De nya bestämmelserna fäster särskild uppmärksamhet på bekämpningen av terrorism, brott mot barn, illegal narkotika- och vapenhandel samt korruption och bedrägeri.

Bestämmelserna om polissamarbetet är märkbart mera detaljerade i det nya unionsfördraget. Dessutom vidareutvecklas verksamheten inom Europeiska polisbyrån (Europol), som inrättades med en konvention 1995 (EGT nr C 186, 18.6.1997), genom beslut av rådet vilka grundar sig på principerna i artikel K 2 (efter omnumreringen artikel 30). Även efter ändringarna förblir Europol en internationell myndighet som bistår och stödjer medlemsstaternas behöriga myndigheter, en myndighet som saknar rätt att självständigt vidta polisiära åtgärder i medlemsstaterna.

Beslutsprocesserna i avdelning VI i unionsfördraget förnyas märkbart genom att vissa drag som påminner om beslutsprocesserna inom Europeiska gemenskapen tas med. De nya bestämmelserna gör det möjligt att utfärda sådana rambeslut i enlighet med artikel K 6 (efter omnumreringen artikel 34) som till vissa delar motsvarar direktiv som utfärdats enligt EG-fördraget, på tillämpningsområdet för avdelning VI. Rambesluten ålägger medlemsstaterna att harmonisera sina lagstiftningar, men låter de nationella myndigheterna välja medel och metoder. Till skillnad från direktiven har de direkta juridiska effekterna av rambesluten uteslutits genom en uttrycklig bestämmelse. Inom avdelning VI kan man också anta beslut, gemensamma ståndpunkter och konventioner. Kommissionens parallella initiativrätt vid sidan av medlemsstaternas utsträcks till att omfatta alla frågor under avdelning VI. Även EG-domstolens behörighet utsträcks jämfört med dagens läge, och till skillnad från det som gäller i dag skall Europaparlamentet alltid höras då rambeslut, beslut eller konventioner antas.

Till avdelning VI i unionsfördraget fogas bestämmelser om ett samarbete som stärkts genom Amsterdamfördraget. Dessutom preciseras hänvisningen i artikel K 3 (efter omnumreringen artikel 41) till de artiklar i EG-fördraget som tillämpas på de områden som avses i avdelningen. Till hänvisningen fogas bl.a. bestämmelserna om handlingars offentlighet och ombudsmannens behörighet.

Finlands centrala förhandlingsmål och verkningarna för Finland

Under regeringskonferensen ansåg Finland att målet för de ärendeblock som blev kvar under avdelning VI i unionsfördraget skulle avse ett befästande av medborgarnas säkerhet. Finland betonade behovet av att kämpa särskilt mot internationell brottslighet, terrorism, illegal narkotikahandel, människohandel och brott mot barn samt att bekämpa rasism och främlingshat. Dessutom gav Finland sitt stöd till att räddningstjänsten skulle tas med under avdelning VI. Detta kunde man dock inte enas om under konferensen.

Finland understödde att kommissionen fick parallell initiativrätt i alla frågor under avdelning VI och att ett nytt instrument av direktivtyp togs i bruk för att effektivera samarbetet under avdelning VI. Finland ansåg också att det var viktigt att stärka EG-domstolens kompetens och det internationella samarbetet.

Principerna för unionens polissamarbete förändrades inte under konferensen. De preciserade bestämmelserna om polissamarbetet och Europol samt de reviderade beslutsprocesserna effektiverar dock samarbetet mellan medlemsstaterna, t.ex. i kampen mot den organiserade brottsligheten.

3.1.5. Schengenavtalen

Genom 1985 års Schengenavtal och 1990 års konvention om tillämpning av Schengenavtalet (i det följande Schengenavtalen) kom Nederländerna, Belgien, Luxemburg, Tyskland och Frankrike överens om att gradvis avskaffa kontrollerna vid de gemensamma gränserna och om stödåtgärder särskilt inom polissamarbetet. Schengensamarbetet har inte omfattats av unionens institutioner, men allt sedan starten har parterna haft som mål att införliva samarbetet med arbetet inom Europeiska gemenskapen, sedermera Europeiska unionen.

Samtliga medlemsstater i unionen, med undantag av Storbritannien och Irland, har anslutit sig till Schengenvtalen eller har undertecknat ett avtal om anslutning. Tillsammans med de andra nordiska länderna började Finland förhandla om medlemskap i början av 1995. Avtalet om Danmarks, Finlands och Sveriges anslutning till Schengenavtalen undertecknades den 19 december 1996. Samtidigt undertecknades ett avtal enligt vilket Norge och Island deltar i Schengensamarbetet även om de inte är medlemmar av unionen. Med detta avtal kunde den nordiska passunionen tryggas.

Schengenavtalen införlivas med unionsfördraget och EG-fördraget genom protokoll nr 2 som fogades till Amsterdamfördraget. Genom protokollet bemyndigas de tretton medlemsstater i unionen som är med i Schengensamarbetet att fortsätta sitt samarbete inom unionens ramar med hjälp av unionens institutioner och beslutsprocesser. Eftersom Schengenbestämmelserna i sak har samband med unionsfördragets bestämmelser om rättsliga och inrikes frågor, såväl med dem som kvarstår i avdelning VI i unionsfördraget som med dem som förs över till EG-fördraget, införs Schengenbestämmelserna dels i EG-fördraget och dels i avdelning VI i unionsfördraget. Härvid kommer de att omfattas även. av EG-domstolens behörighet.

Till följd av Schengenprotokollet kommer den verkställande Schengenkommittén att ersättas med rådet. Dessutom skall rådet vidta åtgärder för att klarlägga följande: fastställande av nya rättsliga grunder för Schengenregelverket, fördragsarrangemang för att trygga Islands och Norges ställning samt praktiska arrangemang för att integrera Schengensekretariatet med rådets generalsekretariat.

Storbritannien och Irland, vilka inte anslutit sig till Schengenavtalen, kan senare meddela sin villighet att delta i Schengensamarbetet och i utvecklandet av detta. Amsterdamfördraget innehåller två protokoll om Storbritannien och Irland. Schengenstaterna fattar ett särskilt beslut om deltagandet, varvid det är meningen att även höra kommissionen. Dessutom har ett särskilt protokoll nr 5 om Danmarks ställning fogats till unionsfördraget och EG-fördraget. Danmark deltar inte utan särskilt beslut i utvecklandet av Schengensamarbetet på tillämpningsområdet för EG-fördragets avdelning IIIa (efter omnumreringen avdelning IV).

Finlands centrala förhandlingsmål och verkningarna för Finland

Finland understödde att Schengenavtalen införlivades i unionens grundfördrag och fäste särskild uppmärksamhet vid att Norges och Islands ställning tryggades. Schengenprotokollet tryggar kontinuiteten hos den nordiska passunionen. Protokollet har vissa ekonomiska konsekvenser som kommenteras senare i texten.

3.1.6. Asylrätten inom unionen

Sommaren 1996 lade Spanien ett initiativ enligt vilket unionsmedborgare inte skall ha rätt till asyl inom unionen eftersom unionen bildar ett område utan gränser. I december 1996 uppmanade Europeiska rådet i Dublin regeringskonferensen att vidareutveckla förslaget om ändring av grundfördragen så att en unionsmedborgare kan söka asyl i en annan medlemsstat, dock med beaktande av de folkrättsliga bestämmelserna.

Regeringskonferensen antog protokoll nr 6 till EG-fördraget. Protokollet grundar sig på det spanska initiativet och inskränker möjligheten att till behandling ta upp sådana ansökningar om asyl som ges in av medborgare i en medlemsstat. Ansökningar om asyl som ges in av en medborgare i en medlemsstat får beaktas eller förklaras tillåtna att behandlas av en medlemsstat endast i de fall som räknas upp i protokollet. En asylansökan får beaktas om den sökandes hemstat med åberopande av artikel 15 i konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna (FördrS 18—19/1990) har beslutat avvika från bestämmelserna i konventionen, om sanktionsförfarandet som avses i punkt 1 i artikel F 1 (efter omnumreringen artikel 7) i unionsfördraget har inletts, men rådet inte har fattat något beslut, eller om rådet på grundval av artikel F 1 har slagit fast att medlemsstaten allvarligt och ihållande åsidosätter principerna om frihet, demokrati och respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna samt rättsstatsprincipen. En medlemsstat får även ensidigt fatta beslut om att behandla en asylansökan av en medborgare från en annan medlemsstat, varvid rådet skall underrättas. En sådan ansökan skall dock behandlas med utgångspunkt i antagandet att den är uppenbart ogrundad. Tre förklaringar ansluter till protokollet.

Finlands centrala förhandlingsmål och verkningarna för Finland

Under regeringskonferensen förhöll sig Finland reserverat till det spanska initiativet, särskilt av principiella skäl. Samstämmigheten hos bestämmelserna i protokollet och konventionen om flyktingars rättsliga ställning (FördrS 77/1968) och andra folkrättsliga bestämmelser ansågs ifrågasatt. Man befarade att protokollet mellan unionens medlemsstater kommer att ha följdverkningar även på andra geografiska områden, vilket påverkar tryggandet av den enskildes rättigheter och flyktingströmmarna. Finland ansåg att missbruk av asyl bättre kunde stävjas genom tillämpning av uteslutningsklausulerna i flyktingkonventionen och konventionen mot terrorism och med hjälp av snabbare handläggning av ansökningarna. Protokollstexten förbättrades, bl.a. till följd av Finlands ställningstaganden, så att punkt d fogades till protokollet. Enligt denna punkt får en medlemsstat ensidigt besluta att beakta en ansökan om asyl av en medborgare i en annan medlemsstat på det sätt som närmare anges i detaljmotiveringen. Ur finsk synvinkel var detta tillägg en betydande förbättring av det ursprungliga förslaget och gjorde det möjligt att anta protokollet.

Fall där en unionsmedborgare har sökt och beviljats asyl i en annan medlemsstat har förekommit ytterst sällan. Därför är protokollets praktiska verkningar små.

3.2. Unionen och medborgaren

3.2.1. Sysselsättning

Sysselsättningsfrågor har haft en framskjuten position i Europeiska unionen, särskilt sedan Europeiska rådet i Essen antog sina slutsatser om sysselsättningen i december 1994. Sysselsättningen har behandlats regelbundet, bl.a. i rådet för sysselsättning och sociala frågor och i ECOFIN-rådet, vilka har utarbetat en gemensam sysselsättningsrapport tillsammans med kommissionen till varje möte med Europeiska rådet. Under de senaste åren har sysselsättningen även tagits fram regelbundet i slutsatserna från Europeiska rådet. Dessutom ordnades ett extra toppmöte om sysselsättningen i Luxemburg den 20—21 november 1997.

I Amsterdamfördraget anges främjandet av en hög sysselsättningsnivå som ett av unionens mål och dessutom fogas avdelning VIa (efter omnumreringen avdelning VIII) om sysselsättningen till EG-fördraget. Bestämmelser om sysselsättningen finns också i kapitlet med sociala bestämmelser. I detta kapitel inför Amsterdamfördraget de bestämmelser om sysselsättningen som för närvarande finns i ett avtal som fogats till protokoll (nr 14) om socialpolitik.

Unionsfördragets målartikel, artikel B (efter omnumreringen artikel 2), ändras så att en bestämmelse enligt vilken unionen skall ha som mål att främja bl.a. en hög sysselsättningsnivå fogas till artikeln. I den nuvarande artikel 2 i EG-fördraget ingår redan en motsvarande bestämmelse för gemenskapens del. Sysselsättningen inskrivs också i artikel 3 i EG-fördraget i en ny underpunkt i. Enligt denna nya punkt skall gemenskapens verksamhet omfatta främjande av samordningen av medlemsstaternas sysselsättningspolitik i syfte att göra den mer effektiv genom att utveckla en samordnad sysselsättningsstrategi.

I den avdelning VIa om sysselsättningen som införs i EG-fördraget erkänns främjandet av sysselsättningen som en fråga av gemensamt intresse där gemenskapen kan stödja och komplettera verksamheten i medlemsstaterna. Avdelningen bestämmer bl.a. om utvecklande av en gemensam sysselsättningsstrategi, om samordning av de olika ländernas nationella sysselsättningspolitik samt om ett system för granskning av gemenskapens sysselsättningsnivå. Bestämmelserna om samordning förutsätter att rådet årligen lägger fast riktlinjer för sysselsättningen, vilka medlemsstaterna skall beakta i sin sysselsättningspolitik. Förfarandet motsvarar i praktiken mycket långt den uppföljning av sysselsättningen som fanns i slutsatserna från Europeiska rådets möte i Essen 1994. Denna uppföljning har medlemsstaterna redan verkställt genom enhälliga beslut. Rådet kan också avge rekommendationer om medlemsstaternas sysselsättningspolitik. I avdelningen ingår också bestämmelser om att sysselsättningen skall beaktas när gemenskapens politik och verksamhet utformas och genomförs, bestämmelser om att inrätta en ny sysselsättningskommitté samt bestämmelser om sysselsättningsfrämjande åtgärder. De nya fördragsbestämmelserna utgår från att behörigheten och ansvaret för skötseln av sysselsättningen fortsättningsvis ligger på det nationella planet i första hand samt att nya utgifter inte bör uppkomma på gemenskapsplanet. Bestämmelserna kan sättas i kraft

redan före Amsterdamfördragets ikraftträdande, vilket redan långtgående skett (Europeiska rådet i Luxemburg i november 1997).

Att bestämmelserna i avtalet som fogats till protokollet om socialpolitik (nr 14) i EG-fördraget, intas som en del av EG-fördragets avdelning om socialpolitiken betyder att Storbritannien avstår från systemet som inneburit att protokollet inte har varit bindande för det. De nya bestämmelserna i EG-fördraget är alltså bindande för samtliga medlemsstater. Enligt den nya formuleringen av artikel 117 (efter omnumreringen artikel 136) i EG-fördraget skall gemenskapens och medlemsstaternas mål vara bl.a. att främja sysselsättningen och att åstadkomma en utveckling av de mänskliga resurserna för att möjliggöra en varaktigt hög sysselsättning. Motsvarande bestämmelse ingår för närvarande i artikel 1 i avtalet till protokollet om socialpolitiken. I artikel 118 (efter omnumreringen artikel 137) i EG-fördraget fastställs att gemenskapen understöder och kompletterar medlemsstaternas verksamhet bl.a. vid integreringen av personer som står utanför arbetsmarknaden. I artikeln bestäms också att rådet med enhällighet får besluta, på förslag av kommissionen efter att ha hört Europaparlamentet, Ekonomiska och sociala kommittén och Regionkommittén, om ekonomiska bidrag till åtgärder för att främja sysselsättning och skapa arbetstillfällen. Det konstateras särskilt att bestämmelsen inte påverkar tillämpningen av bestämmelserna om Socialfonden. Även dessa bestämmelser i artikel 118 i EG-fördraget ingår för närvarande i avtalet till protokollet om socialpolitiken (artikel 2.3)

Finlands centrala förhandlingsmål och verkningarna för Finland

Finland ansåg att unionens mål i högre grad bör betona betydelsen av konkurrensförmåga och så hög sysselsättningsnivå inom unionen som möjligt. Finland menade att unionen bör åläggas att övergripande beakta sysselsättningsaspekter på olika sektorer av politiken. Finland gav sitt stöd till att en alleuropeisk sysselsättningsstrategi utvecklas vid sidan av genomförandet av Europeiska ekonomiska och monetära unionen, på grund av det beroendeförhållande som finns mellan dessa.

De nya fördragsbestämmelserna utgår från att behörigheten i fråga om skötseln av sysselsättningen fortsättningsvis ligger på det nationella planet i första hand. Det är dock viktigt att stödja den nationella verksamheten genom gemenskapsåtgärder, bl.a. genom att sprida beprövade erfarenheter och skapa förutsättningar för en samordning av sysselsättningspolitiken i medlemsstaterna.

Skyldigheten att beakta sysselsättningen på gemenskapens olika verksamhetsområden är betydelsefull, eftersom gemenskapens behörighet omfattar flera sektorer som har verkningar på sysselsättningen. Att man genom beslut och verksamhet på gemenskapsplanet försöker påverka främjandet av sysselsättningen i medlemsstaterna kan anses viktigt.

3.2.2. Socialpolitik

Med Amsterdamfördraget ersätts artiklarna 117—120 (efter omnumreringen artiklarna 136 -143) i kapitel 1 i avdelning VIII (sociala bestämmelser) i EG-fördraget med bestämmelser som mycket långt grundar sig på artiklarna i det avtal som fogats till protokollet om socialpolitik (nr 14), som antogs av 14 medlemsstater under förhandlingarna om Maastrichtfördraget. Samtidigt avstår Storbritannien från det arrangemang som inneburit att landet stått utanför protokollet. Vissa bestämmelser i kapitel 1 i avdelning VIII i EG-fördraget kvarstår oförändrade.

Att protokollet om socialpolitik intas i EG-fördraget innebär ett slut för dagens situation där man som rättslig grund för socialpolitiska direktiv kan välja antingen en bestämmelse i EG-fördraget eller en bestämmelse i avtalet till protokollet om socialpolitik, varvid direktivet tillämpas endast på 14 medlemsstater. En av regeringskonferensens mest betydande resultat är att man på det socialpolitiska området åstadkommit en reglering som är lika för alla medlemsstater. Dessutom har Storbritannien uttryckt sin vilja att bli bundet av de arbetsrättsliga och andra socialpolitiska direktiv som har antagits mellan de 14 medlemsstaterna före ikraftträdandet av Amsterdamfördraget. Den 15 december 1997 antog rådet ett direktiv (97/75/EG) om att ändra direktiv (96/34/EG) om ramavtalet om föräldraledighet och att utvidga det till att avses Förenade kungariket, och ett direktiv (97/74/EG) om att utvidga rådets direktiv (94/45/EG) om inrättandet av ett företagsråd till att avse Förenade kungariket.

Amsterdamfördraget konsoliderar och kompletterar vissa bestämmelser som i dagens läge hör antingen till avtalet om socialpolitik eller till kapitel 1 i avdelning VIII (sociala

bestämmelser) i EG-fördraget. I fråga om jämställdheten mellan könen ger artikel 119 (efter omnumreringen artikel 141) i EG-fördraget gemenskapen behörighet att med kvalificerad majoritet besluta om åtgärder för att säkerställa tillämpningen av principen om lika möjligheter och lika behandling av kvinnor och män. I artikeln bestäms också om s.k. positiv särbehandling som under vissa villkor får användas för att främja faktisk jämställdhet i arbetslivet. I EG- fördraget intas dessutom en ny bestämmelse enligt vilken rådet med kvalificerad majoritet får genomföra åtgärder för att bekämpa social utslagning (artikel 118.2, efter omnumreringen artikel 137). Åtgärderna skall bl.a. koncentrera sig på utbyte av information och beprövade erfarenheter.

De ändringar som görs med hjälp av Amsterdamfördraget innebär att tillämpningsområdet för beslut med kvalificerad majoritet utvidgas inom kapitel 1 i avdelning VIII i EG-fördraget, om man jämför med de bestämmelser som för närvarande ingår i fördraget. Detta beror särskilt på att avtalet till protokollet om socialpolitik innehåller fler beslut som fattas med kvalificerad majoritet än de sociala bestämmelserna i EG-fördraget, där beslut med kvalificerad majoritet har varit möjliga med stöd av artikel 118a (efter omnumreringen artikel 138), främst i frågor om arbetarskydd. I rådets rättsakter om jämställdhet har den rättsliga grunden i de flesta fallen varit artikel 235 (efter omnumreringen artikel 308), som kräver enhällighet. Genom Amsterdamfördraget övergår man till beslut med kvalificerad majoritet också i fråga om regleringen på det arbets- och socialpolitiska området vad gäller åtgärder som avser att bekämpa social utslagning.

De nya fördragsbestämmelserna stärker Europaparlamentets ställning till vissa delar. När Amsterdamfördraget har trätt i kraft utfärdas rådets direktiv enligt artikel 118.2 i enlighet med medbeslutandeförfarandet i artikel 189b (efter omnumreringen artikel 251) i EG-fördraget i stället för medelst samarbetsförfarandet. Å andra sidan spelar Europaparlamentet knappast någon roll i de fall där regleringen baserar sig på avtal mellan arbetsmarknadsorganisationer på det europeiska planet.

Finlands centrala förhandlingsmål och verkningarna för Finland

Finland understödde att protokollet om socialpolitik (nr 14) och avtalet som fogats därtill, infördes i EG-fördraget så att det omfattar samtliga medlemsstater och Finland ansåg också att grunden för socialpolitiska beslut fortsättningsvis skall bibehållas på det nationella planet. Finland betonade samordningen av den ekonomiska och den sociala välfärden och ansåg det viktigt att kommissionen bedömer de sociala och ekonomiska verkningarna av sina förslag. Finland förhöll sig även positivt till att den rättsliga grunden stärktes i fråga om social utslagning.

Finland ansåg att man i grundfördragen skulle inta ett förbud mot könsdiskriminering samt en uttrycklig bestämmelse om främjande av jämställdheten mellan könen. Enligt Finland skulle detta inte hindra att medlemsstaterna utfärdade regler som gick längre.

I fråga om socialpolitiken innehåller det genom Amsterdamfördraget ändrade EG-fördraget endast en mindre mängd bestämmelser som är nya för Finland, eftersom Finland redan i dag är bundet av bestämmelserna i avtalet om socialpolitik. För Finlands del är det betydelsefullt att samtliga medlemsstater till följd av bestämmelserna i Amsterdamfördraget är bundna av samma arbets- och sociallagstiftningsbestämmelser i EG-fördraget.

Att bestämmelserna om social utslagning och jämställdhet mellan könen stärks motsvarar Finlands mål. För Finland är det viktigt att medlemsstaterna på vissa villkor får bestämma om s.k. positiv särbehandling i syfte att främja faktisk jämställdhet.

De nya artiklarna om socialpolitiken betonar sameuropeiska arbetsmarknadsorganisationers roll vid utvecklandet av arbetslagstiftningen. Amsterdamfördraget ger arbetsmarknadsorganisationerna möjlighet att förhandla fram socialpolitiska avtal på europeisk nivå, avtal som omfattar samtliga medlemsländer. För närvarande kan organisationerna endast förhandla om avtal för 14 medlemsländer.

Konsolideringen av bestämmelserna om socialpolitik har en positiv inverkan även på de stater som står utanför unionen, eftersom de länder som ansökt om medlemskap i unionen måste anpassa sig till bestämmelserna då de förbereder sig för medlemskap.

3.2.3. Miljö

Med Amsterdamfördraget stärks de tidigare bestämmelserna om miljön i unionsfördragets och EG-fördragets målartiklar. Principen om

hållbar utveckling blir ett centralt mål för gemenskapens verksamhet. Principen om hållbar utveckling erkänns också på unionsplanet. Principen om hållbarutvecling blir ett centralt mål internationellt i de beslut som antogs och de överenskommelser som undertecknades vid Riokonferensen 1992.

Amsterdamfördraget stärker gemenskapens förpliktelse att i all verksamhet beakta de krav som miljöskyddet ställer (den s.k. integrationsprincipen) samt preciserar EG-fördragets artikel 100a (efter omnumreringen artikel 95) om förhållandet mellan miljö och inre marknad. Avsikten med förändringarna är att betona beaktandet av en hög nivå i fråga om miljöskydd i institutionernas verksamhet samt att förtydliga särskilt de principer enligt vilka en medlemsstat får avvika från reglerna om den inre marknaden på basis av bl.a. miljöskyddsaspekter. Medlemsstaterna kan på vissa villkor införa nya nationella regler och bestämmelser och inte endast fortsätta att hålla i kraft sina strängare bestämmelser.

Vid beslut om miljöåtgärder som avses i artikel 130r (efter omnumreringen artikel 174) övergår man till medbeslutandeförfarandet enligt artikel 189b (efter omnumreringen artikel 251) i stället för det samarbetsförfarande som gäller för närvarande.

Finlands centrala förhandlingsmål och verkningarna för Finland

Finland strävade efter att få med principen om hållbar utveckling i unionsfördragets målartikel och efter att stärka integrationsprincipen. Finland ansåg att beslutssystemet i miljöfrågor behövde förenklas och att tillämpningsområdet för fattandet av beslut med kvalificerad majoritet kunde utvidgas. Samtidigt skulle man stärka medlemsstaternas möjligheter att vid behov bedriva en mera långtgående miljöpolitik än på gemenskapsnivån.

De ändringar som gjorts genom Amsterdamfördraget har på lång sikt betydande positiva effekter på utvecklingen av miljön i Finland. Att en hållbar utveckling är ett centralt mål för gemenskapen och unionen och att miljöaspekter skall beaktas i all gemenskapsverksamhet kommer att påverka även till exempel jordbruks-, trafik-, energi- och miljöpolitiken i Finland. Ändringen har även indirekt en positiv inverkan ur finsk synvinkel, eftersom de stater som sökt medlemskap i unionen måste anpassa sig till bestämmelserna då de förbereder sig för medlemskap.

3.2.4. Folkhälsa

Amsterdamfördraget stärker och preciserar EG-fördragets bestämmelser om folkhälsa. I artikel 129 (efter omnumreringen artikel 152) i EG-fördraget utvidgas ändamålet med gemenskapens insatser från att ha gällt förebyggande av folksjukdomar till generellare förbättring av folkhälsan, även om tyngdpunkten fortsättningsvis läggs på förebyggandet av folksjukdomarna. I artikeln fästs tydligare än förut uppmärksamhet vid bl.a. reducering av narkotikarelaterade hälsoskador. Några principiella förändringar i gemenskapsbehörigheten görs dock inte i fråga om folkhälsan. Inte heller i framtiden kommer det att vara möjligt för gemenskapen att harmonisera lagstiftningen i medlemsstaterna på basis av artikeln om folkhälsa.

Principen enligt vilken kraven som gäller skydd för hälsan utgör en del av gemenskapens övriga politik stärks. I de nya bestämmelserna betonas att en hög hälsoskyddsnivå för människor skall säkerställas vid utformning och genomförande av all gemenskapspolitik och alla gemenskapsåtgärder. Med hälsoskydd avses åtgärder som skyddar medborgarna för olika faror i miljön och i samband med social och ekonomisk verksamhet samt åtgärder som förbättrar medborgarnas möjligheter till ett friskt liv.

De nya fördragsbestämmelserna ger en klarare rättslig grund för vissa frågor i samband med folkhälsan. Genom medbeslutandeförfarande enligt artikel 189b (efter omnumreringen artikel 251) i EG-fördraget kan rådet vidta: åtgärder för att lägga fast höga kvalitets- och säkerhetsstandarder i fråga om organ och ämnen av mänskligt ursprung samt i fråga om blod och blodderivat, åtgärder på veterinär- och växtskyddsområdet som direkt syftar till att skydda folkhälsan samt stimulansåtgärder som är utformade för att skydda och förbättra människors hälsa. Den enda rättsliga grunden för åtgärder på veterinär- och växtskyddsområdet har före fördragsändringen varit EG-fördragets artikel 43 (efter omnumreringen artikel 37) om jordbruket, där samrådsförfarande tillämpas. Ändringen utgår från oron för människors hälsa, vilken blivit särskilt aktuell till följd av krisen med BSE-sjukdomen (den s.k. galna kosjukan).

Bestämmelserna om folkhälsa stärks även i EG-fördragets artikel 100a (efter omnumreringen artikel 95) om den inre marknaden, enligt vilken medlemsstaterna kan behålla nationella bestämmelser men inte ta i bruk nya bestämmelser som avser att skydda hälsan. Enligt de nya bestämmelserna kan medlemsstaterna hos kommissionen anmäla folkhälsorelaterade problem, varvid kommissionen, om det behövs, föreslår de åtgärder som behövs för rådet.

Finlands centrala förhandlingsmål och verkningarna för Finland

Ändringarna som görs genom Amsterdamfördraget stärker folkhälsans och friskvårdens ställning utan att lagstiftningen harmoniseras. För Finland var detta viktigt under förhandlingarna. Det förstärkta kravet att i all gemenskapspolitik och all gemenskapsverksamhet beakta skyddet för hälsan kan på lång sikt visa sig vara en hälsopolitiskt sett synnerligen betydelsefull åtgärd. Finland motsatte sig bestämmelserna om harmonisering av statistiska uppgifter rörande hälsan och av produkter av mänskligt ursprung. På dessa punkter uppnåddes likaså ett tillfredsställande resultat. Omnämnandet av veterinär- och växtskyddsområdet ändrar endast beslutsfattandet på dessa områden, inte innehållet.

3.2.5. Konsumentskydd

Amsterdamfördraget preciserar EG-fördragets artikel 129a (efter omnumreringen artikel 153) om konsumentskydd. I denna artikel nämns de områden på vilka gemenskapen skall bidra till ett bättre konsumentskydd. Att bidra till att skydda konsumenternas hälsa, säkerhet och ekonomiska intressen samt att främja deras rätt till information och utbildning och deras rätt att organisera sig fastställs uttryckligen som en uppgift för gemenskapen. Den mest betydande ändringen finns i artikelns nya punkt 2 enligt vilken konsumentskyddskraven skall beaktas när gemenskapens övriga politik och verksamhet utformas och genomförs.

Finlands centrala förhandlingsmål och verkningarna för Finland

Finland lade ett formellt förslag vid regeringskonferensen 1996 om ändring av EG-fördraget i fråga om konsumentfrågorna. Enligt förslaget skulle i fördragets artikel 2 intas ett omnämnande enligt vilket främjandet av konsumentintressen skulle vara ett av gemenskapens uttryckliga mål. Samtidigt föreslogs en viss komplettering av artikel 129a i fördraget. De ändringar som görs i artikel 129a genom Amsterdamfördraget motsvarar i stor utsträckning det finska förslaget.

Enligt den tidigare principen utgår konsumentskyddet från att gemenskapens åtgärder skall stödja och komplettera den politik som medlemsstaterna bedriver för att främja konsumentintressen, om det inte är fråga om åtgärder som är relaterade till den inre marknaden. Den ändrade artikeln gör det möjligt att effektivera gemenskapens konsumentlagstiftning. Den påverkar inte den finska konsumentskyddslagstiftningen i större omfattning. Finland har även i fortsättningen möjligheter att utfärda konsumentskyddsbestämmelser som är strängare än gemenskapsreglerna i frågor där detta inte skadar den inre marknaden.

3.2.6. Subsidiaritet

Bestämmelserna om subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna infördes genom unionsfördraget. Principen definieras i artikel 3b (efter omnumreringen artikel 5) i EG-fördraget. Enligt subsidiaritetsprincipen skall gemenskapen, på områden där den inte är ensam behörig, handla endast i sådana fall där verksamheten inte kan genomföras i tillräcklig utsträckning av medlemsstaterna. I praktiken innebär detta att man på området med delad behörighet mellan gemenskapen och medlemsstaterna försöker genomföra de åtgärder som behövs så nära medborgarna som möjligt. Denna tanke kan även motiveras med effektivitetsskäl, dvs. gemenskapen skall koncentrera sig på frågor där dess verksamhet verkligen behövs. Enligt proportionalitetsprincipen skall gemenskapens verksamhet inte gå utöver det som behövs för att uppnå målen i EG-fördraget.

Med Amsterdamfördraget fogas protokoll nr 7 till EG-fördraget. Protokollet om tillämpning av subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna baserar sig på slutsatserna från Europeiska rådet i Birmingham i oktober 1992 och från Europeiska rådet i Edinburgh i december 1992. Dessutom beaktar protokollet det interinstitutionella avtalet från december 1993 om förfaranden för att genomföra subsidiaritetsprincipen. Avsikten med

protokollet är att tydligare fastställa kriterierna för tillämpningen av subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna, bl.a. för att säkerställa att de iakttas av alla institutioner. Protokollet är juridiskt bindande och EG-domstolen har behörighet att tolka det.

Finlands centrala förhandlingsmål och verkningarna för Finland

Vid regeringskonferensen understödde Finland ett förtydligande av subsidiaritetsprincipen så att protokollet om tillämpningen, som utformades på basis av slutsatserna från Europeiska rådet i Birmingham, skulle införlivas med unionens grundfördrag.

Protokollet om subsidiaritetsprinipen betonar principens betydelse och gör tolkningen och tillämpningen av principen tydligare.

3.2.7. Öppenhet

Ett centralt mål för regeringskonferensen var att förbättra medborgarnas möjligheter att förstå och följa unionens verksamhet, vilket förutsätter att medborgarna kan få information ur institutionernas handlingar och om unionens verksamhet. I dagens läge, före Amsterdamfördraget, är huvudregeln att handlingarna inte är offentliga om man inte beslutar annorlunda. Offentligheten hos handlingarna i unionens institutioner är sålunda beroende av prövning och för närvarande finns det inte några generella bestämmelser om unionsmedborgarnas rätt till information eller om institutionernas skyldighet att lämna information. Amsterdamfördraget ändrar denna praxis så att huvudprincipen blir att handlingarna i regel är offentliga. Rätten till information kan inskränkas endast på basis av offentliga eller enskilda intressen som fastställs särskilt.

Betydelsen av medborgarnas rätt till information inom unionen har konstaterats flera gånger på högsta politiska nivå redan innan Amsterdamfördraget. I förklaring nr 17 till unionsfördragets slutakt konstateras att insyn stärker institutionernas demokratiska karaktär och allmänhetens förtroende för förvaltningen. Europeiska rådet i Birmingham, i Edinburgh och i Köpenhamn bekräftade detta i sina slutsatser 1992 — 1993 som ett sätt att närma medborgarna och unionen till varandra. År 1993 kom rådet och kommissionen överens om en gemensam uppförandekodex som skall följas när allmänheten ges rätt att ta del av rådets och kommissionens handlingar. Rådet verkställde för sin del denna uppförandekodex genom ett beslut den 20 december 1993 (93/731/EG) och kommissionen genom ett beslut den 8 februari 1994 (94/90/ESKG, EG, Euratom). Lagligheten i rådets beslut underställdes kort efter antagandet EG-domstolens prövning (C-58/94, Nederländerna v. rådet). Domstolen fann att fram till dess att gemenskapslagstiftningen utfärdat allmänna rättsakter om allmänhetens rätt till information skall varje institution själv besluta i dessa frågor inom ramen för sin behörighet i interna ärenden och i enlighet med god förvaltningssed. I januari 1997 konstaterade EU-ombudsmannen i samband med rapporten om rätten till information att unionens institutioner fungerar mot god förvaltningssed om de inte stärker de interna reglerna om allmänhetens rätt att ta del av handlingar.

Amsterdamfördraget inför nya bestämmelser om öppenhet i unionsfördraget och EG-fördraget. I artikel A (efter omnumreringen artikel 1) konstateras att unionen skall utvecklas mot en allt fastare sammanslutning mellan de europeiska folken, där besluten skall fattas så nära medborgarna som möjligt. Bestämmelsen kompletteras genom att införa ett omnämnande enligt vilket besluten också skall fattas så öppet som möjligt.

Öppenheten ökas också genom att man till EG-fördraget fogar artikel 191a (efter omnumreringen artikel 255) om insyn. Artikeln erkänner en generell rätt att ta del av Europaparlamentets, rådets och kommissionens handlingar. Denna rätt gäller inte bara unionsmedborgare utan även alla fysiska personer som bor i någon medlemsstat samt juridiska personer som har regelmässig hemort i en medlemsstat. Artikeln ger även den rättsliga grunder för utgivande av rättsakter inom övriga institutioner. Inom två år från Amsterdamfördragets ikraftträdande skall rådet i enlighet med medbeslutandeförfarandet i artikel 189b (efter omnumreringen artikel 251) fastställa de allmänna principerna och gränserna för rätten till att ta del av handlingar. Rätten till att ta del av handlingar fastställs sålunda i sak i gemenskapslagstiftningen. Dessutom skall institutionerna utarbeta särskilda bestämmelser om detta i sina arbetsordningar.

Genom en hänvisning i artikel J 18 i unionsfördraget (efter omnumreringen artikel 28) utsträcks bestämmelserna om handlingars offentlighet även till unionsfördragets avdelning V om den gemensamma utrikes- och

säkerhetspolitiken och genom artikel K 13 (efter omnumreringen artikel 41) till unionsfördragets avdelning VI om polissamarbete och straffrättsligt samarbete. I förklaring nr 9 om punkt 2 i artikel K 6 (efter omnumreringen artikel 34) i unionsfördraget vill man dessutom fästa uppmärksamhet vid publiceringen av förslag och beslut i Europeiska gemenskapernas officiella tidning.

Förklaring nr 35 anknyter till den nya artikel 191a. Enligt denna förklaring har en medlemsstat rätt att begära att en handling som härrör från den staten inte vidarebefordras till tredje man utan tillstånd.

Finlands centrala förhandlingsmål och verkningarna för Finland

Finland strävade efter att i unionens grundfördrag införliva en sådan artikel om handlingars offentlighet som gör det möjligt att senare utfärda en rådsförordning i ärendet. Finlands insats för genomförandet av offentlighetsprincipen kan till och med anses vara avgörande.

Beroende av utformningen av gemenskapslagstiftningen kan bestämmelserna om handlingars offentlighet få konsekvenser för sådana bestämmelser i den finska offentlighetslagstiftningen som gäller handlingar som de finska myndigheterna har erhållit av EU-institutionerna och handlingar som de finska myndigheterna har insänt till EU-institutionerna.

3.2.8. Övriga frågor som gäller unionen och medborgaren

Regeringskonferensen behandlade flera frågor som togs upp av en enskild medlemsstat eller en grupp av medlemsstater. Framställningarna avsåg dels att stärka de redan befintliga fördragsbestämmelserna, dels att utsträcka gemenskapernas behörighet till nya frågor.

Med Amsterdamfördraget införlivas i EG-fördraget nya bestämmelser om allmänna tjänster, respekt för den kulturella mångfalden, skydd av gemenskapens ekonomiska intressen, ett starkare tullsamarbete, öregionernas ställning, unionens randområden och statistiska uppgifter. Med Amsterdamfördraget fogas också protokoll nr 9 om systemet för radio och TV i allmänhetens tjänst och protokoll nr 10 om djurskydd och djurens välfärd till EG-fördraget.

I vissa frågor kunde regeringskonferensen inte uppnå enighet om nya fördragsbestämmelser, men i stället var medlemsstaterna beredda att anta en förklaring om ärendet. Slutakten till Amsterdamfördraget innehåller bl.a. förklaringar om idrott (nr 29) och om frivilligt arbete (nr 38).

Finlands centrala förhandlingsmål och verkningarna för Finland

Finland understödde de nya fördragsbestämmelserna om bekämpning av gemenskapsbedrägerier, tullsamarbete, öregionernas ställning, statistiska uppgifter, kultur och ett starkare djurskydd. Finland ansåg också att protokollet om radio och TV i allmänhetens tjänst och förklaringen om idrott behövdes.

3.3. Effektivering av unionens verksamhet utåt

3.3.1. Unionens verksamhet utåt

Regeringskonferensens centrala mål var att öka enhetligheten, effektiviteten och öppenheten hos unionens verksamhet utåt. Detta eftersträvades genom att utveckla den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken (GUSP) samt genom att göra det möjligt att utvidga gemenskapens behörighet i fråga om de ekonomiska förbindelserna med omvärlden. Inom den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken diskuterades bl.a. målsättningen, en effektivare beslutsprocess, ett utvecklande av förbindelserna mellan Europeiska unionen och Västeuropeiska unionen (VEU) och ett införlivande av de militära krishanteringsinsatserna under unionskompetensen samt finansieringen. Unionens yttre förbindelser omfattade också biståndspolitiken samt de yttre förbindelserna inom det rättsliga och inrikes samarbetet.

3.3.2. Den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken

Amsterdamfördraget konsoliderar integrationen genom att stärka Europeiska rådets ställning inom den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken. Enligt artikel J 3 (efter omnumreringen artikel 13) i unionsfördraget skall Europeiska rådet definiera principerna och de allmänna riktlinjerna för den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken samt besluta om gemensamma strategier, vilka

avser att formulera mera heltäckande handlingsprogram för unionen på områden där medlemsstaterna har betydande gemensamma intressen. Europeiska rådets behörighet gäller härigenom även frågor med försvarsmässiga konsekvenser.

Ordförandelandets primära ställning för genomförandet av den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken kvarstår även sedan Amsterdamfördraget har trätt i kraft. De strukturer som biträder orförandelandet stärks genom att fastställa att rådets generalsekreterare är hög representant för den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken och biträder ordförandelandet vid beredningen och genomförandet av frågor som hör till den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken. Den s.k. trojkans sammansättning förnyas så att den förutom det aktuella ordförandelandet består av kommissionen, rådets generalsekreterare och vid behov det närmast tillträdande ordförandelandet. Det närmast föregående ordförandelandet hör inte längre till trojkan. Insatserna av det land som nyligen blivit fritt från ordförandeskapets plikter har i allmänhet visat sig vara små. Med tanke på kontinuiteten är det viktigare att det tillträdande ordförandelandet förbereder sig inför de kommande uppgifterna. I förklaring nr 6 till regeringskonferensens slutakt beslutar man dessutom att inrätta en särskild enhet för politisk planering och tidig förvarning.

Med Amsterdamfördraget utvecklas beslutsprocesserna som gäller den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken. Enighet fortsätter att gälla i frågor av grundläggande natur i enlighet med artikel J 13 (efter omnumreringen artikel 23) i unionsfördraget. I syfte att förhindra att beslutsprocessen går i stå intas i unionsfördraget bestämmelser om s.k. konstruktiv avhållsamhet. Förfarandet innebär att den medlemsstat som låter bli att rösta inte behöver tillämpa beslutet i fråga. Förfarandet hindrar inte att ett beslut fattas och medlemsstaten är skyldig att godta att beslutet är förpliktande för unionen.

Beslutsprocessen effektiveras också genom att utsträcka användningen av beslut som fattas med kvalificerad majoritet till att gälla genomförandet av gemensamma strategier, på vissa villkor. Enligt Amsterdamfördraget fattar rådet sina beslut med kvalificerad majoritet i fråga om gemensamma åtgärder, gemensamma ståndpunkter eller andra beslut som fattas eller antas på grundval en gemensam strategi. En medlemsstat ges tillfälle att åberopa viktiga skäl som rör nationell politik, varvid beslut inte fattas med kvalificerad majoritet. Varje medlemsstat fastställer själv sina nationella intressen. Rådet får dock med kvalificerad majoritet besluta att föra ett ärende till Europeiska rådet för att avgöras med enhälligt beslut. Beslut i frågor med militära eller försvarsmässiga konsekvenser fattas alltid enhälligt.

Finlands centrala förhandlingsmål och verkningarna för Finland

Under regeringskonferensen gav Finland sitt stöd till ett utvecklande av den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken så att unionen på ett effektivt sätt kan främja sina mål och svara på kriser som hotar stabiliteten och säkerheten.

De ändringar som genom Amsterdamfördraget vidtagits i unionsfördragets bestämmelser om genomförandet av och representationen inom den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken är förenliga med Finlands förhandlingsmål. Finland ansåg det viktigt att bibehålla ordförandelandets primära ställning vid genomförandet av den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken och förhöll sig reserverat till en självständig GUSP-företrädare som skulle arbeta direkt under Europeiska rådet. Finland understödde stärkandet av generalsekreterarens ställning inom den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken, eftersom man bedömde att detta skulle öka verksamhetens följdriktighet. Enligt finsk bedömning är det också en förbättring att trojkan förnyats så att det närmast föregående ordförandelandet lämnats utanför. Finland ansåg det också viktigt att inrätta en särskild planerings- och analyskapacitet inom den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken.

De ändringar som med Amsterdamfördraget gjorts i beslutsprocesserna motsvarar Finlands uppfattningar. Bestämmelserna om beslut som fattas med kvalificerad majoritet och om den s.k. konstruktiva avhållsamheten ökar den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitikens flexibilitet, särskilt med hänsyn till en utvidgning av verksamheten och en ökning av antalet medlemmar. Under förhandlingarna menade Finland att beslutsprocessen inom den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken bör effektiveras som mellanstatligt samarbete och att samtliga medlemsstaters intressen beaktas på lika villkor. Finland var berett att utreda användningen av beslut med

kvalificerad majoritet inom den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken i sådana fall där unionens mål är tydliga och det inte är fråga om någon medlemsstats livsviktiga intressen.

Det förfarande som tas i bruk genom Amsterdamfördraget, enligt vilket rådet får fatta beslut med kvalificerad majoritet på vissa villkor, innehåller en bestämmelse, som även Finland krävde, enligt vilken en medlemsstat har rätt att använda veto. Finland anser att vetorätten bör begränsas till frågor av vikt för det nationella intresset, för att inte lamslå beslutsfattandet inom den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken. Bestämmelsen enligt vilken det inte är möjligt att använda beslut med kvalificerad majoritet i frågor med militära eller försvarsmässiga konsekvenser uttrycker ett villkor som också Finland ställde under revideringen av beslutsprocesserna.

Under regeringskonferensen var Finland inte villigt att ändra bestämmelserna om Europaparlamentets ställning. Genom ett avtal mellan Europaparlamentet, rådet och kommissionen kom man överens om ett flexibelt och snabbt förfarande för finansieringen av den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken.

3.3.3. Säkerhet och försvar

Med utgångspunkt i ett initiativ av Sverige och Finland utvidgar Amsterdamfördraget den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitikens räckvidd genom att införa militär krishantering under unionens behörighet och genom att visa på att unionen får använda Västeuropeiska unionens (VEU) operativa kapacitet för genomförandet. Krishanteringen, dvs. de s.k. Petersberguppdragen, omfattar humanitära insatser och räddningsinsatser, fredsbevarande insatser och insatser med stridskrafter, inklusive fredsskapande åtgärder (lagen om fredsbevarande 1465/1995). Meningen är att unionen tillsammans med VEU, inom ett år efter det att Amsterdamfördraget har trätt i kraft, skall utarbeta arrangemang för en konsolidering av de ömsesidiga förbindelserna. I förklaring nr 3 till konferensens slutakt bekräftar VEU att när den anlitas av unionen kommer den att utarbeta och genomföra de EU-beslut och åtgärder som har försvarsmässiga konsekvenser.

I fråga om målsättningen för den gemensamma försvarspolitiken antogs ett förslag som hade ingått redan i det fördragsutkast som Irland presenterade (CONF 2500/96) hösten 1996, dvs. att införa ordet ''gradvis'' (progressive), vilket utvisar att formuleringen av försvarspolitiken har inletts inom ramen för unionen. I fråga om det gemensamma försvaret togs orden '' med tiden'' (in time) bort och formuleringen lyder nu ''skulle kunna leda till ett gemensamt försvar''. Ett gemensamt försvar är fortsättningsvis ett möjligt framtidsmål för den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken. Som ett sätt att förverkliga målet föreslås möjligheten att införliva VEU med unionen. Övergången till ett gemensamt försvar och ett införlivande av VEU kräver enhälligt beslut av Europeiska rådet. Till detta hör också en rekommendation om att beslutet skall godkännas i medlemsstaterna i enlighet med deras konstitutionella bestämmelser. Tillägget om det nationella godkännandet grundar sig på ett finskt initiativ. Det avgörande som man har kommit fram till i fråga om utvecklandet av den försvarsmässiga dimensionen är resultatet av en kompromiss mellan de stater som understödde formuleringen om VEU:s införlivande och de stater som önskade bevara status quo. Med Amsterdamfördraget tas också försvarsmaterielsamarbetet med inom den utrikes- och säkerhetspolitiska ramen.

Finlands centrala förhandlingsmål och verkningarna för Finland

När Finland anslöt sig till unionen gjordes inga säkerhetspolitiska reservationer till vare sig åtagandena enligt unionsfördraget eller EG-fördraget. Finland konstaterade att landet ansluter sig till unionen som ett militärt alliansfritt land som deltar aktivt och konstruktivt i utformningen och genomförandet av en gemensam utrikes- och säkerhetspolitik. I den säkerhetspolitiska redogörelse som statsrådet ingav till riksdagen den 6 juni 1995 konstateras att medlemskapet i Europeiska unionen stärker grunden för Finlands säkerhet och erbjuder Finland en central kanal för att verka för landets intressen. På basis av denna redogörelse och riksdagens svar konstaterade statsrådet i sin redogörelse till riksdagen den 17 mars 1997 ''Säkerhetsutvecklingen i Europa och Finlands försvar'' bl.a. följande: ''Medlemskapet i Europeiska unionen har förtydligat och förstärkt Finlands internationella ställning. Trots att medlemskapet inte inbegriper militära säkerhetsgarantier, inne-

håller det ett skydd baserat på gemensamt ansvar. Finland stöder förstärkningen av EU:s utrikes- och säkerhetspolitiska funktionsduglighet och deltar i utvecklingen av unionens säkerhets- och försvarsdimension i en uppbyggande anda."

Under Finlands medlemstid har Finland strävat efter att utveckla unionens roll som internationell aktör inom den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken. Finland har utgått från att den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken bör genomföras som mellanstatligt samarbete och att den inte får leda till förpliktelser som kunde strida mot den militära alliansfriheten. Finland vill självt besluta om deltagande i krishanteringsinsatser.

Utvecklandet av unionens försvarsdimension påverkades av det rådande säkerhetspolitiska läget. Även om inget militärt hot riktades mot unionen under rådande förhållanden, finns i Europa och dess närområde osäkerhetsfaktorer som påverkar unionens säkerhet och som kräver en ny typ av beredskap. I fråga om säkerhet och försvar ansåg regeringen det ändamålsenligt att militär krishantering intas som en del av den gemensamma utrikes- och försvarspolitiken på ett sätt som gör det möjligt för samtliga medlemsländer att jämbördigt delta i beslutsfattandet och genomförandet av beslut om krishanteringsoperationer. Regeringen ansåg att VEU bör vara ett instrument för den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken, dvs. ett instrument för genomförandet av besluten om militär krishantering. I fråga om fastställandet av förhållandet mellan unionen och VEU ansåg regeringen det viktigt att man garanterar unionens ledande roll på det politiska planet. Finland ansåg det inte aktuellt att införliva VEU med unionen.

I betänkandet om regeringens IGC-redogörelse (UtUB 7/1996) gav riksdagen sitt stöd åt statsrådets centrala ståndpunkter. Utrikesutskottet ansåg att den ökade tillämpningen av beslut med kvalificerad majoritet skulle bedömas med hänsyn till att de medlemsstater som inte anser sig kunna delta i sådana beslut inte heller kan förpliktas att vara med om att genomföra dem eller betala dem. Riksdagen förutsatte att regeringskonferensens beslut inte får strida mot Finlands militära alliansfrihet och självständiga försvar. Riksdagen förenade sig med statsrådets grundläggande säkerhets- och försvarsmässiga utgångspunkter, bl.a. i fråga om att betrakta den militära krishanteringen som en del av den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken.

De ändringar som med Amsterdamfördraget införs i unionsfördragets bestämmelser om säkerhet och försvar överensstämmer med Finlands förhandlingsmål och är förenliga med Finlands militära alliansfrihet. Enligt bestämmelserna i Amsterdamfördraget bevaras möjligheten till ett gemensamt försvar i stort sett likadan som i unionsfördraget. Det reviderade fördraget erbjuder, liksom unionsfördraget, perspektiv och möjligheter till ett gemensamt försvar, om medlemsstaterna så beslutar med enhällighet.

Utvecklandet av den gemensamma försvarspolitiken avgränsas i enlighet med ett initiativ från Finland och Sverige till insatser inom militär krishantering. Unionen har rollen som politisk ledare när den använder VEU för krishantering. Att upprätta praktisk krishanteringsberedskap genom att utveckla förbindelserna mellan unionen och VEU intar en central plats inom unionens försvarsdimension. Bestämmelserna om medlemsstaternas likvärdighet vid operationer som unionen beslutat och VEU genomför överensstämmer med de finska målen. Dessutom öppnas en möjlighet till samarbete mellan medlemsstaterna inom försvarsmaterielområdet.

Vid regeringskonferensen strävade Finland efter att säkra att resurser för den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken skall kunna lösgöras tillräckligt smidigt och snabbt så att unionen får en bättre kapacitet än förut att reagera på krissituationer. Finland ansåg finansieringsartikelns bestämmelse om konstruktiv avhållsamhet nödvändig för att en medlemsstat inte skall behöva delta i de ekonomiska kostnaderna för krishantering som medlemsstaten önskar stanna utanför, utan att för den skull hindra unionens verksamhet.

3.3.4. Ekonomiska förbindelser med omvärlden

Regeringskonferensen förhandlade om att utvidga gemenskapens exklusiva behörighet i fråga om de ekonomiska förbindelserna med omvärlden till tjänstesektorn, direkta investeringar och frågor som gäller skyddet för immateriell egendom. Många medlemsstater ansåg reformen viktig för att gemenskapen skall kunna arbeta mera effektivt i internationella organisationer, främst Världshandelsorganisationen (WTO). Gemenskapen har en

stark ställning i frågor som gäller handeln med varor, men i dag gäller största delen av världshandeln sektorer som hör under medlemsstaternas behörighet helt eller delvis, dvs. tjänster, internationella investeringar och immateriella rättigheter.

Regeringskonferensen kunde inte enas om en överföring av ny behörighet till gemenskapen, i stället sköt man fram besluten till en senare tidpunkt. Enligt den nya punkt 5 som med Amsterdamfördraget fogats till EG-fördragets artikel 113 (efter omnumreringen artikel 133) får rådet genom enhälligt beslut efter att ha hört Europaparlamentet utvidga tillämpningen av artikel 113 till att avse internationella förhandlingar och avtal om tjänster och immateriella rättigheter. Efter denna överföring av behörigheten fattas besluten i rådet med kvalificerad majoritet. I artikel 228 (efter omnumreringen artikel 300) i EG-fördraget inskrevs dessutom bestämmelser om provisorisk tillämpning av avtalen före deras ikraftträdande samt om att tillfälligt upphöra med tillämpningen av dem p.g.a. avtalsbrott.

Finlands centrala förhandlingsmål och verkningarna för Finland

Finland understödde utvidgningen av gemenskapens exklusiva behörighet i fråga om ekonomiska förbindelser med omvärlden till sådana tjänster och sådana frågor om immateriell egendom som har direkt anknytning till internationell handel. Finland betonade dock att den behörighet som gäller själva kärnan för de immateriella rättigheterna inte bör överföras till gemenskapens exklusiva behörighet. Finland anförde också vissa andra preliminära avgränsningar. Under förhandlingarna förhöll sig Finland positivt till att gemenskapen och medlemsstaterna uppträder med en röst i frågor som direkt anknyter till internationell handel, särskilt i frågor som behandlas i WTO.

I fråga om de ekonomiska förbindelserna med omvärlden motsvarade konferensens slutresultat inte Finlands mål till alla delar. Finland var redo för större ingrepp för att förbättra gemenskapens förmåga att försvara medlemsstaternas intressen i den internationella handeln och svara på de utmaningar som en utvidgning ställer.

3.4. Unionens institutioner

3.4.1. Frågan om institutionerna

Revideringen av systemet med unionens institutioner syftade till en effektivering av unionens verksamhet i såväl nuvarande sammansättning som efter en utvidgning av unionen. Man önskade även säkra att verksamheten godtas och att det finns insyn i den.

De centrala institutionella frågorna, dvs. kommissionens sammansättning och vägningen av rösterna i rådet sköts upp. Enligt protokoll 11 som fogades till unionsfördraget och EG-fördraget återkommer man till frågorna då utvidgningen framskrider. I artikel 1 i protokollet konstateras att då den första utvidgningen av unionen träder i kraft skall kommissionen bestå av en medborgare från varje medlemsstat. Ändringen förutsätter dock att vägningen av rösterna i rådet ändras samtidigt, antingen genom ny vägning av rösterna eller genom att s.k. dubbel majoritet tas i bruk, vilket betyder att inte endast antalet röster utan också befolkningsandelarna i de olika medlemsstaterna beaktas. I artikel 2 i protokollet konstateras att en regeringskonferens skall sammankallas minst ett år innan antalet medlemmar i unionen överstiger 20. Härvid skall en grundlig översyn av kommissionens sammansättning och institutionernas funktionssätt utföras. Protokollet kommenteras under den del som gäller motiveringen av protokollen.

I det följande granskas de fördragsändringar som rör institutioner och andra organ särskilt för varje institution. Därtill har vissa andra fördragsändringar betydelse för institutionerna och organen. Att bl.a. bestämmelser om närmare samarbete och öppenhet inskrivits i unionsfördraget och EG-fördraget kommer att påverka verksamheten i dessa.

3.4.2. Europaparlamentet

Europaparlamentet, som är den enda av unionens institutioner som väljs direkt av medborgarna, spelar en viktig roll som demokratiskt instrument i unionen. Parlamentet har 626 ledamöter. Parlamentets behörighet har utvidgats stegvis. Det deltar i lagstiftningsproceduren, använder sin budgetmakt och övervakar kommissionen politiskt. Parlamentet har även rätt att väcka talan vid EG-domstolen för att trygga sina egna intressen.

Med Amsterdamfördraget stärks Europaparlamentets ställning inom lagstiftningsproceduren och vid utnämnandet av kommissionens ordförande, kompletteras bestämmelserna om de gemensamma valreglerna samt fastställs att en ledamot av Europaparlamentet inte får vara medlem av Regionkommittén samtidigt. Särskild uppmärksamhet läggs vid att Europaparlamentet skall höras och informeras på området för mellanstatligt samarbete samt i fråga om de nya bestämmelserna om närmare samarbete. Med hänsyn till utvidgningen kan det anses som en betydande nyhet att man lägger ett tak på maximiantalet ledamöter av Europaparlamentet.

Europaparlamentets roll inom lagstiftningsproceduren stärks genom utvidgning av tillämpningsområdet för det s.k. medbeslutandeförfarandet enligt artikel 189b (efter omnumreringen artikel 251) och dessutom förenklas denna procedur. Medbeslutandeförfarandet innebär att parlamentet kan påverka innehållet i ett beslut men dessutom också förhindra att ett beslut kommer till stånd. Förfarandet utsträcks till följande helt nya eller genom Amsterdamfördraget ändrade bestämmelser: åtgärder för främjande av sysselsättningen, jämställdhet mellan könen, folkhälsa, öppenhet, skydd av gemenskapens ekonomiska intressen, tullsamarbete, statistik samt upprättande av en myndighet för datasekretess. Medbeslutandeförfarande kommer även att tillämpas i fråga om följande bestämmelser: förbud mot diskriminering på grund av medborgarskap, rätten till rörlighet och vistelse för unionsmedborgare, sådana åtgärder inom socialskyddet som gäller arbetstagares fria rörlighet, utlänningars investeringsrätt, ändring av principerna för rätten att bedriva yrke, transportpolitiken, socialpolitiken, tillämpningsbeslut som gäller Europeiska socialfonden, yrkesutbildning, andra åtgärder som gäller transeuropeiska nät, tillämpningsbeslut om Europeiska regionala utvecklingsfonden, fleråriga ramprogram, reglerna om etablering av gemensamma företag, miljöpolitiken och biståndspolitiken. Dessutom är det meningen att inom en övergångsperiod på fem år övergå till medbeslutandeförfarande på de områden för rättsligt och inrikes samarbete som har överförts till EG-fördraget från unionsfördraget.

Att medbeslutandeförfarandet enligt artikel 189b utvidgas innebär att man avstår från det s.k. samarbetsförfarandet i andra frågor än de som gäller Europeiska ekonomiska och monetära unionen EMU, som inte behandlades av regeringskonferensen. Antalet lagstiftningsprocedurer minskas sålunda till tre, dvs. antagande, medbeslutande och samråd, med de undantag som gäller för EMU.

Med Amsterdamfördraget begränsas antalet ledamöter i Europaparlamentet till 700. Ändringen motsvarar den ståndpunkt som drevs av Europaparlamentet. Hittills har det inte funnits något tak för medlemsantalet. Parlamentet har vuxit från 78 vid upprättandet av Europeiska kol- och stålgemenskapen till 626 som en följd av flera utvidgningar och sammanslagningen av de två tyska staterna. Ett tak har ansetts vara nödvändigt med tanke på framtida utvidgningar, eftersom ett alltför stort antal ledamöter kunde försvaga parlamentets funktionsduglighet. Fördragsändringen strävar inte efter att påverka medlemsstaternas möjligheter att vara lämpligt företrädda i Europaparlamentet, vilket också beaktats i de nya bestämmelserna.

Amsterdamfördraget ändrar bestämmelserna om den gemensamma proceduren vid val till Europaparlamentet så att Europaparlamentet får utarbeta förslag till allmänna direkta val enligt en i alla medlemsstater enhetlig ordning eller i enlighet med principer som är gemensamma för alla medlemsstater.

Europaparlamentets ställning i unionsfördragets avdelning VI om rättsliga och inrikes frågor stärks genom att säkerställa att rådet skall höra Europaparlamentet innan beslut fattas. Europaparlamentets ställning stärks även i fråga om de bestämmelser som överförs från unionsfördraget till EG-fördraget.

Finlands centrala förhandlingsmål

Finlands inställning till stärkandet av Europaparlamentets ställning inom lagstiftningsproceduren var positiv. Finlands ansåg att det var bra att utgå från att Europaparlamentet skall delta i enlighet med medbeslutandeförfarandet i behandlingen av de ärenden, med undantag av EMU, där rådet i dag fattar beslut med kvalificerad majoritet inom ramen för antagande- samråds- eller samarbetsförfarandet. Finland betonade att utvidgningen av medbeslutandeförfarandet är centralt kopplad till förenklingen av proceduren.

Finland understödde att ett tak lades i fråga om antalet ledamöter av Europaparlamentet, förutsatt att lämplig representation kunde bibehållas för medlemsstaterna.

3.4.3. Rådet

Rådet som är sammansatt av ministrar från medlemsstaterna företräder de nationella regeringarna och är ett av unionens viktigaste beslutande organ. Enligt EG-fördraget använder rådet sin beslutanderätt bl.a. genom att anta rättsakter, ge kommissionen befogenhet att genomföra de beslutade reglerna, besluta på gemenskapens vägnar om att inleda avtalsförhandlingar, slutligt godkänna avtalstexterna samt tillse att medlemsstaternas allmänna ekonomiska politik samordnas. Rådet kan även sammanträda på stats- och regeringschefsnivå. Denna sammansättning kommenteras i samband med Europeiska rådet.

Amsterdamfördraget förbättrar arbetsmetoderna för rådet, utvidgar området där beslut med kvalificerad majoritet tillämpas samt ger rådet en sorts avtalsbehörighet under avdelningarna V och VI i unionsfördraget, vilka gäller den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken samt rättsliga och inrikes frågor. Dessutom betonas generalsekreterarens ställning inom den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken och ändras sammansättningen av den s.k. trojkan. Frågan om en ändring av vägningen av rösterna i rådet, som hade en central ställning under förhandlingarna, kopplades till antalet ledamöter i kommissionen genom protokoll nr 11 till Amsterdamfördraget och uppsköts för att behandlas i samband med utvidgningen.

Arbetet i rådet görs mera flexibelt genom att bestämma att de Ständiga representanternas kommitté, (Coreper; Comité des représentants permanents) får fatta beslut i procedurfrågor i de fall som föreskrivs i rådets arbetsordning. Hittills har Coreper inte haft någon formell beslutanderätt fastän den i sak fattar största delen av de beslut som ankommer på rådet.

Amsterdamfördraget utvidgar användningen av beslut som fattas med kvalificerad majoritet på områden under EG-fördraget. Förfarandet med beslut med kvalificerad majoritet införs i fråga om de flesta bestämmelserna som är helt nya och i fråga om vissa bestämmelser som ändrats genom Amsterdamfördraget (riktlinjer och åtgärder för främjande av sysselsättningen, social utslagning, jämställdhet mellan könen, folkhälsa, öppenhet, skydd av gemenskapens ekonomiska intressen, tullsamarbete, statistik, upprättande av en myndighet för datasekretess och unionens randområden). På rättsliga och inrikes frågor som flyttats till EG-fördraget från avdelning VI i unionsfördraget är det meningen att tillämpa beslut med kvalificerad majoritet efter utgången av en övergångsperiod om fem år. Också i vissa frågor där sakinnehållet inte ändras övergår man från kravet på enhällighet till beslut med kvalificerad majoritet (godkännande av ramprogram för forskningen, samt gemensamma företag för forskning och teknisk utveckling). Vissa artiklar som kräver enhällighet upphävs på grund av att de förlorat sin betydelse (t.ex. utjämningsavgifter vid import av råvaror) eller så utgår röstningsreglerna som fogats till dem vid övergångstiden (utlänningars etableringsrätt).

Möjligheterna att använda beslut med kvalificerad majoritet utvidgas också inom den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken (GUSP). När Amsterdamfördraget har trätt i kraft kan rådet med kvalificerad majoritet fatta beslut om genomförande av gemensamma strategier som Europeiska rådet har beslutat enhälligt. Härvid kan en ledamot av rådet meddela att den av viktiga nationella skäl inte kan godkänna att beslutet fattas med kvalificerad majoritet, varvid omröstning inte verkställs. De medlemsstater som representerar den kvalificerade majoriteten i rådet får dock föra ärendet till Europeiska rådet för att avgöras med enhällighet. Frågor som har militära eller försvarsmässiga konsekvenser avgörs alltid med enhällighet.

Rådet beslutar även med kvalificerad majoritet om att påbörja intensifierat samarbete samt om sanktioner vid brott mot de grundläggande rättigheterna. I fråga om det intensifierade samarbetet har medlemsstaterna möjlighet att åberopa viktiga nationella intressen, dvs. använda vetorätt på samma sätt som inom den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken.

Större enhetlighet och effektivitet hos den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken eftersträvas genom att bestämma att rådets generalsekreterare är den höge representanten för den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken. Generalsekreteraren deltar i beredningen och genomförandet av beslut inom den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken och han eller hon kan dessutom bemyndigas att föra politisk dialog med tredje länder. Att ansvara för rådets praktiska verksamhet ankommer på den ställföreträdande generalsekreteraren. Dessutom modifieras trojkan som biträder ordförandelandet. Det närmast före-

gående ordförandelandet kommer inte längre att ingå i trojkan. I den nya sammansättningen skall rådets generalsekreterare och vid behov den medlemsstat som står närmast i tur att utöva ordförandeskapet biträda ordförandelandet och kommissionen skall medverka fullt ut.

Amsterdamfördraget ger rådet en viss grad av avtalsrätt inom området för avdelningarna V och VI i unionsfördraget. Rådet får genom enhälligt beslut bemyndiga ordförandelandet, som om det är lämpligt skall biträdas av kommissionen, att inleda förhandlingar med tredje part om tillämpningen av den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken. Avtalen får innehålla bestämmelser om rättsliga och inrikes frågor. Rådet ingår avtalen genom enhälligt beslut på rekommendation av ordförandelandet. Medlemsstaterna har möjlighet att meddela att de följer sina konstitutionella förfaranden.

Finlands centrala förhandlingsmål

Finland ansåg att rådet bör kvarstå som det centrala beslutande organet där medlemsstaternas ställning grundar sig på jämlikhet. Enligt Finlands ståndpunkt fanns det inte skäl att ändra det nuvarande systemet för vägning av röster, åtminstone inte före nästa utvidgning.

Finland understödde att antalet beslut som fattas med kvalificerad majoritet utsträcktes till flera områden, t.ex. områdena för miljöpolitik och socialpolitik. Finland var också berett att i princip utsträcka användningen av kvalificerad majoritet till alla andra frågor än ''grundlagsenliga'' frågor, förutsatt att det i förhandlingarna hade varit möjligt att uppnå en ur finsk synvinkel balanserad helhetslösning. Finland gav även sitt stöd till att användningen av beslut med kvalificerad majoritet ökas å vissa samarbetsområden som hittills sorterat under avdelning VI (rättsliga och inrikes frågor) i unionsfördraget. Dessutom var Finland berett att överväga en försiktig ökning av antalet beslut med kvalificerad majoritet på området för den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken.

3.4.4. Kommissionen

Kommissionen, som är oberoende av medlemsstaterna, har en central ställning i det europeiska samarbetet. Kommissionen fungerar som initiativtagare, övervakar efterlevnaden av gemenskapsrätten, sköter administrativa uppgifter, verkställer budgeten, förhandlar i gemenskapens namn samt använder den verkställande makt som delegerats till den. Kommissionen har även begränsad behörighet med stöd av avdelningarna V och VI i unionsfördraget. Kommissionen består av 20 ledamöter, dvs. en ledamot från alla medlemsstater och två från Tyskland, Frankrike, Storbritannien, Italien och Spanien. Kommissionen är politiskt ansvarig inför Europaparlamentet.

Amsterdamfördraget stärker kommissionsordförandens ställning, utvidgar kommissionens initiativrätt i rättsliga och inrikes frågor samt stärker Europaparlamentets ställning vid utnämnandet av ordförande för kommissionen. De nya bestämmelserna betonar kommissionens betydelse för samstämmigheten i relationerna med omvärlden. Ändringarna syftar till att kommissionen skall kunna arbeta ännu effektivare och mera framgångsrikt än tidigare. Frågan om antalet kommissionsledamöter, som hade en central ställning under konferensen, kopplades till ändringen av vägningen av rösterna i rådet och sköts upp till nästa utvidgning av unionen.

Kommissionsordförandens ställning stärks vid utnämnandet av ledamöterna i kommissionen och den interna arbetsfördelningen i kollegiet samt som kommissionens politiska ledare. Hittills har medlemsstaternas regeringar nominerat de övriga ledamöterna av kommissionen i samråd med den nominerade ordföranden. När Amsterdamfördraget träder i kraft sker nomineringarna i samförstånd med ordföranden och medlemsstaterna. Förklaring nr 32 till konferensens slutakt tar ställning till ordförandens ställning i den interna arbetsfördelningen i kommissionen. Enligt förklaringen anser konferensen att kommissionens ordförande måste ha stor handlingsfrihet vid fördelningen av uppgifter inom kollegiet och även när det gäller att omfördela dessa uppgifter. I EG-fördraget inskrivs dessutom principen enligt vilken kommissionen skall arbeta under politisk ledning av sin ordförande.

Enligt de nuvarande bestämmelserna har kommissionen och medlemsstaterna parallell initiativrätt i rättsliga och inrikes frågor. Kommissionens rätt att lägga initiativ har dock inte gällt det straffrättsliga samarbetet, tullsamarbetet eller polissamarbetet. Med Amsterdamfördraget utvidgas initiativrätten till att gälla även dessa områden. Kommis-

sionen får också en starkare ställning än förut i de frågor under det rättsliga och inrikes samarbetet som överförs till EG-fördraget och där medlemsstaternas parallella initiativrätt försvinner efter en övergångstid av fem år.

Amsterdamfördraget avser att göra kommissionens ställning tydligare i fråga om gemenskapens och unionens yttre förbindelser för att öka enhetligheten och konsekvensen i relationerna med omvärlden. Enligt de nya fördragsbestämmelserna svarar rådet och kommissionen för att samarbetet är konsekvent, var och en inom ramen för sin behörighet. I förklaring nr 32 om kommissionens organisation och funktion noteras även det önskvärda i att de yttre förbindelserna blir kommissionens vice ordförandes ansvarsområde. För närvarande hör de yttre förbindelserna till flera kommissionsledamöters mandat.

Frågan om antalet kommissionsledamöter, som haft en central ställning under konferensen, kopplades till ändringen av vägningen av rösterna i rådet och sköts upp till nästa utvidgning i enlighet med protokollet om institutionerna, som kommenterats tidigare. Frågan om kommissionsledamöterna och deras mandat anknyter även till förklaring nr 32, enligt vilken kommissionen när den förbereder en omorganisation av uppgifterna inom kollegiet bör säkerställa bästa möjliga fördelning mellan traditionella sakområden och särskilda uppgifter.

Finlands centrala förhandlingsmål

Finland ansåg det viktigt att bevara kommissionens oberoende ställning i förhållande till medlemsstaterna samt dess centrala roll i gemenskapens verksamhet. Finland ansåg att det i kommissionen bör finnas ledamöter från samtliga medlemsstater och förhöll sig negativt till att ledamöter av olika rang skulle utnämnas. Finland ansåg det ändamålsenligt att stärka ordförandens ställning och utveckla kommissionens arbetsmetoder.

Finland understödde utvidgningen av kommissionens initiativrätt i rättsliga och inrikes frågor, men ansåg inte att det finns behov för betydande ändringar av kommissionens ställning inom samarbetet på den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitikens område.

3.4.5. Europeiska rådet och rådet på stats- eller regeringschefsnivå

Europeiska rådet som består av medlemsstaternas stats- eller regeringschefer samt kommissionens ordförande är en viktig drivkraft i unionen. Europeiska rådet skall ge unionen de politiska impulser som behövs för dess utveckling och fastställa politiska riktlinjer för denna utveckling. Dessutom skall Europeiska rådet fastställa bl.a. riktlinjerna för handelspolitiken och den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken. Europeiska rådet är inte en egentlig EU-institution, vilket däremot rådet på stats- eller regeringschefsnivå är.

Amsterdamfördraget stärker Europeiska rådets ställning i bestämmelserna om den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken och om sysselsättningen samt ställningen för rådet i dess sammansättning på toppnivå i beslutsfattandet som gäller de grundläggande rättigheterna och det närmare samarbetet. Ändringarna avspeglar behovet av att beslut i vissa politiskt viktiga frågor fattas på så hög nivå som möjligt. Bakom åtgärden ligger också behovet av att underlätta samordningen av vissa frågor som i stor utsträckning hör till den nationella behörigheten.

Amsterdamfördraget institutionaliserar Europeiska rådets roll vid samordningen av medlemsstaternas sysselsättningspolitik och uppföljning av sysselsättningen. Enligt bestämmelserna i den nya avdelningen om sysselsättning som införs i EG-fördraget skall Europeiska rådet varje år överväga sysselsättningssituationen i unionen och anta slutsatser i fråga om denna. Därefter lägger rådet med kvalificerad majoritet fast sysselsättningspolitiska riktlinjer som medlemsstaterna skall beakta i sin sysselsättningspolitik. Medlemsstaterna överlämnar rapporter till rådet och kommissionen och kan avge rekommendationer till medlemsstaterna. Rådet och kommissionen upprättar en årsrapport till Europeiska rådet och sedan är det igen dags att anta slutsatser i fråga om sysselsättningssituationen. Vid samordningen av sysselsättningspolitiken i medlemsländerna skall de breda riktlinjerna som Europeiska rådet antagit beaktas. Detta uppföljningssystem överensstämmer i hög grad med förfarandet enligt slutsatserna om sysselsättningen från Europeiska rådet i Essen 1994.

Europeiska rådet får också en central ställning i beslutsproceduren inom den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken samt i vissa betydande beslut med gemensamma försvarsmässiga konsekvenser. Europeiska rådet skall bestämma principerna och

de allmänna riktlinjerna för den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken. Detta gäller även frågor som har försvarsmässiga konsekvenser. Dessutom skall Europeiska rådet besluta om gemensamma strategier för den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken, strategier som rådet genomför genom att anta gemensamma åtgärder och gemensamma ståndpunkter med kvalificerad majoritet. För medlemsstaterna reserveras dock en möjlighet att åberopa viktiga skäl som rör nationell politik, varvid beslut inte fattas med kvalificerad majoritet. De medlemsstater som företräder den kvalificerade majoriteten kan, om de så önskar, föra ärendet till Europeiska rådet som fattar sitt beslut med enhällighet. Bestämmelserna om den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken ingår i artikel J 7 i unionsfördraget. Enligt artikeln kan den gemensamma försvarspolitiken leda till ett gemensamt försvar om Europeiska rådet så beslutar. I så fall skall Europeiska rådet rekommendera medlemsstaterna att anta beslutet i enlighet med deras konstitutionella bestämmelser. Samma procedur gäller i fråga om beslut om införlivande av Västeuropeiska unionen VEU med unionen.

Rådet har i sammansättningen på stats- eller regeringschefsnivå fått en central ställning i den sanktionsprocedur som gäller brott mot de grundläggande rättigheterna. Rådet får på förslag från en tredjedel av medlemsstaterna eller från kommissionen och efter Europaparlamentets samtycke enhälligt slå fast att en medlemsstat allvarligt och ihållande åsidosätter principerna om frihet, demokrati och respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna eller rättsstatsprincipen. När överträdelsen konstaterats på hög politisk nivå får rådet på ministernivå fatta beslut med kvalificerad majoritet om sanktioner mot medlemsstaten i fråga.

Rådet på stats- eller regeringschefsnivå har en viss ställning i beslutsfattandet under avdelning VI (efter omnumreringen avdelning VII) i unionsfördraget och under EG-fördraget, vad avser inledande av ett närmare samarbete. Rådet beslutar med kvalificerad majoritet om att tillåta att samarbetet inleds. Om en medlem förklarar att den avser att motsätta sig beslutet av viktiga och uttalade skäl som rör nationell politik, skall omröstningen inte äga rum. De medlemsstater som företräder den kvalificerade majoriteten i rådet får härvid begära att frågan skall hänskjutas till rådet i sammansättningen på stats- och regeringschefsnivå för enhälligt beslut.

Finlands centrala förhandlingsmål

Regeringskonferensen förhandlade inte som särskild fråga om vare sig Europeiska rådets eller rådets på stats- eller regeringschefsnivå ställning vid sidan av de ärendeblock som kommenterats ovan. Finland understödde de ändringsförslag som lades fram.

3.4.6. EG-domstolen och förstainstansrätten

Domstolen skall säkerställa att lag och rätt följs vid tolkning och tillämpning av gemenskapsrätten. Domstolen har sålunda en central ställning vad gäller tillsynen över efterlevnaden av gemenskapsrätten, en enhetlig tolkning av gemenskapsrätten och medborgarnas rättsskydd. Amsterdamfördraget stärker domstolens behörighet i fråga om skyddet för de grundläggande rättigheterna och rättsliga och inrikes frågor. Dessutom utsträcks behörigheten till vissa nya block som blivit aktuella genom Amsterdamfördraget. Med stöd av artikel L (efter omnumreringen artikel 46) i unionsfördraget har domstolen behörighet att tolka punkt 2 om de grundläggande rättigheterna i artikel F (efter omnumreringen artikel 6) i unionsfördraget, bestämmelserna om ett närmare samarbete i avdelning VIa (efter omnumreringen avdelning VII) i unionsfördraget samt bestämmelserna om polissamarbete och straffrättsligt samarbete på vissa särskilt fastställda villkor. Domstolens behörighet utvidgas också till den del nya ärendeblock införlivas med EG-fördraget. Stärkandet av domstolens ställning anknyter till målet att öka godtagbarheten hos unionens verksamhet och föra unionen och dess medborgare närmare varandra.

EG-domstolens ställning stärks och klarläggs i fråga om övervakningen av de grundläggande rättigheterna genom att utsträcka behörigheten till punkt 2 i artikel F i unionsfördraget, vilken uttryckligen gäller de grundläggande rättigheterna. I praktiken har domstolen tillämpat principen om respekt för de grundläggande rättigheterna som en allmän rättsprincip i nästan 30 år. Domstolens behörighet gäller med stöd av artikel L i unionsfördraget punkt 2 i artikel F i fråga om institutionernas verksamhet, förutsatt att domstolen har behörighet enligt EG-fördraget och

unionsfördraget. I praktiken sträcker sig behörigheten sålunda till tillämpningsområdet för EG-fördraget och avdelning VI i unionsfördraget i den utsträckning som gäller för domstolens behörighet på dessa områden. De nya fördragsbestämmelserna kan betraktas som en ersättning för den omständighet att det inte verkar sannolikt att Europeiska gemenskaperna eller Europeiska unionen kommer att ansluta sig till Europarådets konvention om de mänskliga rättigheterna (FördrS 18—19/1990) inom en nära framtid.

I fråga om rättsliga och inrikes frågor förändras EG-domstolens behörighet på tre sätt. Politiken som gäller asyl, invandring och fri rörlighet för personer överförs från mellanstatligt samarbete enligt avdelning VI till det överstatliga EG-fördraget och denna politik lyder under EG-fördragets bestämmelser om domstolens behörighet, dock så att förfarandet med förhandsavgöranden begränsas under en övergångsperiod av fem år och eventuellt också senare. EG-domstolens behörighet stärks även i fråga om de ärenden som blir kvar under avdelning VI i unionsfördraget, dvs. polissamarbete och straffrättsligt samarbete. När Amsterdamfördraget har trätt i kraft kommer domstolen att ha behörighet att avgöra tvister om tolkningen och tillämpningen av rättsligt bindande instrument samt att avgöra deras giltighet. Dessutom kan medlemsstaterna, om de så önskar, förklara sig bundna av domstolens förhandsavgöranden. Även Schengenregelverket om avskaffandet av de inre gränskontrollerna införlivas inom unionens ramar under avdelning VI i unionsfördraget och EG-fördraget, varvid EG-domstolens behörighet bestäms enligt de aktuella bestämmelserna.

EG-domstolen får också behörighet att tolka bestämmelserna om ett närmare samarbete i avdelning VIa (efter omnumreringen avdelning VII). Avdelningen reglerar de allmänna principerna och villkoren för samarbetet, vissa frågor som gäller beslutsprocesser och finansiering samt informeringen av Europaparlamentet. Mera detaljerade bestämmelser ingår i artikel K 12 (efter omnumreringen artikel 40) i unionsfördraget och artikel 5a i EG-fördraget (efter omnumreringen artikel 11) .

Utöver frågorna om EG-domstolens behörighet behandlade regeringskonferensen också bl.a. EG-domstolens sammansättning, längden av domarnas mandatperiod, valet av domstolens ordförande, ändring av domstolens stadga samt utvidgning av rätten att väcka talan. Tanken att i EG-fördraget skriva in vissa principer som uppkommit under rättstillämpningen var även uppe för behandling. Konferensen stannade för att bibehålla de nuvarande bestämmelserna i alla de nämnda frågorna, med undantag av utvidgningen av rätten att väcka talan. Revisionsrätten fick rätt att i enlighet med artikel 173 (efter omnumreringen artikel 230) i EG-fördraget väcka talan om upphävande för att tillvarata sina egna intressen.

Det sagda gäller i tillämpliga delar, i fråga om rätten att väcka talan, även förstainstansrätten som anknutits till EG-domstolen.

Finlands centrala förhandlingsmål

Finland ansåg det viktigt att bevara EG-domstolens nuvarande ställning och förhållande till de nationella domstolarna. Finland understödde att domstolens behörighet utvidgas inom det rättsliga och inrikes samarbetet samt att behörigheten utsträcks till bestämmelserna om närmare samarbete. I fråga om bevakningen av de grundläggande rättigheterna arbetade Finland i första hand för alternativet som hade inneburit en anslutning av Europeiska gemenskapen eller Europeiska unionen till Europarådskonventionen om de mänskliga rättigheterna (FördrS 18—19/1990).

3.4.7. Revisionsrätten

Revisionsrätten skall utöva tillsyn över den ekonomiska förvaltningen och kontrollera att budgeten följs i unionen. Den skall bl.a. granska räkenskaperna över gemenskapens samtliga inkomster och utgifter och räkenskaperna över samtliga inkomster och utgifter för varje organ som gemenskapen har upprättat. Amsterdamfördraget förbättrar revisionrättens arbetsvillkor på många sätt. Rättens ställning skrivs in i unionsfördragets artikel E (efter omnumreringen artikel 5), som räknar upp unionens institutioner, och rättens befogenheter förtydligas och utvidgas. När Amsterdamfördraget träder i kraft får revisionsrätten granskningsrätt i fråga om unionens samtliga inkomster och utgifter oberoende av vilket organ som förvaltar dem. Revisionsrättens rätt att granska Europeiska investeringsbanken och dess rätt att ta del av bankens uppgifter förtydligas genom bestämmelser att denna rätt skall regleras av en

överenskommelse mellan rätten, banken och kommissionen. Verksamhetsförutsättningarna förbättras också genom att revisionsrätten får rätt att väcka talan om upphävande vid EG-domstolen för att tillvarata sina intressen. Denna reform ger revisionsrätten ett instrument att fungera t.ex. i en situation där någon av unionens institutioner inte lämnar information som revisionsrätten behöver, vilket effektiverar övervakningen av unionens verksamhet. Om en nationell myndighet vägrar att lämna ut uppgifter, är det däremot kommissionen som har rätt att väcka talan.

Öppenheten i revisionsprocessen betonas genom skrivningen i EG-fördraget enligt vilken förklaringen om räkenskapernas tillförlitlighet (den s.k. DAS-förklaringen) skall publiceras i Europeiska gemenskapernas officiella tidning samt genom bestämmelsen enligt vilken Europaparlamentet skall granska förklaringen när det beslutar om att bevilja kommissionen ansvarsfrihet för budgetens genomförande.

Ändringarna är mycket långt en del av den större reform av revisionsrätten som unionsfördraget genomfört. Ändringarna avser att effektivera kontrollen av den ekonomiska förvaltningen i gemenskapen bl.a. för att bekämpa gemenskaps- och tullbedrägerier.

Finlands centrala förhandlingsmål

Finland ansåg att revisionrättens ställning skulle utvecklas och stärkas för att effektivera kontrollen av gemenskapens ekonomiska förvaltning. Finland betonade rättens betydelse särskilt i kampen mot bedrägerier och ansåg att rättens behörighet skulle utsträckas till att även omfatta avdelningarna V och VI i unionsfördraget. Finland gav sitt stöd till att samrådsförfarande för revisionsrättens del infördes i vissa lagstiftningsärenden samt att rätten fick rätt att väcka talan i sådana fall där dess verksamhet hindras.

Att revisionsrättens ställning stärks effektiverar gemenskapens och medlemsstaternas möjligheter att skydda gemenskapens ekonomiska intressen.

3.4.8. Regionkommittén

Den rådgivande regionkommittén består av företrädare för regionala och lokala organ. Regionkommittén skall biträda kommissionen och rådet. Amsterdamfördraget stärker Regionkommitténs administrativa oberoende, preciserar dess befogenheter och utvidgar skyldigheten att höra kommittén.

Regionkommitténs administrativa oberoende stärks genom upphävandet av protokoll nr 16 som antogs i samband med unionsfördraget, enligt vilket Regionkommittén och Ekonomiska och sociala kommittén har en gemensam organisationsstruktur. Kommittén ges också rätt att självständigt anta sin egen arbetsordning utan att rådet behöver godkänna den. Ekonomiska och sociala kommittén har denna rätt redan i dag. Till EG-fördraget fogas också en bestämmelse enligt vilken ingen medlem av Regionkommittén samtidigt får vara ledamot av Europaparlamentet.

Regionkommitténs rådgivande roll stärks genom utvidgning av skyldigheten att höra kommittén i följande frågor: riktlinjer och åtgärder för främjande av sysselsättningen, vissa lagstiftningsåtgärder på det sociala området, jämställdhet mellan könen, yrkesutbildning, transportpolitik, folkhälsa, miljö och frågor som gäller Europeiska socialfonden. I en del av bestämmelserna har utvidgningen motiverats med att Ekonomiska och sociala kommittén hörs i frågorna i dagens läge. Till den bestämmelse i EG-fördraget som föreskriver att rådet och kommissionen skall höra Regionkommittén i de fall som anges i EG-fördraget och i andra lämpliga fall fogas en bestämmelse enligt vilken detta hörande särskilt gäller gränsöverskridande samarbete. Europaparlamentet får också möjlighet att höra Regionkommittén.

Finlands centrala förhandlingsmål

Finland understödde stärkandet av Regionkommitténs administrativa oberoende samt utvidgningen av skyldigheten att höra kommittén. Finland ansåg att kommittén bör höras på de områden för lagstiftningen som i Finland hör till kommunernas och landskapens verksamhetsområde.

3.4.9. Ekonomiska och sociala kommittén

Ekonomiska och sociala kommittén består av företrädare för olika grupper inom det ekonomiska och sociala livet. Den skall biträda kommissionen och rådet. Amsterdamfördraget stärker Ekonomiska och sociala kommitténs administrativa oberoende, preciserar dess befogenheter och utvidgar skyldigheten att höra kommittén.

Ekonomiska och sociala kommitténs ad-

ministrativa oberoende stärks genom upphävandet av protokoll nr 16 som antogs i samband med unionsfördraget, enligt vilket Regionkommittén och Ekonomiska och sociala kommittén har en gemensam organisationsstruktur. Kommitténs rådgivande roll stärks genom utvidgning av skyldigheten att höra kommittén i följande frågor: riktlinjer och åtgärder för främjande av sysselsättningen, vissa lagstiftningsåtgärder på det sociala området, jämställdhet mellan könen och folkhälsan. Europaparlamentet får också möjlighet att höra kommittén.

Finlands centrala förhandlingsmål

Finland understödde stärkandet av Ekonomiska och sociala kommitténs administrativa oberoende samt utvidgningen av skyldigheten att höra kommittén.

3.4.10. De nationella parlamenten

De nationella parlamenten har en central ställning i Europeiska unionen. Förutom att de sätter i kraft sekundärrätten (särskilt direktiven) och antar och ratificerar internationella fördrag, kontrollerar de regeringarnas verksamhet. Kontrollen sköts genom interna arrangemang i den enskilda medlemsstaten.

Amsterdamfördraget fogar protokoll nr 13 till unionens grundfördrag, ett protokoll som strävar efter att förbättra informationen till de nationella parlamenten samt öka COSAC:s (Conférence des organes spécialisés dans les affaires communautaires des parlements de la Communauté européenne), samarbetsorganet för de nationella parlamentens EU-utskott, möjligheter att påverka unionens verksamhet. Protokollets första del strävar efter att säkerställa att samrådsdokumenten och förslagen till lagstiftning tillställs de nationella parlamenten i god tid och att parlamenten får minst sex veckor på sig att läsa dokumenten. Protokollets andra del lägger fast villkoren för COSAC:s deltagande i unionens verksamhet. COSAC får inkomma med synpunkter hos gemenskapens institutioner och granska särskilt lagstiftningsförslag och initiativ som gäller rättsliga och inrikes frågor, grundläggande rättigheter och tillämpning av subsidiaritetsprincipen. Bidrag från COSAC skall inte på något sätt vara bindande för de nationella parlamenten.

Finlands centrala förhandlingsmål

Finland ansåg det viktigt att de nationella parlamenten har effektiva möjligheter att påverka unionens verksamhet och på detta sätt stärka unionens demokratiska dimension. Finland ansåg att påverkningsmöjligheterna i stor utsträckning kanaliseras via medlemsstaternas regeringar och att förhållandet mellan regeringen och respektive parlament bör regleras på det nationella planet även i fortsättningen.

Finland betonade att unionens institutioner bör arbeta så öppet och effektivt som möjligt med iakttagande av procedurer som inte föregriper de nationella parlamentens möjligheter att formulera ståndpunkter utan som snarare underlättar detta arbete.

3.4.11. Övriga institutionella frågor

Amsterdamfördraget stärker EG-fördragets artikel 205 (efter omnumreringen artikel 274) om den ekonomiska förvaltningen genom att införa den rättsliga grunden för samarbete mellan medlemsstaterna och kommissionen i fråga om användningen av anslagen i den allmänna budgeten. Dessutom fastställer protokoll nr 12, som fogats till unionens grundfördrag, var Europeiska gemenskapernas institutioner och vissa av dess organ och enheter samt Europol skall vara placerade.

Till konferensens slutakt fogades förklaring nr 31 som uppmanar kommissionen att till rådet överlämna ett förslag till ändring av rådets beslut om kommittologiförfarandet samt förklaring nr 39 om gemenskapslagstiftningens redaktionella kvalitet.

Finlands centrala förhandlingsmål

Finland understödde att bestämmelserna om den ekonomiska förvaltningen stärks. Finland förhöll sig positivt till att kommittologiförfarandet förenklas och kommissionens ställning stärks vid genomförandet och ansåg det viktigt att förbättra lagstiftningens kvalitet.

3.5. Närmare samarbete

Den grundläggande tanken bakom Europeiska unionen är att samtliga medlemsstater skall hålla samma takt i integrationsprocessen. I vissa frågor har det dock varit möjligt för medlemsstaterna att hålla olika hastighet eller att helt och hållet stanna utanför vissa en-

skilda samarbetsområden. Ett exempel på sådan flexibilitet inom Europeiska unionens ramar är protokoll nr 14 om socialpolitik som antogs under förhandlingarna om Maastrichtfördraget. Hittills har Storbritannien inte omfattats av protokollet. Ett annat exempel är Europeiska ekonomiska och monetära unionen EMU. De flesta medlemsstaterna har även samarbetat utanför unionens ramar bl.a. i form av Schengensamarbetet som avser avskaffande av de inre gränskontrollerna.

Amsterdamfördraget inför bestämmelser om närmare samarbete, dvs. om s.k. flexibilitet, i unionsfördraget och EG-fördraget. Enligt de nya bestämmelserna får de medlemsstater som så önskar och kan, under vissa förutsättningar bedriva ett närmare samarbete inom unionens verksamhetsområden genom att använda de institutioner, förfaranden och mekanismer som föreskrivs i fördragen. Syftet med bestämmelserna är att hålla kvar det närmare samarbetet inom unionens ramar samt att uppställa vissa kriterier för samarbetet så att det inte splittrar harmonin i unionen. Bestämmelserna bottnar i idén att unionen inte alltid skall låta den långsammaste medlemsstaten bestämma framstegstakten samt att det närmare samarbete som trots allt kommer att uppstå mellan grupper av medlemsstater skall hållas kvar innanför unionen i mån av möjlighet, varvid samarbetet kan övervakas och vara öppet för samtliga medlemsstater som uppfyller villkoren. Samarbetet blir aktuellt särskilt då unionen utvidgats.

De allmänna principerna och villkoren för det närmare samarbetet och vissa frågor som gäller institutionerna, beslutsprocessen och finansieringen fastställs i avdelning VIa (efter omnumreringen avdelning VII) i unionsfördraget. Bland annat följande villkor uppställs för att samarbetet skall kunna inledas: samarbetet skall respektera unionens grundläggande principer, det skall beröra majoriteten av medlemsstaterna, det skall vara öppet för alla medlemsstater som uppfyller vissa villkor, det skall trygga intressena för de medlemsstater som stannar utanför och det skall användas endast som en sista utväg. De medlemsstater som deltar i ett samarbete svarar för beslutsfattandet och för kostnaderna för samarbetet, med undantag av administrativa utgifter. De medlemsstater som stannar utanför samarbetet har rätt att delta som observatörer i beslutsfattandet. Bestämmelserna omfattas av EG-domstolens behörighet och kan anses utgöra en slags generell klausul som berättigar ett närmare samarbete.

I fråga om polissamarbete och straffrättsligt samarbete ingår mera detaljerade bestämmelser om samarbetet i artikel K 12 (efter omnumreringen artikel 40) i unionsfördraget och i fråga om de områden som omfattas av EG-fördraget i artikel 5a (efter omnumreringen artikel 11) i EG-fördraget. I artiklarna fastställs de särskilda villkoren för att inleda ett närmare samarbete samt bestäms om inledandet av samarbetet. De särskilda villkoren har delvis fastställts genom att konstatera vad samarbetet inte får påverka. Rådet fattar beslutet om att tillåta närmare samarbete med kvalificerad majoritet, varvid en medlemsstat dock får åberopa livsviktigt nationellt intresse som i sin tur leder till att omröstning inte sker. De medlemsstater som företräder den kvalificerade majoriteten får, om de så önskar, hänskjuta frågan till Europeiska rådet för enhälligt beslut. Kommissionen har initiativrätt i fråga om EG-fördraget och rätt att yttra sig i fråga om avdelning VI om rättsliga och inrikes frågor i unionsfördraget.

Också efter det att Amsterdamfördraget har trätt i kraft kommer unionens grundfördrag att innehålla enstaka bestämmelser som berör flexibiliteten, fastän man avstår från arrangemanget som gjort det möjligt för Storbritannien att stå utanför protokollet om socialpolitik. Antalet flexibla arrangemang ökar eftersom Amsterdamfördraget har bestämmelser om vissa särskilda system till följd av att Schengensamarbetet införlivas inom unionens ramar och på grund av att bestämmelserna om fri rörlighet för personer blir en del av EG-bestämmelserna. De särskilda systemen gäller Storbritannien och Irland, vilka inte ansluter sig till Schengensamarbetet och vilka önskar säkerställa att den gemensamma resezonen mellan dem bibehålls, samt Danmark. Den danska konstitutionen förutsätter att en överföring av samarbetsområden från mellanstatligt samarbete till gemenskapskompetensen antingen skall godkännas vid en folkomröstning eller i det danska parlamentet med 5/6 majoritet.

Unionsfördragets avdelning V om den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken har inga bestämmelser om ett närmare samarbete. I vissa sammanhang har dock bestämmelserna om s.k. konstruktiv avhållsamhet betraktats som exempel på flexibilitet. En

medlemsstat som avhåller sig från att rösta behöver inte förbinda sig att tillämpa det beslut som fattas.

Finlands centrala förhandlingsmål och verkningarna för Finland

Finland understödde att bestämmelserna om ett närmare samarbete inskrevs i unionens grundfördrag. Enligt Finlands bedömning finns det ingenting som i praktiken hindrar grupper av medlemsstater att öka deras ömsesidiga samarbete, och kan samarbetet inte bedrivas innanför unionens ramar så sker det utanför unionen. Den flexibla integrationen får dock inte uppfattas som en öppen fullmakt för separat verksamhet, utan den skall vara en möjlighet som kan användas när vissa villkor uppfylls.

Finland gav sitt stöd till det arbete som avsåg att inta en allmän flexibilitetsklausul i grundfördragen, en klausul som kompletteras med särskilda klausuler under de olika pelarna. Finland betonade vikten av att bevara enhetligheten och ansåg att tydliga villkor skall uppställas för inledandet av samarbetet. Finland understödde alternativet enligt vilket kvalificerad majoritet skall gälla för rådets beslut om tillämpning av flexibilitet på områden som hör under avdelning VI i unionsfördraget och under EG-fördraget.

För Finland och för de andra små medlemsstaterna är det bra att det närmare samarbetet bedrivs under övervakning enligt gemensamt överenskomna regler inom unionens ramar, varvid samarbetet också är öppet för alla medlemsstater som uppfyller vissa villkor.

3.6. Förenkling av grundfördragen

Förutom de materiella ändringarna i unionens grundfördrag antog regeringskonferensen också en förenkling av texterna i EG-fördragen. Förenklingen avser att öka läsbarheten och lättillgängligheten hos fördragen, vilket främjar öppenheten i unionen. Bakom åtgärden kan skönjas en oro över att fördragen om de olika europeiska gemenskaperna samt fördragen som ändrat och kompletterat dessa har blivit allt mera komplicerade och svårtillgängliga under årens lopp. Grundfördragen och rättsakterna på motsvarande nivå är sammanlagt fler än tio och dessutom innehåller de olika protokollen närmare 800 artiklar.

Förenklingen görs så att alla föråldrade bestämmelser och alla bestämmelser som på annat sätt förlorat sin betydelse avlägsnas ur fördragstexterna i deras lydelse före ikraftträdandet av Amsterdamfördraget. I fråga om vissa bestämmelser görs undantag från huvudregeln av politiska skäl. I EG-fördragets artikel 7a (efter omnumreringen artikel 14) om upprättandet av den inre marknaden får det historiska datumet ”31 december 1992” kvarstå, eftersom detta datum har ett symbolvärde. På motsvarande sätt bibehålls i artikel 43 (efter omnumreringen artikel 37) om den gemensamma jordbrukspolitiken beskrivningen av utformningen av huvudlinjerna för en gemensam jordbrukspolitik vid den s.k. Stresakonferensen 1958 på grund av de politiska konsekvenser som eventuellt ännu anknyter till detta. I samband med förenklingen görs även enskilda språkliga anpassningar av texterna i vissa artiklar.

Förenklingen eftersträvar endast större läsbarhet och bättre tillgänglighet. Sakinnehållet i fördragen ändras sålunda inte och inte heller deras rättsverkningar. Rättigheter och skyldigheter som fortfarande eventuellt anknyter till de bestämmelser som utgår, kvarstår oförändrade. Att t.ex. en tidsfrist som löpt ut stryks i en artikel slopar inte skyldigheten att genomföra den aktuella åtgärden om den fortsättningsvis är ogenomförd. Även den sekundärrätt som antagits med stöd av de föråldrade bestämmelserna förblir oförändrad i kraft. Rättsverkningarna av de förenklade artiklarna fastslås i artikel 10 i Amsterdamfördraget samt i förklaring nr 50 till konferensens slutakt.

I regel sker förenklingen som enskilda ändringar av artikeltexterna och inte genom omskrivning av artiklarna. Även detta avser att säkerställa att förenklingen inte ändrar artiklarnas gällande rättsverkningar och att tolkningsproblem inte skall uppstå. Avsikten är inte heller att de förenklade artiklarna skall ratificeras i sin helhet utan endast till de delar som ändrats.

Förenklingen gäller inte medlemsstaternas anslutningsfördrag. Det anses att anslutningsfördragen främst innehåller bestämmelser om övergångsarrangemang i syfte att anpassa de nya medlemsstaterna till medlemskapet, vilket betyder att en förenkling av dem skulle ha en mycket begränsad effekt med tanke på öppenheten i unionen. Föråldrade bestämmelser och bestämmelser som på annat sätt förlorat sin betydelse i anslutningsfördragen upphävs

sålunda inte och stryks inte heller. De övergångs- eller undantagsbestämmelser som ingår i dem överförs inte till fördragen.

För att öka tillgängligheten hos bestämmelserna om gemenskapsinstitutionerna upphävs 1957 års konvention om vissa gemensamma institutioner för Europeiska gemenskaperna (den s.k. institutionskonventionen) och 1965 års fördrag om upprättandet av ett gemensamt råd och en gemensam kommission för Europeiska gemenskaperna (det s.k. fusionsfördraget) och de materiella bestämmelserna intas huvudsakligen i artikel 9 i Amsterdamfördraget. Vissa delar införs i de aktuella artiklarna i respektive fördrag. Däremot förblir fusionsfördragets protokoll om Europeiska gemenskapernas immunitet och privilegier i kraft i modifierad form.

I artikel 12 i Amsterdamfördraget bestäms att artiklarna, avdelningarna och avsnitten i unionsfördraget och EG-fördraget skall numreras på nytt. Omnumreringen framgår av bilagan till Amsterdamfördraget.

För att öka tillgängligheten fogas till konferensens slutakt konsoliderade och omnumrerade versioner av unionsfördraget och EG-fördraget. Dessa versioner beaktar de materiella ändringarna och förenklingarna som görs i fördragen genom Amsterdamfördraget. Versionerna innehåller alltså fördragsartiklarna i den lydelse dessa fått genom Amsterdamfördraget. De konsoliderade versionerna har utarbetats endast för att öka tillgängligheten och de är inte juridiskt bindande.

Vid sidan av förenklingen strävade man också efter att sammanslå grundfördragen till ett enda fördrag utan att ändra fördragsbestämmelserna (kodifiering). Slutligt samförstånd kunde dock inte uppnås i fråga om kodifieringen. Till konferensens slutakt fogades förklaring nr 42 om att det tekniska kodifieringsarbete som hade påbörjats skall fortsätta och att man skall sträva efter att slutföra arbetet så snart som möjligt. Slutresultatet av detta arbete skall inte vara rättsligt bindande och meningen är att det skall publiceras under rådets generalsekreterares ansvar.

Finlands centrala förhandlingsmål och verkningarna för Finland

Finland ansåg att konferensen bör sträva efter att uppdatera fördragen och att ge dem en form som är mera lättillgänglig för medborgarna. Finland understödde dels att föråldrade bestämmelser och bestämmelser som på annat sätt förlorat sin betydelse ströks i grundfördragen, dels kodifieringen av grundfördragen. Finland betonade att åtgärderna skall utföras som ett rent tekniskt arbete utan konsekvenser för bestämmelsernas rättsverkningar.

4. Ekonomiska verkningar

4.1. Verkningar på det nationella planet

De flesta bestämmelserna i Amsterdamfördraget är sådana att de direkta ekonomiska konsekvenserna gäller unionsplanet. Detta betyder att godkännandet av Amsterdamfördraget inte har betydande omedelbara verkningar på den offentliga ekonomin, näringslivet eller de privata hushållen i Finland. Godkännandet av Amsterdamfördraget har dock vissa smärre direkta effekter på det nationella planet samt indirekta konsekvenser. Dessutom bör det noteras att genomförandet av fördraget efter ikraftträdandet, dvs. tillämpningen av de nya beslutsprocesserna och rättsliga grunderna, har ekonomiska verkningar. Verkningarna är beroende av karaktären och innehållet i de rättsakter som antas på gemenskaps- och unionsplanet efter det att Amsterdamfördraget trätt i kraft av vilket följer att verkningarnas storlek inte är möjligt att uppskatta.

Amsterdamfördraget reviderar villkoren för gemenskapens stöd till vissa projekt som hör under den nationella kompetensen. EG-fördragets artikel 129c om transeuropeiska nät (efter omnumreringen artikel 155) ändras genom Amsterdamfördraget så att det blir möjligt att i större omfattning än tidigare understödja privatfinansierade nätprojekt med gemenskapsanslag. Efter ändringen kan gemenskapen utöver de nuvarande infrastrukturprojekten även stödja projekt där medlemsstaterna inte deltar som finansiärer men där de deltar i genomförandet på annat sätt. Det kan antas att fördragsändringen kommer att ha positiva ekonomiska effekter på privatfinansierade infrastrukturprojekt som gäller transport-, telekommunikations- och energisektorerna.

Amsterdamfördraget preciserar även de villkor som gäller för medlemsstaternas stöd till vissa nationella verksamheter. Amsterdamfördraget fogar protokoll nr 9 om systemet för radio och TV i allmänhetens tjänst till EG-fördraget, dvs. ett protokoll om vilken

typ av nationellt stöd som kan godkännas för bolag i allmänhetens tjänst. Protokollet klarlägger frågan om bolagens licensavgifter och annan offentlig finansiering skall betraktas som statligt stöd eller ej, och hur ett eventuellt statligt stöd påverkar verksamheten och de uppgifter som tilldelats bolagen. Enligt protokollet påverkar bestämmelserna i EG-fördraget inte medlemsstaternas behörighet att svara för finansiering av radio och TV i allmänhetens tjänst, förutsatt att denna finansiering beviljas radio- och TV-organisationerna för att de skall utföra sitt uppdrag att verka i allmänhetens tjänst. Finansieringen får dock inte påverka konkurrensförhållandena inom gemenskapen i en sådan omfattning att det kan anses strida mot det gemensamma intresset. Fördragsändringen förtydligar de villkor som gäller finansieringen av radio och TV i allmänhetens tjänst, utan att egentligen ändra den situation som gäller i dag. Att finansieringsfrågan förtydligas kan anses som en positiv ändring.

Amsterdamfördraget innehåller också bestämmelser om bl.a. miljö, sysselsättning, konsumentskydd, folkhälsa, socialpolitik, skydd av gemenskapens finansiella intressen, rättsliga och inrikes frågor samt den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken, vilkas ekonomiska verkningar åtminstone indirekt sträcker sig till det nationella planet.

Miljöbestämmelserna medför inga direkta kostnader i Finland. På lång sikt främjar bestämmelserna en hållbar användning av naturtillgångarna samt skyddet av miljön och människors hälsa. Bestämmelserna har sålunda indirekta positiva ekonomiska verkningar på det nationella planet.

Bestämmelserna om sysselsättning har inte heller några betydande direkta ekonomiska verkningar i Finland. Riktlinjerna för sysselsättningen och eventuella sysselsättningspolitiska rekommendationer kommer dock att beaktas i de sysselsättningspolitiska fokuseringarna, genom vilka de inverkar på allokeringen av statens anslag. Riktlinjerna leder inte till ett ökat tryck på att öka statens utgifter, eftersom de avfattas i enlighet med vida finanspolitiska riktlinjer. I ett allt mer integrerat ekonomiskt system stöder ett utövande av en gemensam sysselsättningsstrategi de nationella förutsättningarna för att minska arbetslösheten. Härmed väntas att riktlinjerna skall minska utgifterna för arbetslösheten även i Finland. Det förväntas att bestämmelserna skall ha åtminstone indirekta positiva ekonomiska verkningar på det nationella planet.

Även de nya fördragsbestämmelserna om socialpolitik, konsumentskydd och folkhälsa kan antas ha indirekta positiva ekonomiska verkningar.

Bestämmelserna som rör rättsliga och inrikes frågor har direkta ekonomiska verkningar i fråga om Schengenprotokollet (nr 2). Protokollet minskar Finlands direkta kostnader eftersom Schengenadministrationen och Schengensekretariatet sammanslås med EU-rådets generalsekretariat. Enligt principerna i Schengenbudgeten beräknas Finlands årliga medlemsbidrag till ca fyra milj. mk. Eftersom Finland för närvarande inte får tjänster på landets språk hos sekretariatet på samma sätt som de andra medlemsstaterna, har Finlands årliga medlemsbidrag enligt överenskommelse reducerats till hälften, dvs. till ca två milj. mk. Enligt de principer som tillämpas för gemenskapens budget (mervärdesskattebasen) blir Finlands medlemsbidrag ca 800 000 mk per år. Att Schengenavtalen integreras med unionen minskar även något behovet av deltagande i arbetsgrupper, eftersom de arbetsgrupper som förberett Schengensamarbetet sammanslås med motsvarande arbetsgrupper under EU-rådet. Sammanslagningen av arbetsgrupperna minskar statsförvaltningens utgifter för resor med uppskattningsvis 1 — 2 milj. mk per år eftersom behovet av möten minskar och eftersom unionen ersätter resekostnaderna för dem som deltar i arbetet i arbetsgrupperna. I fråga om Schengenarbetsgrupperna har medlemsstaterna själva svarat för deltagarnas resekostnader.

Militära krishanteringsinsatser är nya verksamhetsformer som Amsterdamfördraget skapar inom den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken och som, efter beslut som fattas särskilt, medför eller kan medföra utgifter. Till den del utgifterna i samband med den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken inte intas i gemenskapsbudgeten, svarar medlemsstaterna för dem enligt en bidragsskala som bestäms enligt bruttonationalprodukten, om inte rådet beslutar annat med enhällighet. En medlemsstat har möjlighet att frigöra sig från finansieringen av sådana utgifter som har militära eller försvarsmässiga konsekvenser. Det görs genom en formell förklaring enligt andra stycket i artikel J 13.1 (efter omnumreringen artikel 23) i unionsfördraget. En medlemsstat har sålunda ingen direkt, från Amsterdamfördra-

get härledd skyldighet att delta i utgifter för militär krishantering eller i utgifter som följer av sådan verksamhet och som har militära eller försvarspolitiska konsekvenser. Till denna del medför Amsterdamfördraget sålunda inte direkta utgifter för medlemsstaterna. Man åtar sig utgifterna särskilt från fall till fall, när man så beslutar.

På grund av verksamhetens natur kan behovet av krishanteringsoperationer inte beräknas på förhand. I varje enskilt fall måste särskilt beslut fattas om operationens mandat, på basis av vilket såväl personalstyrkan som behovet av materiel fastställs. Varje operation har sin egen kostnadsstruktur. Ett finskt deltagande sker alltid med utgångspunkt i Finlands egen lagstiftning. I den finska lagen om fredsbevarande (1465/1995) ingår en för utgifterna väsentlig bestämmelse om personalens antal. Enligt bestämmelsen får nämligen högst 2 000 personer delta samtidigt i operationer under lagen om fredsbevarande.

4.2. Verkningar på unionsplanet

Amsterdamfördraget innehåller flera bestämmelser som effektiverar unionens beslutsprocesser, vilket medför främst administrativa kostnader för gemenskapen. Å andra sidan kan ett effektivare beslutsfattande anses medföra inbesparingar på lång sikt. Till den del Amsterdamfördraget reviderar bestämmelserna som rör gemenskapens politik och bestämda verksamhetsområden har man försökt undvika merkostnader. En del av ändringarna innebär att redan tillämpad praxis nu skrivs in i unionens grundfördrag, vilket i praktiken minskar de kostnader som de medför.

På unionsplanet medför Amsterdamfördraget administrativa utgifter bl.a. till följd av bestämmelserna om att Regionkommittén och Ekonomiska och sociala kommittén skall höras i större utsträckning. Utgifterna ökas även av att dessa kommittéers administrativa självständighet ökas, EG-domstolens behörighet stärks, samt att fysiska och juridiska personer får rätt att ta del av institutionernas handlingar. I fördraget stadgas även att Schengensekretariatet sammanslås med rådets generalsekretariat, rådets generalsekreterare fungerar som hög representant för den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken, en myndighet för datasekretess upprättas, en sysselsättningskommitté upprättas och en enhet för planering och tidig förvarning inrättas. Upprättandet av den Sysselsättningskommitté som Amsterdamfördraget förutsätter kommer sannolikt inte att medföra större utgifter i gemenskapsbudgeten, eftersom det är meningen att den nya kommittén skall ersätta den kommitté för sysselsättnings- och arbetsmarknadspolitik som för närvarande biträder rådet för arbetsfrågor och sociala frågor. Enligt de samtal som medlemsstaterna har fört hittills kommer enheten för planering och tidig förvarning att uppgå till 20—25 personer.

De nya bestämmelserna om miljön, som ingår i Amsterdamfördraget, kommer att medföra mera arbete och kostnader på gemenskapsplanet för kommissionen, som förbinder sig att utreda betydande miljökonsekvenser av sina förslag.

På unionsplanet medför Amsterdamfördraget även andra än närmast administrativa utgifter. Det exakta beloppet är omöjligt att bedöma. Enligt kommissionens bedömning påverkar fördragsändringarna inte gemenskapsbudgetens slutsumma och inte heller medlemsstaternas bidrag. Till den del förändringar har skett rör sig dessa inom gemenskapsbudgetens slutsumma. I egentlig mening blir frågan aktuell först då Amsterdamfördraget har trätt i kraft, varvid den kopplas till den debatt om budgetramarna i allmänhet som kommer att föras i samband med dokumentet Agenda 2000 (KOM(97) 2000 slutlig).

I artikel 109r (efter omnumreringen artikel 129) i avdelningen om sysselsättning och i artikel 118 i kapitlet om sociala bestämmelser i avdelningen som gäller bl.a. socialpolitik bestäms dels om finansieringen av gemensamma insatser för främjande av sysselsättningen, dels om deltagande i finansieringen för att skapa nya jobb. Det är dock inte sannolikt att gemenskapen deltar i någon betydande utsträckning i finansieringen av den nationella sysselsättningspolitiken på basis av dessa bestämmelser. Även i framtiden kommer den mest betydande gemenskapsfinansieringen av den nationella sysselsättningspolitiken sannolikt att komma via strukturfonderna och särskilt genom Europeiska socialfonden. Huvudansvaret för finansieringen av insatserna på sysselsättningsområdet kommer att kvarstå på det nationella planet.

På gemenskapsplanet kommer utgifterna antagligen att öka i någon mån till följd av artikel 118.2 i kapitlet om sociala bestämmelser i EG-fördraget. Enligt denna punkt kan

rådet med kvalificerad majoritet besluta om åtgärder för att bekämpa social utslagning. Kostnaderna är knappast betydande, eftersom dessa åtgärder närmast avser utbyte av beprövade erfarenheter, främjande av nyskapande tillvägagångssätt och utvärdering av erfarenheter. Finansieringsfrågorna rörande socialpolitiken påverkas för sin del av att Storbritannien, som har stått utanför protokollet om socialpolitik, förbinder sig till de socialpolitiska bestämmelserna samt till utgifterna härav i gemenskapsbudgeten. Hittills har frågan lösts genom särskilda arrangemang.

Verksamhetsutgifterna till följd av genomförandet av den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken inskrivs som utgifter i gemenskapsbudgeten. Undantag utgör utgifter för sådana insatser som har militära eller försvarsmässiga konsekvenser, samt de fall där ett enhälligt råd beslutar annat. Utgifterna för militär krishantering ingår sålunda inte i gemenskapsbudgeten. Verksamhetsutgifterna för det rättsliga och inrikes samarbetet betalas över gemenskapsbudgeten.

Vissa bestämmelser i Amsterdamfördraget strävar efter att effektivera och skydda användningen av gemenskapens tillgångar. Bedrägerier förorsakar årligen betydande ekonomiska förluster för Europeiska gemenskapen och medlemsstaterna i Europeiska unionen. Enligt kommissionens årsrapport 1996 om bedrägeribekämpningen, som gäller skyddet av gemenskapernas ekonomiska intressen, beräknar man att det totala missbruk som kommissionen och medlemsstaterna har upptäckt uppgår till 1,3 mrd ecu då slutsumman för gemenskapens allmänna budget är 82 mrd ecu. Artikel 209a (efter omnumreringen artikel 280) om skydd av gemenskapens ekonomiska intressen mot bedrägerier ändras så att effektivare åtgärder kan genomföras såväl mellan gemenskapen och medlemsstaterna som mellan medlemsstaterna för att bekämpa bedrägerier och missbruk och för att kontrollera den ekonomiska förvaltningen. Artikeln 116 (efter omnumrering artikel 135) om tullsamarbete har samma syfte. Ändringarna av artiklarna om revisionsdomstolen förbättrar revisionsdomstolens verksamhetsförutsättningar och därigenom nivån på den ekonomiska förvaltningen i unionen. Artiklarna har inga direkta ekonomiska verkningar i sig vare sig för gemenskaperna eller medlemsstaterna, men genom dem strävar man efter att effektivera och skydda användningen av Europeiska gemenskapernas tillgångar.

Även vissa andra fördragsbestämmelser förväntas ha indirekta positiva effekter på unionsplanet. På lång sikt främjar t.ex. bestämmelserna om miljön en hållbar användning av naturtillgångar samt skyddet av miljön och människors hälsa.

5. Verkningar på organisation och personal

Godkännandet av Amsterdamfördraget har inga betydande personella effekter på det nationella planet. Fördraget bestämmer om inrättandet av vissa nya organ och konsekvenserna gäller främst unionsplanet.

Amsterdamfördraget inför artikel 213b (efter omnumreringen artikel 286) i EG-fördraget, enligt vilken ett oberoende övervakningsorgan skall inrättas för att övervaka tillämpningen av rättsakter om datasekretessen, och artikel 109s (efter omnumreringen artikel 130), enligt vilken en rådgivande sysselsättningskommitté skall inrättas. Det är meningen att Sysselsättningskommittén i praktiken skall ersätta den kommitté för sysselsättnings- och arbetsmarknadspolitik som inrättades i december 1996 för att biträda rådet vid handläggningen av sysselsättningsfrågor och sociala frågor. Medlemsstaterna och kommissionen skall var för sig utse två ledamöter i kommittén så som även är fallet i kommittén för sysselsättnings- och arbetsmarknadspolitik. Detta betyder att inrättandet av kommittén knappast medför extra utgifter eller behov av nya resurser. I förklaring nr 6 till regeringskonferensens slutakt kommer man överens om att inrätta en enhet för politisk planering och tidig förvarning inom den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken. Rekryteringen kommer att ske hos rådets generalsekretariat, medlemsstaterna, kommissionen samt Västeuropeiska unionen VEU. Enheten kommer att vara mycket liten (ca 20 — 25 personer), vilket betyder att dess praktiska personella verkningar är rätt små.

6. Miljöeffekter

Amsterdamfördraget avser i stor utsträckning att effektivera beslutsprocesserna och stärka vissa rättsliga grunder, vilket inte har några miljökonsekvenser i och för sig. Verkningarna är beroende av innehållet i och karaktären hos de beslut som fattas i varje enskilt fall.

Amsterdamfördraget stärker bestämmelser-

na om miljön i unionsfördragets och EG-fördragets målartiklar. Att främja en hög nivå i fråga om miljöskydd och att förbättra miljöns kvalitet och principen om hållbar utveckling uppställs som centrala mål för verksamheten. Fördraget stärker också gemenskapens skyldighet att i all verksamhet beakta miljöskyddets krav (den s.k. integrationsprincipen) och preciserar EG-fördragets artikel 100a (efter omnumreringen artikel 95) om förhållandet mellan miljön och den inre marknaden. Avsikten med ändringarna är att betona att en hög nivå i fråga om miljöskyddet skall beaktas i verksamheten i institutionerna samt att klarlägga särskilt de principer enligt vilka en medlemsstat får avvika från bestämmelserna om den inre marknaden, bl.a. av orsaker som har samband med miljöskyddet. På vissa villkor får medlemsstaterna bibehålla striktare regler och även ta i bruk nya nationella regler och bestämmelser. Ändringen avser att påverka all verksamhet i gemenskapen och unionen på lång sikt sålunda att de skadliga miljökonsekvenserna reduceras.

Till konferensens slutakt har dessutom fogats förklaring nr 12 om miljökonsekvensbedömningar. Förklaringen avser att öka kunskapen om miljökonsekvenserna av kommissionens förslag redan i behandlingsskedet.

Amsterdamfördraget innehåller också protokoll nr 10 om djurskydd och djurens välfärd, enligt vilket djurens välfärd skall beaktas vid utformning och genomförande av gemenskapens politik i fråga om jordbruk, transport, inre marknad och forskning. Protokollet eftersträvar bättre djurskydd särskilt på sådana verksamhetsområden i gemenskapen vilka har direkt betydelse för djurens välfärd.

På lång sikt har fördragsändringarna betydande positiva verkningar med hänsyn till utvecklingen av Finlands miljö. Att en hållbar utveckling är ett centralt mål för gemenskapen och unionen och att miljöaspekter beaktas i all verksamhet inom gemenskapen har verkningar även i Finland på t.ex. jordbruks-, transport-, energi- och miljöpolitiken.

7. Verkningar på medborgarnas ställning

Ett centralt mål för EU:s regeringskonferens 1996 var att föra unionen och medborgarna närmare varandra. Amsterdamfördraget innehåller flera bestämmelser som har positiva effekter på olika medborgarnas ställning. Om dessa bestämmelser förhandlades såväl under blocket ”ett område med frihet, säkerhet och rättvisa” som under blocket ”unionen och medborgaren”.

Enligt Amsterdamfördraget skall unionen utvecklas som ett område med frihet, säkerhet och rättvisa. Fördraget innehåller bl.a. bestämmelser om personers grundläggande rättigheter, datasekretess, icke-diskriminering och jämställdhet mellan könen. Bestämmelserna om rättsliga och inrikes frågor konsolideras också för att förbättra den fria rörligheten och säkerheten för personer. I EG-fördraget införs en nya avdelning om visering, asyl, invandring och annan politik som rör fri rörlighet för personer, och dessutom effektiveras polissamarbetet och det straffrättsliga samarbetet. Den fria rörligheten för personer främjas genom införlivande av Schengenavtalen om avskaffande av de inre gränskontrollerna till en del av unionens grundfördrag.

Amsterdamfördraget innehåller nya bestämmelser om frågor som rör medborgarna direkt, t.ex. sysselsättningen, den sociala dimensionen, miljön, folkhälsan, konsumentskyddet, subsidiaritetsprincipen och insynen i unionens verksamhet.

Till slutdokumentet till Amsterdamfördraget hör förklaring nr 1 om avskaffandet av dödsstraffet, förklaring nr 11 om kyrkors och konfessionslösa organisationers ställning samt förklaring nr 22 om personer med funktionshinder.

8. Propositionens förhållande till andra propositioner och internationella överenskommelser

Meningen är att till Riksdagen inge vissa andra propositioner som anknyter till ikraftsättandet av Amsterdamfördraget.

Enligt punkt 3 i EG-fördragets artikel 198a (efter omnumreringen artikel 263), sådan den lyder ändrad genom Amsterdamfördraget, kan en medlem av Regionkommittén inte samtidigt vara ledamot av Europaparlamentet. Reglerna för val till Europaparlamentet ändras också så att det till förteckningen i artikel 6.1 över uppgifter som är oförenliga med medlemskap av Europaparlamentet införs medlemskap i Regionkommittén under den femte strecksatsen. Till följd av bestämmelserna måste till förteckningen över oförenliga uppgifter i 3 § 2 mom. lagen om val av

företrädare för Finland i Europaparlamentet (272/1995) fogas medlemskap av Regionkommittén. Regeringen kommer att avlåta en särskild proposition om detta till riksdagen våren 1998. Propositionen bör behandlas i riksdagen så att den föreslagna lagen träder i kraft senast då Amsterdamfördraget träder i kraft.

Finland undertecknade ett protokoll om anslutning till Schengenavtalet och ett avtal om anslutning till Schengenkonventionen den 19 december 1996. Genom anslutningsavtalet och anslutningsprotokollet blir Finland part av Schengenavtalet från 1985 och Schengenkonventionen från 1990 (Schengenavtalen). Schengenavtalen träder i kraft för Finlands del efter det att samtliga avtalsparter har meddelat att de åtgärder som ikraftträdandet kräver har fullgjorts.

Schengenavtalen innehåller flera bestämmelser som hör till lagstiftningens område på det sätt som 33 § regeringsformen avser. Dessutom innehåller avtalen bestämmelser som medför att förslaget till lag om godkännande av avtalen bör behandlas i s.k. inskränkt grundlagsordning enligt 69 § 1 mom. riksdagsordningen.

I Schengenprotokollet nr 2 som fogats till unionsfördraget och EG-fördraget genom Amsterdamfördraget har man kommit överens om att införliva Schengenregelverket med EU:s regelverk. Avsikten är dock att de bestämmelser i Schengenavtalen som hör till lagstiftningens område eller som på annat sätt kräver samtycke av riksdagen skall behandlas och godkännas i riksdagen på basis av propositionen om Schengenavtalen, vilket betyder att de inte behöver behandlas särskilt i samband med propositionen om Amsterdamfördraget. Meningen är att i samband med propositionen om Amsterdamfördraget endast behandla och godkänna de bestämmelser som innebär att Schengenregelverket införlivas inom unionens ramar.

Meningen är att propositionen om Schengenavtalen skall lämnas till riksdagen i februari 1998. Det är önskvärt att behandlingsordningen för propositionerna blir sådan att riksdagens godkänner propositionen om Schengenavtalen före propositionen om Amsterdamfördraget eller att riksdagen godkänner båda propositionerna samtidigt.

DETALJMOTIVERING

1. Akter som godkänts av regeringskonferensen

1.1. Fördragets struktur och förhållande till de fördrag som unionen grundar sig på

Vid regeringskonferensen 1996 antogs Amsterdamfördraget om ändring av fördraget om Europeiska unionen, fördragen om upprättandet av europeiska gemenskaperna och vissa akter som hör samman med dem jämte bilagor och protokoll samt den slutakt som ansluter sig till Amsterdamfördraget, till vilken fogades de förklaringar som konferensen antog eller beaktade.

Amsterdamfördraget består av tre delar, nämligen bestämmelserna om ändring av innehållet i de fördrag som unionen grundar sig på, bestämmelser om förenklande av gemenskapernas grundfördrag samt allmänna och avslutande bestämmelser.

Den första delen av Amsterdamfördraget (artiklarna 1—5) gäller ändringar i fördraget om Europeiska unionen, fördragen om upprättandet av europeiska gemenskaperna och vissa akter som hör samman med dem. Bestämmelserna i artikel 1 i Amsterdamfördraget gäller ändring av fördraget om Europeiska unionen, artikel 2 ändring av fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, artikel 3 ändring av fördraget om upprättandet av Europeiska kol- och stålgemenskapen, artikel 4 ändring av fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen och artikel 5 ändring av den s.k. valbestämmelsen för Europaparlamentet. Varje artikel består av flera numrerade stycken, genom vilka artiklarna i nämnda akter ändras.

Amsterdamfördragets andra del (artiklarna 6 — 11) innehåller bestämmelser om förenkling av vissa bestämmelser i gemenskapernas grundläggande fördrag. Förenklingen sker genom att man i fördragstexten, sådan som den lydde innan Amsterdamfördraget trädde i kraft, stryker bestämmelser som har blivit föråldrade eller som annars har mist sin betydelse. Samtidigt görs till följd av styrkningarna enstaka språkliga justeringar av texten i vissa artiklar.

Den tredje delen (artiklarna 12—15) innehåller fördragets avslutande bestämmelser. Dessutom omnumreras artiklarna i unionsfördraget och fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen. Till Amsterdamfördraget har fogats en jämförelsetabell, som anger den nya numreringen av artiklar, avdelningar och avsnitt i unionsfördraget och fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen. I motiveringen till propositionen används den gällande numreringen av artiklarna i de fördrag som unionen grundar sig på. Den nya numreringen enligt jämförelsetabellen anges i samband med varje artikel då den första gången nämns i texthelheten förutsatt att numreringen har ändrat.

I slutakten nämns de akter som regeringskonferensen har antagit, nämligen Amsterdamfördraget och tretton juridiskt bindande protokoll som kompletterar detta. I slutakten nämns också 51 juridiskt icke-bindande förklaringar, som konferensen antog samt 8 andra förklaringar som konferensen beaktade. Förklaringarna refereras efter behov i ifrågavarande avsnitt av propositionens allmänna motivering och detaljmotivering.

För att göra fördragen mer tillgängliga fogades till slutakten s.k. konsoliderade versioner av unionsfördraget och EG-fördraget. De konsoliderade versionerna upptar fördragsartiklarna i den lydelse som dessa har ändrade och förenklade enligt Amsterdamfördraget. De konsoliderade versionerna är inte juridiskt bindande, men för tydlighetens skull har de tagits in i propositionen efter den egentliga fördragstexten samt protokoll och förklaringar.

1.2. Amsterdamfördraget om ändring av fördraget om Europeiska unionen, fördragen om upprättandet av Europeiska gemenskaperna och vissa akter som hör samman med dem

Första delen av Amsterdamfördraget: Materiella ändringar i fördraget om Europeiska unionen, fördragen om upprättandet av Europeiska gemenskaperna och vissa akter som hör samman med dem

Artikel 1 i Amsterdamfördraget: Ändringarna i fördraget om Europeiska unionen

Ingressen

Unionisfördragets ingress ändras genom att efter dess tredje kapitel införa ett nytt kapitel och genom att ändra kapitlen sju, nio och tio.

I den nya ingressen hänvisas till den europeiska sociala stadgan (FördrS 43—44/1991) och till de sociala grundrättigheter som definieras i gemenskapens stadga om arbetstagarnas sociala grundrättigheter från år 1989. Till det sjunde kapitlet införs ett omnämnande om att beakta en hållbar utveckling. Till det nionde kapitlet införs en hänvisning i samband med gradvisa utformningen av försvarspolitiken till artikel J 7 (efter omnumreringen artikel 17). Därtill klargörs den terminologi som tillämpas i artikelns bestämmelser. I det ändrade tionde kapitlet ändras hänvisningen till rättsliga och inrikes frågor till en hänvisning till frihet, säkerhet och rättvisa och detta områdes förverkligande. Ändringarna hör materiellt ihop med vissa ändringas som införts i unionsfördraget genom Amsterdamfördraget.

Avdelning I (efter omnumreringen avdelning I) — Gemensamma bestämmelser

Artikel A (efter omnumreringen artikel 1). I artikel A av unionsfördraget uppräknas vissa principer som har en central ställning inom Europeiska unionen. Enligt artikeln utvecklas unionen mot en allt fastare sammanslutning mellan de europeiska folken, där besluten fattas så nära medborgarna som möjligt enligt den s.k. integrationsprincipen. Genom Amsterdamfördraget kompletteras artikeln genom ett tillägg om att besluten skall fattas så öppet som möjligt. Öppenhetsprincipen upphöjs följaktligen vid sidan av närhetsprincipen till en ny, juridiskt bindande grundläggande princip för unionen. Unionen skall utveckla och i allmänhet öka öppenheten i sin verksamhet samt i sina enskilda åtgärder eftersträva så stor öppenhet som möjligt.

Artikel B (efter omnumreringen artikel 2). Artikel B i unionsfördraget anger de allmänna målen för Europeiska unionen. Enligt den första punkten i artikeln indelas dessa i fem strecksatser, av vilka den första gäller skapandet av en inre marknad och upprättandet av den europeiska ekonomiska och monetära unionen, den andra genomförandet av en gemensam utrikes- och säkerhetspolitik, den tredje införandet av ett unionsmedborgarskap, den fjärde utvecklande av samarbetet i rättsliga och inrikes frågor och den femte upprätthållandet och utbyggnaden av gemenskapens regelverk. Genom Amsterdamfördraget ändras artikeln så att den motsvarar justeringarna och ändringarna av målen för de olika artiklarna och avdelningarna i unionsfördraget och EG-fördraget.

Enligt den ändrade första strecksatsen skall unionen ha som mål att främja ekonomiska och sociala framsteg och en hög sysselsättningsnivå och att uppnå en väl avvägd och hållbar utveckling, särskilt genom att skapa ett område utan inre gränser, genom att stärka den ekonomiska och sociala sammanhållningen och genom att upprätta en ekonomisk och monetär union som på sikt skall omfatta en gemensam valuta. Till strecksatsen har fogats en mening om att en hög sysselsättningsnivå skall främjas och en hållbar utveckling uppnås. Före Amsterdamfördraget nämndes endast att ekonomiska och sociala framsteg skulle främjas. Hållbar utveckling och sysselsättningen betonas därför starkare än förr. Amsterdamfördraget definierar inte principen om hållbar utveckling. Principen godkändes 1992 i Förenta Nationernas (FN) konferens om miljö- och utveckling i Rio de Janeiro. Principen omfattar den ekonomiska, sociala och ekologiska utvecklingen. Amsterdamfördraget ändrar också målen för Europeiska gemenskapen så, att en hög sysselsättningsnivå och hållbar utveckling härefter nämns såsom mål för gemenskapen i artikel 2 i fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen.

Enligt den ändrade andra strecksatsen uppställer unionen såsom mål för sig att hävda sin identitet i internationella sammanhang, särskilt genom att genomföra en gemensam utrikes- och säkerhetspolitik, vilken omfattar den gradvisa utformningen av en gemensam försvarspolitik som i enlighet med bestämmelserna i artikel J 7 (efter omnumreringen artikel 17) skulle kunna leda till ett gemensamt försvar. Strecksatsen har ändrats så, att den motsvarar de mål för den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken som uppställs i nya artikel J 7. Orden ''på sikt'' (eventual), som tidigare stod såsom bestämning till ''utformningen av försvarspolitiken'' har ersatts med ordet ''gradvis'' (progressive). När det gäller det gemensamma försvaret ströks orden ''med tiden'' (in time), varför slutet av satsen lyder ''som skulle kunna leda till ett gemensamt försvar''. Ett gemensamt försvar kvarstår såsom ett långsiktigt eventuellt mål för den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken. Ett beslut om att genomföra ett gemensamt försvar skall enligt artikel J 7 fattas genom ett enhälligt beslut av Europeiska rådet och medlemsstaterna rekommen-

deras att godkänna detta beslut i enlighet med bestämmelserna i deras statsförfattningar.

Enligt den tredje strecksatsen uppställer unionen såsom mål för sig att stärka skyddet av medlemsstaternas medborgares rättigheter och intressen genom att införa ett unionsmedborgarskap. Strecksatsen har inte ändrats.

Enligt den fjärde strecksatsens nya formulering skall unionen bevara och utveckla unionen som ett område med frihet, säkerhet och rättvisa, där den fria rörligheten för personer garanteras samtidigt som lämpliga åtgärder vidtas avseende kontroller vid yttre gränser, asyl, invandring och förebyggande och bekämpande av brottslighet. Strecksatsen har ändrats så att den motsvarar de mål för samarbetet i rättsliga och inrikes frågor som uppställs i avdelning VI i unionsfördraget och i avdelning IIIa (efter omnumreringen avdelning IV) i fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen.

Enligt den femte strecksatsen uppställer unionen såsom mål för sig att fullt ut upprätthålla gemenskapens regelverk och bygga ut det samt att därvid överväga i vilken utsträckning den politik och de samarbetsformer som införs genom detta fördrag kan behöva revideras för att säkerställa effektiviteten hos gemenskapens mekanismer och institutioner. Artikeln har uppdaterats så, att hänvisningen till regeringskonferensen 1996 har strukits ur texten.

Den andra punkten i artikeln, i vilken hänvisas till att unionens mål skall uppnås med beaktande av subsidiaritetsprincipen, har inte ändrats.

Artikel C (efter omnumreringen artikel 3). I artikeln finns bestämmelser om unionens institutionella ram samt om konsekvens i unionens verksamhet. Enligt andra stycket i artikeln skall unionen särskilt säkerställa att den genomgående handlar samstämmigt i relationerna med omvärlden inom ramen för sin utrikes- och säkerhetspolitik, ekonomiska politik och biståndspolitik. För denna konsekvens svarar rådet och kommissionen inom ramen för sina befogenheter. Genom Amsterdamfördraget preciseras andra stycket i artikeln så, att till den fogas en bestämmelse om att rådet och kommissionen i detta syfte skall samarbeta. Bakgrunden till ändringen är att man på ett tydligare sätt vill föra in kommissionen i administrationen av samtliga delområden av unionens handlande i relation till omvärlden. Kommissionen spelar redan nu en betydande roll i skötseln av unionens ekonomiska relationer till omvärlden samt dess biståndspolitik.

Artikel E (efter omnumreringen artikel 5). I unionsfördragets artikel E uppräknas Europeiska unionens organ. Artikeln gäller unionens institutioners utövning av sina befogenheter på de villkor och för de syften som har fastställts dels genom bestämmelserna i fördragen om upprättandet av Europeiska gemenskaperna och därtill anslutna fördrag och akter och dels genom unionsfördragets bestämmelser. Genom Amsterdamfördraget fogas också revisionsrätten till förteckningen över institutioner. Genom tillägget har man för avsikt att även formellt erkänna revisionsrätten såsom en av unionens officiella institutioner. Revisionsrätten nämns redan nu i den förteckning över gemenskapens institutioner som ingår i artikel 4 (efter omnumreringen artikel 7) i fördraget om upprättandet av Europeiska unionen.

Artikel F (efter omnumreringen artikel 6). I artikeln föreskrivs bl.a. att unionen skall förbinda sig att respektera principen om grundläggande rättigheter. Artikeln förstärks med en ny 1 punkt, varvid den gällande 1 punkten delvis ändrad blir en ny 3 punkt i artikeln. I den nya 1 punkten konstateras att unionen bygger på principerna om frihet, demokrati och respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna samt på rättsstatsprincipen, vilka principer är gemensamma för medlemsstaterna. Kärnan i dessa principer kan i stor utsträckning anses vedertagen. Bestämmelsen ställer krav på unionens institutioner och på medlemsstaterna. Bestämmelsens förpliktande karaktär betonas genom sanktionsförfarandet i nya artikel F 1 (efter omnumreringen artikel 7), som föreskriver att en medlemsstat tillfälligt kan fråntas sina medlemsrättigheter om staten allvarligt och ihållande åsidosätter principer som anges i artikel F punkt 1. I artikel O.1 (efter omnumreringen artikel 4), som gäller ansökan om medlemskap, förutsätts dessutom att en stat som ansöker om medlemskap skall respektera de principer som anges i artikel F punkt 1.

Den andra punkten i artikeln bibehålls oförändrad. I denna bekräftar unionen att den skall respektera de grundläggande rättigheterna, såsom de garanteras i Europarådets konvention om de mänskliga rättigheterna (FördrS 18—19/1990) och följer av medlemsstaternas gemensamma konstitutionella traditioner. Unionens skydd för de grundläg-

gande rättigheterna har till vissa delar ansetts vara ofullständigt. Unionen har ingen egen, enhetlig skriftlig förteckning över de grundläggande rättigheterna och är inte heller part i de internationella fördrag om mänskliga rättigheter som medlemsstaterna är bundna av. Det har därför inte varit möjligt att på ett uttömmande sätt ange i vilken omfattning och på vilken nivå gemenskapens rättsordning erbjuder skydd för de grundläggande rättigheterna. Även tillsynssystemet har uppvisat brister.

Genom fördraget utvidgas behörigheten för Europeiska gemenskapernas domstol så, att domstolen med stöd av artikel L.d (efter omnumreringen artikel 46) får rätt att tolka bestämmelsen i artikel F punkt 2 i fråga om institutionernas verksamhet, i de fall där domstolen är behörig. Enligt grundfördragen sträcker sig domstolens behörighet närmast till gemenskapens grundfördrag samt till avdelning VI i unionsfördraget. Ändringen betonar betydelsen av artikel F punkt 2, även om domstolen också hittills i sin rättspraxis har antagit en tolkning, vilken sätter värde på de grundläggande rättigheterna som en del av gemenskapens rättsordning. Betydelsen av denna punkt i fördraget förstärks också genom att unionsfördragets avdelning VI om gäller samarbete i rättsliga och inrikes frågor, inte längre innehåller någon specialbestämmelse motsvarande gällande artikel K 2.1 om att Europarådets människorättskonvention och konventionen angående flyktingars rättsliga ställning (FördrS 77/1968) skall tillämpas. Respekten för mänskliga rättigheter och grundläggande friheter nämns dock fortfarande i unionsfördragets artikel J 1 (efter omnumreringen artikel 11), som gäller den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken.

Artikelns nya 3 punkt motsvarar till sitt materiella innehåll gällande punkt 1, även om ordalydelsen har korrigerats något och punkten har skrivits om så att den stämmer överens med nya punkt 1. Nya punkt 3 ger såsom hittills uttryck för principen att unionen skall respektera den nationella identiteten hos sina medlemsstater. Den gällande 3 punkten blir en ny 4 punkt i artikeln.

Lagstiftningen i Finland och behovet av ändringar

De första artiklarna i fördraget om Europeiska unionen anger unionens mål och den allmänna ramen för dess verksamhet. Finland har i sina grundlagar och internationella människorättsförpliktelser förbundit sig att iaktta principerna i artikel F punkt 1 samt bestämmelserna i punkt 2. Ändringarna i fördragets inledande artiklar kräver inte ändringar i lagstiftningen i Finland.

Artikel F 1 (efter omnumreringen artikel 7). Artikeln innehåller bestämmelser om ett sanktionsförfarande som kan anlitas mot medlemsstaterna. Förfarandet innebär att rådet tillfälligt kan upphäva rättigheter som den ifrågavarande medlemsstaten har enligt unionsfördraget, såsom medlemsstatens rösträtt i rådet, om staten allvarligt och ihållande åsidosätter principer som anges i artikel F (efter omnumreringen artikel 6) punkt 1, dvs. frihet, demokrati och respekt för de mänskliga rättigheterna och grundläggande friheterna samt rättsstatsprincipen. I de grundläggande fördragen har inte tidigare funnits bestämmelser om något förfarande genom vilket en medlemsstats rättigheter tillfälligt kunde upphävas. Genom sanktionsförfarandet vill man förstärka medlemsstaternas skyldighet att respektera de grundläggande rättigheterna och rättsstatsprincipen samt övriga i artikel F punkt 1 nämnda principer.

I punkt 1 av artikeln anges under vilka förutsättningar ett sanktionsförfarande får inledas. Det förutsätts att medlemsstaten på ett allvarligt och ihållande sätt har åsidosatt principerna i artikel F punkt 1. Det skall således vara frågan om allvarlig kränkning av den innersta kärnan i dessa principer, inte endast i enskilda fall utan på ett ständigt återkommande sätt.

I samma punkt 1 ingår också bestämmelser om hur kränkningen skall konstateras. Detta skall ske genom ett beslut av rådet, som skall sammanträda på stats- eller regeringschefsnivå. Rådet skall alltså ha den särskilda sammansättning till vilken också hänvisas i artikel 109j.3 (efter omnumreringen artikel 121) i EG-fördraget, där det föreskrivs att rådet, som skall sammanträda på stats- eller regeringschefsnivå, skall besluta om övergången till den tredje etappen av den ekonomiska och monetära unionen (EMU). Att frågan avgörs på hög politisk nivå är motiverat med hänsyn till dess betydelse. Rådet skall fatta beslutet enhälligt på stats- eller regeringschefsnivå, utan att beakta ifrågavarande medlemsstats röster. Initiativ till beslutet kan tas av kommissionen eller en tredjedel av medlemsstaterna, alltså numera

minst fem medlemsstater. Innan rådet fattar sitt beslut skall Europaparlamentet ge sitt samtycke. Rådet skall också före beslutet uppmana den ifrågavarande medlemsstatens regering att framföra sina synpunkter, varvid staten har möjlighet att motivera sitt tillvägagångssätt.

Sedan det har fastslagits att medlemsstaten på ovan nämnt sätt har brutit mot de principer som avses, får rådet i enlighet med nämnda punkt 2 besluta om sanktioner mot medlemsstaten och tillfälligt upphäva vissa av de rättigheter som den ifrågavarande medlemsstaten har enligt unionsfördraget. Rådet skall fatta sitt beslut med kvalificerad majoritet på det sätt som anges i punkt 4. Artikeln ger rådet prövningsrätt i fråga om sanktionerna. Rådet kan besluta att medlemsstaten inte alls påförs sanktioner. Dock kan rådet inte t.ex. besluta utesluta medlemsstaten ur unionen, eftersom endast temporära påföljder kommer i fråga.

Bestämmelser om hur beslut fattas om att tillfälligt upphäva rättigheter som en medlemsstat har stadgas i unionsfördraget artikel F 1.2 och EG-fördraget artikel 236 (efter omnumreringen artikel 309) samt i EKSG-fördraget artikel 96 och i Euratomfördraget artikel 204. Förutom en medlemsstats rösträtt kan rådet besluta att tillfälligt upphäva andra rättigheter som medlemsstaten har direkt med stöd av unionsfördraget, t.ex. det ekonomiska stöd som betalas till medlemsstaten. Däremot torde det inte vara möjligt att tillfälligt upphäva de rättigheter som medlemsstatens medborgare åtnjuter med anledning av att staten är en medlemsstat i unionen. Till dessa rättigheter hör bl.a. rätten att röra sig i de medlemsstater som hör till unionen. Rådet bör dessutom beakta de eventuella följder som ett sådant tillfälligt upphävande av en medlemsstats rättigheter kan få för fysiska och juridiska personers rättigheter och skyldigheter. Trots att medlemsrättigheterna tillfälligt har upphävts, skall medlemsstaten fortfarande fullgöra sina i fördragen föreskrivna skyldigheter, såsom skyldigheten att iaktta unionens rättsordning och betalningsskyldighet av olika slag. Att en medlemsstat tillfälligt fråntas sin rösträtt innebär i praktiken att staten kan bli bunden av beslut som den inte har varit med om att fatta och som den kanske motsätter sig.

Enligt punkt 3 får rådet senare med kvalificerad majoritet besluta ändra eller återkalla åtgärder som har vidtagits med stöd av punkt 2, när den situation som ledde till att åtgärderna infördes har förändrats. Det kan bli frågan om ökade eller skärpta sanktioner, om medlemsstaten fortsätter sin fördragsstridiga verksamhet, eller om att lindra eller återkalla dessa helt om medlemsstaten har upphört att bryta mot de principer som avses i artikel F punkt 1.

I punkt 4 finns närmare bestämmelser om beslutsförfarandet. I punkten föreskrivs för det första att rådet skall fatta beslutet utan att beakta den ifrågavarande medlemsstatens röst. Den enhällighet som förutsätts i punkt 1 uppnås alltså också utan denna medlemsstats röst. Att medlemsstater avhåller sig från att rösta hindrar inte heller rådet att fatta ett sådant enhälligt beslut som punkt 1 föreskriver. Med kvalificerad majoritet avses enligt punkt 4 en så stor del av de berörda rådsmedlemmarnas vägda röster som den som anges i artikel 148.2 (efter omnumreringen artikel 205) i EG-fördraget. Enligt gällande artikel 148.2 innebär kvalificerad majoritet 62 röster av de sammanlagda vägda 87 rösterna, dvs. 71 %, varför samma andel alltså också skall tillämpas när beslut med kvalificerad majoritet fattas enligt artikel F 1. Dessa bestämmelser om fattande av beslut skall rådet tillämpa också efter att en medlemsstat med stöd av punkt 2 tillfälligt har fråntagits sin rösträtt.

I punkt 5 finns bestämmelser om med vilken kvalificerad majoritet Europaparlamentet skall fatta sina beslut. När parlamentet ger utlåtande med stöd av artikel F 1.1, skall beslutet fattas med 2/3 av de avgivna rösterna. De avgivna rösterna skall dessutom representera en majoritet av parlamentets ledamöter. För närvarande har parlamentet 626 medlemmar. Därav följer att de avgivna rösterna bör vara minst och den i punkter avsedda kvalificerade majoriteten skall därmed vara 210 röster.

Lagstiftningen i Finland och behovet av ändringar

Sanktionsförfaranden ingår också i vissa andra former av internationellt samarbete som är bindande för Finland. Enligt artikel 5 i Förenta Nationernas (FN:s) stadga (FördrS 51/1956) kan en FN medlem mot vilken förebyggande åtgärder eller tvångsåtgärder vidtagits av säkerhetsrådet avstängas från utövande av medlemskapet åtföljande rättigheter och privilegier genom beslut av generalförsamlingen och tillstyrkan av säkerhets-

rådet. Enligt artikel 8 i Europarådets stadga (FördrS 21/1989) kan en medlemsstat i Europarådet som allvarligt har kränkt laglighetsprincipen samt de mänskliga rättigheterna och grundläggande friheterna avstängas från utövandet av rätten till representation i rådet och ministerkommittén kan besluta att staten har upphört att tillhöra Europarådet.

Den nya artikeln F 1 kräver inga ändringar i finländsk lagstiftning. Tillsammans med nya artikel 236 i EG-fördraget samt artikel 96 i EKSG-fördraget och artikel 204 i Euratomfördraget bildar artikeln dock en helhet vars inverkan på lagstiftningsordningen för den lag genom vilken Amsterdamfördraget bringas i kraft bör uppskattas. Frågan hur artiklarna påverkar lagstiftningsordningen för lagförslaget i propositionen behandlas nedan i det avsnitt som behandlar lagstiftningsordningen.

Avdelning V (efter omnumreringen avdelning V) — Bestämmelser om en gemensam utrikes- och säkerhetspolitik

Avdelning V i unionsfördraget, som ändrades genom Amsterdamfördraget, innehåller bestämmelser om en gemensam utrikes- och säkerhetspolitik (GUSP). Bestämmelserna reviderades bl.a. i avsikt att effektivera beslutsfattandet och genom att ändra bestämmelserna om finansieringen samt utvecklandet av försvarsdimensionen.

Utvecklingen av en gemensam utrikes- och säkerhetspolitik

Det utrikespolitiska samarbetet mellan medlemsstaterna anses ha fått sin början genom en deklaration som toppmötet i Haag antog i december 1969. I deklarationen kom de sex medlemsstaterna i Europeiska ekonomiska gemenskapen överens om att utreda möjligheterna till politisk integration. Det politiska samarbetet mellan medlemsstaterna (European Political Cooperation, EPC) skisserades upp i den s.k. Davignonrapporten som sammanställdes för utrikesministermötet i Luxemburg i oktober 1970 och som antogs av mötet. Vid utikesministermötet i Köpenhamn i juli 1973 antogs en ny rapport, som upptog flera beslut som skulle effektivera samarbetet, samtidigt som Europaparlamentet fick bättre möjligheter att följa med verksamheten inom detta område. Genom den rapport som antogs av utrikesministermötet i London i oktober 1981 förstärktes EPC:s sekretariat och man kom överens om att kommissionen fullt ut skulle delta i verksamheten. Dessutom skrev man i rapporten in tanken att EPC i en flexibel och praktiskt orienterad anda skulle ha möjlighet att också diskutera politiska synpunkter med anknytning till säkerhetsfrågor. Genom Enhetsakten (Single European Act), som undertecknades 1986 och trädde i kraft i juni 1987 blev det politiska samarbetet mellan medlemsstaterna en del av den fördragsrättsliga grunden för gemenskapen.

I unionsfördraget, som trädde i kraft 1993, beslöt medlemsstaterna om utformning och genomförande av en gemensam utrikes- och säkerhetspolitik. Den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken skulle fortfarande vara ett område inom vilket medlemsstaternas regeringar samarbetar utom ramen för gemenskapen och politiken genomförs huvudsakligen genom enhälliga beslut av medlemsstaterna enligt avdelning V. Enligt de bestämmelser i fördraget som gäller den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitken är målet bl.a. att skydda unionens gemensamma värden, grundläggande intressen och oavhängighet samt att stärka medlemsstaternas säkerhet. Till målen hör också att bevara freden och stärka den internationella säkerheten i överensstämmelse med principerna för FN och Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa (OSSE) samt att utveckla och befästa demokratin och rättsstatsprincipen samt respekten för de mänskliga rättigheterna.

Den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken har grundat sig på bestämmelserna i artiklarna J 2 och J 3 och inneburit att medlemsstaterna har tillämpat bindande beslut samt gemensamma ståndpunkter och gemensamma åtgärder. En gemensam ståndpunkt är ett principiellt ställningstagande i någon fråga, en övergripande ram för unionens handlande eller kan ansluta sig t.ex. till verkställigheten av FN:s säkerhetsråds sanktioner. Även om skillnaden mellan en gemensam ståndpunkt och en gemensam åtgärd inte är helt klar, har gemensamma åtgärder i allmänhet inneburit konkretare deltagande i biståndsverksamhet och annan motsvarande verksamhet, såsom förvaltningen av staden Mostar i Bosnien-Herzegovina, övervakning av val, stödjande av demokratin, förbud att exportera truppminor samt stöd för minröjning och utnämning av särskilda sändebud. Gemensamma åtgärder kräver ofta penningmedel. I sådana fall måste Europaparlamentet medverka, eftersom de medel som den gemensamma utrikes- och

säkerhetspolitiken kräver hör till de icke-obligatoriska utgifterna i gemenskapens budget.

Med stöd av artikel J 3 i unionsfördraget har sedan 1993 godkänts nästan 60 gemensamma åtgärder eller sådana beslut av rådet som kompletterar åtgärderna. De flesta gemensamma åtgärderna och besluten av rådet har gällt det forna Jugoslavien. Det har bl.a. varit frågan om humanitär hjälp, förvaltningen av staden Mostar samt stöd för valreklam. Andra föremål för gemensamma åtgärder har t.ex. varit området kring de afrikanska stora sjöarna (utnämning av särskilt sändebud samt stödjande av val i Zaire/Demokratiska republiken Kongo), fredsprocessen i Mellanöstern (bl.a. valreklam, utnämning av särskilt sändebud samt stöd för bekämpande av terrorism), övervakning av export (exportregler för produkter med dubbelt användningsändamål samt mer transparenta exportbegränsningar i fråga om kärnenergi), truppminor (exportförbud, strävan efter totalförbud och understöd för minröjning) samt unionens deltagande i organisationen för utvecklande av energiförhållandena på Koreanska halvön (KEDO).

Med stöd av artikel J 3 i unionsfördraget har sedan 1993 antagits över 40 gemensamma ståndpunkter eller sådana beslut av rådet som kompletterar dessa. De flesta gemensamma ståndpunkterna har gällt det forna Jugoslavien. Ståndpunkterna har bl.a. gällt resebegränsningar, vapenexportbegränsningar och tillfälligt upphörande av vissa begränsningar enligt beslut av FN. Dessutom har man antagit en eller flera gemensamma ståndpunkter i fråga om Ukraina, Haiti, Nigeria, Ruanda, Sudan, Libyen, Burundi, Angola, Östtimor, Myanmar/Burma, Kuba, Afganistan, Irak, Albanien, krishantering i Afrika, KEDO, laservapen som vållar blindhet, överenskommelsen om biologiska vapen samt placering av diplomatiska representationer i gemensamma lokaliteter.

Unionen har också tagit ställning i internationella frågor genom deklarationer och demarscher. Årligen har meddelats ca 100 deklarationer och lika många demarscher. Till skillnad från deklarationer meddelas demarscher i allmänhet konfidentiellt, genom att trojkan eller ordförandestaten direkt delger en företrädare för ifrågavarande stat unionens ståndpunkt i frågan. I särskilt stor omfattning har deklarationer och demarscher tillgripits för att lösa ovan nämnda regionala kriser, men också t.ex. i fråga om Iran, Tjetjenien, Tadzjikistan, Kampuchea, El Salvador, Hong Kong, Algeriet, Cypern och Vitryssland.

Unionen förfogar också över politiska och ekonomiska metoder inom ramen för sin diplomatiska verksamhet. Tonvikten läggs på förebyggande diplomati, inklusive biståndsåtgärder som man hoppas skall ha en konfliktförebyggande effekt. Under de senaste åren har unionen i sina samarbetsavtal med tredje länder tagit in klausuler om vissa villkor för relationerna. Klausulerna har främst gällt mänskliga rättigheter samt återtagning av medborgare i tredje land. Klausulerna har hittills inte tillämpats i praktiken.

Med stöd av olika avtal för unionen regelbundna dialoger med över 40 olika länder eller grupper av länder. Dialogerna förs på alla nivåer från stats- eller regeringschefsnivå till arbetsgrupps- och expertnivå. Diskussionspartners antingen multi- eller bilateralt är Förenta Staterna, Ryssland, de associerade länderna i Central- och Östeuropa samt de flesta asiatiska, latinamerikanska och afrikanska länderna. Vid sammanträffanden företräds unionen i allmänhet av trojkan, men man ordnar även sammanträffanden där unionens samtliga medlemsstater är företrädda.

En egen helhet inom arbetet utgör koordineringen av medlemsstaternas verksamhet i internationella organisationer, av vilka de viktigaste är Förenta Nationerna och Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa (OSSE). Under ordförandestatens ledning försöker unionen enas om en gemensam ståndpunkt i så många frågor som möjligt.

Dessutom tillämpar unionen enhetligt olika former av sanktioner, antingen på eget initiativ eller enligt beslut av FN:s säkerhetsråd. Sanktionerna verkställs genom att unionen antar en gemensam ståndpunkt samt i fråga om ekonomiska sanktioner även genom en förordning av rådet. Exempel på sanktioner som använts är t.ex. i ett fall som gällde Myanmar/Burma utvisning av militär personal som verkade i anslutning till diplomatiska representationer samt förbud mot vapenexport och förvägrande av inresevisum, inreseförbud till unionens medlemsstater för personer som hade handlat i strid med fredsavtalet i Bosnien-Herzegovina, förbud att exportera olja och avbrytande av flygförbindelserna till områden som behärskades av UNITA i Angola, avbrytande av vissa ekonomiska relationer med Sierra Leone samt meddelande av inreseförbud till unionens medlemsstater för medlemmar av landets militärregim samt

avbrytande, med vissa undantag, av de ekonomiska relationerna med Irak.

Artikel J 1 (efter omnumreringen artikel 11). I atikeln anges området och målen för den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken. Medlemsstaten förbinder sig att aktivt och förbehållslöst stödja unionens utrikes- och säkerhetspolitik i en anda av lojalitet och ömsesidig solidaritet. Medlemsstaterna strävar efter att stärka sin inbördes politiska solidaritet och avstår från varje handling som kan hindra unionens verksamhet i internationella relationer.

I den nya fördragstexten har målen för den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken kompletterats så, att unionens yttre gränser numera nämns i texten. I enlighet härmed skall den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken ha som mål att bevara freden och stärka den internationella säkerheten i överensstämmelse med grundsatserna i Förenta nationernas stadga, målen i slutakten av det Helsingforsavtal som har ingåtts inom ramen för Organisationen för säkerhet och samarbete i Europa och målen för Parisstadgan, inbegripet fred och säkerhet vid unionens yttre gränser. Preciseringen medför inga nya förpliktelser för unionen eller medlemsstaterna.

I de ord om politisk solidaritet mellan medlemsstaterna som har fogats till artikeln nämns inga förbindelser i form av militärt försvar. Att solidaritetsprinciperna på detta sätt stärks motsvarar Finlands uppfattning om unionens vittgående inflytande när det gäller säkerheten.

Artikel J 2 (efter omnumreringen artikel 12). I artikeln nämns de medel genom vilka unionen genomför en gemensam utrikes- och säkerhetspolitik, dvs. genom att bestämma principerna och de allmänna riktlinjerna för denna politik, besluta om gemensamma strategier, anta gemensamma åtgärder och gemensamma ståndpunkter samt stärka samarbetet mellan medlemsstaterna. Ett nytt medel för genomförandet av den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken är gemensamma strategier, vars innebörd framgår av artikel J 3 (efter omnumreringen artikel 13).

Artikel J 3 (efter omnumreringen artikel 13). Artikeln ersätter punkt 1 och 2 i gällande artikel J 8 i unionsfördraget. Europeiska rådets roll när det gäller att bestämma principerna och de allmänna riktlinjerna för den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken har kompletterats med ett tillägg om att Europeiska rådet kan bestämma de allmänna riktlinjerna även för frågor som har försvarsmässiga konsekvenser. Europeiska rådets uppgifter ökas också genom att rådet skall bestämma de gemensamma strategierna, vilka syftar till övergripande handlingsprogram för unionen inom sådana områden där medlemsstaterna har viktiga gemensamma intressen. I de gemensamma strategierna anges målen för unionens handlande, dess varaktighet samt de medel som unionen och medlemsstaterna kan anlita för att genomföra dem. Utgående från dessa allmänna riktlinjer av Europeiska rådet skall rådet fatta sina beslut och i synnerhet genom gemensamma åtgärder och gemensamma ståndpunkter verkställa gemensamma strategier. Europeiska rådet bestämmer de gemensamma strategierna genom enhälliga beslut på rekommendation av rådet.

Att beslut om gemensamma strategier fattas i Europeiska rådet, där även kommissionens ordförande deltar såsom fullvärdig medlem, kan anses främja konsekvensen i unionens handlande.

Artikel J 4 (efter omnumreringen artikel 14). Artikeln motsvarar gällande artikel J 3 i unionsfördraget och har bara skrivits om. I artikeln anges de gemensamma åtgärdernas närmare innebörd samt tillvägagångssätten. Gemensamma åtgärder har i allmänhet inneburit konkret deltagande i biståndsverksamhet och annan motsvarande verksamhet. I artikelns finskspråkiga version har gjorts översättningstekniska ändringar.

Artikel J 5 (efter omnumreringen artikel 15). Artikeln anger noggrannare än gällande artikel J 2.2 vad gemensamma ståndpunkter skall innehålla. En gemensam ståndpunkt är ett principiellt ställningstagande i en bestämd fråga, en ram för unionens handlande eller praktiska riktlinjer t.ex. i samband med sanktioner som FN:s säkerhetsråd har påfört. Enligt artikeln skall gemensamma ståndpunkter ange unionens inställning till en särskild fråga av geografisk eller tematisk karaktär.

Artikel J 6 (efter omnumreringen artikel 16). Artikeln baserar sig på gällande artikel J 2.1 i unionsfördraget, enligt vilken medlemsstaterna skall informera och samråda med varandra om alla utrikes- och säkerhetspolitiska frågor av allmänt intresse. I artikelns finskspråkiga version har gjorts översättningstekniska ändringar.

Artikel J 7 (efter omnumreringen artikel 17). Det väsentliga i denna nya artikel J 7 är

att bestämmelserna om unionens gemensamma försvarspolitik och gemensamma försvar ändras så, att utformningen av den gemensamma försvarspolitiken karakteriseras som en redan pågående verksamhet och ges en praktisk innebörd i form av militär krishantering. Amsterdamfördraget utökar unionens behörighet inom den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken till att också omfatta användning av stridskrafter för krishantering. Krishantering omfattar humanitära insatser och räddningsinsatser, fredsbevarande insatser och insatser med stridskrafter vid krishantering inklusive fredsskapande åtgärder. Genom Västeuropeiska unionen (VEU) får unionen nu också till sitt förfogande en mekanism för verkställighet av beslut som gäller krishantering. De tidigare bestämmelserna i unionsfördraget gav inte försvarsdimensionen någon praktisk innebörd.

Enligt första stycket i punkt 1 i artikeln ersätts bestämningen ''på sikt'' (eventual), som hittills beskrivit utformningen av den gemensamma försvarpolitiken, med ordet ''gradvis'' (progressive), vilket innebär att samarbetet har inletts inom unionen. I detta sammanhang hänvisas också till det andra stycket, som har anknytning till samarbetet mellan unionen och VEU och som stadgar om de nya uppdragen på samma sätt som i VEU:s Petersbergsdeklaration. Orden ''med tiden'' (in time), som har stått såsom bestämning till genomförandet av ett gemensamt försvar stryks ur texten. Unionsfördragets mål ändras inte. Ett gemensamt försvar förutsätter att Europarådet fattar ett enhälligt beslut, vilket det rekommenderar medlemsstaterna att anta i enlighet med deras konstitutionella bestämmelser.

I det andra stycket i punkt 1 i artikeln konstateras på samma sätt som i det gällande unionsfördraget att VEU är en integrerad del av unionens utveckling. Bestämmelsen har preciserats med ett tillägg enligt vilket VEU ger unionen tillgång till operativ kapacitet, särskilt när det gäller insatser med stridskrafter vid krishantering. Såsom mål uppställs närmare institutionella förbindelser med VEU. Dessa närmare förbindelser innebär också att VEU kan införlivas med unionen, om Europeiska rådet enhälligt beslutar det. Europeiska rådet rekommenderar då att varje medlemsstat antar beslutet i enlighet med dess konstitutionella bestämmelser.

Det tredje stycket, som anger ett viktigt villkor för utvecklingen av försvarsdimensionen, motsvarar gällande artikel J 4 i unionsfördraget. I stycket konstateras att unionens politik enligt nämnda artikel inte skall påverka den särskilda karaktären hos vissa medlemsstaters säkerhets- och försvarspolitik. De förbindelser som NATO-länderna har ingått och som särskilt nämns i fördraget betonas genom att det konstateras att unionen i sin politik respekterar de förbindelser som vissa medlemsstater, som anser att deras gemensamma försvar förverkligas genom Atlantpaktsorganisationen har enligt Nordatlantiska fördraget.

En nyhet i fördraget är att samarbetet på krigsmaterielområdet, vilket nämns i fjärde stycket, härefter skall höra till området för den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken. Samarbete på krigsmaterielområdet idkas om medlemsstaterna anser det lämpligt för stödjande av den gradvisa utformningen av en gemensam försvarspolitik.

Under förberedelserna för regeringskonferensen rådde stor enighet mellan medlemsstaterna om att unionen borde effektivera och bättre samordna verksamheten vid sina yttre gränser. När det gällde utvecklingen av försvarsdimensionen fanns olika åsikter bland medlemsstaterna. En del medlemsstater, bl.a. Tyskland och Frankrike, understödde i princip att Västeuropeiska unionen införlivas med unionen. Storbritannien ansåg att det rådande läget skulle bibehållas och betonade VEU:s ställning såsom självständig organisation.

Regeringskonferensen resulterade i ett institutionellt närmande mellan unionen och VEU, men ändrar inte väsentligt kompetensfördelningen mellan dessa. I de tidigare bestämmelserna föreskrevs att unionen anmodar VEU att utarbeta och genomföra de beslut och åtgärder av unionen som berör försvaret. I den nya texten konstateras detta genom att det sägs att unionen kommer att anlita VEU för dessa uppdrag utgående från sina egna initiativ. VEU är å sin sida redo att genomföra krishanteringsåtgärder som unionen har fattat beslut om så, att VEU samtidigt bevarar sin ställning som en självständig organisation. Europeiska rådets behörighet att lägga fast riktlinjer i fråga om riskhantering gäller också VEU.

Villkoret att medlemsstaterna skall vara jämställda när ett beslut om krishantering verkställs antogs genom att punkt 3 på förslag av Finland och Sverige formulerades så, att det skall vara möjligt för alla medlemsstater som medverkar i ifrågavarande insatser att

fullt ut och på lika villkor delta i VEU:s planering och beslutsfattande i fråga om dessa insatser. De praktiska arrangemangen på det militära området blir beroende av samarbetet mellan unionen och VEU. Genom Amsterdamfördraget fogades till unionsfördragets artikel J 7 ett protokoll nr 1 genom vilket unionen förbinder sig att tillsammans med VEU inom ett år från Amsterdamfördragets ikraftträdande utarbeta arrangemang för ett ökat ömsesidigt samarbete mellan dessa organisationer. Fördraget förpliktar inte medlemsstaterna att delta i krishanteringen, utan medlemsstaterna beslutar själva därom på basen av sin nationella lagstiftning (lagen om fredsbevarande 1465/1995).

Enligt punkt 4 skall bestämmelserna i artikeln inte hindra utvecklingen av ett närmare samarbete mellan två eller flera medlemsstater på bilateral nivå inom ramen för VEU och NATO, förutsatt att ett sådant samarbete inte strider mot eller hindrar det samarbete som föreskrivs i avdelning V i unionsfördraget.

I artikeln ingår också en 5 punkt, som gäller främjande och uppföljningen av målen i artikeln. I punkten föreskrivs att bestämmelserna i artikel J 7 skall ses över i enlighet med artikel N (efter omnumreringen artikel 48) i unionsfördraget, vilken ger medlemsstaterna rätt att vid regeringskonferenser komma med förslag om ändring av unionsfördraget. Konferensen skall fatta sina beslut enhälligt och besluten skall ratificeras av samtliga medlemsstater. Beslut som gäller gemensamt försvar eller VEU:s införlivande med unionen kan därför fattas såväl i den ordning som föreskrivs i artikel J 7 punkt 1 och 2 som i den ordning som föreskrivs i artikel N. Medlemsstaterna kan behandla besluten i enlighet med sina konstitutionella bestämmelser oberoende av vilket av dessa förfaranden som har anlitats.

VEU:s ministerråd antog den 22 juli 1997 en förklaring om Västeuropeiska unionens roll samt om dess förbindelser med Europeiska unionen och Atlantpakten (förklaring nr 3), som skulle fogas till regeringskonferensens slutakt. Samma förfarande anlitades vid toppmötet i Maastricht. Enligt förklaringen är det en av VEU:s grundläggande uppgifter att utveckla en verklig europeisk säkerhets- och försvarsidentitet (ESDI) och att ta på sig ett ökat europeiskt ansvar i försvarsfrågor. I förklaringen förbinder sig VEU att utarbeta och genomföra de beslut och insatser av unionen som har försvarsmässiga konsekvenser och erkänner Europeiska rådets behörighet att lägga fast riktlinjer i frågor där unionen anlitar VEU för att genomföra unionens beslut och åtgärder. VEU bekräftar medlemsstaternas rätt att fullt ut delta i genomförandet av dessa insatser.

I förklaringen förbinder sig VEU också att utveckla observatörernas roll inom VEU och besluta om de nödvändiga praktiska arrangemangen för att göra det möjligt för alla medlemsstater att fullt ut och på lika villkor delta i planering och beslutsfattande inom VEU. VEU undersöker även vilka regler som behövs för att göra det möjligt för de associerade medlemmarna och för observatörerna att, i enlighet med sin ställning, delta fullt ut i alla VEU-operationer, dvs. även i andra operationer än de som inleds efter beslut av unionen.

I artikelns finskspråkiga version har gjorts några översättningstekniska ändringar i förhållande till den tidigare artikel J 4.

Artikel J 8 (efter omnumreringen artikel 18). Artikeln ersätter gällande artikel J 5 i unionsfördraget, enligt vilken ordförandelandet skall företräda unionen i frågor som omfattas av den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken. Ny är bestämmelsen om att ordförandelandet och rådet skall biträdas av rådets generalsekreterare vid beredning och verkställighet av frågor som gäller den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken. Generalsekreteraren skall fungera som hög representant när det gäller den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken. Generalsekreterarens uppgifter regleras närmare i artikel J 16 (efter omnumreringen artikel 26).

Rådet utser dessutom en ställföreträdande generalsekreterare, som skall ansvara för verksamheten vid generalsekretariatet. Dessa ändringar har skrivits in i artikel 151 (efter omnumreringen artikel 207) i EG-fördraget.

Den föregående ordförandestaten utelämnas ur den ”trojka” som skall biträda ordföranden. Kommissionen skall fullt ut medverka i de uppgifter som gäller företrädande av unionen och verkställighet av unionens beslut. Trojkan ersätts därför av en ledningsgrupp som är sammansatt så, att ordföranden biträds av rådets generalsekreterare och vid behov av den som står närmast i tur att utöva ordförandeskapet och i vilken kommissionen fullt ut medverkar. Rådet kan också utse en särskild representant som skall ha mandat för särskilda politiska frågor.

Artikel J 9 (efter omnumreringen artikel 19). I artikeln har sammanförts de bestämmelser om samordnat uppträdande inom internationella organisationer och vid internationella konferenser som hittills har ingått i artiklarna J 2 och J 5 i unionsfördraget.

Artikel J 10 (efter omnumreringen artikel 20). Artikeln motsvarar gällande artikel J 6 i unionsfördraget. I den ingår bestämmelser om samarbetet mellan unionens representationer i tredje länder, bl.a. i konsulära frågor. I artikelns finskspråkiga version har gjorts vissa översättningstekniska ändringar.

Artikel J 11 (efter omnumreringen artikel 21). Artikeln motsvarar gällande artikel J 7 i unionsfördraget, vilken gäller Europaparlamentets roll inom den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitikens område. Inga ändringar har gjorts i texten.

Artikel J 12 (efter omnumreringen artikel 22). Artikeln motsvarar gällande artikel J 8 punkt 3 och 4 i unionsfördraget. Enligt artikeln har varje medlemsstat och kommissionen initiativrätt inom den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitikens område. Dessutom föreskrivs hur unionen skall förfara i fall som kräver ett snabbt beslut. Ordförandelandet kan på eget initiativ eller på begäran av kommissionen eller en medlemsstat kalla till ett extra rådssammanträde inom fyrtioåtta timmar eller, i en nödsituation, inom kortare tid.

Artikel J 13 (efter omnumreringen artikel 23). I artikeln ingår bestämmelser om nya beslutsprocedurer. Huvudregeln är fortfarande att samtliga beslut som är av grundläggande karaktär skall fattas enhälligt. En nyhet är bestämmelsen om s.k. konstruktivt avstående från att rösta, som nu ingår i artikelns 1 punkt. Enligt bestämmelsen kan en medlemsstat avstå från att rösta utan att därigenom hindra uppkomsten av ett beslut som kräver enhällighet. I så fall skall medlemsstaten motivera sitt avstående genom att avge en formell förklaring. Om så sker, förpliktar det beslut som fattas inte medlemsstaten till annat än till att avhålla sig från att hindra de övriga medlemsstaternas handlande. Medlemsstaten skall avhålla sig från varje handling som skulle kunna strida mot en unionshandling på grundval av beslutet. Om de medlemsstater som på detta sätt motiverar sitt avstående företräder mer än en tredjedel av rösterna, vägda i enlighet med artikel 148.2 (efter omnumreringen artikel 205) i EG-fördraget, skall beslutet inte fattas. De ekonomiska frågorna i anslutning till konstruktivt avstående behandlas i artikel J 18 (efter omnumreringen artikel 28) i unionsfördraget.

I punkt 2 anges under vilka förutsättningar rådet kan fatta beslut med kvalificerad majoritet. Enligt artikeln kan rådet med kvalificerad majoritet fatta beslut inom området för gemensam utrikes- och säkerhetspolitik, om besluten baserar sig på en gemensam strategi som Europeiska rådet enhälligt har antagit med stöd av artikel J 3 (efter omnumreringen artikel 13) eller om det är frågan om verkställighet av en gemensam ståndpunkt eller gemensam åtgärd som rådet enhälligt har godkänt. Enligt gällande artikel J 3.2 i unionsfördraget har rådet i samband med beslut om en gemensam åtgärd och under varje skede av dennas förlopp haft möjlighet att avgöra i vilka frågor som beslut skall fattas med kvalificerad majoritet. Sådana beslut om användning av kvalificerad majoritet har dock inte hittills fattats.

Möjligheten att genom beslut med kvalificerad majoritet genomföra gemensamma strategier har kompletterats med en bestämmelse om att medlemsstaterna av viktiga nationella skäl kan motsätta sig att beslut fattas med kvalificerad majoritet, varvid beslutet inte skall fattas. Om rådet med kvalificerad majoritet begär det, skall frågan hänskjutas till Europeiska rådet för enhälligt beslut. Beslutet kan inte heller fattas med kvalificerad majoritet av rådet ifall medlemsstaten motsätter sig detta med att konstatera att beslutet inte gäller genomförandet av en gemensam strategi.

I punkt 2 av artikeln konstateras särskilt att förfarandet för fattande av kvalificerade beslut inte tillämpas på beslut som har militära eller försvarsmässiga konsekvenser.

Enligt punkt 3 skall rådet i procedurfrågor fatta beslut med en majoritet av sina medlemmar.

Artikel J 14 (efter omnumreringen artikel 24). Enligt nya artikel J 14 kan rådet genom enhälligt beslut bemyndiga ordförandelandet, som om det är lämpligt skall biträdas av kommissionen, att inleda förhandlingar med tredje part om avtal för genomförande av bestämmelserna i avdelning V. Sådana avtal skall ingås av rådet genom enhälligt beslut efter rekommendation av ordförandelandet. Avtalen kan enligt artikel K 10 (efter omnumreringen artikel 38) även innehålla bestämmelser om sådana rättsliga och inrikes frågor som avses i avdelning VI i unions-

fördraget. Ett avtal skall inte vara bindande för en medlemsstat vars företrädare i rådet förklarar att medlemsstaten måste uppfylla vissa krav som följer av dess egna konstitutionella förfaranden. De övriga rådsmedlemmarna kan i så fall enas om att avtalet skall gälla provisoriskt för dem.

Regeringskonferensen lyckades inte nå enighet om att unionen till alla delar skulle betraktas såsom en juridisk person. Dock ansåg man det vara nödvändigt att inom den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken samt inom området för rättsliga och inrikes frågor i större utsträckning ingå avtal med tredje länder eller internationella organisationer. Till artikeln ansluter sig en förklaring som har fogats till regeringskonferensens slutakt. Enligt förklaringen nr 4, skall bestämmelserna i artiklarna J 14 och K 10 i unionsfördraget och i avtal som är en följd av dem inte anses innebära att behörighet överförs från medlemsstaterna till unionen.

Artikel J 15 (efter omnumreringen artikel 25). I artikeln upprepas de bestämmelser om en politisk kommitté som hittills har ingått i artikel J 8.5. I den nya texten nämns inte längre att kommittén skall sammankomma på nivån för de politiska avdelningarnas chefer. På detta sätt ville man ge den politiska kommittén möjlighet att själv organisera sitt arbete och vid behov sammankomma även på lägre nivå. Till artikeln ansluter sig en förklaring om att medlemsstaterna skall säkerställa att den politiska kommittén i händelse av internationell kris eller annan brådskande angelägenhet kan sammanträda när som helst och med mycket kort varsel.

Artikel J 16 (efter omnumreringen artikel 26). Artikeln anger närmare rådets generalsekreterares uppgifter i frågor som rör den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken. Generalsekreteraren verkar såsom den höge representanten för den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken och medverkar vid utformning, förberedelse och genomförande av beslut som gäller denna. Ordförandelandet kan också bemyndiga den höge representanten att föra en politisk dialog med tredje part. Den höge representantens ställning regleras också i artikel J 8 (efter omnumreringen artikel 18) i unionsfördraget samt i artikel 151 (efter omnumreringen artikel 207) i EG-fördraget.

I Amsterdamfördraget ingår också en till regeringskonferensens slutakt fogad förklaring nr 6 om inrättandet av en enhet för politisk planering och tidig förvarning. Planeringsenheten inrättas vid rådets generalsekretariat. Den skall samarbeta med kommissionen för att säkerställa full överensstämmelse med unionens yttre politik inom olika områden. Genom att inrätta en sådan enhet försöker man å ena sidan förbättra unionens förmåga att förutse kriser och å andra sidan förstärka grunden för gemensamt agerande. Planeringsenheten skall bistå rådets generalsekreterare i de uppgifter han har såsom den höge representanten för den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken.

Artikel J 17 (efter omnumreringen artikel 27). Artikeln motsvarar gällande artikel J 9 i unionsfördraget. I artikeln konstateras att kommissionen fullt ut skall delta i arbetet inom den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken. Konferensen ansåg att ökad konsekvens i unionens yttre politik krävde att kommissionen ökade sitt deltagande i beredningen av den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken. Dessutom innehåller artikeln J 8 (efter omnumreringen artikel 18) bestämmelser om hur kommissionen kan delta i de uppgifter som gäller utrikes- och säkerhetspolitiken. Kommissionens ställning i fråga om unionens relationer till omvärlden uppmärksammas också i artikel C (efter omnumreringen artikel 3) i unionsfördraget.

Artikel J 18 (efter omnumreringen artikel 28). I artikelns 1 punkt hänvisas till de bestämmelserna i de grundläggande fördragen som skall tillämpas på de områden inom samarbetet som avses i avdelning V. Hänvisningarna motsvarar huvudsakligen gällande artikel J 11.1 i unionsfördraget. I artikeln hänvisas dock också till den nya bestämmelsen om öppenhet i artikel 191a (efter omnumreringen artikel 255) i EG-fördraget. Reglerna om öppenhet utsträcks följaktligen till att också gälla verksamhet som hör till avdelning V.

I punkterna 2—4 finns bestämmelser om finansiering av samarbetet enligt avdelning V. Genom bestämmelsen ändras gällande artikel J 11.2 i unionsfördraget. Enligt punkt 2 skall institutionernas förvaltningsutgifter till följd av bestämmelserna om gemensam utrikes- och säkerhetspolitik belasta Europeiska gemenskapernas budget. Enligt punkt 3 i artikeln skall även utgifterna för att genomföra bestämmelserna, dvs. driftsutgifterna belasta gemenskapens budget. Ett undantag görs dock för driftsutgifter i samband med operationer som har militära eller försvarsmässiga kon-

sekvenser samt fall då rådet enhälligt beslutar något annat. I dessa fall skall huvudregeln vara den att utgifterna belastar medlemsstaterna i enlighet med den på bruttonationalinkomsten grundade fördelningsnyckeln. Bestämmelserna motsvarar i huvudsak artikel K 13 (efter omnumreringen artikel 41), som gäller finansieringen av samarbetet i inrikes och rättsliga frågor.

I punkt 3 ingår också bestämmelser om finansieringen i det fall att en medlemsstat avstår från att rösta på det sätt som avses i J 13.1 (efter omnumreringen artikel 23). Medlemsstater som har avgett en formell förklaring är inte skyldiga att bidra till finansieringen av utgifter i samband med operationer som har militära eller försvarsmässiga konsekvenser.

Till de nya bestämmelserna ansluter sig ett avtal mellan institutionerna, i vilket Europaparlamentet, rådet och kommissionen avtalar om tillvägagångssätt beträffande de finansiella arrangemangen för den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken.

Lagstiftningen i Finland och behovet av ändringar

Huvudregeln både i det gällande och det genom Amsterdamfördraget ändrade unionsfördraget är att samtliga utrikes- och säkerhetspolitiska beslut av grundläggande betydelse skall fattas enhälligt. Beslut med militära eller försvarsmässiga konsekvenser skall alltid fattas enhälligt. Beslut om att övergå till ett gemensamt försvar eller att införliva VEU med unionen skall medlemsstaterna anta i enlighet med sina konstitutionella bestämmelser. De nya bestämmelserna ger inte anledning att ändra lagstiftningen i Finland.

Enligt artikel J 7 i unionsfördraget skall den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken omfatta alla frågor som gäller Europeiska unionens säkerhet, inklusive den gradvisa utformningen av en gemensam försvarspolitik som kan leda till ett gemensamt försvar, om Europeiska rådet beslutar det. Likaså förverkligas möjligheten att införliva VEU med unionen om Europeiska rådet beslutar det. I vartdera fallet rekommenderar Europeiska rådet att medlemsstaterna antar beslutet i enlighet med sina konstitutionella bestämmelser. Eftersom förfarandet innebär att beslutet måste godkännas nationellt, påverkar bestämmelserna i J 7 om Europeiska rådets ställning inte lagstiftningsordningen för propositionen.

De nya artiklarna J 3 och J 13 i unionsfördraget bildar en helhet, enligt vilken rådet under vissa förutsättningar med kvalificerad majoritet kan fatta beslut utgående från gemensamma strategier som Europeiska rådet enhälligt har antagit. Inom den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken bildar artiklarna en ny beslutsprocessuell helhet, vars konstitutionella konsekvenser bedöms i det avsnitt av propositionen som behandlar lagstiftningsordningen.

Unionens behörighet att med stöd av artikel J 14 ingå avtal inom området för avdelning V och VI i unionsfördraget påverkar riksdagens och republikens presidents befogenheter enligt 33 och 33 a § i regeringsformen. Bestämmelsen torde dock inte påverka handläggningsordningen för lagförslaget i propositionen. De konstitutionella synpunkter som bestämmelsen ger anledning till berörs nedan i det avsnitt av propositionen som behandlar lagstiftningsordningen.

Avdelning VI (efter omnumreringen avdelning VI) — Bestämmelser om polissamarbete och straffrättsligt samarbete

Avdelning VI i unionsfördraget ändrades genom Amsterdamfördraget och innehåller nu bestämmelser om polissamarbete och straffrättsligt samarbete. Bestämmelserna om invandring och asyl samt kontrollförfaranden i samband med överskridande av medlemsstaternas yttre gränser samt om civilrättsligt samarbete, som tidigare ingick i avdelning VI i unionsfördraget, har överförts till avdelning IIIa (efter omnumreringen avdelning IV) som införts i EG-fördraget. Även i fråga om narkotika är bestämmelserna i Amsterdamfördragets avdelning VI mera begränsade än de som ingår i avdelning VI i det gällande fördraget. Åtgärderna för bekämpning av narkotikamissbruk nämns inte längre särskilt, utan samarbetet inom avdelning VI gäller endast bekämpning av olaglig narkotikahandel. Regleringen av narkotiska ämnen från folkhälsosynpunkt ingår därför numera i sin helhet i fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen.

Genom det Schengenprotokoll som fogats till unionsfördraget och EG-fördraget har man genom Amsterdamfördraget kommit överens om att införliva Schengenregelverket inom Europeiska unionens ramar. På basis av en utredning av en arbetsgrupp fattar rådet i sinom tid beslut om hur bestämmelserna i

Schengenprotokollet skall delas upp mellan avdelning VI i unionsfördraget och EG-fördraget.

I likhet med det samarbete som avses i gällande avdelning VI i unionsfördraget är det samarbete som avses i nya avdelning VI till sin grundläggande karaktär ett regeringssamarbete. Detta innebär bl.a. att beslut i de frågor som avses i avdelningen i allmänhet fattas enhälligt. Bestämmelserna i nya avdelning VI innehåller dock flera övernationella drag än vad som hittills har varit fallet. Detta yttrar sig särskilt däri att bestämmelserna i avdelning VI förstärker gemenskapsinstitutionernas ställning på det sätt som framgår nedan.

Artikel K 1 (efter omnumreringen artikel 29). I artikeln anges området för det samarbete som regleras i avdelning VI. I motsats till vad som är fallet i det gällande unionsfördraget nämns nu också målen för samarbetet. Enligt det första stycket i artikeln skall unionens mål vara att ge medborgarna en hög säkerhetsnivå inom ett område med frihet, säkerhet och rättvisa genom att bland medlemsstaterna utforma gemensamma insatser på områdena polissamarbete och straffrättsligt samarbete. I bestämmelsen nämns också att rasism och främlingsfientlighet skall förebyggas utan att Europeiska gemenskapens befogenheter påverkas.

Enligt det andra stycket i artikeln skall målet i första stycket uppnås genom förebyggande och bekämpande av brottslighet, vare sig denna är organiserad eller ej, särskilt terrorism, människohandel och brott mot barn, olaglig narkotikahandel och olaglig vapenhandel, korruption och bedrägeri. Artikeln har ett vidare tillämpningsområde än gällande artikel K 1 i unionsfördraget, eftersom samarbetet förutom bekämpande av organiserad brottslighet också omfattar förebyggande och bekämpande av annan brottslighet. Det gällande unionsfördragets bestämmelser om polissamarbete begränsar sig till bekämpning av internationell brottslighet.

Formerna för det rättsliga samarbete och polissamarbetet som avses i artikel K 1 och övriga detaljer framgår av artiklarna K 2, K 3 och K 4 (efter omnumreringen artikel 30, 31 och 32), som behandlas nedan.

I motsats till vad som är fallet enligt det gällande unionsfördraget, nämns i den nya artikelns andra stycke de myndigheter som bestämmelserna om samarbete enligt avdelning VI gäller. Enligt artikeln gäller samarbetet samarbete mellan medlemsstaternas polis- och tullmyndigheter, både direkt och genom förmedling av Europeiska polisbyrån (Europol), i enlighet med bestämmelserna i artiklarna K 2 och K 4. Det juridiska samarbetet omfattar i sin tur samarbetet mellan rättsliga myndigheter och andra behöriga myndigheter i medlemsstaterna i enlighet med bestämmelserna i artiklarna K 3 stycket a-d och K 4 samt, när det är nödvändigt, tillnärmning av straffrättsliga regler i medlemsstaterna i enlighet med bestämmelserna i artikel K 3 e.

Det straffrättsliga samarbetet mellan medlemsstaterna inom området för artikel K 1

Innan unionsfördraget trädde i kraft skedde samarbetet mellan medlemsstaterna på det område som avses i artikel K 1 huvudsakligen inom Europarådet och Förenta Nationerna. De viktigaste av de överenskommelser som detta samarbete resulterade i behandlas i detaljmotiveringen till artikel K 1 i regeringens proposition (RP 135/1994 rd) om godkännande av vissa bestämmelser i fördraget om Finlands anslutning till Europeiska unionen.

Under den tid som unionsfördraget har varit i kraft har medlemsstaterna arbetat aktivt inom området för samarbete i rättsliga och inrikes frågor. I samarbetet har man prioriterat bekämpning av organiserad brottslighet. Europeiska rådet antog i juni 1997 i Amsterdam ett handlingsprogram för bekämpande av den organiserade brottsligheten (EGT nr C 251, 15.8.1997). Handlingsprogrammet har utarbetats av en arbetsgrupp som Europeiska rådet tillsatte i Dublin i december 1996 och som bestod av tjänstemän på hög nivå. Programmet innehåller politiska riktlinjer samt ett detajerat handlingsprogram för förebyggande och bekämpning av olika yttringar av organiserad brottslighet. De omständigheter som betonas i handlingsprogrammet behandlas närmare nedan. De områden samarbetet bör prioritera har definierats i det i december 1997 antagna fleråriga arbetsprogrammet (12746/97 JAI 29), som tillämpas till dess att Amsterdamfördraget träder i kraft. I programmet poängteras de rekommendationer som intagits i verksamhetsprogrammet för bekämpning av organiserad brottslighet.

I fråga om rasism och främlingsfientlighet har medlemsstaterna godkänt en gemensam åtgärd om åtgärder mot rasism och främ-

lingsfientlighet (EGT nr L 185/5, 24.7.1996) på basen av bestämmelserna i avdelning VI. Medlemsstaterna har också godkänt rådets förordning om inrättande av ett europeiskt centrum för övervakning av rasism och främlingsfientlighet (EGT nr L 151/1, 10.6.1997), som grundar sig på bestämmelserna i EG-fördraget.

I fråga om människohandel och brott mot barn har medlemsstaterna godkänt en gemensam åtgärd om åtgärder mot människohandel och sexuellt utnyttjande av barn (antagen den 24 februari 1997, EGT nr L 63/2, 4.3.1997).

När det gäller illegal narkotikahandel har medlemsstaterna godkänt en resolution om utdömande av straff vid grova brott avseende narkotikahandel (antagen den 20 december 1996, EGT nr C 10/3, 11.1.1997) samt en gemensam åtgärd om tillnärmning av lagstiftningen och praktisk tillämpning för att förebygga och bekämpa olaglig narkotikahandel (antagen den 17 december 1996, EGT nr L 342/6, 31.12.1996). Medlemsstaterna har dessutom den 16 juni 1997 godkänt en gemensam åtgärd om syntetiska droger (EGT nr L 167, 25.6.1997).

När det gäller bekämpning av bedrägerier har medlemsstaterna undertecknat konventionen om skydd av Europeiska gemenskapernas finansiella intressen (den s.k. gemenskapsbedrägerikonventionen som ingicks den 26 juli 1995, EGT nr C 316/48, 27.11.1995) samt tre protokoll som har anknytning till konventionen. Det första protokollet gäller bekämpning av mutbrott som har anknytning till bedrägerier som riktar sig mot gemenskapens finansiella intressen (det s.k. korruptionsprotokollet av den 27 september 1996, EGT nr C 313/2, 23.11.1996). Det andra protokollet till gemenskapsbedrägerikonventionen gäller juridiska personers straffrättsliga ansvar (protokoll av den 19 juni 1997, EGT nr C 221/12, 19.7.1997). Protokollet förpliktar medlemsstaterna att vidta de åtgärder som är nödvändiga för att säkerställa att juridiska personer kan ställas till ansvar för bedrägerier som avses i konventionen samt mutbrott och penningtvätt i anslutning till sådana. Medlemsstaterna har också undertecknat ett protokoll om Europeiska gemenskapernas domstol angående tolkningen av konventionen om skydd av Europeiska gemenskapens finansiella intressen (protokoll av den 26 november 1996, EGT nr C 151, 20.5.1997).

I fråga om mutbrott har medlemsstaterna också undertecknat konventionen om kamp mot korruption som tjänstemän i Europeiska gemenskaperna eller Europeiska unionens medlemsstater är delaktiga i (den s.k. korruptionskonventionen av den 26 maj 1997, EGT nr C 195, 25.6.1997), som är mer omfattande än korruptionsprotokollet.

Ovan nämnda konventioner har inte ännu trätt i kraft. I det ovan nämnda handlingsprogrammet för bekämpning av organiserad brottslighet har man uppställt en tidsfrist inom vilken konventionerna skall ratificeras. Enligt handlingsprogrammet skall de flesta av konventionerna inom avdelning VI ratificeras före utgången av år 1998. I handlingsprogrammet uppmanas också medlemsstaterna att före utgången av 1998 ratificera i Europarådet antagna konventioner om organiserad brottslighet.

Artikel K 2 (efter omnumreringen artikel 30). Bestämmelser om polissamarbete och straffrättsligt samarbete i artikel K 2 anger inom vilka områden samarbetet mellan polisen och tullmyndigheterna i medlemsstaterna samt Europols verksamhet skall utvecklas ytterligare. Bestämmelserna är inte direkt tillämpliga, utan förutsätter separata lagstiftningsåtgärder av rådet, dvs. beredning och godkännande av lagstiftningsinstrument som avses i artikel K 6 (efter omnumreringen artikel 34) i unionsfördraget.

Punkt 1 i artikeln gäller det allmänna polissamarbetet. Gemensamma insatser på polissamarbetets område är enligt stycket a operativt samarbete mellan de behöriga myndigheterna, inbegripet polisen, tullen och andra specialiserade brottsbekämpande myndigheter i medlemsstaterna för att förebygga, upptäcka och utreda brott. Behöriga myndigheter i Finland är förutom polisen och tullmyndigheterna t.ex. gränsbevakningsväsendet och i vissa fall huvudstabens undersökningsavdelning. Den brottslighet som samarbetet avser anges närmare i artikel K 1 (efter omnumreringen artikel 29). I artikeln nämns vissa former av brottslighet, särskilt terrorism, människohandel och brott mot barn, olaglig narkotikahandel och olaglig vapenhandel, korruption och bedrägeri.

Enligt stycket b i punkt 1 omfattar de gemensamma insatserna på polissamarbetets område insamling, lagring, bearbetning, analys och utbyte av relevant information. I artikeln nämns i synnerhet Europols rapporter om tvivelaktiga ekonomiska transaktioner. Denna detalj samt överhuvudtaget utbyte av

information mellan medlemsstaternas behöriga myndigheter nämns i den handlingsplan för bekämpande av den organiserade brottsligheten som Europeiska rådet antog vid sitt möte i Amsterdam i juni 1997 (EGT nr C 251, 15.8.1997).

Stycket c behandlar samarbete och gemensamma initiativ när det gäller utbildning, användning av utrustning och kriminalteknisk forskning. Dessutom nämns utbyte av sambandsmän och personal. I stycket d nämns särskilt gemensam utvärdering av särskild utredningsteknik i samband med upptäckt av grova former av organiserad brottslighet.

I punkt 2 ingår bestämmelser om utvecklande av verksamheten inom Europeiska polisbyrån, Europol, som inrättades genom en konvention av den 26 juli 1995 (EGT nr 186, 18.6.1997). Enligt det inledande stycket skall rådet främja samarbete genom Europol och i detta syfte inom fem år från dagen för Amsterdamfördragets ikraftträdande anta de bestämmelser eller fatta de beslut som behövs för att de mål som särskilt nämns i punkten skall uppnås. Bestämmelserna om utvecklande av Europol motsvarar rekommendationerna om utvecklande av Europols verksamhet i den handlingsplan för bekämpande av den organiserade brottsligheten som Europeiska rådet antog vid toppmötet i Amsterdam.

Enligt punkt 2 a skall Europol underlätta och stödja förberedelse av samt främja samordning och utförande av särskilda utredningsinsatser från medlemsstaternas behöriga myndigheters sida. I verksamheten ingår också operativa insatser av gemensamma arbetsgrupper, i vilka även företrädare för Europol kan ingå.

Enligt punkt 2 b skall rådet besluta om åtgärder som tillåter Europol att anmoda medlemsstaternas behöriga myndigheter att genomföra och samordna sina utredningar i särskilda fall. I anslutning härtill kan Europol utveckla specialiserad sakkunskap som kan ställas till medlemsstaternas förfogande för att biträda dem vid utredning av fall av organiserad brottslighet.

Enligt punkt 2 c skall rådet i nära samarbete med Europol främja sambandssystem, genom vilka de åklagar- och förundersökningsmyndigheter i medlemsstaterna som är särskilt inriktade på att bekämpa organiserad brottslighet kan utveckla sitt samarbete. Enligt punkt 2 d skall rådet upprätta ett nätverk för forskning, dokumentation och statistik om gränsöverskridande brottslighet.

Till artikeln hör förklaring nr 7 som fogats till slutakten.

Artikel K 3 (efter omnumreringen artikel 31). Artikeln innehåller bestämmelser som preciserar bestämmelserna i artikel K 1 (efter omnumreringen artikel 29) om straffrättsligt samarbete. Bestämmelserna är mer detaljerade än bestämmelserna i gällande artikel K 1 och gäller särskilt formerna för samarbetsförfarandet. Såsom ett sådant område av gemensamt intresse för förverkligande av unionens mål som avses i gällande artikel K 1.3 sjunde stycket nämns straffrättsligt samarbete. Denna bestämmelse, som är av allmän karaktär, har givits en vid tolkning så, att den har ansetts omfatta såväl formerna för samarbetsförfarandet som tillnärmning av medlemsstaternas materiella straffrättsliga lagstiftning.

Enligt nya artikel K 3 skall de gemensamma insatserna rörande straffrättsligt samarbete omfatta underlättande och påskyndande av samarbete mellan behöriga myndigheter i medlemsstaterna när det gäller behandling av straffrättsliga ärenden och verkställighet av beslut (stycket a), underlättande av utlämning för brott mellan medlemsstaterna (stycket b), säkerställande av förenlighet mellan tillämpliga regler i medlemsstaterna när detta är nödvändigt för att förbättra samarbetet (stycket c), förebyggande av behörighetskonflikter mellan medlemsstaterna (stycket d) samt gradvisa beslut om åtgärder som fastställer minimiregler avseende brottsrekvisit och påföljder på områdena organiserad brottslighet, terrorism och olaglig narkotikahandel (stycket e).

Med underlättande och påskyndande av samarbete mellan behöriga myndigheter i artikel K 3 stycket a avses främst inbördes rättshjälp i brottmål samt flyttning av en brottmålsrättegång till en annan medlemsstat. Verkställighet av domar innebär åtgärder för överförande av dömda personer samt samarbete för verkställighet av andra straffrättsliga påföljder. Åtgärder som syftar till att avlägsna de materiella och formella hindren mellan unionens medlemsstater för utlämnande med anledning av brott omfattas å sin sida av samarbetet enligt artikel K 3 b. Av bestämmelserna i artikel K 3 c framgår inte närmare vad som avses med förenlighet. Med uttrycket kan avses såväl tillnärmning av medlemsstaternas procedurregler som av deras materiella strafflagstiftning. Å andra sidan kan man också uppfatta att förenlighet innebär flexibla

regler som gör det möjligt för medlemsstaterna att samarbeta trots skillnaderna i rättssystemen.

Förebyggande av behörighetskonflikter mellan medlemsstaternas domstolar (stycket d) innebär att medlemsstaterna samarbetar för att skapa regler om straffrättens tillämpningsområd. Åtgärder för förebyggande av behörighetskonflikter mellan domstolarna skall därför basera sig på bestämmelsen i artikel K 3 d. Åtgärderna syftar till att förhindra att ett brottmål som genom lagakraftvunnen dom har avgjorts i en medlemsstat behandlas på nytt i en annan medlemsstat (den s.k. *ne bis in idem* -regeln). Bestämmelserna i stycket e i artikeln erbjuder en rättslig grund för tillnärmning av de materiella straffrättsliga bestämmelserna om organiserad brottslighet, terrorism och olaglig narkotikahandel. Artikeln har anknytning till bestämmelsen i artikel K 1, enligt vilken den tillnärmning som sker med stöd av stycket e skall vara nödvändig med hänsyn till det mål för samarbetet som anges i artikel K 1 och de medel som behövs för att målet skall nås.

Artikeln hör nära samman med förklaring nr 8 som fogats till slutakten. Enligt förklaringen förpliktar inte artikeln medlemsstaterna vars rättssystem inte tillhandhåller bestämmelser om lindrigaste tillämpliga påföljer att införa sådana.

Det straffrättsliga samarbetet mellan medlemsstaterna inom området för artikel K 3

Innan unionsfördraget trädde i kraft skedde samarbetet mellan medlemsstaterna på området för straffrättsligt samarbete i artikel K 3 huvudsakligen i Europarådet, inom vars ram flera konventioner på området har ingåtts. De viktigaste av dessa behandlas i detaljmotiveringen till artikel K 1 i regeringens proposition (RP 135/1994 rd) om godkännande av bestämmelser i fördraget om Finlands anslutning till Europeiska unionen.

Medlemsstaterna har inom ramen för det s.k. politiska samarbetet (EPC) undertecknat konventioner om överförande av dömda personer (ingången i Bryssel den 25 maj 1987), flyttning av rättegång i brottmål (ingången i Rom den 6 november 1990) samt verkställighet av utländska domar i brottmål (ingången i Haag den 13 november 1991), vilka alla påminner om vissa konventioner av Europarådet. Inom området för politiskt samarbete har medlemsstaterna dessutom antagit en konvention om förenkling av utlämningsförfarandet (antagen i San Sebastian den 26 maj 1989). Därutöver har medlemsstaterna undertecknat ett fördrag om verkan av utländska domar (ingånget i Bryssel den 25 maj 1987). Även den konvention som 1990 ingicks om tillämpning av Schengenavtalet innehåller bestämmelser om straffrättsligt samarbete. Konventionen behandlas nedan i anslutning till det Schengenprotokoll som har fogats till unionsfördraget och EG-fördraget (protokoll nr 2).

Med undantag av konventionen om tillämpning av Schengenavtalet har ännu inte en enda av de ovan nämnda konventioner trätt i kraft för samtliga undertecknares vidkommande, även om de tillämpas bilateralt mellan vissa medlemsstater. Under den senaste tiden har konventionerna särskilt uppmärksammats av rådet, som har uppmanat samtliga medlemsstater att snabbt ratificera dem.

Under den tid som unionsfördraget har varit i kraft har medlemsstaterna samarbetat bl.a. i frågor som gäller utlämning samt inbördes rättshjälp i brottmål.

Medlemsstaterna har undertecknat två konventioner om utlämning. Konventionerna kompletterar konventioner om utlämning mellan medlemsstaterna vilka är i kraft. Av dessa är den viktigaste den europeiska konventionen om utlämning för brott (FördrS 32—33/1971). Den första av konventionerna är konventionen om ett förenklat förfarande för utlämning mellan Europeiska unionens medlemsstater (av den 10 mars 1995, EGT nr C 78/1, 30.3.1995). Den andra konventionen är konventionen om utlämning mellan Europeiska unionens medlemsstater (den s.k. unionsutlämningskonventionen av den 27 september 1996, EGT nr C 313/11, 23.10.1996) och den innehåller materiella bestämmelser.

Rättshjälp mellan medlemsstaterna förbereds av en arbetsgrupp för inbördes rättshjälp i brottmål, som underlyder ministerrådet för rättsliga och inrikes frågor och som är sysselsatt med att utarbeta en konvention om inbördes rättshjälp mellan Europeiska unionens medlemsstater (den s.k. unionsrättshjälpskonventionen). Konventionen kompletterar den europeiska konventionen om inbördes rättshjälp i brottmål (FördrS 29—30/1981). Målet är att arbetet med rättshjälpskonventionen slutförs under den första hälften av år 1998.

Bestämmelser om förebyggande av sådana behörighetskonflikter mellan de nationella domstolarna som avses i artikel K 3 c ingår

i den gemenskapsbedrägerikonvention som har behandlats ovan i anslutning till artikel K 1, i de protokoll som har fogats till nämnda konvention samt i korruptionskonventionen. Bestämmelserna motsvarar i huvuddrag bestämmelserna i de konventioner som har ingåtts inom ramen för Europarådet samt bestämmelserna i den konvention om verkan av utländska domar som medlemsstaterna har ingått inom området för politiskt samarbete. Bestämmelser om sådan tillnärmning av medlemsstaternas materiella lagstiftning som avses i artikel K 3 e ingår i sin tur också i de rättsakter som har behandlats ovan i anslutning till artikel K 1.

Lagstiftningen i Finland och behovet av ändringar

Bestämmelser om sådant straffrättsligt samarbete som avses i artiklarna K 1 — K 3 och om formerna för detta samarbete ingår i internationella konventioner som Finland har ratificerat samt i särskild lagstiftning på området.

Finland har anslutit sig till de viktigaste konventionerna om straffrättsligt samarbete. Finland har ratificerat den inom Europarådet ingångna europeiska konventionen om inbördes rättshjälp i brottmål (FördrS 29—30/1981) och ett tilläggsprotokoll till konventionen (FördrS 13—14/1985). Finland har också tillträtt konventionen om överförande av dömda personer (FördrS 13/1987). Bestämmelserna om överförande av domars verkställighet grundar sig på lagen om internationellt samarbete vid verkställighet av vissa straffrättsliga påföljder (21/1987) och på lagen om samarbete mellan Finland och de övriga nordiska länderna vid verkställighet av domar i brottmål (326/1963).

Därutöver har Finland ratificerat Europarådets konvention om bekämpande av terrorism (FördrS 16/1990) samt konventionen om penningtvätt, efterforskning, beslag och förverkande av vinning av brott (FördrS 53/1994) samt den i Wien ingångna narkotiakonventionen (FördrS 44/1994). Genom en särskild lagstiftning om rättshjälp har den finländska lagstiftningen ändrats så, att den motsvarar bestämmelserna i de ovan nämnda konventionerna. I samband med att rättshjälpslagstiftningen infördes gjordes också andra ändringar i de nationella bestämmelserna om rättshjälp samt i de förbehåll som Finland har gjort till den europeiska konventionen om inbördes rättshjälp i brottmål (FördrS 29—30/1981). Lagen om internationell rättshjälp i straffrättsliga ärenden (4/1994), innehåller vittgående bestämmelser om inbördes rättshjälp i straffrättsliga ärenden.

Finland har också tillträtt den europeiska konventionen om utlämning för brott (FördrS 32/1971). Dessutom har Finland en lag om utlämning för brott (456/1970). Utlämning mellan Finland och de övriga nordiska länderna regleras i lagen om utlämning för brott Finland och de övriga nordiska länderna emellan (270/1960).

De nationella bestämmelser som syftar till att förebygga konflikter i fråga om domstolarnas behörighet ingår i 1 kap. 13 § strafflagen (626/1996). Bestämmelsen motsvarar i stora drag de europeiska konventionernas bestämmelser om verkan av en utländsk dom som getts i en främmande stat i förhållande till en ny rättegång.

Lagstiftningen i Finland motsvarar i huvudsak förpliktelserna i de konventioner som har ingåtts inom området för avdelning VI i unionsfördraget. Konventionerna förutsätter vissa lagändringar, som man har för avsikt att genomföra i samband med att ifrågavarande konvention sätts i kraft.

Till utvecklingen av verksamheten inom den europeiska polisbyrå, Europol, som nämns i artiklarna K 1 och K 2 i unionsfördraget ansluter sig en konvention om upprättandet av en europeisk polisbyrå (Europolkonventionen), som medlemsstaterna ingick den 26 juli 1995 och som Finland godkände den 30 december 1997 (RP 136/1997 rd). Konventionen hade i slutet av 1997 ratificerats av 6 medlemsstater och den uppskattas träda i kraft i slutet av 1998. Genomförandet av bestämmelserna i punkt 2 i nämnda artikel förutsätter att Europolkonventionen ändras till den del som bestämmelserna inte kan genomföras genom sådana andra beslut som avses i artikel K 6 (efter omnumreringen artikel 34).

Artikel K 4 (efter omnumreringen artikel 32). Enligt artikeln skall rådet bestämma de villkor och begränsningar enligt vilka de behöriga myndigheter som avses i artiklarna K 2 och K 3 (efter omnumrering artikel 30 och 31) får verka på en annan medlemsstats territorium i samverkan och samförstånd med den statens myndigheter.

För polis- och tullmyndigheternas vidkom-

mande innebär bestämmelsen bland annat gränsöverskridande undersökningsmetoder. Sådana ingår i konventionen från 1990 om tillämpning av Schengenavtalet samt den konvention om samarbete mellan medlemsstaternas tullmyndigheter som undertecknades den 18 december 1997 (den s.k. andra Neapelkonventionen). Artikeln gäller också åtgärder som syftar till att utveckla systemet med sambandspersoner. Den viktigaste av dessa som har antagits under det gällande unionsfördragets giltighetstid är den gemensamma åtgärden om en ordning för utbyte av sambandsdomare för att förbättra det rättsliga samarbetet mellan Europeiska unionens medlemsstater (EGT L 105/1, 27.4.1997).

Beslut om formerna för sådan gränsöverskridande verksamhet som avses i artikeln fattas enhälligt av rådet, på samma sätt som beslut om annat samarbete inom avdelning VI. Myndigheter som verkar på en annan medlemsstats territorium skall också alltid ha kontakt med myndigheterna i den medlemsstat där de verkar och inhämta medlemsstatens samtycke till sina åtgärder. Artikelns inverkan på lagstiftningsordningen för lagförslaget i propositionen berörs i det avsnitt av propositionen som behandlar nämnda fråga.

Artikel K 5 (efter omnumreringen artikel 33). I artikeln finns en bestämmelse om allmän ordning och säkerhet. I artikeln föreskrivs att bestämmelserna i avdelningen inte skall påverka medlemsstaternas ansvar för att upprätthålla lag och ordning och skydda den inre säkerheten. Bestämmelsen motsvarar ordagrannt nya artikel 73l.1 (efter omnumreringen artikel 64) i fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen. En motsvarande bestämmelse ingår också i gällande artikel K 2.2 i unionsfördraget, som föreskriver att bestämmelserna i avdelning VI inte skall påverka medlemsstaternas ansvar för att upprätthålla lag och ordning och skydda den inre säkerheten. Såsom nedan framgår, innehåller artikel K 7.5 (efter omnumreringen artikel 35), som gäller europeiska domstolens behörighet, också en begränsning motsvarande artikel K 5.

Artikel K 6 (efter omnumreringen artikel 34). I artikeln ingår bestämmelser om procedurregler för samarbetet enligt avdelning VI. I det gällande unionsfördraget ingår motsvarande bestämmelser i artikel K 3. Amsterdamfördraget ändrar i många avseenden dessa bestämmelser. Enhälliga beslut är fortfarande huvudregel, men t.ex. omröstningsreglerna ändras och preciseras. Genom fördraget införs också nya samarbetsformer. Samtidigt preciseras bestämmelserna om åtgärdernas rättsverkningar.

Punkt 1 i artikeln innehåller bestämmelser om en allmän skyldighet att samarbeta. På de områden som avses i avdelning VI skall medlemsstaterna vara skyldiga att informera och samråda med varandra i syfte att samordna sitt handlande. För detta ändamål skall de upprätta ett samarbete mellan de behöriga enheterna i sina förvaltningar. Bestämmelsen motsvarar bestämmelsen i gällande artikel K 3.1.

Punkt 2 i artikeln ingår en bestämmelse om de samarbetsformer som står till rådets förfogande samt vissa procedurbestämmelser. Beslut som gäller genomförande av åtgärder fattas enhälligt av rådet. Beslutet kan fattas antingen på initiativ av en medlemsstat eller kommissionen. Kommissionens rätt att ta initiativ har ökats; tidigare har kommissionen inte haft rätt att ta initiativ i samtliga frågor inom de samarbetsområden som avdelningen avser. Enligt gällande artikel K 9 har kommissionen inte haft initiativrätt inom straffrättsligt samarbete, tullsamarbete eller polissamarbete. Fyra olika åtgärder står nu i stället för de tidigare tre till rådets förfogande. Bland samarbetsformerna ingår enligt Amsterdamfördraget inte längre rätten att besluta om gemensamma åtgärder. Däremot är rambeslut och beslut nya åtgärder.

Enligt punkt 2 a kan rådet anta gemensamma ståndpunkter. Avsikten med en gemensam ståndpunkt är att ange unionens inställning i någon bestämd fråga som berör polissamarbete eller straffrättsligt samarbete. Enligt artikel K 9 i unionsfördraget (efter omnumreringen artikel 37) skall medlemsstaterna företräda dessa gemensamma ståndpunkter inom internationella organisationer och vid internationella konferenser. Bestämmelsen om en gemensam ståndpunkt motsvarar i huvudsak bestämmelsen i gällande artikel K 3.2 a, men åtgärdens karaktär anges nu noggrannare.

Enligt artikel 2 b skall rådet fatta rambeslut om tillnärmning av medlemsstaternas lagar, dvs. om harmonisering. Rambeslut är en ny samarbetsform. Enligt bestämmelsen skall rambesluten vara bindande för medlemsstaterna när det gäller de resultat som skall uppnås, men de nationella myndigheterna skall få bestämma formen och medlen. Be-

stämmelsen är en ordagrann upprepning av bestämmelsen om direktiv i artikel 189.3 (efter omnumreringen artikel 249) i EG-fördraget. Rambeslutet är alltså lagstiftningsinstrument som påminner om direktiv. Om rambeslut konstateras dock uttryckligen att de inte skall ha direkt effekt. Genom detta konstaterande vill man förhindra en tolkning som skulle betyda att privatpersoner i enskilda fall skulle ha rätt att hos nationella myndigheter direkt åberopa rambeslut, vilket enligt den rättspraxis som gemenskapernas domstol har omfattat är möjligt i fråga om direktiv (t.ex. ärendet 41/74, Van Duyn, ECR 1974, s. 1337).

Enligt punkt 2 c kan rådet fatta beslut för alla andra ändamål som stämmer överens med målen i avdelning VI, dock inte om tillnärmning av medlemsstaternas lagar, vilket avses ske genom rambeslut. Det är frågan om en ny samarbetsform, som ersätter en gemensam åtgärd enligt unionsfördraget. I artikeln föreskrivs att besluten skall vara bindande, men inte heller dessa skall ha direkt effekt. Åtgärder som är nödvändiga för att genomföra besluten på unionsnivå kan med kvalificerad majoritet antas av rådet.

Punkt 2 d gäller upprättandet av konventioner. Rådet kan upprätta konventioner som rådet skall rekommendera medlemsstaterna att anta i enlighet med deras konstitutionella bestämmelser. En motsvarande bestämmelse ingår i gällande artikel K 3.2 c i unionsfördraget. Den nya bestämmelsen skiljer sig från det gällande unionsfördraget däri, att den ger rådet möjlighet att sätta ut en tid under vilken medlemsstaterna skall påbörja tillämpliga förfaranden för antagande av konventionerna. Bestämmelsen är avsedd att påskynda konventionernas ikraftträdande.

Även villkoren för när en konvention träder i kraft har lindrats. Huvudregeln är att så snart en konvention har antagits av åtminstone hälften av medlemsstaterna, träder den i kraft för dessa medlemsstaters del. Annat kan dock anges i konventionen. Slutligen föreskrivs att åtgärder för att genomföra konventionerna skall beslutas inom rådet med en majoritet av två tredjedelar av de fördragsslutande parterna. I detta avseende motsvarar bestämmelsen det gällande unionsfördraget.

I punkt 3 finns bestämmelser om hur kvalificerad majoritet skall räknas. När rådet skall besluta med kvalificerad majoritet skall medlemmarnas röster vägas enligt artikel 148.2 (efter omnumreringen artikel 205) i EG-fördraget. Enligt det gällande unionsfördraget finns bestämmelserna för hur kvalificerad majoritet skall räknas i artikel K 4.3 andra stycket.

I punkt 4 finns en särskild regel för omröstning i procedurfrågor. Enligt den skall rådet besluta med en majoritet av sina medlemmar. Bestämmelsen är ny och motsvarar praxis vid tillämpning av EG-fördraget.

Till punkt 2 i artikeln hör förklaring nr 9 som fogats till regeringskonferensens slutakt.

Lagstiftningen i Finland och behovet av ändringar

Artikeln gäller fördelningen av behörighet mellan rådet och medlemsstaterna samt beslutsförfarandet, varför den inte medför behov att ändra lagstiftningen i Finland. Förslag till rambeslut och andra beslut enligt artikeln är förslag som skall behandlas i den ordning som stadgas i 4 a kap. riksdagsordningen. Rambeslutens inverkan på lagstiftningsordningen för lagförslaget i propositionen berörs i det avsnitt av propositionen som behandlar nämnda fråga.

Artikel K 7 (efter omnumreringen artikel 35). Artikeln innehåller bestämmelser om Europeiska gemenskapernas domstols behörighet i fråga om avdelning VI i unionsfördraget. I det gällande unionsfördraget regleras domstolens behörighet i artikel K 3.2 c, enligt vilken domstolen i fråga om områden som avses i avdelning VI har behörighet endast till den del som det är frågan om konventioner och även i dessa fall inrättas behörigheten särskilt för varje konvention. Nya artikel K 7 innebär att domstolens behörighet utvidgas.

Den behörighet som gemenskapens domstol har enligt artikel K 7 kan indelas i tre delar: Behörighet att meddela förhandsavgöranden, behörighet att pröva beslutens laglighet och behörighet att avgöra tvister mellan medlemsstaterna eller mellan medlemsstaten och kommissionen. Förfarandet med förhandsavgöranden och laglighetstalan har som förebild haft motsvarande förfaranden i fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen. Förfarandet för avgörande av tvister har ingen direkt förebild i nämnda fördrag.

De nya bestämmelserna i artikel K 7 om domstolens behörighet baserar sig i stor utsträckning på bestämmelserna om domstolens behörighet enligt de konventioner som har utarbetats med stöd av nuvarande artikel K 3

i unionsfördraget. Frågan om domstolens behörighet var länge en tvistefråga mellan medlemsstaterna. Spörsmål som gällde denna behörighet behandlades av stats- eller regeringscheferna vid Europeiska rådets möten i juni 1995 och 1996. Den enighet som man lyckades uppnå i frågan resulterade i ett den 23 juli 1996 undertecknat protokoll om domstolens behörighet i fråga om Europolkonventionen (EGT nr C 299, 9.10.1996, s. 1). Dessutom undertecknades den 29 november 1996 ytterligare två protokoll, vilka gällde domstolens behörighet beträffande konventionen om användning av datateknik i tullärenden (EGT nr C 151, 20.5.1997, s. 15) och konventionen om skydd av Europeiska gemenskapernas finansiella intressen (EGT nr C 151, 20.5.1997, s. 1). Protokollens bestämmelser om domstolens behörighet följer samma modell som den som nu intagits i nya artikel K 7 i unionsfördraget. Enligt artikel K 7 kan en medlemsstat själv bestämma om rätten att begära förhandsavgörande skall gälla samtliga nationella domstolar eller endast domstolar som materiellt utgör sista rättsinstans.

I punkt 1 i artikeln bekräftas att Europeiska gemenskapernas domstol skall vara behörig att i enlighet med de villkor som anges i artikeln meddela förhandsavgöranden om giltighet och tolkning av rambeslut och beslut, tolkning av konventioner som avses i artikel K 6 (efter omnumreringen artikel 34) och om giltighet och tolkning av åtgärderna för att genomföra dessa. Behörigheten omfattar följaktligen tolkning av samtliga lagstiftningsinstrument utom gemensamma ståndpunkter samt behörighet att pröva giltigheten av samtliga andra lagstiftningsinstrument än gemensamma ståndpukter och konventioner.

Av punkt 2 framgår att medlemsstaterna ges rätt att själva avgöra vilket förfarande de vill förbinda sig till i fråga om förhandsavgöranden. Enligt bestämmelsen kan en medlemsstat i samband med undertecknandet av fördraget eller när som helst därefter genom en förklaring godta domstolens behörighet att meddela förhandsavgöranden enligt punkt 1. Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen ger inte medlemsstaterna någon motsvarande rätt att själva avgöra detta.

Enligt punkt 3 i artikeln kan en medlemsstat som godtar domstolens behörighet att meddela förhandsavgöranden på de områden som avses i avdelning VI välja mellan två olika alternativ. Medlemsstaten kan nämligen bestämma att endast den domstol som materiellt utgör sista rättsinstans skall ha rätt att begära förhandsavgörande eller alternativt bestämma att varje domstol som behandlar ärendet skall få framställa en sådan begäran. Medlemsstaten kan enligt stycket a i punkten förklara att en domstol mot vars avgöranden det inte finns något rättsmedel enligt nationell lagstiftning, får begära att Europeiska gemenskapernas domstol meddelar förhandsavgörande. Förhandsavgörande kan begäras om en fråga som uppkommer i ett mål som är anhängigt vid den nationella domstolen och som gäller giltighet eller tolkning av en rättsakt som avses i punkt 1, om den ifrågavarande domstolen anser att ett beslut i frågan är nödvändigt för att döma i saken. Domstolen får dock fritt välja om den vill framställa en sådan begäran, i motsats till vad som gäller förfarandet enligt artikel 177.3 (efter omnumreringen artikel 234) i EG-fördraget. I sistnämnda fall är nämligen den domstol som i sista instans avgör ärendet skyldig att framställa en begäran om förhandsavgörande. Alternativt kan medlemsstaten enligt stycket b förklara att förhandsavgörande kan begäras av vilken som helst av medlemsstatens domstolar. Även i detta fall får den nationella domstolen själv avgöra om den vill framställa en begäran. I vartdera fallet är dock den dom som meddelas med stöd av begäran om förhandsavgörande bindande för den domstol som har begärt detta, vilket också gäller förfarandet enligt artikel 177 i fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen.

Till Europeiska gemenskapens domstols behörighet att meddela förhandsavgöranden ansluter sig förklaring nr 10 till regeringskonferensens slutakt om att en medlemsstat när den avger en ovan nämnd förklaring får förbehålla sig rätten att i sin nationella lagstiftning införa bestämmelser om att en nationell domstol som avgör ett ärende i sista instans skall vara skyldig att begära förhandsavgörande av Europeiska gemenskapernas domstol.

I punkt 4 av artikeln bekräftas att varje medlemsstat vare sig den har godkänt Europeiska gemenskapens domstols behörighet eller ej skall ha rätt att till domstolen inkomma med inlagor eller skriftliga synpunkter i mål som uppkommer enligt punkt 1. Medlemsstaternas rätt att inkomma med skriftliga synpunkter och inlagor i en förhandsavgörandeförfarandet som avses i artikel 177 i EG-fördraget regleras närmare i artikel

20 i stadgan för Europeiska gemenskapens domstol samt i domstolens arbetsordning.

Punkt 5 innebär en begränsning av domstolens rätt att meddela förhandsavgöranden. Europeiska gemenskapernas domstol skall inte vara behörig att pröva giltigheten eller proportionaliteten av insatser som polis eller andra brottsbekämpande organ gör i en medlemsstat eller av medlemsstaternas utövning av sitt ansvar för att upprätthålla lag och ordning och skydda den inre säkerheten. Medlemsstaternas exklusiva behörighet i dessa frågor framgår redan av artikel K 5 (efter omnumreringen artikel 33). Avsikten med begränsningen är tydligen att ge uttryck för att gemenskapernas domstol när den behandlar förhandsavgöranden som avses i avdelningen inte ens indirekt skall uttala sig om nämnda frågor.

Punkt 6 innehåller en bestämmelse om Europeiska gemenskapernas domstols behörighet att pröva talan som gäller lagligheten hos rambeslut och andra beslut. Talan kan väckas av en medlemsstat eller kommissionen. Talan kan anföras på grundval av bristande behörighet, åsidosättande av väsentliga formföreskrifter, åsidosättande av unionsfördraget eller av någon rättsregel som gäller dess tillämpning eller maktmissbruk. Talan skall väckas inom två månader från den dag då åtgärden offentliggjordes. De grunder på vilka talan kan väckas och den tid inom vilken den skall väckas är desamma som i artikel 173 (efter omnumreringen artikel 230) i EG-fördraget. Europaparlamentet, Europeiska centralbanken eller rådet kan däremot enligt artikelns ordalydelse inte under några som helst omständigheter väcka en sådan talan och det kan inte heller fysiska eller juridiska personer. Bestämmelsen skiljer sig på denna punkt från artikel 173 i fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen.

I punkt 7 finns bestämmelser om avgörande av tvister mellan medlemsstaterna samt mellan kommissionen och medlemsstaterna. Europeiska gemenskapernas domstol har rätt att avgöra alla tvister mellan medlemsstaterna om tolkning eller tillämpning av rättsakter som har antagits enligt artikel K 6.2, om rådet inte kan avgöra tvisten inom sex månader efter det att den hänsköts till rådet av en av medlemsstaterna. Någon bestämmelse som direkt skulle motsvara denna ingår inte i fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen. Enligt artikel 170 (efter omnumreringen artikel 227) i sistnämnda fördrag kan en medlemsstat som anser att en annan medlemsstat har underlåtit att uppfylla en skyldighet enligt fördraget visserligen väcka talan mot den andra medlemsstaten vid Europeiska gemenskapernas domstol. Å andra sidan ger artikel 219 (efter omnumreringen artikel 292) i fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen uttryck för principen att tvister mellan medlemsstaterna skall avgöras med iakttagande av de procedurer som anges i fördraget. Enligt andra meningen i denna punkt 7 har Europeiska gemenskapernas domstol dessutom behörighet att döma i tvister mellan medlemsstaterna och kommissionen om tolkning eller tillämpning av konventioner som har upprättats enligt artikel K 6.2 d. Inom området för avdelning VI har kommissionen inte samma behörighet att utöva tillsyn som den har inom det system som baserar sig på fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, varför endast tvister angående konventioner som har ingåtts mellan kommissionen och medlemsstaten kan avgöras av gemenskapens domstol.

Lagstiftningen i Finland och behovet av ändringar

Att gemenskapernas domstol ges rätt att meddela förhandsavgöranden i rättsliga och inrikes ärenden kan motiveras med behovet av rättssäkerhet och enhetlig rättspraxis. Om Europeiska gemenskapernas domstol inte skulle ha rätt att meddela förhandsavgöranden kunde tolkningspraxis bli oenhetlig i de olika medlemsstaterna, detta särskilt eftersom många av de lagstiftningsinstrument som står till förfogande inom avdelning VI till sitt innehåll är svårbegripliga och kräver nationella åtgärder för att genomföras. Medlemsstaternas och gemenskapsinstitutionernas tolkningstrender kunde också utvecklas åt olika håll och komma i konflikt med varandra. Denna risk föreligger särskilt när det råder ett nära samband mellan ett lagstiftningsinstrument som avses i avdelning VI och en bestämmelse i fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen. Dessutom är det skäl att minnas att rättsliga och inrikes frågor intimt berör medborgarna, varför särskild uppmärksamhet måste fästas vid medborgarnas rättsskydd.

För de protokolls vidkommande, vilka hör till de tidigare nämnda konventionerna mellan medlemsstaterna, har Finland godkänt det mera omfattande alternativet i fråga om

gemenskapsdomstolens behörighet dvs. att samtliga nationella domstolar skall ha rätt att begära förhandsbesked i ärenden som den nationella domstolen behandlar. Denna ståndpunkt har Finland baserat bl.a. på processekonomiska synpunkter. I Finland har man inte ansett det motiverat att begränsa rätten att begära förhandsavgöranden till att endast omfatta de högsta domstolarna, eftersom detta skulle innebära att den som är missnöjd med avgörandet i en gemenskapsrättslig fråga skulle bli tvungen att anföra besvär ända upp till högsta instans.

Regeringen har för avsikt att i samband med ratificeringen av Amsterdamfördraget avge en förklaring enligt artikel K 7 om att Finland meddelar sig godkänna EG-domstolens behörighet att meddela förhandsavgöranden så, att samtliga nationella domstolar kan begära förhandsavgöranden om giltighet och tolkning av bestämmelserna inom avdelning VI. Förhandsavgörandet skall vara bindande för den domstol som har begärt avgörandet till den del som frågan gäller tolkningen av ifrågavarande lagstiftningsinstrument, men själva sakfrågan skall avgöras av den nationella domstolen.

Domstolarnas rättigheter och skyldigheter skall enligt regeringsformen regleras på lagnivå. Grundlagsutskottet har tagit ställning till ett motsvarande arrangemang i sitt utlåtande (GrUU 28/1997 rd) med anledning av den proposition som gällde godkännandet av Europolkonventionen (RP 136/1997 rd). I utlåtandet konstaterar utskottet att domstolarnas fria prövningsrätt att välja tillvägagångssätt i detta hänseende överensstämmer med principen om domstolarnas oberoende ställning enligt grundlagen. Bestämmelserna i förklaringen om förhandsavgöranden hör därför till området för lagstiftningen, men påverkar däremot inte lagstiftningsordningen för den lag genom vilken fördraget försätts i kraft.

Med stöd av förklaring nr 10 till regeringskonferensens slutakt får en medlemsstat meddela att den inför bestämmelser om att rätten att begära förhandsavgörande skall bli en skyldighet för den domstol som i sista instans behandlar målet. Om Finland senare genom ett meddelande förbinder sig att iaktta ett sådant förfarande, skall detta meddelande underställas riksdagen för godkännande.

Enligt artikel K 7.7 i unionsfördraget skall Europeiska gemenskapernas domstol vara behörig att avgöra tvister mellan medlemsstaterna om tolkning eller tillämpning av rättsakter som har antagits enligt artikel K 6.2. Likaså har domstolen behörighet att döma i tvister mellan medlemsstaterna och kommissionen om tolkning eller tillämpning av konventioner som har upprättats enligt artikel K 6.2 d. Dessa nya bestämmelser kräver inte att Finland ändrar sin lagstiftning. Bestämmelsernas inverkan på lagstiftningsordningen för lagförslaget i propositionen berörs nedan i det avsnitt av propositionen som behandlar nämnda fråga.

Artikel K 8 (efter omnumreringen artikel 36). Den första punkten i artikeln gäller en samordningskommitté som skall behandla de frågor som avdelningen avser. I det gällande unionsfördraget ingår bestämmelsen om Samordningskommittén i artikel K 4, vilket hittills har givit kommittén namnet K 4-kommittén.

Samordningskommittén består av de ledande tjänstemännen i de ministerier som ansvarar för rättsliga och inrikes ärenden i medlemsstaterna. Utöver sin samordningsfunktion skall kommittén ha till uppgift att avge yttranden till rådet, antingen på rådets begäran eller på eget initiativ. Dessutom skall kommittén utan att det påverkar tillämpningen av artikel 151 (efter omnumreringen artikel 207) i fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, bidra till att förbereda rådets överläggningar inom de områden som avses i artikel K 1 (efter omnumreringen artikel 29). I nämnda artikel 151 finns bestämmelser om en kommitté som består av medlemsstaternas ständiga representanter (Coreper), som har till uppgift att förbereda rådets arbete och att utföra de uppdrag som rådet ger den. I praktiken innebär bestämmelsen att den kommitté som avses i nya artikel K 8 i unionsfördraget inte kan föra ärendet direkt till rådet för behandling, utan att dessa skall behandlas i de ständiga representanternas kommitté. Verksamhetsområdet för kommittén har avsevärt minskat genom att av de samarbetsområden som avdelning VI gäller, dvs invandrings- och asylpolitiken, samarbetet vid överskridning av de yttre gränserna samt det privaträttsliga samarbetet på ovan nämnt sätt har överförts till EG-fördraget. På dessa områden har kommittén därför enligt de nya bestämmelserna ingen behörighet.

Enligt punkt 2 skall kommissionen fullt ut delta i arbetet inom de områden som avses

i avdelning VI. Bestämmelsen motsvarar ordagrannt gällande artikel K 4.2 i unionsfördraget.

Artikel K 9 (efter omnumreringen artikel 37). Artikeln gäller koordinering av medlemsstaternas ståndpunkter vid internationell verksamhet på de områden som avses i avdelningen. Enligt den första punkten i artikeln skall medlemsstaterna företräda de gemensamma ståndpunkter som har antagits enligt bestämmelserna i denna avdelning inom internationella organisationer och vid internationella konferenser. Bestämmelsen motsvarar gällande artikel K 5 i unionsfördraget.

Enligt den andra punkten i artikeln skall artiklarna J 8 och J 9 (efter omnumreringen artikel 28 och 29) i förekommande fall tillämpas på frågor som omfattas av avdelningen. Hänvisningen avser bestämmelserna i avdelning V om en gemensam utrikes- och säkerhetspolitik. I artikel J 8 ingår bl.a. bestämmelser om att ordförandelandet skall företräda unionen och ansvara för att beslut som fattas enligt denna avdelning genomförs. Enligt bestämmelsen skall ordförandelandet biträdas av rådets generalsekreterare, som fungerar som hög representant när det gäller den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken. Rådet kan vid behov utse ett särskilt sändebud för särskilda politiska uppgifter. Det är här frågan om en principiellt betydelsefull möjlighet att vid behov utvidga ordförandelandets behörighet inom området för avdelning VI i unionsfördraget.

I artikel J 9 i avdelning V, som gäller utrikes- och säkerhetspolitiken, nämns att de medlemsstater som är företrädda inom internationella organisationer och vid internationella konferenser där inte samtliga medlemsstater deltar skall hålla de senare informerade om alla frågor som är av gemensamt intresse. Likaså skall de medlemsstater som också är medlemmar av Förenta Nationernas säkerhetsråd samråda med varandra och hålla övriga medlemsstater fullt informerade. Bestämmelsen syftar till att främja samarbete och informationsförmedling samt till att effektivera samordningen av unionens verksamhet.

Artikel K 10 (efter omnumreringen artikel 38). I artikeln föreskrivs att de avtal som avses i artikel J 14 (efter omnumreringen artikel 24) kan innehålla frågor som avses i denna avdelning. Avsikten med bestämmelsen är att göra det möjligt att i avtal som ingås inom området för den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken vid behov också ta in bestämmelser om samarbete inom området för polissamarbete och straffrättsligt samarbete. Den betydelse som artikel J 14 i unionsfördraget har med tanke på lagstiftningsordningen för lagförslaget i propositionen berörs nedan i det avsnitt av propositionen som behandlar nämnda fråga.

Artikel K 11 (efter omnumreringen artikel 39). Artikeln innehåller bestämmelser om Europaparlamentets ställning. Dessa bestämmelser ingår för närvarande i gällande artikel K 6 i unionsfördraget. Enligt punkt 1 i artikeln skall rådet höra Europaparlamentet innan det beslutar om genomförande av rambeslut, beslut och konventioner som avses i artikel K 6.2 b-d. Europaparlamentet skall avge sitt yttrande inom en tid som rådet får bestämma och som är minst tre månader. Om inget yttrande har avgivits inom denna tid får rådet fatta beslut. Detta förfarande för hörande av Europaparlamentet om rambeslut, beslut och konventioner ökar parlamentets möjligheter att delta i utformningen av rättsakter som gäller rättsliga och inrikes ärenden.

Rådet antar gemensamma ståndpunkter utan att höra Europaparlamentet. Att parlamentet inte hörs när det är frågan om situationer av politisk karaktär, vilka i allmänhet kräver snabba reaktioner, eller när gemensamma ståndpunkter antas i anslutning till dessa kan motiveras med ändamålsenlighetssynpunkter.

Enligt punkt 2 skall ordförandelandet och kommissionen regelbundet underrätta Europaparlamentet om överläggningar på de områden som omfattas av avdelning VI. I punkt 3 konstateras att Europaparlamentet får ställa frågor eller avge rekommendationer till rådet. Europaparlamentet för årligen en debatt om de framsteg som har gjorts inom de områden som avses i avdelning VI. Bestämmelsena i punkterna 2 och 3 motsvarar det gällande unionsfördragets bestämmelser.

Artikel K 12 (efter omnumreringen artikel 40). Artikeln gäller genomförande av ett närmare samarbete inom de områden som avses i avdelning VI. Enligt punkt 1 i artikeln kan medlemsstater som har för avsikt att upprätta ett närmare samarbete sinsemellan i enlighet med artiklarna K 15 och K 16 (efter omnumreringen artikel 43 och 44), bemyndigas att använda de institutioner, förfaranden och mekanismer som föreskrivs i unionens

fördrag, förutsatt att samarbetet respekterar Europeiska gemenskapens befogenheter och de mål som uppställs i avdelning VI. I artikel M (efter omnumreringen artikel 47) i unionsfördraget ingår en motsvarande allmän bestämmelse om att gemenskapernas behörighet skall respekteras. Dessutom förutsätts att samarbetet syftar till att göra det möjligt för unionen att snabbare utvecklas till ett område med frihet, säkerhet och rättvisa. Samma tanke om att det närmare samarbetet skall främja unionens verksamhet framgår av artikel K 15.1 stycket a i unionsfördraget.

I punkt 2 finns bestämmelser om hur ett närmare samarbete inleds. Ett bemyndigande enligt punkt 1 beviljas med kvalificerad majoritet av rådet på begäran av berörda medlemsstater och efter att rådet har uppmanat kommissionen att yttra sig. Även Europarlamentet ombeds att yttra sig. Om en rådsmedlem förklarar att denne av viktiga och uttalade skäl som rör nationell politik avser att motsätta sig att ett bemyndigande meddelas med kvalificerad majoritet, skall omröstning inte äga rum. Rådet får med kvalificerad majoritet begära att frågan skall hänskjutas till Europeiska rådet för enhälligt beslut. Rådsmedlemmarnas röster skall vägas i enlighet med artikel 148.2 (efter omnumreringen artikel 205) i fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen. Rådets beslut skall fattas med minst 62 röster från minst 10 medlemsstater som röstar för beslutet.

I punkt 3 föreskrivs hur en medlemsstat senare kan ansluta sig till samarbetet. Enligt artikeln skall medlemsstaten anmäla sin avsikt till rådet och till kommissionen. Kommissionen skall inom tre månader efter att ha mottagit anmälan avge ett yttrande till rådet, eventuellt åtföljt av en rekommendation om sådana särskilda arrangemang som kommissionen anser nödvändiga för att den medlemsstaten skall kunna delta i det ifrågavarande samarbetet. En bestämd tid föreskrivs för genomförandet av anslutningsförfarandet. Rådet skall inom fyra månader efter denna anmälan besluta i anledning av begäran och samtidigt besluta om sådana särskilda arrangemang som det anser nödvändiga. Beslutet skall anses fattat, om inte rådet med kvalificerad majoritet beslutar att skjuta upp beslutet. I så fall skall rådet motivera sitt beslut och bestämma en tidsfrist för ny behandling av ärendet. Vid tillämpning av denna punkt skall rådet besluta enligt de villkor som anges i artikel K 16.

Enligt första stycket i punkt 4 skall bestämmelserna i artiklarna K 1-K 13 (efter omnumreringen artikel 29—41) tillämpas på det närmare samarbete som avses i artikeln, utom när annat föreskrivs i artikeln eller i artiklarna K 15 och K 16. Enligt det andra stycket i punkt 4 skall de bestämmelser i EG-fördraget som rör Europeiska gemenskapernas domstols behörighet och utövningen av denna behörighet skall tillämpas på punkterna 1, 2 och 3. Detta innebär bl.a. att ett yrkande om ogiltigförklarande av ett beslut som avser närmare samarbete kan framställas enligt artikel 173 (efter omnumreringen artikel 230) i fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, bl.a. med åberopande av att väsentliga formföreskrifter har åsidosatts.

I punkt 5 konstateras att artikeln inte skall påverka tillämpningen av bestämmelserna i protokollet nr 2 om införlivande av Schengenregelverket inom Europeiska unionens ramar. En motsvarande bestämmelse ingår i artikel 5a (efter omnumreringen artikel 11) i EG-fördraget.

Artikel K 13 (efter omnumreringen artikel 41). I punkt 1 hänvisas till de bestämmelser i fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen vilka skall tillämpas på bestämmelserna om de områden som avses i avdelning VI. Hänvisningarna motsvarar huvudsakligen gällande artikel K 8 punkt 1 i unionsfördraget. Till artikeln har dock fogats hänvisningar till ytterligare tre artiklar. I artikel 138e (efter omnumreringen artikel 195) i EG-fördraget ingår bestämmelser om Europaparlamentets ombudsman och hans behörighet. Hänvisningen utsträcker ombudsmannens behörighet till att också omfatta området för polissamarbete och straffrättsligt samarbete. I artikel 148.3 (efter omnumreringen artikel 205) i EG-fördraget ingår i sin tur bestämmelser om att den omständigheten att personligen närvarande eller företrädda medlemmar avstår från att rösta inte hindrar att rådet fattar beslut som kräver enhällighet. Hänvisningen till artikel 191a (efter omnumreringen artikel 255) innebär att artikelns bestämmelser om öppenhet utsträcks till att också gälla den verksamhet som hör till området för avdelning VI i unionsfördraget.

Punkt 2 gäller bokföringen av institutionernas förvaltningsutgifter till följd av be-

stämmelserna om de områden som avses i avdelning VI. Enligt bestämmelsen skall utgifterna belasta Europeiska gemenskapernas budget.

I punkt 3 föreskrivs på motsvarande sätt att driftsutgifterna för att genomföra de nämnda bestämmelserna också skall belasta Europeiska gemenskapernas budget, om inte rådet enhälligt beslutar något annat. Om utgifterna inte skall belasta Europeiska gemenskapernas budget skall de belasta medlemsstaterna i enlighet med den på bruttonationalinkomsten grundade fördelningsnyckeln, om inte rådet enhälligt beslutar något annat.

Enligt punkt 4 skall det budgetförfarande som fastställs i fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen tillämpas på de utgifter som belastar Europeiska gemenskapernas budget. Detta innebär en principiell förändring jämfört med nuläget. Förändringen kan anses innebära att samtliga utgifter enligt bestämmelserna i avdelning VI härefter skall belasta Europeiska gemenskapernas budget, eftersom dessa utgifter inte utan ett enhälligt beslut av rådet får belasta medlemsstaterna. Även inom området för utrikes- och säkerhetspolitik har man med stöd av artikel J 18 (efter omnumreringen artikel 28) övergått till ett motsvarande förfarande.

Artikel K 14 (efter omnumreringen artikel 42). Enligt artikeln får rådet på initiativ av kommissionen eller en medlemsstat och efter att ha hört Europaparlamentet enhälligt besluta att åtgärder inom de områden som avses i artikel K 1 (efter omnumreringen artikel 29) skall omfattas av avdelning IIIa (efter omnumreringen avdelning IV) i fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen och samtidigt fastställa vilka omröstningsregler som skall gälla. I praktiken innebär detta att ärendena inte längre kommer att omfattas av avdelning VI. Enligt artikeln skall rådet rekommendera medlemsstaterna att anta ett sådant beslut i enlighet med deras konstitutionella bestämmelser.

Bestämmelsen motsvarar huvudsakligen gällande artikel K 9. En betydande förändring är dock att tillämpningen av artikeln nu förutsätter att också Europaparlamentet hörs. Dessutom är det skäl att märka att polissamarbetet och det straffrättsliga samarbetet tidigare uttryckligen var undantaget från de områden som kunde överföras. Bestämmelsen är dock av mindre betydelse i det avseendet att bestämmelserna om polissamarbete och straffrättsligt samarbete redan genom Amsterdamfördraget har överförts till fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen.

Avdelning VIa (efter omnumreringen avdelning VII) — Bestämmelser om ett närmare samarbete

Genom Amsterdamfördraget fogas till unionsfördraget en avdelning VIa (efter omnumreringen avdelning VII), som innehåller allmänna bestämmelser om närmare samarbete mellan medlemsstaterna, dvs. om s.k. flexibilitet. Enligt de nya bestämmelserna kan medlemsstater som vill eller förmår inom vissa områden bedriva ett närmare samarbete än andra medlemsstater genom att använda sig av gemenskapens gemensamma institutioner, förfaranden och mekanismer. Målet för nya avdelning VIa är att hålla det flexibla samarbetet, som oberoende anses uppstå mellan medlemsstaterna, inom unionens institutionella ram samt att uppställa vissa kriterier för samarbetet, så att detta inte splittrar unionens enhet.

I avdelning VIa i unionsfördraget ingår bestämmelser om allmänna principer och villkor för det närmare samarbetet, om beslutsförfarandet i vissa frågor som gäller finansiering samt om hur Europaparlamentet skall informeras. Enligt artikel L.c (efter omnumreringen artikel 46) i unionsfördraget är Europeiska gemenskapernas domstol behörig i fråga om dessa bestämmelser. Mera detaljerade bestämmelser om det närmare samarbetet ingår i fråga om avdelning VI i artikel K 12 (efter omnumreringen artikel 40) i unionsfördraget och för gemenskapens vidkommande i artikel 5a (efter omnumreringen artikel 40) i EG-fördraget.

Artikel K 15 (efter omnumreringen artikel 43). I artikel K 15 i unionsfördraget anges de allmänna förutsättningarna och principerna för närmare samarbete. Dessa gäller såväl det närmare samarbete som inleds enligt artikel K 12 (efter omnumreringen artikel 40) i avdelning VI i unionsfördraget som det samarbete som inleds enligt artikel 5a (efter omnumreringen artikel 11) i fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen.

I artikel 1 nämns åtta kumulativa villkor som skall vara uppfyllda för att de medlemsstater som har för avsikt att inleda ett närmare samarbete skall ha rätt att använda sig av de institutioner, förfaranden och mekanismer som föreskrivs i unionsfördraget och fördraget om upprättandet av Europeiska gemen-

skapen. Huruvida villkoren är uppfyllda eller inte avgörs i ett förfarande för fattande av beslut om närmare samarbete. Förfarandet presenteras närmare i anslutning till behandlingen av artikel K 12 i unionsfördraget och artikel 5a i EG-fördraget. Frågor som gäller tolkningen av villkoren eller huruvida villkoren är uppfyllda kan hänskjutas till Europeiska gemenskapernas domstol för avgörande.

Enligt punkt 1 a i artikeln skall medlemsstaterna försöka främja unionens mål och skydda och tjäna dess intressen. På allmän nivå framgår unionens mål i artikel B i unionsfördraget (efter omnumreringen artikel 2) samt i artikel 2 i EG-fördraget. Dessutom kan olika mål för unionen härledas ur enskilda artiklar i de grundläggande fördragen om EU samt i vissa fall t.o.m. ur de grundläggande fördragen såsom helhet. Målet för bestämmelsen i punkt 1 a är att säkerställa att inte unionen utvecklas på ett sätt som strider mot dess mål och att inte artikel N (efter omnumreringen artikel 48) i unionsfördraget kringås. Genom samarbete skall man försöka förstärka unionen och främja dess utveckling. Motsvarande tanke framgår också i artikel K 12.1 b i unionsfördraget.

Enligt punkt 1 b skall medlemsstaterna i sitt samarbete respektera principerna i unionsfördraget och fördraget om upprättande av Europeiska gemenskapen samt unionens gemensamma institutionella ram. Bestämmelsen betonar vikten av att unionens grundläggande principer, struktur och institutionella ram tryggas. Med grundläggande principer avses bl.a. de principer som framgår av avdelning II i unionsfördraget och den första delen i EG-fördraget. Europeiska gemenskapernas domstol har i sin rättspraxis tolkat och utvecklat vissa av dessa grundläggande principer. Med unionens institutionella ram avses det förvaltningsmaskineri som de egentliga institutionerna och organen gemensamt utgör. Den för unionen gemensamma institutionella ramen och de gemensamma organen anges i artiklarna C och E (efter omnumreringen artikel 3 och 5) i unionsfördraget och grunderna för den institutionella ramen framgår beträffande EG-fördraget av dess artikel 4 (efter omnumreringen artikel 7). I de grundläggande fördragen om unionen nämns dessutom bl.a. Europeiska rådet, Europeiska investeringsbanken, ombudsmannen samt vissa organ som har uppgifter i anslutning till den ekonomiska och monetära unionen.

Enligt punkt 1 c skall samarbetet endast används som en sista utväg, när målen i unionsfördraget och fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen inte kan uppnås genom tillämpning av de relevanta förfaranden som föreskrivs där. Genom denna bestämmelse betonar man principen att medlemsstaterna i första hand skall handla tillsammans. Samma mål eftersträvades när man under förhandlingarna förde fram principen om att det närmare samarbetet alltid, såvitt möjligt, skulle vara tillfälligt. Närmare samarbete bör därför snarare vara undantag än regel.

Enligt punkt 1 d skall samarbetet beröra åtminstone en majoritet av medlemsstaterna, dvs. hälften av dessa. Genom bestämmelsen vill man försäkra sig om att så många medlemsstater som möjligt deltar i det närmare samarbete. På detta sätt förhindrar man att det inom unionen uppstår små kärngrupper som äventyrar en enhetlig union. Villkoret kan också motiveras med att det inte är ändamålsenligt att en mycket liten grupp medlemsstater för ett närmare samarbete får använda sig av de institutioner, förfaranden och mekanismer som anges i unionsfördraget och EG-fördraget.

Enligt punkt 1 e får samarbetet inte påverka gemenskapens regelverk och de åtgärder som har beslutats enligt övriga bestämmelser i unionens grundläggande fördrag. Vid tillämpningen av det närmare samarbetet är det viktigt att de grundläggande målsättningarna för unionens verksamhet bibehålls och att samarbetet inte äventyrar det gällande regelverket inom gemenskapen (acquis communautaire). Flexibiliteten får inte medföra snedvridning av unionens verksamhet eller annars störa denna. Samma mål eftersträvas också genom de villkor som uppräknas i artikel 5a.1 i EG-fördraget.

Enligt punkt 1 f får samarbetet inte påverka befogenheter, rättigheter, skyldigheter och intressen för de medlemsstater som inte deltar. Bestämmelsen understryker vikten av att samarbetet inte får äventyra de medlemsstaters intressen som inte deltar i samarbetet eller försvåra deras medverkan i unionen. Samma mål eftersträvas också genom att de medlemsstater som inte deltar i det närmare samarbetet bereds möjlighet att delta i sådana överläggningar i unionens institutioner som gäller det närmare samarbetet. Det närmare samarbetet befriar inte heller de medlemsstater som stannar utanför samarbetet från

deras skyldigheter. Enligt artikel K 15.2 (efter omnumreringen artikel 43) har de medlemsstater som inte deltar i det närmare samarbetet en särskild skyldighet att inte hindra de deltagande medlemsstaterna från att genomföra detta samarbete.

Enligt punkt 1 g är det närmare samarbetet öppet för alla medlemsstater och tillåter dem att bli parter i samarbetet när som helst, under förutsättning att de iakttar grundbeslutet och de beslut som fattas inom den ramen. Genom denna princip vill man garantera att samtliga medlemsstater som så vill eller förmår kan delta i det närmare samarbetet. Deltagande förutsätter att medlemsstaten uppfyller de villkor som rådet uppställde när samarbetet inleddes, godkänner även de bestämmelser och beslut som har genomförts inom ramen för samarbetet samt förbinder sig att handla i enlighet med dessa. Närmare bestämmelser om anslutning till samarbetet ingår i artikel 5a.3 i EG-fördraget och i artikel K 12.3 i unionsfördraget. Enligt dessa bestämmelser kan kommissionen vid behov besluta om särskilda arrangemang. Med tanke på anslutning till samarbetet är det viktigt att en medlemsstat redan före sin anslutning har möjlighet att delta i sådana överläggningar i unionens institutioner som gäller det närmare samarbetet. Genom att se till att samtliga medlemsstater som förmår det på jämlikt sätt kan delta i samarbetet, undviker man uppkomsten av en sluten inre krets.

Enligt punkt 1 stycket h skall samarbetet ske under iakttagande av de särskilda tilläggskriterierna i artikel 5a i EG-fördraget och artikel K 12 i unionsfördraget, beroende på vilket område som berörs. Rådet skall även ha givit sitt bemyndigande till samarbetet i enlighet med de förfaranden som fastställs i nämnda artiklar. Bestämmelserna har berörts närmare i anslutning till detaljmotiveringen till nämnda artiklar.

Enligt punkt 2 skall medlemsstaterna i den mån de berörs tillämpa de rättsakter och beslut som antas för att genomföra det samarbete som de deltar i. De medlemsstater som inte deltar i detta samarbete skall inte hindra de deltagande medlemsstaterna från att genomföra det. Genom denna s.k. noninterventionsprincip försöker man undvika konflikter mellan den verksamhet som bedrivs av medlemsstater som deltar i det närmare samarbetet och medlemsstater som inte gör det. På motsvarande sätt får det närmare samarbetet enligt stycket f inte påverka rättigheterna för de medlemsstater som inte deltar. Bestämmelsen kan jämföras med bestämmelserna om konstruktivt avstående i artikel J 13 (efter omnumreringen artikel 23) i unionsfördraget, i vilken föreskrivs att en medlemsstat som inte deltar i en åtgärd skall avhålla sig från varje handling som skulle kunna strida mot eller hindra en unionshandling.

Artikel K 16 (efter omnumreringen artikel 44). Artikel K 16 innehåller bestämmelser om beslutsförfarandet för närmare samarbete samt om finansiering av ett sådant samarbete. Beslutsförfarandet för inledande av närmare samarbete regleras i artikel K 12 (efter omnumreringen artikel 40) i unionsfördraget samt artikel 5 a (efter omnumreringen artikel 11) i EG-fördraget.

Enligt punkt 1 skall de rättsakter och beslut som är nödvändiga för att genomföra det närmare samarbetet antas i enlighet med de relevanta institutionella bestämmelserna i unionsfördraget och fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen. Samtliga medlemmar i rådet kan delta i överläggningarna, men i beslutsfattandet deltar endast företrädarna för de medlemsstater som deltar i samarbetet. Medlemsstater som inte deltar i samarbetet har med andra ord ett slags aktiv observatörsstatus. Detta är viktigt såväl med tanke på uppföljningen av hur samarbetet utvecklas och tillsynen över detta som därför att det gör det lättare för de medlemsstater som inte deltar i samarbetet att senare ansluta sig till samarbetet, ifall de vill och förmår göra det.

I punkt 1 finns också föreskrifter om vägning av röster. Enligt artikeln avses med kvalificerad majoritet samma andel av de berörda rådsmedlemmarnas vägda röster, som den som anges i artikel 148.2 (efter omnumreringen artikel 205) i EG-fördraget. Enhällighet kräver endast de berörda rådsmedlemmarnas röster. När man tar ställning till om kvalificerad majoritet eller enhällighet har uppnåtts, beaktas följaktligen endast de röster som har avgivits av de medlemsstater som deltar i samarbetet.

Enligt punkt 2 skall andra utgifter för samarbetets genomförande än de förvaltningskostnader som institutionerna åsamkas bäras av de deltagande medlemsstaterna, om inte rådet enhälligt beslutar något annat. Möjligheten att de driftsutgifter som samarbetet medför vid behov skall betalas ur gemenskapens budgetmedel är ändamålsenlig i syn-

nerhet när medlemsstaterna anser att det närmare samarbetet gagnar dem alla.

Artikel K 17 (efter omnumreringen artikel 45). I artikel K 17 finns föreskrifter om hur Europaparlamentet skall informeras om närmare samarbete. Enligt artikeln skall rådet och kommissionen regelbundet underrätta Europaparlamentet om utvecklingen av det närmare samarbete som upprättas på grundval av avdelning VIa (efter omnumreringen avdelning VII). Utöver att Europaparlamentet på allmän nivå får uppgifter om ett närmare samarbete, har parlamentet sin vanliga ställning i de beslutsförfaranden som skall iakttas i ett närmare samarbete.

Avdelning VII (efter omnumreringen avdelning VIII) — Slutbestämmelser

Artikel L (efter omnumreringen artikel 46). I artikeln finns bestämmelser om Europeiska gemenskapernas domstols behörighet i fråga om unionsfördraget. Bestämmelserna har till vissa delar ändrats. De nya bestämmelserna innebär att domstolens behörighet utökas i synnerhet i de rättsliga och inrikes frågor som hör till avdelning VI samt i fråga om närmare samarbete och grundläggande rättigheter. Däremot ändras inte artikelns ordalydelse till den del som den gäller bestämmelser som ändrar Europeiska gemenskapernas grundläggande fördrag eller slutbestämmelserna i unionsfördraget (artikel L stycket a-e).

Enligt gällande artikel L stycket b har Europeiska gemenskapernas domstol behörighet beträffande de konventioner mellan medlemsstaterna som avses i artikel K 3.2 stycket c. Genom Amsterdamfördraget ändras stycket c så, att i detta intas en hänvisning till nya artikel K 7 (efter omnumreringen artikel 35), som reglerar Europeiska gemenskapernas domstols behörighet i fråga om avdelning VI, som gäller rättsliga och inrikes frågor i unionsfördraget. Enligt artikel K 7 har Europeiska gemenskapernas domstol behörighet att i enlighet med villkoren i nämnda artikel avgöra tvister mellan medlemsstaterna om tolkning eller tillämpning av rättsakter som har meddelats med stöd av bestämmelserna i avdelningen samt meddela förhandsavgöranden om dessa. Domstolens behörighet har refererats ingående i detaljmotiveringen till artikel K 7.

Enligt det ändrade stycket c i artikeln har Europeiska gemenskapernas domstol behörighet i fråga om det närmare samarbetet mellan medlemsstaterna enligt de villkor som föreskrivs i artikel 5a (efter omnumreringen artikel 11) i EG-fördraget och artikel K 12 (efter omnumreringen artikel 40) i unionsfördraget. I artiklarna ingår bestämmelser om förutsättningarna för ett sådant närmare samarbete, hur samarbetet inleds samt hur en medlemsstat senare kan ansluta sig till samarbetet.

Till artikeln har fogats en nytt stycke d, enligt vilket Europeiska gemenskapernas domstol har behörighet att tillämpa artikel F punkt 2 i fråga om institutionernas verksamhet i den mån som domstolen har behörighet enligt fördragen om upprättandet av Europeiska gemenskaperna och enligt unionsfördraget. På detta sätt stadfästs domstolens formella rätt att se till att unionens institutioner i sin verksamhet iakttar den europeiska människorättskonventionen (FördrS 18—19/1990) samt de grundläggande mänskliga rättigheter och friheter som medlemsstaterna enligt sin gemensamma konstitutionella tradition skall respektera. Denna behörighet kan domstolen dock utnyttja endast när den är behörig enligt fördragen om upprättandet av Europeiska gemenskaperna eller unionsfördraget. Domstolens behörighet att utöva tillsyn över de grundläggande rättigheterna gäller därför bestämmelserna i avdelning VI i unionsfördraget och i gemenskapernas grundläggande fördrag i enlighet med vad bestämmelserna i fördragen föreskriver om domstolens behörighet.

Europeiska gemenskapernas domstol har redan i sin rättspraxis tillämpat de grundläggande rättigheterna såsom allmänna principer inom gemenskapsrätten. När domstolen har tagit ställning till de mänskliga rättigheternas och de grundläggande friheternas ställning inom gemenskapsrätten har den i sina avgöranden hänvisat såväl till medlemsstaternas gemensamma konstitutionella tradition som till den europeiska människorättskonventionen (se t.ex. ärendet 29/69, Stauder, ECR 1969, s. 419, ärende 11/70, Internationale Handelsgesellschaft, ECR 1970, s. 1125 samt ärendet 4/73, Nold II, ECR 1974, s. 491). Förutom den Europeiska människorättskonventionen har domstolen också beaktat andra internationella konventioner om mänskliga rättigheter till vilka medlemsstaterna har tillträtt.

Avsikten är att det nya stycket d i artikel L skall skapa en uttrycklig grund för behörighet att utöva rättslig tillsyn över att de

grundläggande rättigheterna respekteras i unionens verksamhet samt stärka de grundläggande rättigheternas ställning såsom allt självständigare grunder för väckande av talan i frågor som gäller institutionernas verksamhet.

Artikel N (efter omnumreringen artikel 48). I artikeln ingår bestämmelser om hur de fördrag som unionen bygger på kan ändras. Ett beslut om ändring av ett sådant fördrag skall fattas enhälligt vid en konferens med företrädare för medlemsstaternas regeringar och ändringarna skall ratificeras av medlemsstaterna. Genom Amsterdamfördraget stryks hänvisningen till regeringskonferensen 1996.

Artikel O (efter omnumreringen artikel 49). Artikeln gäller ansökan om medlemskap och det förfarande som därvid skall iakttas. Enligt det första stycket i den gällande artikeln får varje europeisk stat ansöka om att bli medlem av unionen. Stycket har kompletterats med ett tillägg om att de stater som ansöker om medlemskap skall respektera de principer som anges i artikel F (efter omnumreringen artikel 6) punkt 1, dvs. principerna om frihet, demokrati och respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna samt rättsstatsprincipen. Till övriga delar motsvarar texten gällande artikel O.

Även utan uttrycklig hänvisning är det klart att unionsmedlemskapet förutsätter att ifrågavarande stat iakttar principerna i artikel F punkt 1. I praktiken betraktades detta såsom en förutsättning för unionsmedlemskap redan innan unionsfördraget trädde i kraft (enligt slutsatserna vid Europeiska rådets möte i Köpenhamn i juni 1993). Kompletteringen av artikel O syftar främst till att betona dessa principers ställning i unionens och medlemsstaternas rättsordningar.

Artikel S (efter omnumreringen artikel 53). Artikeln gäller unionsfördragets bestämmelser om giltiga språk. Artikeln uppdateras genom att det konstateras att även de finska och svenska texterna är giltiga till följd av fördragen år 1994 om Finlands, Sveriges och Österrikes anslutning till unionen. Motsvarande ändring har i samband med förenklingen av fördragen om upprättandet av gemenskaperna (se artiklarna 6 och 8 i Amsterdamfördraget) gjorts i artikel 248 (efter omnumreringen artikel 314) i EG-fördraget och artikel 225 i fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen.

Artikel 2 i Amsterdamfördraget: Ändringarna i fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen

Ingressen

Efter det åttonde stycket i ingressen till EG-fördraget införs ett nytt stycke, enligt vilket avtalsparterna är fast beslutna att främja utvecklingen av högsta möjliga kunskapsnivå för sina folk genom en bred tillgång till utbildning och kontinuerlig fortbildning. Genom tillägget förstärks utbildningens betydelse i gemenskapens verksamhet och uppställs som mål för utvecklandet av utbildningen och förverkligandet av principen om livslångt lärande.

Första delen — Principerna

Artikel 2. Genom Amsterdamfördraget ändras till vissa delar artikel 2 i fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, som anger gemenskapens mål. I den nya artikeln föreskrivs att gemenskapen skall ha till uppgift att genom att upprätta en gemensam marknad och en ekonomisk och monetär union och genom att fullfölja den gemensamma politik eller verksamhet som avses i artiklarna 3 och 3a (efter omnumreringen artikel 4) främja en harmonisk, väl avvägd och hållbar utveckling av näringslivet inom gemenskapen som helhet, en hög nivå i fråga om sysselsättning och socialt skydd, jämställdhet mellan kvinnor och män, en hållbar och icke-inflatorisk tillväxt, en hög grad av konkurrenskraft och ekonomisk konvergens, en hög nivå i fråga om miljöskydd och förbättring av miljöns kvalitet, en höjning av levnadsstandarden och livskvaliteten samt ekonomisk och social sammanhållning och solidaritet mellan medlemsstaterna.

Målsättningen om en hållbar tillväxt som tar hänsyn till miljön, som ingår i artikel 2 i EG-fördraget ersätts med principen om hållbar tillväxt. En ny målsättning är också en hög nivå i fråga om miljöskydd och förbättring av miljöns kvalitet. Även jämställdhet mellan könen blir en målsättning. Betydelsen av en hög nivå i fråga om sysselsättning och socialt skydd såsom mål för gemenskapen betonas genom att dessa i den nya artikeln nämns tidigare i förteckningen över målsättningar än i gällande artikel 2. Ändringarna ansluter sig långt till andra ändringar i EG-fördraget.

Artikel 3. I artikeln anges den politik och de samarbetsformer genom vilka gemenskapen skall eftersträva de mål som anges i artikel 2. Dessa ansluter sig såväl till skapandet av en gemensam marknad som till upprättandet av en ekonomisk och monetär union. Artikelns uppbyggnad ändras genom att en ny punkt 2 införs. Artikelns nuvarande text blir således punkt 1. I punkt 1 görs dessutom vissa tekniska ändringar, som beror på indelningen av de stycken som ingår i punkt 1 och till dessa fogas ett nytt stycke i, som gäller samordnad sysselsättningspolitik. Enligt det nya stycket i kan gemenskapens verksamhet för att uppnå de mål som anges i artikel 2 innefatta främjande av samordningen av medlemsstaternas sysselsättningspolitik i syfte att göra denna mer effektiv genom att utveckla en samordnad sysselsättningsstrategi.

I nya punkt 2 i artikeln föreskrivs, att gemenskapen i all verksamhet som avses i artikel 3 skall syfta till att undanröja bristande jämställdhet mellan kvinnor och män och att främja jämställdhet mellan dem. Avsikten med bestämmelsen är att sträva efter att främjande av jämställdhet mellan kvinnor och män beaktas i gemenskapens verksamhet när målen i artikel 2 i EG-fördraget realiseras. Syftet med bestämmelsen är att unionen skall vara skyldig att utvärdera sin verksamhet med hänsyn till jämställdhet mellan kvinnor och män och jämställdheten mellan dem och på detta sätt försöka undanröja bristande jämställdhet och främja jämställdheten mellan könen.

Artikel 3c (efter omnumreringen artikel 6). Till fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen fogas en ny artikel 3c, enligt vilken miljöskyddskraven skall integreras i utformningen och genomförandet av gemenskapens politik och verksamhet enligt artikel 3, särskilt i syfte att främja en hållbar utveckling (den s.k. integrationsprincipen). Tillägget medför att den sista meningen i första stycket av artikel 130r.2 (efter omnumreringen artikel 174) i EG-fördraget stryks, eftersom i detta ingår en motsvarande bestämmelse. Att principen på detta sätt överförs från det avsnitt i fördraget som gäller miljöskyddet till avsnittet om fördragets målsättningar förstärker strävan att beakta hållbar utveckling i all gemenskapens verksamhet.

Artikel 5a (efter omnumreringen artikel 11). I artikeln finns bestämmelser om genomförande av ett närmare samarbete inom de områden som avses i fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen. Enligt punkt 1 i artikeln kan de medlemsstater som avser att upprätta ett närmare samarbete sinsemellan i enlighet med bestämmelserna i artiklarna K 15 och K 16 (efter omnumreringen artikel 43 och 44) i unionsfördraget bemyndigas att använda sig av de institutioner, förfaranden och mekanismer som föreskrivs i fördraget. Bemyndigandet förutsätter att medlemsstaten uppfyller de fem särskilda kumulativa villkor som anges i punkt 1 av samma artikel. Enligt punkt 1 a får samarbetet inte beröra områden där gemenskapen är ensam behörig. Detta är motiverat eftersom medlemsstaterna inom dessa områden har överlåtit sin behörighet till gemenskapen och därför inte längre själva kan utöva denna. Såsom ett exempel kan nämnas de frågor i anslutning till ekonomiska relationer med omvärlden vilka avses i artikel 113 (efter omnumreringen artikel 133) i EG-fördraget och beträffande vilka medlemsstaterna har överfört sin behörighet på gemenskapen. Enligt punkt 1 b får samarbetet inte påverka gemenskapens politik, åtgärder eller program. Enligt punkt 1 c får samarbetet inte beröra unionsmedborgarskapet eller diskriminera medborgare i medlemsstater. Bestämmelser om unionsmedborgarskap ingår i artiklarna 8 — 8e (efter omnumreringen artikel 17 — 22) i EG-fördraget. Enligt punkt 1 d får samarbetet inte överskrida ramarna för de befogenheter som gemenskapen har fått genom EG-fördraget. Enligt punkt 1 e får det inte heller innebära diskriminering eller begränsning av handeln mellan medlemsstaterna eller snedvrida konkurrensvillkoren mellan medlemsstaterna. Ett motsvarande villkor ingår i vissa av de gällande artiklarna i EG-fördraget.

I artikelns 2 punkt ingår bestämmelser om hur ett närmare samarbete inleds. Enligt det första stycket i punkten meddelar rådet bemyndigande till samarbetet genom ett beslut som fattas med kvalificerad majoritet på förslag av kommissionen och efter att ha hört Europaparlamentet. Om en rådsmedlem förklarar att den av viktiga och uttalade skäl som rör nationell politik avser att motsätta sig att ett bemyndigande meddelas med kvalificerad majoritet, skall beslut inte fattas med kvalificerad majoritet. Rådet får då med kvalificerad majoritet begära att frågan för enhälligt beslut hänskjuts till rådet i dess sammansättning av stats- eller regeringschefer. Motsvarande vetorätt införs också genom artikel K

12 (efter omnumreringen artikel 40) som gäller det närmare samarbetet inom avdelning VI samt beslutsförfarandet enligt artikel J 13 (efter omnumreringen artikel 23), som gäller gemensam utrikes- och säkerhetspolitik. Rådsmedlemmarnas röster skall vägas i enlighet med artikel 148.2 (efter omnumreringen artikel 205) i EG-fördraget.

Enligt andra stycket i artikel 2 kan de medlemsstater som avser att upprätta ett närmare samarbete rikta en begäran till kommissionen, som kan lägga fram ett förslag till rådet om detta. Minst hälften av medlemsstaterna skall delta i samarbetet. Om kommissionen inte lägger fram något förslag skall den underrätta de berörda medlemsstaterna om skälen till detta. Bestämmelsen utgår från tanken att det är naturligt att begäran om närmare samarbete kommer från de medlemsstater som har för avsikt att inleda ett sådant. Att en medlemsstat inte har någon direkt initiativrätt förklaras med att kommissionen har exklusiv initiativrätt inom tillämpningsområdet för EG-fördraget med undantag för den övergångsperiod som berör avdelning IIIa (efter omnumreringen avdelning IV). I samband med att kommissionen besluter ta inititiv kan den förvissa sig om att samarbetsplanerna inte strider mot förutsättningarna för inledandet av verksamheten. Kommissionen har också bättre resurser än medlemsstaterna att ta initiativ. Ett motsvarande förfarande för hur medlemsstaterna kan framställa en begäran om initiativ till kommissionen föreskrivs i artikel 73o.2 (efter omnumreringen artikel 67) i EG-fördraget.

I punkt 3 föreskrivs hur en medlemsstat senare kan ansluta sig till samarbetet. Enligt denna artikel skall medlemsstaten anmäla sin avsikt till rådet och till kommissionen. Kommissionen skall avge ett yttrande till rådet inom tre månader efter det att den har mottagit anmälan och fattar beslut i ärendet. I sitt yttrande kan kommissionen bl.a. ta ställning till medlemsstatens förmåga att iaktta grundbeslutet och de beslut som redan har fattats inom ramen för ett närmare samarbete. Beslutet skall fattas inom fyra månader från tidpunkten för anmälan. Samtidigt besluter kommissionen om sådana särskilda arrangemang som den anser nödvändiga.

Enligt det första stycket i punkt 4 skall de rättsakter och beslut som är nödvändiga för att genomföra samarbetet vara underkastade alla relevanta bestämmelser i EG-fördraget, utom när annat föreskrivs i nämnda artikel eller i artiklarna K 15 och K 16 (efter omnumreringen artikel 43 och 44) i EG-fördraget.

I punkt 5 konstateras att artikeln inte skall påverka bestämmelserna i protokollet (nr 2) om införlivande av Schengenregelverket inom Europeiska unionens ramar. För avdelning VI ingår en motsvarande bestämmelse i artikel K 12 (efter omnumreringen artikel 40) i unionsfördraget.

Artikel 6 (efter omnumreringen artikel 12). I det första stycket i artikel 6 i fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen förbjuds all diskriminering på grund av nationalitet inom hela fördragets materiella tillämpningsområde. Enligt det andra stycket får rådet på förslag från kommissionen och efter att ha hört Europarlamentet anta bestämmelser i syfte att förbjuda sådan diskriminering. Det andra stycket i artikeln ändras genom Amsterdamfördraget så, att samarbetsförfarandet i 189c (efter omnumreringen artikel 252) i EG-fördraget inte längre tillämpas, utan i stället medbeslutandeförfarandet enligt artikel 189b (efter omnumreringen artikel 251) i samma fördrag.

Artikel 6a (efter omnumreringen artikel 12). I fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen har hittills endast ingått bestämmelser om diskriminering med anledning av nationalitet. Genom Amsterdamfördraget fogas till EG-fördraget en ny artikel 6a om rådets rätt att inom ramen för sin behörighet vidta lämpliga åtgärder för att bekämpa diskriminering på grund av kön, ras, etniskt ursprung, religion eller övertygelse, funktionshinder, ålder eller sexuell läggning. Utgångspunkterna för de nya bestämmelserna har varit att bekämpa diskriminering av olika medborgargrupper i de frågor som hör till gemenskapens behörighet. Åtgärder för bekämpning av diskriminering är en viktig del av den dimension som de grundläggande rättigheterna utgör. Genom bestämmelsen har man velat betona att Europeiska unionen och dess organ respekterar de grundläggande rättigheterna. Genom nationella grundlagar och internationella konventioner har medlemsstaterna redan förbundit sig att skydda de grundläggande rättigheterna.

Rådet kan på förslag av kommissionen och efter att ha hört Europaparlamentet enhälligt fatta beslut om lämpliga åtgärder för att bekämpa diskriminering. Nya artikel 6a är inte avsedd att ha omedelbara rättsverkningar. Detta framgår av ordet ”bekämpa”, som är

svagare än begreppet ''förbjuda''. Ordet förbjuda används t.ex. i artikel 6, som gäller diskriminering med anledning av nationalitet.

Bestämmelsen har ett visst samband med de bestämmelser i avdelning VI i unionsfördraget genom vilka det strävas efter att bekämpa rasism och främlingshat.

Lagstiftningen i Finland och behovet av ändringar

Ett förbud mot diskriminering ingår i 5 § regeringsformen, som ändrades i samband med reformen av de grundläggande rättigheterna (969/1995). Förteckningen över förbud mot diskriminering i 5 § regeringsformen är inte uttömmande. Förbjudna diskrimineringsgrunder är kön, ålder, ursprung, språk, religion, övertygelse, åsikt, hälsotillstånd eller handikapp samt andra orsaker som hänför sig till personen själv. Till de sistnämnda hör bl.a. sexuella böjelser. I motsats till vad som föreskrivs i internationella fördrag om mänskliga rättigheter nämns i regeringsformens förteckning över förbjudna diskrimineringsgrunder inte särskilt ras, eftersom uttryckets ursprung skall anses täcka denna grund.

Finland har ratificerat flera internationella konventioner om bekämpande av diskriminering. Av dessa kan nämnas den internationella konventionen om avskaffandet av alla former av rasdiskriminering (FördrS 37/1970), konventionen om avskaffande av all slags diskriminering av kvinnor (FördrS 68/1986) och konventionen om barnets rättigheter (FördrS 59—60/1991).

Den nya artikel 6a som genom Amsterdamfördraget har fogats till EG-fördraget kräver inga ändringar i lagstiftningen i Finland. Genom artikeln får dock rådet behörighet att meddela bestämmelser för bekämpande av diskriminering i fall där det enligt gällande bestämmelser inte är möjligt. Bestämmelsens inverkan på lagstiftningsordningen för lagförslaget i propositionen berörs nedan i det avsnitt av propositionen som behandlar nämnda fråga.

Artikel 7d (efter omnumreringen artikel 16). Enligt den nya artikeln 7d, som genom Amsterdamfördraget fogas till EG-fördraget skall tjänster av allmänt ekonomiskt intresse ha en särskild ställning. I artikeln konstateras den viktiga ställning som tjänster av allmänt ekonomiskt intresse har för unionens gemensamma värderingar och den roll som dessa tjänster spelar när det gäller att främja social och territoriell sammanhållning. Enligt artikeln skall gemenskapen och medlemsstaterna, var och en inom ramen för sina respektive befogenheter och inom fördragets tillämpningsområde, sörja för att sådana tjänster utförs på grundval av principer och villkor som gör det möjligt för dem att fullgöra sina uppgifter. Artikeln begränsar dock inte tillämpningen av artiklarna 77, 90 och 92 (efter omnumreringen artikel 73, 86 och 87) i EG-fördraget.

Med tjänster av allmänt ekonomiskt intresse avses samma tjänster som i artikel 90 i EG-fördraget, dvs. tjänster som har allmännyttiga funktioner och för vilka medlemsstaterna därför har uppställt särskilda förpliktelser i fråga om offentlig service. Tjänsterna kan t.ex. gälla transportnät eller tillhandahållande av energi- eller telekommunikationstjänster.

Enligt artikel 90 i EG-fördraget skall företag som anförtrotts att tillhandahålla tjänster av allmänt ekonomiskt intresse vara underkastade reglerna i fördraget, särskilt konkurrensreglerna, i den mån tillämpningen av dessa regler inte rättsligt eller i praktiken hindrar att de särskilda uppgifter som tilldelats företagen fullgörs. Utvecklingen av handeln får dock inte påverkas i en omfattning som strider mot gemenskapens intresse.

I artikel 92 i EG-fördraget ingår bestämmelser om statligt stöd och i artikel 77 om när stöd till trafiken är förenligt med fördraget. Kommissionen skall övervaka att bestämmelserna i artiklarna tillämpas.

Artikeln innebär främst en kodifinering av det rådande rättsläget i fråga om tjänster av allmänt ekonomiskt intresse. Avsikten med artikeln är att betona betydelsen av dessa tjänster och att skapa en rättsgrund för dem. Artikeln begränsar dock inte tillämpningen av gemenskapens konkurrensregler i fråga om tjänster av allmänt ekonomiskt intresse.

Bestämmelserna i nya artikel 7d kompletteras av den förklaring nr 13 som fogades till regeringskonferensens slutakt. Enligt förklaringen skall bestämmelserna om offentliga tjänster i artikel 7d i EG-fördraget genomföras med full respekt för gemenskapsdomstolens rättspraxis, bl.a. när det gäller principerna om likabehandling samt kvalitet och kontinuitet såvitt avser sådana tjänster (t.ex. C-179/90, Porto di Genova, ECR 1991, s. I-5889; C-18/88, RTT, ECR 1991, s. I-5941; C-393/92, Almelo, ECR 1994, s. I-1477;

C-66/86, Ahmed Saeed Flugreisen, ECR 1989, s. 803; C-320/91, Corbeau, ECR 1993, s. I-2533).

Andra delen — Unionsmedborgarskap

Artikel 8 (efter omnumreringen artikel 17). Genom unionsfördraget fogades till EU-fördraget bestämmelser om unionsmedborgarskap. Enligt den första punkten i gällande artikel 8 är varje person som är medborgare i en medlemsstat också unionsmedborgare. Unionsmedborgarskapet förutsätter inga åtgärder vare sig från medborgarens eller medlemsstatens sida, utan unionsmedborgarskapet förvärvas automatiskt med stöd av denna bestämmelse.

Genom Amsterdamfördraget preciseras det första stycket i artikel 8 så, att det konstateras att unionsmedborgarskapet skall komplettera och inte ersätta det nationella medborgarskapet. Framförallt Danmark, som i samband med Europeiska rådet i Edinburgh 1992 gav en förklaring om förhållandet mellan unionsmedborgarskap och medborgarskap i en medlemsstat, ansåg principens införande i artikel 8 som viktig.

Artikel 8a (efter omnumreringen artikel 18). Enligt den artikel 8a.2 som genom unionsfördraget fogades till EG-fördraget kan rådet enhälligt på förslag av kommissionen och efter yttrande av Europaparlamentet meddela bestämmelser för underlättande av unionsmedborgarnas rätt att fritt röra sig och uppehålla sig inom medlemsstaternas territorier. Genom Amsterdamfördraget ändras artikel 8a.2 så, att det medbeslutandeförfarande som föreskrivs i artikel 189b (efter omnumreringen artikel 251) härefter skall tillämpas. Ett undantag görs dock från artikel 189b såtillvida, att rådet skall besluta enhälligt under hela detta förfarande.

Artikel 8d (efter omnumreringen artikel 21). I artikeln bestäms att varje unionsmedborgare skall ha rätt att skriftligen vända sig till de institutioner eller organ som avses i artikeln, dvs. Europaparlamentet och ombudsmannen eller i artikel 4 (efter omnumreringen artikel 7), dvs. rådet, kommissionen, domstolen, revisionsrätten, den Ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén, på något av de språk som anges i artikel 248 (efter omnumreringen artikel 314) och få svar på samma språk. Språk som anges i nämnda artikel är de ursprungliga språken i EG-fördraget, dvs. franska, italienska, nederländska och tyska och med stöd av anslutningsfördragen även danska, engelska, finska, grekiska, iriska, portugisiska, spanska och svenska. Sistnämnda språk har genom en teknisk åtgärd fogats till artikeln i samband med förenklingen av EG-fördraget (se artikel 6 i Amsterdamfördraget). Om de språk som skall användas i gemenskapen stadgas i artikel 1 i Rådets förordning nr 1 1958 (EGT nr 17, 6.10.1958). Dessa är, med undantag av iriska, officiella språk för gemenskapens institutioner. Enligt artikel 2 har en person som lyder under en medlemsstats jurisdiktion rätt att avfatta skriftliga handlingar som han ställer till gemenskapens institutioner på vilket av dessa officiella språk som han vill. Svaret ges på samma språk.

Avsikten med bestämmelsen är att i fördraget skall skrivas in att unionsmedborgarna har rätt att skriftligt vända sig till unionens institutioner och övriga organ på unionens officiella språk samt iriska och att få ett eventuellt svar på samma språk. När det gäller svaret är det skäl att betona två omständigheter. För det första har avsikten inte varit att unionsmedborgarna skall ha en absolut rätt att få svar, utan endast att ifall ett svar ges, skall det avfattas på det av de språk i fördragsbestämmelserna som unionsmedborgaren har använt. För det andra skall uttrycket ”kan ... få svar på samma språk” inte uppfattas så, att den ansvariga institutionen när den svarar skulle ha rätt att enligt egen prövning avgöra om svaret skall ges på unionsmedborgarens eget språk eller inte.

Tredje delen — Gemenskapens politik

Avdelning III (efter omnumreringen avdelning III) — Fri rörlighet för personer, tjänster och kapital

Kapitel 1 — Arbetstagare

Artikel 51 (efter omnumreringen artikel 42). Artikeln gäller området för social trygghet. Enligt den gällande fördragstexten kan rådet på förslag av kommissionen och efter Europaparlaments samtycke besluta om sådana åtgärder inom den sociala trygghetens område som är nödvändiga för att genomföra fri rörlighet för arbetstagare. Därvid skall särskilt genomföras ett system som tillförsäkrar migrerande arbetstagare och deras familjemedlemmar att alla perioder som beaktas enligt lagstiftningen i de olika länderna läggs samman för förvärvande och bibehål-

lande av rätten till förmåner och för beräkning av förmånernas storlek samt att förmånerna betalas ut till personer bosatta inom medlemsstaternas territorier. Genom Amsterdamfördraget ändras artikeln så, att medbeslutandeförfarandet enligt artikel 189b (efter omnumreringen artikel 251) härefter skall tillämpas. I de fall som avses i artikel 51 skall rådet dock besluta enhälligt.

Kapitel 2 — Etableringsrätt

Artikel 56 (efter omnumreringen artikel 46). Enligt punkt 1 i bestämmelsen skall bestämmelserna om etableringsrätt och åtgärder som vidtagits med stöd av dessa inte hindra tillämpning av bestämmelser i lagar och andra författningar som föreskriver särskild behandling av utländska medborgare och som grundas på hänsyn till allmän ordning, säkerhet eller hälsa. Rådet utfärdar med tillämpning av medbeslutandeförfarandet i artikel 189b (efter omnumreringen artikel 251) i EG-fördraget direktiv om samordning av bestämmelserna till den del som dessa som har utfärdats genom lagar eller andra författningar.

Den andra punkten i artikeln ersätts genom Amsterdamfördraget med en ny punkt, som innebär att rådet skall utfärda sina ovan nämnda samordningsdirektiv enligt medbeslutandeförfarandet i artikel 189b, oberoende av på vilken nivå bestämmelserna har utfärdats. Även hänvisningarna till föråldrade övergångstider stryks.

Artikel 57 (efter omnumeringen artikel 47). I artikel 57.1 i EG-fördraget ingår bestämmelser om att direktiv kan utfärdas för att underlätta för personer att utöva förvärvsverksamhet. Enligt gällande punkt 2 i artikeln skall rådet efter att ha hört Europaparlamentet utfärda direktiv om samordning av medlemsstaternas bestämmelser i lagar och andra författningar om upptagande och utövande av förvärvsverksamhet som egenföretagare. Beslutet skall fattas enhälligt om direktivets genomförande i åtminstone någon medlemsstat medför ändring av gällande principer inom yrkeslagstiftningen såvitt avser utbildning och tillträdesvillkor för fysiska personer. Annars skall förfarandet i artikel 189b (efter omnumreringen artikel 251) tillämpas.

Punkt 2 ändras genom Amsterdamfördraget så, att medbeslutandeförfarandet i artikel 189b blir huvudregel. Ett undantag görs dock från artikel 189b såtillvida, att rådet skall fatta sitt beslut enhälligt om direktivets genomförande i åtminstone någon medlemsstat medför ändring av gällande principer inom yrkeslagstiftningen såvitt avser utbildning och tillträdesvillkor för fysiska personer. Annars skall rådet besluta med kvalificerad majoritet.

Avdelning IIIa (efter omnumreringen avdelning IV) — Visering, asyl, invandring och annan politik som rör fri rörlighet för personer

Genom Amsterdamfördraget fogas till den tredje delen av fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen en ny avdelning IIIa (efter omnumreringen avdelning IV). Avdelningen innehåller bestämmelser om vilka områden inom samarbetet som överförs från avdelning VI om samarbete i rättsliga och inrikes frågor i det gällande unionsfördraget till EG-fördraget. När denna överföring av bestämmelserna har skett, kommer gemenskapsrättens särdrag, såsom principen om direkt effekt, även att gälla regleringen inom dessa områden. Efter en övergångstid som anges i artikel 73o (efter omnumreringen artikel 67) kommer endast kommissionen att ha initiativ i dessa till EG-fördraget överförda frågor, samtidigt som det blir möjligt att reglera dem genom gemenskapens beslutsinstrument. Likaså kommer Europeiska gemenskapernas domstols behörighet att utvidgas till att gälla dessa grupper av ärenden i den omfattning som anges i avdelningen.

Inom tillämpningsområdet för denna nya avdelning har kommissionen övervakningskompetens enligt artikel 155 (efter omnumreringen artikel 211) i EG-fördraget, varför kommissionen med stöd av artikel 169 (efter omnumreringen artikel 226) kan inleda ett övervakningsförfarande mot en medlemsstat som har underlåtit att uppfylla sina skyldigheter enligt fördraget. Gemenskapen har också sin vanliga kompetens i fråga om gemenskapens externa relationer, varför den inom de områden som hör till denna avdelning i enlighet med gemenskapsrättens principer kan ingå fördrag med tredjeland och internationella organisationer. Kommissionen sköter förhandlingar som gäller sådana fördrag och assisteras därvid av medlemsstaterna. Under förhandlingarna föreslog Finland att ett preciserande protokoll om medlemsstaternas behörighet att ingå fördrag som gäller kontroller vid yttre gränser skulle fogas till EG-förd-

raget. Till fördraget fogades därför protokoll nr 8, enligt vilket medlemsstaterna har en parallell behörighet när det gäller sådana fördrag, dvs. rätt att förhandla om eller ingå statsfördrag om förfaranden som skall iakttas vid kontroll av personer vid yttre gränser, förutsatt att fördragen till sitt innehåll motsvarar de regler som har antagits inom gemenskapsrätten. I övrigt bestäms medlemsstaternas behörighet att ingå internationella fördrag enligt gemenskapsrättens principer i denna fråga.

Artikel 73i (efter omnumreringen artikel 61). I artikeln ingår bestämmelser om de områden inom samarbetet som omfattas av bestämmelserna i avdelning IIIa (efter omnumreringen avdelning IV) i EG-fördraget. Enligt artikeln skall rådet vidta åtgärder för att gradvis upprätta ett område med frihet, säkerhet och rättvisa.

I stycket a i artikeln ingår bestämmelser om slopande av kontroller vid inre gränser och därtill anslutna åtgärder. Inom fem år från det att Amsterdamfördraget träder i kraft skall de åtgärder genomföras som artikel 7a (efter omnumreringen artikel 14) i EG-fördraget föreskriver för genomförande av fri rörlighet för personer, dvs. i praktiken slopas personkontrollerna vid gränserna mellan medlemsstaterna. Med Schengenavtalet som modell föreskrivs också att rådet för att genomföra fri rörlighet skall besluta om vissa s.k. parallella åtgärder.

Parallella åtgärder är enligt stycket a åtgärder som avses i artikel 73j.2 och 73j.3 (efter omnumreringen artikel 62) och som gäller passage av medlemsstaternas yttre gränser. Genom åtgärderna fastställs normer och förfaranden som medlemsstaterna skall följa när de utför personkontroller vid sådana gränser, regler om visering för vistelser som inte är avsedda att vara längre än tre månader samt villkoren för att medborgare i tredje land skall ha frihet att resa inom medlemsstaternas territorium under en tid av högst tre månader. Rådet skall också godkänna parallella åtgärder om kriterier och mekanismer för att avgöra vilken medlemsstat som har ansvaret för att pröva en asylansökan (artikel 73k.1 a) samt miniminormer för att ge tillfälligt skydd åt personer som behöver internationellt skydd (artikel 73k.2 a). Till de nödvändiga parallella åtgärderna hänförs också de åtgärder som enligt artikel K 3 (efter omnumreringen artikel 31) stycket e i unionsfördraget skall vidtas för förebyggande och bekämpning av brottslighet.

I stycket b hänvisas till andra i artikel 73k (efter omnumreringen artikel 63) avsedda åtgärder som rör asyl och invandring än de som nämns i stycket a samt i stycket c till åtgärder som rör civilrättsligt samarbete. I styckena d och e nämns också lämpliga åtgärder för att främja och stärka administrativt samarbete, i enlighet med vad som föreskrivs i artikel 73n (efter omnumreringen artikel 66) samt åtgärder som rör polissamarbete och straffrättsligt samarbete enligt avdelning VI i unionsfördraget.

Enligt stycket c skall samarbetet enligt avdelning IIIa omfatta civilrättsligt samarbete. Under den tid som unionsfördraget har varit i kraft har det civilrättsliga samarbetet inneburit att medlemsstaternas regeringar med stöd av avdelning VI har samarbetat i rättsliga och inrikes frågor. När Amsterdamfördraget träder i kraft överförs det civilrättsliga samarbetet enligt beslutsreglerna i artikel 73o (efter omnumreringen artikel 67) gradvis till att omfattas av gemenskapens behörighet. Den nya avdelningens bestämmelser om civilrättsligt samarbete har ett mer begränsat innehåll än de tidigare bestämmelserna.

Enligt stycket e skall rådet i enlighet med unionsfördraget besluta om åtgärder som rör polissamarbete och straffrättsligt samarbete i syfte att uppnå en hög säkerhetsnivå genom att förebygga och bekämpa brottslighet inom unionen. I motsats till de övriga områden som nämns i artikel 73 i är det inte frågan om områden som enligt avdelning IIIa överförs till gemenskapens behörighet. Bestämmelserna om polissamarbete och straffrättsligt samarbete ingår i avdelning VI i unionsfördraget och har behandlats ovan. Stycket e kan därför anses innebära, att i den mån som samarbetet för att upprätta ett område med frihet, säkerhet och rättvisa förutsätter polissamarbete och straffrättsligt samarbete, skall samarbetet genomföras såsom regeringssamarbete enligt bestämmelserna i avdelning VI i unionsfördraget.

Artikel 73j (efter omnumreringen artikel 62). Artikeln innehåller bestämmelser om slopande av kontroller vid inre gränser, passage av medlemsstaternas yttre gränser och villkoren för att medborgare i tredje land under en kort tid skall ha frihet att resa inom medlemsstaternas territorium.

Enligt den första punkten i artikeln skall

rådet inom fem år efter Amsterdamfördragets ikraftträdande besluta om åtgärder i syfte att i överensstämmelse med artikel 7a (efter omnumreringen artikel 14) säkerställa att det inte förekommer någon kontroll av personer, vare sig dessa är unionsmedborgare eller medborgare i tredje land, när de passerar inre gränser. Bestämmelsen kompletterar det nämda målet i stycket a i artikel 73i (efter omnumreringen artikel 61) om genomförandet av fri rörlighet för personer.

I den andra punkten ingår bestämmelser om åtgärder som avser passage av medlemsstaternas yttre gränser. Enligt punkt 2 a skall rådet inom fem år efter Amsterdamfördragets ikraftträdande besluta om åtgärder genom vilka fastställs normer och förfaranden som medlemsstaterna skall följa när de utför personkontroller vid sådana gränser. Bestämmelser om sådana åtgärder har beretts av medlemsstaterna inom ramen för det regeringssamarbete som bedrivs enligt avdelning VI i unionsfördraget. Kommissionen tog i januari 1994 initiativ till en konvention om personers rätt att passera medlemsstaternas yttre gränser (EGT nr C 11, 15.1.1994). Förhandlingarna om konventionen har dock ännu inte slutförts. Ett protokoll med anknytning till detta stycke i artikeln är protokollet nr 8, som regeringskonferensen på Finlands förslag fogade till EG-fördraget. I protokollet förbehåller sig medlemsstaterna behörighet att med tredje länder förhandla om och ingå statsfördrag om kontroll av yttre gränser. Fördragen skall vara förenliga med gemenskapsrätten och internationella avtal. I artikel 130r.4 (efter omnumreringen artikel 174) i EG-fördraget, som gäller miljön, samt i artikel 130y (efter omnumreringen artikel 181) som gäller utvecklingssamarbete, finns motsvarande bestämmelser om medlemsstaternas parallella behörighet att förhandla och ingå internationella avtal.

Punkt 2 b gäller regler om visering för vistelser som inte är avsedda att vara längre än tre månader. En del av bestämmelserna motsvarar bestämmelserna i gällande artikel 100c i EG-fördraget, vilka upphävs genom Amsterdamfördraget. De gällande bestämmelserna motsvaras av bestämmelserna om den s.k. negativa förteckning som nämns i punkt 2b i och som skall uppta de tredje länder vars medborgare är skyldiga att inneha visering samt av bestämmelserna om enhetlig utformning av viseringar enligt punkt 2b iii. Rådet har 1995 utfärdat en förordning (EG) nr 1683/95 om enhetlig utformning av visumhandlingar. Rådet har vidare 1995 utfärdat en förordning om de staters medborgare som bör ha visering då de reser över medlemsstaternas yttre gränser (EG) nr 2317/95. Europeiska gemenskapernas domstol har dock genom sitt beslut i juli 1997 (C-392/95) upphävt förordningen, eftersom denna hade godkänts utan att Europaparlamentet hade hörts på det sätt som fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen föreskriver. Enligt EG-domstolens beslut förblir dock förordningens verkan i kraft tills rådet utfärdar en ny förordning i ärendet.

Nya grupper av visumfrågor som omfattas av gemenskapens behörighet är den förteckning som enligt punkt 2 b i skall upprättas över länder vars medborgare är undantagna från kravet att inneha visering, förfaranden och villkor som medlemsstaterna enligt punkt 2 b ii skall iaktta för utfärdande av viseringar samt de regler för enhetlig utformning av viseringar som avses i punkt 2 b iv. Bestämmelser om beslutsprocessen ingår i artikel 73o (efter omnumreringen artikel 67).

Beslut i ärenden som redan nu omfattas av gemenskapens behörighet (enhetlig utformning av viseringar och den s.k. negativa förteckningen) skall rådet efter att Amsterdamfördraget har trätt i kraft anta med kvalificerad majoritet på förslag av kommissionen och efter att ha hört Europaparlamentet. Beslut som gäller förfaranden vid beviljande av visering och enhetlig utformning av visering skall rådet under en femårig övergångsperiod fatta enhälligt och därefter med kvalificerad majoritet och med tillämpning av medbeslutandeförfarandet. I övriga visumfrågor fattas beslutet under fem års tid enhälligt på initiativ av antingen kommissionen eller en medlemsstat.

Enligt punkt 3 besluter rådet om de åtgärder som anger villkoren för att medborgare i tredje land skall ha frihet att resa inom medlemsstaternas territorium under en tid av högst tre månader.

Till punkt 2 b i artikeln hör förklaring nr 16 som fogats till slutakten.

Artikel 73k (efter omnumreringen artikel 63). Artikeln innehåller bestämmelser om asyl- och invandringspolitik samt rätt för tredje länders medborgare att uppehålla sig i medlemsstaterna. Enligt punkt 1 i första stycket skall rådet inom fem år efter Amsterdamfördragets ikraftträdande på de områden som närmare anges i punkten besluta om

åtgärder som avser asyl, i enlighet med Genèvekonventionen (FördrS 77/1968) och det därtill anslutna protokollet från 1967 om flyktingars rättsliga ställning (FördrS 78/1968) samt andra relevanta fördrag.

Punkt 1 a i artikeln gäller kriterier och mekanismer för att avgöra vilken medlemsstat som har ansvaret för att pröva en asylansökan som en medborgare i tredje land har gett in i någon medlemsstat. Bestämmelsen motsvarar den s.k. Dublinkonventionen som Europeiska gemenskapens medlemsstater ingick år 1990 och som trädde i kraft från början av september 1997. Finland antog konventionen den 31 oktober 1997 och den trädde i kraft för Finlands vidkommande den 1 januari 1998.

Punkt 1 b gäller den rättsliga grunden för fastställande av miniminormer om mottagande av asylsökande i medlemsstaterna. Frågor om de förhållanden under vilka asylsökande mottas har hittills avhandlats inom samarbetet i rättsliga och inrikes frågor, men förhandlingarna har inte lett till att medlemsstaterna skulle ha antagit bestämmelser som avses i artikel K 3 (efter omnumreringen artikel 31) i unionsfördraget. Rådet antog dock i juni 1995 en resolution om miniminormer för mottagande av asylsökande (EGT nr C 274, 19.9.1996).

Med stöd av punkt 1 c skall inom gemenskapen antas miniminormer för när medborgare i tredje land skall betraktas som flyktingar. Eftersom gemenskapen endast har behörighet att fastställa miniminormer, kommer medlemsstaterna fortfarande att ha behörighet att på nationell nivå anta eller hålla fast vid en vidare definition av begreppet flykting än den som accepteras inom gemenskapen.

Rådet antog den 4 mars 1996 med stöd av artikel K 3 i unionsfördraget en gemensam ståndpunkt om harmoniserad användning av uttrycket ''flykting''. Genom denna ståndpunkt förenhetligas tolkningen av den definition av begreppet flykting som ingår i artikel 1 i Genèvekonventionen om flyktingars rättsliga ställning (EGT nr L 63, 13.3.1996). I Finland betraktas en person enligt 35 § utlänningslagen (378/1991) såsom flykting om han har tagits till Finland såsom en av Förenta Nationernas flyktingkommissarie godkänd flykting.

Punkt 1 d ger rådet en rättslig grund att fastställa miniminormer för medlemsstaternas förfaranden för att bevilja eller återkalla flyktingstatus. Även i denna fråga är gemenskapens behörighet följaktligen begränsad så, att den endast gäller fastställande av miniminormer. I finländsk lag ingår bestämmelserna om när flyktingskap upphör i 36 § utlänningslagen. Beslutet fattas av utlänningsverket.

Den andra punkten i artikeln gäller personer som är i behov av skydd. Enligt punkt 2 a skall rådet inom fem år efter Amsterdamfördragets ikraftträdande fastställa miniminormer för att ge tillfälligt skydd åt fördrivna personer (displaced persons) från tredje land eller åt personer som annars är i behov av internationellt skydd och vilka inte kan återvända till sitt ursprungsland. Bestämmelser om tillfälligt skydd har hittills inte antagits inom ramen för samarbetet i rättsliga och inrikes frågor. Kommissionen har med stöd av gällande artikel K 3 i unionsfördraget antagit ett intitiativ om gemensam ståndpunkt angående tillfälligt skydd åt fördrivna personer (KOM(97) 93 slutl.). Rådet handlägger fortfarande initiativet.

Frågan om tillfälligt skydd har aktualiserats inom Europeiska unionen särskilt till följd av de konflikter som har pågått i det forna Jugoslavien. Finland antog 1993 en speciallag (14/1993), med stöd av vilken ca 1600 personer fick uppehållstillstånd av vägande humanitära skäl samtidigt som deras ansökan om asyl lämnades utan prövning.

Punkt 2 b gäller ansvarsfördelning. Enligt bestämmelsen kan gemenskapen besluta om åtgärder för att främja en balans mellan medlemsstaternas insatser för att ta emot flyktingar och fördrivna personer och bära följderna av detta. Den femårstid inom vilken rådet enligt artikelns ingress skall besluta om åtgärderna gäller inte ansvarsfördelningsbeslut enligt stycket b. Rådet har med stöd av gällande artikel K 3 i unionsfördraget i september 1995 antagit en resolution om ansvarsfördelning vid mottagande av fördrivna personer och tillfälligt uppehälle för fördrivna personer (EGT nr C 262, 7.10.1995) samt en därtill ansluten resolution om beredskapsförfarande (EGT nr L 63, 13.3.1996).

Bestämmelserna om invandringspolitik ingår i punkt 3. Enligt punkt 3 a kan gemenskapen godkänna åtgärder som avser invandringspolitiken i fråga om villkor för inresa och bosättning för att utfärda visering för längre tid och uppehållstillstånd, inbegripet sådana som avser bestämmelser och förfarande i medlemsstaterna om familjeåter-

förening. Med stöd av den nya avdelningen i fördraget kan gemenskapen också vidta åtgärder mot olaglig invandring och olaglig bosättning. Gemenskapen har också behörighet att ange vilka åtgärder som behövs för återsändande av olagliga invandrare.

Rådet har hittills med stöd av gällande artikel K 3 i unionsfördraget antagit vissa invandrarpolitiska åtgärder. Rådet antog år 1994 en resolution om begränsning av rätten till inresa och vistelse för tredjelandsmedborgare till medlemsländerna för anställning (EGT nr C 274, 19.9.1996), en resolution om begränsningar för medborgare i tredje land när det gäller rätt till inresa och vistelse i medlemsstaternas territorier i syfte att bedriva verksamhet som egenföretagare (EGT nr C 274, 19.9.1996) och en resolution om tredje lands medborgares rätt till inresa och vistelse i Europeiska unionens medlemsstats territorium för studier (EGT nr C 274, 19.9.1996).

I fråga om olaglig invandring har rådet i december 1995 antagit en rekommendation om samråd och samarbete vid verkställighet av avvisning eller utvisning (EGT nr C 5, 10.1.1996). Dessutom antog rådet i november 1994 en rekommendation om en mall för återtagandeavtal mellan en medlemsstat och tredje land (EGT nr C 274, 19.9.1996) samt i juli 1995 en rekommendation om de vägledande principerna för upprättande av protokoll över genomförandet av återtagandeavtal (EGT nr C 274, 19.09.1996).

Enligt punkt 4 skall rådet besluta om åtgärder som fastställer de rättigheter och villkor enligt vilka medborgare i tredje land som är lagligen bosatta i en medlemsstat får bosätta sig i andra medlemsstater. Rådet antog i mars 1996 en resolution om den rättsliga ställningen för sådana medborgare i tredje land som under längre tid varit bosatta inom Europeiska unionens medlemsstats territorium (EGT nr C 80, 18.3.1996).

De åtgärder som rådet har beslutat om i fråga om invandringspolitik och rätt för medborgare i tredje land som är lagligen bosatta i en medlemsstat att bosätta sig i andra medlemsstater skall enligt det andra stycket i punkt 4 inte hindra någon medlemsstat från att på de berörda områdena behålla eller införa nationella bestämmelser som är förenliga med EG-fördraget och internationella avtal. Enligt det tredje stycket i samma punkt 4 gäller den femåriga övergångsperiod som föreskrivs i ingressen inte åtgärder som berör visering och uppehållstillstånd för längre tid eller rätten för medborgare i tredje land som är lagligen bosatta i en medlemsstat att bosätta sig i andra medlemsstater.

Till artikeln hör förklaring nr 17 och 18 vilka fogats till slutakten.

Kommissionen har den 29 september 1997 framfört på basen av den i kraftvarande artikel K 3.2 c ett förslag till rådets rättsakt om utarbetande av en konvention om bestämmelser för tredjelandsmedborgares rätt till inresa i medlemsstaterna (KOM(97) 387 slutl.). Avsikten med konventionen är att införa en gemensam strategi och invandringspolitik inom unionen samt att samla bestämmelserna för inresetillstånd för tredjelandsmedborgare i ett och samma juridiskt bindande dokument. Statsrådet har den 20 november 1997 till riksdagen insänt en skrivelse om kommissionens förslag (U53/1997 rd).

Artikel 73l (efter omnumreringen artikel 64). I artikeln ingår en bestämmelse om upprätthållandet av inre ordning samt en bestämmelse för det fall att medlemsstater försätts i en nödsituation som kännetecknas av en plötslig inströmning av medborgare i tredje länder. Bestämmelserna i den nya avdelningen skall enligt den första punkten i artikeln inte påverka medlemsstaternas ansvar för att upprätthålla lag och ordning och skydda den inre säkerheten (*ordre public*).

Om en eller flera medlemsstater försätts i en nödsituation som kännetecknas av en plötslig inströmning av medborgare i tredje länder, kan rådet enligt punkt 2 i artikeln med kvalificerad majoritet på förslag av kommissionen besluta om provisoriska åtgärder för en tid av högst sex månader till förmån för de berörda medlemsstaterna. Detta påverkar dock inte tillämpningen av punkt 1 i artikeln. Bestämmelsen reglerar delvis samma situation som bestämmelsen i artikel

73k.2 a (efter omnumreringen artikel 63) om tillfälligt skydd, men bestämmelsen i artikel 73l.2 är endast avsedd för nödsituationer. Dessutom är beslutsförfarandet enklare, eftersom beslutet om stödåtgärder kan fattas med kvalificerad majoritet. I motsats till vad som gäller övriga beslut med stöd av avdelning IIIa i EG-fördraget har kommissionen genast efter att Amsterdamfördraget har trätt i kraft ensamrätt att ta initiativ genom beslutsförslag till rådet.

Till punkt 1 i artikeln hör förklaring nr 19 som fogats till slutakten.

Artikel 73m (efter omnumreringen artikel 65). I artikeln ingår detaljerade bestämmelser

om civilrättsligt samarbete. Enligt artikel 73m a syftar samarbetet till att förbättra och förenkla systemet för gränsöverskridande delgivning av rättegångshandlingar och utomrättsliga handlingar, samarbete som rör bevisupptagning samt erkännande och verkställighet av domstolsavgöranden och utomrättsliga avgöranden i mål och ärenden av civil och kommersiell natur. Enligt artikel 73m b skall samarbetet också främja förenligheten mellan tillämpliga bestämmelser i medlemsstaterna om lagkonflikter och om domstolars behörighet. Enligt artikel 73m c är samarbetet också avsett att undanröja sådant som hindrar civilrättsliga förfaranden från att fungera väl, om nödvändigt genom att främja förenligheten mellan civilprocessrättsliga regler som är tillämpliga i medlemsstaterna.

Samtliga ovan nämnda samarbetsområden omfattas av kravet att åtgärden skall gälla frågor med gränsöverskridande följder. Dessutom skall åtgärden vara av behov för att den inre marknaden skall fungera väl.

De nya bestämmelserna om civilrättsligt samarbete är snävare än de gällande bestämmelserna i unionsfördraget. Den gällande bestämmelsen om civilrättsligt samarbete i artikeln K 1 i unionsfördraget är vittgående. Den enda begränsningen är att samarbetet skall förverkliga unionens mål. I den nya artikeln 73m i EG-fördraget ingår däremot flera bestämmelser som begränsar samarbetet.

En betydande begränsning är också att erkännandet och verkställigheten av domar endast gäller avgöranden i mål och ärenden av civil och kommersiell natur. Den nya avdelningen gäller således inte samarbetet för verkställighet av familjerättsliga avgöranden, vilket under unionsfördragets giltighetstid har baserat sig på bestämmelserna i avdelning VI. Det familjerättsliga samarbetet har dock inte helt uteslutits ur EG-fördraget, utan när Amsterdamfördraget har trätt i kraft, kan samarbetet för erkännande och verkställighet av familjerättsliga avgöranden basera sig på artikel 220 (efter omnumreringen artikel 293) i EG-fördraget, som inte ändras genom Amsterdamfördraget. Enligt artikeln skall medlemsstaterna, i den utsträckning det är nödvändigt, inleda förhandlingar med varandra i syfte att till förmån för sina medborgare säkerställa bl.a. förenkling av formaliteter för ömsesidigt erkännande och verkställighet av rättsliga avgöranden och skiljedomar.

I de fördrag som unionen grundar sig på ingår inga uttryckliga bestämmelser om rättegång i tvistemål. Den grundläggande bestämmelsen om kravet på laglig rättegång ingår i artikel 6 i Romkonventionen av den 4 november 1950 om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna (FördrS 18—19/1990). Enligt artikeln betraktas såsom en garanti för förverkligandet av mänskliga rättigheter och grundläggande friheter att var och en inom en skälig tid är berättigad till en rättvis och offentlig rättegång inför en oavhängig och opartisk domstol som upprättats enligt lag, när det gäller att pröva hans rättigheter och skyldigheter eller anklagelser mot honom för brott. Dessa principer framgår också av medlemsstaternas gemensamma konstitutionella tradition och hör till de viktigaste kännetecknen på en rättsstat.

Rättsskyddets betydelse på den gemensamma marknaden har även beaktats i ovan nämnda artikel 220 (efter omnumreringen artikel 293) i EG-fördraget. I artikeln förutsätts att medlemsstaterna skall inleda förhandlingar med varandra i syfte att säkerställa att inte medborgare i en annan medlemsstat diskrimineras när det gäller åtnjutande och skydd av rättigheter.

Att de mänskliga rättigheterna och grundläggande friheterna garanteras är en naturlig del av målen för rättskipning och förvaltning. Fri rörlighet för varor, personer, kapital och tjänster medför allt fler gränsöverskridande avtalsförhållanden och familjeförhållanden mellan personer i olika medlemsstater. Rätt skipas nationellt, men medlemsstaterna är skyldiga att se till att domstolarna (courts or tribunals) i de olika medlemsstaterna ger individen ett tillräckligt rättsskydd.

Till artikeln hör förklaring nr 20 som fogats till slutakten.

Civilrättsligt samarbete mellan medlemsstaterna

Innan unionsfördraget trädde i kraft existerade inget civilrättsligt samarbete mellan medlemsstaterna inom ramen för gemenskapens institutioner. Medlemsstaterna samarbetade genom konventioner, av vilka de viktigaste civilrättsliga konventionerna är den konvention som medlemsstaterna den 27 september 1968 ingick i Bryssel om domstols behörighet och om verkställighet av domar på privaträttens område (nedan Brysselkonventionen, EGT nr C 15, 15.1.1997, s. 30) samt

den konvention som de ingick i Rom den 19 juni 1980 om tillämplig lag för avtalsförpliktelser (nedan Romkonventionen, EGT nr C 15, 15.1.1997, s. 70).

Brysselkonventionen syftar till att underlätta ömsesidigt erkännande och ömsesidig verkställighet av domar i de stater som hör till de europeiska gemenskaperna. Till konventionen har fogats ett protokoll som undertecknades i Luxemburg den 3 juni 1971 (EGT nr C 15, 15.1.1997, s. 10) och som ger Europeiska gemenskapernas domstol behörighet att i enlighet med protokollet och på begäran av de nationella domstolarna meddela förhandsavgöranden om tolkningen av konventionen.

Samtliga medlemsstater i unionen utom Österrike, Sverige och Finland har ratificerat den ovan nämnda Brysselkonventionen samt det till konventionen fogade protokollet. Konventionen om Österrikes, Sveriges och Finlands tillträde till Brysselkonventionen och protokollet undertecknades den 29 november 1996 (EGT nr C 15, 15.1.1997, s.1).

Romkonventionen fortsätter det förenhetligande av internationell privaträttslig lagstiftning som inleddes genom Brysselkonventionen. Konventionen bestämmer vilka regler som skall iakttas i fråga om tillämplig lag för avtalsförpliktelser. Till Romkonventionen har fogats två den 19 december 1988 undertecknade protokoll (EGT nr C 15, 15.1.1997, s. 60), som ger Europeiska gemenskapernas domstol en viss behörighet att tolka Romkonventionen samt andra handlingar som nämns i det första av de två protokoll som undertecknades år 1988.

Samtliga medlemsstater i unionen utom Österrike, Sverige och Finland har ratificerat den ovan nämnda Romkonventionen och Romkonventionen trädde internationellt i kraft den 1 april 1991. Protokollen har däremot inte ännu trätt i kraft. Konventionen om Österrikes, Sveriges och Finlands tillträde till Romkonventionen och protokollen undertecknades den 29 november 1996 (EGT nr C 15, 15.1.1997, s. 53).

Även utanför Europeiska unionen har viktiga konventioner på området för civilrättsligt samarbete ingåtts. Dessa har närmare beskrivits i detaljmotiveringen till artikel K 1 i regeringens proposition om Finlands anslutning till Europeiska unionen (RP 135/1994 rd). De viktigaste konventionerna har utarbetats under Haagkonferensen för internationell privaträtt: konventionen om delgivning i utlandet av handlingar i mål och ärenden av civil eller kommersiell natur (Haagkonventionen, FördrS 51/1969), konventionen om bevisupptagning i utlandet i mål och ärenden av civil och kommersiell natur (FördrS 37/1976) samt konventionen om internationell rättshjälp (FördrS 47/1988).

Under den tid då unionsfördraget har varit i kraft har det civilrättsliga samarbetet mellan medlemsstaterna grundat sig på bestämmelserna i avdelning VI i unionsfördraget. Medlemsstaterna har undertecknat en konvention om delgivning i Europeiska unionens medlemsstater av handlingar i mål och ärenden av civil eller kommersiell natur (antagen den 26 maj 1997, EGT nr C 261, 27.8.1997). Konventionen kompletterar den ovan nämnda Haagkonventionen (FördrS 51/1969).

Medlemsstaterna håller också på med att utarbeta en konvention om domstols behörighet samt om erkännande och verkställighet av domar i äktenskapsmål (nedan kallad den andra Brysselkonventionen). Avsikten är att konventionen till sin struktur och ledande principer i tillämpliga delar skall motsvara den ovan nämnda Brysselkonventionen. Avsikten är att anta konventionen i maj 1998.

I november 1997 tillsattes även en skild *ad hoc* -arbetsgrupp vars uppgift är att granska bestämmelserna i Brysselkonventionen samt den i Lugano den 16 september 1988 antagna konventionen (FördrS 43—44/1993). Parter till Luganokonventionen är även stater utanför unionen. Innehållet i konventionen motsvarar till stora delar innehållet i Brysselkonventionen. Till den redan nämnda *ad hoc* -arbetsgruppen har utöver konventionsstaterna även en stat utanför unionen kallats att delta med observatörsstatus.

Inom området för avdelning VI i unionsfördraget har också våren 1997 tillsatts en arbetsgrupp som givits namnet ”en europeisk verkställighetsgrund” (European Enforcement Order). Avsikten är att effektivera och förenkla verkställigheten av civila domar. Arbetsgruppen undersöker möjligheterna att påskynda verkställigheten av i en medlemsstat givna domar som gäller penningfordringar i de övriga medlemsländerna.

Lagstiftningen i Finland och behovet av ändringar

De viktigaste bestämmelserna inom området för civilrättligt samarbete ingår delvis i

den interna lagstiftningen i Finland (lagen om samverkan mellan finska och utländska myndigheter vid rättegång samt om verkställighet i vissa fall av utländsk domstols beslut, 171/1921), delvis i de ovan nämnda tre konventioner som har antagits inom ramen för Haagkonferensen om internationell privaträtt (FördrS 51/1969, 37/1976 och 47/1988). Dessutom har Finland en lag om tillämplig lag vid avtal av internationell karaktär (466/1988).

Finland har på ovan nämnt sätt undertecknat konventioner om tillträde till Brysselkonventionen och Romkonventionen, vilka har ingåtts mellan unionens medlemsstater. Propositioner om godkännandet av dessa konventioner har för avsikt att avlåtas till riksdagen i februari 1998. Att dessa konventioner bringas i kraft i Finland medför inga större innehållsmässiga ändringar i vår lagstiftning.

I förhållandet till de övriga medlemsstaterna inom unionen tillämpar Finland den ovan nämda Luganokonventionen om domstols behörighet och om verkställighet av domar på privaträttens område, vars innehåll i stor utsträckning motsvarar Brysselkonventionen.

De nya bestämmelserna om civilrättsligt samarbete i avdelning III a förutsätter inte direkt ändringar i lagstiftningen i Finland. De former av civilrättsligt samarbete som nämns i artikel

73m samt de samarbetsformer som gäller tillnärmning av bestämmelserna om rättegången i tvistemål kan dock i framtiden medföra åtgärder som kräver ändring av den nationella lagstiftningen.

Artikel 73n (efter omnumreringen artikel 66). Enligt artikeln skall rådet vidta åtgärder för att säkerställa samarbete mellan de relevanta enheterna i medlemsstaternas förvaltningar inom de områden som omfattas av avdelningen samt mellan dessa enheter och kommissionen. Åtgärderna vidtas enligt förfarandet i artikel 73o (efter omnumreringen artikel 67).

Artikel 73o (efter omnumreringen artikel 67). Artikeln innehåller bestämmelser om beslutsordningen för de frågor som berörs i den nya avdelningen i fördraget.

Enligt artikel 73o.1 skall beslut som grundar sig på bestämmelserna i denna avdelning i fördraget under en övergångsperiod av fem år fattas enhälligt av rådet. Besluten kan fattas på förslag av kommissionen, men under övergångsperioden också med anledning av initiativ från medlemsstaterna. Dessutom skall Europaparlamentet höras innan beslutet fattas. Om rådet försummar detta, gör det sig skyldigt till ett formellt fel, som kan leda till att beslutet ogiltigförklaras (jfr ärendet 138/79, ECR 1980, s. 3333). Avsevärda ändringar i beslutsförslaget efter att parlamentet första gången har hörts medför också att parlamentet skall höras på nytt (jfr ärende C-388/92, Saml 1994, s. I-2067). Parlamentets yttrande är inte bindande för rådet när det godkänner åtgärder.

I artikel 73o.2 föreskrivs hur beslut fattas efter den femåriga övergångstiden. Efter övergångstiden skall rådet fatta beslut enbart på förslag av kommissionen. Kommissionen är skyldig att handlägga framställningar från medlemsstaterna om att förslag skall föreläggas rådet, men inte skyldig att framlägga förslaget för kommissionen. Bestämmelsen motsvarar artikel

100c.4 om visering i EG-fördraget, vilken upphävs genom Amsterdamfördraget.

När fem år har förflutit efter att Amsterdamfördraget trädde i kraft, skall rådet bestämma huruvida medbeslutandeförfarandet i artikel 189b (efter omnumreringen artikel 251) skall tas i bruk på samtliga områden eller en del av de områden som omfattas av denna avdelning. Samtidigt övergår rådet också till att fatta beslut med kvalificerad majoritet. Dessutom kan rådet, om det så önskar, anpassa bestämmelserna om domstolens behörighet enligt artikel 73p (efter omnumreringen artikel 68). Beslutet fattar rådet enhälligt efter att ha hört Europaparlamentet. Övergången till medbeslutandeförfarandet förstärker betydligt Europaparlamentets ställning.

I artikel 73o.3 föreskrivs vissa undantag som gäller beslutsförfarandet i frågor som redan nu omfattas av artikel 100c i EG-fördraget. Efter att Amsterdamfördraget har trätt i kraft skall rådet med kvalificerad majoritet på förslag av kommissionen och efter att ha hört Europaparlamentet besluta om åtgärder som avses i artikel 73j.2 b ii och 73j.2 b iv (efter omnumreringen artikel 62), dvs. vilka länders medborgare som är skyldiga att inneha visering (den s.k. negativa förteckningen) samt om enhetlig utformning av viseringar.

I övriga viseringsärenden, förfaranden för utfärdande av viseringar samt ärenden som gäller regler för enhetligt utformade vise-

ringar (artikel 73j.2 b ii och 73j.2 b iv) fattar rådet under fem års tid beslut enligt huvudregeln i artikel 73o.1, dvs. enhälligt efter att ha hört Europaparlamentet. Därefter övergår man i dessa ärenden utan särskilt beslut till medbeslutandeförfarande enligt artikel 189b.

Till artikeln hör förklaring nr 21 som fogats till slutakten.

Artikel 73 p (efter omnumreringen artikel 68). I artikeln finns bestämmelser om gemenskapernas domstols behörighet att meddela förhandsavgöranden i de frågor som regleras i avdelning IIIa (efter omnumreringen avdelning IV).

På avdelningen tillämpas under vissa förutsättningar bestämmelserna i artikel 177 (efter omnumreringen artikel 234). Enligt artikel 73p.1 skall den domstol som är högsta rättsinstans i en medlemsstat av Europeiska gemenskapernas domstol begära förhandsavgörande om giltigheten eller tolkningen av rättsakter som grundar sig på bestämmelserna i denna avdelning, om den förstnämnda domstolen anser att beslut i frågan är nödvändigt för att döma i saken.

Artikeln om Europeiska domstolens behörighet att meddela förhandsavgöranden har samma utformning som det ovan i motiveringen till artikel 73m (efter omnumreringen artikel 65) nämnda till Brysselkonventionen fogade protokollet om Europeiska gemenskapernas domstols tolkning av konventionen. Enligt protokollet är medlemsstaternas högsta domstolar skyldiga att begära förhandsavgöranden om tolkningen av Brysselkonventionen när detta är nödvändigt för att döma i saken.

Till den konvention om delgivning av handlingar i Europeiska unionens medlemsstater som har utarbetats för de områden som omfattas av avdelning VI i unionsfördraget har också fogats ett den 26 maj 1997 undertecknat protokoll om Europeiska gemenskapernas domstols behörighet att tolka konventionen (EGT nr C 261, 27.8.1997). Protokollet motsvarar det protokoll som har fogats till Brysselkonventionen.

Europeiska gemenskapernas domstols behörighet har begränsats i ett fall som anges i artikel 73p.2. Domstolen är inte behörig att döma i frågor som rör sådana åtgärder eller beslut enligt artikel 73j.1 (efter omnumreringen artikel 62) som gäller upprätthållande av lag och ordning (*ordre public*) och skydd av den inre säkerheten. Bestämmelsen i artikel 73j.1 gäller personkontroll av unionsmedborgare eller medborgare i tredje land i samband med överskridande av inre gränser. En motsvarande bestämmelse ingår också i ovan nämnda artikel K 5 (efter omnumreringen artikel 33) samt artikel K 7.5 (efter omnumreringen artikel 35) i avdelning VI i unionsfördraget.

Ett nytt tolkningsförfarande tas i bruk enligt artikel 73p.3. Enligt bestämmelsen får rådet, kommissionen eller en medlemsstat begära att Europeiska gemenskapernas domstolen meddelar ett förhandsavgörande om tolkningen av avdelning III a eller av rättsakter som beslutats av gemenskapens institutioner på grundval av denna avdelning. Till skillnad från vad som föreskrivs i artikel 177 i EG-fördraget förutsätts alltså inte att ett konkret ärende är anhängigt vid någon nationell domstol. Förfarandet påminner om det förfarande med yttrande av Europeiska gemenskapernas domstol som enligt artikel 228.6 (efter omnumreringen artikel 300) i EG-fördraget skall tillämpas vid förhandlingar om avtal mellan gemenskapen och tredje länder eller internationella organisationer. Enligt bestämmelsen får rådet, kommissionen eller en medlemsstat på förhand inhämta Europeiska gemenskapernas domstols yttrande över huruvida ett tilltänkt avtal är förenligt med bestämmelserna i EG-fördraget. Ett särdrag i förfarandet enligt nya artikel 73p är att rättsverkningarna av avgöranden som Europeiska gemenskapernas domstol meddelar med anlitande av tolkningsförfarandet är förknippade med en tidsbegränsning. Tolkningsavgöranden tillämpas nämligen inte på sådana domstolsavgöranden i medlemsstaterna som har vunnit laga kraft. Begränsningen innebär bl.a. att tolkningsavgörandet t.ex. inte kan anlitas såsom grund för återbrytande av lagakraftvunnen dom.

Artikel 73q (efter omnumreringen artikel 69). I artikeln finns bestämmelser om hur protokollet om Förenade kungarikets och Irlands ställning och protokollet om Danmarks ställning skall beaktas vid tillämpningen av avdelning IIIa (efter omnumreringen avdelning IV) i EG-fördraget. Huvudregeln är att bestämmelserna i avdelning IIIa inte skall påverka nämnda länders ställning och Förenade kungariket, Irland och Danmark skall endast delta i de med stöd av den nya avdelningen antagna åtgärder som de enligt de särskilda bestämmelserna i nämnda protokoll har meddelat sig godkänna. För Danmarks vidkommande tillämpas dock enligt artikel 4

i protokollet om Danmarks ställning vissa av viseringsbestämmelserna i artikel 73j (efter omnumreringen artikel 62), dvs. åtgärder för att bestämma de tredje länder vars medborgare är skyldiga att ha visering när de passerar medlemsstaternas yttre gränser samt åtgärder som avser en enhetlig utformning av viseringar. Dessa bestämmelser ingår i gällande artikel 100c.1 och 100c.3 i EG-fördraget. I protokollet om Förenade kungarikets och Irlands ställning ingår inget motsvarande undantag.

Lagstiftningen i Finland och behovet av ändringar

Enligt avdelning IIIa har gemenskapen behörighet att såväl utfärda författningar som är direkt tillämpliga i medlemsstaterna som att utfärda författningar vilka förpliktar den finländska lagstiftaren att vidta lagstiftningsåtgärder som förverkligar målsättningarna i gemenskapens ifrågavarande bestämmelser. De bestämmelser som antas inom gemenskapen begränsar Finlands behörighet att meddela författningar inom de områden som avdelningen omfattar. Gemenskapens lagstiftningsbehörighet begränsas dock genom att artiklarna i detalj anger behörigheten i fråga om varje enskild grupp av ärenden. I flera frågor (t.ex. mottagande av flyktingar och beviljande av flyktingstatus) har gemenskapen endast behörighet att fastställa miniminormer.

Bestämmelser om de frågor som regleras i denna avdelning i fördraget ingår åtminstone i utlänningslagen (378/1991).

På nämnda grunder hör bestämmelserna i avdelningen till området för lagstiftningen. Den inverkan som bestämmelserna i avdelningen har på lagstiftningsordningen för lagförslaget i propositionen berörs nedan i det avsnitt av propositionen som behandlar nämnda fråga.

Avdelning IV (efter omnumreringen avdelning V) — Transporter

Artikel 75 (efter omnumreringen artikel 71). Enligt gällande punkt 1 i artikeln skall rådet enligt förfarandet i artikel 189c (efter omnumreringen artikel 252) och efter att ha hört Ekonomiska och sociala kommittén samt efter att ha tagit i betraktande de särdrag som gäller trafiken fastställa regler för transporter. Genom Amsterdamfördraget ändras artikeln så, att medbeslutandeförfarandet i artikel 189b (efter omnumreringen artikel 251) skall tillämpas. Dessutom skall förutom Ekonomiska och sociala kommittén också Regionkommittén höras.

Avdelning V (efter omnumreringen avdelning VI) — Gemensamma regler om konkurrens, beskattning och tillnärmning av lagstiftning

Kapitel 3 — Tillnärmning av lagstiftning

Artikel 100a (efter omnumreringen artikel 95). Genom Amsterdamfördraget ersätts punkterna 3—5 i artikel 100a. i fördraget med nya 3—10 punkter. Med stöd av artikel 100a meddelas gemenskapens bestämmelser som syftar till att upprätta den inre marknaden. Av miljöbestämmelserna meddelas t.ex. ca en femtedel med stöd av artikel 100a. Likaså har gemenskapen meddelat talrika bestämmelser inom området för folkhälsan, vilka har gällt kemikalier, läkemedel, medicinsk apparatur, maskiner och andra anordningar. Dessutom finns ett förslag om att ett direktiv om förbjudande av tobaksreklam skall utfärdas med stöd av artikel 100a.

Enligt gällande artikel 100a.3 skall kommissionen i sina förslag om hälsa, säkerhet samt miljö- och konsumentskydd utgå från en hög skyddsnivå. Enligt Amsterdamfördraget fogas till artikeln ett tillägg om att särskilt beakta ny utveckling som grundas på vetenskapliga fakta. Tillägget innebär att kommissionen skall utarbeta förslag för lösning av nya problem på nivån för gemenskapen, när vetenskapliga fakta om problemen finns att tillgå. Till artikel 100a.3 fogas också ett tillägg enligt vilket förutom kommissionen också Europaparlamentet och rådet inom ramen för sina respektive befogenheter skall sträva efter att nå ovan nämnda mål. I praktiken innebär detta att Europaparlamentet och rådet förpliktas att i sin verksamhet utgå från en hög skyddsnivå när beslut fattas.

Enligt den s.k. miljögarantibestämmelsen i gällande artikel 100a.4 i EG-fördraget kan en medlemsstat på de grunder som uppräknas i artikel 36 (efter omnumreringen artikel 30) eller orsaker som avser miljö- eller arbetsmiljöskydd tillämpa nationella bestämmelser som avviker från de bestämmelser för den inre marknaden som gemenskapen har antagit med kvalificerad majoritet och i stället iaktta en strängare skyddsnivå. Dessa nationella bestämmelser skall anmälas till kommissionen, som skall pröva om de nationella

bestämmelserna är ett medel för godtycklig diskriminering eller innebär förtäckta handelshinder. Om kommissionen eller en annan medlemsstat anser att förstnämnda medlemsstat missbrukar sin möjlighet att tillämpa strängare reglering, kan den hänskjuta ärendet till Europeiska gemenskapernas domstol. Det normala förfarandet i artiklarna 169 och 170 (efter omnumreringen artikel 226 och 227) i EG-fördraget bör i så fall inte tillämpas.

Bestämmelserna i artikel 100a.4 har i praktiken visat sig ge stort rum för tolkning. Genom ändringar i fördraget försöker man precisera förutsättningarna för tillämpning av artikel 100 a.

Enligt nya artikel 100a.4 skall medlemsstatens rätt att hålla strängare nationella bestämmelser i kraft inte bara gälla rådets utan också kommissionens bestämmelser i syfte att upprätta en inre marknad. Enligt den nya bestämmelsen skall också medlemsstaten anmäla både sina strängare nationella bestämmelser och skälen för att behålla dessa till kommissionen. Genom detta tillägg skriver man i fördraget in en princip som innebär att eftersom artikel 100a.4 utgör ett undantag från systemets grundläggande principer, har den medlemsstat som vidtar ovan nämnda åtgärder bevisbördan för att undantaget är förenligt med gemenskapsrätten. Dessutom stryks den bestämmelse i artikel 100a.4 som innebär att medlemsstaten endast får göra undantag från sådana bestämmelser för upprättandet av en inre marknad som har antagits med kvalificerad majoritet.

I praktiken har det varit oklart huruvida endast de medlemsstater som har röstat mot en harmoniseringsåtgärd skall ha rätt att hålla fast vid en strängare reglering. För de länder som utgår från en s.k. hög skyddsnivå är det inte nödvändigtvis ändamålsenligt att rösta mot godkännandet av nya direktiv som kan förbättra den genomsnittliga skyddsnivån på gemenskapens område. Sådana situationer kan inträffa allt oftare när unionen utvidgas. Efter ändringen av artikeln är det klart att en medlemsstat har rätt att åberopa undantag som avses i punkterna 4 och 5 oberoende av om medlemsstaten har röstat mot harmoniseringsåtgärden eller inte.

Enligt nya punkt 5 har medlemsstaterna utöver vad som föreskrivs i punkt 4 dessutom rätt att, efter att rådet eller kommissionen har beslutat om en harmoniseringsåtgärd, införa nationella bestämmelser grundade på nya vetenskapliga belägg med anknytning till miljöskydd eller arbetsmiljöskydd för att lösa ett problem som är specifikt för den medlemsstaten. Medlemsstaten skall underrätta kommissionen även om dessa bestämmelser och skälen för att införa dem. Möjligheten att införa nya nationella bestämmelser begränsas tydligt till problem som har uppkommit efter att beslutet om harmoniseringsåtgärden fattades. Bestämmelserna skall basera sig på sådana nya vetenskapliga belägg som gemenskapen inte har haft möjlighet att beakta vid beredningen av harmoniseringsåtgärden. De strängare bestämmelserna skall också till karaktär vara regionala, dvs. de skall gälla problem som inte kräver reglering på gemenskapsnivå.

Ändringen skall ses mot bakgrund av miljöproblemens karaktär, som inte nödvändigtvis visar sig genast när beslutet om åtgärden tas. Den snabba vetenskapliga och teknologiska utvecklingen kan också leda till att gemenskapens bestämmelser om tekniska föreskrifter till någon del konstateras vara misslyckade och tillämpningen av dem icke önskvärd. Då kan det uppstå behov av nationella bestämmelser, särskilt eftersom det kan vara en långsam process att ändra gemenskapsbestämmelserna. Om medlemsstaterna inte skulle ha möjlighet att anta strängare nationella bestämmelser efter att tillnärmningsåtgärder har genomförts, skulle medlemsstater som har avbrutit beredningen av egna nationella bestämmelser i väntan på att gemenskapen skall godkänna ifrågavarande bestämmelser utan egen förskyllan komma i en ofördelaktig situation.

Enligt nya artikel 100a.6 skall kommissionen inom sex månader efter en sådan anmälan som avses i punkterna 4 och 5 godkänna eller förkasta de ifrågavarande nationella bestämmelserna, efter att först ha förvissat sig om att dessa inte utgör ett medel för godtycklig diskriminering eller innebär förtäckta handelshinder mellan medlemsstaterna eller kommer att utgöra ett hinder för den inre marknadens funktion.

Om kommissionen inte fattar beslut inom denna sexmånadersperiod, skall de nationella bestämmelser som avses i punkterna 4 och 5 anses godkända. Dock kan kommissionen, om det är berättigat på grund av frågans komplexitet och om det inte finns någon fara för människors hälsa, meddela den berörda medlemsstaten att den period som avses i denna punkt kan förlängas med ytterligare högst sex månader.

I gällande artikel 100a uppställs ingen bestämd tid inom vilken kommissionen skall fatta sitt beslut. Det är dock motiverat att en bestämd tid sätts ut, eftersom Europeiska gemenskapernas domstol i ärendet 41/93 som Frankrike väckte mot kommissionen (Saml.1994, s. I-1829) har ansett att medlemsstaten kan tillämpa sin strängare reglering först efter att kommissionen har konstaterat att denna är förenligt med artikel 100a.4.

Till de villkor som skall vara uppfyllda för att en medlemsstat skall få tillämpa nationella bestämmelser som avviker från en harmoniseringsåtgärd fogas genom Amsterdamfördraget bestämmelsen att den nationella regleringen inte får utgöra ett hinder för den inre marknadens funktion.

Om en medlemsstat i enlighet med artikel 100a.6 bemyndigas att behålla eller införa nationella bestämmelser som avviker från en harmoniseringsåtgärd, skall enligt artikel 100a.7 kommissionen omedelbart undersöka om den skall föreslå en anpassning av den åtgärden. I praktiken innebär detta att kommissionen blir skyldig att pröva huruvida också gemenskapen borde ändra sina bestämmelser.

I artikel 100a.8 ingår en ny bestämmelse om att en medlemsstat skall ha möjlighet att ta upp ett särskilt problem som rör folkhälsan på ett område som tidigare har varit föremål för harmoniseringsåtgärder. När kommissionen har gjorts uppmärksam på saken, skall den omedelbart undersöka om den skall föreslå rådet lämpliga åtgärder.

Nya artikel 100a.9 motsvarar gällande artikel 100a.4 tredje stycket i EG-fördraget. Om kommissionen eller medlemsstaten anser att en annan medlemsstat missbrukar sina befogenheter enligt denna artikel, skall den hänskjuta ärendet direkt till domstolen.

Nya artikel 100a.10 motsvarar gällande artikel 100a.5 om behövliga skyddsklausuler.

Artikel 100c. Artikeln gäller gemenskapens visumpolitik. Eftersom visumbestämmelserna överförs till avdelning IIIa (efter omnumreringen avdelning IV), som genom Amsterdamfördraget fogas till EG-fördraget, upphävs artikeln såsom betydelselös. Avdelning IIIa i Amsterdamfördraget gäller visering, asyl, invandring och annan politik som rör fri rörlighet för personer.

Artikel 100d. I artikeln anges hur den samordningskommitté som avses i gällande artikel K 4 skall bidra till gemenskapens visumpolitik. Artikeln upphävs för att den mister sin betydelse när bestämmelserna om visumpolitik genom Amsterdamfördraget överförs till den avdelning IIIa (efter omnumreringen avdelning IV), som fogas till EG-fördraget och nämnda samordningskommitté inte har behörighet på det område som avdelning IIIa gäller.

Avdelning VIa (efter omnumreringen avdelning VIII) — Sysselsättning

Artikel 109n (efter omnumreringen artikel 125). Enligt artikeln skall medlemsstaterna och gemenskapen arbeta för en samordnad sysselsättningsstrategi och särskilt för att främja en kvalificerad, utbildad och anpassningsbar arbetskraft och en arbetskraft som är mottaglig för ekonomiska förändringar i syfte att uppnå en hög nivå i fråga om sysselsättning. Artikeln går inte närmare in på innehållet i sysselsättningsstrategin utan den skall bestämmas senare utifrån det praktiska arbetet. En samordnad sysselsättningsstrategi kräver dock att medlemsstaterna arbetar för att samordna sin nationella sysselsättningspolitik.

Artikel 109o (efter omnumreringen artikel 126). Punkt 1 föreskriver att medlemsstaterna genom sin sysselsättningspolitik skall bidra till de mål som avses i artikel 109n (efter omnumreringen artikel 125), nämligen en hög sysselsättningsnivå samt arbetskraftens och arbetsmarknadernas utveckling på ett sätt som stämmer överens med de allmänna riktlinjer för medlemsstaternas och gemenskapens ekonomiska politik enligt vad som godkänts i artikel 103.2 (efter omnumreringen artikel 99).

Artiklarna 109o och 109q (efter omnumreringen artikel 128) i EG-fördraget sammanför den ekonomiska politiken och sysselsättningsstrategierna. Enligt artikel 109q skall medlemsstaterna i sin ekonomiska politik beakta, det vill säga integrera sysselsättningsaspekterna när de utformar och genomför sin sysselsättningspolitik mot bakgrund av de allmänna riktlinjerna för sysselsättningen. En god ekonomisk politik är en fundamental förutsättning för att medlemsstaterna skall kunna säkerställa en hög nivå i fråga om sysselsättningen. Bestämmelsen förpliktar därtill medlemsstaterna att arbeta för att uppnå en hög sysselsättningsnivå.

Enligt punkt 2 skall medlemsstaterna betrakta främjande av sysselsättningen som en fråga av gemensamt intresse och skall inom

rådet samordna sina åtgärder i detta hänseende. Åtgärderna skall samordnas i enlighet med bestämmelserna i artikel 109q och med beaktande av nationell praxis i fråga om arbetsmarknadens parters ansvar.

Som bakrund till denna bestämmelse finns vetskapen om att då medlemsstaternas ekonomier och marknader integreras och framför allt då den ekonomiska och monetära unionen genomförts är medlemsstaterna även när det gäller sysselsättningen i allt högre grad beroende av varandras aktiviteter till följd av den ekonomiska integrationen och den samordnade marknaden. Insatser för att främja sysselsättningen i en medlemsstat påverkar i allt större utsträckning också de övriga medlemsstaterna. Det spelar således en roll för arbetsmarknaden i de övriga medlemsstaterna om en medlemsstat bedriver en aktiv sysselsättningspolitik eller inte. Det är inte uteslutet att det kan komma att uppstå konkurrens om arbetstillfällena mellan medlemsstaterna till följd av statliga stöd.

Artikel 109p (efter omnumreringen artikel 127). I punkt 1 sägs att gemenskapen skall bidra till en hög sysselsättningsnivå genom att uppmuntra samarbete mellan medlemsstaterna och genom att, när det är nödvändigt, komplettera dessa åtgärder. Därvid skall dock medlemsstaternas befogenheter respekteras. Punkt 2 föreskriver att målet att uppnå en hög sysselsättningsnivå skall beaktas, integreras i allt väsentligt när gemenskapens politik och verksamhet utformas och genomförs.

Trots att det alltjämt kommer att vara medlemsstaterna som har huvudansvaret för sysselsättningspolitiken är det angeläget att gemenskapen i sin verksamhet tar hänsyn till sysselsättningsaspekterna och stödjer medlemsstaterna i deras sysselsättningsfrämjande arbete.

Artikel 109q (efter omnumreringen artikel 128). Artikeln lägger fast formerna för den gemensamma sysselsättningsstrategin. Punkt 1 framhåller att Europeiska rådet varje år skall överväga sysselsättningssituationen i gemenskapen och anta slutsatser i fråga om denna på grundval av en gemensam årsrapport från rådet och kommissionen.

Enligt punkt 2 skall rådet på grundval av Europeiska rådets slutsatser lägga fast riktlinjer, som medlemsstaterna skall beakta i sin sysselsättningspolitik. Dessa riktlinjer skall stämma överens med de allmänna riktlinjer för den ekonomiska politiken som antas enligt artikel 103.2 (efter omnumreringen artikel 99). Rådet skall lägga fast riktlinjerna med kvalificerad majoritet på förslag av kommissionen och efter att ha hört Europaparlamentet, Ekonomiska och sociala kommittén, Regionkommittén och den sysselsättningskommitté som avses i artikel 109s (efter omnumreringen artikel 130).

I punkt 3 föreskrivs att varje medlemsstat till rådet och kommissionen skall överlämna en årsrapport om de viktigaste åtgärder som den har vidtagit för att genomföra sin sysselsättningspolitik. Enligt punkt 4 skall rådet varje år på grundval av rapporterna granska genomförande av medlemsstaternas sysselsättningspolitik. Sysselsättningskommittén skall först lämna sina synpunkter på frågan till rådet. Rådet skall ta hänsyn till riktlinjerna för sysselsättningen och kan avge rekommendationer till medlemsstaterna rörande sysselsättningspolitiken. Ett villkor härvidlag är att rekommendationerna avges på rekommendation av kommissionen och att rådet anser det lämpligt att avge rekommendationer till medlemsstaterna. Rådet antar rekommendationerna med kvalificerad majoritet.

Punkt 5 föreskriver att rådet och kommissionen skall upprätta en gemensam årsrapport om sysselsättningssituationen i gemenskapen och om genomförandet av riktlinjerna för sysselsättningen.

Den föreskrivna uppföljningen av sysselsättningssituationen bygger delvis på gällande praxis att rådet (i praktiken rådet för sociala frågor och arbetsmarknadsfrågor och ECOFIN-rådet, ekonomi- och finansministerrådet) och kommissionen avger en årsrapport om sysselsättningen till Europeiska rådet. Rapporten upprättas utifrån medlemsstaternas årsrapporter om sin sysselsättningspolitik.

En väsentlig skillnad jämfört med det gällande förfarandet är att rådet genom de ändringar som gjorts genom Amsterdamfördraget förväntas lägga fast riktlinjer för sysselsättningspolitiken och att rådet kan avge rekommendationer om sysselsättningspolitiken till medlemsstaterna.

Artikeln konsoliderar den redan tillämpade uppföljningen av sysselsättningen som slogs fast vid toppmötet i Essen i december 1994. Tack vare uppföljningen har sysselsättningen fått en framträdande och permanent roll i unionens verksamhet. På grundval av de slutsatser Europeiska rådet gav i Amsterdam i juni 1997 har de bestämmelser om sysselsättningspolitiken börjat tillämpas i den mån det är möjligt redan innan Amsterdamför-

draget träder i kraft. I enlighet med detta antog rådet den 15 december 1997 riktlinjer för medlemsstaternas sysselsättningspolitik för 1998. Beslutet fattades enhälligt och inte med kvalificerad majoritet, eftersom Amsterdamfördraget inte ännu trätt i kraft. Dessutom fördjupar artikel 109q samarbetet mellan medlemsstaterna och tvingar dem att göra mer ingående analyser av effekterna av sina insatser inom sysselsättningsområdet.

Artikel 109r (efter omnumreringen artikel 129). Med stöd av artikeln kan rådet vidta åtgärder för att främja samarbete mellan medlemsstaterna och stödja deras insatser på sysselsättningsområdet. Härvid avses initiativ som syftar till att utveckla utbyte av information och beprövade erfarenheter, tillhandahålla jämförande analys och rådgivning, främja nyskapande tillvägagångssätt och utvärdera erfarenheter, särskilt med hjälp av pilotprojekt. Det understryks särskilt att dessa åtgärder inte får omfatta harmonisering av medlemsstaternas lagar eller andra författningar.

De åtgärder som avses i artikeln stärker analyserna av hur de nationella insatserna på sysselsättningsområdet och den nationella sysselsättningspolitiken utfallit och främjar nyskapande aktiviteter. I praktiken avser artikeln olika typer av handlingsprogram. Rådet beslutar om uppmuntrande åtgärder med kvalificerad majoritet enligt medbeslutandeförfarandet i artikel 189b (efter omnumreringen artikel 251) och efter att ha hört Ekonomiska och sociala kommittén och Regionkommittén.

Amsterdamfördraget innefattar två förklaringar i anknytning till de uppmuntrande åtgärderna i artikel 109r. Den ena (nr 23) gäller skälen att vidta stödåtgärder, åtgärdernas varaktighet och högsta finansieringsbelopp. Den andra förklaringen (nr 24) förutsätter att eventuella utgifter omfattas av budgetplanen.

Artikel 109s (efter omnumreringen artikel 130). Artikeln gäller inrättande av en sysselsättningskommitté med en rådgivande funktion. Kommittén skall främja en samordning av medlemsstaternas sysselsättnings- och arbetsmarknadspolitik. Den skall också övervaka sysselsättningssituationen och sysselsättningspolitiken i medlemsstaterna och gemenskapen. Vidare skall kommittén på begäran av rådet eller kommissionen eller på eget initiativ utforma yttranden och medverka i förberedelserna av rådets arbete enligt artikel 109q (efter omnumreringen artikel 128). När kommittén utför sitt uppdrag skall den höra arbetsmarknadens parter.

Förberedelserna av rådets arbete begränsar inte tillämpningen av artikel 151 (efter omnumreringen artikel 207) som lägger fast de uppdrag som hör till de Ständiga representanternas kommitté (Coreper). Det betyder att också sysselsättningsfrågor tas upp av Coreper innan rådet behandlar dem.

Den nya sysselsättningskommittén kommer i praktiken att ersätta Sysselsättnings- och arbetsmarknadskommittén som upprättades i december 1996 med uppdrag att bistå rådet för sociala frågor och arbetsmarknadsfrågor. Också varje medlemsstat och kommissionen skall var för sig utse två ledamöter i Sysselsättningskommittén på samma sätt som i Sysselsättnings- och arbetsmarknadskommittén. Följaktligen medför den nya kommittén nästan inga merkostnader.

En mer framskjuten plats för Sysselsättningskommittén är en av orsakerna till att den skrivs in i EG-fördraget, trots att Sysselsättnings- och arbetsmarknadskommittén inrättades redan innan regeringskonferensen avslutades. Vidare bör noteras att den nya Sysselsättningskommittén inte har exakt samma uppgifter som Sysselsättnings- och arbetsmarknadskommittén. Sysselsättningskommittén har också en generell rådgivande funktion i sysselsättningsfrågor och skall inte som Rådet för arbetsmarknadsfrågor och sociala frågor bara ha en förberedande roll.

Lagstiftningen i Finland och behovet av ändringar

I Finland ingår bestämmelser om sysselsättningspolitiken främst i sysselsättningslagen (275/1987) och sysselsättningsförordningen (130/1993). Lagen om arbetskraftsservice (1005/1993) och förordningen om arbetskraftsservice (1251/1993) reglerar arbetskraftsservicen. Den nya avdelningen om sysselsättning i EG-fördraget kräver inga ändringar i vår lagstiftning. Finland kan medverka i genomförandet av den gemensamma sysselsättningsstrategin inom ramen för sin gällande lagstiftning.

Avdelning VII (efter omnumreringen avdelning IX) — Gemensam handelspolitik

Artikel 113 (efter omnumreringen artikel 133). Genom Amsterdamfördraget kompletteras artikel 113 om den gemensamma han-

delspolitiken med en punkt 5. Den möjliggör att rådet genom enhälligt beslut får utvidga tillämpningen av gemenskapens rätt att ingå avtal till att avse avtal om tjänster och immateriella rättigheter, det vill säga upphovsrätt och industriella rättigheter. Rådets befogenheter får utsträckas till avtal och internationella förhandlingar i den mån de inte omfattas av artikelns tillämpningsområde. Rådet får fatta beslut på förslag av kommissionen och efter att ha hört Europaparlamentet. Medlemsstaterna medges ingen rätt att anta rådets beslut i enlighet med sina konstitutionella bestämmelser. Gällande artikel 113 gäller företrädesvis handel med varor.

Enligt yttrande 1/94 från EG-domstolen angående avtalet om upprättande av Världshandelsorganisationen (det så kallade WTO-yttrandet) har gemenskapen och medlemsstaterna var för sig rätt att ingå avtal om tjänster och immateriella rättigheter inom ramen för sina befogenheter. Det faktum att dels medlemsstaterna, dels gemenskapen har rätt att ingå avtal inom dessa områden och den delade kompetensens krav på enhälligt beslut har ansetts utgöra ett hinder för genomförandet av en gemensam handelspolitik. De befogenheter som gemenskapen har på grundval av artikel 113 är även i övrigt exklusiva. Den nya punkten i artikeln innebär inte att befogenheter direkt lyfts över på gemenskapen utan att rådet bemyndigas att i framtiden genom enhälligt beslut ändra kompetensfördelningen mellan gemenskapen och medlemsstaterna inom handelspolitiken. När befogenheterna har överförts enhälligt kan rådet fatta beslut med kvalificerad majoritet.

Lagstiftningen i Finland och behovet av ändringar

Om rätt att ingå avtal överförs på det sätt som artikel 113 i EG-fördraget anger får gemenskapen större befogenheter att ingå avtal än det finns inskrivet i det förfarande som antogs när fördraget om Finlands anslutning till Europeiska unionen bringades i kraft. Artikelns återverkningar på lagstiftningsordningen i fråga om lagförslaget i denna proposition behandlas nedan i avsnittet om lagstiftningsordning.

Avdelning VIIa (efter omnumreringen avdelning X) — Tullsamarbete

Samarbetet i tullfrågor fördelas i unionen dels till gemenskapens dels till medlemsstaternas till samarbetet hörande befogenhet. Avsikter med det samarbete som hör under samarbetet om vilket stadgas i avdelning VIIa (efter omnumreringen avdelning X) i EG-fördraget är att övervaka att tullbestämmelserna som gemenskapen ingått tillämpas korrekt och att röja överträdelser mot dessa bestämmelser. Om medlemsstaternas befogenhet i fråga om tullsamarbetet stadgas i avdelning VI i unionsfördraget. Avsikten med samarbetet är att gemenskapen skall kunna försäkra sig om att medlemsstaternas nationella tullagstiftning tillämpas korrekt och att röja överträdelser mot denna. Därutöver finns det samarbete för väckande av åtal i frågor där det brutits såväl mot nationella som gemenskapens tullbestämmelser.

Artikel 116 (efter omnumreringen artikel 135). Artikeln klarlägger gemenskapen befogenheter att vidta åtgärder för att förstärka tullsamarbetet mellan medlemsstaterna och mellan dessa och kommissionen inom EG-fördragets tillämpningsområde. Detta innebär att det skapas förutsättningar för praktiskt samarbete för att säkerställa en riktig tillämpning av gemenskapens lagstiftning inom tullområdet. EG-fördraget innefattar ingen direkt rättslig grund för åtgärderna. Det finns emellertid redan nu gemenskapslagstiftning om den form av samarbete som artikeln avser. Bestämmelserna har antagits genom rådets förordningar, och de kräver enhällighet och antas med stöd av artikel 235 (efter omnumreringen artikel 308) i EG-fördraget. Med stöd av den nya artikeln 116 fattas besluten i enlighet med medbeslutandeförfarandet i artikel 189b (efter omnumreringen artikel 251) med kvalificerad majoritet. Åtgärderna får inte gälla tillämpningen av nationell straffrätt eller den nationella rättsskipningen. Motsvarande bestämmelse med inskränkningar av gemenskapens befogenheter finns i artikel 209a (efter omnumreringen artikel 280) om skydd för gemenskapens ekonomiska intressen. Också tullsamarbetet enligt artikel 116 gäller skydd av samma gemenskapsintressen.

Avdelning VIII (efter omnumreringen avdelning XI) — Socialpolitik, utbildning, yrkesutbildning och ungdomsfrågor

Kapitel 1 — Sociala bestämmelser

Genom Amsterdamfördraget ersätts artik-

larna 117—120 i avdelning VIII i EG-fördraget med nya bestämmelser som grundar sig på avtalet om socialpolitik i protokollet (nr 14) om socialpolitik som fogats till EG-fördraget. Samtidigt avstår Förenade kungariket från det förfarande som inneburit att Förenade kungariket har stått utanför protokollet. En del av de gällande bestämmelserna i kapitel 1 i avdelning VIII tas in oförändrade i Amsterdamfördraget.

När protokollet om socialpolitik nu tas i EG-fördraget upphör den nuvarande valsituationen, som innebär att en relevant bestämmelse i EG-fördraget eller alternativt en bestämmelse i avtalet om socialpolitik kan utgöra den rättsliga grunden för socialpolitiska direktiv. I det senare fallet, avtalet om socialpolitik, tillämpas direktiven bara på fjorton medlemsstater.

Artikel 117 (efter omnumreringen artikel 136). Artikeln grundar sig på artikel 1 i avtalet om socialpolitik. Den föreskriver att gemenskapens och medlemsstaternas mål skall vara att främja sysselsättningen, att förbättra levnads- och arbetsvillkor, att åstadkomma ett fullgott socialt skydd, en dialog mellan arbetsmarknadens parter och en utveckling av de mänskliga resurserna för att möjliggöra en varaktigt hög sysselsättning samt att bekämpa social utslagning. I detta syfte skall gemenskapen och medlemsstaterna genomföra åtgärder som tar hänsyn till skillnaderna i nationell praxis och till behovet av att bevara gemenskapsekonomins konkurrenskraft.

Artikel 118 (efter omnumreringen artikel 137). Artikeln stämmer till största delen överens med artikel 2 i avtalet om socialpolitik. Enligt punkt 1 skall gemenskapen understödja och komplettera medlemsstaternas verksamhet inom följande områden: förbättringar av arbetsmiljön för att skydda arbetstagarnas hälsa och säkerhet, arbetsvillkor, information till och samråd med arbetstagarna, integrering av personer som står utanför arbetsmarknaden samt jämställdhet mellan kvinnor och män på arbetsmarknaden och lika behandling av kvinnor och män på arbetsplatsen.

Enligt punkt 2 kan rådet genom direktiv anta minimikrav inom dessa områden. Rådet skall efter att ha hört Ekonomiska och sociala kommittén besluta enligt medbeslutandeförfarandet i artikel 189b (efter omnumreringen artikel 251). Artikel 2 i avtalet om socialpolitik, som motsvarar artikeln, kräver enligt dess gällande form att beslutsfattandet följer samarbetsförfarandet (artikel 189c).

Rådet kan enligt samma förfarande besluta om åtgärder som är avsedda att främja samarbetet mellan medlemsstaterna genom initiativ som syftar till att öka kunskapen, utveckla utbytet av information och beprövade erfarenheter, främja nyskapande tillvägagångssätt och utvärdera erfarenheter för att bekämpa social utslagning. I praktiken avser åtgärder enligt punk 2 sannolikt att olika typer av program antas och genomförs. En liknande bestämmelse ingår över huvud taget inte i det gällande EG-fördraget eller i avtalet om socialpolitik. Åtgärder inom området har hittills vidtagits med stöd av artikel 235 (efter omnumreringen artikel 308) i EG-fördraget. Förklaring nr 26 i slutakten gäller punkt 2.

I punkt 3 räknas de områden upp där rådets beslut kräver enhällighet. Enhällighet krävs i följande frågor: social trygghet och socialt skydd för arbetstagare, skydd för arbetstagare då deras anställningsavtal slutar gälla, företrädande och kollektivt tillvaratagande av arbetstagarnas och arbetsgivarnas intressen inbegripet medbestämmande, anställningsvillkor för medborgare i tredje land som lagligt vistas inom gemenskapens territorium och ekonomiska bidrag till åtgärder för att främja sysselsättning och skapa arbetstillfällen, dock utan att det påverkar tillämpningen av bestämmelserna om Socialfonden.

Med stöd av punkt 4 kan en medlemsstat på gemensam begäran av arbetsmarknadens parter överlåta åt dessa att genomföra direktiv som har antagits enligt punkterna 2 och 3. I så fall skall medlemsstaterna se till att arbetsmarknadens parter i samförstånd har vidtagit de åtgärder som behövs. Den berörda medlemsstaten skall vidta alla nödvändiga åtgärder för att kontinuerligt kunna säkerställa de resultat som föreskrivs i direktivet.

Punkt 5 föreskriver att de bestämmelser som antagits enligt artikel 118 inte skall hindra någon medlemsstat från att bibehålla eller införa sådana mera långtgående skyddsåtgärder som är förenliga med EG-fördraget. Enligt punkt 6 skall bestämmelserna i artikeln inte tillämpas på löneförhållanden, föreningsrätt, strejkrätt eller rätt till lockout. Förklaring nr 25 hänför sig till artikeln.

Artikel 118a (efter omnumreringen artikel 138). Artikeln motsvarar artikel 3 i avtalet om socialpolitik. I punkt 1 föreskrivs att kommissionen skall ha till uppgift att främja

samråd mellan arbetsmarknadens parter på gemenskapsnivå och vidta alla åtgärder som behövs för att underlätta dialogen mellan dem genom att säkerställa ett väl avvägt stöd till båda parter. Enligt punkt 2 skall kommissionen i detta syfte innan den lägger fram socialpolitiska förslag samråda med arbetsmarknadens parter. Om kommissionen efter sådant samråd finner att en gemenskapsåtgärd är önskvärd, skall den enligt punkt 3 samråda med arbetsmarknadens parter om det planerade förslagets innehåll. Arbetsmarknadens parter skall avge ett yttrande eller, i förekommande fall, en rekommendation till kommissionen. Punkt 4 föreskriver att arbetsmarknadens parter samtidigt som ett sådant förfarande kan meddela kommissionen att de önskar inleda det förfarande som anges i artikel 118b (efter omnumreringen artikel 139). Förfarandets längd skall begränsas till nio månader, om inte de berörda parterna och kommissionen gemensamt beslutar om en förlängning.

Artikel 118b (efter omnumreringen artikel 139). Artikeln motsvarar artikel 4 i avtalet om socialpolitik. Enligt punkt 1 kan dialogen mellan arbetsmarknadens parter på gemenskapsnivå leda till avtalsbundna relationer inklusive ingående av avtal, om parterna önskar. För närvarande existerar det två avtal mellan arbetsmarknadens parter på europeisk nivå som bygger på avtalet om socialpolitik. Det ena avtalet ingicks den 14 december 1995 och gäller föräldraledighet och det andra den 6 juni 1997 och gäller deltidsarbete.

Punkt 2 föreskriver att avtal som ingås på gemenskapsnivå skall genomföras antingen i enlighet med de förfaranden och den praxis som arbetsmarknadens parter och medlemsstaterna särskilt tillämpar, eller i frågor som omfattas av artikel 118 (efter omnumreringen artikel 137), på gemensam begäran av de undertecknande parterna genom ett beslut av rådet på förslag av kommissionen. Än så länge har de europeiska arbetsmarknadsorganisationerna inte önskat genomföra sina avtal i enlighet med sina egna förfaranden. Däremot har de begärt att kommissionen skall lägga fram ett förslag till rådet som innebär att avtalen om föräldraledighet och deltidsarbete införlivas i gemenskapsrätten genom beslut av rådet. Rådet antog den 3 juni 1996 direktiv 96/34/EG om ramavtalet om föräldraledighet undertecknat av Samarbetsorganisationen för europeiska arbetsgivareföreningar och industriförbund (UNICE), Europeiskt centrum för offentliga affärsverk (CEEP) och Europeiska fackliga organisationen (EFS). På motsvarande sätt antog rådet den 15 december 1997 ett direktiv (som inte ännu publicerats i EGT) om ramavtalet mellan arbetsmarknadsorganisationerna om deltidsarbete. Förenade kungariket är ännu inte part i direktivet. Om tillämpandet av direktivet i förhållande till Förenade kungariket skall ges ett särskilt direktiv.

Rådet skall besluta med kvalificerad majoritet, förutom när avtalen innehåller en eller flera bestämmelser som hänför sig till något av de områden som avses i artikel 118.3, då beslutet måste vara enhälligt.

I praktiken inskränks möjligheterna att ingå avtal på gemenskapsnivå mellan arbetsmarknadsorganisationer av att merparten av de relevanta områdena med stöd av Amsterdamfördraget i de flesta medlemsstater omfattas av lagstiftningen. I sådana fall har organisationerna inga möjligheter att genomföra avtalen utan medverkan av regeringen och parlamentet i medlemsstaten. Arbetsrätten och arbetarskyddslagstiftningen är exempel på områden som i regel måste regleras genom lagstiftning i medlemsstaterna. Därmed begränsas också medlemsstaternas möjligheter att överlåta åt arbetsmarknadens parter att på begäran av dem genomföra ett direktiv på nationell nivå. Till punkt 2 hänför sig en förklaring nr 27 i slutakten som går ut på att ordningen i punkt 2 inte innebär någon skyldighet för medlemsstaterna att tillämpa avtalen direkt eller att utarbeta regler för deras överföring till nationell rätt eller någon skyldighet att ändra den nationella lagstiftning som är i kraft för att underlätta genomförandet av dem.

Artikel 118c (efter omnumreringen artikel 140). Artikeln stämmer i allt väsentligt överens med gällande artikel 118 (efter omnumreringen artikel 137) i EG-fördraget. Kommissionen skall främja samarbetet mellan medlemsstaterna och underlätta för dem att samordna sina åtgärder, särskilt i frågor om sysselsättning, arbetsrätt och arbetsvillkor, grundläggande och kvalificerad yrkesutbildning, social trygghet, arbetarskydd, arbetshygien samt förenings- och kollektivförhandlingsrätt mellan arbetsgivare och arbetstagare.

Artikel 119 (efter omnumreringen artikel 141). Punkterna 1 och 2 stämmer i allt väsentligt överens med artiklarna 6.1 och 6.2 i avtalet om socialpolitik och med gällande artikel 119 i EG-fördraget. Bestämmelserna

gäller principen om lika lön för kvinnor och män. Den definierar begreppen lika lön och lön. Genom Amsterdamfördraget utvidgas principen om lika lön till att inte bara avse lika arbete utan också likvärdigt arbete. Ändringen stämmer överens med EG-domstolens vedertagna tolkningspraxis när det gäller principen om lika lön (till exempel mål 61/81, kommissionen mot Förenade kungariket, ECR 1982, s. 2601).

I punkt 3 bemyndigas rådet att med kvalificerad majoritet och enligt medbeslutandeförfarandet enligt artikel 189b (efter omnumreringen artikel 251) besluta om åtgärder för att säkerställa tillämpningen av principen om lika möjligheter och lika behandling av kvinnor och män i frågor som rör anställning och yrke, inklusive principen om lika lön för kvinnor och män för lika eller likvärdigt arbete enligt punkterna 1 och 2. Trots att artikel 2.2 i avtalet om socialpolitik har tillåtit att beslut med kvalificerad majoritet tillämpas på socialpolitiska frågor, har denna form av beslutsfattande i den egentliga lagstiftningen om jämställdhet mellan kvinnor och män bara tillämpats på direktiv om bevisbördan i fall av diskriminering på grund av kön (antaget 15.12.1997, har inte ännu publicerats i EGT, förslag till direktiv KOM(340)96 slutl). Artikel 235 (efter omnumreringen artikel 308) har varit den rättsliga grunden för de flesta direktiv, rekommendationer och beslut om jämställdhet mellan könen. Artikeln kräver enhällighet i rådet.

Den nya bestämmelsen i punkt 4 föreskriver att principen om likabehandling inte får hindra medlemsstaterna från att behålla eller besluta om åtgärder som rör särskilda förmåner för att göra det lättare för det underrepresenterade könet att bedriva yrkesverksamhet eller för att förebygga eller kompensera nackdelar i yrkeskarriären. Åtgärderna skall syfta till att i praktiken säkerställa full jämställdhet. Syftet med bestämmelsen är detsamma som i artikel 6.3 i avtalet om socialpolitik, förutom att bestämmelsen i Amsterdamfördraget avser arbetslivet i vidare bemärkelse än bara lönefrågor.

Bestämmelsen tydliggör att så kallad positiv särbehandling är tillåten inom gemenskapslagstiftningen. Före Amsterdamfördraget ingick nämnda bestämmelser i fråga om lön i artikel 6.3 i avtalet om socialpolitik och i direktiv 76/207/EEG om genomförandet av principen om lika behandling av kvinnor och män i fråga om tillträde till anställning, yrkesutbildning och befordran samt arbetsvillkor. Artikel 2.4 tillåter på vissa villkor och utan hinder av diskrimineringsförbudet i direktivet åtgärder för att främja lika möjligheter för kvinnor och män.

EG-domstolen har tolkat bestämmelsen bland annat i fall 430/93 (Saml. 1995, s. 3051), Eckhard Kalanke mot Freie Hansestadt Bremen, och fall 409/95, Hellmut Marschall mot Land Nordrhein-Westfalen (utslag givet 11.11.1997, har inte ännu publicerats i rättfallssamlingen). I fallet Kalanke var domstolens tolkning av bestämmelsen att den nationella lagstiftningen strider mot gemenskapslagstiftningen, om den automatiskt ger en kvinnlig sökande företräde vid befordringar inom områden, där kvinnor är underrepresenterade, när en kvinnlig och en manlig sökande är lika kvalificerade. I fallet Marschall fann domstolen att det inte strider mot lagstiftningen att ett land har en nationell lagstiftning, enligt vilken man i vissa befordringsgångar i en myndighet, där fler män än kvinnor är anställda, vid befordringar måste ge kvinnor företräde, när en manlig och en kvinnlig sökande är lika kvalificerade, om det inte finns övervägande skäl att välja den manlige sökanden.

Slutakten från regeringskonferensen innehåller en förklaring (nr 28) som preciserar artikel 119.4. Den går ut på att medlemsstaterna i första hand bör sträva efter att förbättra kvinnornas situation i arbetslivet, när de beslutar om åtgärder som avses i artikel 119.4.

Artikel 119a (efter omnumreringen artikel 142). Artikeln motsvarar artikel 120 (efter omnumreringen artikel 143) i EG-fördraget, som berör balansen mellan de olika systemen för avlönad semester.

Artikel 120 (efter omnumreringen artikel 143). Artikeln stämmer överens med artikel 7 i avtalet om socialpolitik. Den föreskriver att kommissionen årligen skall utarbeta en rapport om förverkligandet av de mål som anges i artikel 117 (efter omnumreringen artikel 136), inbegripet den demografiska situationen inom gemenskapen. Europaparlamentet får anmoda kommissionen att utarbeta rapporter om särskilda problem som gäller det sociala området.

Lagstiftningen i Finland och behovet av ändringar

De nya sociala bestämmelserna i EG-

fördraget kräver inga ändringar i vår lagstiftning. Finland kan genomföra bestämmelserna med stöd av gällande arbets- och sociallagstiftning.

Kapitel 2 — Europeiska Socialfonden

Artikel 125 (efter omnumreringen artikel 148). Artikeln ändras genom Amsterdamfördraget, vilket innebär att rådet enligt medbeslutandeförfarandet i artikel 189b (efter omnumreringen artikel 251), i stället för samarbetsförfarandet i den tidigare artikel 189c (efter omnumreringen artikel 252), skall besluta om genomförandebestämmelser för Europeiska socialfonden. Dessutom åläggs rådet att höra dels Ekonomiska och sociala kommittén, dels Regionkommittén.

Kapitel 3 — Utbildning, yrkesutbildning och ungdomsfrågor

Artikel 127 (efter omnumreringen artikel 150). Artikel 127.4 i EG-fördraget ändras genom Amsterdamfördraget. Ändringen innebär att rådet beslutar om frågor som rör yrkesutbildningspolitik enligt medbeslutandeförfarandet i artikel 189b (efter omnumreringen artikel 251). Tidigare tillämpades samarbetsförfarandet i artikel 189c (efter omnumreringen artikel 252) på besluten. Därtill måste rådet förutom Ekonomiska och sociala kommittén också höra Regionkommittén. Bestämmelsen att åtgärderna inte får omfatta harmonisering av medlemsstaternas lagar eller andra författningar förblir oförändrad.

Avdelning IX (ny avdelning XII) — Kultur

Artikel 128 (efter omnumreringen artikel 151). Artikeln lägger fast unionens och medlemsstaternas uppgifter inom kulturområdet. Punkt 4 förpliktar gemenskapen att beakta de kulturella aspekterna då den handlar enligt andra bestämmelser i EG-fördraget. Punkten revideras i Amsterdamfördraget och skyldigheten att beakta de kulturella aspekterna inom andra aktiviteter syftar särskilt till att respektera och främja den kulturella mångfalden. Justeringen befäster och preciserar det generella målet för gemenskapens kulturella verksamhet som enligt punkt 1 innefattar respekt för medlemsstaternas nationella och regionala mångfald.

Avdelning X (efter omnumreringen avdelning XIII) — Folkhälsa

Artikel 129 (efter omnumreringen artikel 152). Artikeln gäller folkhälsa. I Amsterdamfördraget lyfts kravet på att en hög hälsoskyddsnivå för människor skall säkerställas vid utformning och genomförande av all gemenskapspolitik och alla gemenskapsåtgärder upp till punkt 1. Vid sidan av att kravet står som första punkt preciseras också formuleringen, vilket ytterligare understryker punktens förpliktande karaktär. Hälsoskyddet skall beaktas i all planering av och alla beslut om gemenskapspolitik och gemenskapsåtgärder men också i själva genomförandet. Detta innebär en större skyldighet för gemenskapen att analysera de hälsomässiga effekterna av sina åtgärder i alla stadier av beslutsprocesserna och verksamheterna. Hälsoskyddskravet har likheter med principerna om ett integrerat, övergripande miljöskydd i artikel 3c (efter omnumreringen artikel 6). Inom miljöområdet får gemenskapen dock införa samordnad lagstiftning.

Gemenskapens insatser inom folkhälsoområdet skall komplettera den nationella politiken. Genom Amsterdamfördraget utvidgas tillämpningsområdet avsevärt, eftersom dels kampen mot de stora folksjukdomarna, dels en mer generell bestämmelse om insatser för att förbättra folkhälsan skrivs in i fördraget. Detta framgår av punkt 1 och punkt 4 c. Artikeln utvidgas till att avse insatser både för att förebygga ohälsa och sjukdomar hos människor och för att undanröja faror för människors hälsa. Farorna behöver inte med nödvändighet vara stora och allvarliga, även om sådana faktorer ges hög prioritet.

Gemenskapens instrumentuppsättning utökas med insatser för att främja forskning om orsakerna till folksjukdomar, hur de överförs och hur de kan förebyggas. Detta kan ses som ett mycket viktigt tillägg, eftersom forskning om preventiva åtgärder och andra metoder (t.ex. hälsoupplysning) att förbättra folkhälsan får en mer framträdande roll vid sidan av forskning om biologisk sjukdomsbekämpning (t.ex. vaccinationer). Finland har stor erfarenhet inom detta område. Bestämmelsen är förpliktande för gemenskapen inom många områden, till exempel inom forskning som delfinansieras av gemenskapen.

Att insatser för att minska narkotikarelaterade hälsoskador har hög prioritet framgår av att bestämmelsen bildar ett särskilt stycke.

Formuleringen understryker vikten av att motverka narkotikarelaterade hälsoskador som ett led i den allmänna kampen mot narkotika. Gemenskapens upplysningsverksamhet och andra insatser för att minska de narkotikarelaterade hälsoskadorna kompletterar insatserna på det nationella planet.

Bestämmelserna om gemenskapens ställning i samarbetet mellan medlemsstaterna ingår i punkt 2. Det första stycket ålägger gemenskapen att främja samarbete mellan medlemsstaterna och att vid behov stödja deras insatser. Bestämmelsen har en kraftigare formulering än tidigare, eftersom den tidigare reservationen i EG-fördraget i fråga om målet med verksamheten har tagits bort. Dessutom beskrivs gemenskapens insatser inte längre med ord som ''att bidra till'' utan punkt 2 talar om ''att främja''.

Det andra stycket i punkt 2 förblir oförändrat och förpliktar medlemsstaterna att samordna sin politik och sina program på de områden som avses i punkt 1. Kommissionen kan ta lämpliga initiativ för att främja en sådan samordning.

Bestämmelsen i punkt 3 om samarbete med tredje land och behöriga internationella organisationer på folkhälsans område ändras inte.

I punkt 4 i artikeln ingår bestämmelser om förfarandet vid fattande av beslut samt nya rättsgrunder för folkhälsan. Rådets beslutsfattande i frågor som gäller artikeln om folkhälsa skall alltjämt styras av medbeslutandeförfarandet i artikel 189b (efter omnumreringen artikel 251). Erfarenheten har visat att förfarandet lämpar sig väl inom folkhälsoområdet. Rådet medverkar genom att tillämpa medbeslutandeförfarandet och efter att ha hört Ekonomiska och sociala kommittéen till att uppnå de mål som avses i artikel 129 i enlighet med förteckningen i punkt 4.

Rådets beslutsbefogenheter har utsträckts enligt punkt 4 a till åtgärder att fastställa höga kvalitets- och säkerhetsstandarder i fråga om organ och ämnen av mänskligt ursprung, blod och blodderivat. Den nationella beslutanderätten har i överensstämmelse med Finlands hållning understrukits genom att medlemsstaterna förbehålls rätt att upprätthålla eller införa strängare skyddsåtgärder. Med stöd av bestämmelsen kommer det troligen att införas ännu strängare gemenskapsregler och krav i fråga om organ och blod. Tidigare var det Europarådet som utfärdade rekommendationer om blod och blodprodukter. Europarådets utförda arbete kan av allt döma utvidgas och främjas tack vare den nya bestämmelsen i EG-fördraget.

I punkt 4 b stadgas om veterinärmedicin och växtskydd som hör samman med folkhälsan. I gemenskapen omfattar det veterinära området dels egentlig veterinärmedicin, det vill säga djursjukdomar, hygien vid hantering av animaliska livsmedel och djurskydd, dels också avel och foder. Växtskyddet delas in i växthälsa och bekämpningsmedel. Enligt de gällande bestämmelserna i EG-fördraget antas all lagstiftning inom dessa sektorer med stöd av artikel 43 (efter omnumreringen artikel 37). Artikeln föreskriver att rådet fattar beslut med kvalificerad majoritet efter att ha hört Europaparlamentet (det så kallade samarbetsförfarandet). EG-fördraget ändras på denna punkt genom Amsterdamfördraget. Samarbetsförfarandet i artikel 43 skall inte längre tillämpas på veterinär- eller växtskyddsområdet, utan som rättslig grund tillämpas artikel 129.4 b om rättsakten direkt avser att skydda människors hälsa, vilket i förhållande till Europaparlamentet betyder att medbeslutandeförfarandet i artikel 189b (efter omnumreringen artikel 251) tillämpas.

Framför allt rättsakter som gäller djursjukdomar som kan överföras mellan djur och människor, så kallade zoonoser, och rättsakter om hygien och säkerhet vid hantering av animaliska livsmedel samt om växtskydd skall antas enligt medbeslutandeförfarandet. Vilket beslutsförfarande som skall tillämpas måste avgöras särskilt för varje enskilt förslag till rättsakt.

I punkt 4 c stadgas om de stimulansåtgärder som hör samman med folkhälsan. Rådet har redan tidigare haft möjligheter att vidta olika typer av stimulansåtgärder för att främja utvecklingen inom det veterinära område. Nu inriktas insatserna särskilt på att förbättra hälsoskyddsnivån för människor. Enligt de gällande bestämmelserna får insatserna inte omfatta någon harmonisering av medlemsstaternas lagar eller andra författningar. Begränsningen ingår också i den omarbetade versionen av artikel 129.4 i EG-fördraget. Ett flertal folkhälsoprogram har startat med stöd av den gällande bestämmelsen. De omfattar främjande av människors hälsa och hälsoupplysning, insatser för att minska narkotikarelaterade hälsoskador, kampen mot cancer och aids och kontroll av hälsotillståndet.

Rådets rätt att anta rekommendationer med kvalificerad majoritet ändras inte. Under den

tid Finland har varit medlem i EU har rådet inte utnyttjat rätten. Däremot har rådet antagit många resolutioner inom olika sektorer inom hälsopolitiken.

Den nya femte punkten innefattar två bestämmelser som förtydligar innehållet i de tidigare bestämmelserna. Den första preciseringen inskränker gemenskapens insatser när det gäller hälso- och sjukvård. När gemenskapen handlar på folkhälsoområdet skall den fullt ut respektera medlemsstaternas ansvar för att organisera och ge hälso- och sjukvård. Bestämmelsen utesluter inte gemenskapsåtgärder inom dessa områden men avgränsar dem noga. Bestämmelsen kompletterar förbudet mot harmonisering av lagar och förordningar i punkt 4 c.

Den andra preciseringen konsoliderar bestämmelsen i punkt 4 a om medlemsstaternas befogenheter när det gäller organdonationer, blodgivning och medicinsk användning. Räckvidden för insatser enligt punkt 4 c inskränks därför sannolikt till framställning och hantering av de produkter som avses i punkten.

Avdelning XI (efter omnumreringen avdelning XIV) — Konsumentskydd

Artikel 129a (efter omnumreringen artikel 153). Artikel 129a om konsumentskydd ändras utifrån ett officiellt förslag som Finland lade fram på regeringskonferensen 1996. Ändringarna följer i stort sett Finlands förslag.

Punkt 1 räknar upp de områden, där gemenskapen skall bidra till att förbättra konsumentskyddet. I punkten sägs att gemenskapen skall bidra till att skydda konsumenternas hälsa, säkerhet och ekonomiska intressen samt till att främja deras rätt till information och utbildning och deras rätt att organisera sig för att tillvarata sina intressen. Finland föreslog att stycket också skulle omfatta skydd för konsumenternas rättsliga intressen. Vidare ville Finland med sitt initiativ i högre grad lyfta fram konsumentinflytandet i stället för deras rätt att organisera sig.

Enligt den nya andra punkten skall konsumentskyddskraven beaktas när gemenskapens övriga politik och verksamhet utformas och genomförs. Detta är en betydande förbättring. Kravet på en hög skyddsnivå inom konsumentskyddet ingick redan tidigare i artikel 100a (efter omnumreringen artikel 95) om genomförandet av den inre marknaden. Den nya andra punkten i artikel 129a understryker dock tydligare att konsumentskyddskraven skall beaktas vid utformning och genomförande av alla gemenskapsåtgärder. Ändringen syftar till att öka konsumenternas förtroende för att gemenskapen vill tillvarata deras intressen.

Punkt 3 a motsvarar punkt 1 a i det gällande fördraget. I punkt 3 b ersätts orden ''särskilda insatser'' med ordet ''åtgärder''. Orsaken till detta är att särskilda insatser kan uppfattas som exceptionella insatser och därmed bli ett hinder för genomförandet av gemenskapsinsatser.

Punkterna 4 och 5 motsvarar de gällande punkterna 2 och 3 med undantag av att ''särskilda insatser'' och ''insatser'' båda ersätts med ordet ''åtgärder''.

Avdelning XII (efter omnumreringen avdelning XV) — Transeuropeiska nät

Artikel 129c (efter omnumreringen artikel 155). De transeuropeiska näten läggs fast i avdelning XII (efter omnumreringen avdelning XV) i EG-fördraget. Enligt artikel 129b.1 (efter omnumreringen artikel 154) omfattar näten infrastrukturerna inom transport-, telekommunikations- och energisektorerna. Enligt gällande artikel 129c.1, första strecksatsen och första stycket, kan gemenskapen stödja medlemsstaterna satsningar på projekt av gemensamt intresse som finansieras av medlemsstaterna och som preciseras i de riktlinjer som gemenskapen skall ställa upp.

Orden ''som finansieras av medlemsstaterna'' ersätts med orden ''som stöds av medlemsstaterna''. Även efter översynen kan gemenskapen stödja likadana infrastrukturprojekt som hittills. Därutöver kan gemenskapen ge bidrag till projekt som inte medfinansieras av någon medlemsstat men får stöd från medlemsstaterna på något annat sätt. Därigenom får gemenskapen större möjligheter att stödja infrastrukturprojekt som genomförs med privata medel. Den nya formuleringen undanröjer också skillnaderna i artikel 129c i inställningen till projekt initierade av medlemsstater med privatiserade infrastrukturer å ena sidan och projekt initierade av medlemsstater med offentligt ansvar för anläggning och skötsel av infrastrukturer å andra sidan. Detta innebär att infrastrukturprojekt av gemensamt intresse nu

kan få bidrag från unionen oavsett om funktionerna är förlagda till den offentliga eller den privata sektorn i en medlemsstat.

Artikel 129d (efter omnumreringen artikel 156). Punkt 1 ändras genom Amsterdamfördraget sålunda att rådet fastställer i enlighet med förfarandet i artikel 189b (efter omnumreringen artikel 251) de riktlinjer och övriga åtgärder som avses i artikel 129c.1 (efter omnumreringen artikel 155). Det tredje stycket som föreskriver att rådet enligt samarbetsförfarandet i artikel 189c (efter omnumreringen artikel 252) skall besluta om övriga åtgärder stryks, eftersom det inte längre behövs.

Avdelning XIV (efter omnumreringen XVII) — Ekonomisk och social sammanhållning

Artikel 130a (efter omnumreringen artikel 158). Artikeln anger gemenskapens verksamhet för att stärka sin ekonomiska och sociala sammanhållning och för att minska skillnaderna mellan regionernas utvecklingsnivåer.

Enligt det andra stycket skall gemenskapen särskilt sträva efter att minska skillnaderna mellan de olika regionernas utvecklingsnivåer och eftersläpningen i de minst gynnade regionerna eller öarna, inbegripet landsbygdsområdena. Stycket kompletteras med att öarna nämns särskilt. Öregioner kunde redan före ändringen av fördraget stödjas som ett led i gemenskapens strukturpolitik.

Öregionernas ställning uppmärksammas i förklaring nr 30 i slutakten från regeringskonferensen. Enligt förklaringen måste gemenskapslagstiftningen beakta öregionernas strukturella nackdelar och att specifika åtgärder, när det är berättigat, får vidtas till förmån för dessa regioner.

Ålands landskapsstyrelse har fäst statsrådets uppmärksamhet vid att det ur begreppet ''öregioner'' inte helt framgår att det finns geografiska skillnader mellan olika öregioner. Skillnader kan bl.a. bero på öregionernas splittring. Landskapsstyrelsen anser därför att begreppet skärgård bör användas parallellt med begreppet öregion.

Artikel 130e (efter omnumreringen artikel 162). Enligt första stycket i den gällande artikeln skall rådet på förslag av kommissionen och efter att Europaparlamentet avgett sitt yttrande besluta om genomförandebestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden enligt förfarandet i artikel 189c (efter omnumreringen artikel 252). Genom Amsterdamfördraget ändras första stycket på så sätt att rådet fattar beslut enligt medbeslutandeförfarandet i artikel 189b (efter omnumreringen artikel 251).

Avdelning XV (efter omnumreringen avdelning XVIII) — Forskning och teknisk utveckling

Artikel 130i (efter omnumreringen artikel 166). Artikeln gäller ett flerårigt program som anger gemenskapens alla verksamheter. Enligt punkt 1 i det gällande fördraget skall rådet enhälligt besluta om fleråriga ramprogram enligt medbeslutandeförfarandet i artikel 189b (efter omnumreringen artikel 251) och efter att ha hört Ekonomiska och sociala kommittén. Kravet på enhällighet stryks i Amsterdamfördraget.

Artikel 130o (efter omnumreringen artikel 172). Enligt det första stycket i den gällande artikeln skall rådet genom enhälligt beslut anta de bestämmelser om gemensamma företag för forskning och teknologi som avses i artikel 130n (efter omnumreringen artikel 171). När Amsterdamfördraget träder i kraft börjar rådet fatta beslut med kvalificerad majoritet i detta hänseende.

Andra stycket ändras i Amsterdamfördraget till att rådet skall anta de bestämmelser som avses i artiklarna 130j-130l (efter omnumreringen artikel 167—169) enligt medbeslutandeförfarandet i artikel 189b (efter omnumreringen artikel 251) i stället för samarbetsförfarandet som i den gällande artikeln.

Avdelning XVI (efter omnumreringen avdelning XIX) — Miljö

Artikel 130r (efter omnumreringen artikel 174). Artikeln lägger fast gemenskapens miljöpolitiska mål och metoder för att uppnå dem. Sista meningen i första stycket i punkt 2 stryks. Där sägs att miljöskyddskraven skall integreras i utformningen och genomförandet av gemenskapens övriga politik (den s.k. integationsprincipen). Ändringen beror på att artikel 3c (efter omnumreringen artikel 6) läggs till de första artiklarna om målen i EG-fördraget. Artikel 3c innehåller en liknande bestämmelse. Överföringen stärker betydelsen av integrationsprincipen. I övrigt ändras inte punkt 2 utom när det gäller en teknisk justering i andra stycket.

Artikel 130s (efter omnumreringen artikel 175). Punkt 1 ändras i Amsterdamfördraget

och föreskriver att rådet enligt förfarandet i artikel 189b (efter omnumreringen artikel 251) och efter att ha hört Ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittéen skall besluta om vilka åtgärder som skall vidtas av gemenskapen för att uppnå de mål som anges i artikel 130r (efter omnumreringen artikel 174). Artikel 130r i EG-fördraget slår fast målen för gemenskapens miljöpolitik. Efter ändringen skall rådet besluta om miljöpolitiska insatser enligt medbeslutandeförfarandet i stället för enligt samarbetsförfarandet som nu. Artikeln kräver också att rådet skall höra Regionkommittén. Motsvarande ändring införs i inledningen till punkt 2 och i punkt 3, första stycket.

Avdelning XVII (efter omnumreringen avdelning XX) — Utvecklingssamarbete

Artikel 130w (efter omnumreringen artikel 179). Enligt punkt 1 skall rådet enligt förfarandet i artikel 189c (ny artikel 252) besluta om de åtgärder som behövs för att främja de mål för utvecklingssamarbetspolitiken som anges i artikel 130u (efter omnumreringen artikel 177). Punkt 1 ändras genom Amsterdamfördraget och rådet skall nu besluta enligt medbeslutandeförfarandet i artikel 189b (efter omnumreringen artikel 251) i enlighet med det gällande fördraget.

Femte delen — Gemenskapens institutioner

Avdelning 1 — Institutionella bestämmelser

Kapitel 1 — Institutionerna

Avsnitt 1 — Europaparlamentet

Artikel 137 (efter omnumreringen artikel 189). Genom Amsterdamfördraget kompletteras artikel 137 om Europaparlamentet med ett nytt stycke om att parlamentet skall bestå av högst sjuhundra ledamöter. Tidigare har det inte funnits något tak för antalet ledamöter. Ledamöterna i Europaparlamentet har ökat från 78 till 626 sedan Europeiska kol- och stålgemenskapen upprättades på grund av flera regionala utvidgningar och till följd av den tyska återföreningen. Regeringskonferensen fann det nödvändigt att slå fast ett tak med hänsyn till förestående utvidgningar.

Ändringen avser inte att påverka medlemsstaternas möjligheter att få en lämplig representation i Europaparlamentet. Därför kompletteras artikel 2 i Akten om allmänna direkta val av företrädare i Europaparlamentet, som föreskriver hur många företrädare i Europaparlamentet skall väljas i varje medlemsstat, med bestämmelsen i artikel 5 i Amsterdamfördraget, som föreskriver att antalet företrädare som väljs i varje medlemsstat måste säkerställa en lämplig representation för folken i de stater som slutit sig samman i gemenskapen, om ändringar görs i den aktuella punkten. Tillägget garanterar att det inbördes förhållandet mellan antalet företrädare i parlamentet förblir rättvist också efter en ändring, även om antalet företrädare för varje medlemsstat måste reduceras efter nästa utvidgning. Motsvarande tillägg införs i artikel 138 (efter omnumreringen artikel 190) i samband med förenklingen av EG-fördraget (se artikel 6 i Amsterdamfördraget).

Artikel 138 (efter omnumreringen artikel 190). Genom Amsterdamfördraget ändras artiklel 138.3 och en ny punkt 4 införs i artikeln.

Enligt punkt 3 i den gällande artikeln skall Europaparlamentet utarbeta förslag om allmänna direkta val enligt en i alla medlemsstater enhetlig ordning. Punkten kompletteras med tillägget ”eller i enlighet med principer som är gemensamma för alla medlemsstater”.

Valen av företrädare i Europaparlamentet har varit allmänna och direkta sedan 1976. Enligt gällande artikel 138.3 i EG-fördraget skall Europaparlamentet utarbeta förslag om allmänna direkta val enligt en i alla medlemsstater enhetlig ordning. Rådet har antagit förslaget men inget beslut om en övergång till en enhetlig ordning har ännu fattats. En del bindande regler ingår dock i rådets direktiv (76/787/EKSG, EEG, Euratom) från 1976 om allmänna direkta val av företrädare i representantförsamlingen. Dessutom ingår det bestämmelser i unionsfördraget om rösträtt och valbarhet för varje unionsmedborgare som är bosatt i en medlemsstat samt mer ingående bestämmelser i direktivet ovan (93/109/EEG). Europaparlamentet har också lagt fast en del riktlinjer för valordningen genom resolutioner. Ändringen genom Amsterdamfördraget gör det lättare att uppnå samförstånd, eftersom Europaparlamentet inte längre behöver utarbeta förslag till allmänna direkta val enligt en enhetlig ordning utan alternativt kan föreslå val i enlighet med principer som är gemensamma för alla medlemsstater. Beredningarna av förslaget har påbörjats i Europaparlamentet.

Dessutom bör noteras att artikel 138 i samband med förenklingen av EG-fördraget kompletteras med delar av Akten om allmänna direkta val av företrädare i Europaparlamentet för att göra fördraget lättare att förstå. Artikel 1 i akten och artikel 2, kompletterad med artikel 5 i Amsterdamfördraget, skrivs in i artikel 138.1—2. Artikel 3.1 i akten som föreskriver att företrädarna skall väljas för en period av fem år läggs till som en ny tredje punkt i artikel 138. Numreringen av punkterna 3 och 4 ändras samtidigt. Ändringarna behandlas mer ingående i avsnittet om resultaten av förenklingen av EG-fördraget.

Enligt den nya fjärde punkten skall Europaparlamentet, efter att ha begärt yttrande från kommissionen och sedan rådet genom enhälligt beslut gett sitt godkännande, fastställa regler och allmänna villkor för alla medlemsstater. Tanken är att bestämmelserna och villkoren åtminstone till en del skulle motsvara bestämmelserna som berör gemeskapens tjänstemän. Europaparlamentet hoppas att bestämmelserna skulle träda i kraft från och med början av nästa lagstifningsperiod, dvs. juni 1999.

Lagstiftningen i Finland och behovet av ändringar

De nya bestämmelserna om Europaparlamentet kräver inga ändringar i vår lagstiftning. Bestämmelsen att Europaparlamentet skall bestå av högst sjuhundra ledamöter aktualiseras senast vid en utvidgning efter den förestående utvidgningen. Då kommer antalet företrädare för Finland att ändras och vår lagstiftning måste samtidigt ändras. Enligt 1 § lagen om val av företrädare för Finland i Europaparlamentet (272/1995) väljs 16 företrädare i Finland. Kommissionen för samordning av vallagarna föreslår (kommittébetänkande 1997:15) en ny vallag och motsvarande bestämmelse ingår där (163 § 1mom.).

Avsnitt 2 — Rådet

Artikel 151 (efter omnumreringen artikel 207). Artikel 151 föreskriver hur rådets arbete skall organiseras. Enligt punkt 1 skall en kommitté som består av medlemsstaternas ständiga representanter ansvara för att förbättra rådets arbete. Punkt 2 gäller rådets generalsekreterare och punkt 3 rådets arbetsordning. Rådets arbetsordning är från 1993 (EGT nr L 304, 10.12.1993, s.1).

Genom Amsterdamfördraget läggs en mening till i punkt 1 som föreskriver att de Ständiga representanternas kommitté (Comité des représentants permanents, Coreper) får fatta beslut i procedurfrågor i de fall som föreskrivs i rådets arbetsordning. Kommittén har tidigare inte haft någon formell beslutanderätt även om den vad ärendena beträffar fattar merparten av de beslut som hör till rådet. I sådana fall behandlas frågorna som så kallade A-punkter på rådets möten. Ingen diskussion förs om punkterna. Syftet med den nya bestämmelsen är att skapa större flexibilitet i rådets beslutsprocesser.

Punkt 2 kompletteras med ett tillägg om att rådet skall biträdas av ett generalsekretariat som skall lyda under en generalsekreterare, som är den höge representanten för den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken och som skall biträdas av en ställföreträdande generalsekreterare. Den ställföreträdande generalsekreteraren skall ansvara för verksamheten vid generalsekretariatet. Ändringen beror på att generalsekreteraren med stöd av artiklarna J 8 och J 16 (efter omnumreringen artikel 18 och 26) i unionsfördraget får en ny ställning. Enligt bestämmelserna är generalsekreteraren alltså den höge representanten för den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken och är med och förbereder och genomför utrikes- och säkerhetspolitiska beslut. Därutöver kan ordförandelandet bemyndiga generalsekreteraren att föra politisk dialog med tredje land. En ställföreträdande generalsekreterare skall ansvara för den praktiska verksamheten för att generalsekreteraren fullt ut skall kunna koncentrera sig på sina uppdrag. I punkt 2 läggs det till att rådet utser den ställföreträdande generalsekreteraren genom enhälligt beslut.

Punkt 3 kompletteras med ett nytt andra stycke om att rådet i sin arbetsordning skall utarbeta villkoren för allmänhetens tillgång till rådets handlingar för tillämpningen av artikel 191a .3 (efter omnumreringen artikel 255). Därigenom genomförs i rådet bestämmelsen i artikel 191a.3 om tillgång till institutionernas handlingar.

I och med att punkten talar om att ”utarbeta villkoren för” och bestämmelsen avser att artikeln om tillgång till handlingar skall genomföras i rådet, kan rådet i sin arbetsordning med stöd av denna punkt bara precisera villkoren när det gäller de generella

principerna och begränsningarna i rätten i den allmänna lagstiftningen, som antas med stöd av artikel 191a. Däremot kan rådet inte utforma nya villkor. Rådet har sålunda inte rätt att gå längre än normerna i lagstiftningen tillåter och kan därför inte lägga till eller utvidga tillämpningen av den lagfästa rätten att ta del av handlingar.

Det nya stycket föreskriver att rådet i arbetsordningen skall fastställa de fall då det skall anses handla i sin egenskap av lagstiftare i syfte att medge allmänheten större tillgång till handlingar i dessa fall. Allmänheten skall således ha större tillgång till handlingar i de fall då rådet handlar i sin egenskap av lagstiftare.

En precisering av när rådet handlar i sin egenskap av lagstiftare ingår i en bilaga till rådets gällande arbetsordning. Enligt bilagan handlar rådet i sin egenskap av lagstiftare när det fattar beslut om för medlemsstaterna rättsligt bindande eller rättsligt förpliktande lagstiftning genom förordning, direktiv eller beslut i enlighet med de gällande relevanta bestämmelserna i EG-fördraget. Däremot handlar rådet inte i sin egenskap av lagstiftare när det utför uppdrag som gäller interna, administrativa, budgetmässiga, institutionella eller internationella relationer.

Det nya stycket innefattar dock ett villkor för vidgad tillgång till handlingar. Effektiviteten i beslutsprocessen måste bevaras när rätten tillämpas. Artikeln preciserar inte vad som i detta sammanhang avses med effektivitet i beslutsprocessen.

Avslutningsvis föreskrivs i det nya stycket att omröstningsresultaten och röstmotiveringarna samt uttalandena till protokollet alltid skall offentliggöras när rådet handlar i sin egenskap av lagstiftare. Detta utgör ett undantag från regeln att effektiviteten i beslutsprocessen skall bevaras. Kravet på effektivitet i beslutsprocessen kan aldrig hindra rådet i sin egenskap av lagstiftare från att offentliggöra omröstningsresultaten och röstmotiveringarna samt uttalandena till protokollet. Skyldigheten är automatisk och allmänheten behöver inte särskilt be om att få information.

Redan i några år har det varit praxis att rådet på eget initiativ offentliggör omröstningsresultat, röstmotiveringar och uttalanden till protokollet. Denna praxis har dock grundat sig på interna beslut utan rättsligt bindande verkan. Rådet har således alltid kunnat göra avsteg från denna praxis. I Amsterdamfördraget blir förfarandet rättsligt bindande utan möjligheter för rådet att göra avsteg från reglerna.

Lagstiftningen i Finland och behovet av ändringar

Den nya bestämmelsen om större insyn i rådet medför inga direkta behov av ändringar i vår lagstiftning. Däremot kan senare bestämmelser om preciseringar av rådets arbetsordning med stöd av den nya bestämmelsen, beroende på deras innehåll, kräva en del justeringar i Finlands offentlighetslagstiftning. Detta är fallet när bestämmelserna gäller sådana handlingar från rådet som innehas av myndigheter i Finland eller handlingar från myndigheter i Finland som getts ut till rådet.

Avsnitt 3 — Kommissionen

Artikel 158 (efter omnumreringen artikel 214). I artikel 158 i EG-fördraget ingår bestämmelser om hur lång mandattiden för kommissionens ordförande och ledamöterna av kommissionen är och om hur dessa utses. Amsterdamfördraget stärker Europaparlamentets och kommissionsordförandens roll i utnämningsförfarandet genom att punkt 2 första och andra stycket ändras. Förfarandet kommer alltjämt att genomföras i fyra steg. Målet är att de nya bestämmelserna skall kunna tillämpas på den kommission som tillträder år 2000.

Enligt punkt 2, första stycket skall medlemsstaternas regeringar i samförstånd nominera den person som de vill utse till kommissionens ordförande. I Amsterdamfördraget läggs det till att nomineringen skall godkännas av Europaparlamentet. Bestämmelsen om godkännandeförfarandet är således absolut. Tidigare har Europaparlamentet bara hörts när kommissionens ordförande har utsetts.

Enligt den nya lydelsen i det andra stycket i punkt 2 skall ordföranden och övriga ledamöter av kommissionen som har nominerats på detta sätt samfällt godkännas vid en omröstning i Europaparlamentet. Före Amsterdamfördraget nominerades de övriga ledamöterna av kommissionen vid förhandlingar i samråd med den nominerade ordföranden. Ordföranden får en starkare ställning genom ändringen. Förklaring nr 32 i slutakten från regeringskonferensen eftersträvar samma mål. Enligt förklaringen anser konferensen att kommissionens ordförande måste ha stor handlingsfrihet vid fördelningen av uppgifter

inom kollegiet. Ordförandens ställning stärks också genom artikel 163 (efter omnumreringen artikel 219), i EG-fördraget där det sägs att kommissionen skall arbeta under politisk ledning av sin ordförande.

De två sista stegen i utnämningsprocessen är oförändrade. I det tredje steget beslutar Europaparlamentet samfällt godkänna ledamöterna av kommissionen och i det fjärde steget utser medlemsstaternas regeringar i samförstånd ordföranden och de övriga ledamöterna av kommissionen.

Artikel 163 (efter omnumreringen artikel 219). Artikel 163 i EG-fördraget reglerar beslutsprocesserna i kommissionen. Kommissionen skall fatta sina beslut med en majoritet av antalet ledamöter och kan sammanträda med giltig verkan bara om det antal ledamöter som fastställts i arbetsordningen är närvarande. Amsterdamfördraget stärker ordförandens roll genom att artikeln får ett nytt första stycke om att kommissionen skall arbeta under politisk ledning av sin ordförande. Ordförandens roll stärks ytterligare av ändringarna i artikel 158 (efter omnumreringen artikel 214) och genom förklaring nr 32 i slutakten från regeringskonferensen. I förklaringen anser konferensen som ovan nämns att kommisionens ordförande måste ha stor handlingsfrihet vid fördelningen av uppgifter inom kollegiet. Även om kommissionens ordförande får en starkare ställning i och med fördragsändringarna rubbas inte grundprincipen att kommisionens fattar beslut i sin egenskap av kollegium.

Avsnitt 4 — Domstolen

Artikel 173 (efter omnumreringen artikel 230). Enligt artikel 173 i EG-fördraget har unionens institutioner och vissa andra organ inom unionen rätt att väcka talan i domstolen.

Ändringarna i det tredje stycket innebär att domstolen får behörighet att pröva en talan som revisionsrätten väcker för att tillvarata sina rättigheter, om den är hindrad att utföra sina uppgifter på behörigt sätt. Avsikten är att skydda revisionsrättens behörighet att utföra granskningar och genomföra obligatoriska konsultationer i samråd med de övriga institutionerna. Med ändringen strävar man efter att avskaffa de problem som uppstått i samband med skaffandet av information.

Revisionsrättens befogenhet att väcka talan kan inte direkt riktas mot en medlemsstat. Enligt artikel 205 (efter omnumreringen artikel 274) i EG-fördraget skall kommissionen genomföra budgeten under eget ansvar och inom ramen för de beviljade anslagen. Enligt artikel 169 (efter omnumreringen artikel 226) kan kommisionen avge ett motiverat yttrande i ärendet, om den anser att en medlemsstat har underlåtit att uppfylla en skyldighet enligt fördraget. Kommissionen skall först ge den berörda staten tillfälle att inkomma med sina synpunkter. Om den berörda staten inte rättar sig efter yttrandet inom den tid som har angivits av kommissionen får kommissionen föra ärendet vidare till domstolen.

I artikel 180 (efter omnumreringen artikel 237) i EG-föredraget föreskrivs att domstolen inom vissa angivna gränser är behörig att avgöra tvister som har samband med Europeiska investeringsbanken.

Tillsammans med ändringarna i artikel 188c.3 (efter omnumreringen artikel 248) ger rätten att väcka talan revisionsdomstolen avsevärt bättre verksamhetsbetingelser. Rätten har sannolikt också en förebyggande effekt.

Avsnitt 5 — Revisionsrätten

Artikel 188c (efter omnumreringen artikel 248). Artikeln lägger fast revisionsrättens uppgifter och befogenheter. Punkt 1 andra stycket, punkt 2 första stycket och punkt 3 ändras i Amsterdamfördraget.

Punkt 1 andra stycket gäller revisionsrättens förklaring (DAS ''déclaration d'assurance'') om räkenskapernas tillförlitlighet och de underliggande transaktionernas laglighet och korrekthet. Tillägget om revisionsrättens förklaring togs in i EG-fördraget genom unionsfördraget. Ändringen i punkt 1 avser att understryka förklaringens betydelse och föreskriver därför att den skall offentliggöras. Ändringen befäster gällande praxis. Förklaringarna offentliggörs årligen i Europeiska gemenskapens officiella tidning.

Att villkoren för att offentliggöra en förklaring lyfts upp på fördragsnivå har den effekten att förklaringen och de särskilda rapporterna nu kommer att finnas tillgängliga på alla språk inom unionen i ett tidigare stadium. Förklaringen offentliggörs årligen i november men har i praktiken funnits på de olika unionsspråken först vid årsskiftet. Förfarandet med ansvarsfrihet enligt artikel 206 (efter omnumreringen artikel 276) börjar årligen i rådet i januari. I praktiken är förklaringen ett av de viktigaste handlingarna i förfarandet.

En ny mening läggs till i slutet av punkt 2, första stycket. Revisionsrätten åläggs att rapportera om alla fall av oegentligheter. Skyldigheten att rapportera om oegentligheter avser att effektivisera kontrollen av unionens ekonomiska förvaltning. Rapportering av missbruk och oegentligheter höjs i och för sig inte över andra element i granskningen. Spårning och rapportering av missbruk är inte revisionsrättens viktigaste uppgift. Revisionsrätten skall först och främst pröva om legala system har varit lagliga och korrekta och om den ekonomiska förvaltningen har varit sund och medel inte slösats. Det är i första hand kommisionen och medlemsstaterna som skall föra kampen mot missbruk. De kan dra nytta av revisionsrättens material i detta arbete.

Punkt 3 första stycket föreskriver hur granskningar skall utföras. Unionens institutioner och medlemsstaterna nämns som granskningsobjekt. Artikeln säger ingenting om granskning av organ som förvaltar medel för gemenskapens räkning men som inte är underställda eller inrättade av gemenskapen. EG-fördraget ger inte heller revisionsrätten möjligheter att granska de ekonomiska organ som arbetar för gemenskapens räkning och som har inrättats av gemenskapen.

Stycket kompletteras med att granskningar utförs i gemenskapens organ som förvaltar inkomster eller utgifter för gemenskapens räkning och i lokalerna hos varje fysisk eller juridisk person som erhåller betalningar från budgeten. Avsikten är att förbättra och tydliggöra revisionsrättens befogenheter.

Stycket kompletteras också med en mening om förhållandet mellan de nationella revisionsorganen och revisionsrätten. Den nya meningen understryker att revisionsrätten utför granskning i samarbete med de nationella revisionsorganen och att de skall samarbeta i en anda av förtroende och med bibehållet oberoende. Syftet är att tydliggöra och understryka det jämbördiga förhållandet mellan organen och deras oberoende av varandra. Avsikten med tillägget är att klarlägga och understryka dessa organs jämlika förhållande och ömsesidiga oberoende.

Punkt 3 andra stycket bestämmer om revisionsdomstolens rätt att få information. Det har varit ett problem att få fram nödvändiga upplysningar. Artikeln säger ingenting om upplysningar från de organ som förvaltar medel för gemenskapens räkning men som inte är underställda gemenskapen eller inrättade av gemenskapen.

Efter ändringen i punkt 3 andra stycket skall gemenskapens övriga institutioner, alla organ som förvaltar inkomster eller utgifter för gemenskapens räkning och alla fysiska eller juridiska personer som erhåller betalningar från budgeten på revisionsrättens begäran till denna överlämna de handlingar eller den information som rätten behöver för att kunna fullgöra sin uppgift. Tillägget avser att precisera revisionsrättens möjligheter att få information från offentliga och privata organ som förvaltar gemenskapens medel och rätten att uppsöka privata förmånstagare. Rätten till information skall på så sätt säkerställas entydigt i EG-fördraget.

Det nya tredje stycket gäller överenskommelser mellan revisionsrätten, Europeiska investeringsbanken och kommissionen om tillgång till information. Revisionsrätten får information som innehas av investeringsbanken huvudsakligen i enlighet med en sådan överenskommelse. Även om ingen överenskommelse existerar är revisionsrätten behörig när det gäller rätten att få information på grund val av formuleringen i EG-fördraget. Revisionsrätten har som regel rätt att själv besluta vilken typ av information som behövs för en granskning av förvaltningen av gemenskapens inkomster eller utgifter. Ändringen avser att förtydliga det rättsliga förhållandet mellan Europeiska investeringsbanken och revisionsdomstolen.

Revisionsdomstolen, Europeiska investeringsbanken och kommissionen ingick den 12 november 1992 en överenskommelse om formerna för samarbete när revisionsdomstolen utövar tillsyn. Europeiska investeringsbanken överlämnar redan nu information till revisionsdomstolen om sin verksamhet. Revisionsdomstolen har ansett informationen otillräcklig. Europeiska investeringsbanken har hyst farhågor att den för bankverksamhet typiska sekretesskyldigheten kommer i farozonen i takt med att revisionsrättens granskningsverksamhet ökar.

Förklaring 33 i slutakten från regeringskonferensen hör ihop med det tredje stycket. Den gäller revisionsdomstolen rätt att granska Europeiska investeringsbanken. Konferensen uppmanar parterna, revisionsdomstolen, Europeiska investeringsbanken och kommissionen, att samarbeta.

Kapitel 2 — Gemensamma bestämmelser för flera institutioner

Artikel 189b (efter omnumreringen artikel

251). Artikeln gäller det så kallade medbeslutandeförfarandet. Förfarandet innebär att Europaparlamentet medverkar i rådets beslutsprocess och har då möjligheter att dels påverka innehållet i en rättsakt, dels hindra rådet från att fatta beslut; parlamentet har således vetorätt.

I medbeslutandeförfarandet fattar rådet vanligen beslut med kvalificerad majoritet. Europaparlamentet fattar däremot beslut med enkel eller absolut majoritet av sina ledamöter beroende på vilket steg i förfarandet som avses. Förfarandet har ansetts mycket kompliceratt och förenklas därför utan att sakinnehållet påverkas nämnvärt.

Enligt punkt 1 skall medbeslutandeförfarandet alltid tillämpas när EG-fördraget hänvisar till artikeln. Punkten ändras inte i Amsterdamfördraget.

Enligt gällande punkt 2 skall kommissionen först lägga fram ett förslag. Europaparlamentet avger därefter ett yttrande om förslaget i den så kallade första behandlingen. Rådet antar en gemensam ståndpunkt utifrån kommissionens förslag och Europaparlamentets yttrande. Den gemensamma ståndpunkten översänds till parlamentet för en andra behandling. Parlamentet kan inom tre månader godkänna, avvisa eller föreslå ändringar i den gemensamma ståndpunkten.

Om parlamentet godkänner den gemensamma ståndpunkten eller över huvud taget inte har fattat något beslut kan rådet slutligt anta rättsakten. Om parlamentet anger att det avser att avvisa den gemensamma ståndpunkten kan rådet och parlamentet inleda förlikning, den så kallade lilla förlikningen, för att precisera rådets ståndpunkt. Efter förlikningen, eller om ingen förlikning inletts, kan parlamentet, om det vill, fatta ett nytt beslut och slutligt avvisa den gemensamma ståndpunkten. Då anses den föreslagna rättsakten som icke antagen och förfaller. Om parlamentet föreslår ändringar i rättsakten skickas förslaget till rådet.

Med Amsterdamfördraget ändras punkt 2. En föreslagen rättsakt kan antas slutligt redan efter första behandlingen i Europaparlamentet, om rådet godkänner alla ändringar i Europaparlamentets yttrande eller om parlamentet inte föreslår några ändringar. På så sätt förenklas och påskyndas beslutsprocessen, när rådet och parlamentet är eniga om ett förslag. Med det nuvarande förfarandet måste rådet alltid anta den gemensamma ståndpunkten efter första behandlingen i parlamentet. Den översänds därefter alltid till parlamentet för ett andra yttrande. Först därefter kan rättsakten antas slutligt. I den nya versionen har möjligheten att inleda en liten förlikning tagits bort. Detta innebär att en rättsakt avvisas direkt redan efter andra behandlingen i Europaparlamentet, om parlamentet avvisar den gemensamma ståndpunkten med absolut majoritet av sina ledamöter.

Enligt gällande förfarande i punkt 3 översänds Europaparlamentets förslag efter andra behandlingen eller efter en eventuell förlikning till rådet. Rådet kan inom tre månader antingen godkänna eller avvisa ändringarna. Om rådet godkänner dem antas rättsakten slutligt. Om rådet avvisar parlamentets ändringar måste den så kallade egentliga förlikningen genast inledas. Med Amsterdamfördraget ändras punkten och Förlikningskommittén skall sammankallas inom sex veckor. I övrigt ses lydelsen över språkligt utan att innehållet ändras.

Enligt punkt 4 sker förlikningen med hjälp av en förlikningskommitté. Den skall bestå av rådets medlemmar eller företrädare för dessa och lika många företrädare för Europaparlamentet. Förlikningskommittén skall försöka uppnå enighet om ett gemensam utkast inom sex veckor. Avgörandet skall nås med en kvalificerad majoritet av rådets medlemmar och en majoritet av företrädarna för Europaparlamentet. Kommissionen innehar bara rollen som förmedlare och har ingen rösträtt i kommittén. Punkten kompletteras genom Amsterdamfördraget med att Förlikningskommittén när den fullgör sin uppgift bara skall behandla den gemensamma ståndpunkten på grundval av de ändringar som Europaparlamentet har föreslagit. Med denna ändring vill man förhindra att företrädarna för parlamentet lägger fram förslag som inte har godkänts i ett plenarmöte. På så sätt blir själva förlikningen och förberedelserna för den tydligare.

Punkt 5 ändras inte. Om Förlikningskommittén uppnår enighet måste rättsakten ytterligare antas slutligt av både rådet och parlamentet.

Om Förlikningskommittén inte godkänner något gemensamt utkast översänds rättsakten enligt punkt 6 till rådet och rådet kan anta en gemensam ståndpunkt. Rättsakten antas slutligt, om Europaparlamentet inte inom sex veckor i den så kallade tredje behandlingen avvisar texten med absolut majoritet av sina ledamöter, i vilket fall den föreslagna rättsakten skall räknas som icke antagen. Punkten

ändras i Amsterdamfördraget och den tredje behandlingen i parlamentet utgår. Följaktligen förfaller rättsakten genast efter en misslyckad förlikning, om parterna inte lyckas nå enighet, utan något nytt avvisande beslut av parlamentet. Tack vare ändringen förenklas proceduren. Å andra sidan stärks samtidigt Europaparlamentets roll en aning. Enligt de nuvarande reglerna kan parlamentet slutligt avvisa en föreslagen rättsakt bara med absolut majoritet av sina företrädare, det vill säga med 314 röster medan det enligt det ändrade förfarandet kan avvisa en föreslagen rättsakt slutligt med bara åtta röster av sina företrädare i Förlikningskommittén.

Enligt gällande punkt 7 kan Europaparlamentet och rådet i samförstånd förlänga tidsfristerna på tre månader och sex veckor med högst en månad respektive två veckor. Enligt ändringen i Amsterdamfördraget får tidsfristerna förlängas på Europaparlamentets och rådets initiativ. Detta innebär att parterna inte längre behöver besluta om ändringarna i samråd utan tidsfristen kan förlängas på initiativ av endera parten.

Vid regeringskonferensen ansåg medlemsstaterna att möjligheten att förlänga tidsfristen i enlighet med punkt 7 bör tillgripas bara när det är absolut nödvändigt. Slutakten innehåller därför förklaring nr 34 om iakttagande av tidsfristerna. Konferensen uppmanar Europaparlamentet, rådet och kommissionen att göra största möjliga ansträngningar för att säkerställa att medbeslutandeförfarandet fungerar så snabbt som möjligt. Vidare erinrar konferensen om att den tid som faktiskt förflyter mellan Europaparlamentets andra behandling och resultatet av Förlikningskommitténs behandling under inga Förhållanden bör överstiga nio månader.

I gällande punkt 8 uttrycks att tillämpningsområdet för medbeslutandeförfarandet kommer att utvidgas vid regeringskonferensen 1996. Tillämpningsområdet utvidgas i Amsterdamfördraget och punkten kan utgå.

Artikel 191a (efter omnumreringen artikel 255). Femte delen av EG-fördraget reglerar institutionella frågor. Kapitel 2 innefattar gemensamma bestämmelser för fler institutioner och kompletteras med en ny artikel 191a om rätt till tillgång till information. Enligt artikeln skall varje unionsmedborgare och varje fysisk och juridisk person som är bosatt eller har sitt säte i en medlemsstat ha rätt till att ta del av Europaparlamentets, rådets och kommissionens handlingar enligt de principer och villkor som skall bestämmas särskilt.

Artikeln inför en ny rätt i gemenskapsrätten. Medborgarnas rätt till tillgång till information om institutionernas verksamhet har fram till nu bara varit ett generellt mål på politisk nivå. I och med att rätten skrivs in i EG-fördraget får den större tyngd. Å andra sidan tyder det faktum att rätten placeras i de gemensamma bestämmelserna för fler institutioner på att bestämmelsen snarare är en skyldighet för institutionerna än en grundläggande rätt för medborgarna.

Artikeln ger medborgarna rätt till att ta del av institutionernas handlingar men innebär ingen generell rätt att få information om institutionernas verksamhet. Rätten är ingen allmän rätt utan den inskränks till personer med kopplingar till unionen på det sätt som punkt 1 avser.

Fysiska personer som är unionsmedborgare och andra fysiska personer som är bosatta i en medlemsstat har rätt att ta del av handlingar. Enligt artikel 8 (efter omnumreringen artikel 17) i EG-fördraget är varje person som är medborgare i en medlemsstat unionsmedborgare. Därutöver innehar också de medborgare i tredje land som inte är medborgare men bosatta i någon medlemsstat samma rätt. Med bosättning avses legal bosättning i en medlemsstat enligt den nationella lagstiftningen. Vidare omfattas juridiska personer med säte i en medlemsstat av rätten. Juridiska personers säte regleras av den nationella lagstiftningen i berörda medlemsstat.

Enligt punkt 1 gäller rätten att ta del av handlingar inte all information inom unionen, utan bara handlingar från Europaparlamentet, rådet och kommissionen. Rätten avser för det första uteslutande handlingar och sträcker sig således inte rent allmänt till all verksamhet inom institutionerna. Allmänheten har till exempel inte rätt att vara närvarande vid och följa institutionernas möten. För det andra gäller rätten bara tre namngivna institutioner. Följaktligen står handlingar från många andra institutioner och organ utanför rätten, eller alternativt regleras rätten i särskilda bestämmelser.

Principerna och villkoren för tillgång till handlingar regleras i punkterna 2 och 3. Sakinnehållet i den nya rätten bestäms i den härledda rätten. Enligt punkt 2 skall rådet under hänsynstagande till allmänna eller enskilda intressen fastställa allmänna principer och gränser för rätten till att ta del av

handlingar. Detta skall ske inom två år efter Amsterdamfördragets ikraftträdande i enlighet med medbeslutandeförfarandet i artikel 189b (efter omnumreringen artikel 251). Punkten inskränker inte typen av de rättsakter som rådet skall ta som utgångspunkt när innehållet i rätten till att ta del av handlingar utformas. Rätten omfattar således alla former av rättsakter, förordningar, direktiv och beslut, som räknas upp i artikel 189 (efter omnumreringen artikel 249).

Gemenskapslagstiftningen med de allmänna principerna och gränserna inverkar på innehållet i den nya rätten att ta del av handlingar. Unionen inför för första gången gemensamma allmänna regler om rätt till insyn för flera institutioner i stället för de enhetsspecifika principer på olika nivåer och med varierande innehåll som hittills varit normen. Rättens räckvidd begränsas bland annat genom ordet ''handling''. Samtidigt kommer effekterna av olika typer av upptagningar (ADB, video, CD etc.) och tidpunkten för när en handling införs i den aktuella rätten att bestämmas närmare. I detta sammanhang bör det övervägas hur rätten ställer sig till olika typer av utkast och interna förberedande dokument.

En viktig fråga med avseende på medlemsstaternas befogenheter är hur det skall göras skillnad mellan handlingar upprättade av institutionerna själva och handlingar överlämnade till dem. Det är inte helt klart om begreppet institutionens handling bara avser handlingar som upprättas av institutionerna eller om det sträcker sig till handlingar som innehas av institutionerna. Förklaring nr 35 i slutakten från regeringskonferensen ger en fingervisning om svårigheterna med avgränsningen. Konferensen är enligt förklaringen enig om att principerna och villkoren för rätten till att ta del av handlingar skall ge en medlemsstat rätt att begära att kommissionen eller rådet inte vidarebefordrar en handling med ursprung från den staten till tredje man, utan att medlemsstaten dessförinnan har lämnat sitt medgivande. Med denna förklaring förbinder sig medlemsstaterna redan i förväg att skriva in en bestämmelse i gemenskapslagstiftningen som ger medlemsstaterna rätt att själva efter behov reglera tillgången till handlingar från sitt eget land.

En annan fråga av vikt för medlemsstaternas befogenheter är vilka effekter gemenskapslagtiftningen om tillgången till information har på institutionernas handlingar som innehas av myndigheterna i en medlemsstat.

Genomförandet av rätten hör intimt samman med begränsningarna i gemenskapslagstiftningen. Enligt punkt 2 kan rätten inskränkas under hänsynstagande till allmänna eller enskilda intressen. Punkten skall tolkas så att restriktioner alltid måste kunna motiveras med ett behov att skydda allmänna eller enskilda intressen. Regeringskonferensen ville inte närmare gå in på vad som i detta sammanhang avses med ett allmänt och ett enskilt intresse utan frågan hänsköts till den kommande gemenskapslagstiftningen.

Gemenskapslagstiftningen skall också innehålla bestämmelser om anknytande förfaranden i huvuddrag, enskilda beslut och motiveringar av institutionerna i fråga om rätten, nödvändiga rättelse- och ändringsförfaranden och om lagstiftningens förhållande till andra särskilda gemenskapsbestämmelser som tangerar denna rätt. Vidare måste det anges vilka frågor varje institution alltjämt kan utarbeta särskilda bestämmelser om i sin arbetsordning i enlighet med punkt 3.

Enligt punkt 3 skall de institutioner som avses i artikeln i sina arbetsordningar utarbeta särskilda bestämmelser om tillgång till institutionens handlingar. Ordet ''utarbeta'' skall tolkas så att institutionerna bara har rätt att utarbeta bestämmelser om de allmänna principer och gränser för rätten till att ta del av handlingar som redan finns inskrivna i gemenskapslagstiftningen, men inte att utarbeta nya bestämmelser. Det innebär att begränsningarna inte kan utökas eller tillämpningen av dem i övrigt utvidgas genom särskilda bestämmelser i institutionernas arbetsordningar.

Enligt artikel K 13 (efter omnumreringen artikel 41) i unionsfördraget tillämpas artikel 191a i EG-fördraget också på avdelning VI i unionsfördraget. Motsvarande hänvisningar ingår i artikel J 18 (efter omnumreringen artikel 28) i unionsfördraget, enligt vilken artikel 191a tillämpas på avdelning V i unionsfördraget. I förklaring nr 41 som fogats till slutakten anser konferensen att unionens institutioner bör när de handlar enligt Europeiska kol- och stålgemenskapen och Europeiska atomenergigemenskapen söka ledning i bl.a. EG-fördragets bestämmelser om rätten till att ta del av handlingar.

Lagstiftningen i Finland och behovet av ändringar

Artikeln om rätten till att ta del av

handlingar medför inget omedelbart behov att ändra vår lagstiftning. Däremot kan det hända att vår offentligshetslagstiftning måste ändras på grund av den gemenskapslagstiftning som införs med stöd av artikeln, beroende på de kommande bestämmelsernas innehåll. Därmed avses våra nationella bestämmelser om de handlingar från institutionerna som innehas av myndigheter i Finland eller om de handlingar från myndigheter i Finland som överlåtits till institutionerna.

Kapitel 3 — Ekonomiska och sociala kommittén

Artikel 198 (efter omnumreringen artikel 262). Artikeln föreskriver när kommittén skall höras av rådet och lägger fast tidsfrister för yttranden. Med Amsterdamfördraget läggs en ny punkt till om att Europaparlamentet kan höra kommittén. Tanken bakom bestämmelsen är att både Europaparlamentet och Ekonomiska och sociala kommittén spelar en viktig roll i frågor som är angelägna för medborgarna. Därför är det motiverat att stärka kontakterna mellan parlamentet och kommittén. Motsvarande ändring ingår i artikel 198c (efter omnumreringen artikel 265) i EG-fördraget om Regionkommittén.

Kapitel 4 — Regionkommittén

Artikel 198a (efter omnumreringen artikel 263). Med artikeln upprättas en regionkommitté med en rådgivande funktion. Artikeln lägger fast antalet ledamöter, regler för utnämning av ledamöter och ledamöternas oavhängighet. Amsterdamfördraget lägger till en bestämmelse i tredje stycket om att ingen medlem av kommittén samtidigt får vara ledamot av Europaparlamentet.

Förteckningen i artikel 6.1 femte strecksatsen i Akten om allmänna direkta val av företrädare i Europaparlamentet måste kompletteras med att medlemmar av Regionkommittén inte samtidigt får vara ledamöter av Europaparlamentet.

Lagstiftningen i Finland och behovet av ändringar

Tillägget medför att det i förteckningen i 3 § 7 mom. lagen om val av företrädare för Finland i Europaparlamentet (272/1995) måste läggas till att ledamöter av Regionkommittén inte kan vara företrädare i Europaparlamentet. Kommissionen för samordning av vallagarna har föreslagit att vallagarna bör förenhetligas och valbestämmelserna skrivas in i en enda lag (kommittébetänkande 1997:15). Tillägget om medlemmar av Regionkommittén kommer att tas in i 164 § 2 mom. i kommissionens förslag till vallag. När propositionen med förslag till en vallag bereds utifrån kommittébetänkandet och utlåtandena om det, tas medlemskap i Regionkommittén in i lagförslaget. Propositionen ges till riksdagen våren 1998.

Artikel 198b (efter omnumreringen artikel 264). Artikel 198b har bestämmelser om hur Regionkommitténs verksamhet skall ordnas. Kommittén blir självständigare i och med att bestämmelsen i artikel 198b.2 att den av kommittén fastställda arbetsordningen skall godkännas enhälligt av rådet tas bort. Sedan Amsterdamfördraget har trätt i kraft kan kommittén fastställa sin arbetsordning utan att lägga fram den för rådet för godkännande.

Artikel 198c (efter omnumreringen artikel 265). Enligt artikeln skall Regionkommittén höras av rådet eller kommissionen. Enligt första stycket skall kommittén höras av rådet eller kommissionen i de fall som anges i EG-fördraget och i alla övriga fall där en av de två institutioner finner det lämpligt. I Amsterdamfördraget preciseras stycket med att rådet eller kommissionen skall höra kommittén särskilt i fall som rör gränsöverskridande samarbete.

Vidare läggs ett nytt stycke om att Europaparlamentet kan höra Regionkommittén till efter det tredje stycket. Tanken bakom bestämmelsen är att både Europaparlamentet och Regionkommittén spelar en viktig roll i frågor som är angelägna för medborgarna. Därför är det motiverat att stärka kontakterna mellan parlamentet och kommittén. Motsvarande ändring ingår i artikel 198 (efter omnumreringen artikel 262) i EG-fördraget om Ekonomiska och sociala kommittén.

Avslutningsvis bör det noteras att rätten att höra Regionkommittén utvidgas genom ändringar i flera enskilda artiklar i fördraget. Målet är att Regionkommittén skall höras i samma frågor som Ekonomiska och sociala kommittén.

Avdelning II — Finansiella bestämmelser

Artikel 205 (efter omnumreringen artikel 274). Enligt det gällande första stycket skall

kommissionen i överensstämmelse med principerna för en sund ekonomisk förvaltning genomföra budgeten under eget ansvar och inom ramen för de beviljade anslagen enligt bestämmelserna i den budgetförordning som utfärdats enligt artikel 209 (efter omnumreringen artikel 279). Stycket kompletteras med en ny mening om att medlemsstaterna skall samarbeta med kommissionen för att säkerställa att anslagen används i överensstämmelse med principerna för en sund ekonomisk förvaltning.

Målet med tillägget är att intensifiera samarbetet mellan kommissionen och medlemsstaterna när det gäller användningen av medlen i Europeiska gemenskapens allmänna budget. Medlemsstaterna förvaltar ansenliga summor av anslagen i gemenskapens allmänna budget. Det är nödvändigt att medlemsstaterna och kommissionen samarbetar för att säkerställa att anslagen används i överensstämmelse med principerna för en sund ekonomisk förvaltning. Tillägget bildar också en rättslig grund för samarbetet mellan medlemsstaterna och kommissionen när det gäller användningen av anslagen i gemenskapens allmänna budget.

Artikel 206 (efter omnumreringen artikel 276). Artikeln gäller ansvarsfrihet för kommissionen. Europaparlamentet skall på rekommendation av rådet bevilja kommissionen ansvarsfrihet.

I gällande punkt 1 räknas det upp vilka saker och handlingar som skall granskas innan ansvarsfrihet kan beviljas. I punkten införs den förklaring av revisionsrätten om räkenskapernas tillförlitlighet och om de underliggande transaktionernas laglighet och korrekthet (DAS) som avses i artikel 188c.1 (efter omnumreringen artikel 248) andra stycket. I praktiken har förklaringen varit en av de viktigaste handlingarna i förfarandet, i rådets och Europaparlamentets behandling av ansvarsfriheten. Meningen är att gällande praxis och EG-fördraget skall motsvara varandra. Enligt artikel 89.2 i den på Europeiska gemenskapens allmänna budget tillämpliga budgetförordningen (EGT nr L 356, 31.12.1977, sådan den är ändrad genom rådets förordning (EG, Euratom, EKSG) nr 2333/95 av den 18 september 1995) hör förklaringen till de handlingar som skall behandlas vid förfarandet för ansvarsfrihet.

Artikel 209a (efter omnumreringen artikel 280). Enligt det gällande första stycket i EG-fördraget skall medlemsstaterna vidta samma åtgärder för att bekämpa bedrägerier som riktar sig mot gemenskapens ekonomiska intressen som de vidtar för att bekämpa bedrägerier som riktar sig mot deras egna ekonomiska intressen. Enligt det andra stycket skall medlemsstaterna samordna sina åtgärder för att skydda gemenskapens ekonomiska intressen, men utan att det påverkar tillämpningen av andra bestämmelser i fördraget. De skall för detta ändamål med kommissionens hjälp organisera ett nära och regelbundet samarbete mellan de behöriga avdelningarna i sina förvaltningar.

Innehållet i det första stycket ändras inte men stycket flyttas och blir punkt 2.

Andra stycket blir följaktligen punkt 3. Samtidigt ses lydelsen i andra meningen över. Medlemsstaterna skall enligt den nya versionen tillsammans med kommissionen organisera ett nära och regelbundet samarbete mellan de berörda myndigheterna.

Tre nya punkter, 1, 4 och 5 läggs till artikeln. Punkterna 1 och 4 är nära kopplade till varandra och de innebär en förändring jämfört med det gällande EG-fördraget. Artikeln ger en tydlig rättslig grund för rådets åtgärder för att skydda gemenskapens ekonomiska intressen.

Enligt punkt 1 skall gemenskapen och medlemsstaterna bekämpa bedrägerier och all annan olaglig verksamhet genom åtgärder som skall vidtas i enlighet med denna artikel och som skall ha avskräckande effekt och ge ett effektivt skydd i medlemsstaterna. Artikeln går inte närmare in på åtgärdernas karaktär. Skyddet av gemenskapens ekonomiska intressen utsträcks från enbart bedrägerier till all annan olaglig verksamhet.

Punkt 4 föreskriver att rådet i enlighet med förfarandet i artikel 189b (efter omnumreringen artikel 251) och efter att ha hört revisionsrätten skall besluta om nödvändiga åtgärder för förebyggande av och kamp mot bedrägerier som riktar sig mot gemenskapens ekonomiska intressen för att ge effektivt och likvärdigt skydd i medlemsstaterna. Åtgärderna skall inte gälla tillämpningen av nationell straffrätt eller den nationella rättsskipningen.

Till skillnad från punkt 1 i artikeln skapas inte genom punkt 4 någon rättsgrund för sådana åtgärder av rådet, genom vilka det är meningen att skydda gemenskapens ekonomiska intressen mot annat än olagligt förfarande.

Den viktigaste ändringen är punkt 4, enligt

vilken artikel 209a utgör rättsgrund för rådets åtgärder för att skydda gemenskapens ekonomiska intressen. Under den tid unionsfördraget har varit i kraft har den gällande tolkningen varit den att artikel 209a inte kan tillämpas som den enda rättsgrunden, utan de stadganden som gäller skyddet av de ekonomiska intressen har grundat sig antingen på artikel 235 eller på sektoriella behörighetsgrunder. Rådet har antagit två generella förordningar om skydd av gemenskapens ekonomiska intressen: rådets direktiv (EG, Euratom) nr 2988/95 om skydd av Europeiska gemenskapens finansiella intressen och rådets förordning (Euratom, EG) nr 2185/96 om de kontroller och inspektioner på platsen som kommissionen utför för att skydda Europeiska gemenskapernas finansiella intressen mot bedrägerier och andra oegentligheter. Rådet har antagit båda förordningarna enhälligt med beaktande av artikel 235 (efter omnumreringen artikel 308) i EG-fördraget utifrån kommissionens förslag och efter att ha hört Europaparlamentet. Enligt ändringen av artikel 209a ändras beslutsfattandet från enhälligt beslut till beslut med kvalificerad majoritet och enligt medbeslutandeförfarandet. Dessutom måste rådet höra revisionsrätten. Den ändrade beslutsprocessen ger Europaparlamentet större befogenheter när det gäller skydd av gemenskapens ekonomiska intressen.

Enligt punkt 5 skall kommissionen varje år i samarbete med medlemsstaterna för Europaparlamentet lägga fram en rapport om de åtgärder som har vidtagits för att genomföra artikeln. Innehållet i punkten kan sägas i hög grad stämma överens med gällande praxis. Kommissionen upprättar årligen en rapport om de åtgärder som året innan har vidtagits för att skydda gemenskapens ekonomiska intressen. Årsrapporten ger en helhetsbild av åtgärderna för att bekämpa bedrägerier och oegentligheter dels inom gemenskapen, dels mellan gemenskapen och medlemsstaterna. Årsrapporten sänds för kännedom till ECOFIN-rådet (ekonomi- och finansministerrådet).

I förklaring nr 41 i slutakten från regeringskonferensen anser konferensen bland annat att Europaparlamentet, rådet och kommissionen när de handlar enligt fördraget om upprättandet av Europeiska kol- och stålgemenskapen och fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen skall söka ledning i de bestämmelser om insyn, tillgång till handlingar och kamp mot bedrägerier som är i kraft inom ramen för EG-fördraget.

Sjätte delen — Allmänna bestämmelser och slutbestämmelser

Artikel 213a (efter omnumreringen artikel 285). Denna artikel är ny i EG-fördraget och gäller framställning av statistik. Den avser att skapa en tydlig grund för åtgärder för att framställa statistik för gemenskapen.

Artikeln föreskriver att rådet enligt medbeslutandeförfarandet i artikel 189b (efter omnumreringen artikel 251) skall besluta om åtgärder för att framställa sådan statistik som behövs för gemenskapens verksamhet. I punkt 2 räknas de viktigaste principerna upp: opartiskhet, tillförlitlighet, objektivitet, vetenskapligt oberoende, kostnadseffektivitet och insynsskydd för statistiska uppgifter. Gemenskapsstatistiken får inte innebära en alltför stor belastning för de ekonomiska aktörerna.

Eftersom det tidigare inte har funnits någon artikel om statistik har gemenskapens rättsakter om statistik grundat sig på artikel 213 (efter omnumreringen artikel 284). Enligt den får kommissionen inom de gränser och på de villkor som fastställs av rådet i enlighet med bestämmelserna i EG-fördraget inhämta den information och företa de kontroller som behövs för att fullgöra de uppgifter som anförtrotts kommissionen. Rättsakter som bygger på denna artikel har kunnat antas med enkel majoritet till skillnad från bestämmelserna i den nya artikeln. Rättsakter om statistik bygger i vissa fall också på artiklar om det berörda politikområdet (exempelvis statistik om jordbruk och utrikeshandel). I vissa fall krävs då beslut med kvalificerad majoritet, i vissa fall enhällighet. Rättsakter om statistik kräver vanligen att rådet hör Europaparlamentet. Också i nuläget kan det föreslagna medbeslutandeförfarandet i nya artikel 213a komma att tillämpas i vissa fall.

Artikel 213b (efter omnumreringen artikel 286). Den nya artikeln innefattar bestämmelser om tillämpningen av gemenskapens rättsakter om skydd för personuppgifter på gemenskapens institutioner och om inrättande av ett oberoende övervakningsorgan.

Enligt punkt 1 skall gemenskapsrättsakter om skydd för enskilda när det gäller behandling av och fri rörlighet för personuppgifter från och med den 1 januari 1999 vara tillämpliga på de institutioner och organ som

inrättas genom eller på grundval av fördraget. Punkt 2 innehåller bestämmelser om att rådet skall inrätta ett oberoende övervakningsorgan. Organet skall ansvara för att övervaka att dessa gemenskapsrättsakter tillämpas på gemenskapens institutioner. Övervakningsorganet skall inrättas enligt medbeslutandeförfarandet i artikel 189b (efter omnumreringen artikel 251) och senast den 1 januari 1999. Rådet kan vid behov anta andra för ändamålet relevanta bestämmelser.

Hänvisningen i punkt 1 till gemenskapsrättsakter om skydd för enskilda avser framför allt Europaparlamentets och rådets direktiv av den 24 oktober 1995 om skydd för enskilda personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter (95/46/EG, nedan direktivet om datasekretess). Direktivet om datasekretess lägger fast den allmänna ramen för behandling av personuppgifter. I gemenskapen har dessutom ett direktiv om behandling av personuppgifter och skyddet för den enskilde inom telekommunikation getts i december 1997 (97/66/EG).

Direktivet om skydd för enskilda syftar till att skydda fysiska personers grundläggande fri- och rättigheter, särskilt rätten till privatliv, i samband med behandling av personuppgifter och till att säkerställa det fria flödet av personuppgifter mellan medlemsstaterna. Medlemsstaterna får varken begränsa eller förbjuda det fria flödet av personuppgifter mellan medlemsstaterna av skäl som har samband med skyddet av rätten till privatliv. Varje medlemsstat skall också tillämpa den nationella lagstiftningen i enlighet med direktivet, om behandlingen av personuppgifter utförs inom medlemsstaten eller i övrigt har samband med medlemsstaten samt övervaka överföring av personuppgifter till tredje land. Direktivet innehåller bestämmelser om principer om uppgifternas kvalitet, principer som gör att uppgiftsbehandling kan tillåtas, behandling av känsliga uppgifter, den registrerades rättigheter, sekretess och säkerhet vid behandling, överföring av personuppgifter till tredje land och tillsyn. Den nationella övervakningsmekanismen innefattar anmälningsplikt gentemot den registrerade och den nationella tillsynsmyndigheten. Enligt direktivet skall varje medlemsstat ha en offentlig myndighet som har till uppgift att övervaka tillämpningen av de bestämmelser som medlemsstaterna antar till följd av direktivet. Myndigheten skall utöva sina uppgifter fullständigt oberoende. Vidare har direktivet bestämmelser om en kontrollmeknism för uppföljning inom unionen av hur direktivet genomförs och utfaller i medlemsstaterna. Direktivet bygger på Europarådets konvention om skydd för enskilda vid automatisk databehandling av personuppgifter (FördrS 35—36/1992) och avser att komplettera den.

Medlemsstaterna skall sätta i kraft de lagar och andra författningar, som är nödvändiga för att följa detta direktiv, senast tre år efter dess antagande, det vill säga senast den 24 oktober 1998. Finland håller på att utarbeta en allmän lag om datasekretess för att sätta i kraft direktivet om skydd för enskilda personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter. Vidare pågår en totalrevidering av personregisterlagen (471/1987) och en översyn av de särskilda bestämmelserna om personregister.

De krav i fråga om skydd för personuppgifter som direktivet ställer på medlemsstaterna utvidgas med stöd av artikel 213b till att omfatta gemenskapens institutioner. Detta måste ses som en positiv reform när det gäller att säkerställa skyddsnivån vid behandlingen av personuppgifter inom gemenskapens institutioner. Gemenskapen skall sätta i kraft de rättsakter som är nödvändiga för tillämpning av direktivet inom institutionerna senast den 1 januari 1999 och senast vid denna tidpunkt ha inrättat ett oberoende organ med uppgift att övervaka tillämpningen av dessa bestämmelser.

Lagstiftningen i Finland och behovet av ändringar

Artikeln medför inga ändringar i vår lagstiftning. Som ovan nämns pågår en översyn av lagstiftningen om personregister för att direktivet om skydd för enskilda personer med avseende på behandling av personuppgifter skall kunna genomföras.

Artikel 227 (efter omnumreringen artikel 299). Artikeln föreskriver på vilka områden EG-fördraget skall gälla. Punkt 1 innehåller huvudregeln att fördraget skall gälla för unionens medlemsstater. Begreppet medlemsstat får således sin innebörd utifrån vilka områden medlemsstaterna själva anser höra till sitt territorium.

Med Amsterdamfördraget ersätts punkt 2,

som har bestämmelser om hur EG-fördraget skall tillämpas på de franska utomeuropeiska departementen, med en ny punkt. I den nya punkten 2 föreskrivs att fördraget skall gälla för de franska utomeuropeiska departementen, Azorerna, Madeira och Kanarieöarna. Rådet skall enligt artikeln med kvalificerad majoritet på förslag av kommissionen och efter att ha hört Europaparlamentet besluta om specifika åtgärder för att särskilt fastställa villkoren för hur fördraget skall tillämpas.

Behovet att särskilt fastställa villkoren motiveras i den nya bestämmelsen med den strukturella, sociala och ekonomiska situationen i dessa områden. Enligt artikeln förvärras situationen av områdenas avlägsna belägenhet, ökaraktär, ringa storlek, besvärliga terräng- och klimatförhållanden samt ekonomiska beroende av ett fåtal produkter. Vidare sägs att dessa faktorer på grund av sin bestående natur och sammanlagda verkan allvarligt hämmar områdenas utveckling. Rådet skall, när det beslutar om de relevanta åtgärder som avses i artikeln, beakta sådana områden som tull- och handelspolitik, skattepolitik, frizoner, jordbruks- och fiskepolitik, villkor för leverans av råvaror och viktiga konsumtionsvaror, statligt stöd samt villkor för tillgång till strukturfonder och övergripande gemenskapsprogram. I uppräkningen ingår områden som normalt kräver enhällighet i rådet.

Enligt Portugals konstitution är ögrupperna Azorerna och Madeira autonoma områden med egna politiska system och egen förvaltning. I fördraget om Portugals anslutning till Europeiska gemenskapen sägs att Azorerna och Madeira hör till Europeiska gemenskapen. Anslutningsfördraget innehåller dock vissa undantag, framför allt inom jordbruksområdet. I fördraget ingår också en förklaring som uppmanar gemenskapens institutioner att vidta specifika åtgärder för utveckla ögrupperna.

Kanarieöarna är en av Spaniens sjutton autonoma regioner med mycket långtgående befogenheter. Enligt fördraget om Spaniens anslutning till Europeiska unionen gäller gemenskapsrätten för Kanarieöarna, dock med vissa undantag för jordbruks- och fiskepolitik samt mervärdesskatterna. Kanarieöarna ingår inte i det gemensamma tullområdet. Avsikten har varit att undantagen skall undanröjas gradvis för att ge öarna bättre möjligheter att integreras i unionen.

Innan Amsterdamfördraget träder i kraft grundar sig de franska utomeuropeiska departementens, Guadeloupes, Martiniques, Réunions och Franska Guyanas, ställning på artikel 227.2 i EG-fördraget. Vissa bestämmelser är direkt tillämpliga på dem. Vissa andra bestämmelser kräver däremot enhälligt beslut av rådet. Bestämmelserna rörande den fria rörligheten för varor, jordbruket med vissa undantag, liberalisering av tjänster, konkurrensreglerna, vissa skyddsåtgärder och institutionerna är direkt tillämpliga. Bland beslut av rådet märks ett beslut från 1964 om etableringsrätt (rådets beslut 64/350/EEG) och ett beslut från 1968 om fri rörlighet för arbetstagare (rådets beslut 68/359/EEG).

Ändringarna i Amsterdamfördraget ger rådet rätt att med kvalificerad majoritet besluta om specifika åtgärder rörande Azorerna, Kanarieöarna och de franska utomeuropeiska departementen. Detta stärker områdenas särställning.

Artikel 228 (efter omnumreringen artikel 300). Artikeln innehåller bestämmelser om det förfarande som Europeiska gemenskapen måste följa när den ingår bilaterala avtal med tredje land eller internationella organisationer. Artikeln tillämpas som regel både på avtal inom områden där gemenskapen har exklusiv kompetens och på områden där rådet har så kallad delad kompetens. I det senare fallet är både gemenskapen och medlemsstaterna avtalsslutande parter. Artikel 228 innefattar inga bestämmelser om gemenskapens befogenheter att ingå avtal rörande yttre förbindelser. I denna fråga gäller andra bestämmelser i avtalet. Rådet fattar sitt beslut med kvalificerad majoritet på förslag av kommissionen. Rådet fattar sitt beslut enhälligt om avtalet gäller ett område där förutsättningen för interna bestämmelser är enhällighet eller om frågan gäller associeringsavtal som avses i artikel 238.

I Amsterdamfördraget ändras punkterna 1 och 2. Ändringen i punkt 1 är av teknisk natur och beror på ändringar i uppställningen av punkt 2. Punkt 2 kompletteras med att rådet vid behov kan besluta om provisorisk tillämpning av internationella avtal före ikraftträdandet eller om att tillfälligt upphöra att tillämpa ett avtal, om inte annat följer av kommissionens befogenheter. Erfarenheten har visat att internationella överenskommelser eller delar av dem behöver tillämpas provisoriskt, eftersom ikraftträdandet kan dra ut på tiden på grund av de komplicerade ratificeringsförfarandena. Vidare har det ansetts

nödvändigt med en särskild procedurbestämmelse för de fall då tillämpningen av ett avtal måste upphöra tillfälligt på grund av att en utomstående part gjort sig skyldig till avtalsbrott. Till exempel allvarliga brott mot de mänskliga rättigheterna kan anses som en grund för att avbryta tillämpningen av avtalet.

I praktiken har rådet fattat beslut om provisorisk tillämpning, trots att EG-fördraget inte har haft några bestämmelser om detta. Med ändringarna i Amsterdamfördraget förtydligas reglerna för beslutsfattande. Beslut om provisorisk tillämpning följer samma förfarande som vid ingående av avtal, alltså beslut med kvalificerad majoritet. Denna regel är tillämplig om ett avtal inte gäller ett område, där gemenskapsinterna regler måste antas genom enhälligt beslut, eller om avtalet är ett associeringsavtal enligt artikel 238 (efter omnumreringen artikel 300). Däremot har rådet aldrig tillgripit möjligheten att tillfälligt upphöra att tillämpa ett avtal på grund av att en part har gjort sig skyldig till avtalsbrott.

Enligt det nya andra stycket i punkt 2 skall samma förfarande tillämpas på ett beslut i ett organ som inrättats gemen ett associeringsavtal som grundar sig på artikel 238, om detta organ skall fatta beslut med rättslig verkan. Sådana så kallade associeringsråd ingår till exempel i Europaavtalen med länder i Central- och Östeuropa. Förfarandet tillämpas inte på beslut som kompletterar eller ändrar avtalets institutionella ram.

Det nya tredje stycket i punkt 2 innehåller bestämmelser om att säkerställa Europaparlamentet ställning. Parlamentet skall omedelbart och fullständigt informeras om alla beslut som fattas enligt punkt 2 när det gäller provisorisk tillämpning eller tillfälligt upphävande av avtal, eller fastställande av gemenskapens ståndpunkt i ett organ som inrättas genom ett avtal som grundas på artikel 238.

Artikel 236 (efter omnumreringen artikel 309). Artikeln föreskriver vilka justeringar som skall göras i EG-fördraget på grund av de sanktioner mot medlemsstaterna som ingår i den nya artikeln F 1 (efter omnumreringen artikel 7). På grundval av artikel F 1 punkt 1 får rådet, som skall sammanträda på stats- eller regeringschefsnivå, enhälligt slå fast att en medlemsstat allvarligt och ihållande åsidosätter principerna i artikel F (efter omnumreringen artikel 6) punkt 1, som utgör grunden för unionen. Därefter får rådet enligt artikel F 1 punkt 2 besluta om att tillfälligt upphäva vissa av de rättigheter som medlemsstaten har till följd av unionsfördraget, inbegripet rösträtten i rådet för företrädaren för medlemsstatens regering. I artikel 236 i EG-fördraget ingår bestämmelser om sanktioner inom EG-fördragets tillämpningsområde.

Enligt punkt 1 gäller det tillfälliga upphävandet av rösträtten i rådet även med avseende på EG-fördraget, om beslutet om upphävandet fattats enligt artikel F 1 punkt 2 i unionsfördraget. I sådana fall har rådet ingen prövningsrätt utan sanktionen är absolut. Enligt punkt 2 får rådet vid behov tillfälligt upphäva vissa andra rättigheter som grundar sig på EG-fördraget, om det först sammanträtt på stats- eller regeringschefsnivå och i enlighet med artikel F 1 punkt 1 slagit fast att den ifrågavarande medlemsstaten allvarligt och ihållande åsidosätter de angivna principerna. Rådet skall fatta beslut med kvalificerad majoritet och därvid beakta de möjliga följder som ett tillfälligt upphävande kan få för fysiska och juridiska personers rättigheter och skyldigheter. Trots sanktionerna skall medlemsstatens skyldigheter enligt EG-fördraget fortsätta att vara bindande. Denna punkt stämmer således överens med artikel F 1 punkt 2 i unionsfördraget. Sanktionerna beskrivs mer ingående i motiveringen till artikel F 1 punkt 2.

Punkt 3 har samma lydelse som artikel F 1 punkt 3. Rådet får med kvalificerad majoritet besluta om att ändra eller återkalla en sanktion i fråga om EG-fördraget, när den situation som ledde till att åtgärden infördes har förändrats.

I punkt 4 ingår närmare bestämmelser om beslutsprocessen. Punkten har i stort sett samma innehåll som artikel F 1 punkt 4. Rådet skall när det fattar beslut om sanktioner med stöd av artiklarna 236.2 och 3 när det gäller EG-fördraget inte beakta rösterna från den ifrågavarande medlemsstaten. I denna punkt avses med kvalificerad majoritet samma andel av de berörda rådsmedlemmarnas vägda röster som den som anges i artikel 148.2 (efter omnumreringen artikel 205).

Enligt gällande artikel 148.2 krävs det 62 av de sammanlagt 87 vägda rösterna, 71 %, för kvalificerad majoritet. Samma andel krävs således också vid beslut med kvalificerad majoritet enligt artikel 263. Punkten tillämpas på beslut av rådet också om någon medlemsstat tillfälligt inte får utöva sin rösträtt i enlighet med punkt 1. I så fall skall ett beslut

som kräver enhällighet fattas utan att den ifrågavarande medlemsstaten röstar.

Lagstiftningen i Finland och behovet av ändringar

Sanktioner ingår även i vissa andra former av internationellt samarbete och de är bindande för Finland. Enligt artikel 5 i Förenta Nationernas (FN) stadga (FördrS 51/1956) kan en medlem av FN, mot vilken förebyggande åtgärder eller tvångsåtgärder vidtagits av säkerhetsrådet, avstängas från utövande av de rättigheter och privilegier som följer av medlemskapet genom beslut av generalförsamlingen efter tillstyrkan av säkerhetsrådet. Enligt artikel 8 i Europarådets stadga (FördrS 21/1989) kan en medlemsstat i Europarådet, som allvarligt har kränkt skyldigheten att följa laglighetsprincipen och att respektera de mänskliga rättigheterna samt de grundläggande friheterna, avstängas från utövandet av rätten till representation i rådet. Dessutom kan ministerrådet besluta att en sådan medlemsstat upphör att tillhöra Europarådet.

Den nya artikeln 236 kräver inga ändringar i vår lagstiftning. Artikeln utgör dock tillsammans med den nya artikeln F 1 i unionsfördraget samt artikel 96 i fördraget om upprättandet av Europeiska kol- och stålgemenskapen och artikel 204 i fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen ett komplex, vars inverkan uppskattas ur lagstiftningsordningens synvinkel i propositionen. Artiklarnas verkningar på lagstiftningsordningen i fråga om lagförslaget i denna proposition behandlas längre fram i avsnittet om lagstiftningsordningen.

Protokollet om socialpolitik och det anknytande avtalet om socialpolitik

Bestämmelserna i avtalet om socialpolitik i protokollet (nr 14) om socialpolitik i EG-fördraget har ersatts med artiklarna 117—120 (efter omnumreringen artikel 136—143). Protokollet behövs därför inte och upphävs.

Protokollet om Ekonomiska och sociala kommittén och om Regionkommittén

Enligt protokoll nr 16 skall Ekonomiska och sociala kommittén och Regionkommittén ha en gemensam organisationsstruktur. Protokollet upphävs för att konsolidera de båda kommittéernas administrativa oberoende.

Artikel 3 i Amsterdamfördraget: Ändringar i fördraget om upprättandet av Europeiska kol- och stålgemenskapen

Genom Amsterdamfördraget ändrades EG-fördragets institutionella och finansiella bestämmelser och dessutom intogs i fördraget bestämmelser om ett sanktionsförfarande för brott mot de mänskliga rättigheterna. Genom artikel 3 i Amsterdamfördraget ändras motsvarande bestämmelser i fördraget om upprättandet av Europeiska kol- och stålgemenskapen (EKSG). Ändringarnas sakinnehåll har relaterats närmare i samband med detaljmotiveringen till ändringarna i EG-fördraget.

I regeringskonferensen nåddes inte samförstånd om att anpassa EKSG-fördraget och Euratomfördraget genom att i dem inta bestämmelser om gemenskapsbedrägerier och tillgång till handlingar och därför avgavs en förklaring om saken. Enligt förklaring nr 41, som fogats till regeringskonferensens slutakt, anser konferensen att Europaparlamentet, rådet och kommissionen när de handlar enligt EKSG-fördraget och Euratomfördraget skall söka ledning i de bestämmelser om insyn, tillgång till handlingar och kamp mot bedrägerier som är i kraft inom ramen för EG-fördraget.

Artiklarna 10 och 13. Artiklarna innehåller bestämmelser om nominering av ledamöter av kommissionen och kommissionens beslutförhet. Artiklarna har ändrats på samma sätt som artikel 158.2 (efter omnumreringen artikel 214) samt artikel 163 (efter omnumreringen artikel 219) första stycket i EG-fördraget.

Artikel 20. Till artikeln fogas ett nytt stycke som gäller antalet ledamöter av Europaparlamentet och som motsvarar det nya stycke som fogats till artikel 137 (efter omnumreringen artikel 189) i EG-fördraget.

Artikel 21. Artikeln innehåller bestämmelser om val av företrädare i Europaparlamentet. Ändringarna motsvarar de ändringar som gjorts i artikel 138 (efter omnumreringen artikel 190) i EG-fördraget.

Artikel 30. Artikeln innehåller bestämmelser om den kommitté som består av medlemsstaternas ständiga representanter (Coreper) och om generalsekretariatet, vilka biträder rådet. Ändringarna i artikeln motsvarar de ändringar som gjorts i artikel 151.1 och 151.2

samt 151.3 första stycket (efter omnumreringen artikel 207) i EG-fördraget.

I EKSG-fördraget intogs inte den bestämmelse om tillgång till handlingar som ingår i artikel 151.3 andra stycket i EG-fördraget. Ovan nämnda förklaring nr 41 till regeringskonferensens slutakt gäller tillgången till handlingar.

Artikel 33. Artikeln innehåller bestämmelser om talan gällande lagenligheten av rådets och kommissionens rättsakter. Ändringarna i artikeln motsvarar de ändringar som gjorts i artikel 173 (efter omnumreringen artikel 230) tredje stycket i EG-fördraget.

Artikel 45c. Artikeln innehåller bestämmelser om revisionsrättens behörighet, uppgifter, verkställande av granskningar samt om rättens rapporter och yttranden. Ändringarna i artikeln motsvarar de ändringar som gjorts i artikel 188c (efter omnumreringen artikel 248) i EG-fördraget.

Artikel 78c. Artikeln innehåller bestämmelser om kommissionens ansvar och principerna för sund ekonomisk förvaltning när budgeten genomförs. Ändringarna i artikeln motsvarar ändringarna i artikel 205 (efter omnumreringen artikel 275) första stycket i EG-fördraget.

Artikel 78g. Artikeln innehåller bestämmelser om ansvarsfrihet för kommissionen för budgetens genomförande. Ändringarna i artikeln motsvarar ändringarna i artikel 206.1 (efter omnumreringen artikel 276) i EG-fördraget.

Artikel 96. Innehållet i artikel 96, som fogats till EKSG-fördraget genom Amsterdamfördraget, motsvarar artikel 236 (efter omnumreringen artikel 309), som fogats till EG-fördraget. Artikeln innehåller bestämmelser om ett sanktionsförfarande, ifall det har konstaterats att en medlemsstat har brutit mot principerna i artikel F (efter omnumreringen artikel 6) punkt 1 i unionsfördraget.

Artikel 4 i Amsterdamfördraget: Ändringar i fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen

Genom Amsterdamfördraget ändrades EG-fördragets institutionella och finansiella bestämmelser och dessutom intogs i fördraget bestämmelser om ett sanktionsförfarande för brott mot de mänskliga rättigheterna. Genom artikel 4 i Amsterdamfördraget ändras motsvarande bestämmelser i fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen (Euratom). Ändringarnas sakinnehåll har relaterats närmare i samband med detaljmotiveringen till ändringarna i EG-fördraget.

I regeringskonferensen nåddes inte samförstånd om att anpassa EKSG-fördraget och Euratomfördraget genom att i dem inta bestämmelser om gemenskapsbedrägerier och tillgång till handlingar och därför avgavs en förklaring om saken.Enligt förklaring nr 41, som fogats till regeringskonferensens slutakt, anser konferensen att Europaparlamentet, rådet och kommissionen när de handlar enligt EKSG-fördraget och Euratomfördraget skall söka ledning i de bestämmelser om insyn, tillgång till handlingar och kamp mot bedrägerier som är i kraft inom ramen för EG-fördraget.

Artikel 107. Till artikeln fogas ett nytt stycke som gäller antalet ledamöter av Europaparlamentet och som motsvarar det nya stycke som fogats till artikel 137 (efter omnumreringen artikel 189) i EG-fördraget.

Artikel 108. Artikeln innehåller bestämmelser om val av företrädare i Europaparlamentet. Ändringarna motsvarar de ändringar som gjorts i artikel 138 (efter omnumreringen artikel 190) i EG-fördraget.

Artikel 121. Artikeln innehåller bestämmelser om den kommitté som består av medlemsstaternas ständiga representanter (Coreper) och om generalsekretariatet, vilka biträder rådet. Ändringarna i artikeln motsvarar de ändringar som gjorts i artikel 151.1 och 151.2 samt 151.3 första stycket (efter omnumreringen artikel 207) i EG-fördraget.

I Euratomfördraget intogs inte den bestämmelse om tillgång till handlingar som ingår i artikel 151.3 andra stycket i EG-fördraget. Ovan nämnda förklaring nr 41 till regeringskonferensens slutakt gäller tillgången till handlingar.

Artiklarna 127 och 132. Artiklarna innehåller bestämmelser om nominering av ledamöter av kommissionen och kommissionens beslutförhet. Artiklarna har ändrats på samma sätt som artikel 158.2 (efter omnumreringen artikel 214) samt artikel 163 (efter omnumreringen artikel 219) första stycket i EG-fördraget.

Artikel 146. Artikeln innehåller bestämmelser om talan gällande lagenligheten av rådets och kommissionens rättsakter. Ändringarna i artikeln motsvarar de ändringar som gjorts i artikel 173 (efter omnumreringen artikel 230) tredje stycket i EG-fördraget.

Artikel 160c. Artikeln innehåller bestäm-

melser om revisionsrättens behörighet, uppgifter, verkställande av granskningar samt om rättens rapporter och yttranden. Ändringarna i artikeln motsvarar de ändringar som gjorts i artikel 188c (efter omnumreringen artikel 248) i EG-fördraget.

Artikel 170. Enligt det nya stycke som fogats till artikeln kan Europaparlamentet höra Ekonomiska och sociala kommittén. En motsvarande bestämmelse har fogats till artikel 198 (efter omnumreringen artikel 262) i EG-fördraget.

Artikel 179. Artikeln innehåller bestämmelser om kommissionens ansvar och principerna för sund ekonomisk förvaltning när budgeten genomförs. Ändringarna i artikeln motsvarar ändringarna i artikel 205 (efter omnumreringen artikel 274) första stycket i EG-fördraget.

Artikel 180b. Artikeln innehåller bestämmelser om ansvarsfrihet för kommissionen för budgetens genomförande. Ändringarna i artikeln motsvarar ändringarna i artikel 206.1 (efter omnumreringen artikel 276) i EG-fördraget.

Artikel 204. Innehållet i artikel 204, som fogats till Euratomfördraget genom Amsterdamfördraget, motsvarar artikel 236 (efter omnumreringer artikel 309), som fogats till EG-fördraget. Artikeln innehåller bestämmelser om ett sanktionsförfarande, ifall det har konstaterats att en medlemsstat har brutit mot principerna i artikel F (efter omnumreringen artikel 6) punkt 1 i unionsfördraget.

Artikel 5 i Amsterdamfördraget: Ändringar i Akten om allmänna direkta val av företrädare i Europaparlamentet

Artikel 5 i Amsterdamfördraget gäller Akten om allmänna direkta val av företrädare i Europaparlamentet, som utgör en bilaga till rådets beslut av den 20 september 1976. Före det utsågs ledamöterna i Europaparlamentet bland ledamöterna av de nationella parlamenten. Allmänna och direkta val enligt valakten har förrättats 1979, 1984, 1989 och 1994. Akten har ändrats genom rådets beslut av den 1 februari 1993 (93/81/EKSG, EEG, Euratom).

Genom Amsterdamfördraget ändras artiklarna 2, 6, 7, 11 och 12 i valakten. Ändringarna beror på de innehållsmässiga ändringar som gjorts i gemenskapernas grundfördrag genom Amsterdamfördraget samt på förenklingen av gemenskapernas grundfördrag.

Artikel 2. I artikeln fastställs det antal företrädare i Europaparlamentet som skall väljas i varje medlemsstat. Till artikeln fogas genom Amsterdamfördraget en bestämmelse, där det sägs att om ändringar skall genomföras i denna artikel måste antalet företrädare som väljs i varje medlemsstat säkerställa en lämplig representation för folken i de stater som slutit sig samman i gemenskapen. Tillägget beror på ändringen av artikel 137 (efter omnumreringen artikel 189) i EG-fördraget, enligt vilken Europaparlamentet skall bestå av högst sjuhundra ledamöter. Syftet med tillägget är att trygga att det inbördes förhållandet mellan antalet företrädare i parlamentet förblir rättvist även om antalet företrädare som väljs i varje medlemsstat måste skäras ned när unionen utvidgas. Tillägget tas även in i artikel 138 (efter omnumreringen artikel 190) i EG-fördraget i samband med förenklingen av EG-fördraget (se artikel 6 i Amsterdamfördraget).

Artikel 6. Enligt artikeln kan till ledamot av Europaparlamentet inte utses en ledamot av regeringen i en medlemsstat eller en hög tjänsteman eller anställd inom gemenskapernas institutioner eller andra organ. Till artikeln fogas genom Amsterdamfördraget en ny strecksats efter punkt 1 femte strecksatsen, där medlemskap i Regionkommittén nämns. Sålunda kan inte heller en medlem av Regionkommittén vara ledamot av Europaparlamentet. Motsvarande ändring har gjorts i artikel 198a (efter omnumreringen artikel 263) tredje stycket i EG-fördraget.

Artikel 7. Artikeln gäller en enhetlig valordning vid val av företrädare i Europaparlamentet. Enligt den gällande artikel 138.3 (efter omnumreringen artikel 190) i EG-fördraget skall Europaparlamentet utarbeta ett förslag till en enhetlig valordning. Rådet skall godkänna förslaget. Tills vidare har man dock inte kommit överens om att övergå till ett enhetligt förfarande och därför har valen förrättats enligt nationella bestämmelser. Artikel 7.2 i valakten ersätts enligt Amsterdamfördraget som följer: ”Till dess att en enhetlig valordning eller en ordning som grundas på gemensamma principer träder i kraft och om inte annat följer av de övriga bestämmelserna i denna akt, skall valförfarandet regleras av varje medlemsstats nationella bestämmelser”. Sålunda kan Europaparlamentet utarbeta ett förslag till antingen en enhetlig valordning eller en ordning som grundas på gemensamma

principer för alla medlemsstater. Ändringen beror på den ändring som gjorts i artikel 138 i EG-fördraget.

Artikel 11. Artikeln gäller prövning av företrädarnas behörighet till dess att den enhetliga valordningen träder i kraft. Artikeln ersätts genom Amsterdamfördraget med följande: ”Till dess att den enhetliga valordning eller den ordning som grundas på gemensamma principer som avses i artikel 7 träder i kraft, skall Europaparlamentet pröva företrädarnas behörighet. I detta syfte skall Europaparlamentet beakta de valresultat som medlemsstaterna officiellt har tillkännagivit och avgöra sådana tvister som kan uppkomma på grund av bestämmelserna i denna akt, dock inte tvister som uppkommer på grund av nationella bestämmelser som akten hänvisar till.” Ändringen beror på ovan relaterade ändring av artikel 138 (efter omnumreringen artikel 190) i EG-fördraget och artikel 7 i valakten.

Artikel 12. Artikeln innehåller bestämmelser om den enhetliga valordningens ikraftträdande samt om besättande av en plats som blir vakant under mandattiden. Artikel 12.1 ersätts genom Amsterdamfördraget med följande: ”Till dess att den enhetliga valordning eller den ordning som grundas på gemensamma principer som avses i artikel 7 träder i kraft och om inte annat följer av de övriga bestämmelserna i denna akt, skall varje medlemsstat fastställa ett lämpligt förfarande för hur en plats, som blir vakant under den femåriga mandattid som avses i artikel 3, skall besättas för den återstående mandattiden”. Ändringen beror på ovan relaterade ändring av artikel 138 (efter omnumreringen artikel 190) i EG-fördraget och artikel 7 i valakten.

Lagstiftningen i Finland och behovet av ändringar

När artikel 2 i valakten ändras så att antalet företrädare som utses i Finland ändras, måste den finska vallagstiftningen ändras. Enligt 1 § lagen om val av företrädare för Finland i Europaparlamentet (272/1995) skall i Finland väljas 16 företrädare i Europaparlamentet. I förslaget till ny vallag från kommissionen för kodifiering av vallagarna (kommittébetänkande 1997:15) ingår motsvarande bestämmelse (163 § 1 mom.). Frågan torde bli aktuell först i samband med unionens följande utvidgning.

Tillägget till artikel 6 i valakten föranleder behov av att foga medlemskap i Regionkommittén till förteckningen över oförenbara uppdrag i 3 § 2 mom. i lagen om val av företrädare för Finland i Europaparlamentet. Kommissionen för kodifiering av vallagarna har föreslagit att vallagarna skall förenhetligas och att bestämmelserna om val skall samlas i en lag. I dess förslag till 164 § 2 mom. vallagen ingår en motsvarande bestämmelse om oförenbara uppdrag. När regeringens proposition med förslag till vallag utarbetas på grundval av kommissionens förslag och utlåtandena om det fogas medlemskap i Regionkommittén till de oförenbara uppdragen. Propositionen avses ge till riksdagen våren 1998.

Andra delen av Amsterdamfördraget: Bestämmelser om förenkling av fördragen om upprättandet av gemenskaperna

Artikel 6 i Amsterdamfördraget: Ändringar i fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen

Med fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen som trädde i kraft den 1 januari 1958 upprättades gradvis den gemensamma marknaden under en övergångstid på 12 år. Denna övergångstid indelades i tre etapper på fyra år så att den första etappen utgick den 31 december 1961, den andra den 31 december 1965 och den tredje den 31 december 1969. Varje etapp omfattade flera åtgärder som antingen gemenskapen eller medlemsstaterna skulle ta itu med och genomföra.

Alla bestämmelser som hänvisar till övergångstiden är redan föråldrade och har förlorat sin relevans. Majoriteten av bestämmelserna om förenkling av grundfördragen gäller just bestämmelserna för övergångstiden i EG-fördraget.

Artikel 3. Den ”avveckling av” tullar, restriktioner och åtgärder med motsvarande verkan mellan medlemsstaterna som nämns i stycke a motsvarar inte längre verkligheten, då avvecklingen genomfördes redan under övergångstiden dvs. före den 31 december 1969. För att öka klarheten och begripligheten ersätts orden ”avveckling av” med orden ”förbud mot”.

Artikel 7. Artikeln innehåller bestämmelser för den ovannämnda övergångstiden på 12 år

och dess tre etapper. Då alla dessa bestämmelser redan är föråldrade upphävs artikeln.

Artikel 7a (efter omnumreringen artikel 14). Det har exceptionellt beslutats att det historiskt och för de gamla medlemsstaterna symboliskt viktiga datumet den 31 december 1992 skall bibehållas i artikel 7a som gäller upprättandet av den inre marknaden, fastän den angivna tiden redan utgått. Ur artikeln skall dock utgå hänvisningarna till artiklarna 7b, 70 och 100b som upphävs som föråldrade enligt vad som redogörs för nedan. Till artikeln läggs en ny punkt 3 med samma lydelse som nuvarande artikel 7b andra stycket, i vilket det bestäms att riktlinjerna och villkoren för en väl avvägd utveckling av den inre marknaden skall fastställas av rådet.

Artikel 7b. Artikeln upphävs då kommissionen redan gett de i första stycket avsedda berättelserna om de framsteg som gjorts när det gäller att förverkliga den inre marknaden. Det andra stycket om utvecklingen av den inre marknaden läggs till artikel 7 a.

Artikel 8b (efter omnumreringen artikel 19). Enligt artikeln skall rådet före slutet av år 1993 och 1994 anta närmare bestämmelser om rösträtten och valbarheten vid kommunala val och val till Europaparlamentet för varje unionsmedborgare som är bosatt i en medlemsstat där han inte är medborgare. De bestämda tiderna utgår eftersom rådet redan antagit dylika bestämmelser och tidsgränserna i artikeln har löpt ut. Det är dock fortsättningsvis möjligt att åberopa artikeln på grund av att rådet inte antagit bestämmelser enligt den, eftersom artikel 10 i Amsterdamfördraget bestämmer att avlägsnandet av tidsfrister som föråldrats inte påverkar rättsverkningarna av bestämmelserna.

I punkt 2 i artikeln görs en teknisk ändring som beror på att övergångsperioderna stryks.

Artikel 8c (efter omnumreringen artikel 20). Enligt artikeln skall medlemsstaterna före slutet av år 1993 fastställa de bestämmelser som behövs för att säkerställa varje unionsmedborgares rätt till konsulär skydd inom ett tredje lands territorium. Tidsfristen utgår eftersom rådet redan fastställt dylika bestämmelser och den angivna tiden överskridits. Det är dock fortsättningsvis möjligt att åberopa artikeln på grund av att rådet inte antagit bestämmelser enligt den, eftersom artikel 10 i Amsterdamfördraget bestämmer att avlägsnandet av tidsfrister som föråldrats inte påverkar rättsverkningarna av bestämmelserna.

Artikel 8e (efter omnumreringen artikel 22). Enligt artikeln skall kommissionen före slutet av år 1993 rapportera om tillämpningen av bestämmelserna om unionsmedborgarskapet. Tidsfristen utgår eftersom kommissionen redan gett sin rapport och den bestämda tiden överskridits.

Artikel 9 (efter omnumreringen artikel 23). Då avdelning I kapitel 1 avsnitt 1 om fri rörlighet för varor som nämns i andra stycket kommer att utgå enligt vad som redogörs för nedan, ersätts hänvisningen till detta ställe med en hänvisning till artikel 12.

Artikel 10 (efter omnumreringen artikel 24). Enligt andra punkten skall kommissionen före utgången av år 1958 vidta vissa tullåtgärder av administrativ karaktär mellan medlemsstaterna. Då kommissionen vidtog dessa åtgärder för nästan 40 år sedan, är bestämmelsen irrelevant och skall utgå.

Artikel 11. Artikeln gäller övergångsperioden i samband med upprättandet av den gemensamma marknaden beträffande tullar mellan medlemsstaterna. Då artikeln i sin helhet är föråldrad upphävs den.

Avdelning I, kapitel 1. Underrubriken ''Avsnitt 1 — Avveckling av tullar mellan medlemsstaterna'' skall utgå för att förbättra läsbarheten, då majoriteten av artiklarna i stycket upphävs som föråldrade eller irrelevanta.

Artikel 12 (efter omnumreringen artikel 25). Enligt artikeln får medlemsstaterna inte ''sinsemellan införa nya'' tullar eller höja sådana tullar ''som de redan tillämpar''. Då tullarna mellan medlemsstaterna avvecklats och gemenskapens tullunion förverkligats redan på 1960-talet, motsvarar artikelns ordalydelse inte längre verkligheten. Artikelns ordalydelse ändras så att den motsvarar den nuvarande situationen genom att det bestäms att alla tullar skall vara förbjudna mellan medlemsstaterna.

Samtidigt läggs till artikeln den enda bestämmelse i artikel 17 som förblir i kraft medan resten upphävs enligt vad som redogörs för nedan. Enligt bestämmelsen är även tullar av fiskal karaktär förbjudna mellan medlemsstaterna.

Artiklarna 13—27 och underrubriken ''Avsnitt 2 — Upprättande av den gemensamma tulltaxan''. Artiklarna innehåller övergångsbestämmelser för att avveckla existerande tullar mellan medlemsstaterna och för att gradvis förverkliga tullunionen. Allt detta förverkligades redan på 1960-talet, vilket innebär att ifrågavarande artiklar upphävs

som föråldrade eller irrelevanta. Endast artikel 17 punkt 1 om tullar av fiskal karaktär läggs till artikel 12 ovan.

Artikel 28 (efter omnumreringen artikel 26). Artikeln är rättsgrunden för den gemensamma tulltaxan. Dess ordalydelse görs klarare och enklare för att öka läsbarheten.

Artikel 29 (efter omnumreringen artikel 27). Artikelns ordalydelse anpassas då det avsnitt som avses i den utgått i enlighet med det som framförts ovan.

Avdelning I, kapitel 2. I rubriken nämns att de kvantitativa restriktionerna i handeln mellan medlemsstaterna skall avskaffas. Då ifrågavarande restriktioner avskaffades redan på 1960-talet, ersätts orden ''Avskaffande av'' med orden ''Förbud mot''. Detta motsvarar även den ursprungliga ordalydelsen i artikel 30 under rubriken där det konstateras att ''importrestriktioner ... skall vara förbjudna''.

Artikel 30 (efter omnumreringen artikel 28). I artikeln hänvisas till bestämmelser senare i fördraget, men då dessa upphävs utgår hänvisningen. Huvudinnehållet i artikeln, dvs. förbudet mot kvantitativa importrestriktioner och åtgärder med motsvarande inverkan bibehålls oförändrat.

Artiklarna 31—33. Artiklarna gäller restriktioner och kontingenter i handeln mellan medlemsstaterna. Då dessa avskaffades redan på 1960-talet upphävs artiklarna som föråldrade.

Artikel 34 (efter omnumreringen artikel 29). Punkt 2 hänför sig till övergångsperioden i samband med upprättandet av den gemensamma marknaden beträffande exportrestriktioner mellan medlemsstaterna. Punkten upphävs som föråldrad. Huvudinnehållet i artikeln dvs. förbudet mot kvantitativa exportrestriktioner bibehålls oförändrat.

Artikel 35. Artikeln gäller restriktioner i handeln mellan medlemsstaterna. Då dessa avskaffades redan på 1960-talet upphävs artikeln som föråldrad.

Artikel 36 (efter omnumreringen artikel 30). Hänvisningen till artiklarna 30—34 ändras till en hänvisning till artiklarna 30 och 34 eftersom artiklarna 31—33 upphävs.

Artikel 37 (efter omnumreringen artikel 31). Hänvisningarna till den gradvisa karaktären och övergångstiden i punkt 1 utgår som irrelevanta. Bestämmelsen i punkt 2 om att tullar skall avvecklas och kvantitativa restriktioner avskaffas mellan medlemsstaterna ändras så att tullar och kvantitativa restriktioner är förbjudna, då alla tullar mellan medlemsstaterna avvecklades redan på 1960-talet. Punkterna 3, 5 och 6 samt de sista ord i punkt 4 som hänvisar till ett tidsschema hör till övergångstiden och utgår därför som föråldrade.

Artikel 38 (efter omnumreringen artikel 32). Enligt andra meningen i punkt 3 kunde rådet ända fram till utgången av år 1959 utöka den lista över de produkter som tillhör den gemensamma jordbrukspolitiken som utgör bilaga II till EG-fördraget. Då det inte längre är möjligt att ändra på listan med endast ett beslut av rådet, utgår bestämmelsen som föråldrad. Samtidigt ändras hänvisningen till bilaga II till en hänvisning till bilaga I, då numreringen på bilagorna ändras till följd av tidsplanen bilagor upphävs.

I punkt 4 används vilseledande begreppet gemensam jordbrukspolitik för medlemsstaterna. Då det dock är fråga om en gemensam jordbrukspolitik för gemenskapen och inte om en sammanjämkning av medlemsstaternas särskilda jordbrukspolitik, utgår ''för medlemsstaterna'' för att öka klarheten.

Artikel 40 (efter omnumreringen artikel 34). I punkt 1 bestäms att den gemensamma jordbrukspolitiken skall gradvis utvecklas och genomföras senast vid övergångstidens utgång dvs. före slutet av år 1969. Då det i punkten hänvisas till övergångstiden som utgått och då det bestäms att en gemensam jordbrukspolitik skall upprättas även i artikel 38 punkt 4, utgår punkten som irrelevant. Till övriga delar anpassas artikeltexten till att punkt 1 utgått.

Artikel 43 (efter omnumreringen artikel 37). I artikeln regleras hur rådet utfärdar författningar som gäller den gemensamma jordbrukspolitiken. Enligt punkt 2 tredje stycket utfärdar rådet författningar enhälligt under de två första etapperna och därefter med kvalificerad majoritet. Då kravet på att rådet skall vara enigt gällde endast övergångstiden utgår bestämmelsen som föråldrad. Dessutom görs en teknisk ändring till följd av ändringen av artikel 40.

Artikel 44. Artikeln innehåller bestämmelser om system med minimipris som är tillåtna inom den gemensamma jordbrukspolitiken under övergångstiden. Då det här hänvisas till övergångstiden som redan utgått och då system med minimipris inte längre är tillåtna, upphävs artikeln.

I punkt 2 hänvisas till utvecklingen av en naturlig preferens mellan medlemsstaterna i jordbruket. För jordbrukets del har gemen-

skapernas domstol med sin rättspraxis utvecklat begreppet gemenskapspreferens som inte är detsamma som en naturlig preferens. För att upphävningen av artikel 44 inte skall inverka på begreppet gemenskapspreferens som utvecklats inom rättspraxisen vid gemenskapernas domstol och på dess tolkning, bifogar medlemsstaterna förklaring nr 14 om denna fråga till slutakten för regeringskonferensen.

Artikel 45. Artikeln innehåller bestämmelser som hänför sig till övergångperioden som berör den gemensamma jordbrukspolitiken. Artikeln upphävs som föråldrad.

Artikel 47. I artikeln regleras en av de uppgifter som tilldelats jordbrukssektionen inom Ekonomiska och sociala kommittén. Artikeln upphävs då bestämmelsen om en jordbrukssektion inom Ekonomiska och sociala kommittén utgår ur artikel 197.

Artikel 48 (efter omnumreringen artikel 39). Hänvisningen till utgången av övergångstiden i punkt 1 utgår som irrelevant.

Artikel 49 (efter omnumreringen artikel 40). Hänvisningarna till att EG-fördraget träder i kraft och till en plan som gradvis framskrider utgår som irrelevanta.

Artikel 52 (efter omnumreringen artikel 43). Hänvisningen till övergångstiden utgår som irrelevant. Dessutom motsvarar den gradvisa avveckling av inskränkningarna i etableringsrätten för unionsmedborgarna som nämns i artikeln inte längre verkligheten, då de nämnda inskränkningarna avvecklades under övergångstiden dvs. före slutet av år 1969. För att öka klarheten och begripligheten ersätts orden ''Denna gradvisa avveckling'' med orden ''Detta förbud''.

Artikel 53. I artikeln bestäms att medlemsstaterna inte får införa nya inskränkningar i etableringsrätten för medborgare i andra medlemsstater (en s.k. standstill-klausul). Då inskränkningarna redan avvecklats och sedan helt förbjudits upphävs artikeln.

Artikel 54 (efter omnumreringen artikel 44). Det handlingsprogram för att upphäva begränsningarna i etableringsrätten som nämns i punkterna 1 och 2 fastställdes redan på 1960-talet och därmed är bestämmelserna om det föråldrade. Hänvisningarna till programmet utgår och artikelns ordalydelse anpassas enligt detta.

Artikel 59 (efter omnumreringen artikel 49). Hänvisningen till övergångstiden utgår som irrelevant. Dessutom motsvarar den gradvisa avveckling av inskränkningarna i friheten att tillhandahålla tjänster som nämns i artikeln inte längre verkligheten, då inskränkningarna avvecklades under övergångstiden dvs. före slutet av år 1969. För att öka klarheten och begripligheten ersätts orden ''gradvis avvecklas under övergångstiden för'' med orden ''förbjudas beträffande''.

Artikel 61 (efter omnumreringen artikel 51). Ordet ''gradvis'' i samband med liberaliseringen av bank- och försäkringstjänster utgår för att öka klarheten och begripligheten, då ordet hänvisar till övergångstiden.

Artikel 62. I artikeln bestäms att medlemsstaterna inte skall införa nya inskränkningar i friheten att tillhandahålla tjänster (en s.k. standstill-klausul). Då inskränkningarna redan avvecklats och sedan helt förbjudits upphävs artikeln.

Artikel 63 (efter omnumreringen artikel 52). Det handlingsprogram för att upphäva begränsningarna av friheten att tillhandahålla tjänster som nämns i punkterna 1 och 2 fastställdes redan på 1960-talet och därmed är bestämmelserna om det föråldrade. Därför utgår hänvisningarna till programmet och artikelns ordalydelse anpassas enligt detta.

Som irrelevant utgår dessutom det som nämns i nuvarande punkt 2 om att rådet före den första etappens utgång enhälligt utfärdar direktiv som hänför sig till denna artikel.

Artikel 64 (efter omnumreringen artikel 53). Hänvisningen till artikel 63 punkt 2 i första punkten ersätts med en hänvisning till artikel 63 punkt 1, då artikel 63 förenklas så att dess punkt 2 blir punkt 1.

Artiklarna 67 — 73a. I artikel 73a i EG-fördraget bestäms att artiklarna 63 — 73 om rörligheten för kapital skall ersättas med artiklarna 73b — 73g från och med den 1 januari 1994. Artiklarna 67 — 73i fördraget är därmed irrelevanta och upphävs följdenligt. För att öka klarheten och begripligheten upphävs även artikel 73a.

Artikel 73e. Artikeln innehåller bestämmelser om undantag i den fria rörligheten för kapital som beviljats medlemsstaterna för övergångsperioden och längst till och med slutet av år 1995. Då bestämmelsen redan är föråldrad upphävs artikeln.

Artikel 73h. Artikeln innehåller bestämmelser om övergångsarrangemang för den fria rörligheten för kapital som tillämpades fram till den 1 januari 1994. Då bestämmelserna är föråldrade upphävs artikeln.

Artikel 75 (efter omnumreringen artikel 71). Punkt 2 hänför sig till övergångstiden

som utgick i slutet av år 1969. Då bestämmelsen är föråldrad utgår den. Det är dock fortfarande möjligt att åberopa artikeln på grund av att rådet inte antagit bestämmelser eller annars handlat enligt den, då artikel 10 i Amsterdamfördraget bestämmer att avlägsnandet av bestämmelser som föråldrats inte påverkar rättsverkningarna av dessa bestämmelser i EG-fördraget.

Artikel 76 (efter omnumreringen artikel 72). Enligt artikeln får ingen medlemsstat utan rådets enhälliga samtycke ändra sin trafiklagstiftning till mindre gynnsam för de övriga medlemsstaterna än vad den var när EG-fördraget trädde i kraft (en s.k. standstillklausul för trafikpolitiken). För att öka klarheten och begripligheten ändras denna tidsreferens så att i artikeln hänvisas till datumet ''den 1 januari 1958'' och för medlemsstater som anslutit sig senare till tidpunkten för anslutningen.

Artikel 79 (efter omnumreringen artikel 75). Hänvisningarna till övergångstider som redan utgått i punkterna 1 och 3 utgår som föråldrade. Det är dock fortfarande möjligt att åberopa artikeln på grund av att rådet inte handlat enligt den, då artikel 10 i Amsterdamfördraget bestämmer att avlägsnandet av bestämmelser som föråldrats inte påverkar rättsverkningarna av dessa bestämmelser i EG-fördraget.

Artikel 80 (efter omnumreringen artikel 76). Hänvisningen till övergångstiden i punkt 1 utgår som föråldrad. Det är dock fortfarande möjligt att åberopa artikeln på grund av att en medlemsstat inte handlat enligt den, då artikel 10 i Amsterdamfördraget bestämmer att avlägsnandet av bestämmelser som föråldrats inte påverkar rättsverkningarna av dessa bestämmelser i EG-fördraget.

Artikel 83 (efter omnumreringen artikel 79). Då bestämmelsen om en transportsektion inom Ekonomiska och sociala kommittén i artikel 197 utgår, utgår även hänvisningen till sektionen i artikel 83.

Artikel 84 (efter omnumreringen artikel 80). Hänvisningen till bestämmelserna i artikel 75 punkterna 1 och 3 ändras till en hänvisning till endast artikel 75, då punkt 2 utgår ur artikeln.

Artikel 87 (efter omnumreringen artikel 83). I två stycken av punkt 1 bestäms att rådet under övergångstiden skulle först enhälligt och senare med kvalificerad majoritet anta de förordningar och direktiv om konkurrensreglerna som behövs. Utgår hänvisningarna till övergångstiden blir punkt 1 oklar och då artikeln är rättsgrunden för konkurrenslagstiftningen inom gemenskapen, slås styckena samman till en enda punkt som helt skrivs om för att öka klarheten och begripligheten.

Artikel 89 (efter omnumreringen artikel 85). I början av artikeln bestäms att kommissionen skall säkerställa tillämpningen av konkurrensreglerna så snart den trätt i verksamhet. Då artikeln är en viktig rättsgrund för kommissionens behörighet inom konkurrenspolitiken och då kommissionen redan fungerat i nästan 40 år, utgår hänvisningen till att kommissionen träder i verksamhet för att öka klarheten och begripligheten.

Avdelning V, kapitel 1. Underrubriken ''Avsnitt 2 — Dumpning'' utgår då den enda artikeln i avsnittet, dvs. artikel 91 upphävs.

Artikel 91. Artikeln innehåller bestämmelser om dumpning inom den gemensamma marknaden under övergångstiden som utgick i slutet av år 1969. Artikeln upphävs som föråldrad.

Avdelning V, kapitel 1. Underrubriken ''Avsnitt 3 — Statligt stöd'' numreras om till avsnitt 2.

Artikel 92 (efter omnumreringen artikel 87). I punkt 3 stycke c bestäms att stödet till varvsindustrin skall gradvis minskas inom den gemensamma marknaden under övergångstiden. Då bestämmelsen är föråldrad och därmed irrelevant utgår den.

Artikel 95 (efter omnumreringen artikel 90). Då tredje stycket hänvisar till åtgärder beträffande beskattning under övergångstiden, utgår den som irrelevant.

Artikel 97. Artikeln innehåller bestämmelser om en omsättningsskatt som kumulativt togs ut i flera led och som tidigare tillämpades i vissa medlemsstater. En enhetlig mervärdesskatt som genomfördes med gemenskapsdirektiv har senare ersatt alla särskilda system med omsättningsskatt i medlemsstaterna. Artikeln upphävs som irrelevant.

Artikel 100b. Den granskning av lagstiftningen beträffande den gemensamma marknaden i medlemsstaterna som avses i artikeln genomfördes redan under år 1992. Artikeln upphävs som irrelevant.

Artikel 101 (efter omnumreringen artikel 96). I andra stycket regleras det krav på enhällighet som tillämpades under övergångstiden. Då övergångstiden utgick redan i slutet av år 1969 utgår bestämmelsen om enhällighet som föråldrad.

Artikel 109e (efter omnumreringen artikel

116). Artikeln hänför sig till de skeder då den ekonomiska och monetära unionen grundades. Från den första strecksatsen i punkt 2 a i artikeln stryks hänvisningen till artikel 73e, vilken upphävs.

Artikel 109f (efter omnumreringen artikel 117). Då det råd för centralbankschefer som nämns i artikeln nedlades från och med början av år 1994, utgår hänvisningarna till rådet för centralbankschefer som föråldrade.

Artikel 112 (efter omnumreringen artikel 132). Artikeln innehåller en bestämmelse om det krav på enhällighet som skulle tillämpas under övergångstiden när rådet utfärdade direktiv för att förhindra exportstöd som snedvrider konkurrensen. Då övergångstiden utgick i slutet av år 1969 utgår bestämmelsen om enhällighet som föråldrad.

Artikel 129c (efter omnumreringen artikel 155). I punkt 1 nämns en sammanhållningsfond som skall upprättas senast den 31 december 1993. Då sammanhållningsfonden redan upprättats utgår hänvisningen till det föråldrade datumet och punktens ordalydelse anpassas till övriga delar.

Artikel 130d ((efter omnumreringen artikel 161). I andra punkten bestäms att en sammanhållningsfond skall upprättas senast den 31 december 1993. Då sammanhållningsfonden upprättades inom den angivna tiden utgår hänvisningen till det föråldrade datumet och punktens ordalydelse anpassas till övriga delar.

Artikel 130s (efter omnumreringen artikel 175). I punkt 5 nämns en sammanhållningsfond som skall upprättas senast den 31 december 1993. Då sammanhållningsfonden redan upprättats utgår hänvisningen till det föråldrade datumet och punktens ordalydelse anpassas till övriga delar.

Artikel 130w (efter omnumreringen artikel 179). I artikeln hänvisas till den så kallade Lomékonventionen mellan gemenskapen och länderna i Afrika, Västindien samt Stilla Havet med termen ”AVS-EEG-konventionen”. Då förkortningen för gemenskapen sedermera ändrats till EG, anpassas den term som hänvisar till avtalet på motsvarande sätt till ”AVS-EG-konventionen”.

Artikel 131 (efter omnumreringen artikel 182). Artikeln innehåller bestämmelser om associering av sådana utomeuropeiska länder och territorier som upprätthåller särskilda förbindelser med vissa medlemsstater. Ur punkt 1 utgår hänvisningarna till Belgien och Italien då dessa länder inte längre har sådana särskilda förbindelser med utomeuropeiska länder och territorier som avses i artikeln.

I första punkten ändras samtidigt hänvisningen till bilaga IV som uppräknar de länder och territorier som avses i artikeln till en hänvisning till bilaga II, då numreringen av bilagorna ändras till följd av att föråldrade bilagor upphävs.

Artikel 133 (efter omnumreringen artikel 184). I punkterna 1 — 3 regleras hur tullar vid import av varor med ursprung i de utomeuropeiska länder och territorier som avses i artikel 131 skall gradvis avvecklas. Då tullarna avvecklats ändras ordalydelsen så att tullarna är förbjudna och bestämmelsen om tidsschemat för avvecklingen av tullarna utgår. Samtidigt utgår hänvisningarna till artiklarna 13, 14, 15 och 17 i punkt 2 då nämnda artiklar upphävs. Hänvisningen till att EG-fördraget träder i kraft i punkt 4 utgår då hänvisningen är oklar.

Artikel 136 (efter omnumreringen artikel 187). I första punkten hänvisas till övergångstiden på fem år som utgick i slutet av år 1962. Därför utgår bestämmelsen i punkten som föråldrad och den rättsgrund för att besluta om bestämmelser om associering som nu ingår i andra punkten skrivs i den enda punkt som blir kvar i artikeln.

Artikel 138 (efter omnumreringen artikel 190). Punkterna 1 och 2 som gällde valet av företrädare i Europaparlamentet upphörde att gälla år 1979 och ersattes med artiklarna 1 och 2 i den akt om allmänna direkta val av företrädare i Europaparlamentet (nedan *valakten*) som utgör en bilaga till rådets beslut av den 20 september 1976. För att öka begripligheten utgör artikel 1 som sådan och artikel 2 sådan den lyder kompletterad av artikel 5 i Amsterdamfördraget i fortsättningen artikel 138 punkt 1 och 2.

Enligt punkt 1 väljs Europaparlamentets företrädare för folken i gemenskapens medlemsstater genom allmänna direkta val. I punkt 2 bestäms det antal företrädare som skall väljas i varje medlemsstat. I punkt 2 bestäms dessutom att ifall punkten ändras måste antalet företrädare som väljs i varje medlemsstat säkerställa en lämplig representation för folken i medlemsstaterna.

Ytterligare bestäms att bilaga II till valakten som gäller Förenade kungariket skall fortsätta att gälla. I bilagan bestäms att bestämmelserna i valakten är i kraft endast inom det egentliga Förenade kungariket och därmed inte inom de särskilda områden som

ligger utanför rikets öar.

Texten till artikel 3 punkt 1 i valakten som bestämmer att företrädarna väljs för en period av fem år läggs som en ny punkt 3 till artikel 138 i EG-fördraget för att öka begripligheten. Till följd av detta ges de nuvarande punkterna 3 och 4 på motsvarande sätt nya nummer.

Till artikel 2 i valakten som bestämmer antalet företrädare som skall väljas i varje medlemsstat fogas med artikel 5 i Amsterdamfördraget en bestämmelse om att ifall punkten ändras måste antalet företrädare som väljs i varje medlemsstat säkerställa en lämplig representation för folken i medlemsstaterna. Med detta tillägg beaktas utvidgningen av unionen och det att det högsta antal företrädare i Europaparlamentet som ställts vid 700 ledamöter i artikel 137 i EG-fördraget kommer att uppnås. Då måste antalet företrädare som väljs i varje medlemsstat minskas. Det tillägg som nu görs garanterar att förhållandet mellan antalet företrädare som väljs i varje medlemsstat är rättvist även efter en ändring.

Artikel 158 (efter omnumreringen artikel 214). Punkt tre som bestämmer att det nuvarande sättet att välja kommissionen skall tas i bruk år 1995 utgår som föråldrad.

Artikel 166 (efter omnumreringen artikel 222). I första punkten hänvisas till anslutningsdagen för de nyaste medlemsstaterna. För att öka begripligheten ersätts hänvisningen med det exakta anslutningsdatumet (1 januari 1995).

Artikel 188b (efter omnumreringen artikel 247). Andra stycket i punkt 3 innehåller bestämmelser om det förfarande som skall följas då ledamöterna av revisionsrätten utses för första gången. Stycket utgår som föråldrat.

Artikel 197 (efter omnumreringen artikel 261). Hur det interna arbetet vid Ekonomiska och sociala kommittén arrangeras skall bli flexiblare och lämnas mer spelrum. Därför utgår andra stycket i artikeln som bestämt att kommittén skall ha en jordbrukssektion och en transportsektion.

Artikel 207 (efter omnumreringen artikel277). I den andra, tredje, fjärde och femte punkten finns bestämmelser som hänför sig till de bestämmelser om finansiella bidrag från medlemsstaterna som tidigare fanns i artikel 200. Artikel 200 upphävdes med unionsfördraget år 1992. Av misstag upphävdes då inte de motsvarande punkterna i artikel 207 i fördraget, vilket korrigeras nu.

Artikel 212 (efter omnumreringen artikel 283). Denna artikel som gäller tjänstemän i Europeiska gemenskaperna upphävdes genom och ersattes med artikel 24 i fusionsfördraget år 1965 (Fördraget av den 8 april 1965 om upprättandet av ett gemensamt råd och en gemensam kommission för Europeiska gemenskaperna). För att öka begripligheten införs nu artikel 24 punkt 1 stycke 2 i fusionsfördraget till denna artikel. Det är fråga om en rättsgrund enligt vilken rådet med kvalificerad majoritet kan fastställa tjänsteföreskrifter för tjänstemännen i gemenskaperna.

Artikel 218 (efter omnumreringen artikel 291). Denna artikel om den immunitet och de privilegier som Europeiska gemenskapen åtnjuter upphävdes genom och ersattes med artikel 28 i fusionsfördraget år 1965. För att öka begripligheten införs nu artikel 28 punkt 1 i fusionsfördraget till denna artikel. Samtidigt anpassas artikeltexten så att till de institutioner som åtnjuter immunitet och privilegier läggs även Europeiska centralbanken och Europeiska monetära institutet.

Artikel 221 (efter omnumreringen artikel 294). I denna artikel som gäller fri rörlighet för viss slags kapital hänvisas till en övergångstid på tre år som utgick i slutet av år 1960. Hänvisningen utgår som föråldrad.

Artikel 223 (efter omnumreringen artikel 296). Artikeln innehåller särskilda bestämmelser om krigsmateriel och så kallade produkter med dubbel användning. Hänvisningen till det första året efter att EG-fördraget trädde i kraft dvs. till år 1958 utgår som föråldrad. Samtidigt sammanslås punkterna 2 och 3 för klarhetens skull.

Artikel 226. Artikeln innehåller bestämmelser om skyddsåtgärder under övergångstiden. Då övergångstiden utgick i slutet av år 1969 upphävs artikeln som föråldrad.

Artikel 227 (efter omnumreringen artikel 299). I artikeln bestäms det geografiska tillämpningsområdet för EG-fördraget. Den hänvisning till bilaga IV som anger associerade utomeuropeiska länder och territorier i punkt 3 ändras till en hänvisning till bilaga II, då numreringen av bilagorna förnyas till följd av att föråldrade bilagor upphävs.

Eftersom Finland gett den förklaring om Åland som avses i punkt 5 stycke d utgår stycket som vilseledande. Samtidigt läggs till artikeln en ny punkt enligt vilken EG-fördraget tillämpas på Åland enligt bestämmelserna i protokoll 2 i Finlands anslutningsakt. I artikeln görs även tekniska ändringar

till föld av dessa ändringar.

Artikel 229 (efter omnumreringen artikel 302). Artikeln innehåller bestämmelser om förbindelserna mellan gemenskapen och Förenta nationerna. Hänvisningen till Allmänna tull- och handelsavtalet (GATT-avtalet) i artikeln utgår, då gemenskapen anslutit sig till Världshandelsorganisationen (WTO) och det därmed blivit onödigt att säkerställa förbindelserna enligt denna artikel.

Artikel 234 (efter omnumreringen artikel 307). I artikeln regleras rättsverkningarna av bilaterala fördrag mellan medlemsstaterna och tredje länder. För att öka begripligheten ändras hänvisningen till att EG-fördraget träder i kraft till en hänvisning till den 1 januari 1958 för de gamla medlemsstaterna och till tidpunkten för anslutning för stater som senare anslutit sig. Samtidigt undviks att artikeln i framtiden på nytt måste anpassas i samband med nästa utvidgning av unionen.

Artiklarna 241—246. Artiklarna innehåller bestämmelser om upprättande av gemenskapens institutioner under det första året efter att EG-fördraget trätt i kraft dvs. under år 1958. Artiklarna upphävs som irrelevanta. Ytterligare utgår rubriken ”Upprättande av institutionerna” före artikel 241.

Artikel 248 (efter omnumreringen artikel 314). Enligt artikeln är EG-fördraget giltigt på de fyra originalspråken. För att öka begripligheten läggs till artikeln ett nytt stycke så att även de texter av EG-fördraget som avfattats på språken i de medlemsstater som anslutit sig senare är lika giltiga.

Bilagor till fördraget om upprättandet av EG

Bilaga I innehåller de listor över produkter som avses i artiklarna 19 och 20 i EG-fördraget och som hänför sig till det gradvisa upprättandet av tullunionen under övergångstiden på 1960-talet. Tullunionen har upprättats, artiklarna 19 och 20 upphävs och ifrågavarande listor ersattes år 1968 med en förordning om en gemensam tulltariff. Bilagan utgår därför som föråldrad.

Bilaga II innehåller den lista över lantbruksprodukter som avses i artikel 38 i EG-fördraget. Listan bibehålls oförändrad men då föregående bilaga utgår betecknas den på nytt som bilaga I.

Bilaga III innehåller den lista över vissa åtgärder i samband med fri rörlighet för kapital som avses i artikel 73 h i EG-fördraget. Artikeln var i kraft endast fram till början av år 1994 och den upphävs. Bilagan utgår därför som föråldrad.

Bilaga IV innehåller den lista över utomeuropeiska länder och territorier på vilka bestämmelserna om associering i den fjärde delen skall tillämpas som avses i artikel 131 i EG-fördraget. Då otaliga ändringar gjorts i listan under årens lopp, kodifieras ändringarna och listan förnyas totalt för att uppdatera den och göra den mer begriplig. Samtidigt betecknas bilagan på nytt som bilaga II till följd av att andra bilagor upphävts.

Protokoll och andra akter som hänför sig till EG-fördraget

Protokollet om ändring av protokollet om Europeiska gemenskapernas immunitet och privilegier (Nr 7), protokollet om den tyska inrikeshandeln och de problem som sammanhänger med denna, protokollet om vissa bestämmelser angående Frankrike, protokollet om Storhertigdömet Luxemburg, protokollet om den ordning som med avseende på Algeriet och Franska republikens utomeuropeiska departement skall tillämpas på varor som omfattas av Europeiska kol- och stålgemenskapen, protokollet om mineraloljor och vissa av deras derivat, protokollet om tillämpningen av Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen på de utomeuropeiska delarna av Konungariket Nederländerna samt genomförandekonventionen om associeringen av utomeuropeiska länder och territorier med gemenskapen (inkl. protokollet om tullkvoter för import av bananer och protokollet om tullkvoter för import av orostat kaffe) upphävs.

Med protokollet om ändring av protokollet om Europeiska gemenskapernas immunitet och privilegier lades Europeiska centralbanken och Europeiska monetära institutet till de institutioner i gemenskapen som åtnjuter immunitet och privilegier. Då detta tillägg till originalprotokollet av den 8 april 1965 görs med artikel 9 i Amsterdamfördraget, upphävs protokollet som irrelevant. De övriga sex ovannämnda protokollen som hänförde sig till särskilda förhållanden för vissa medlemsstater då EG-fördraget trädde i kraft år 1958 upphävs som föråldrade. Ovannämnda genomförandekonvention och de två protokoll om tullkvoter för import som hänför sig till den var i kraft endast till slutet av år 1962. Därför upphävs de som föråldrade.

Protokollet om Europeiska investeringsbankens stadga (Nr A)

Ur slutet av protokollet utgår förteckningen över undertecknarna för att försätta den gamla ordalydelsen i modern form.

Protokollet om stadgan för Europeiska gemenskapens domstol (Nr B)

Ur början och slutet av protokollet utgår hänvisningarna till statscheferna och deras befullmäktigade för att försätta den gamla ordalydelsen i modern form. Av samma anledning utgår förteckningen över undertecknarna ur slutet av protokollet.

Till artikel 3 i protokollet läggs ett fjärde stycke som bestämmer att på domare, generaladvokater, justitiesekreterare och biträdande referenter skall samma immunitet och privilegier som på tjänstemännen i gemenskapen vara tillämpliga. Dessa ingår redan i artikel 21 i protokollet av år 1965 om immunitet och privilegier och för att öka begripligheten läggs bestämmelsen nu även till stadgan för Europeiska gemenskapens domstol.

Som föråldrad upphävs artikel 57 i protokollet som reglerar hur de domare och generaladvokater som först är i tur att avgå skall väljas efter att domstolen organiserat sig år 1958.

Protokollet om stadgan för Europeiska centralbankssystemet och Europeiska centralbanken (Nr 3) och protokollet om Europeiska monetära institutets stadga (Nr 4)

Ur protokollen utgår hänvisningarna till fördraget av den 8 april 1965 om ett gemensamt råd och en gemensam kommission för Europeiska gemenskaperna, då fördraget upphävs med artikel 9 i Amsterdamfördraget.

Protokollet om Italien

De föråldrade hänvisningarna till artiklarna 108 och 109i EG-fördraget ändras till en hänvisning till artiklarna 109h och 109i, då numreringen av ifrågavarande artiklar ändrats med unionsfördraget år 1992. Ur slutet av protokollet utgår dessutom förteckningen över undertecknarna för att försätta den gamla ordalydelsen i modern form.

Protokollet om varor som har sitt ursprung i och kommer från vissa länder och som särbehandlas vid import till en medlemsstat

För att öka begripligheten ersätts orden ”vid fördragets ikraftträdande” i punkt 1 med en hänvisning till det exakta datumet dvs. till den 1 januari 1958. Ytterligare utgår ur styckena b och c i punkt 1 bestämmelserna om länder och territorier som haft särskilda förhållanden med Frankrike eller Italien, då länderna blivit självständiga eller ifrågavarande särskilda relation upphört. Bestämmelsen i punkt 1 stycke a om Surinam och de Nederländska Antillerna förblir i kraft genom att texten till punkt 1 anpassas. Hänvisningen till det första året efter att detta fördrag trätt i kraft dvs. till år 1958 i protokollet utgår som föråldrad och ur slutet av protokollet utgår förteckningen över undertecknarna för att försätta den gamla ordalydelsen i modern form.

Protokollet om import till Europeiska gemenskapen av oljeprodukter som raffinerats i Nederländska Antillerna

Ur slutet av protokollet utgår hänvisningen till befullmäktigade samt förteckningen över undertecknarna för att försätta den gamla ordalydelsen i modern form.

Protokollet om en särskild ordning för Grönland

Med artikel 3 i protokollet läggs Grönland till de länder och territorier på vilka bestämmelserna om associering i den fjärde delen i EG-fördraget tillämpas. Ifrågavarande länder och territorier uppräknas i den ovan på nytt numrerade bilagan II till fördraget. Artikeln upphävs då Grönland nämns i den kodifierade och omskrivna bilagan II.

Artikel 7 i Amsterdamfördraget: Ändringar i fördraget om upprättandet av Europeiska kol- och stålgemenskapen

För att låta bestämmelser som inte längre tillämpas utgå ur och för att anpassa vissa bestämmelser i fördraget om upprättandet av Europeiska kol- och stålgemenskapen (EKSG) ändras EKSG-fördraget, inbegripet bilagor, protokoll och andra akter till detta, enligt artikel 7 i Amsterdamfördraget.

Artikel 2. I artikeln ges gemenskapen som uppgift att gradvis skapa betingelser som säkerställer en rationell fördelning av kol- och stålproduktionen. Ordet ''gradvis'' utgår då det hänvisar till den övergångstid som utgick redan år 1957.

Artikel 4. I artikeln bestäms att tullar, kvantitativa restriktioner och övriga diskriminerande åtgärder skall upphävas och förbjudas. Hänvisningen till upphävning utgår då de nämnda åtgärderna förbjöds redan under den övergångstid som utgick år 1957.

Artikel 7. I artikeln uppräknas institutionerna i EKSG. Då alla tre Europeiska gemenskaper har gemensamma institutioner med samma namn enligt fördragen av åren 1957 och 1965, ändras de föråldrade namn på institutionerna i EKSG som nämns i artikeln för att öka begripligheten så att de motsvarar benämningarna i nämnda fördrag.

Artikel 10. Punkt 3 utgår som föråldrad. I punkten bestäms att det nya sättet att välja kommissionen skall tas i bruk år 1995.

Artikel 16. Första och andra punkten innehåller bestämmelser om organiseringen av det interna arbetet vid kommissionen. Hur det interna arbetet vid kommissionen arrangeras skall bli flexiblare och lämnas mer spelrum och därmed utgår första och andra punkten i artikeln.

Artikel 21. Punkterna 1 och 2 som gällde valet av företrädare i Europaparlamentet upphörde att gälla år 1979 och ersattes med artiklarna 1 och 2 i den så kallade valakten (Akt om allmänna direkta val av företrädare i Europaparlamentet som utgör en bilaga till rådets beslut av den 20 september 1976). För att öka begripligheten utgör artikel 1 som sådan och artikel 2 sådan den lyder kompletterad av artikel 5 i Amsterdamfördraget i fortsättningen artikel 21 punkt 1 och 2.

Enligt punkt 1 väljs Europaparlamentets företrädare för folken i gemenskapens medlemsstater genom allmänna direkta val. I punkt 2 fastställs det antal företrädare som skall väljas i varje medlemsstat. I punkt 2 bestäms dessutom att ifall punkten ändras måste antalet företrädare som väljs i varje medlemsstat säkerställa en lämplig representation för folken i medlemsstaterna.

Denna ändring av EKSG-fördraget hänför sig till den ändring av artikel 137 i EG-fördraget med vilken ett tak om 700 ledamöter för antalet företrädare i Europaparlamentet läggs. Ytterligare bestäms att bilaga II till valakten som gäller Förenade kungariket skall fortsätta att gälla. I bilagan bestäms att bestämmelserna i valakten är i kraft endast inom det egentliga Förenade kungariket och därmed inte inom de särskilda områden som ligger utanför rikets öar.

Texten till artikel 3 punkt 1 i valakten som bestämmer att företrädarna väljs för en period av fem år läggs som en ny punkt 3 till artikel 21 i EKSG-fördraget för att öka begripligheten. Till följd av detta ges de nuvarande punkterna 3 och 4 på motsvarande sätt nya nummer.

Artikel 32a. För att öka begripligheten ersätts hänvisningen till anslutningsdagen för de nyaste medlemsstaterna i första punkten med det exakta anslutningsdatumet (den 1 januari 1995).

Artikel 45b. Andra stycket i punkt 3 innehåller bestämmelser om det förfarande som skall följas då ledamöterna av revisionsrätten utses för första gången. Stycket utgår som föråldrat.

Artikel 50. Till artikeln läggs bestämmelser om den del av utgifterna i gemenskapens budget som skall täckas av avgifter som eventuellt tas ut på produktionen av kol och stål enligt artikel 49 i EKSG-fördraget. Dessa bestämmelser ingår nu i artikel 20 i fusionsfördraget.

Artikel 52. Artikeln innehåller bestämmelser om överföring av medel mellan medlemsstaterna samt om vissa finansiella åtgärder av kommissionen mellan medlemsstaterna och till tredje länder. Då fri rörlighet för kapital genomförts från och med början av år 1994 enligt artikel 73 b i EG-fördraget, upphävs artikeln som föråldrad.

Artikel 76. Denna artikel om den immunitet och de privilegier som Europeiska kol- och stålgemenskapen åtnjuter upphävdes genom och ersattes med artikel 28 i fusionsfördraget år 1965. För att öka begripligheten införs nu den tillbörligt anpassade texten till artikel 28 första stycket i fusionsfördraget som artikel 76.

Artikel 79. Artikeln innehåller bestämmelser om det geografiska tillämpningsområdet för fördraget om upprättandet av EKSG. Hänvisningen till brevväxlingen mellan Förbundsrepubliken Tyskland och Franska republiken om Saar i första stycket utgår som föråldrad, eftersom skriftväxlingen upphävs.

Eftersom Finland gett den förklaring om Åland som avses i punkt 2 stycke d utgår stycket som vilseledande. Samtidigt läggs till artikeln en ny punkt enligt vilken EKSG-

fördraget tillämpas på Åland enligt bestämmelserna i protokoll 2 i Finlands anslutningsakt.

Artikel 84. Då konventionen om övergångsbestämmelser för upprättandet av EKSG upphävs som föråldrad, utgår hänvisningen till konventionen i artikeln.

Artikel 85. Med artikeln läggs konventionen om övergångsbestämmelser till fördraget om upprättandet av EKSG. Då konventionen upphävs enligt vad som redogörs för nedan, upphävs artikeln som irrelevant.

Artikel 93. I artikeln hänvisas till Organisationen för europeiskt ekonomiskt samarbete vars namn sedermera ändrats till Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling (OECD). Därmed anpassas hänvisningen på motsvarande sätt.

Artikel 95. I tredje punkten hänvisas till den övergångsperiod som bestämts i konventionen om övergångsbestämmelser. Då konventionen upphävs och övergångsperioden utgick den 23 juli 1957 utgår hänvisningen till övergångstiden som föråldrad.

Artikel 97. Enligt artikeln har EKSG-fördraget gjorts för en tid av femtio år efter att det trätt i kraft. För att öka begripligheten ändras ordalydelsen i artikeln så att det bestäms exakt att fördraget skall upphöra att gälla ''den 23 juli 2002''.

Bilagor till EKSG-fördraget

Bilaga III innehåller bestämmelser om specialstål. Ur slutet av bilagan utgår förteckningen över undertecknarnas initialer för att försätta den gamla ordalydelsen i modern form.

Protokoll och andra akter som hänför sig till EKSG-fördraget

Skriftväxlingen mellan Förbundsrepubliken Tysklands regering och Franska republikens regering om Saar

Skriftväxlingen bestämmer att Saar-områdets status skall erkännas genom ett fredsfördrag. Skriftväxlingen upphävs som föråldrad.

Konventionen om övergångsbestämmelser

Med konventionen reglerades övergångsperioden av fem år i samband med upprättandet av gemenskapen enligt artikel 85 i EKSG-fördraget. Perioden utgick den 23 juli 1957. Konventionen upphävs som föråldrad.

Artikel 14 i konventionen innehåller bestämmelser om det förfarande som skall följas vid förhandlingar om fördrag mellan medlemsstaterna i EKSG och tredje länder under övergångstiden. Då det i EKSG-fördraget inte överhuvudtaget finns bestämmelser för förhandlingar om fördrag, har i förhandlingar mellan EKSG och tredje länder i praktiken följts förfarandet enligt artikel 14 i konventionen, som bestämmer att kommissionen representerar medlemsstaterna enligt instruktioner som rådet enhälligt gett. Representanter för medlemsstaterna får delta i dessa förhandlingar. Syftet är inte att denna praxis ändras till följd av att konventionen upphävs, vilket medfört att medlemsstaterna bifogat förklaring nr 40 om detta till slutakten för konferensen.

Protokollet om stadgan för Europeiska kol- och stålgemenskapens domstol

Med artikel 4 punkt 2 stycke b i konventionen av den 25 mars 1957 om vissa gemensamma institutioner för Europeiska gemenskaperna (institutionskonventionen) upphävdes bestämmelserna om domare, generaladvokater och domstolsorganisationen i protokollet. Vilka bestämmelser som upphävts specificeras dock inte klart i konventionen. För att öka begripligheten och klarheten ersätts avdelningarna I och II om domare, generaladvokater och domstolsorganisationen i protokollet med avdelningarna I och II i protokollet om Europeiska gemenskapens domstol.

Som föråldrad upphävs artikel 56 i protokollet som innehåller bestämmelser om hur de domare och generaladvokater som först är i tur att avgå skall väljas efter att domstolen organiserat sig år 1952. Samtidigt utgår rubriken ''Övergångsbestämmelser'' som föregår artikeln. Ur slutet av protokollet utgår förteckningen över undertecknarna för att försätta den gamla ordalydelsen i modern form.

Protokollet om förbindelserna med Europarådet

Artikel 1 i protokollet gäller utnämningen av företrädare i Europaparlamentet. Då företrädarna i Europaparlamentet valts med direkta val sedan valakten av år 1976, upphävs

artikeln som föråldrad. Ur slutet av protokollet utgår förteckningen över undertecknarna för att försätta den gamla ordalydelsen i modern form.

Artikel 8 i Amsterdamfördraget: Ändringar i fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen

För att låta bestämmelser som inte längre tillämpas utgå ur och för att anpassa vissa bestämmelser i fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen (Euratom) ändras Euratomfördraget, inbegripet bilagor och protokoll till detta, enligt artikel 8 i Amsterdamfördraget.

Artikel 76. Enligt artikeln kan rådet genom enhälligt beslut ändra bestämmelserna om anskaffning av malmer och kärnbränsle i kapitel VI i Euratomfördraget. Enligt andra punkten kan rådet bekräfta samtliga bestämmelser i kapitel VI sju år efter att fördraget om upprättandet av Euratom trätt i kraft. För att öka begripligheten ersätts hänvisningen till att fördraget trätt i kraft med det exakta datumet när fördraget om upprättandet av Euratom trädde i kraft (den 1 januari 1958).

Artikel 93. Enligt artikeln skall medlemsstaterna inbördes avskaffa alla tullar eller motsvarande avgifter samt alla kvantitativa restriktioner för handeln ett år efter att Euratomfördraget trätt i kraft. Då dylika tullar, avgifter och restriktioner avskaffades redan före slutet av år 1958, anpassas bestämmelsen till den nuvarande situationen genom att det bestäms att medlemsstaterna förbjuder dem.

Artiklarna 94 och 95. I artiklarna regleras förutsättningarna för upprättandet av en gemensam tulltaxa. Då den gemensamma tulltaxan redan upprättats upphävs artiklarna som föråldrade.

Artikel 98. Enligt andra punkten skall rådet utfärda nödvändiga direktiv för att underlätta ingåendet av försäkringsavtal som täcker risker med kärnenergi inom två år efter att fördraget trätt i kraft. Hänvisningen till tiden på två år utgår som föråldrad. Det är dock fortfarande möjligt att åberopa artikeln på grund av att rådet inte utfärdat direktiv enligt den, då artikel 10 i Amsterdamfördraget bestämmer att avlägsnandet av tidsfrister som föråldrats inte påverkar rättsverkningarna av bestämmelserna.

Artikel 100. Enligt artikeln åtar sig varje medlemsstat att tillåta vissa betalningar i den utsträckning som de fyra friheterna (fri rörlighet för varor, tjänster, kapital och personer) uppfyllts. Då den fria rörligheten för kapital genomfördes från om med början av år 1994 upphävs artikeln som irrelevant.

Artiklarna 104, 105 och 106. För att öka begripligheten ändras hänvisningarna till att fördraget om upprättandet av Euratom träder i kraft i artiklarna till en hänvisning till den 1 januari 1958 för gamla medlemsstater och till en hänvisning till tidpunkten för anslutning för de medlemsstater som senare anslutit sig. På motsvarande sätt ändras hänvisningen till undertecknandet av fördraget om Euratom i artikel 105 till en hänvisning till den 25 mars 1957 för gamla medlemsstater och till en hänvisning till undertecknandet av fördraget om anslutning för de medlemsstater som senare anslutit sig. Samtidigt undviks att artiklarna på nytt måste anpassas i framtiden i samband med den nästa utvidgningen av unionen.

Artikel 108. Punkterna 1 och 2 som gällde valet av företrädare i Europaparlamentet upphörde att gälla år 1979 och ersattes med artiklarna 1 och 2 i den så kallade valakten (den akt om allmänna direkta val av företrädare i Europaparlamentet som utgör en bilaga till rådets beslut av den 20 september 1976). För att öka begripligheten utgör artikel 1 som sådan och artikel 2 sådan den lyder kompletterad av artikel 5 i Amsterdamfördraget i fortsättningen artikel 108 punkt 1 och 2.

Enligt punkt 1 väljs Europaparlamentets företrädare för folken i gemenskapens medlemsstater genom allmänna direkta val. I punkt 2 fastställs det antal företrädare som skall väljas i varje medlemsstat. I punkt 2 bestäms dessutom att ifall punkten ändras måste antalet företrädare som väljs i varje medlemsstat säkerställa en lämplig representation för folken i medlemsstaterna.

Denna ändring av Euratomfördraget hänför sig till den ändring av artikel 137 i EG-fördraget med vilken ett tak om 700 ledamöter för antalet företrädare i Europaparlamentet läggs.

Ytterligare bestäms att bilaga II till valakten som gäller Förenade kungariket skall fortsätta att gälla. I bilagan bestäms att bestämmelserna i valakten är i kraft endast inom det egentliga Förenade kungariket och därmed inte inom de särskilda områden som

ligger utanför rikets öar.

Texten till artikel 3 punkt 1 i valakten som bestämmer att företrädarna väljs för en period av fem år läggs som en ny punkt 3 till artikel 108 i Euratomfördraget för att öka begripligheten. Till följd av detta ges de nuvarande punkterna 3 och 4 på motsvarande sätt nya nummer.

Artikel 127. Punkt 3 som innehåller bestämmelser om att det nuvarande sättet att välja kommissionen tas i bruk år 1995 utgår som föråldrad.

Artikel 138. I första stycket hänvisas till anslutningsdagen för de nya medlemsstater som anslutit sig sist. För att öka begripligheten ersätts hänvisningen med det exakta anslutningsdatumet (den 1 januari 1995).

Artikel 160b. Andra stycket i punkt 3 innehåller bestämmelser om det förfarande som skall följas då ledamöterna av revisionsrätten utses för första gången. Stycket utgår som föråldrat.

Artikel 181. Den andra, tredje och fjärde punkten innehåller bestämmelser som hänför sig till de bestämmelser om finansiella bidrag från medlemsstaterna som tidigare fanns i artikel 172 punkterna 1, 2 och 3. Ifrågavarande punkter i artikel 172 upphävdes genom unionsfördraget år 1992. Av misstag lämnades motsvarande punkter i artikel 181 då oupphävda och därför utgår de nu.

Artikel 191. Artikel 191 om den immunitet och de privilegier som Europeiska atomenergigemenskapen åtnjuter upphävdes genom och ersattes med artikel 28 i fusionsfördraget år 1965. För att öka begripligheten införs nu den tillbörligt anpassade texten till artikel 28 första stycket i fusionsfördraget som artikel 191.

Artikel 198. Artikeln innehåller bestämmelser om det geografiska tillämpningsområdet för fördraget om upprättandet av Euratom. Eftersom Finland gett den förklaring om Åland som avses i sista punkten stycke e utgår stycket som vilseledande. Samtidigt läggs till artikeln en ny tredje punkt enligt vilken fördraget om upprättandet av Euratom tillämpas på Åland enligt bestämmelserna i protokoll nr 2 i Finlands anslutningsakt.

Artikel 199. I artikeln regleras förbindelserna mellan gemenskapen och Förenta nationerna. Den föråldrade hänvisningen till Allmänna tull- och handelsavtalet (GATT-avtalet) i artikeln ersätts med en hänvisning till Världshandelsorganisationen (WTO), då det system som skapades med GATT-avtalet ersattes av fördraget om upprättandet av Världshandelsorganisationen (WTO-fördraget).

Avdelning IV. Avdelningen innehåller bestämmelser om upprättandet av institutionerna och den inledande tillämpningen av Euratomfördraget samt övergångsbestämmelser för de första verksamhetsåren för gemenskapen. Avdelningen upphävs som föråldrad.

Artikel 225. Enligt artikeln är Euratomfördraget giltigt på de fyra originalspråken. För att öka begripligheten läggs till artikeln ett nytt stycke så att även de språkversioner av Euratomfördraget som avfattats på språken i de medlemsstater som anslutit sig senare är lika giltiga.

Bilagor till fördraget om upprättandet av Euratom

Bilaga V innehåller bestämmelser om gemenskapens första forsknings- och utbildningsprogram från de första åren av verksamheten. Bilagan utgår som föråldrad.

Protokoll och andra akter som hänför sig till fördraget om upprättandet av Euratom

Protokollet om tillämpningen av Fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen på de utomeuropeiska delarna av Konungariket Nederländerna

Protokollet som hänför sig till det särskilda konstitutionella förhållandet i Nederländerna år 1958 upphävs som föråldrat.

Protokollet om stadgan för Europeiska atomenergigemenskapens domstol

Ur början och slutet av protokollet utgår hänvisningarna till statscheferna och deras befullmäktigade för att försätta den gamla ordalydelsen i modern form. Av samma anledning utgår förteckningen över undertecknarna ur slutet av protokollet.

Till artikel 3 i protokollet läggs till ett fjärde stycke som bestämmer att på domare, generaladvokater, justitiesekreterare och biträdande referenter skall samma immunitet och privilegier som på tjänstemännen i gemenskapen vara tillämpliga. Dessa ingår redan i artikel 21 i protokollet av år 1965 om immunitet och privilegier. För att öka begripligheten läggs bestämmelsen nu även till stadgan för gemenskapens domstol.

Artikel 58 i protokollet som reglerar hur de

domare och generaladvokater som först är i tur att avgå skall väljas efter att domstolen organiserat sig år 1958 upphävs som föråldrad.

Artikel 9 i Amsterdamfördraget: Ändringar i institutionsfördraget och fusionsfördraget samt protokollet om immunitet och privilegier

Genom *punkt 1* i artikeln upphävs konventionen av den 25 mars 1957 om vissa gemensamma institutioner för Europeiska gemenskaperna (nedan institutionskonventionen) samt fördraget av den 8 april 1965 om upprättandet av ett gemensamt råd och en gemensam kommission för Europeiska gemenskaperna (nedan fusionsfördraget). Det essentiella innehållet i fördragen bibehålls dock genom de övriga delarna av artikel 9. Samtidigt upphävs slutakten för fusionsfördraget. Protokollet av den 8 april 1965 om Europeiska gemenskapernas immunitet och privilegier som hänför sig till fusionsfördraget förblir däremot i kraft.

Med institutionskonventionen sammanslogs de tre åtskilda parlament, domstolar och Ekonomiska och sociala kommittéer som upprättats genom fördragen om EKSG, EG och Euratom till gemensamma institutioner för Europeiska gemenskaperna från och med år 1958.

Med fusionsfördraget sammanjämkades aktiviteterna vid de tre gemenskaperna genom att de råd som fram till denna tidpunkt fungerat separat slogs samman till ett gemensamt råd för Europeiska gemenskaperna. På motsvarande sätt sammanslogs Höga myndigheten i EKSG samt kommissionerna i EG och Euratom till en gemensam kommission för Europeiska gemenskaperna. Med fusionsfördraget sammanslogs även gemenskapernas revisionsrätter till en gemensam institution.

Eftersom dessa fördrag ofta delvis upphävts och delvis ändrats, upphävs de nu i sin helhet och deras väsentliga innehåll införs i artikel 9 för att öka begripligheten.

Enligt *punkt* 2 i artikeln utövar de gemensamma institutionerna de befogenheter som enligt de tre fördragen om upprättandet av gemenskaperna tillkommer Europaparlamentet, rådet, kommissionen och revisionsrätten på de villkor som föreskrivs för ifrågavarande institutioner i fördragen. Enligt punkten ändras inte den nuvarande verksamheten vid och nuvarande situationen för institutionerna.

Förenklat sett innehåller punkt 2 bestämmelserna om Europaparlamentet i artiklarna 1 och 2 i institutionskonventionen, bestämmelserna om rådet i artikel 1 i fusionsfördraget, bestämmelserna om kommissionen i artikel 9 i fusionsfördraget, bestämmelserna om domstolen i artiklarna 3 och 4 i institutionskonventionen, bestämmelserna om revisionsrätten i artikel 22 i fusionsfördraget samt bestämmelserna om Ekonomiska och sociala kommittén i artikel 5 i institutionskonventionen. Bestämmelserna om facksektioner inom atomenergisamarbete inom Ekonomiska och sociala kommittén i artikel 5 i institutionskonventionen införs dock inte i denna punkt, då bestämmelserna om motsvarande facksektioner utgår även ur artikel 197 i fördraget om upprättandet av EG.

Enligt *punkt* 3 skall gemenskaperna ha en gemensam förvaltning samt gemensamma tjänstemän och övriga anställda. Förenklat sett innehåller denna punkt bestämmelserna i artikel 24 i fusionsfördraget. I punkten hänvisas till artikel 212 i EG-fördraget enligt vilken rådet med kvalificerad majoritet fastställer tjänsteföreskrifter och anställningsvillkor för gemenskaperna.

Enligt *punkt* 4 i artikeln åtnjuter gemenskaperna inom medlemsstaterna den immunitet och de privilegier som krävs för att de skall kunna fullgöra sina uppgifter. Förenklat sett innehåller denna punkt bestämmelserna i artikel 28 i fusionsfördraget som anpassats så att Europeiska centralbanken (ECB) och Europeiska monetära institutet (EMI) lagts till de institutioner som åtnjuter immunitet och privilegier. Närmare bestämmelser om immunitet och privilegier finns i det protokoll till fusionsfördraget som förblir i kraft enligt punkt 1.

Enligt *punkt* 5 i artikeln införs en ny artikel 23 i protokollet om Europeiska gemenskapernas immunitet och privilegier. Enligt denna artikel tillämpas protokollet även på ECB och EMI. Den nya artikeln innehåller bestämmelserna i protokoll nr 7 till EG-fördraget. Den nya artikeln läggs till för att öka begripligheten då protokoll nr 7 upphävs till följd av att EG-fördraget förenklas.

Enligt *punkt* 6 i artikeln har gemenskaperna en gemensam budget som inbegriper inkomsterna och utgifterna för alla tre gemenskaper, med undantag för de i Euratomfördraget avsedda gemensamma företag som är av betydelse för utvecklingen av kärnenergiindustrin samt Försörjningsbyrån för malmer

och kärnbränsle. Förenklat sett innehåller punkten bestämmelserna i artikel 20 punkt 1 i fusionsfördraget. Bestämmelserna i artikel 20 punkterna 2 och 3 i fusionsfördraget införs i artikel 50 i EKSG-fördraget.

Enligt *punkt* 7 i artikeln kan regeringsföreträdare för medlemsstaterna enhälligt besluta om nödvändiga bestämmelser för att hantera de särskild frågor som rör Luxemburg och som är en följd av att vissa av funktionerna vid EKSG överfördes från Luxemburg till Bryssel till följd av fusionsfördraget. EKSG-rådet samlades i Luxemburg före fusionsfördraget. Rådet samlas nuförtiden i Luxemburg under april, juni och oktober månaderna. Punkten innehåller som sådana bestämmelserna i artikel 37 i fusionsfördraget.

Artikel 10 i Amsterdamfördraget

Enligt *punkt* 1 i artikeln påverkar inte det förhållandet att föråldrade bestämmelser upphävs, utgår eller anpassas i samband med förenklingen rättsverkningarna av bestämmelserna. Trots att något utgått eller anpassats bibehålls de rättigheter och förpliktelser som har sitt upphov i de bestämmelser som utsatts för förenkling samt tidsfristerna i bestämmelserna.

Speciellt poängteras att det förhållandet att föråldrade tidsfrister i bestämmelserna utgår ändrar inte på de rättigheter och förpliktelser som har sitt upphov i bestämmelserna. Att en föråldrad tidsfrist utgår hindrar därmed inte en att åberopa bestämmelsen inför gemenskapernas domstol på grund av att rådet eller en medlemsstat inte handlat enligt bestämmelsen inom den utsatta tiden.

Ytterligare bestäms att förenklingen inte påverkar rättsverkningarna av anslutningsfördragen.

I *punkt* 2 i artikeln bestäms att rättsverkningarna av de gällande rättsakter som antagits på grundval av de grundläggande fördragen inte påverkas av förenklingen. Förenklingen ändrar därmed inte rättsverkningarna av sådana härledda bestämmelser vars rättsgrund i de grundläggande fördragen utsatts för ändringar.

Enligt *punkt* 3 i artikeln påverkas inte heller rättsverkningarna av institutionskonventionen och fusionsfördraget av det förhållandet att de upphävs.

Artikeln säkerställer därmed på ett övergripande sätt att förenklingen inte påverkar EG:s regelverk (''acquis communautaire''). Artikeln förhindrar att förenklingen kunde tolkas så att omformuleringen hade andra verkningar än vad som var meningen att uppnå med dem. Detta syfte förstärks ytterligare av förklaring nr 50 som bifogats slutakten från regeringskonferensen.

Artikel 11 i Amsterdamfördraget

Enligt artikeln har gemenskapernas domstol samma behörighet att tolka bestämmelserna om förenkling i Amsterdamfördraget som den har att tolka de grundläggande fördragen. Domstolens behörighet omfattar därmed även artikel 10 i Amsterdamfördraget.

Tredje delen i Amsterdamfördraget: Allmänna och avslutande bestämmelser

Artikel 12 i Amsterdamfördraget

Punkt 1 i artikeln innehåller bestämmelser om att unionsfördraget och EG-fördraget skall numreras om. Till Amsterdamfördraget har bilagts jämförelsetabeller för unionsfördraget och EG-fördraget. Av tabellerna framgår de nya numren för artiklarna, avdelningarna och avsnitten i nämnda fördrag sådana de lyder enligt ändringarna i Amsterdamfördraget. Jämförelsetabellerna utgör en integrerad del av Amsterdamfördraget.

Enligt punkt 2 i artikeln anpassas korshänvisningarna mellan bestämmelserna i unionsfördraget och EG-fördraget till varandra. De hänvisningar till bestämmelserna i nämnda fördrag som finns i de övriga grundfördragen för unionen anpassas också.

För åskådlighetens skull bilades till slutakten från regeringskonferensen texterna till unionsfördraget och EG-fördraget, sådana de lyder efter de ändringar som konferensen lett till. Ovannämnda nya nummer enligt jämförelsetabellerna och de anpassningar som nämns i punkt 2 har även beaktats i dessa så kallade konsoliderade versioner. De konsoliderade versionerna ratificeras inte, men för att belysa ändringarna har de även bifogats denna regeringens proposition efter texten till Amsterdamfördraget och texterna till protokollen och deklarationerna.

Enligt punkt 3 i artikeln skall hänvisningarna till artiklarna, avdelningarna och avsnitten i de fördrag som avses i punkt 2 och som finns i andra instrument eller akter förstås som hänvisningar till artiklarna, avdelningarna och avsnitten i enlighet med omnumre-

ringen enligt punkt 1 samt till de bestämmelser i EG-fördraget som numrerats om enligt artikel 6 i Amsterdamfördraget.

I punkt 4 i artikeln bestäms på motsvarande sätt att hänvisningar till bestämmelser i EKSG-fördraget och Euratomfördraget skall förstås som hänvisningar till dessa bestämmelser sådana de lyder efter omnumreringen enligt artiklarna 7 och 8 i Amsterdamfördraget.

Artikel 13 i Amsterdamfördraget

Enligt artikeln har Amsterdamfördraget ingåtts på obegränsad tid. Till ordalydelsen motsvarar artikeln artikel Q i unionsfördraget (efter omnumreringen artikel 51), artikel 240 i EG-fördraget (efter omnumreringen artikel 312) och artikel 208 i Euratomfördraget. EKSG-fördraget skiljer sig från nämnda fördrag på så sätt att det ingåtts på 50 år enligt dess artikel 97. EKSG-fördraget upphör att gälla den 23 juli 2002.

Del V avsnitt 3 i Wienkonventionen om traktaträtten (FördrS 32 — 33/1980) innehåller bestämmelser om upphörande av traktater. En traktat som ingåtts på obegränsad tid kan upphöra att gälla om alla parter ger sitt samtycke till det. För Amsterdamfördragets del betydde detta att artikel N (efter omnumreringen artikel 48) i unionsfördraget dvs. förfarandet för att ändra de fördrag som unionen bygger på tillämpades.

Artikel 14 i Amsterdamfördraget

Artikeln reglerar hur Amsterdamfördraget skall ratificeras och när det träder i kraft. Enligt punkt 1 i artikeln ratificerar de fördragsslutande parterna fördraget enligt deras konstitutionella bestämmelser. Ratifikationsinstrumenten deponeras hos Italienska republikens regering.

Enligt punkt 2 i artikeln träder fördraget i kraft den första dagen i den andra månaden efter att alla signatärstater deponerat sitt ratifikationsinstrument.

Artikel 15 i Amsterdamfördraget

Artikeln innehåller bestämmelser om de olika språkversionerna av Amsterdamfördraget och om depositarien. Fördraget har upprättats på 12 språk som alla är lika giltiga. Grundfördragen för unionen och ändringarna i dem upprättas på de 11 officiella språken i unionen samt på iriska. Originalet av fördraget deponeras hos Italienska republikens regering. Depositarien överlämnar en bestyrkt kopia till regeringarna i signatärstaterna. Enligt Wienkonventionen om traktaträtten skall depositarien även ta emot alla instrument, notifikationer och meddelanden som hänför sig till traktaten samt underrätta signatärstaterna om dessa.

Protokoll

A. Protokoll som fogas till fördraget om Europeiska unionen

1. Protokoll om artikel J 7 i fördraget om Europeiska unionen

Till unionsfördraget har genom Amsterdamfördraget fogats ett protokoll om artikel J 7 (efter omnumreringen artikel 17) i fördraget om Europeiska unionen. Enligt protokollet skall Europeiska unionen tillsammans med Västeuropeiska unionen (VEU) inom ett år efter att Amsterdamfördraget trätt i kraft utarbeta arrangemang för ett ökat ömsesidigt samarbetet mellan de båda organisationerna.

De insatser som avses i protokollet om artikel J 7 i unionsfördraget i syfte att stärka samarbetet mellan unionen och VEU har inletts hösten 1997. VEU:s ministerråds möte godkände i Erfurt i november 1997 ett beslut om observatörsstaternas deltagande i sådana åtgärder som avses i artikel J 7.3. Beslutet tillämpas interinstiskt tills Amsterdamfördraget träder i kraft, inklusive sådana åtgärder som VEU på begäran av Europeiska unionen genomför.

VEU:s ministermöte godkände också ett beslut om harmonisering av ordförandeskapet i unionen och VEU. Dessutom har harmoniseringen av konsultations- och beslutsmekanismerna mellan unionen och VEU särskilt i krissituationer behandlats vid inofficiella möten mellan organisationerna. Utredningsarbetet för att ge de gemensamma mötena mellan unionen och VEU officiell status har också inletts. Dessutom är avsikten att utveckla samarbetet och koordineringen mellan organisationernas sekretariat, inklusive utbyte av personal och dokument, med beaktande av den kommande rollen hos unionens enhet för politisk planering och tidig förvarning. Utvecklandet av formerna för det praktiska samarbetet mellan VEU och Europeiska ge-

menskapernas kommission har inletts särskilt inom de områden där kommissionen har egna befogenheter.

Till VEU hänför sig också förklaring nr 3 i regeringskonferensens slutakt. I den behandlas bland annat de ovannämnda åtgärderna för förstärkt samarbete mellan unionen och VEU. Förklaringen behandlas närmare i den del av regeringens proposition som behandlar förklaringar.

B. Protokoll som fogas till fördraget om Europeiska unionen och fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen

2. Protokoll om införlivande av Schengenregelverket inom Europeiska unionens ramar

Vissa EG-medlemsstater har genom Schengenavtalet, som undertecknats 1985, och genom konventionen från 1990 om tillämpning av Schengenavtalet (i fortsättningen Schengenavtalen) enats om ett gradvis avskaffande av kontrollerna vid de gemensamma gränserna och stödåtgärder särskilt inom polissamarbetet. Schengensamarbetet har genomförts utanför unionens institutioner, men målet för avtalsparterna har från första början varit att överföra samarbetet till Europeiska gemenskapen (senare unionen).

Förutom de ursprungliga avtalsparterna (Nederländerna, Belgien, Luxemburg, Frankrike och Tyskland) har alla unionens medlemsstater med undantag av Storbritannien och Irland undertecknat Schengenavtalen. Avtalen trädde i kraft den 26 mars 1995 och de tillämpas för tillfället fullt ut av sju stater (Nederländerna, Belgien, Spanien, Luxemburg, Portugal, Frankrike och Tyskland). Förutsättningen för en fullständig tillämpning är, förutom att avtalen skall vara undertecknade och ratificerade, ett separat beslut av den verkställande kommittén om att avtalen skall börja tillämpas. Förenade kungariket och Irland kan meddela om sin önskan att delta i Schengensamarbetet och dess utveckling. Schengenstaterna fattar ett separat beslut om sitt deltagande. Enligt protokoll nr 5 om Danmarks ställning, som fogats till unionsfördraget och EG-fördraget, deltar Danmark inte utan separat beslut i utvecklandet av Schengensamarbetet inom tillämpningsområdet för avdelning IIIa (efter omnumreringen avdelning IV) i EG-fördraget.

Finland inledde i början av 1995 tillsammans med de övriga Nordiska länderna förhandlingar om medlemskap i Schengenavtalen. Förhandlingarna ledde till undertecknandet av ett avtal om Finlands, Sveriges och Danmarks anslutning till Schengenavtalen den 19 december 1996. Samtidigt undertecknades ett samarbetsavtal genom vilket Norge och Island deltar i Schengensamarbetet. Syftet med avtalet är att trygga den nordiska passunionens kontinuitet.

En viktig förändring i det samarbete i rättsliga och inrikes frågor som medlemsstaterna bedriver är att samarbetet som hittills utgått från Schengenavtalen utanför unionen nu kommer att införlivas inom unionens ramar. Om detta finns bestämmelser i protokoll nr 2 till unionsfördraget och EG-fördraget.

I *artikel 1* till protokollet bemyndigas de 13 medlemsstater som undertecknat Schengenavtalen att upprätta ett närmare samarbete sinsemellan enligt bestämmelserna i Schengenavtalen och i avtal som hör samman med dem (det s.k. Schengenregelverket). Samarbetet genomförs inom unionens institutionella och rättsliga ramar och med iakttagande av de relevanta bestämmelserna i unionsfördraget och EG-fördraget.

Enligt första stycket i *artikel 2.1* i protokollet skall Schengenregelverket tillämpas från och med den tidpunkt då Amsterdamfördraget träder i kraft och gälla för de 13 medlemsstater som avses i artikel 1. I Schengenregelverket skall den verkställande kommitté som har motsvarat unionens råd då ersättas med rådet. Rådet förbereder sig redan nu för den kommande förändringen genom att diskutera praktiska arrangemang.

Schengenregelverket placeras i unionens rättssystem antingen inom tillämpningsområdet för EG-fördraget eller inom unionens samarbete i rättsliga och inrikes frågor. Rådet skall enligt andra stycket i artikeln avgöra vad som är den rättsliga grunden för var och en av de bestämmelser eller vart och ett av de beslut som utgör Schengenregelverket. I förklaringen till artikeln (förklaring nr 44) konstateras att rådet på dagen för Amsterdamfördragets ikraftträdande skall besluta om sådana nödvändiga åtgärder som avses i artikel 2 och det nödvändiga förberedelsearbetet skall utföras i tid för att kunna avslutas före den dagen. En arbetsgrupp underställd rådet går för närvarande igenom Schengenregelverket för att utreda den rättsliga grunden.

Enligt artikel 2.1 fjärde stycket skall de

bestämmelser eller beslut som utgör Schengenavtalen betraktas som rättsakter som har sin grund i avdelning VI i unionsfördraget om inget beslut enligt andra stycket i artikel 2.1 har fattats. Om de nämnda besluten i andra stycket saknas påverkar detta inte heller den rättsliga grunden för förslag och initiativ som grundar sig på Schengenregelverket utan dessa görs enligt sakinnehållet, enligt artikel 5 protokollet antingen utgående från EG-fördraget eller fördraget om Europeiska unionen.

Europeiska gemenskapernas domstols behörighet i fråga om bestämmelserna i Schengenregelverket fastställs i punkt 1 tredje stycket i artikeln utgående från den rättsliga grunden för respektive dokument som rådet fastställer på det sätt som beskrivs nedan. Domstolens behörighet i beslut och bestämmelser som gäller Schengenregelverket är den samma som den tilldelats genom de relevanta bestämmelserna inom tillämpningsområdet för unionsfördraget och EG-fördraget. En betydande del av Schengenregelverket, som hör till tillämpningsområdet för EG-fördraget, hör till den nya avdelningen IIIa varvid domstolens behörighet exempelvis i fråga om förhandsavgöranden förutom i de allmänna bestämmelserna om domstolen i EG-fördraget fastställs i artikel 73p (efter omnumreringen artikel 68).

Domstolen skall dock inte inom tillämpningsområdet för Schengenprotokollet vara behörig i fråga om åtgärder eller beslut som rör upprätthållande av lag och ordning och skyddet av den inre säkerheten. Motsvarande begränsning ingår i artikel 73p i EG-fördraget. I artikel K 7 (efter omnumreringen artikel 35) i Fördraget om Europeiska unionen ingår en närmare preciserad begränsning av domstolens behörighet.

Enligt artikel 2.2 i protokollet beslutar rådet med enhälligt beslut bland sina 13 medlemmar när Schengenregelverket skall börja gälla för de medlemsstater som anslutit sig till Schengenavtalen, men i fråga om vilka Schengenavtalens verkställande kommitté när protokollet träder i kraft inte har fattat något beslut om att avtalet skall börja tillämpas. Sådana länder är för tillfället Italien, Grekland och tre nordiska länder.

Ratificeringen av de nordiska ländernas anslutningsavtal behövs trots protokollet eftersom det är ett förfarande som Schengensystemet och samtidigt Schengenregelverket förutsätter och som ger de övriga medlemsstaterna möjlighet att undersöka förutsättningarna för anslutningen. Utan ratificering kan de nordiska länderna inte anses uppfylla anslutningsförutsättningarna och inte heller kan ett sådant beslut som avses i artikel 2.2 om de nordiska ländernas anslutning till de stater som tillämpar Schengenavtalen fattas.

I *artikel 3* i protokollet ingår särskilda bestämmelser om Danmark. De behövs på grund av de reservationer som Danmark 1992 (Europeiska rådets slutsatser i Edinburgh den 12 december 1992) gjorde i unionsfördraget, samt på grund av det protokoll om Danmarks ställning som genom Amsterdamfördraget fogats till unionsfördraget och EG-fördraget. Danmark skall bibehålla de rättigheter och skyldigheter som landet hade med avseende på Schengenregelverket före beslutet enligt artikel 2 om att den rättsliga grunden skall utgöras av den nya avdelningen i EG-fördraget. Med avseende på de bestämmelser och beslut i Schengenregelverket som anses ha sin rättsliga grund i avdelning VI i unionsfördraget (den tredje pelaren) har Danmark samma rättigheter och skyldigheter som de övriga avtalsparterna.

Enligt *artikel 4* får Förenade kungariket eller Irland när som helst begära att vissa eller samtliga bestämmelser i Schengenregelverket skall tillämpas på dem. Rådets beslut om att gå med på en sådan begäran fattas genom ett enhälligt beslut bland alla 13 medlemsländer som avses i artikel 1 och den stat som framfört begäran.

I *artikel 5* ingår bestämmelser om vidareutveckling av Schengensamarbetet. Enligt artikeln skall förslag och initiativ som grundar sig på Schengenregelverket omfattas av de relevanta bestämmelserna i fördragen. När Schengenregelverket utvecklas vidare skall initiativen enligt artikel 5 i protokollet grunda sig på relevanta artiklar i unionsfördraget. När Schengenregelverket utvecklas vidare skall ett sådant bemyndigande till närmare samarbete som avses i artikel 5a i EG-fördraget (efter omnumreringen artikel 11) samt artikel K 15 i unionsfördraget om Europeiska unionen (efter omnumreringen artikel 43) anses ha beviljats.

Enligt artikel 5.2 tillämpas bestämmelserna i punkt 1 på nya förslag eller initiativ även om rådet inte enligt artikel 2 har godkänt den rättsliga grund som tillämpas på dem. Nya förslag lämnas också i detta fall enligt sitt sakinnehåll antingen med stöd av EG-fördraget eller unionsfördraget.

I *artikel 6* ingår associeringen av Island och Norge till Schengenavtalens regelverk och den vidare utvecklingen av detta. Islands och Norges deltagande i tillämpningen och vidareutvecklingen av Schengenregelverket sker utgående från det samarbetsavtal som undertecknats den 19 december 1996. Samarbetsavtalet har inte ännu trätt i kraft.

Ett särskilt avtal rörande förfarandet med Island och Norge ingås med Norge och Island. För unionens räkning ingås avtalet av rådet med ett enhälligt beslut av de 13 medlemsstaterna, vilket innebär att avsikten inte är att separat godkänna avtalet i medlemsstaterna. I avtalet ingår bestämmelser om Norges och Islands deltagande i de ekonomiska konsekvenserna av genomförandet av protokollet.

För den händelse att Förenade kungariket och Irland beslutar att delta i Schengensamarbetet enligt artikel 4 finns det i andra stycket i artikeln bestämmelser om fastställandet av rättigheterna mellan å ena sidan Island och Norge och å andra sidan Förenade kungariket och Irland. Rådet ingår vid behov genom ett enhälligt beslut mellan de 15 medlemsstaterna ett separat avtal. I den förklaring (förklaring nr 47) som fogats till regeringskonferensens slutakt om artikel 6 i protokollet, konstateras att avtalsparterna strävar efter att de avtal som avses i artikel 6 skall träda i kraft samtidigt som protokollet.

Enligt *artikel 7* skall rådet med normal kvalificerad majoritet besluta om närmare föreskrifter för Schengensekretariatets införlivande med rådets generalsekretariat. En arbetsgrupp underställd rådet har redan börjat behandla praktiska frågor i samband med införlivandet.

Enligt *artikel 8* skall Schengenregelverket när unionen i framtiden utvidgas betraktas som en del av unionens regelverk som måste godtas fullt ut av alla stater som ansöker om tillträde.

I bilagan till protokollet fastställs Schengenregelverket. Regelverket består av det ursprungliga Schengenavtalet från 1985 och tillämpningskonventionen från 1990 med tillhörande slutakter och förklaringar. Till regelverket hör ytterligare protokollen om anslutningar till 1985 års avtal och 1990 års tillämpningskonvention (protokoll om Italiens anslutning den 27 november 1990, protokoll om Spaniens och Portugals anslutning den 25 juni 1991, protokoll om Greklands anslutning den 6 november 1992 och protokoll om Danmarks, Finlands och Sveriges anslutning den 19 december 1996). Också slutakterna och förklaringarna till anslutningsprotokollen anses utgöra en del av Schengenregelverket.

De beslut och förklaringar som har antagits av den verkställande kommitté som inrättades genom 1990 års tillämpningskonvention anses vara en viktig del av regelverket. Hit hör också beslut som har antagits av någon annan institution som den verkställande kommittén överfört behörighet till i enlighet med Schengenavtalen.

Lagstiftningen i Finland och behovet av ändringar

Regeringen kommer att avge en proposition till riksdagen med förslag om Finlands anslutning till Schengenavtalen i februari-mars 1998. Till de avtal som skall godkännas hör också samarbetsavtalet mellan Norge och Island som undertecknades 1996. I propositionen specificeras de behov av ändringar av lagstiftningen i Finland som godkännandet av Schengenavtalen förutsätter och de bestämmelser som ingår i Schengenavtalens lagstiftning. Godkännandet av Schengenprotokollet som genom Amsterdamfördraget anslutits till unionsfördraget och EG-fördraget, medför inga behov av ändringar i lagstiftningen.

Verkningarna av vissa bestämmelser i Schengenprotokollet i fråga om lagstiftningsordningen för det lagförslag som hör till regeringens proposition behandlas senare i det avsnitt som behandlar lagstiftningsordningen.

3. Protokoll om tillämpning av vissa inslag i artikel 7a i fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen på Förenade kungariket och Irland

Det första protokollet om Förenade kungariket och Irland gäller tillämpningen av artikel 7a (efter omnumreringen artikel 14) i EG-fördraget på Förenade kungariket och Irland. Med protokollet avgörs särskilt tolkningsskiljaktigheterna i fråga om artikel 7a i EG-fördraget mellan Förenade kungariket och de övriga medlemsstaterna. Det konstateras i artikeln att den inre marknaden omfattar ett område utan inre gränser där fri rörlighet för varor, personer, tjänster och kapital säkerställs i enlighet med fördraget (punkt 2). Förenade kungariket har tolkat principen om fri rörlighet för personer i artikel 7a att endast gälla unionens medborgare och deras familjemedlemmar. De övriga medlemsstaterna tolkar

bestämmelsen så att den gäller alla personer som hör till tillämpningsområdet för gemenskaps rätten.

Mellan Irland och Förenade kungariket finns inte gränskontroller eller gränsbevakning (den gemensamma resezonen, dvs. Common travel area). Att denna situation bibehålls är politiskt och ekonomiskt mycket viktigt för Irland varför Irland förenat sig med Förenade kungarikets tolkning och protokollet tillämpas också på Irland.

Enligt *artikel 1* i protokollet har Förenade kungariket rätt att utan hinder av artikel 7a i EG-fördraget eller av andra bestämmelser i unionsfördragen eller av till dem hörande internationella avtal, vid sina gemensamma gränser utföra kontroller av sådana personer som det tillsammans med övriga medlemsstater anser nödvändiga. Enligt punkt a i artikeln kan Förenade kungariket enligt gemenskapens regelverk kontrollera rätten att resa in i Förenade kungariket för medborgare i EES-stater som åtnjuter vissa rättigheter. Samma kontrollrätt gäller också medborgare i andra stater som genom en överenskommelse, som är bindande för Förenade kungariket, har fått rätt att resa in i Förenade kungariket. Enligt punkt b i artikeln har Förenade kungariket rätt att avgöra om andra personer än de som avses i stycke a skall ges tillstånd att resa in i Förenade kungariket.

I artikel 1 konstateras vidare att Förenade kungariket utan hinder av artikel 7a i protokollet eller andra bestämmelser som gäller unionen, har rätt att utföra personkontroller som det anser nödvändiga vid sina gränser för att konstatera EES-medborgarnas rätt att resa in i landet och för att avgöra om andra personer skall ges tillstånd att resa in i landet. Artikeln gäller också territorier för vars yttre förbindelser Förenade kungariket ansvarar.

Förenade kungariket och Irland får enligt *artikel 2* i protokollet fortsätta att komma överens om inbördes arrangemang rörande fri rörlighet för personer mellan sina territorier. Arrangemangen skall beakta EES-medborgarnas rättigheter. Så länge sådana arrangemang upprätthålls tillämpas artikel 1 också på Irland på samma villkor som för Förenade kungariket.

De övriga medlemsstaterna kan enligt *artikel 3* i protokollet upprätthålla motsvarande kontroller av personer som vill resa in på deras territorium från Förenade kungariket och Irland.

4. Protokoll om Förenade kungarikets och Irlands ställning

Det andra protokollet om Förenade kungariket och Irland hänför sig till tillämpningen av avdelning IIIa i EG-fördraget (efter omnumreringen avdelning IV).

Enligt *artikel 1* i protokollet skall Förenade kungariket och Irland inte delta i rådets beslut om föreslagna åtgärder i enlighet med avdelning IIIa i EG-fördraget. Med kvalificerad majoritet avses i beslut som fattas enligt den nya avdelningen samma andel röster som i EG-fördragets artikel 148.2 (efter omnumreringen artikel 205) frånsett Förenade kungarikets och Irlands röster. Om en åtgärd som utförs i den nya avdelningen förutsätter enhällighet beaktas inte representanterna för Förenade kungarikets och Irlands regeringar.

I *artikel 2* ingår mera detaljerade bestämmelser vilkas syfte är att säkerställa att sådana åtgärder som godkänns enligt avdelning IIIa i EG-fördraget inte har rättslig verkan på Förenade kungariket eller Irland. Det samma konstateras också om domstolens beslut som innebär en tolkning av avdelningens beslut eller internationella avtal som gemenskapen ingår enligt avdelningen. Juridiskt betydelsefulla bestämmelser, beslut eller åtgärder som besluts enligt avdelningen utgör inte en del av gemenskapens regelverk när de tillämpas på Förenade kungariket eller Irland.

I *artikel 3* ingår bestämmelser för den händelse att Förenade kungariket eller Irland önskar delta i beslutet om och tillämpningen av en åtgärd som godkänts i enlighet med avdelning IIIa. Länderna kan meddela rådets ordförande om detta inom tre månader efter det att avdelningens förslag eller initiativ har lagts fram för rådet. I artikeln ingår också bestämmelser enligt vilka den nödvändiga majoriteten eller enhälligheten fastställs i dessa situationer.

I punkt 2 i artikeln ingår bestämmelser som tillämpas i en situation då Förenade kungarikets eller Irlands deltagande i godkännandet av en åtgärd i enlighet med avdelning IIIa inte kan genomföras inom rimlig tid. Härvid får rådet besluta om en åtgärd utan att Förenade kungariket eller Irland deltar i den. Åtgärden har inte heller i detta fall enligt artikel 2 någon verkan på Förenade kungarikets eller Irlands rättsliga ställning.

Artikel 4 avser en situation i vilken Förenade kungariket och Irland vill delta i en åtgärd som rådet redan har godkänt. I så fall

skall bestämmelserna om ett närmare samarbete enligt EG-fördraget tillämpas. Enligt artikel 5a.3 (efter omnumreringen artikel 11) i EG-fördraget skall ärendet meddelas rådet och kommissionen, som ger sitt utlåtande till rådet inom tre månader efter att det mottagit meddelandet. Inom fyra månader från samma tidpunkt beslutar kommissionen om specialarrangemang som eventuellt är nödvändiga.

Enligt *artikel 5* i protokollet deltar Förenade kungariket och Irland i regel inte i finansieringen av sådana åtgärder som godkänts i enlighet med avdelning IIIa i EG-fördraget utöver de administrativa kostnader detta åsamkar institutionerna. Länderna deltar i finansieringen endast för de åtgärder som de godkänt enligt artikel 2 och 3 i protokollet.

Enligt *artikel 6* skall, i situationer då en åtgärd i enlighet med avdelning IIIa i EG-fördraget enligt protokollet binder Förenade kungariket eller Irland, på dessa tillämpas bestämmelser enligt fördraget. I artikeln nämns separat de särskilda bestämmelserna om EG-domstolen som ingår i artikel 73p (efter omnumreringen artikel 68).

Artikel 7 gäller protokollet i förhållande till Schengenprotokollet. Bestämmelserna i artikel 3 och 4 i protokollet om Förenade kungarikets och Irlands ställning om ländernas deltagande i åtgärder enligt avdelning IIIa i EG-fördraget, begränsar inte tillämpningen av Schengenprotokollet. På Förenade kungarikets och Irlands deltagande i Schengensamarbetet tillämpas således bestämmelserna i Schengenprotokollet.

Enligt *artikel 8* kan Irland med ett skriftligt meddelande upphöra att tillämpa bestämmelserna i protokollet, dvs. börja tillämpa bestämmelserna enligt avdelning IIIa i EG-fördraget fullt ut. Om Förenade kungariket inte längre önskar omfattas av protokollet kräver detta ett sådant förfarande rörande ändring av fördragen som avses i artikel N i unionsfördraget. Regeringskonferensen har beaktat Irlands förklaring, i vilken det meddelar att det har för avsikt att delta i godkännandet av regelverken i enlighet med avdelning IIIa så omfattande som möjligt och samtidigt bibehålla den gemensamma resezonen (Common travel area) med Förenade kungariket, och fogat den till slutakten.

5. Protokoll om Danmarks ställning

De reservationer som Danmark gjort redan i samband med ratificeringen av unionsfördraget bekräftades genom att ett protokoll som fastställer Danmarks ställning fogades till unionsfördraget. Enligt Danmarks konstitutionella bestämmelser förutsätter en överföring av områden från samarbetet mellan regeringarna till gemenskapens behörighet antingen ett godkännande genom folkomröstning eller ett beslut i parlamentet med en 5/6 majoritet. Därför måste Danmark göra en reservation i artikel K 9 som ingår i unionsfördraget enligt vilken områdena för rättsliga och inrikesfrågor kan överföras till EG-fördraget utan att fördragen ändras. Enligt Amsterdamfördraget överförs frågor som gäller flyktingar, asyl, immigration och gränsbevakning till gemenskapens behörighet, till avdelningen IIIa (efter omnumreringen avdelning IV) i EG-fördraget.

Enligt *artikel 1* i protokollet deltar Danmark inte i rådets beslut om föreslagna åtgärder i enlighet med avdelning IIIa (efter omnumreringen avdelning IV) i EG-fördraget. Med avvikelse från bestämmelserna i EG-fördraget beaktas Danmark inte vid fastställandet av kvalificerad majoritet eller enhällighet.

Enligt *artikel 2* är inga bestämmelser enligt avdelning IIIa i EG-fördraget och inga åtgärder eller internationella avtal som ingåtts i enlighet med den avdelningen bindande för Danmark. Detsamma gäller beslut av EG-domstolen som innebär en tolkning av en sådan bestämmelse eller åtgärd. Det som nämnts ovan begränsar inte på något sätt Danmarks befogenheter och utgör inte heller en del av gemenskapsrätten vid tillämpning på Danmark.

Enligt *artikel 3* i protokollet deltar Danmark inte i finansieringen av åtgärder i enlighet med avdelning IIIa i EG-fördraget annat än i de administrativa kostnader som åsamkas institutionerna.

Enligt *artikel 4* deltar Danmark dock i vissa åtgärder i samband med verkställandet av bestämmelser om visering som ingår i artikel 73j (efter omnumreringen artikel 62) i EG-fördraget, dvs. i åtgärder som avser att bestämma de tredje länder vars medborgare är skyldiga att ha visering när de passerar medlemsstaternas yttre gränser bestäms och i åtgärder som avser en enhetlig utformning av viseringsbestämmelser.

Artikel 5 gäller Danmarks medverkan i utvecklandet av Schengenregelverket. Danmark skall, inom en tid av sex månader efter det att rådet har beslutat om ett förslag eller

initiativ om utbyggnad av Schengenregelverket enligt bestämmelserna i avdelning IIIa i EG-fördraget, besluta huruvida det skall genomföra detta beslut i sin nationella lagstiftning. Härvid uppstår det mellan Danmark och Schengenstaterna en förpliktelse i enlighet med internationell rätt. Danmark godtar således inte i detta fall det nya Schengenreglementet som en del av Schengenregelverket på vilket tillämpas unionsrätt.

Punkt 2 i artikeln gäller en situation i vilken Danmark beslutar att inte genomföra ett sådant beslut av rådet som avses i punkt 1 som en del av den nationella lagstiftningen. Härvid kommer de medlemsstater som deltar i Schengenavtalen att överväga vilka lämpliga åtgärder som skall vidtas.

Enligt *artikel 6* kommer Danmark inte att delta i arbetet med att utarbeta och genomföra sådana unionsbeslut och unionsåtgärder som har anknytning till försvarsfrågor när det gäller åtgärder rådet beslutar på det område som omfattas av artiklarna J 3.1 (efter omnumreringen artikel 13) och J 7 (efter omnumreringen artikel 17) i unionsfördraget. Detta kommer dock inte att hindra utvecklingen av närmare samarbete mellan medlemsstaterna på detta område. Danmark skall således inte delta i beslut om sådana åtgärder och behöver inte bidra till finansieringen av operativa utgifter som uppkommer till följd av sådana åtgärder. Protokollets text utgår från det beslut som fattades av stats- eller regeringscheferna, församlade i Europeiska rådet i Edinburgh i december 1992, om beviljande av vissa undantag för Danmark.

I *artikel 7* i protokollet ingår bestämmelser för den händelse att Danmark helt eller delvis vill frångå undantagen enligt protokollet. Danmark kan när som helst i enlighet med sina konstitutionella bestämmelser meddela de övriga medlemsstaterna att Danmark inte längre vill utnyttja hela eller delar av protokollet. I sådana fall kommer Danmark att fullt ut tillämpa alla relevanta åtgärder som då är i kraft och som har vidtagits inom Europeiska unionens ramar. Ett sådant meddelande förutsätter inte några åtgärder från de övriga medlemsstaterna.

C. Protokoll som fogas till fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen

6. Protokoll om asyl för medborgare i Europeiska unionens medlemsstater

Protokollet om asyl för medborgare i Europeiska unionens medlemsstater, i fortsättningen asylprotokollet innehåller en ingress och en enda artikel.

I *ingressen* hänvisas till artikel F 2 (efter omnumreringen artikel 6) i unionsfördraget i vilket fastställs att unionen skall respektera de grundläggande rättigheterna, såsom de garanteras i Europakonventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna (FördrS 18—19/1990). I protokollet fastställs att Europeiska gemenskapens domstol har behörighet vid tolkning och tillämpning av artikel F.2. I ingressen fastställs också bestämmelserna i artikel O (efter omnumreringen artikel 49) i unionsfördraget enligt vilka alla stater som ansöker om unionsmedlemskap måste respektera principerna enligt artikel F.1. Med Amsterdamfördraget har artikel F.1 ändrats att lyda ''Unionen bygger på principerna om frihet, demokrati och respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna samt på rättsstatsprincipen, vilka principer är gemensamma för medlemsstaterna''. Ingressen beaktar också den nya artikeln 236 (efter omnumreringen artikel 309) i EG-fördraget i vilken det stadgas om en sanktionsmekanism för den händelse att en medlemsstat allvarligt och ihållande åsidosätter dessa principer. Ingressen beaktar dessutom att varje medborgare i en medlemsstat, åtnjuter särskild status och särskilt skydd som skall garanteras av medlemsstaterna i enlighet med bestämmelserna i andra delen i EG-fördraget samt ett genom EG-fördraget inrättat område utan inre gränser som ger varje unionsmedborgare rätt att fritt röra sig och bosätta sig på medlemsstaternas territorium. I ingressen hänvisas till utlämning av medlemsstaternas medborgare som regleras i Europarådets konventionen om utlämning (FördrS 32—33/1971, 15/1985) och i konventionen om utlämning som ingicks mellan unionens medlemsstater av den 27 september 1996 (EGT nr C 313, 23.10.1996). Den sistnämnda konventionen har ännu inte trätt i kraft internationellt. I ingressen till protokollet har antecknats tanken bakom protokollet att asylsystemet inte används för andra ändamål än de som avsetts med systemet.

I ingressen till protokollet konstateras vidare att protokollet beaktar konventionen angående flyktingars rättsliga ställning (FördrS 77/1968). Ingressens ordalydelse är konstaterande, men den har betydelse vid tolkning av bestämmelserna i protokollet.

Protokollets enda artikel. I det inledande stycket till protokollets enda artikel fastställs att medlemsstaterna betraktas som säkra ursprungsländer i förhållande till varandra för alla rättsliga och praktiska syften som har samband med asylärenden. Enligt stycket får ansökningar om asyl som ges in av en medborgare i en medlemsstat endast beaktas eller förklaras tillåtna att behandlas av en annan medlemsstat i fall som uppräknats i punkterna a till d.

Enligt *punkt a* i artikeln kan en asylansökan behandlas om den medlemsstat i vilken sökanden är medborgare sedan Amsterdamfördraget har trätt i kraft och med åberopande av artikel 15 i konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna vidtar åtgärder som medför att den medlemsstaten inom sitt territorium inte uppfyller sina skyldigheter enligt konventionen. Artikel 15 i Europakonventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna fastställer att under krig eller i någon annan krissituation som hotar nationen kan avtalsparterna vidta åtgärder som medför avvikelser från förpliktelserna i konventionerna i den utsträckning situationen nödvändigtvis kräver förutsatt att sådana åtgärder inte strider mot nationens övriga skyldigheter enligt internationell rätt.

Det är enligt denna artikel inte möjligt att avvika från den rätt till liv, som avses i artikel 2 till avtalet, utom i de fall att det är fråga om dödsfall som beror på lagliga krigshandlingar. En stat som utnyttjar rätten till avvikelse skall meddela Europarådets generalsekreterare om saken och informera honom om åtgärder och orsaker som lett till dem samt om när avvikelserna frångåtts.

Enligt *punkt b* kan en asylansökan behandlas också när ett förfarande enligt F 1.1 (efter omnumreringen artikel 7) i unionsfördraget mot den sökandes hemstat har inletts redan innan rådet har fattat beslut i saken. I artikel F 1 i unionsfördraget bestäms om ett nytt sanktionsförfarande genom vilket en medlemsstats rättigheter enligt unionsfördraget tillfälligt kan upphävas om det konstateras att medlemsstaten allvarligt och ihållande åsidosätter principerna om frihet, demokrati och respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna samt rättsstatsprincipen.

Enligt *punkt c* kan en asylansökan behandlas efter att rådet på grundval av artikel F 1.1 i unionsfördraget när det gäller den medlemsstat i vilken sökanden är medborgare har slagit fast att medlemsstaten allvarligt och ihållande åsidosätter principer som anges i artikel F 1.

Enligt *punkt d* kan en medlemsstat ensidigt fatta beslut om att behandla en ansökan från en medborgare i en annan medlemsstat. Medlemsstaten skall i så fall omedelbart underrätta rådet och ansökan skall behandlas med utgångspunkt i antagandet att den är uppenbart ogrundad utan att detta, oberoende av omständigheterna, på något sätt påverkar medlemsstaternas befogenhet att fatta beslut. En sådan ansökan skall således behandlas genom påskyndat förfarande. Det är väsentligt att medlemsstaten också med sitt ensidgia beslut har rätt att behandla en ansökan av en medborgare i en annan medlemsstat.

Asylprotokollet kompletterades med tre förklaringar till slutakten för regeringskonferenssen. I *förklaring om protokollet om asyl för medborgare i Europeiska unionens medlemsstater* (förklaring nr 48) klarläggs att protokollet inte påverkar varje medlemsstats rätt att vidta de organisatoriska åtgärder som den anser nödvändiga för att uppfylla sina förpliktelser enligt konventionen angående flyktingarnas rättsliga ställning. *I förklaring om enda artikeln punkt d i protokollet om asyl för medborgare i Europeiska unionens medlemsstater* (förklaring nr 49) konstateras att lämpliga snabba förfaranden som tillämpas i samband med missbruk av asylförfarandet och uppenbart ogrundade asylansökningar bör behandlas ytterligare för att påskynda dessa förfaranden. Regeringskonferensen beaktade dessutom *Förklaring av Belgien om protokollet om asyl för medborgare i Europeiska unionens medlemsstater,* enligt vilket Belgien i enlighet med sina skyldigheter enligt asylkonventionen kommer att göra en individuell prövning av varje asylansökan från en medborgare i en annan medlemsstat i enlighet med punkt d i protokollets enda artikel.

Lagstiftningen i Finland och behovet av ändringar

I 30—36 § utlänningslagen (378/1991) bestäms om beviljande av asyl och asylförfarandet i Finland. Enligt lagen kan en utlänning beviljas asyl, om han till följd av att han känner välgrundad fruktan för förföljelse på grund av sin ras, religion, nationalitet eller tillhörighet till en viss samhällsgrupp eller på grund av sin politiska uppfattning uppehåller

sig utanför den stat där han är medborgare eller där han vistas stadigvarande, och om han på grund av sin fruktan inte vill begagna sig av denna stats skydd.

Bestämmelserna i lagen utgår från konventionen angående flyktingars rättsliga ställning (FördrS 77/1968) och det därtill hörande protokollet angående flyktingars rättsliga ställning (FördrS 78/1968), i fortsättningen flyktingkonventionen. Inom ramen för flyktingkonventionen och andra internationella rättsliga principer beviljas asyl enligt varje stats egen prövning. En person som utsätts för förföljelse har inte en subjektiv rätt till asyl. Enligt 30 § 2 mom. utlänningslagen kan asyl vägras i vissa fall. Asyl kan vägras bland annat om det finns särskilda skäl till detta med hänsyn till Finlands säkerhet. Det kan bli fråga om att tillämpa bestämmelsen när en utlänning har gjort sig skyldig till en gärning som enligt definitionerna i internationella avtal innebär brott mot freden, krigsförbrytelse eller brott mot humaniteten, eller till något annat grovt brott som inte är ett politiskt brott, eller om utlänningen har vistats i en stat som tillträtt flyktingkonventionen eller i någon annan säker stat där han har ansökt om asyl eller där han under sin vistelse haft möjlighet att ansöka om asyl. Förteckningen inte uttömmande.

Om asylansökan och behandling av asylansökan bestäms i 32—34 a § utlänningslagen. Riksdagen godkänden den 8 december 1997 regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om ändring av utlänningslagen (RP 207/1997 rd.) och lagändringarna (1269/1997) trädde i kraft den 1 januari 1998. Den nya lagen frångår klart bestämmelserna om förfarandet vid klart ogrundad asylansökan och använder enbart uttrycket uppenbart ogrundad asylansökan. En asylansökan betraktas som uppenbart ogrundad enligt den nya 34 § utlänningslagen: 1) om den inte motiveras med allvarliga kränkningar av de mänskliga rättigheterna eller andra sådana grunder som har anknytning till förbudet mot tillbakasändning eller till fruktan för förföljelse på grund av ras, religion, nationalitet, tillhörighet till en viss samhällsgrupp eller politisk uppfattning, 2) om den är avsedd att missbruka asylförfarandet, 3) om asylsökanden har kommit från ett tryggt land där han kunde ha fått sådant skydd som avses i 30 eller 31 § och dit han tryggt kan sändas tillbaka, eller 4) om sökanden kan sändas till en annan stat som enligt konventionen rörande bestämmandet av den ansvariga staten för prövningen av en ansökan om asyl som framställts i en av medlemsstaterna i Europeiska gemenskaperna (FördrS 85/1997) är skyldig att pröva asylansökan. I 34 a § i lagen bestäms om påskyndat förfarande vid avgörande av uppenbart ogrundad asylansökan. Utlänningsverkets beslut genom vilket en asylansökan förkastas som uppenbart ogrundad underställs länsrätten i Nylands län för avgörande. Länsrätten skall avgöra ärendet utan dröjsmål och ändring får inte sökas genom besvär. Om asylansökan inte skall betraktas som uppenbart ogrundad eller om sökanden har lagt fram någon sådan ny utredning med avseende på avvisning som är väsentlig skall ärendet återföras till utlänningsverket för ny behandling.

Om en medborgare i en annan stat söker asyl i Finland och det inte är fråga om en situation enligt punkt a-c i asylprotokollets enda artikel, skall ansökan behandlas enligt punkt d i protokollet som uppenbart ogrundad. Härvid tillämpas 34 § punkt 1 och 2 och 34 a § utlänningslagen.

7. Protokoll om tillämpning av subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna

Till EG-fördraget fogades genom Fördraget om Europeiska unionen en artikel 3b (efter omnumreringen artikel 5) som berör subsidiaritetsprincipen och proportionalitetsprincipen. Subsidiaritetsprincipen innebär att gemenskapen skall vidta en åtgärd endast om och i den mån som målen för den planerade åtgärden inte i tillräcklig grad kan uppnås av medlemsstaterna. Kärnan i proportionalitetsprincipen är en jämförelse av de medel som står till buds och de mål som eftersträvas. I relation till gemenskapens institutioner fungerar proportionalitetsprincipen som en princip som begränsar gemenskapens maktutövande. För medlemsstater och enskilda instanser fungerar proportionalitetsprincipen som en begränsande princip jämfört med i vilken utsträckning de kan använda de möjligheter som reserverats för dem i EG-fördraget att avvika från de gemenskapsrättsliga förpliktelserna. I praktiken har det uppstått behov att mera detaljerat fastställa tillämpningsförutsättningarna för de nämnda principerna.

I ingressen till protokollet om tillämpningen av subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna, som med Amsterdamfördraget fo-

gats till EG-fördraget, hänvisas till det interinstitutionella avtalet av den 28 oktober 1993 mellan Europaparlamentet, rådet och kommissionen om förfaranden för att genomföra subsidiaritetsprincipen. Dessutom bekräftar avtalsparterna slutsatserna från Europeiska rådet i Birmingham den 16 oktober 1992 och den övergripande strategi för tillämpningen av subsidiaritetsprincipen som antogs vid Europeiska rådets möte i Edinburgh den 11—12 december 1992.

I *punkt 1* i protokollet förpliktas varje institution att när den utövar sina befogenheter säkerställa att subsidiaritetsprincipen och proportionalitetsprincipen följs.

Enligt *punkt 2* skall tillämpningen av subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna ske med iakttagande av de allmänna bestämmelserna och målen i EG-fördraget, särskilt när det gäller att behålla gemenskapens regelverk och jämvikten mellan institutionerna. Tillämpningen skall inte påverka de principer som domstolen har utvecklat i fråga om förhållandet mellan nationell rätt och gemenskapsrätt. Vid tillämpningen skall beaktas artikel F.4 i Fördraget om Europeiska unionen, enligt vilken unionen skall se till att den har de medel som den behöver för att nå sina mål och genomföra sin politik.

I *punkt 3* fastställs att subsidiaritetsprincipen inte innebär ett ifrågasättande av de befogenheter som Europeiska gemenskapen på grund av EG-fördraget och i enlighet med domstolens tolkning förfogar över. Det betonas också att principen gäller endast för områden där gemenskapen inte är ensam behörig. Subsidiaritetsprincipen tillhandahåller en vägledning för hur dessa befogenheter skall utövas på gemenskapsnivå. Subsidiariteten är ett dynamiskt begrepp och bör tillämpas mot bakgrund av de mål som uppställs i EG-fördraget. Om tillämpningen av principen konstateras vidare att den gör det möjligt att, när omständigheterna kräver det, utvidga räckvidden för gemenskapsåtgärder som vidtas inom ramen för gemenskapens befogenheter, och omvänt att inskränka dessa åtgärder eller upphöra med dem när de inte längre är berättigade.

I *punkt 4* i protokollet fastställs en motiveringsskyldighet. All föreslagen gemenskapslagstiftning skall motiveras för att visa att den iakttar subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna. Dessutom måste skälen för slutsatsen att ett gemenskapsmål bättre kan uppnås av gemenskapen underbyggas med kvalitativa eller, om möjligt, kvantitativa indikatorer.

I *punkt 5* fastställs förutsättningarna för tillämpning av subsidiaritetsprincipen. Gemenskapsåtgärden är berättigad endast om målen för den planerade åtgärden inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås genom åtgärder av medlemsstaterna inom ramen för deras nationella konstitutionella ordning och därför bättre kan uppnås genom en gemenskapsåtgärd. Hänvisningen till statsförfattningarna återspeglar bl.a. det att befogenheten har kunnat delegeras till de territoriella rättssubjekten. Följande riktlinjer bör användas för att avgöra om dessa förutsättningar är uppfyllda:

— frågan uppvisar gränsöverskridande aspekter, som inte på ett tillfredsställande sätt kan regleras genom åtgärder av medlemsstaterna,

— åtgärder vidtagna av medlemsstaterna ensamma eller avsaknad av gemenskapsåtgärder skulle strida mot EG-fördraget (t.ex. behovet att korrigera snedvridning av konkurrensen eller undvika förtäckt begränsning av handeln eller stärka den ekonomiska och sociala sammanhållningen) eller på annat sätt avsevärt skada medlemsstaternas intressen,

— en åtgärd på gemenskapsnivå skulle på grund av sin omfattning eller sina verkningar innebära klara fördelar jämfört med en åtgärd på medlemsstatsnivå.

I *punkt 6* behandlas regelverksinstrument som kan användas. En gemenskapsåtgärd skall utformas på ett så enkelt sätt som möjligt, samtidigt som målet för åtgärden skall uppnås på ett tillfredsställande sätt och behovet av effektiv verkställighet tillgodoses. Gemenskapen skall endast lagstifta i den mån det är nödvändigt. Under i övrigt lika förhållanden bör direktiv väljas framför förordningar och ramdirektiv framför detaljerade åtgärder. I enlighet med artikel 189 (efter omnumreringen artikel 249) i fördraget skall direktiv, även om de är bindande för varje medlemsstat till vilken de är riktade med avseende på det resultat som skall uppnås, överlåta åt de nationella myndigheterna att bestämma form och tillvägagångssätt för genomförandet. Det faktum att definitionen nämns i protokollet har betydelse såtillvida att detta betonar strävanden att ge medlemsstaterna en större möjlighet att välja form och metod för genomförandet av direktiven.

I *punkt 7* konstateras att gemenskapsåtgärder skall lämna så mycket utrymme som

möjligt för nationella beslut. Samtidigt som gemenskapsrätten skall följas, är det viktigt att följa väletablerade nationella ordningar och att respektera de sätt på vilka medlemsstaternas rättssystem är organiserade och fungerar. När det är lämpligt och om inte annat följer av behovet av att verkställigheten sker på ett riktigt sätt, bör gemenskapsåtgärderna förse medlemsstaterna med alternativa sätt att uppnå målen för åtgärderna.

I *punkt 8* behandlas en situation när tillämpningen av subsidiaritetsprincipen medför att gemenskapen inte vidtar någon åtgärd. Härvid åligger det medlemsstaterna att i sin verksamhet följa de allmänna reglerna i artikel 5 i EG-fördraget genom att vidta alla lämpliga åtgärder för att fullgöra sina skyldigheter enligt fördraget samt genom att avstå från alla åtgärder som skulle kunna äventyra förverkligandet av fördragets mål.

I *punkt 9* fastställs vissa skyldigheter för kommissionen utan att begränsa dess initiativrätt. Kommissionen skall utom i särskilt brådskande eller förtroliga fall företa omfattande samråd innan den föreslår lagstiftning och, när det är lämpligt, offentliggöra handlingarna från sådana samråd. Kommissionen skall också motivera sina förslag med beaktande av subsidiaritetsprincipen och vid behov skall den motivering som åtföljer förslaget innehålla detaljerade upplysningar i detta hänseende. Finansiering, helt eller delvis, av gemenskapsåtgärder genom gemenskapens budget kräver en förklaring. Dessutom skall kommissionen ta vederbörlig hänsyn till att det ekonomiska eller administrativa ansvar som åligger gemenskapen, nationella regeringar, lokala myndigheter, ekonomiska aktörer och medborgare så långt som möjligt skall begränsas och stå i proportion till det mål som skall uppnås. Ytterligare skall kommissionen varje år lägga fram en rapport för Europeiska rådet, rådet och Europaparlamentet om tillämpningen av artikel 3b i EG-fördraget. Denna årliga rapport skall även sändas till Regionkommittén och till Ekonomiska och sociala kommittén.

Punkt 10 förpliktar Europeiska rådet att beakta den rapport från kommissionen som avses i punkt 9 i den rapport om unionens framsteg som Europeiska rådet enligt artikel D (efter omnumreringen artikel 4) i unionsfördraget skall förelägga Europaparlamentet.

I *punkt 11* konstateras att Europaparlamentet och rådet, under fullständigt iakttagande av tillämpliga förfaranden, som en integrerad del av sin övergripande granskning av kommissionens förslag, skall undersöka om dessa stämmer överens med artikel 3b i fördraget. Detta gäller både kommissionens ursprungliga förslag och de ändringar som Europaparlamentet och rådet överväger att göra i förslaget.

Punkt 12 förpliktar rådet att lägga fram sin åsikt om tillämpning av principen. I punkten konstateras att Europaparlamentet inom ramen för de förfaranden som avses i artikel 189b och 189c (efter omnumreringen artikel 251 och artikel 252) skall informeras om rådets inställning till frågan om tillämpningen av artikel 3b genom en redogörelse för skälen till att rådet antog sin gemensamma ståndpunkt. Rådet skall informera Europaparlamentet om skälen för att ett förslag från kommissionen helt eller delvis inte anses stämma överens med artikel 3b i EG-fördraget.

Enligt *punkt 13* skall det sätt på vilket subsidiaritetsprincipen följs granskas i enlighet med bestämmelserna i EG-fördraget.

Protokollet hör samman med förklaring nr 43, som fogats till regeringskonferensens slutakt och till förklaring nr 3 av Tyskland, Österrike och Belgien.

8. Protokoll om medlemsstaternas yttre förbindelser i fråga om passage av yttre gränser

Detta protokoll, som på Finlands initiativ fogats till EG-fördraget, ger medlemsstaterna behörighet att förhandla om eller ingå avtal med tredje land i frågor om kontroll av yttre gränser. Bestämmelserna om åtgärder som rör passage av de yttre gränserna ingår i artikel 73j.2 a (efter omnumreringen artikel 62) i avdelning IIIa (ny avdelning IV) i EG-fördraget. Enligt denna bestämmelse fastställer rådet krav och förfaranden som medlemsstaterna skall följa vid personkontroll vid den yttre gränsen.

Protokollet ger medlemsstaterna behörighet att förhandla och ingå avtal om gränskontroller också efter godkännandet av gemenskapsbestämmelser i ärendet såvitt dessa avtal är förenliga med gemenskapasrätten och med andra relevanta internationella avtal (exempelvis konventionen angående flyktingars rättsliga ställning, FördragS 77/1968). Motsvarande bestämmelse ingår i artikel 130s.4 (efter nomnumreringen artikel 175) och artikel 130y (efter omnumreringen artikel 181)

i EG-fördraget. På avtal som ingåtts innan Amsterdamfördraget träder i kraft tillämpas principerna i artikel 234 (efter omnumreringen artikel 307) i EG-fördraget.

Protokollet är betydelsefullt för Finland eftersom det gör det möjligt att fortsätta samarbetet som utgår från bilaterala avtal i gränskontrollsfrågor. Finland har goda erfarenheter av direkt bilateralt samarbete i gränskontrollsfrågor med exempelvis Ryssland.

9. Protokoll om systemet för radio och TV i allmänhetens tjänst i medlemsstaterna

Till EG-fördraget har fogats ett protokoll om ställningen för radio- och TV-bolag i allmänhetens tjänst. Ärendet är aktuellt på grund av att kommersiella kommunikationsbolag har besvärat sig hos kommissionen i enlighet med artikel 92 (efter omnumreringen artikel 87) i EG-fördraget över de offentliga radio- och TV-bolagens verksamhet. Frågan är om licensfinansiering och övrig offentlig finansiering skall anses som statsstöd, och om så är fallet, hur detta påverkar bolagens verksamhet och de uppdrag som tilldelats dem. Uppfattas finansieringen som statsstöd, kan detta leda till att man blir tvungen att harmonisera begreppet ”i allmänhetens tjänst” och definiera det i detalj.

Enligt protokollet begränsar bestämmelserna i EG-fördraget inte medlemsstaternas behörighet att svara för finansieringen av radio och TV i allmänhetens tjänst förutsatt att denna finansiering beviljas radio och TV-organisationerna för att de skall utföra det uppdrag att verka i allmänhetens tjänst som har tilldelats dem. Medlemsstaterna kan själva fastställa uppgifterna för och innehållet i verksamheten i allmänhetens tjänst och det ändamålsenligaste sättet att organisera denna verksamhet. I protokollet har man försökt trygga att konkurrensförhållanden mellan offentliga och kommersiella radio- och TV-bolag i allmänhetens tjänst förvaras genom att till protokollet foga en begränsning enligt vilken finansieringen inte får påverka konkurrenssituationen i gemenskapen så att den strider mot det gemensamma intresset.

Enligt protokollet beslutar medlemsstaterna också i fortsättningen om finansieringen av radio och TV i allmänhetens tjänst och om uppgifter, innehåll och organisation som hör samman med detta. Protokollet motsvarar de viktigaste principerna i lagen om Rundradion Ab (1380/1993).

10. Protokoll om djurskydd och djurens välfärd

Enligt protokollet om djurskydd och djurens välfärd skall gemenskapen ta hänsyn till kraven på djurens välfärd vid utformning och genomförande av gemenskapens politik i fråga om jordbruk, transport, inre marknad och forskning. Protokollet motsvarar till sitt innehåll förklaring nr 24, som i samband med godkännandet av unionsfördraget fogades till EG-fördraget, med tillägget att medlemsstaternas lagar och andra författningar samt sedvänjor särskilt i fråga om religiösa riter, kulturella traditioner och regionalt arv skall respekteras. Genom att foga protokollet om djurskydd och djurens välfärd till EG-fördraget försöker man förbättra djurskyddsnivån i Europeiska unionen och att bättre beakta djurens välfärd vid beredningen av lagar.

Lagstiftningen i Finland och behovet av ändringar

EG:s bestämmelser om djurskydd verkställs i Finland genom djurskyddslagen (247/1996) och djurskyddsförordningen (396/1996) samt jord- och skogsbruksministeriets beslut. Införandet av protokollet om djurskydd och djurens välfärd i EG-fördraget förutsätter inte ändring av lagstiftningen om djurskydd.

D. Protokoll som fogas till fördraget om Europeiska unionen och fördragen om upprättandet av Europeiska gemenskapen, Europeiska kol- och stålgemenskapen och Europeiska atomenergigemenskapen

11. Protokoll om institutionerna inför en utvidgning av Europeiska unionen

Regeringskonferensen beslöt sig för tillfälliga lösningar i de centrala frågor om institutionerna som har samband med utvidgningen. Bestämmelser om dessa frågor ingår i protokollet om institutioner som fogats till unionsfördraget.

I *artikel 1* konstateras att vid den tidpunkt då den första utvidgningen av unionen träder i kraft skall kommissionen bestå av en medborgare från varje medlemsstat. Detta innebär i praktiken att de största medlemsstaterna avstår från att nominera en andra ledamot till kommissionen till förmån för de nya medlemsstaterna. Förändringen förutsätter dock att vägningen av röster i rådet

samtidigt ändras antingen genom ny vägning av rösterna eller genom så kallad dubbel majoritet i vilken förutom medlemsstaternas röstetal också deras folkmängd har betydelse. Det avgörande blir härvid var folkmängdströskeln läggs. I unionens nuvarande sammansättning uppgår minimifolkmängden i en medlemsstatsgruppering som bildar kvalificerad majoritet till 58,3 procent. I princip kan dubbel majoritet också genomföras genom att man väljer något annat kriterium än medlemsstaternas vägda röstetal vid sidan om folkmängden.

I *artikel 2* konstateras att minst ett år innan antalet medlemsstater i Europeiska unionen överstiger tjugo skall en regeringskonferens sammankallas. Härvid utförs en grundlig översyn av kommissionens sammansättning och institutionernas funktionssätt. Den grundliga översynen kan omfatta vilka frågor som helst som rör institutionerna och deras verksamhet och om vilka medlemsstaterna kan överenskomma enligt förfarandet i artikel N (efter omnumreringen artikel 48) i unionsfördraget. Således kan reformen, om medlemsstaterna så önskar, också gälla vägningen av röster i rådet och antalet ledamöter i kommissionen.

Kommissionen föreslår i sitt dokument Agenda 2000 av den 15 juli 1997 (KOM(97) 2000 slutlig.) att ett datum skall fastställas för reformen av vägning av antalet röster i rådet. Enligt kommissionen bör de politiska besluten i ärendet fattas i god tid före år 2000, dvs. en snabbare behandling av ärendet krävs än den som fastställts i protokollet om institutionerna. Eftersom en ändring av vägningen av röster enligt kommissionen inte är tillräcklig för en större utvidgning föreslår kommissionen att en ny regeringskonferens sammankallas så fort som möjligt efter år 2000. Enligt kommissionen skall denna konferensens komma överens om en genomgripanbde reform av institutionernas sammansättning och verksamhet, inbegripet användning av kvalificerad majoritet över hela linjen.

Statscheferna och regeringscheferna avtalade under Europarådets möte i Luxemburg den 12—13 december 1997 om inledande av förhandlingar med länderna i Central- och Östeuropa samt med Cypern om en utvidgning. Förhandlingarna inleds våren 1998 med Tjeckien, Slovenien, Estland, Polen, Ungern och Cypern (de s.k. 5+1-länderna). Samtidigt påskyndas beredningen av förhandlingar med Rumänien, Slovakien, Lettland, Litauen och Bulgarien särskilt genom en analytisk granskning av dessa länders lagstiftning i förhållande till unionens regelverk.

Italien, Frankrike och Belgien har avgett en förklaring som skall fogas till regeringskonferensens slutakt, i vilken de anser att en påtagligt utvidgad användning av omröstning med kvalificerad majoritet är en nödvändig förutsättning för att förhandlingarna om utvidgning skall kunna slutföras.

12. Protokoll om lokalisering av säten för Europeiska gemenskapernas institutioner och vissa av deras organ och enheter samt för Europol

Protokoll nr 12 som fogats till EU-fördragen gäller lokaliseringen av säten för Europeiska gemenskapernas institutuioner och vissa av deras organ och enheter samt för Europol.

Enligt artikel 216 (efter omnumreringen artikel 289) i EG-fördraget, artikel 77 i fördraget om upprättandet av Europeiska kol- och stålgemenskapen och artikel 189 i fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen skall säte för gemenskapens institutioner fastställas av medlemsstaternas regeringar i samförstånd, men i praktiken har man inte kunnat komma överens om den slutliga lokaliseringen av sätena. Sätena för gemenskapens institutioner har hittills fastställts i interimistiska avtal mellan medlemsstaternas regeringar. Det första beslutet som gällde säte fattades den 8 april 1965 och det senaste avtalet ingicks i samband med Europeiska rådets möte i Edinburgh i december 1992. Europeiska gemenskapernas domstol har avgjort flera meningsskiljaktigheter som uppstått till följd av avtalen om säte för olika institutioner och lokaliseringen av deras olika verksamheter.

I den *enda artikeln* i protokoll nr 12 fastställs sätena för unionens samtliga egentliga institutioner, vissa organ samt för Europol. Bestämmelserna överensstämmer i fråga om Europaparlamentet, rådet, kommissionen, EG-domstolen, förstainstansrätten, Ekonomiska och sociala kommittén, revisionsrätten och Europeiska investeringsbanken med det avtal som ingicks vid Europeiska rådets möte i Edingurgh 1992 och i fråga om Europol det avtal som ingicks av Europeiska rådet den 29 oktober 1993.

Enligt punkt a skall Europaparlamentet ha sitt säte i Strasbourg där de tolv månatliga

plenarsammanträdena, inklusive budgetsammanträdet, skall hållas. Extra plenarsammanträden skall hållas i Bryssel. Europaparlamentets utskott skall sammanträda i Bryssel. Europaparlamentets generalsekretariat och dess enheter skall vara kvar i Luxemburg. Enligt punkt b skall rådet ha sitt säte i Bryssel. Under april, juni och oktober skall rådet hålla sina sammanträden i Luxemburg. Enligt punkt c skall kommissionen ha sitt säte i Bryssel. De enheter som förtecknas i artiklarna 7, 8 och 9 i beslutet av den 8 april 1965 skall inrättas i Luxemburg. Enligt punkt d skall domstolen och förstainstansrätten ha sitt säte i Luxemburg. Enligt punkt e skall revisionsrätten ha sitt säte i Luxemburg. Enligt punkt f skall Ekonomiska och sociala kommittén ha sitt säte i Bryssel. Enligt punkt g skall Regionkommittén ha sitt säte i Bryssel. Enligt punkt h skall Europeiska investeringsbanken ha sitt säte i Luxemburg. Enligt punkt i skall Europeiska monetära institutet och Europeiska centralbanken ha sitt säte i Frankfurt. Enligt punkt j skall Europeiska polisbyrån (Europol) ha sitt säte i Haag.

I protokollet nämns inte den princip som fastställdes i det avtal som ingicks i samband med Europeiska rådets möte i december 1992 i Edinburgh enligt vilket vid lokaliseringen av sätena för andra situationer förtur skall ges sådana medlemsstater som inte ännu är säte för gemenskapsinstitutioner. Principen skall anses gälla trots detta.

13. Protokoll om de nationella parlamentens roll i Europeiska unionen

Protokoll nr 13 reglerar informationen till de nationella parlamenten samt deltagandet i unionens verksamhet av den s.k. konferensen mellan organ för EG-frågor, COSAC (Conférence des organes spéciales dans les affaires communautaires des parlements de la Communauté européenne). De nationella parlamentens ställning har uppmärksammats, redan innan protokollets ikraftträdande, i förklaringarna nr 13 och 14, vilka fogades till unionsfördragets slutakt. Förklaring nr 13 gäller informering av de nationella parlamenten och förhållandet mellan dessa parlament och Europaparlamentet, och protokoll nr 14 gäller parlamentskonferensen (assises). När protokollet träder i kraft förlorar förklaring nr 13 delvis sin betydelse.

I protokollets inledning erinrar de höga fördragsslutande parterna om att medlemsstaternas nationella parlament granskar respektive regerings verksamhet i frågor som gäller unionen i enlighet med de system och den praxis som gäller enligt konstitutionen i landet i fråga. Protokollet avser dock att uppmuntra de nationella parlamenten till att delta än mer i Europeiska unionens verksamhet och att öka deras möjligheter att ge uttryck för synpunkter i frågor som verkar särskilt angelägna ur deras synvinkel.

Protokollets första del behandlar informationen till medlemsstaternas nationella parlament.

I *punkt 1* konstateras att kommissionens samtliga samrådsdokument skyndsamt skall tillställas medlemsstaternas nationella parlament. Dokument som nämns i denna punkt är kommissionens grön- och vitböcker samt meddelanden. I grönböckerna lägger kommissionen fram centrala drag i sin kommande verksamhet i fråga om bestämda rättsaktsprojekt. I vitböckerna sammanfattas de lagstiftningsåtgärder som behövs för att genomföra ett bestämt projekt. Meddelanden utfärdas särskilt om tolkningen av gemenskapsrätten och EG-domstolens praxis.

Punkten definierar inte vad ordet ''skyndsamt'' betyder i detta sammanhang. Meningen är dock att de nationella parlamenten skall få handlingarna så snabbt som möjligt för att de skall ha tillräckligt med tid att ta del av dem. I praktiken kan handlingarna innehålla synpunkter med stor politisk betydelse.

Enligt *punkt 2* i protokollet skall kommissionens förslag till lagstiftning, enligt den definition som rådet gör i enlighet med artikel 151 (efter omnumreringen artikel 207), göras tillgängliga i så god tid att varje medlemsstats regering kan säkerställa att dess nationella parlament erhåller dem på lämpligt sätt. Förslagen till lagstiftning översänds till de nationella parlamenten av det egna landets regering i enlighet med landets konstitution. I Finland regleras detta i 4 a kap. riksdagsordningen.

Punkt 3 i protokollet gäller handläggningstiderna. Enligt bestämmelsen får ett lagstiftningsförslag tas upp på rådets dagordning för beslut, antingen för antagande av en rättsakt eller för antagande av en gemensam ståndpunkt i enlighet med artiklarna 189b eller 189c (efter omnumreringen artiklarna 251 och 252), tidigast sex veckor efter det att lagstiftningsförslaget eller förslaget om åtgärd i enlighet med avdelning VI i unionsfördraget, genom kommissionens försorg gjorts tillgäng-

ligt för Europaparlamentet och rådet på alla språken, om inte annat följeri brådskande fall.

Bestämmelsen avser att säkerställa att de nationella parlamenten skall ha tillräckligt med tid för att bedöma lagstifningsförslaget innan rådet beslutar om förslaget och att lagstiftningsförslaget skall vara tillgängligt i tid på samtliga officiella gemenskapsspråk. Tiden mellan läggandet av ett lagstiftningsförslag och beslut i ärendet är för det mesta över sex veckor också i dag. Undantag från sexveckorsregeln får göras endast i brådskande fall, varvid förfarandet skall motiveras i rättsakten eller den gemensamma ståndpunkten. Protokollet definierar inte uttrycket ''i brådskande fall'' på något sätt. Betydelsen av uttrycket är beroende av omständigheterna.

I protokollets andra del behandlas konferensen mellan organ för EG-frågor, COSAC, som upprättades i Paris den 16 och 17 november 1989. Denna del av protokollet motsvarar i stor utsträckning de slutsatser som COSAC lade fram i Dublin den 16 oktober 1996.

Punkt 4 i protokollet konstaterar att COSAC får bidra med allt som den finner att Europeiska unionens institutioner bör uppmärksamma. Detta gäller särskilt de lagtexter som företrädare för medlemsstaternas regeringar med hänsyn till frågans art i samförstånd får besluta att tillställa COSAC. Den underliggande tanken är att COSAC särskilt skall tillställas textförslag som gäller frågor som man bedömer att parlamenten önskar behandla gemensamt på grund av deras art och betydelse.

Punkt 5 fastställer att COSAC får granska alla lagförslag eller initiativ som rör upprättandet av ett område med frihet, säkerhet och rättvisa och som direkt kan påverka enskilda personers fri- och rättigheter. Europaparlamentet, rådet och kommissionen skall informeras om alla bidrag från COSAC enligt denna punkt. Bestämmelsen gäller i första hand frågor som berör medborgarna och deras rättigheter.

Enligt *punkt 6* får COSAC till Europaparlamentet, rådet och kommissionen överlämna alla bidrag som konferensen finner lämpliga när det gäller unionens lagstiftande verksamhet, särskilt beträffande tillämpningen av subsidiaritetsprincipen, området med frihet, säkerhet och rättvisa, samt frågor som rör de grundläggande rättigheterna.

Punkt 7 anger att bidrag från COSAC inte på något sätt skall vara bindande för de nationella parlamenten eller föregripa deras ståndpunkt. Vid regeringskonferensen var denna bestämmelse ett villkor som flera medlemsstater ställde.

I sitt betänkande UtUB 7/1996 rd har utrikesutskottet konstaterat att det interparlamentariska samarbetet i första hand bör betona COSAC:s roll. I detta sammanhang förhöll sig utskottet reserverat till förslag som går ut på att de nationella parlamenten i grundfördragen anges som direkta objekt för rättigheter eller skyldigheter. Utskottet förutsatte även att de handlingar som utgör beslutsunderlag skall vara tillgängliga på alla officiella språk en viss tid före beslutsfattandet. Bestämmelserna i protokollet uppfyller dessa mål.

1.3. Slutakt till regeringskonferensen

I slutakten konstateras att en konferens mellan företrädare för medlemsstaternas regeringar sammankallades i Turin den 29 mars 1996 för att genom ett gemensamt avtal godkänna ändringar till Fördraget om Europeiska unionen samt fördragen om upprättandet av Europeiska gemenskapen, Europeiska kol- och stålgemenskapen, Europeiska atomenergigemenskapen samt vissa akter som hör samman med dem. I slutakten konstateras vidare att konferensen antog texten till Amsterdamfördraget om ändring av Fördraget om Europeiska unionen, det grundläggande fördraget om Europeiska gemenskaperna samt därtill hörande akter med bilagor och protokoll. Därtill antogs 13 protokoll.

I slutakten nämns också 51 juridiskt icke-bindande förklaringar, som konferensen antog samt 8 andra förklaringar som konferensen beaktade. För att göra fördragen lättbegripligare fogades till slutakten s.k. konsoliderade versioner av unionsfördraget och EG-fördraget. De konsoliderade versionerna upptar fördragsartiklarna i den lydelse som dessa har ändrade och förenklade enligt Amsterdamfördraget. De konsoliderade versionerna är inte juridiskt bindande, men för tydlighetens skull har de tagits in i propositionen.

Förklaringar

Förklaringar som konferensen antog

1. Förklaring om avskaffandet av dödsstraffet

2. Förklaring om ökat samarbete mellan Europeiska unionen och Västeuropeiska unionen
3. Förklaring om Västeuropeiska unionen
4. Förklaring om artiklarna J 14 och K 10 i Fördraget om Europeiska unionen
5. Förklaring om artikel J 15 i Fördraget om Europeiska unionen
6. Förklaring om inrättande av en enhet för politisk planering och tidig förvarning
7. Förklaring om artikel K 2 i Fördraget om Europeiska unionen
8. Förklaring om artikel K 3 e i Fördraget om Europeiska unionen
9. Förklaring om artikel K 6.2 i Fördraget om Europeiska unionen
10. Förklaring om artikel K 7 i Fördraget om Europeiska unionen
11. Förklaring om kyrkors och konfessionslösa organisationers ställning
12. Förklaring om miljökonsekvensbedömningar
13. Förklaring om artikel 7d i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen
14. Förklaring om att upphäva artikel 44 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen
15. Förklaring om bevarande av den skydds- och säkerhetsnivå som tillhandahålls av Schengenregelverket
16. Förklaring om artikel 73j.2 b i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen
17. Förklaring om artikel 73k i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen
18. Förklaring om artikel 73k.3 a i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen
19. Förklaring om artikel 73l.1 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen
20. Förklaring om artikel 73m i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen
21. Förklaring om artikel 73o i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen
22. Förklaring om personer med funktionshinder
23. Förklaring om de stödåtgärder som avses i artikel 109r i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen
24. Förklaring om artikel 109r i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen
25. Förklaring om artikel 118 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen
26. Förklaring om artikel 118.2 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen
27. Förklaring om artikel 118b.2 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen
28. Förklaring om artikel 119.4 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen
29. Förklaring om idrott
30. Förklaring om öregioner
31. Förklaring om rådets beslut av den 13 juli 1987
32. Förklaring om kommissionens organisation och funktion
33. Förklaring om artikel 188c.3 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen
34. Förklaring om iakttagande av tidsfrister enligt medbeslutandeförfarandet
35. Förklaring om artikel 191a.1 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen
36. Förklaring om utomeuropeiska länder och territorier
37. Förklaring om offentligrättsliga kreditinstitut i Tyskland
38. Förklaring om frivilligt arbete
39. Förklaring om gemenskapslagstiftningens redaktionella kvalitet
40. Förklaring rörande förfarandet för Europeiska kol- och stålgemenskapens ingående av internationella avtal
41. Förklaring om bestämmelserna om insyn, tillgång till handlingar och kamp mot bedrägerier
42. Förklaring om konsolidering av fördragen
43. Förklaring om protokollet om tillämpning av subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna
44. Förklaring om artikel 2 i protokollet om införlivande av Schengenregelverket inom Europeiska unionens ramar
45. Förklaring om artikel 4 i protokollet om införlivande av Schengenregelverket inom Europeiska unionens ramar
46. Förklaring om artikel 5 i protokollet om införlivande av Schengenregelverket inom Europeiska unionens ramar
47. Förklaring om artikel 6 i protokollet om införlivande av Schengenregelverket inom Europeiska unionens ramar
48. Förklaring om protokollet om asyl för medborgare i Europeiska unionens medlemsstater
49. Förklaring om enda artikeln punkt d i

protokollet om asyl för medborgare i Europeiska unionens medlemsstater
50. Förklaring om protokollet om institutionerna inför en utvidgning av Europeiska unionen
51. Förklaring om artikel 10 i Amsterdamfördraget

Förklaringar som konferensen beaktade

1. Förklaring av Österrike och Luxemburg om kreditinstitut
2. Förklaring av Danmark om artikel K 14 i Fördraget om Europeiska unionen
3. Förklaring av Tyskland, Österrike och Belgien om subsidiaritet
4. Förklaring av Irland om artikel 3 i protokollet om Förenade kungarikets och Irlands ställning
5. Förklaring av Belgien om protokollet om asyl för medborgare i Europeiska unionens medlemsstater
6. Förklaring av Belgien, Frankrike och Italien om protokollet om institutionerna inför en utvidgning av Europeiska unionen
7. Förklaring av Frankrike om situationen i de utomeuropeiska departementen mot bakgrund av protokollet om införlivande av Schengenregelverket inom Europeiska unionens ramar
8. Förklaring av Grekland om förklaringen om kyrkors och konfessionslösa organisationers ställning

Förklaringar som konferensen antog

1. Förklaring om avskaffande av dödsstraffet

Förklaring nr 1 hänför sig till artikel F (efter omnumreringen artikel 6) punkt 2 i unionsfördraget. Man erinrar om att protokoll 6 till Europakonventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna (FördrS 18—19/1990) föreskriver att dödsstraffet skall avskaffas. Dessutom noterar man i förklaringen att dödsstraffet har avskaffats i de flesta av unionens medlemsstater och inte använts i någon av dem sedan protokollet undertecknades.

Finland ratificerade det i förklaringen nämnda protokollet avseende avskaffande av dödsstraffet den 10 maj 1990 samtidigt med Europakonventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna. Även i 6 § 2 mom. regeringsformen förbjuds dödsstraff, tortyr och behandling som kränker människovärdet.

2. Förklaring om ökat samarbete mellan Europeiska unionen och Västeuropeiska unionen

Förklaring nr 2 hänför sig till en utveckling av samarbetet mellan Europeiska unionen och Västeuropeiska unionen (VEU). Enligt den bör rådet eftersträva ett skyndsamt beslut om lämpliga arrangemang för säkerhetsundersökningar av personalen vid rådets generalsekretariat. Saken togs upp även efter förhandlingarna om unionsfördraget, men då lyckades man inte uppnå samförstånd om saken.

Rådets avsikt är att genast i början av 1998 anta ett beslut där de förfaranden slås fast på basen av vilka de personer som tillhör personalen vid rådets generalsekretariat skall befullmäktigas att få tillgång till akter som klassificerats som hemliga och förtroliga. Enligt beslutet skall beslutet om befullmäktigande fattas av den som har utnämningsrätt, dvs. rådets generalsekretariat. Innan beslutet om befullmäktigande fattas skall ett utlåtande om personens tillförlitlighet begäras av de nationella myndigheterna. Utlåtandet skall avges med iakttagande av nationella förfaranden. Avsikten är att rådet skall fatta sitt beslut med enkel majoritet med stöd av artikel 151.3 (efter omnumreringen artikel 207) i EG-fördraget, vilken gäller antagande av arbetsordningen, samt artikel 23 i arbetsordningen. Det skall komplettera rådets beslut nr 24/95 gällande klassificering av förtroliga handlingar.

I Finland ingår bestämmelser om behörighet att begära utredningar om en persons tillförlitlighet i lagen om polisens personregister (509/1995) och lagen om ändring av lagen (4/1998), inrikesministeriets beslut om de allmänna grunderna för skyddspolisens förebyggande säkerhetsarbete (247/1995) samt i vissa specialföreskrifter.

Motsvarande förfaranden för utlåtanden om tillförlitlighet används eller håller på att införas bland annat inom Västeuropeiska unionen VEU, den europeiska polisbyrån Europol samt organisationen för förbud mot kemiska vapen.

3. Förklaring om Västeuropeiska unionen

Enligt förklaring nr 3 beaktar konferensen

den förklaring som antogs av Västeuropeiska unionens (VEU) ministerråd den 22 juli 1997.

VEU antog vid sitt ministermöte den 22 juli 1997 en förklaring om VEU:s roll samt om dess förbindelser med unionen och NATO på samma sätt som i samband med unionsfördraget. I förklaringen utfäster sig VEU att utarbeta och genomföra de beslut och åtgärder av unionen som har försvarsmässiga konsekvenser samt erkänner Europeiska rådets behörighet att lägga fast riktlinjer i de frågor där unionen anlitar VEU för att genomföra sina beslut och åtgärder. VEU bekräftar också att unionens alla medlemsstater har rätt att delta fullt ut i dessa uppgifter. I förklaringen utfäster sig VEU att utveckla observatörernas roll och besluta om de nödvändiga praktiska arrangemangen för att göra det möjligt för alla medlemsstater att fullt ut och på lika villkor delta i planering och beslutsfattande inom VEU.

I förklaringen nämns vissa åtgärder som är föremål för arbete inom VEU i syfte att stärka samarbetet mellan unionen och VEU i enlighet med protokollet om artikel J 7 (efter omnumreringen artikel 17). Dessa är observatörernas roll, samordning av förfarandet för samråd och beslutsfattande, särskilt i krissituationer, gemensamma möten för unionen och VEU, samordning av personalens arbete vid rådets generalsekretariat och VEU:s generalsekretariat, bland annat genom utbyte och överföring av personal, utvecklande av arrangemang som ger unionens relevanta organ möjlighet att utnyttja resurserna i VEU:s planeringsenhet, incidentrapporterings- och satellitcentrum, samarbete om krigsmaterial, praktiska arrangemang för att säkerställa samarbetet med kommissionen, förbättrade säkerhetsarrangemang med Europeiska unionen samt största möjliga harmonisering av ordningsföljden för VEU:s och unionens ordförandeskap samt av de båda organisationernas administrativa regler och praxis. I förklaringen behandlas dessutom förbindelserna mellan VEU och NATO samt VEU:s operativa uppgifter i utvecklingen av den europeiska säkerhets- och försvarsidentiteten (ESDI). De åtgärder som har vidtagits inom unionen och VEU för att förbättra samarbetet behandlas mera detaljerat i samband med protokollet om artikel J 7.

VEU-förklaringen som sådan är inte en del av unionens regelverk (acquis communautaire), men den förklaring som är fogad till regeringskonferensens slutakt och där det konstateras att den beaktas är det. Lösningsmodellen är likadan som den som medlemsstaterna stannade för i samband med förhandlingarna om unionsfördraget. VEU-förklaringens svenskspråkiga text är inte beviskraftig, eftersom den endast är en översättning.

4. Förklaring om artiklarna J 14 och K 10 i fördraget om Europeiska unionen

Förklaring nr 4 hänför sig till förfarandet vid ingående av avtal som ingår i artiklarna J 14 och K 10 (efter omnumreringen artikel 24 och 38) i unionsfördraget. Enligt artikel J 14 kan rådet genom enhälligt beslut ingå avtal med tredje parter för att genomföra avdelning V, som gäller utrikes- och säkerhetspolitik. Enligt artikel K 10 får sådana avtal omfatta frågor som omfattas av avdelning VI, som gäller rättsliga och inrikes frågor. Ett avtal skall inte vara bindande för en medlemsstat som i rådet förklarar att medlemsstaten måste uppfylla vissa krav som följer av dess egna konstitutionella förfaranden. I förklaringen slås fast att bestämmelserna i avtal som är en följd av nämnda artiklar inte skall anses innebära att behörighet överförs från medlemsstaterna till Europeiska unionen.

5. Förklaring om artikel J 15 i fördraget om Europeiska unionen

Enligt förklaring nr 5 kan den politiska kommittén i händelse av internationell kris eller annan brådskande angelägenhet när som helst och med mycket kort varsel sammanträda på nivån för de politiska direktörerna eller ställföreträdarna för dessa.

6. Förklaring om inrättande av enhet för politisk planering och tidig förvarning

Förklaring nr 6 gäller inrättandet av en enhet för utrikes- och säkerhetspolitisk planering och tidig förvarning. Genom inrättandet av enheten vill man säkerställa att unionens gemensamma utrikes- och säkerhetspolitik är konsekvent och enhetlig.

Målet är att enheten för politisk planering och tidig förvarning skall utgöra en effektiv och funktionsduglig enhet som arbetar självständigt och som utgående från alla medlemsstaters intressen skapar en grund för unionens gemensamma intressen. Dess huvudsakliga uppgifter skall vara att följa läget och sörja för tidig förvarning, att lägga fram

politiska valmöjligheter samt att planera. Enheten bör i sin verksamhet stöda unionens operativa verksamhet på den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitikens område samt fästa uppmärksamhet vid unionens enhetliga yttre förbindelser. För att enheten skall kunna arbeta effektivt måste informationen till generalsekretariatet och kvaliteten på den information som generalsekretariatet förfogar över förbättras.

Enheten för politisk planering och tidig förvarning skall inrättas vid rådets generalsekretariat. Enheten skall bestå av personal från generalsekretariatet, medlemsstaterna, kommissionen och Västeuropeiska unionen VEU.

7. Förklaring om artikel K 2 i fördraget om Europeiska unionen

Enligt förklaring nr 7 skall insatserna på polissamarbetets område enligt artikel K 2 (efter omnumreringen artikel 30) i unionsfördraget, inbegripet Europols verksamhet, i enlighet med de tillämpliga reglerna i varje medlemsstat vara underkastade ändamålsenlig rättslig prövning av behöriga nationella myndigheter. Syftet med förklaringen är att säkerställa att det inte blir några luckor i de nationella rättsskyddssystemen i fråga om polissamarbetet. Detta har ansetts vara viktigt med tanke på medborgarnas rättsskydd.

8. Förklaring om artikel K 3 e i fördraget om Europeiska unionen

Enligt förklaring nr 8 innebär artikel K 3 e (efter omnumreringen artikel 31) i unionsfördraget inte att en medlemsstat vars rättssystem inte tillhandahåller bestämmelser om lindrigaste tillämpliga påföljder är skyldig att införa sådana.

9. Förklaring om artikel K 6.2 i fördraget om Europeiska unionen

Enligt förklaring nr 9 skall rådets och medlemsstaternas initiativ och rådets gemensamma ståndpunkter, rambeslut, beslut och konventioner enligt artikel K 6 (efter omnumreringen artikel 34) i unionsfördraget på områden som avses i avdelning VI offentliggöras i Europeiska gemenskapens officiella tidning, i enlighet med de relevanta bestämmelsernas i rådets och kommissionens respektive arbetsordning.

Enligt kommissionens arbetsordning (93/492/Euratom, EKSG, EEG, EGT nr L 230, 11.9.1993, s. 15) har kommissionen möjlighet att offentliggöra sina egna initiativ på områden som avses i avdelning VI i EG:s officiella tidning. Däremot finns det inga bestämmelser om offentliggörande av de initiativ som medlemsstaterna tar på områden som avses i avdelning VI. De har inte heller offentliggjorts.

Enligt bestämmelserna i rådets arbetsordning (93/622/EG, EGT nr L 304, 10.12.1993, s. 1) skall konventioner som medlemsstaterna ingår sinsemellan på områden som avses i avdelning VI offentliggöras i EG:s officiella tidning. Beträffande andra beslut som fattas på områden som avses i avdelning VI skall rådet däremot enhälligt och från fall till fall besluta om deras offentliggörande i officiella tidningen.

Genom förklaringen vill man utfästa sig att ändra de befintliga bestämmelserna i arbetsordningarna så att offentliggörande blir huvudregel.

10. Förklaring om artikel K 7 i fördraget om Europeiska unionen

Förklaring nr 10 hänför sig till artikel K 7 (efter omnumreringen artikel 35) punkt 2 i unionsfördraget där det bestäms om gemenskapernas domstols behörighet att meddela förhandsavgöranden om giltighet och tolkning av rambeslut och beslut, om tolkning av konventioner som upprättas enligt avdelning VI och om giltighet och tolkning av åtgärderna för att genomföra dessa. Enligt artikeln kan en medlemsstat godta eller låta bli att godta domstolens behörighet att meddela förhandsavgöranden. Den kan också besluta huruvida rätten att begära förhandsavgöranden gäller endast domstolar som utgör sista instans (det s.k. alternativ a) eller alla domstolar (det s.k. alternativ b). En medlemsstat kan meddela sitt val antingen vid tidpunkten för Amsterdamfördragets undertecknande eller när som helst därefter.

Enligt förklaring nr 10 får en medlemsstat, när den avger en förklaring enligt artikel K 7 punkt 2 i unionsfördraget, förbehålla sig rätten att genom nationell lagstiftning göra det till en skyldighet för domstolar som utgör sista instans att begära förhandsavgöranden. Sålunda får en medlemsstat införa sådana bestämmelser i sin nationella lagstiftning som innebär att en nationell domstol mot vars vars

avgöranden det inte finns något rättsmedel enligt nationell lagstiftning är skyldig att hänskjuta ärendet till gemenskapernas domstol när en fråga som gäller giltighet eller tolkning av sådana instrument som avses i avdelning VI tas upp i ett mål som är anhängigt vid den nationella domstolen. En medlemsstat kan alltså utfästa sig att iaktta ett delvis obligatoriskt förfarande med förhandsavgöranden enligt artikel 177 (efter omnumreringen artikel 234) i EG-fördraget även i fråga om avdelning VI i unionsfördraget. Lösningsmodellen motsvarar den modell som tillämpas i flera av de konventioner som antagits inom avdelning VI.

11. Förklaring om kyrkors och konfessionslösa organisationers ställning

Förklaring nr 11 gäller kyrkors och konfessionslösa organisationers ställning inom unionen. I förklaringen sägs att unionen respekterar och ingriper inte i kyrkors och religiösa sammanslutningars och samfunds ställning i medlemsstaterna. Unionen respekterar även filosofiska och konfessionslösa organisationers ställning.

Förklaringen är formulerad så att både de medlemsstater där kyrkor och religiösa sammanslutningar eller samfund genom den nationella lagstiftningen har getts särställning och de medlemsstater där kyrkor och religiösa sammanslutningar eller samfund inte har getts någon ställning kunde anta den under konferensen. Begreppsparet ”respekterar och ingriper inte” avspeglar just dessa skillnader mellan medlemsstaterna. I förklaringen noteras också att i vissa medlemsstater har filosofiska och konfessionslösa organisationer genom den nationella lagstiftningen getts samma ställning som kyrkor och kyrkosamfund. Förklaringen gäller inte sådana religiösa och andra organisationer vilkas ställning inte regleras på nationell nivå.

Förklaringen framhäver betydelsen av medlemsstaternas behörighet i religiösa frågor och ger utrymme för de religiösa och kulturella särdragen hos Europeiska unionens medlemsstater i enlighet med religionsfrihetsprincipen.

12. Förklaring om miljökonsekvensbedömningar

Enligt förklaring nr 12 åtar sig kommissionen att utarbeta miljökonsekvensbedömningar när den lägger fram förslag som kan få betydande inverkan på miljön. Förklaringen förstärker i praktiken målet att miljövård och hållbar utveckling skall beaktas i gemenskapens hela verksamhet.

Trots att förklaringen inte är av rättsligt bindande karaktär, är kommissionens skyldighet att utreda miljökonsekvenserna av sina förslag ett betydande steg när det gäller att beakta miljövårdskrav och hållbar utveckling i gemenskapens verksamhet. I Finlands lagstiftning (24 § lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning, 468/1994) fastställs motsvarande skyldighet att utreda och värdera miljökonsekvenser tillsatts myndigheterna då de bereder sådana planer eller program vars förverkligande kunde ha märkbara konsekvenser för miljön.

13. Förklaring om artikel 7d i fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen

Förklaring nr 13 hänför sig till artikel 7d (efter omnumreringen artikel 16) i EG-fördraget, vilken gäller allmännyttiga tjänster. Enligt förklaringen skall bestämmelserna i artikel 7 d genomföras med full respekt för gemenskapernas domstols rättspraxis, bland annat när det gäller principerna om likabehandling, kvalitet och kontinuitet i såvitt avser sådana tjänster. Till rättspraxis hänvisas i detaljmotiveringen till artikel 7d.

Vissa medlemsstater hoppades att de principer som framgår av domstolens rättspraxis skulle ha skrivits in i artikel 7 d.

14. Förklaring om att upphäva artikel 44 i fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen

Förklaring nr 14 hänför sig till det förhållandet att artikel 44 i EG-fördraget, vilken innehåller en hänvisning till den naturliga preferensen mellan medlemsstaterna i samband med bestämmandet av minimipriser under övergångstiden, skall upphävas i samband med förenklingen av EG-fördraget. Enligt förklaringen har upphävandet ingen inverkan på principen om gemenskapspreferens såsom denna definieras i domstolens rättspraxis. Domstolen har på jordbruksområdet utvecklat begreppet ”gemenskapspreferens”, som är ett annat begrepp än naturlig preferens.

15. Förklaring om bevarande av den skydds- och säkerhetsnivå som tillhandahålls av Schengenregelverket

Enligt förklaring nr 15 bör åtgärder som

skall antas av rådet och som ersätter bestämmelser om avskaffande av kontroller vid de gemensamma gränserna som finns i 1990 års Schengenkonvention tillhandahålla minst samma skydds- och säkerhetsnivå som de ovan nämnda bestämmelserna i Schengenkonventionen. Målet är att Schengensamarbetet inte skall förlora sin effektivitet när det flyttas innanför unionens strukturer.

16. Förklaring om artikel 73j.2 b i fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen

Enligt förklaringen skall unionens och medlemsstaternas utrikespolitiska överväganden beaktas vid tillämpning av artikel 73j (efter omnumreringen artikel 62) punkt 2 stycket b i EG-fördraget. Artikeln gäller visering för vistelser som inte är avsedda att vara längre än tre månader. Förklaringen hör ihop med den särskilda ordning som vissa medlemsstater har med sina forna kolonier.

17. Förklaring om artikel 73k i fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen

Enligt förklaring nr 17 skall samråd ske med Förenta Nationernas flyktingkommissarie (UNHCR) och andra relevanta internationella organisationer i frågor som rör asylpolitik. Syftet med förklaringen är att säkerställa att det förs en regelbunden dialog mellan unionen och organisationer som sköter flyktingfrågor.

18. Förklaring om artikel 73k.3 a i fördraget om upprättandet av Europeiska unionen

Enligt förklaring nr 18 får medlemsstaterna förhandla om och ingå avtal med tredje land på de områden som omfattas av artikel 73k (efter omnumreringen artikel 63) punkt 3 stycke a i EG-fördraget i den mån avtalen respekterar gemenskapsrätten. Artikeln gäller villkor och förfaranden för inresa och bosättning samt normer för medlemsstaternas förfaranden för att utfärda visering för längre tid och uppehållstillstånd, inbegripet sådana som avser familjeåterförening. Förklaringen hör ihop med behovet av att behålla den särskilda ordning som en del medlemsstater har med sina forna kolonier, samt att kunna omförhandla den.

19. Förklaring om artikel 73l.1 i fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen

Enligt förklaring nr 19 får medlemsstaterna beakta utrikespolitiska överväganden när de utför sina åligganden enligt artikel 73l (efter omnumreringen artikel 64) punkt 1 i EG-fördraget. Enligt artikeln skall bestämmelserna i avdelning IIIa (efter omnumreringen avdelning IV), som gäller fri rörlighet för personer, asyl och invandring, inte påverka medlemsstaternas ansvar för att upprätthålla lag och ordning och skydda den inre säkerheten.

20. Förklaring om artikel 73m i fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen

Enligt förklaring nr 20 skall de åtgärder som beslutas i enlighet med artikel 73m (efter omnumreringen artikel 65) i EG-fördraget inte hindra någon medlemsstat från att tillämpa sina konstitutionella bestämmelser om tryckfrihet och yttrandefrihet i andra media. Artikeln gäller civilrättsligt samarbete.

21. Förklaring om artikel 73o i fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen

Enligt förklaringen skall rådet granska innehållet i det beslut som avses i artikel 73o.2 andra strecksatsen (efter omnumreringen artikel 67) i EG-fördraget före utgången av den femårsperiod som avses i artikel 73o i syfte att fatta och börja tillämpa beslutet omedelbart efter den periodens utgång. Syftet med förklaringen är att säkerställa att rådet i god tid börjar förbereda ett beslut genom vilket man inom avdelning IIIa (efter omnumreringen avdelning IV) övergår till medbeslutandeförfarande och beslut med kvalificerad majoritet enligt artikel 189b (efter omnumreringen artikel 251).

22. Förklaring om personer med funktionshinder

Enligt förklaringen är konferensen enig om att när åtgärder utarbetas enligt artikel 100a (efter omnumreringen artikel 95) i EG-fördraget skall gemenskapens institutioner beakta funktionshindrade personers behov. Syftet med förklaringen är att funktionshindrade personers behov skall beaktas bättre i lagstiftningen om den inre marknaden. Funk-

tionshindrade personers rättigheter uppmärksammas också i klausulen om icke-diskriminering i artikel 6a (efter omnumreringen artikel 13) i EG-fördraget.

23. Förklaring om de stödåtgärder som avses i artikel 109r i fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen

Förklaring nr 23 gäller de stödåtgärder för sysselsättningen som avses i artikel 109r (efter omnumreringen artikel 129) i EG-fördraget, skälen för att vidta dem, åtgärdernas varaktighet samt högsta finansieringsbelopp.

I samband med stödåtgärder skall skälen för att vidta dem alltid specificeras. Skälen skall vara grundade på en objektiv bedömning av behovet av åtgärderna och på förekomsten av ett mervärde på gemenskapsnivå. Även åtgärdernas varaktighet, som inte bör överstiga fem år, skall specificeras. Det högsta finansieringsbeloppet skall specificeras. Beloppet bör återspegla åtgärdernas karaktär av stöd.

24. Förklaring om artikel 109r i fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen

Förklaring nr 24 gäller inplaceringen av utgifter till följd av finansieringen av stödåtgärder för sysselsättningen inom ramen för budgetplanen. Enligt den kommer eventuella utgifter att omfattas av utgiftsområde 3 i budgetplanen.

25. Förklaring om artikel 118 i fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen

I förklaring nr 25 konstateras att eventuella utgifter till följd av artikel 118 (efter omnumreringen artikel 137) i EG-fördraget, vilken gäller socialpolitik, kommer att omfattas av utgiftsområde 3 i budgetplanen.

26. Förklaring om artikel 118.2 i fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen

Enligt förklaring nr 26 avser gemenskapen inte att diskriminera arbetstagare i små och medelstora företag genom att fastställa minimikrav till skydd för arbetstagarnas säkerhet och hälsa.

27. Förklaring om artikel 118b.2 i fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen

Enligt förklaring nr 27 skall innehållet i avtal mellan arbetsgivare och arbetstagare på gemenskapsnivå som avses i artikel 118b (efter omnumreringen artikel 139) punkt 2 i EG-fördraget utarbetas genom kollektiva förhandlingar i enlighet med varje medlemsstats regler. Denna ordning innebär inte någon skyldighet för medlemsstaterna att tillämpa avtalen direkt eller att utarbeta regler för deras överföring till nationell rätt eller någon skyldighet att ändra den nationella lagstiftningen.

28. Förklaring om artikel 119.4 i fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen

Enligt förklaring nr 28 bör medlemsstaterna när de beslutar om sådana positiva särbehandlingar som avses i artikel 119.4 (efter omnumreringen artikel 141) i EG-fördraget i första hand sträva efter att förbättra kvinnornas situation i arbetslivet. Förklaringen preciserar syftet med artikeln i fråga.

29. Förklaring om idrott

I förklaring nr 29 betonas idrottens sociala betydelse och uppmanas unionens organ att beakta synpunkter från idrottssammanslutningar när det gäller viktiga frågor som rör idrott. I samband därmed bör särskild uppmärksamhet ägnas det som är särskilt kännetecknande för amatöridrotten. Gemenskapen har ingen behörighet på idrottens område och den antagna förklaringen förändrar inte situationen i detta avseende.

30. Förklaring om öregioner

Förklaring nr 30 hänför sig till öregionernas ställning inom unionen. Enligt förklaringen är öregioner behäftade med strukturella nackdelar som har samband med deras ökaraktär och vilkas bestående natur hämmar dessa regioners ekonomiska och sociala utveckling. Gemenskapslagstiftningen måste beakta dessa nackdelar och när det är berättigat får specifika åtgärder vidtas till förmån för dessa regioner för att bättre och på rättvisa villkor kunna införliva dem med den inre marknaden. Öregionernas ställning har också förstärkts genom att ett omnämnande av öarna har

fogats till artikel 130a (efter omnumreringen artikel 158) i EG-fördraget, vilken gäller ekonomisk och social sammanhållning.

31. Förklaring om rådets beslut av den 13 juli 1987

Enligt förklaring nr 31 uppmanas kommissionen att senast före utgången av år 1998 till rådet överlämna ett förslag till ändring av rådets beslut av den 13 juli 1987 om närmare villkor för utövandet av kommissionens genomförandebefogenheter (det s.k. komitologiförfarandet). Kommissionen har inlett beredandet av förslaget och ger det troligtvis till rådet under sommaren 1998.

Att komitologiförfarandet skulle tas upp på regeringskonferensens dagordning kom man överens om i den s.k. modus vivendi gällande kommittéförfarande som antogs den 20 december 1994.

32. Förklaring om kommissionens organisation och funktion

I förklaring nr 32 noteras kommissionens avsikt att i god tid för den kommission som skall tillträda år 2000 förbereda en omorganisation av uppgifterna inom kollegiet i syfte att säkerställa bästa möjliga fördelning mellan traditionella sakområden och särskilda uppgifter. Förklaringen hänför sig till den diskussion som under regeringskonferensen fördes om frågan huruvida kommissionsmedlemmarnas uppgifter borde indelas i särskilda uppgifter och traditionella uppgifter med tanke på utvidgningen. Genom Amsterdamfördraget har till unionens grundfördrag fogats ett protokoll om institutionerna inför en utvidgning av Europeiska unionen (protokoll nr 11).

Enligt förklaringen anser konferensen att kommissionens ordförande måste ha stor handlingsfrihet vid fördelningen av uppgifter inom kollegiet och även när det gäller att omfördela dessa uppgifter under en kommissions ämbetstid. Ställningen för kommissionens ordförande stärks också i artikel 163 (efter omnumreringen artikel 219) i EG-fördraget, enligt vilken kommissionen skall arbeta under politisk ledning av sin ordförande.

I förklaringen noteras också kommissionens avsikte att samtidigt genomföra motsvarande omorganisation av sina enheter. Då vore det önskvärt att låta en vice ordförande ansvara för de yttre förbindelserna. I den nuvarande kommissionen hör de yttre förbindelserna till åtminstone fyra kommissionsledamöters uppgiftsområden. Man hoppas att reformen skall öka konsekvensen och enhetligheten hos gemenskapens och unionens yttre förbindelser.

33. Förklaring om artikel 188c.3 i fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen

I förklaring nr 33 uppmanas revisionsrätten, Europeiska investeringsbanken och kommissionen att behålla nuvarande trepartsavtal i kraft. Avtalet administrerar bland annat informationen till revisionsrätten. Även om det inte skulle finnas något avtal har revisionsrätten rätt att få information med stöd av EG-fördragets ordalydelse. Revisionsrätten har i regel rätt att besluta vilken information som är nödvändig för att den skall kunna granska användningen av unionens medel. Om en senare eller ändrad text begärs av någon part, skall de sträva efter att enas om en sådan text med beaktande av sina respektive intressen.

34. Förklaring om iakttagande av tidsfristerna enligt medbeslutandeförfarandet

Enligt förklaring nr 34 bör Europaparlamentet, rådet och kommissionen göra största möjliga ansträngning för att säkerställa att medbeslutandeförfarandet fungerar så snabbt som möjligt. I förklaringen betonas vikten av att de tidsfrister som anges i artikel 189b (efter omnumreringen artikel 251) i EG-fördraget iakttas strikt och bekräftas att tillgripandet av förlängning av de ifrågavarande tidsfristerna enligt punkt 7 i den artikeln bör övervägas endast när det är absolut nödvändigt. Enligt den punkten skall de tidsfrister på tre månader respektive sex veckor som anges för medbeslutandeförfarandet på Europaparlamentets eller rådets initiativ förlängas med högst en månad respektive två veckor.

I förklaringen anser man dessutom att under inga förhållanden bör den tid som faktiskt förflyter mellan Europaparlamentets andra behandling och resultatet av Förlikningskommitténs behandling överstiga nio månader.

35. Förklaring om artikel 191a.1 i fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen

Enligt förklaring nr 35 är konferensen enig

om att de principer och villkor som avses i artikel 191a.1 (efter omnumreringen artikel 255) i EG-fördraget skall ge en medlemsstat rätt att begära att kommissionen eller rådet inte vidarebefodrar en handling med ursprung från den staten till tredje man, utan att medlemsstaten dessförinnan har lämnat sitt medgivande.

Genom förklaringen vill medlemsstaterna redan på förhand utfästa sig att i den gemenskapslagstiftning om tillgång till handlingar från unionens institutioner som kommer att ges senare med stöd av artikel 191a.2 inta en bestämmelse enligt vilken en medlemsstat om den så vill ensam beslutar om tillgång till handlingar från den medlemsstaten.

36. Förklaring om utomeuropeiska länder och territorier

Artikel 136 (efter omnumreringen artikel 187) i EG-fördraget innehåller bestämmelser om vissa utomeuropeiska länders och territoriers (ULT) associering med gemenskapen. Konferensen insåg att den ordning som utformades för fyrtio år sedan är föråldrad och att särskild uppmärksamhet bör fästas vid de utomeuropeiska ländernas och territoriernas ställning på grund av deras strukturella eftersläpning. Eftersläpningen hänger samman med bland annat geografiska och ekonomiska nackdelar. Antalet territorier är numera 20 och det rör sig om ytterst spridda territorier.

I förklaring nr 36 erkänns behovet av en särskild ordning och uppmanas rådet att före februari år 2000 göra en översyn av associeringsordningen, med fyra mål i sikte, nämligen ekonomisk och social utveckling av ULT, de ekonomiska förbindelserna mellan ULT och Europeiska unionen, de enskilda ULT:s olikheter och särdrag samt förbättrande av finansieringsorganets effektivitet. Förklaringen hör indirekt ihop med revideringen av den s.k. Lomékonventionen, som ingicks den 15 december 1989. Lomékonventionen är en omfattande samarbetsordning med unionens medlemsstater, Europeiska gemenskapen och 70 stater i Afrika, Karibien och Stilla havet som fördragsslutande parter.

37. Förklaring om offentligrättsliga kreditinstitut i Tyskland

I förklaring nr 37 noterar konferensen kommissionens uppfattning att gemenskapens befintliga konkurrensregler gör det möjligt att ta full hänsyn till de tjänster av allmänt ekonomiskt intresse som tillhandahålls av de offentligrättsliga kreditinstituten i Tyskland samt till de förmåner som dessa beviljats som kompensation för kostnaderna i samband med dessa tjänster. Tyskland får därvid själv bestämma hur de lokala myndigheterna skall fullgöra sin uppgift att ställa en övergripande och effektiv finansiell struktur till förfogande i sina regioner. Dessa förmåner får inte skada konkurrensförhållandena i en utsträckning som går utöver vad som krävs för att fullgöra de särskilda uppgifterna och som strider mot gemenskapens intresse. Dessutom erinrar konferensen om att Europeiska rådet har uppmanat kommissionen att undersöka om liknande fall förekommer i medlemsstaterna, vid behov tillämpa samma normer i liknande fall samt underrätta rådet i dess Ekofin-sammansättning (medlemsstaternas ekonomi- och finansministrar).

Bakgrunden till förklaringen är den oklara ställning som vissa offentligrättsliga kreditinstitut i Tyskland har med avseende på gemenskapens konkurrensregler. Kommissionen har till följd av de besvär som inkommit börjat utreda huruvida offentligrättsliga kreditinstitut i Tyskland har fått stöd som förbjuds i artikel 92 (efter omnumreringen artikel 87) i EG-fördraget och som snedvrider handeln och konkurrensen mellan unionens medlemsstater i form av offentliga garantier och andra arrangemang. Kommissionen har dock inte tills vidare ingripit i dessa arrangemang. Enligt artikel 90 (efter omnumreringen artikel 86) i EG-fördraget skall företag som anförtrotts att tillhandahålla tjänster av allmänt ekonomiskt intresse vara underkastade reglerna i EG-fördraget, särskilt konkurrensreglerna, i den mån tillämpningen av dessa regler inte hindrar att de särskilda uppgifter som tilldelats dem fullgörs. Kommissionen skall säkerställa att bestämmelserna tillämpas. I fråga om de offentligrättsliga kreditinstituten i Tyskland är det oklart i vilken omfattning de faktiskt tillhandahåller tjänster av allmänt ekonomiskt intresse och om kompensationen för dessa tjänster är onödigt stora.

Den förklaring som antagits av konferensen hindrar inte kommissionens möjligheter att säkerställa att reglerna i EG-fördraget och särskilt konkurrensreglerna tillämpas.

Österrike och Luxemburg har avgett en egen förklaring om offentligrättsliga kreditinstitut.

38. Förklaring om frivilligt arbete

I förklaring nr 38 erkänns det frivilliga arbetets viktiga bidrag till att utveckla samhällssolidariteten. Gemenskapen kommer att uppmuntra bland annat utbyte av information och erfarenheter samt ungdomars och äldres deltagande i frivilligt arbete. Det unionsmedborgarskap som infördes genom unionsfördraget innefattar inte sådana rättigheter eller möjligheter som avses i denna förklaring. Gemenskapen driver dock ett försöksprojekt gällande ungdomars deltagande i frivilligt arbete och kommissionen har lagt fram ett förslag till handlingsprogram för ungdomar på detta område. Frivilligt arbete kan betraktas som en av européernas många rättigheter och möjligheter när de verkar inom sina medborgarsamhällen. Det utvecklar ungdomars medborgerliga färdigheter och den solidaritet som hör ihop med ett medborgarsamhälle. För äldre innebär det en möjlighet att använda sin livserfarenhet och de färdigheter de förvärvat i livet.

39. Förklaring om gemenskapslagstiftningens redaktionella kvalitet

Förklaring nr 39 gäller förbättrande av kvaliteten på gemenskapens lagtexter. Öppenhet och rättssäkerhet och sålunda även medborgarnas förtroende för unionen kan främjas genom att man säkerställer att unionens lagstiftning är klar och lättförståelig. Gemenskapslagstiftningens redaktionella kvalitet är av avgörande betydelse för att de behöriga nationella myndigheterna skall kunna genomföra lagstiftningen på ett riktigt sätt och för att allmänheten och de ekonomiska aktörerna skall förstå denna bättre.

Enligt förklaringen bör Europaparlamentet, rådet och kommissionen försöka förbättra gemenskapslagstiftningens redaktionella kvalitet genom att lägga fast riktlinjer för saken. Dessutom bör institutionerna i fråga göra sitt yttersta för att påskynda kodifieringen av lagtext, dvs. förenkla lagstiftningen, så att de rättsakter som är föremål för kodifiering upphävs och ersätts med en enda rättsakt utan att sakinnehållet ändras.

Gemenskapens institutioner har i olika sammanhang fäst uppmärksamhet vid gemenskapslagstiftningens redaktionella kvalitet. I ordförandelandets slutsatser vid Europeiska rådet i Edinburgh krävdes åtgärder i syfte att förtydliga och förenkla gemenskapslagstiftningen (EGT nr C 166, 17.6. 1993, s. 1). Rådet gav 1993 en resolution om kvaliteter av beredningen av gemenskapslagstiftningen. Kommissionen fastställde 1996 anvisningar för granskning av förslag till lagstiftning. I förklaringen föreslår konferensen att institutionerna fortsätter detta arbete genom att lägga fast gemensamma riktlinjer gällande saken.

År 1994 ingicks ett interinstitutionellt avtal om kodifiering av lagtext (EGT nr C 293, 8.11.1995, s. 2), som ligger till grund för kodifieringsarbetet. I förklaringen uttrycker konferensen sin tillfredsställelse med saken och framhäver kodifieringsarbetets vikt genom att uppmana institutionerna att göra sitt yttersta för att påskynda arbetet.

Inom gemenskapen har i början av år 1998 inletts åtgärder i enlighet med förklaringen om lagstiftningens kvalitet.

40. Förklaring rörande förfarandet för Europeiska kol- och stålgemenskapens ingående av internationella avtal

Enligt förklaring nr 40 ändrar inte det förhållandet att 14 § i Konventionen om övergångsbestämmelser, som utgör en bilaga till Fördraget om upprättandet av Europeiska kol- och stålgemenskapen (EKSG), skall upphävas den praxis som nu finns för EKSG:s ingående av internationella avtal. Konventionens 14 § innehåller bestämmelser om det förfarande som skall iakttas under övergångsperioden när internationella avtal ingås mellan EKSG:s medlemsstater och tredje land. Eftersom EKSG-fördraget inte innehåller några bestämmelser om ingående av internationella avtal, har man i praktiken iakttagit förfarandet enligt konventionen vid förhandlingar med tredje land efter övergångsperiodens utgång 1957, varvid kommissionen företräder medlemsstaterna i enlighet med rådets enhälliga anvisningar och medlemsstaternas företrädare kan delta i förhandlingarna.

41. Förklaring om bestämmelserna om insyn, tillgång till handlingar och kamp mot bedrägerier

Enligt förklaring nr 41 anser konferensen att Europaparlamentet, rådet och kommissio-

nen när de handlar enligt fördraget om upprättandet av Europeiska kol- och stålgemenskapen (EKSG) och fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen (Euratom) skall söka ledning i de bestämmelser om insyn, tillgång till handlingar och kamp mot bedrägerier som är i kraft inom ramen för EG-fördraget. Förklaringen hänför sig till den diskussion som under konferensens slutskede fördes om frågan huruvida EKSG-fördraget och Euratom-fördraget bör anpassas genom att det i dem intas bestämmelser om gemenskapsbedrägerier och tillgång till handlingar. Eftersom samförstånd inte nåddes om uttryckliga bestämmelser, avgavs en förklaring om saken. På motsvarande sätt ingår en hänvisning i artikel J 18 (efter omnumreringen artikel 28), enligt vilken artikel 191a i EG-fördraget tillämpas i avdelning V i unionsfördraget. Enligt artikel K 13 (efter omnumreringen artikel 41) i unionsfördraget tillämpas artikel 191a (efter omnumreringen artikel 255) om rätten till information i EG-fördraget också på bestämmelser i avdelning VI i unionsfördraget.

42. Förklaring om konsolidering av fördragen

Enligt förklaring nr 42 skall det tekniska arbete som påbörjats under regeringskonferensen fortsätta så skyndsamt som möjligt i syfte att utarbeta en konsolidering av unionens grundläggande fördrag, inbegripet unionsfördraget. Slutresultatet av detta tekniska arbete, som under rådets generalsekretariats ansvar skall offentliggöras i informativt syfte, skall inte ha någon rättslig betydelse.

I förklaringen hänvisas till de tekniska arbete som gjordes under konferensen i samband med förenkligen av unionens grundfördrag i syfte att sammanställa unionens grundfördrag till ett enda fördrag. Alternativen var att sammanställa unionsfördraget och EG-fördraget till ett fördrag så att EKSG-fördraget och Euratomfördraget skulle stå utanför kodifieringen eller att sammanställa EG-fördraget och unionsfördraget till ett fördrag så att EKSG-fördraget och Euratomfördraget fogas till dem som protokoll.

För att öka tillgängligheten har dessutom till konferensens slutakt fogats s.k. konsoliderade versioner av unionsfördraget och EG-fördraget. De konsoliderade versionerna innehåller fördragsartiklarna i den form de har efter de ändringar och den förenkling som gjordes genom Amsterdamfördraget. Inte heller de konsoliderade versionerna är rättsligt bindande.

43. Förklaring om protokollet om tillämpning av subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna

Enligt förklaring nr 43 bekräftar de fördragsslutande parterna, å ena sidan, den förklaring om genomförandet av gemenskapsrätten som är fogad till slutakten till unionsfördraget och, å andra sidan, slutsatserna från Europeiska rådet i Essen i december 1994, vilka anger att det administrativa genomförandet av gemenskapsrätten principiellt åligger medlemsstaterna enligt deras konstitutionella bestämmelser. Befogenheterna har till exempel kunnat delegaras till de territoriella enheterna. Detta påverkar inte de tillsyns-, övervaknings- och genomförandebefogenheter som gemenskapens institutioner har enligt artiklarna 145 och 155 (efter omnumreringen artikel 202 och 211) i EG-fördraget.

Tyskland, Belgien och Österrike har gett en separat förklaring om subsidiaritet.

44. Förklaring om artikel 2 i protokollet om införlivande av Schengenregelverket inom Europeiska unionens ramar

Enligt förklaringen skall rådet på dagen för Amsterdamfördragets ikraftträdande besluta om alla sådana nödvändiga åtgärder som avses i artikel 2 i protokollet om införlivande av Schengenregelverket inom Europeiska unionens ramar. Väsentliga är i synnerhet de bestämmelser om avgörande av den rättsliga grunden som ingår i Schengenregelverket. I detta syfte skall det nödvändiga förberedelsearbetet utföras i tid för att kunna avslutas före den dagen. Åtgärderna har påbörjats hösten 1997 i en arbetsgrupp under rådet (allmänna frågor).

45. Förklaring om artikel 4 i protokollet om införlivande av Schengenregelverket inom Europeiska unionens ramar

I förklaring nr 45 uppmanas rådet att begära yttrande från kommissionen innan det beslutar i anledning av en begäran från Irland eller Förenade konungariket Storbritannien och Nordirland enligt artikel 4 i protokollet om att vissa eller samtliga bestämmelser i Schengenregelverket skall tillämpas på dem.

Medlemsstaterna åtar sig också att göra största möjliga ansträngning för att det skall vara möjligt för Irland och Förenade konungariket Storbritannien och Nordirland att om de önskar det använda bestämmelserna i artikel 4 i det nämnda protokollet så att rådet vid tidpunkten för det protokollets ikraftträdande eller varje senare tidpunkt skall kunna fatta de beslut som avses i den artikeln. Avsikten är att de områden av Schengensamarbetet till vilka Förenade kungariket och Irland önskar ansluta sig så snabbt som möjligt skall specificeras i den arbetsgrupp som hösten 1997 inledde sitt arbete under rådet (allmänna frågor).

46. Förklaring om artikel 5 i protokollet om införlivande av Schengenregelverket inom Europeiska unionens ramar

Enligt förklaring nr 46 åtar sig medlemsstaterna att göra alla ansträngningar för att möjliggöra insatser med deltagande av alla medlemsstater på området för Schengenregelverket, särskilt när Irland och Förenade konungariket Storbritannien och Nordirland har godtagit vissa eller samtliga bestämmelser i det regelverket i enlighet med artikel 4 i protokollet om införlivande av Schengenregelverket inom Europeiska unionens ramar.

47. Förklaring om artikel 6 i protokollet om införlivande av Schengenregelverket inom Europeiska unionens ramar

Enligt förklaring nr 47 är medlemsstaterna eniga om att vidta alla åtgärder som är nödvändiga för att de avtal som avses i artikel 6 i protokollet om införlivande av Schengenregelverket inom Europeiska unionens ramar skall kunna träda i kraft samtidigt som Amsterdamfördraget. I artikelns första stycke nämns det avtal som skall ingås med Island och Norge om anpassning av det samarbetsavtal som den 19 december 1996 ingicks mellan Schengenstaterna samt Island och Norge. I artikelns andra stycke nämns det avtal som skall ingås med Island och Norge för att fastställa rättigheter och skyldigheter mellan å ena sidan Irland och Förenade kungariket och å andra sidan Island och Norge på sådana områden som omfattas av Schengenregelverket och som är tillämpliga på dessa stater. Även i slutsatserna från Europeiska rådet i Amsterdam i juni 1997 och Europeiska rådet i Luxemburg i december 1997 hänvisas till den förpliktelse som nämns i förklaringen.

48. Förklaring om protokollet om asyl för medborgare i Europeiska unionens medlemsstater

Genom förklaring nr 48 förtydligas protokollet om asyl för medborgare i Europeiska unionens medlemsstater genom att man konstaterar att protokollet inte påverkar varje medlemsstats rätt att vidta de organisatoriska åtgärder som den anser nödvändiga för att uppfylla sina förpliktelser enligt Genèvekonventionen angående flyktingars rättsliga ställning (FördrS 77/1968). Till dessa förpliktelser hör bland annat förbud mot utvisning och avvisning av en flykting till ett sådant land där hans liv eller frihet skulle hotas på grund av hans ras, religion, nationalitet, tillhörighet till en viss samhällsgrupp eller politiska åskådning.

49. Förklaring om enda artikeln punkt d i protokollet om asyl för medborgare i Europeiska unionens medlemstater

Förklaring nr 49 hänför sig till enda artikeln punkt d i protokollet om asyl för medborgare i Europeiska unionens medlemsstater, där det sägs att om en medlemsstat ensidigt fattar ett sådant beslut som gäller en ansökan från en medborgare i en annan medlemsstat skall ansökan behandlas med utgångspunkt i antagandet att den är uppenbart ogrundad. Enligt förklaringen bör frågan om missbruk av asylförfaranden och lämpliga snabba förfaranden för uppenbart ogrundade asylansökningar behandlas ytterligare så att nya förbättringar kan införas för att påskynda dessa förfaranden. De ministrar i Europeiska gemenskapernas medlemsstater som ansvarar för invandring har den 30 november — 1 december 1992 utfärdat en resolution om uppenbart ogrundade asylansökningar och rådet har den 20 juni 1995 utfärdat en resolution om minimigarantier vid handläggning av asylfrågor.

50. Förklaring om protokollet om institutionerna inför en utvidgning av Europeiska unionen

Enligt förklaring nr 50 är medlemsstaterna eniga om att giltighetstiden för rådets beslut

av den 29 mars 1994 (den s.k. Ioanninakompromissen, EGT nr C 105, 13.4.1994, s. 1) skall förlängas fram till dess att den första utvidgningen träder i kraft. I förklaringen nämns dessutom särskilt att en särskild lösning för Spanien kommer att åstadkommas senast vid den tidpunkten.

Ioanninakompromissen hänför sig till de diskussioner som i samband med de senaste utvidgningsförhandlingarna fördes om tröskeln för kvalificerad minoritet. Om Finland, Sverige, Österrike och Norge hade anslutit sig till unionen skulle röstetalet för kvalificerad minoritet i rådet matematiskt beräknat ha stigit från 23 röster till 27 röster. Förenade kungariket och Spanien krävde dock att tröskeln för kvalificerad minoritet skulle förbli 23 röster. Enligt Ioanninakompromissen kan ordförandestaten inte låta ett ärende gå till beslut, ifall 23—26 röster kommer att läggas mot beslutet, dvs. man kommer att få bara just och just det antal röster som krävs för kvalificerad majoritet bakom beslutet. Saken måste då diskuteras ytterligare och rådet måste på alla sätt och i rimlig tid få åtminstone 67 röster bakom beslutet. Rådets beslut ändrades i och med att Norge beslöt att inte ansluta sig till unionen (EGT nr C 1, 1.1.1995, s. 1). I Ioanninakompromissen hänvisas till att frågan behöver tas upp under 1996 års regeringskonferens.

51. Förklaring om artikel 10 i Amsterdamfördraget

I förklaring nr 51 påpekas att genom Amsterdamfördraget upphävs och utgår inte längre tillämpade bestämmelser i fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, fördraget om upprättandet av Europeiska kol- och stålgemenskapen och fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen i den lydelse som dessa fördrag hade innan Amsterdamfördraget trädde i kraft och anpassas vissa av deras bestämmelser, vilket inbegriper införandet av vissa bestämmelser ur Fördraget om upprättandet av ett gemensamt råd och en gemensam kommission för Europeiska gemenskaperna och ur akten om allmänna direkta val av företrädare i Europaparlamentet. Dessa åtgärder påverkar inte gemenskapens regelverk (''acquis communautaire'').

Förklaringar som konferensen beaktade

1. Förklaring av Österrike och Luxemburg om kreditinstitut

Österrike och Luxemburg anser i sin förklaring att förklaringen om offentligrättsliga kreditinstitut i Tyskland även är tillämplig på sådana kreditinstitut i Österrike och Luxemburg som har jämförbar organisatorisk struktur.

2. Förklaring av Danmark om artikel K 14 i fördraget om Europeiska unionen

I Danmarks förklaring klarläggs vissa frågor som gäller Danmarks statsförfattning. Enligt artikel K 14 (efter omnumreringen artikel 42) i unionsfördraget krävs enhällighet hos alla medlemmar i Europeiska unionens råd, dvs. alla medlemsstater, för att anta beslut om att tillämpa bestämmelserna i avdelning IIIa (efter omnumreringen avdelning IV) i EG-fördraget om visering, asyl, invandring och annan politik som rör fri rörlighet för personer på åtgärder inom de områden som avses i artikel K 1 (efter omnumreringen artikel 29). Vidare måste varje enhälligt beslut av rådet antas i varje medlemsstat i enlighet med dess konstitutionella bestämmelser innan det kan träda i kraft. I Danmark krävs för ett sådant godkännande, när fråga är om överlåtelse av suveränitet enligt definitionen i den danska författningen, antingen en majoritet om fem sjättedelar av ledamöterna i Folketinget eller både en majoritet av ledamöterna i Folketinget och en majoritet av väljarna i en folkomröstning.

3. Förklaring av Tyskland, Österrike och Belgien om subsidiaritet

Enligt förklaringen förutsätter de tyska, österrikiska och belgiska regeringarna att insatser som Europeiska gemenskapen gör i enlighet med subsidiaritetsprincipen inte bara gäller medlemsstaterna utan också enheter inom dessa i den utsträckning som dessa enheter enligt nationell konstitutionell rätt har befogenhet att själva stifta lagar.

4. Förklaring av Irland om artikel 3 i protokollet om Förenade kungarikets och Irlands ställning

Enligt förklaringen avser Irland att utöva

sin rätt enligt artikel 3 i protokollet om Förenade kungarikets och Irlands ställning att delta i beslut om åtgärder i enlighet med avdelning IIIa (efter omnumreringen avdelning IV) i EG-fördraget i den största utsträckning som är förenlig med upprätthållandet av dess gemensamma resezon med Förenade kungariket. Irland påminner om att dess deltagande i protokollet nr 3 om tillämpning av vissa inslag i artikel 7a (efter omnumreringen artikel 14) i EG-fördraget avspeglar dess önskan att upprätthålla landets gemensamma resezon med Förenade kungariket i syfte att maximera den fria rörligheten till och från Irland.

5. Förklaring av Belgien om protokollet för asyl för medborgare i Europeiska unionens medlemsstater

Enligt Belgiens förklaring i anslutning till godkännandet av protokollet om asyl för medborgare i Europeiska unionens medlemsstater kommer landet i enlighet med sina skyldigheter enligt Genèvekonventionen angående flyktingars rättsliga ställning (FördrS 77/1968) — i enlighet med punkt d i protokollets enda artikel — att göra en individuell prövning av varje asylansökan från en medborgare i en annan medlemsstat. Trots att de andra medlemsstaterna inte har avgett någon motsvarande förklaring har varje medlemsstat möjlighet att pröva varje asylansökan individuellt med iakttagande av det förfarande som avses i punkt d i protokollets enda artikel. Protokollet om asyl för medborgare i Europeiska unionens medlemsstater begränsar inte medlemsstaternas rätt att vidta de organisatoriska åtgärder de anser nödvändiga för att uppfylla sina förpliktelser enligt Genèvekonventionen angående flyktingars rättsliga ställning.

6. Förklaring av Belgien, Frankrike och Italien om protokollet om institutionerna inför en utvidgning av Europeiska unionen

Enligt förklaringen konstaterar Belgien, Frankrike och Italien på grundval av regeringskonferensens resultat att Amsterdamfördraget inte motsvarar det behov av betydande framsteg i riktning mot förstärkta institutioner som återigen bekräftades vid Europeiska rådet i Madrid i december 1995. Dessa länder anser att en sådan förstärkning är en nödvändig förutsättning för att de första anslutningsförhandlingarna skall kunna slutföras. De är beslutna att i den omfattning som är lämpligast följa protokollet såvitt avser kommissionens sammansättning och vägning av röster och anser att en påtagligt utvidgad användning av omröstning med kvalificerad majoritet utgör en del av de relevanta faktorer som bör beaktas.

7. Förklaring av Frankrike om situationen i de utomeuropeiska departementen mot bakgrund av protokollet om införlivande av Schengenregelverket inom europeiska unionens ramar

Enligt förklaringen anser Frankrike inte att genomförandet av protokollet nr 2 om införlivande av Schengenregelverket inom Europeiska unionens ramar påverkar det geografiska tillämpningsområdet för den i Schengen den 19 juni 1990 undertecknade konventionen om tillämpning av Schengenavtalet av den 14 juni 1985, såsom detta område definieras genom artikel 138 första stycket i den konventionen. Enligt detta stycke gäller konventionen endast Frankrikes europeiska område.

8. Förklaring av Grekland om förklaringen om kyrkors och konfessionslösa organisationers ställning

Greklands förklaring hänför sig till förklaringen om kyrkors och konfessionslösa organisationers ställning. Där erinrar man om den gemensamma förklaring om berget Athos som är fogad till slutakten till fördraget om Greklands anslutning till Europeiska gemenskaperna (EGT nr L 291, 19.11.1979 samt FördrS 103/1994, s. 2472). I förklaringen erkänns den särställning som berget tilldelats i Greklands grundlag. Berget Athos är heligt för det ortodoxa kyrkosamfundet och där finns ett gammalt munkkloster. I den gemensamma förklaringen konstateras att orsakerna till bergets särställning är rent andliga och religiösa och att bergets särkaraktär bör beaktas vid tillämpningen och utarbetandet av gemenskapsrätten särskilt i frågor som gäller tullar, skattelättnader samt etableringsrätt.

2. Motivering av lagförslaget

1 §. Paragrafen innehåller de sedvanliga bestämmelserna om ikraftträdandet av de

bestämmelser i Amsterdamfördraget som hör till lagstiftningens område.

2 §. Finland har för avsikt att i samband med ratificeringen av Amsterdamfördraget avge en förklaring i enlighet med punkterna 2 och 3 b i artikel K 7 (efter omnumreringen artikel 35) i unionsfördraget. Enligt förklaringen får domstolarna begära förhandsavgöranden hos EG-domstolen om giltigheten och tolkningen av bestämmelserna i avdelning VI i unionsfördraget. Förklaringen hör till lagstiftningens område såtillvida att domstolarnas rättigheter och skyldigheter skall enligt regeringsformen bestämmas genom lag. I 2 § i lagförslaget preciseras förklaringens innehåll för tydlighetens skull.

3 §. Det föreslås att ikraftträdandet av lagen skall bestämmas genom förordning så att lagen och Amsterdamfördraget kan träda i kraft samtidigt. Förfarandet överensstämmer med gängse bruk vid ikraftsättande av internationella överenskommelser.

3. Ikraftträdande

Amsterdamfördraget träder i kraft den första dagen i den andra månaden efter den månad då samtliga signatärstater har deponerat sina ratifikationsinstrument. Det föreslås att den lag som ansluter till propositionen skall träda i kraft vid en tidpunkt som fastställs genom förordning, samtidigt med Amsterdamfördraget. Genom Amsterdamfördraget ändras vissa bestämmelser i unionens grundfördrag vilka enligt Ålands självstyrelselag (1144/1991) till vissa delar hör till landskapets befogenhet. Dessa är bestämmelser om öppenhet, miljöpolitik, sysselsättning, socialpolitik samt rättsliga och inrikes frågor. För att lagförslaget till propositionen skall träda i kraft också för landskapet Ålands del bör Ålands landsting ge sitt godgännande till den i enlighet med 59 § 2 mom. självstyrelselagen. I fall Åland godkänner ikraftträdelselagen bör därom intas ett omnämnande i förordningen om bringandet i kraft och ikraftträdelsen av Amsterdamfördraget.

4. Lagstiftningsordning

Allmänt

Lagen om godkännande av vissa bestämmelser i fördraget om Finlands anslutning till Europeiska unionen (1540/1994) stiftades i s.k. inskränkt grundlagsordning enligt 69 § 1 mom. riksdagsordningen. Detta innebär att ikraftträdandelagen är en s.k. undantagslag till sin natur.

Enligt vedertagen tolkningspraxis i riksdagens grundlagsutskott har utskottet utgått från att en undantagslag kan ändras i vanlig lagstiftningsordning om den ändrade lagen inte utvidgar särbestämmelsen som inskrivits i grundlagen genom undantagslagen. Utskottet har också ansett att tillägg och ändringar som är av mindre betydelse för helheten, men som i sig innebär en smärre utvidgning av särbestämmelserna kan vidtas i vanlig lagstiftningsordning, om inte karaktären hos det övergripande system som reglerats i grundlagsordning förändras härigenom (t.ex. GrUU 24/1994 rd). Enligt grundlagsutskottet skall dessa principer iakttas i tillämpliga delar även vid ändring av internationella överenskommelser som binder Finland (GrUU 21/1995 rd).

Ratificeringen av Amsterdamfördraget kommer i vissa delar att innebära en utvidgning av de undantag från grundlagen som gjordes genom anslutningsfördraget. Den föreslagna lagen om godkännande av vissa bestämmelser i Amsterdamfördraget om ändring av fördraget om Europeiska unionen, fördragen om upprättandet av Europeiska gemenskaperna och vissa akter som hör samman med dem bör sålunda behandlas i inskränkt grundlagsordning.

I författningsrättsligt hänseende gäller ändringarna till följd av Amsterdamfördraget bl.a. riksdagens ställning, som i fråga om beslutsprocessen för unionsärenden regleras i 33 a § regeringsformen och 4 a kap. riksdagsordningen. Grundlagsutskottet har ansett att förfarandet med behandling på förhand generellt sett ger riksdagen goda möjligheter att påverka utformningen av innehållet i de nationella viljeyttringarna i EU-ärenden (GrUU 14/1997 rd).

Rättsliga och inrikes frågor

Bestämmelserna om samarbete i rättsliga och inrikes frågor ingår i avdelning VI i unionsfördraget. Avdelningen ändras genom Amsterdamfördraget så att en del av frågorna överförs till gemenskapskompetensen genom att till tredje delen i EG-fördraget införs en *avdelning IIIa* (efter omnumreringen avdelningen IV). Avdelning IIIa gäller visering, asyl, invandring och annan politik som rör fri rörlighet för personer (artiklarna 73i—73q,

efter omnumreringen artiklarna 61—69). Behörigheten att fatta beslut i frågor om asyl och invandring, visumfrågor och slopandet av inre gränskontroller samt beslut om åtgärder för kontroll av gemenskapens yttre gränser överförs till gemenskapen i den omfattning som fastställs i dessa artiklar. Även åtgärderna som gäller rättsligt samarbete i civilrättsliga frågor överförs till gemenskapskompetensen i den utsträckning som behövs för att den inre marknaden skall fungera väl.

Efter överföringen kommer gemenskapsrättens särdrag att tillämpas på regleringen av de nämnda områdena, t.ex. principen om direkt effekt. Vid regleringen av dem kommer det att bli möjligt att använda gemenskapens instrument och metoder för rättsakter och normgivning. EG-domstolens behörighet kommer att omfatta dessa block, vilket också kommer att ha följder för utövandet av domsrätt i Finland. Efter den övergångsperiod om fem år som fastställs i artikel 73o i EG-fördraget (efter omnumreringen artikel 67) kommer frågorna att höra under kommissionens exklusiva initiativrätt. Fortsättningsvis efter denna övergångsperiod om fem år fattar rådet enhälligt beslut om att det förfarande om vilket stadgas i artikel 189b (efter omnumreringen artikel 251) i EG-fördraget tillämpas på alla områden eller på en del av dem inom avdelning IIIa och att de bestämmelser som gäller EG-domstolens behörighet ändras. Ändringarna utvidgar gemenskapens nuvarande behörighet väsentligt i jämförelse med det system som sattes i kraft vid Finlands anslutning till Europeiska unionen. Utvidgningen innebär ett undantag från den lagstiftande, verkställande och dömande makt som enligt regeringsformen tillkommer de statliga samhällsorganen i Finland. Därför måste det anses att bestämmelserna avviker från 1 och 2 § regeringsformen.

Enligt *artikel K 4* i avdelning VI i unionsfördraget *(efter omnumreringen artikel 32)* bestämmer rådet de villkor och begränsningar enligt vilka medlemsstaternas behöriga myndigheter inom polissamarbetet eller inom straffrättsligt samarbete, får verka på en annan medlemsstats territorium. Enligt artikelns formulering är den enda begränsningen av tillämpningsområdet den, att man har angett verksamhetsområdena för myndigheterna från en annan stat. Dessutom anges villkoret att verksamheten på en annan medlemsstats territorium skall ske i samverkan och samförstånd med den aktuella statens myndigheter.

Artikelns formulering är relativt allmänt hållen. Det är därför möjligt att de rådsbeslut som avses kommer att vara av rätt allmän natur. Till sitt innehåll gäller besluten frågor om användningen av offentlig makt och de hör sålunda till lagstiftningens område. Rådet fattar sina beslut med enhällighet. Enligt praxis i grundlagsutskottet (GrUU 20/1995 rd och 28/1997 rd) kan det inte anses att det sker någon verklig överföring av lagstiftningsbehörigheten i de fall då beslutsfattandet kräver enhällighet. Det har dock varit fråga om utfärdande av rättsakter som kompletterar fördragsbestämmelser eller om arrangemang som på annat sätt har ansetts vara av ringa betydelse. Enligt regeringens uppfattning avviker systemet enligt artikel K 4 från de fall som har varit uppe för behandling i grundlagsutskottet, eftersom sådana beslut som artikeln avser får fattas på avdelning VI:s hela tillämpningsområde och det inte kan anses att dessa beslut är begränsade till genomförandet av andra fördragsbestämmelser.

I ett övergripande perspektiv är därför systemet enligt artikel K 4 så betydande att det trots kravet på enhällighet måste betraktas som ett undantag från lagstiftningsbehörigheten som tillkommer riksdagen och republikens president. Dessutom kan det anses att artikeln gör det möjligt att beslut som rådet fattar med stöd av denna artikel bemyndigar en annan medlemsstats myndigheter att använda offentlig makt på finskt territorium på ett självständigt sätt. Uppkomsten av sådan behörighet har enligt praxis i grundlagsutskottet betraktats som en inskränkning av suveräniteten och utskottet har ansett att detta kräver behandling i den ordning som gäller grundlag (GrUU 13/1978 rd, 2/1980 rd och 2/1985 rd). Därför måste det anses att systemet som artikeln upprättar avviker från 1 och 2 § regeringsformen.

Enligt *artikel K 6*, som ändras genom Amsterdamfördraget, *(efter omnumreringen artikel 34)* får rådet behörighet att fatta rambeslut på tillämpningsområdet för avdelning VI i unionsfördraget, dvs. i frågor som gäller polissamarbetet och straffrättsligt samarbete. Rambesluten är bindande för medlemsstaterna när det gäller de resultat som uppnås, men överlåter åt de nationella myndigheterna att bestämma form och tillvägagångssätt. I fördraget fastställs uttryckligen att bestämmelserna i rambeslut inte har direkt effekt. Rambesluten avser tillnärmning av medlemsstaternas lagar och andra författ-

ningar. I sin egenskap av harmoniseringsnormer påminner de om EG-direktiven.

De rambeslut som avses i unionsfördragets nya artikel K 6 fattas enhälligt. Riksdagens grundlagsutskott har tidigare, i fråga om avtalsarrangemang som krävt enhälliga beslut, ansett att någon verklig överföring av lagstiftningsbehörigheten inte sker i sådana fall. Enligt utskottet är det i dessa fall närmast fråga om att lagtiftningsbehörighet överförs från riksdagen till statsrådet. I de fall som utskottet har behandlat har det fäst avseende vid de relativt obetydliga möjligheterna för överföring av lagstiftningsbehörighet (GrUU 20/1995 rd) och vid att det endast varit fråga om utfärdande av bestämmelser som kompletterat fördragsbestämmelser (GrUU 28/1997 rd). Den uttryckliga avsikten med rambesluten är att närma medlemsländernas lagstiftningar till varandra och rambeslut kan fattas i samtliga frågor som hör till avdelning VI i unionsfördraget. Med hänsyn till detta är det i ett övergripande perspektiv fråga om ett i sak så betydande system att det, trots kravet på enhällighet, måste anses inskränka på riksdagens och republikens presidents lagstiftningsbehörighet enligt regeringsformen i sådan omfattning att det alltså är fråga om undantag från 1 och 2 § regeringsformen.

Enligt *artikel K 7.7* i unionsfördraget *(efter omnumreringen artikel 35)* är EG-domstolen behörig att avgöra alla tvister mellan medlemsstaterna om tolkning eller tillämpning av rättsakter som har antagits enligt artikel K 6.2. Ett villkor för att behörighet skall uppstå är att tvisten inte har kunnat avgöras inom sex månader från det att den hänsköts till rådet av en av dess medlemmar. Domstolen är även behörig att döma i tvister mellan medlemsstaterna och kommissionen om tolkning eller tillämpning av konventioner som har upprättats enligt artikel K 6.2 d.

Bestämmelsen avviker från den nu gällande artikel K 3.2 c i unionsfördraget, enligt vilken medlemsstaterna på områden som avses i artikeln får utarbeta konventioner som kan föreskriva att domstolen skall vara behörig att tolka konventionsbestämmelserna och avgöra alla tvister om deras tillämpning. Behörigheten kan preciseras genom närmare regler i konventionerna. Grundlagsutskottet har ansett att denna bestämmelse i första hand gäller rådets verksamhet när det utarbetar konventioner som rådet skall rekommendera medlemsstaterna att anta och att bestämmelsen visar att bestämmelser om dessa frågor kan intas i en konvention. Enligt utskottet skall en konvention som ger EG-domstolen den i artikel K 3.2 c avsedda behörigheten behandlas i s.k. inskränkt grundlagsordning enligt 69 § riksdagsordningen (GrUU 25/1996 rd).

I utlåtandet (GrUU 28/1997 rd) med anledning av regeringens proposition om godkännande av vissa bestämmelser i konventionen om upprättandet av en europeisk polisbyrå och i protokollet till konventionen samt om ändring av 26 § tullagen (RP 136/1997 rd) ansåg grundlagsutskottet det inte oförenligt med grundlagens bestämmelser att hänskjuta tvister mellan medlemsstaterna om tolkningen och tillämpningen av konventionen till EG-domstolen för avgörande. Den nämnda konventionen reglerar främst det ömsesidiga samarbetet mellan medlemsstaternas myndigheter för att bekämpa allvarliga internationella brott. Däremot gäller EG-domstolens behörighet enligt artikel K 7.7 i unionsfördraget även sådana rättsakter och konventioner som kan vara av central betydelse med hänsyn till den enskildes rättigheter och skyldigheter. På det sätt som tidigare har beskrivits omfattar EG-domstolens behörighet enligt artikeln samtliga rättsakter och konventioner som avses i artikel K 6. En tvist som hänskjuts till domstolen kan gälla antingen tolkningen eller tillämpningen av en rättsakt eller en konvention. En sådan behörighet kan sannolikt inte anses vara begränsad till det enskilda fallet, utan de beslut som meddelas har mera generell betydelse (jfr GrUU 13/1997 rd) och därför är det möjligt att de kan ha effekter som inskränker användningen av lagstiftningsbehörighet (se GrUU 2/1990 rd).

Ikraftsättandet av fördraget om Finlands anslutning till EU har sålunda inte kunnat gälla bestämmelser av den typ som ingår i den nya artikeln K 7.7 där domstolens behörighet direkt baserar sig på unionsfördraget och sträcker sig till samtliga juridiskt bindande instrument i avdelning VI. Det kan anses att dessa omständigheter leder till att bestämmelsen i fråga innebär ett undantag från 1 och 2 § regeringsformen.

Nya bestämmelser i fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen

Genom Amsterdamfördraget införs *artikel 6a* i EG-fördraget *(efter omnumreringen artikel 13)*. Enligt denna artikel kan rådet, inom ramen för de befogenheter som fördraget ger

gemenskapen, genom enhälligt beslut vidta lämpliga åtgärder för att bekämpa diskriminering på grund av de omständigheter som uppräknas i artikeln, dvs. kön, ras, etniskt ursprung, religion eller övertygelse, funktionshinder, ålder eller sexuell läggning.

I gällande EG-fördrag finns ett generellt förbud mot diskriminering på grund av nationalitet samt vissa särskilda förbud mot diskriminering (t.ex. artikel 40.3 och artikel 119). Den nya artikeln 6a ger rådet befogenheter att vidta diskrimineringsbekämpande normgivningsåtgärder i sådana fall där det inte har kunnat anses möjligt enligt det nuvarande EG-fördraget. Åtgärderna kan gälla frågor som inte hör till gemenskapskompetensen i sig, t.ex. religion eller övertygelse. Den normgivning som sker med stöd av artikeln är av central betydelse för den enskildes rättigheter och skyldigheter. Därför kan bestämmelsen i artikel 6a trots kravet på enhällighet sannolikt anses innebära en sådan betydande utvidgning av den till gemenskapen överförda behörigheten att utfärda rättsakter att detta leder till att bestämmelsen strider mot den lagstiftningsbehörighet som tillkommer riksdagen och republikens president. Bestämmelsen innebär sålunda ett undantag från bestämmelserna i 1 och 2 § regeringsformen.

Amsterdamfördraget ändrar *artikel 113* om den gemensamma handelspolitiken *(efter omnumreringen artikel 133)* genom att lägga en ny punkt 5 till artikeln. Enligt denna punkt får rådet genom enhälligt beslut utvidga tillämpningen av punkterna 14 till att avse internationella förhandlingar och avtal om tjänster och immateriella rättigheter i den mån de inte redan omfattas av dessa punkter.

EG-domstolen konstaterade i sitt yttrande 1/94 om avtalet om upprättande av världshandelsorganisationen (WTO) att i fråga om upprättandet av det allmänna tjänsteavtalet (GATS) och avtalet om handelsrelaterade aspekter om immaterialrätter (TRIPS) förelåg delad behörighet mellan gemenskapen och dess medlemsstater. Den behörighet som Europeiska gemenskapen får med stöd av artikel 113 är däremot exklusiv. Detta innebär att artikel 113.5 ger rådet befogenheter att i framtiden genom enhälligt beslut ändra kompetensfördelningen mellan gemenskapen och medlemsstaterna på det handelspolitiska området. Ett sådant beslut kommer inte att ratificeras särskilt i medlemsstaterna. En sådan överföring av behörighet innebär en betydande utvidgning av gemenskapens behörighet att ingå avtal, jämfört med det system som sattes i kraft då Finland anslöt sig till unionen. Därför måste det anses att bestämmelsen avviker från 2 och 33 § regeringsformen.

Amsterdamfördraget inför *artikel 236* i EG-fördraget *(efter omnumreringen artikel 309)*. Artikeln gäller sanktioner mot medlemsstaterna. Motsvarande bestämmelser har införts i artikel 96 i fördraget om upprättandet av kol- och stålgemenskapen och i artikel 204 i fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen. För att sanktionsförfarandet skall kunna inledas förutsätts ett beslut, som fattas med stöd av artikel F 1 i unionsfördraget (efter omnumreringen artikel 7), enligt vilket rådet på stats- eller regeringschefsnivå enhälligt slår fast att en medlemsstat allvarligt och ihållande åsidosätter principer som anges i den nya artikel F, punkt 1 (efter omnumreringen artikel 6). I denna punkt omnämns principerna om frihet, demokrati och respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna samt rättsstatsprincipen. Om överträdelse fastslagits på detta sätt får rådet med kvalificerad majoritet besluta att tillfälligt upphäva bl.a. den rösträtt som den ifrågavarande medlemsstatens regering har med avseende på unionsfördraget. Enligt nämnda artiklar i fördragen om upprättandet av gemenskaperna innebär ett sådant beslut som fattats med stöd av artikel F 1 i unionsfördraget att rösträtten upphävs även med avseende på fördragen om upprättandet av gemenskaperna. Rådet får med kvalificerad majoritet besluta att tillfälligt upphäva även andra rättigheter som en medlemsstat har enligt EG-fördraget. Härvid skall rådet dock beakta de möjliga följder som ett sådant upphävande kan få för fysiska och juridiska personers rättigheter och skyldigheter.

Det kan sannolikt antas att ett sanktionsbeslut närmast leder till åtgärder som inte är lagstiftningsåtgärder som direkt skall tillämpas i medlemsstaterna. Det är dock möjligt att ett sanktionsbeslut påverkar användningen av lagstiftningsbehörighet samt den enskildes rättigheter och skyldigheter.

Artiklarna avser att stärka medlemsstaternas skyldighet att iaktta principerna i punkt 1 i artikel F i unionsfördraget. Bestämmelserna ger de andra medlemsstaterna en möjlighet att reagera då en medlemsstat råkar i en exceptionell politisk situation där man

ihållande och allvarligt bryter mot de nämnda principerna. Vid bedömningen av sanktionsförfarandets konsekvenser för Finlands del bör det observeras att igångsättandet av förfarandet betyder att Finland har brutit mot sina skyldigheter enligt de internationella konventionerna om de mänskliga rättigheterna och mot centrala principer i landets egen konstitution. Dessutom skall det vara fråga om ihållande och allvarliga brott mot kärnan i de nämnda principerna. Om sanktioner riktas mot Finland, kunde detta leda till en situation där Finland saknar rösträtt i rådet men där beslut som fattas i unionen och gemenskapen blir bindande för Finland. Också övriga skyldigheter till följd av unionsfördraget och fördragen om upprättandet av gemenskaperna skulle fortsättningsvis vara bindande för Finland.

Formuleringen av artikeln är rätt allmänt hållen i den meningen att den inte i detalj fastställer villkoren för fattandet av sanktionsbeslut medan den ger rådet en viss prövningsrätt vid bestämmandet av sanktioner. Fördragsbestämmelserna gör det möjligt att, på ett sätt som inte beaktades när fördraget om Finlands anslutning till EU sattes i kraft, inskränka Finlands lagstiftningsbehörighet och rätt att fatta utrikespolitiska beslut. Med hänvisning till vad som tidigare har sagts om villkoren för att inleda förfarandet kan frågan, om bestämmelserna i artikel F.1 i unionsfördraget, artikel 236 i EG-fördraget, artikel 96 i Kol- och stålfördraget och artikel 204 i Euratomfördraget utgör ett undantag från grundlagens bestämmelser, anses vara beroende av tolkning. I princip torde bestämmelserna dock kunna anses utgöra ett undantag från 1 och 2 § regeringsformen.

Gemensam utrikes- och säkerhetspolitik

Amsterdamfördraget ändrar beslutsförfarandet även inom det utrikes- och säkerhetspolitiska området. Enligt *artikel J 3* i unionsfördraget *(efter omnumreringen artikel 13)* skall rådet enhälligt rekommendera gemensamma strategier för Europeiska rådet. Europeiska rådet fattar beslut om dessa med enhällighet. Unionen genomför gemensamma strategier på områden där medlemsstaterna har viktiga gemensamma intressen. För beslutsförfarandet är det viktigt att rådet enligt artikel J 13 (efter omnumreringen artikel 23) genomför gemensamma strategier genom att besluta om gemensamma åtgärder, anta gemensamma ståndpunkter eller fatta andra beslut. Sådana beslut fattas av rådet med kvalificerad majoritet. En medlemsstat har dock möjlighet att i rådet förklara att den av viktiga skäl som rör nationell politik avser att motsätta sig antagandet av ett beslut som skall fattas med kvalificerad majoritet. I ett sådant fall får rådet för sin del med kvalificerad majoritet begära att frågan hänskjuts till Europeiska rådet för enhälligt beslut.

Artiklarna J 3 och J 13 i fördraget utvidgar möjligheten att fatta beslut med kvalificerad majoritet inom utrikes- och säkerhetspolitiken. Betydelsen av detta faktum för lagstiftningsordningen beror på karaktären hos de gemensamma strategierna och på bedömningen av medlemsstaternas rätt enligt artikel J 13 att på vissa villkor motsätta sig att beslut fattas med kvalificerad majoritet. Fördragsbestämmelserna ger inte helt klara besked om de gemensamma strategiernas karaktär. Enligt artikel J 3 i fördraget skall i de gemensamma strategierna anges deras mål och varaktighet samt de medel som unionen och medlemsstaterna ställer till förfogande. Om de gemensamma strategierna till sitt innehåll är relativt precisa, begränsas de rådsbeslut som fattas med kvalificerad majoritet till sådana fall som närmast påminner om beslut om verkställighet. I dylika fall torde det inte vara möjligt att anse att fördragsbestämmelserna inskränker Finlands utrikes- och säkerhetspolitiska befogenheter på ett betydande sätt.

Med tanke på de utrikespolitiska befogenheterna blir det fråga om en större inskränkning i sådana fall där det materiella innehållet i de gemensamma strategierna är mycket allmänt, eftersom det i dessa fall blir fråga om att med kvalificerad majoritet fatta beslut i frågor som i samband med godkännandet av strategierna inte tydligt avgränsats. Enligt artikel J 13 i fördraget har dock medlemsstaterna rätt att av viktiga skäl som rör nationell politik förhindra att beslut fattas med kvalificerad majoritet. Betydelsen för bedömningen av effekterna på de utrikespolitiska befogenheterna av artiklarna J 3 och J 13 ligger närmast i bedömningen av när det skall anses möjligt att med hänvisning till viktiga skäl som rör den nationella politiken förhindra att ett beslut fattas med kvalificerad majoritet. Som en viss begränsning av det tidigare kravet på enhällighet kan anses en situation där Finland, om Finland inte använder sin vetorätt, kan bli bundet av ett beslut trots att

det inte understöder beslutet. En sådan situation kan uppstå om det i rådet fattas beslut i en fråga i vilken det enligt Finland inte finns orsak att vädja till viktiga nationella intressen.

I ett övergripande perspektiv behöver man nödvändigtvis inte anse att förfarandet enligt artiklarna J 3 och J 13 utgör en sådan betydande inskränkning av den nationella beslutanderätten inom utrikes- och säkerhetspolitiken som kunde kräva inskränkt grundlagsordning. Å andra sidan är även en motsatt tolkning möjlig.

Enligt *artikel J 14* i unionsfördraget *(efter omnumreringen artikel 24)* får rådet genom enhälligt beslut bemyndiga ordförandelandet, som om det är lämpligt skall biträdas av kommissionen, att inleda förhandlingar med tredje part om avtal som gäller genomförande av avdelning V i unionsfördraget. Avtalen ingås av rådet genom enhälligt beslut. Enligt artikel K 10 (efter omnumreringen artikel 38) kan dessa avtal omfatta även frågor som omfattas av avdelning VI i unionsfördraget, dvs. polissamarbetet och straffrättsliga frågor. Ett avtal är inte bindande för en medlemsstat vars företrädare i rådet förklarar att medlemsstaten måste uppfylla vissa krav som följer av dess egna konstitutionella förfaranden. Fördragbestämmelsen garanterar alltså en särskild ratificeringsmöjlighet för medlemsstaterna. Ratificeringsmöjligheten omfattar dock inte nödvändigtvis alla de faktorer som kan anses tillhöra en stats traktatkompetens.

Riksdagens ställning i det traktatförfarande som artikel J 14 anger bestäms enligt 33 a § regeringsformen och 4 a kap. riksdagsordningen. Genom detta förhandsförfarande kan riksdagen även påverka Finlands uppträdande i rådet, dvs. om Finland i rådet skall göra en förklaring enligt artikel J 14 att det framförhandlade avtalet ytterligare måste godkännas i enlighet med Finlands konstitutionella förfaranden. Utgångspunkten är att en sådan förklaring alltid görs om avtalet i fråga enligt konstitutionen måste godkännas av riksdagen, vilket t.ex. är fallet när ett avtal innehåller frågor som hör till lagstiftningens område eller om beslut av republikens president behövs i ärendet. Denna tolkning av artikel J 14 innebär att förfarandet knappast medför sådan betydande inskränkning av de finska statliga samhällsorganens traktaträtt att detta kunde kräva att inskränkt grundlagsordning används. Denna tolkning får stöd i förklaring nr 4 som medlemsstaternas konferens bifogade till konferensens slutakt. Enligt förklaringen skall det inte anses att bestämmelserna i artiklarna J 14 och K 10 och i avtal som är en följd av dem innebär att behörighet överförs från medlemsstaterna till Europeiska unionen.

Protokollet om införlivande av Schengenregelverket som en del av Europeiska unionens regelverk

Genom Amsterdamfördraget fogas till fördraget om Europeiska unionen och fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen ett protokoll om införlivande av Schengenregelverket inom Europeiska unionens ramar. Enligt *artikel 2* i protokollet skall från och med den tidpunkt då Amsterdamfördraget träder i kraft Schengenregelverket, inbegripet de beslut som den enligt Schengenavtalen inrättade verkställande kommittén har fattat före denna tidpunkt, omedelbart gälla för de stater som avses i protokollets artikel 1. Finland finns med bland dessa stater. Enligt artikel 2 i protokollet skall rådet enhälligt och i överensstämmelse med de relevanta bestämmelserna i fördragen avgöra vad som är den rättsliga grunden för var och en av de bestämmelser eller vart och ett av de beslut som utgör Schengenregelverket.

Bestämmelsen innebär att rådet kan avgöra att åtminstone en del av regelverket grundar sig på bestämmelserna i EG-fördraget och att de sålunda hör till gemenskapskompetensen. Detta betyder att på den delen av Schengenregelverket tillämpas då de särdrag som hör samman med gemenskapsrätten, såsom principen om direkt effekt. Till denna del blir det också möjligt att vid regleringen använda gemenskapens instrument för utfärdande av rättsakter. Denna del av Schengenregelverket kommer att omfattas av EG-domstolens behörighet, vilket har betydelse för den dömande makten i Finland. Beslutet om att regelverket skall höra till gemenskapskompetensen fattas enhälligt av rådet. I sak gäller Schengenregelverket frågor som åtminstone delvis skall anses höra till lagstiftningens område. Därför måste bestämmelsen i artikel 2 i protokollet betraktas som ett undantag från den lagstiftande, verkställande och dömande behörighet som tillkommer de statliga samhällsorganen i Finland. Den kan sålunda anses strida mot 1 och 2 § regeringsformen.

Enligt *artikel 6* i protokollet skall Island och Norge associeras till genomförandet av

Schengenavtalens regelverk och den vidare utvecklingen av detta på grundval av det avtal som undertecknades i Luxemburg den 19 december 1996. För detta ändamål skall rådet med Island och Norge avtala om lämpliga förfaranden. Beslut fattas med enhällighet bland de medlemmar som nämns i artikel 1. Rådet skall likaså genom enhälligt beslut ingå ett särskilt avtal med Island och Norge för att fastställa rättigheter och skyldigheter mellan å ena sidan Irland och Förenade konungariket Storbritannien och Nordirland och å andra sidan Island och Norge på sådana områden som omfattas av Schengenregelverket och som är tillämpliga på Irland och Förenade konungariket Storbritannien och Nordirland.

Bestämmelserna innebär att befogenheter att ingå avtal överförs på rådet, eftersom de i artikeln angivna avtalen inte kommer att ratificeras särskilt i medlemsstaterna. Bestämmelsernas effekt på lagstiftningsordningen för den föreslagna lagen om ikraftträdande av Amsterdamfördraget beror av dessa avtals innehåll. Artikeln har en rätt allmänt hållen formulering till denna del. Det är möjligt att avtalen kommer att innehålla bestämmelser som hör till lagstiftningens område. Därför måste bestämmelsen i artikel 6 i protokollet betraktas som ett undantag till den traktatkompetens som tillkommer riksdagen och republikens president enligt regeringsformen. Bestämmelsen kan alltså anses strida mot 33 § regeringsformen. Denna bedömning torde inte påverkas av att den i artikel 6 angivna rätten att ingå avtal endast gäller situationen av engångsnatur som artikeln tar upp.

Det utvidgade området för tillämpning av beslut med kvalificerad majoritet

När Finland anslöt sig till Europeiska unionen beskrev grundlagsutskottet medlemskapets konsekvenser på Finlands suveränitet genom yttrandet att Finland som EU-medlem utövar en del av sin suveränitet tillsammans med andra suveräna medlemsstater till nytta för det europeiska samarbetet (GrUU 14/1994). Amsterdamfördraget ändrar vissa beslutsprocesser som gäller unionens verksamhet, vilket redan konstaterats i detaljmotiveringen. Ur statsförfattningsrättslig synvinkel är det skäl att granska de ändringar där man övergår från ett beslutsfattande som har krävt enhällighet till ett beslutsfattande med kvalificerad majoritet. När ändringarna bedöms är det skäl att beakta karaktären hos och det materiella tillämpningsområdet för fördragsbestämmelsen i varje enskilt fall. En del av ändringarna gäller unionens interna förfaranden.

När frågan om lagstiftningsordning bedöms i detta perspektiv blir det främst fråga om artikel 56 (efter omnumreringen artikel 46), punkt 2, om etableringsrätt, artikel 109q och artikel 109r (efter omnumreringen artiklarna 128 och 129) om sysselsättning, artikel 116 (efter omnumreringen artikel 135) om tullsamarbete, artikel 130i (efter omnumreringen artikel 166), punkt 1 första stycket, om antagande av fleråriga ramprogram för forskning och teknisk utveckling, artikel 130o (efter omnumreringen artikel 172), första stycket, om grundande av gemensamma företag och artikel 209a (efter omnumreringen artikel 280) om skyddande av gemenskapens ekonomiska intressen. Många av dessa artiklar innebär att Amsterdamfördraget skapar en minutiös rättslig grund för utfärdande av rättsakter på områden där man tidigare har använts sig av andra rättsliga grunder (t.ex. artikel 235, efter omnumreringen artikel 308, i EG-fördraget).

Eftersom ändringarna av reglerna för beslutsfattandet inte ändrar kompetensfördelningen mellan medlemsstaterna och gemenskapen utan de förfaranden som tillämpas vid beslutsfattandet i gemenskapen, torde man, med beaktande av vad som anförts i detaljmotiveringen av artiklarna, inte längre kunna anse att ändringarna i dessa fall innebär sådana ändringar av det övergripande system som antogs och sattes i kraft genom Finlands anslutningsfördrag, att ikraftsättandet av dem kunde kräva s.k. inskränkt grundlagsordning.

5. Behovet av riksdagens samtycke

Som det redan konstaterats närmare i denna proposition, innehåller Amsterdamfördraget bestämmelser som avviker från grundlagsbestämmelserna och som sålunda hör till lagstiftningens område.

Amsterdamfördraget ändrar framför allt dels förhållandet mellan unionens behörighet och medlemsstaternas behörighet på olika delområden inom unionen, dels bestämmelserna om unionens institutioner. Den ändrade tredje punkten i EG-fördragets 198a artikel (efter omnumreringen artikel 263) kräver dock att den finska lagstiftningen ändras. Enligt denna punkt får ingen medlem av

Regionkommittén samtidigt vara ledamot av Europaparlamentet. Reglerna för val till Europaparlamentet ändras likaså. Till femte strecksatsen i artikel 6.1 som innehåller en förteckning över verksamheter som är oförenliga med en plats i Europaparlamentet fogas medlemskap i Regionkommittén. Bestämmelserna hör till området för lagstiftningen eftersom medlemskap i Regionkommittén också måste fogas till den förteckning som ingår i 3 § 2 mom. lagen om val av företrädare för Finland i Europaparlamentet (272/1995). På våren 1998 skall en regeringsproposition i ärendet avges till riksdagen.

Avgivandet av den förklaring om EG-domstolens behörighet att meddela förhandsavgöranden på området för avdelning VI i unionsfördraget som avses i punkterna 2 och 3 b i artikel K 7 (efter omnumreringen artikel 35) i det genom Amsterdamfördraget ändrade unionsfördraget gäller domstolarnas rättigheter och skyldigheter. Dessa frågor skall regleras på lagnivå, vilket betyder att avgivandet av förklaringen måste få riksdagens samtycke.

Eftersom Amsterdamfördraget sålunda innehåller bestämmelser som hör till området för lagstiftningen och som avses i 33 § 1 mom. regeringsformen, fordras riksdagens samtycke till dem.

Föreliggande regeringsproposition gäller godkännande av Amsterdamfördraget som ändrar Europeiska unionens grundfördrag. Anslutningen till Europeiska unionen har varit ett av de mest vittbärande och betydande besluten under Finlands hela självständighetstid. Eftersom Amsterdamfördraget ändrar de fördrag som utgör grunden för unionen på ett väsentligt sätt, hade regeringen på grund av ärendets vikt inbegärt riksdagens samtycke även om fördraget inte hade krävt detta på andra grunder.

Med stöd av vad som anförts ovan och i enlighet med 33 § regeringsformen föreslås

att Riksdagen godkänner de bestämmelser som kräver Riksdagens samtycke i det i Amsterdam den 2 oktober 1997 mellan Konungariket Belgien, Konungariket Danmark, Förbundsrepubliken Tyskland, Republiken Grekland, Konungariket Spanien, Republiken Frankrike, Irland, Republiken Italien, Storhertigdömet Luxemburg, Konungariket Nederländerna, Republiken Österrike, Republiken Portugal, Republiken Finland, Konungariket Sverige och Förenade konungariket Storbritannien och Nordirland ingångna fördraget om ändring av fördraget om Europeiska unionen, fördragen om upprättandet av Europeiska gemenskaperna och vissa akter som hör samman med dem;

att Riksdagen samtycker till att Finland avger en förklaring i enlighet med artikel K 7 (efter omnumrering artikel 35), punkt 2 och punkt 3 b, i det genom Amsterdamfördraget ändrade fördraget om Europeiska unionen, i vilken Finland meddelar att Finland godtar EG-domstolens behörighet att meddela förhandsavgörande så att samtliga nationella domstolar får begära förhandsavgöranden om giltigheten och tolkningen av bestämmelserna i avdelning VI i fördraget om Europeiska unionen.

Eftersom fördraget innehåller bestämmelser som hör till området för lagstiftningen föreläggs Riksdagen samtidigt följande lagförslag:

Lag

om godkännande av vissa bestämmelser i Amsterdamfördraget om ändring av fördraget om Europeiska unionen, fördragen om upprättandet av Europeiska gemenskaperna och vissa akter som hör samman med dem

I enlighet med riksdagens beslut, tillkommet på det sätt som 69 § 1 mom. riksdagsordningen bestämmer, föreskrivs:

1 §

Bestämmelserna i det i Amsterdam den 2 oktober 1997 mellan Konungariket Belgien, Konungariket Danmark, Förbundsrepubliken Tyskland, Republiken Grekland, Konungariket Spanien, Republiken Frankrike, Irland, Republiken Italien, Storhertigdömet Luxemburg, Konungariket Nederländerna, Republiken Österrike, Republiken Portugal, Republiken Finland, Konungariket Sverige och Förenade konungariket Storbritannien och Nordirland ingångna fördraget om ändring av fördraget om Europeiska unionen, fördragen om upprättandet av Europeiska gemenskaperna och vissa akter som hör samman med dem är, för så vitt de hör till området för lagstiftningen, i kraft så som därom har avtalats.

2 §

Domstolarna får hos Europeiska gemenskapernas domstol begära förhandsavgöranden om giltigheten och tolkningen av bestämmelserna i avdelning VI av fördraget om Europeiska unionen i enlighet med den förklaring som Finland avgivit med stöd av artikel K 7 (efter omnumrering artikel 35), punkt 2 och punkt 3 b, i nämnda fördrag.

3 §

Denna lag träder i kraft vid en tidpunkt som bestäms genom förordning.

Helsingfors den 30 januari 1998

Republikens President

MARTTI AHTISAARI

Utrikesminister *Tarja Halonen*

AMSTERDAMFÖRDRAGET

om ändring av fördraget om Europeiska unionen, fördragen om upprättandet av Europeiska gemenskaperna och vissa akter som hör samman med dem

HANS MAJESTÄT BELGARNAS KONUNG,

HENNES MAJESTÄT DROTTNINGEN AV DANMARK,

FÖRBUNDSREPUBLIKEN TYSKLANDS PRESIDENT,

HELLENSKA REPUBLIKENS PRESIDENT,

HANS MAJESTÄT KONUNGEN AV SPANIEN,

FRANSKA REPUBLIKENS PRESIDENT,

DEN KOMMISSION SOM ENLIGT ARTIKEL 14 I IRLANDS FÖRFATTNING HAR RÄTT ATT UTÖVA IRLANDS PRESIDENTS BEFOGENHETER OCH ATT UTFÖRA DENNES UPPGIFTER,

ITALIENSKA REPUBLIKENS PRESIDENT, HANS KUNGLIGA HÖGHET STORHERTIGEN AV LUXEMBURG,

HENNES MAJESTÄT DROTTNINGEN AV NEDERLÄNDERNA,

REPUBLIKEN ÖSTERRIKES PRESIDENT,

PORTUGISISKA REPUBLIKENS PRESIDENT,

REPUBLIKEN FINLANDS PRESIDENT,

HANS MAJESTÄT KONUNGEN AV SVERIGE,

HENNES MAJESTÄT DROTTNINGEN AV FÖRENADE KONUNGARIKET STORBRITANNIEN OCH NORDIRLAND,

HAR BESLUTAT att ändra Fördraget om Europeiska unionen, fördragen om upprättandet av Europeiska gemenskaperna och vissa akter som hör samman med dem och har för detta ändamål som sina befullmäktigade utsett:

HANS MAJESTÄT BELGARNAS KONUNG

Erik Derycke,
utrikesminister,

HENNES MAJESTÄT DROTTNINGEN AV DANMARK

Niels Helveg Petersen,
utrikesminister,

FÖRBUNDSREPUBLIKEN TYSKLANDS PRESIDENT

Dr. Klaus Kinkel,
förbundsutrikesminister
samt ställföreträdande förbundskansler,

HELLENSKA REPUBLIKENS PRESIDENT.

Theodoros Pangalos,
utrikesminister,

HANS MAJESTÄT KONUNGEN AV SPANIEN

Juan Abel Matutes,
utrikesminister,

FRANSKA REPUBLIKENS PRESIDENT

Hubert Védrine,
utrikesminister,

DEN KOMMISSION SOM ENLIGT ARTIKEL 14 I IRLANDS FÖRFATTNING HAR RÄTT ATT UTÖVA IRLANDS PRESIDENTS BEFOGENHETER OCH ATT UTFÖRA DENNES UPPGIFTER,

Raphael P. Burke,
utrikesminister,

ITALIENSKA REPUBLIKENS PRESIDENT

Lamberto Dini,
utrikesminister,

HANS KUNGLIGA HÖGHET STORHERTIGEN AV LUXEMBURG

Jacques F. Poos,
vice premiärminister,
utrikesminister samt minister för utrikeshandel och biståndsfrågor,

HENNES MAJESTÄT DROTTNINGEN AV NEDERLÄNDERNA

Hans Van Mierlo,
vice premiärminister
och utrikesminister,

REPUBLIKEN ÖSTERRIKES PRESIDENT

Wolfgang Schüssel,
förbundsutrikesminister
och vicekansler,

PORTUGISISKA REPUBLIKENS PRESIDENT

Jaime Gama,
utrikesminister,

REPUBLIKEN FINLANDS PRESIDENT

Tarja Halonen,
utrikesminister,

HANS MAJESTÄT KONUNGEN AV SVERIGE

Lena Hjelm-Wallén,
utrikesminister,

HENNES MAJESTÄT DROTTNINGEN AV FÖRENADE KONUNGARIKET STORBRITANNIEN OCH NORDIRLAND

Douglas Henderson,
biträdande utrikes-
och samväldesminister,

SOM, sedan de utväxlat sina fullmakter och funnit dem vara i god och behörig form,

HAR ENATS OM FÖLJANDE:

FÖRSTA DELEN

MATERIELLA ÄNDRINGAR

Artikel 1

Fördraget om Europeiska unionen skall ändras i enlighet med bestämmelserna i denna artikel.

1. Efter det tredje stycket i ingressen skall följande stycke införas:

''SOM BEKRÄFTAR den vikt som de fäster vid de grundläggande sociala rättigheterna såsom dessa fastställs i den europeiska sociala stadgan, som undertecknades i Turin den 18 oktober 1961, och i 1989 års gemenskapsstadga om arbetstagares grundläggande sociala rättigheter,''.

2. Det befintliga sjunde stycket i ingressen skall ersättas med följande:

''SOM ÄR BESLUTNA att med beaktande av principen om en hållbar utveckling och inom ramen för en förverkligad inre marknad, en ökad sammanhållning och ett förbättrat miljöskydd främja ekonomiska och sociala framsteg för sina folk samt att genomföra en politik som säkerställer att framsteg i fråga om ekonomisk integration åtföljs av motsvarande framsteg på andra områden.''.

3. De befintliga nionde och tionde styckena i ingressen skall ersättas med följande:

''SOM HAR FÖRESATT SIG att genomföra en gemensam utrikes- och säkerhetspolitik, vilken omfattar den gradvisa utformningen av en gemensam försvarspolitik som i enlighet med bestämmelserna i artikel J 7 skulle kunna leda till ett gemensamt försvar, och därmed stärka den europeiska identiteten och självständigheten i syfte att främja fred, säkerhet och framsteg i Europa och övriga delar av världen,

SOM HAR FÖRESATT SIG att underlätta fri rörlighet för personer, samtidigt som säkerheten och tryggheten för deras folk säkerställs, genom att upprätta ett område med frihet, säkerhet och rättvisa, i enlighet med bestämmelserna i detta fördrag,''.

4. I artikel A skall andra stycket ersättas med följande:

''Detta fördrag markerar en ny fas i processen för att skapa en allt fastare sammanslutning mellan de europeiska folken, där besluten skall fattas så öppet och så nära medborgarna som möjligt.''.

5. Artikel B skall ersättas med följande:

''Artikel B

Unionen skall ha som mål att

— främja ekonomiska och sociala framsteg och en hög sysselsättningsnivå och att uppnå en väl avvägd och hållbar utveckling, särskilt genom att skapa ett område utan inre gränser, genom att stärka den ekonomiska och sociala sammanhållningen och genom att upprätta en ekonomisk och monetär union som på sikt skall omfatta en gemensam valuta i överensstämmelse med bestämmelserna i detta fördrag,

— hävda sin identitet i internationella sammanhang, särskilt genom att genomföra en gemensam utrikes- och säkerhetspolitik, vilken omfattar den gradvisa utformningen av en gemensam försvarspolitik som i enlighet med bestämmelserna i artikel J 7 skulle kunna leda till ett gemensamt försvar, — stärka skyddet av medlemsstaternas medborgares rättigheter och intressen genom att införa ett unionsmedborgarskap,

— bevara och utveckla unionen som ett område med frihet, säkerhet och rättvisa, där den fria rörligheten för personer garanteras samtidigt som lämpliga åtgärder vidtas avseende kontroller vid yttre gränser, asyl, invandring och förebyggande och bekämpande av brottslighet,

— fullt ut upprätthålla gemenskapens regelverk och bygga ut det samt att därvid överväga i vilken utsträckning den politik och de samarbetsformer som införs genom detta fördrag kan behöva

revideras för att säkerställa effektiviteten hos gemenskapens mekanismer och institutioner.

Unionens mål skall uppnås i enlighet med bestämmelserna i detta fördrag och i överensstämmelse med de villkor och den tidsplan som fastställs i fördraget samt med beaktande av subsidiaritetsprincipen, såsom denna definieras i artikel 3b i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen.''.

6. I artikel C skall andra stycket ersättas med följande:

''Unionen skall särskilt säkerställa att den genomgående handlar samstämmigt i relationerna med omvärlden inom ramen för sin utrikes- och säkerhetspolitik, ekonomiska politik och biståndspolitik. Rådet och kommissionen skall ansvara för sådan samstämmighet och samarbeta i detta syfte. De skall var och en inom ramen för sina befogenheter svara för att denna politik genomförs.''.

7. Artikel E skall ersättas med följande:

''Artikel E

Europaparlamentet, rådet, kommissionen, domstolen och revisionsrätten skall utöva sina befogenheter på de villkor och för de syften som har fastställts dels genom bestämmelserna i fördragen om upprättandet av Europeiska gemenskaperna och i senare fördrag och rättsakter om ändring eller komplettering av dessa fördrag och dels genom de övriga bestämmelserna i det här fördraget.''.

8. Artikel F skall ändras på följande sätt:

a) Punkt 1 skall ersättas med följande:

''1. Unionen bygger på principerna om frihet, demokrati och respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna samt på rättsstatsprincipen, vilka principer är gemensamma för medlemsstaterna.''.

b) Nuvarande punkt 3 skall betecknas punkt 4 och en ny punkt 3 skall införas med följande lydelse:

''3. Unionen skall respektera den nationella identiteten hos sina medlemsstater.''.

9. Följande artikel skall införas i slutet av avdelning I:

''Artikel F 1

1. Rådet, som skall sammanträda på statschefs- eller regeringschefsnivå, får på förslag från en tredjedel av medlemsstaterna eller från kommissionen och efter Europaparlamentets samtycke, samt efter att ha uppmanat den ifrågavarande medlemsstatens regering att framföra sina synpunkter, enhälligt slå fast att en medlemsstat allvarligt och ihållande åsidosätter principer som anges i artikel F.1.

2. När detta har fastslagits får rådet, som skall fatta beslut med kvalificerad majoritet, besluta om att tillfälligt upphäva vissa av de rättigheter som den ifrågavarande medlemsstaten har till följd av tillämpningen av detta fördrag, inbegripet rösträtten i rådet för företrädaren för den medlemsstatens regering. Rådet skall därvid beakta de möjliga följder som ett sådant tillfälligt upphävande kan få för fysiska och juridiska personers rättigheter och skyldigheter.

Den ifrågavarande medlemsstatens skyldigheter enligt detta fördrag skall under alla omständigheter fortsätta att vara bindande för den staten.

3. Rådet får senare med kvalificerad majoritet besluta om att ändra eller återkalla åtgärder som har vidtagits enligt punkt 2, när den situation som ledde till att åtgärderna infördes har förändrats.

4. Vid tillämpningen av denna artikel skall rådet fatta beslut utan att beakta rösten från företrädaren för den ifrågavarande medlemsstatens regering. Att personligen närvarande eller företrädda medlemmar avstår från att rösta hindrar inte att sådana beslut som avses i punkt 1 antas. En kvalificerad majoritet skall anses vara samma andel av de berörda rådsmedlemmarnas vägda röster som den som anges i artikel 148.2 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen.

Denna punkt skall också tillämpas om rösträtt i enlighet med punkt 2 tillfälligt inte får utövas.

5. Vid tillämpningen av denna artikel skall Europaparlamentet fatta beslut med två tredjedelar av de avgivna rösterna, vilka skall representera en majoritet av dess ledamöter.''.

10. Avdelning V skall ersättas med följande:

''Avdelning V

Bestämmelser om en gemensam utrikes- och säkerhetspolitik

Artikel J 1

1. Unionen skall fastställa och genomföra en gemensam utrikes- och säkerhetspolitik som omfattar alla områden inom utrikes- och säkerhetspolitiken och som skall ha som mål att

— skydda unionens gemensamma värden, grundläggande intressen, oavhängighet och integritet i överensstämmelse med grundsatserna i Förenta nationernas stadga,

— på alla sätt stärka unionens säkerhet,

— bevara freden och stärka den internationella säkerheten i enlighet med grundsatserna i Förenta nationernas stadga samt i enlighet med principerna i Helsingforsavtalets slutakt och målen i Parisstadgan, inbegripet de som gäller yttre gränser,

— främja det internationella samarbetet,

— utveckla och befästa demokratin och rättsstatsprincipen samt respekten för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna.

2. Medlemsstaterna skall aktivt och förbehållslöst stödja unionens utrikes- och säkerhetspolitik i en anda av lojalitet och ömsesidig solidaritet.

Medlemsstaterna skall arbeta tillsammans för att förstärka och utveckla sin ömsesidiga politiska solidaritet. De skall avstå från varje handling som strider mot unionens intressen eller kan minska dess effektivitet som en sammanhållande kraft i de internationella relationerna.

Rådet skall säkerställa att dessa principer följs.

Artikel J 2

Unionen skall sträva efter att förverkliga de mål som anges i artikel J 1 genom att

— bestämma principerna och de allmänna riktlinjerna för den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken, — besluta om gemensamma strategier,

— besluta om gemensamma åtgärder,

— anta gemensamma ståndpunkter,

— stärka det systematiska samarbetet mellan medlemsstaterna om deras politik.

Artikel J 3

1. Europeiska rådet skall bestämma principerna och de allmänna riktlinjerna för den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken, inklusive för frågor som har försvarsmässiga konsekvenser.

2. Europeiska rådet skall besluta om gemensamma strategier som skall genomföras av unionen på områden där medlemsstaterna har viktiga gemensamma intressen.

I de gemensamma strategierna skall anges dessas mål och varaktighet samt de medel som unionen och medlemsstaterna skall ställa till förfogande.

3. Rådet skall fatta de beslut som behövs för att fastställa och genomföra den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken på grundval av de allmänna riktlinjer som Europeiska rådet har antagit.

Rådet skall rekommendera Europeiska rådet gemensamma strategier och genomföra dessa, särskilt genom att besluta om gemensamma åtgärder och anta gemensamma stånd-

punkter. Rådet skall säkerställa enhetlighet, konsekvens och effektivitet i unionens handlande.

Artikel J 4

1. Rådet skall besluta om gemensamma åtgärder. De gemensamma åtgärderna skall avse specifika situationer där operativa insatser från unionens sida anses nödvändiga. De skall ange mål, omfattning, de medel som skall ställas till unionens förfogande, vid behov varaktighet, samt på vilka villkor de skall genomföras.

2. Om förhållandena ändras på ett sätt som är av väsentlig betydelse för en fråga som är föremål för en gemensam åtgärd, skall rådet se över principerna och målen för åtgärden och fatta de nödvändiga besluten. Så länge rådet inte har fattat beslut skall den gemensamma åtgärden bestå.

3. Gemensamma åtgärder skall vara förpliktande för medlemsstaterna vid deras ställningstaganden och handlande.

4. Rådet får anmoda kommissionen att förelägga rådet lämpliga förslag i frågor som rör den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken för att säkerställa genomförandet av en gemensam åtgärd.

5. Information skall lämnas om varje nationellt ställningstagande eller nationell åtgärd som planeras inom ramen för en gemensam åtgärd; informationen skall lämnas i så god tid att föregående samråd kan ske inom rådet om det behövs. Skyldigheten att lämna förhandsinformation skall inte gälla åtgärder som endast innebär att beslut av rådet förs över till nationell nivå.

6. Om förändringar i situationen gör det absolut nödvändigt och i brist på beslut av rådet får medlemsstaterna — med beaktande av de allmänna målen för den gemensamma åtgärden — vidta de brådskande åtgärder som behövs. De berörda medlemsstaterna skall genast underrätta rådet om sådana åtgärder.

7. Om genomförandet av en gemensam åtgärd medför allvarliga svårigheter för en medlemsstat, skall denna lägga fram saken för rådet som skall överväga frågan och söka lämpliga lösningar. Sådana lösningar får inte strida mot målen för den gemensamma åtgärden eller minska dennas effektivitet.

Artikel J 5

Rådet skall anta gemensamma ståndpunkter. Dessa skall ange unionens inställning till en särskild fråga av geografisk eller tematisk karaktär. Medlemsstaterna skall se till att deras nationella politik överensstämmer med de gemensamma ståndpunkterna.

Artikel J 6

Medlemsstaterna skall informera och samråda med varandra inom rådet om alla utrikes- och säkerhetspolitiska frågor av allmänt intresse för att säkerställa att unionens inflytande utövas så effektivt som möjligt genom ett konvergent uppträdande.

Artikel J 7

1. Den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken skall omfatta alla frågor som gäller unionens säkerhet, inklusive den gradvisa utformningen i enlighet med andra stycket av en gemensam försvarspolitik som skulle kunna leda till ett gemensamt försvar, om Europeiska rådet beslutar det. Europeiska rådet skall i så fall rekommendera medlemsstaterna att anta ett sådant beslut i enlighet med deras konstitutionella bestämmelser.

Västeuropeiska unionen (VEU) är en integrerad del av unionens utveckling som ger unionen tillgång till operativ kapacitet, särskilt såvitt avser punkt 2. Den stöder unionen när det gäller att i enlighet med denna artikel utforma de aspekter på den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken som har försvarsmässiga konsekvenser. Unionen skall i enlighet med detta främja närmare institutionella förbindelser med VEU inför möjligheten av VEU:s införlivande med unionen, om Europeiska rådet beslutar det. Europeiska rådet skall i så fall rekommendera medlemsstaterna att anta ett sådant beslut i enlighet med deras konstitutionella bestämmelser.

Unionens politik enligt denna artikel skall inte påverka den särskilda karaktären hos vissa medlemsstaters säkerhets- och försvarspolitik och den skall respektera de förplik-

telser som vissa medlemsstater, som anser att deras gemensamma försvar förverkligas genom Atlantpaktsorganisationen (NATO), har enligt Nordatlantiska fördraget och vara förenlig med den gemensamma säkerhets- och försvarspolitik som har upprättats inom den ramen.

Den gradvisa utformningen av en gemensam försvarspolitik skall, på det sätt som medlemsstaterna anser lämpligt, stödjas av samarbete mellan dem på krigsmaterielområdet.

2. De frågor som avses i denna artikel skall omfatta humanitära insatser och räddningsinsatser, fredsbevarande insatser och insatser med stridskrafter vid krishantering inklusive fredsskapande åtgärder.

3. Unionen kommer att anlita VEU för att utarbeta och genomföra de av unionens beslut och åtgärder som har försvarsmässiga konsekvenser.

Europeiska rådets behörighet att lägga fast riktlinjer i enlighet med artikel J 3 skall också gälla såvitt avser VEU i de frågor där unionen anlitar VEU.

När unionen anlitar VEU för att utarbeta och genomföra unionens beslut om de insatser som avses i punkt 2, skall unionens alla medlemsstater ha rätt att delta fullt ut i de ifrågavarande insatserna. Rådet skall i samförstånd med VEU:s institutioner besluta om de praktiska arrangemang som är nödvändiga för att göra det möjligt för alla medlemsstater som medverkar i dessa insatser att fullt ut och på lika villkor delta i planering och beslutsfattande inom VEU.

Sådana beslut som har försvarsmässiga konsekvenser och som behandlas i denna punkt skall fattas utan att det påverkar den politik och de förpliktelser som avses i punkt 1 tredje stycket.

4. Bestämmelserna i denna artikel skall inte hindra utvecklingen av ett närmare samarbete mellan två eller flera medlemsstater på bilateral nivå inom ramen för VEU och Atlantpakten, förutsatt att ett sådant samarbete inte strider mot eller hindrar det samarbete som föreskrivs i denna avdelning. 5. För att främja målen i denna artikel kommer bestämmelserna i denna artikel att ses över i enlighet med artikel N.

Artikel J 8

1. Ordförandelandet skall företräda unionen i frågor som omfattas av den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken.

2. Ordförandelandet skall ansvara för att beslut som fattas enligt denna avdelning genomförs; i den egenskapen skall det därför i princip uttrycka unionens ståndpunkt inom internationella organisationer och vid internationella konferenser.

3. Ordförandelandet skall biträdas av rådets generalsekreterare, som skall fungera som hög representant när det gäller den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken.

4. Kommissionen skall fullt ut medverka i de uppgifter som avses i punkterna 1 och 2. Ordförandelandet skall när det gäller dessa uppgifter vid behov biträdas av den medlemsstat som står närmast i tur att utöva ordförandeskapet.

5. Rådet får när det anser det nödvändigt utse en särskild representant som skall ha mandat för särskilda politiska frågor.

Artikel J 9

1. Medlemsstaterna skall samordna sitt uppträdande inom internationella organisationer och vid internationella konferenser. De skall där hävda de gemensamma ståndpunkterna.

Inom internationella organisationer och vid internationella konferenser där inte samtliga medlemsstater deltar skall de deltagande medlemsstaterna hävda de gemensamma ståndpunkterna.

2. Utan att det påverkar tillämpningen av punkt 1 och artikel J 4.3 skall de medlemsstater som är företrädda inom internationella organisationer och vid internationella konferenser där inte samtliga medlemsstater deltar hålla de senare informerade om alla frågor som är av gemensamt intresse.

Medlemsstater som också är medlemmar av

Förenta nationernas säkerhetsråd skall samråda med varandra och hålla övriga medlemsstater fullt informerade. Medlemsstater som är permanenta medlemmar av säkerhetsrådet skall då de fullgör sina uppgifter se till att unionens ståndpunkter och intressen tillvaratas, dock utan att detta skall påverka deras ansvar enligt bestämmelserna i Förenta nationernas stadga.

Artikel J 10

Medlemsstaternas diplomatiska och konsulära myndigheter och kommissionens delegationer i tredje land och vid internationella konferenser samt deras representationer vid internationella organisationer skall samarbeta för att säkerställa att av rådet beslutade gemensamma ståndpunkter och gemensamma åtgärder följs och genomförs. De skall intensifiera samarbetet genom att utbyta information, göra gemensamma bedömningar och bidra till att genomföra de bestämmelser som avses i artikel 8c i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen.

Artikel J 11

Ordförandelandet skall höra Europaparlamentet om de viktigaste aspekterna och de grundläggande valmöjligheterna när det gäller den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken och se till att vederbörlig hänsyn tas till Europaparlamentets synpunkter. Ordförandeskapet och kommissionen skall regelbundet hålla Europaparlamentet informerat om utvecklingen av unionens utrikes- och säkerhetspolitik.

Europaparlamentet får ställa frågor eller avge rekommendationer till rådet. En gång om året skall Europaparlamentet hålla en debatt om de framsteg som har gjorts för att genomföra den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken.

Artikel J 12

1. Varje medlemsstat eller kommissionen får hänskjuta frågor om den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken till rådet och lägga fram förslag för rådet.

2. I sådana fall som kräver ett snabbt beslut skall ordförandelandet på eget initiativ eller på begäran av kommissionen eller en medlemsstat kalla till ett extra rådssammanträde inom fyrtioåtta timmar eller, i en nödsituation, inom kortare tid.

Artikel J 13

1. Beslut enligt denna avdelning fattas enhälligt av rådet. Att personligen närvarande eller företrädda medlemmar avstår från att rösta hindrar inte att sådana beslut fattas.

En rådsmedlem som avstår från att rösta får motivera sitt avstående genom att avge en formell förklaring enligt detta stycke. Om så sker skall rådsmedlemmen inte vara skyldig att tillämpa beslutet men skall godta att beslutet är förpliktande för unionen. Den berörda medlemsstaten skall i en anda av ömsesidig solidaritet avhålla sig från varje handling som skulle kunna strida mot eller hindra en unionshandling på grundval av det beslutet, och de andra medlemsstaterna skall respektera dess ståndpunkt. Om de rådsmedlemmar som på detta sätt motiverar sitt avstående företräder mer än en tredjedel av rösterna, vägda i enlighet med artikel 148.2 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, skall beslutet inte fattas.

2. Rådet skall med avvikelse från bestämmelserna i punkt 1 med kvalificerad majoritet

— besluta om gemensamma åtgärder, anta gemensamma ståndpunkter eller fatta andra beslut på grundval av en gemensam strategi,

— besluta om genomförande av en gemensam åtgärd eller en gemensam ståndpunkt.

Om en rådsmedlem förklarar att denne av viktiga och uttalade skäl som rör nationell politik avser att motsätta sig antagandet av ett beslut som skall fattas med kvalificerad majoritet, skall omröstning inte ske. Rådet får med kvalificerad majoritet begära att frågan skall hänskjutas till Europeiska rådet för enhälligt beslut. Rådsmedlemmarnas röster skall vägas i enlighet med artikel 148.2 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen. Rådets beslut skall fattas med minst 62 röster från minst 10 medlemmar.

Denna punkt skall inte tillämpas på beslut som har militära eller försvarsmässiga konsekvenser.

3. I procedurfrågor skall rådet fatta beslut med en majoritet av sina medlemmar.

Artikel J 14

När det är nödvändigt att ingå ett avtal med en eller flera stater eller internationella organisationer för att genomföra denna avdelning får rådet genom enhälligt beslut bemyndiga ordförandelandet, som om det är lämpligt skall biträdas av kommissionen, att inleda förhandlingar i detta syfte. Sådana avtal skall ingås av rådet genom enhälligt beslut efter rekommendation av ordförandelandet. Ett avtal skall inte vara bindande för en medlemsstat vars företrädare i rådet förklarar att medlemsstaten måste uppfylla vissa krav som följer av dess egna konstitutionella förfaranden; de övriga rådsmedlemmarna kan enas om att avtalet skall gälla provisoriskt för dem.

Bestämmelserna i denna artikel skall också gälla frågor som omfattas av avdelning VI.

Artikel J 15

Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 151 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen skall en politisk kommitté övervaka den internationella situationen på de områden som omfattas av den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken och bidra till att utforma politiken genom att avge yttranden till rådet på begäran av detta eller på eget initiativ. Kommittén skall också övervaka genomförandet av den beslutade politiken, dock utan att detta påverkar ordförandelandets eller kommissionens befogenheter.

Artikel J 16

Rådets generalsekreterare, som är den höge representanten för den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken, skall biträda rådet i frågor som rör den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken, särskilt genom att medverka vid utformning, förberedelse och genomförande av beslut i politiska frågor samt att, när det är lämpligt, på rådets vägnar och på ordförandelandets begäran föra en politisk dialog med tredje part.

Artikel J 17

Kommissionen skall fullt ut delta i arbetet inom den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken.

Artikel J 18

1. Artiklarna 137, 138, 139—142, 146, 147, 150—153, 157—163, 191a och 217 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen skall tillämpas på bestämmelserna om de områden som avses i denna avdelning.

2. Institutionernas förvaltningsutgifter till följd av bestämmelserna om de områden som avses i denna avdelning skall belasta Europeiska gemenskapernas budget.

3. Driftsutgifterna för att genomföra de nämnda bestämmelserna skall också belasta Europeiska gemenskapernas budget, bortsett från driftsutgifter i samband med operationer som har militära eller försvarsmässiga konsekvenser och i fall då rådet enhälligt beslutar något annat.

Om utgifterna inte skall belasta Europeiska gemenskapernas budget skall de belasta medlemsstaterna i enlighet med den på bruttonationalinkomsten grundade fördelningsnyckeln, om inte rådet enhälligt beslutar något annat. De medlemsstater, vilkas företrädare i rådet har avgett en formell förklaring enligt artikel J 13.1 andra stycket är inte skyldiga att bidra till finansieringen av utgifter i samband med operationer som har militära eller försvarsmässiga konsekvenser.

4. Det budgetförfarande som fastställs i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen skall tillämpas på de utgifter som belastar Europeiska gemenskapernas budget.''.

11. Avdelning VI skall ersättas med följande:

''Avdelning VI

Bestämmelser om polissamarbete och straffrättsligt samarbete

Artikel K 1

Utan att det påverkar Europeiska gemenskapens befogenheter skall unionens mål vara att ge medborgarna en hög säkerhetsnivå inom ett område med frihet, säkerhet och rättvisa genom att bland medlemsstaterna utforma gemensamma insatser på områdena polissamarbete och straffrättsligt samarbete samt genom att förebygga och bekämpa rasism och främlingsfientlighet.

Detta mål skall uppnås genom förebyggande och bekämpande av brottslighet, vare sig denna är organiserad eller ej, särskilt terrorism, människohandel och brott mot barn, olaglig narkotikahandel och olaglig vapenhandel, korruption och bedrägeri, genom

— närmare samarbete mellan polismyndigheter, tullmyndigheter och andra behöriga myndigheter i medlemsstaterna, både direkt och genom Europeiska polisbyrån (Europol), i enlighet med bestämmelserna i artiklarna K 2 och K 4, — närmare samarbete mellan rättsliga myndigheter och andra behöriga myndigheter i medlemsstaterna i enlighet med bestämmelserna i artiklarna K 3 a—K 3 d och K 4,

— tillnärmning, när det är nödvändigt, av straffrättsliga regler i medlemsstaterna i enlighet med bestämmelserna i artikel K 3 e.

Artikel K 2

1. De gemensamma insatserna på polissamarbetets område skall omfatta

a) operativt samarbete mellan de behöriga myndigheterna, inbegripet polisen, tullen och andra specialiserade brottsbekämpande organ i medlemsstaterna för att förebygga, upptäcka och utreda brott,

b) insamling, lagring, bearbetning, analys och utbyte av relevant information, inbegripet information som brottsbekämpande organ innehar, i synnerhet genom Europol, om rapporter om tvivelaktiga ekonomiska transaktioner, under iakttagande av tillämpliga bestämmelser om skydd av personuppgifter,

c) samarbete och gemensamma initiativ när det gäller utbildning, utbyte av sambandsmän, utstationering, användning av utrustning och kriminalteknisk forskning,

d) gemensam utvärdering av särskild utredningsteknik i samband med upptäckt av grova former av organiserad brottslighet.

2. Rådet skall främja samarbete genom Europol och skall särskilt, inom fem år från dagen för Amsterdamfördragets ikraftträdande,

a) göra det möjligt för Europol att underlätta och stödja förberedelse av samt att främja samordning och utförande av särskilda utredningsinsatser från medlemsstaternas behöriga myndigheters sida, inklusive operativa insatser av gemensamma grupper som omfattar företrädare för Europol i en stödjande funktion,

b) besluta om åtgärder som tillåter Europol att anmoda medlemsstaternas behöriga myndigheter att genomföra och samordna sina utredningar i särskilda fall och att utveckla specialiserad sakkunskap som kan ställas till medlemsstaternas förfogande för att biträda dem vid utredning av fall av organiserad brottslighet,

c) främja sambandssystem mellan tjänstemän som handlägger förundersökning respektive åtal och som är särskilt inriktade på att bekämpa organiserad brottslighet i nära samarbete med Europol,

d) upprätta ett nätverk för forskning, dokumentation och statistik om gränsöverskridande brottslighet.

Artikel K 3

De gemensamma insatserna rörande straffrättsligt samarbete skall omfatta

a) underlättande och påskyndande av samarbete mellan behöriga ministerier och rättsliga eller likvärdiga myndigheter i medlemsstaterna när det gäller rättsliga förfaranden och verkställighet av beslut,

b) underlättande av utlämning mellan medlemsstaterna,

c) säkerställande av förenlighet mellan tillämpliga regler i medlemsstaterna, när detta är nödvändigt för att förbättra samarbetet,

d) förebyggande av behörighetskonflikter mellan medlemsstaterna,

e) gradvisa beslut om åtgärder som fastställer minimiregler avseende brottsrekvisit och påföljder på områdena organiserad brottslighet, terrorism och olaglig narkotikahandel.

Artikel K 4

Rådet skall bestämma de villkor och begränsningar enligt vilka de behöriga myndigheter som avses i artiklarna K 2 och K 3 får verka på en annan medlemsstats territorium i samverkan och samförstånd med den statens myndigheter.

Artikel K 5

Denna avdelning skall inte påverka medlemsstaternas ansvar för att upprätthålla lag och ordning och skydda den inre säkerheten.

Artikel K 6

1. På de områden som avses i denna avdelning skall medlemsstaterna informera och samråda med varandra inom rådet i syfte att samordna sitt handlande. För detta ändamål skall de upprätta ett samarbete mellan de behöriga enheterna i sina förvaltningar.

2. Rådet skall på lämpligt sätt och enligt den ordning som anges i denna avdelning vidta åtgärder och främja samarbete som bidrar till att unionens mål uppnås. För detta ändamål får rådet genom enhälligt beslut på initiativ av en medlemsstat eller kommissionen

a) anta gemensamma ståndpunkter som anger unionens inställning i en viss fråga,

b) fatta rambeslut om tillnärmning av medlemsstaternas lagar och andra författningar. Rambesluten skall vara bindande för medlemsstaterna när det gäller de resultat som skall uppnås men skall överlåta åt de nationella myndigheterna att bestämma form och tillvägagångssätt; de skall inte ha direkt effekt,

c) fatta beslut för alla andra ändamål som stämmer överens med målen i denna avdelning, dock med uteslutande av tillnärmning av medlemsstaternas lagar och andra författningar. Dessa beslut skall vara bindande och skall inte ha direkt effekt; rådet skall med kvalificerad majoritet besluta om de åtgärder som är nödvändiga för att genomföra dessa beslut på unionsnivå,

d) upprätta konventioner som rådet skall rekommendera medlemsstaterna att anta i enlighet med deras konstitutionella bestämmelser. Medlemsstaterna skall påbörja tillämpliga förfaranden inom den tid som rådet fastställer.

Om inte annat anges i konventionerna skall dessa, så snart de har antagits av åtminstone hälften av medlemsstaterna, träda i kraft för dessa medlemsstater. Åtgärder för att genomföra konventionerna skall beslutas inom rådet med en majoritet av två tredjedelar av de fördragsslutande parterna.

3. När rådet skall besluta med kvalificerad majoritet skall medlemmarnas röster vägas enligt artikel 148.2 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, varvid åtminstone 62 röster från minst 10 medlemmar skall krävas för beslut.

4. I procedurfrågor skall rådet besluta med en majoritet av sina medlemmar.

Artikel K 7

1. Europeiska gemenskapernas domstol skall vara behörig att i enlighet med de villkor som anges i denna artikel meddela förhandsavgöranden om giltighet och tolkning av

rambeslut och beslut, om tolkning av konventioner som upprättas enligt denna avdelning och om giltighet och tolkning av åtgärderna för att genomföra dessa.

2. En medlemsstat skall ha möjlighet att genom en förklaring som avges vid tidpunkten för Amsterdamfördragets undertecknande eller när som helst därefter godta domstolens behörighet att meddela förhandsavgöranden enligt punkt 1.

3. En medlemsstat som avger en förklaring enligt punkt 2 skall ange antingen

a) att en domstol i den medlemsstaten, mot vars avgöranden det inte finns något rättsmedel enligt nationell lagstiftning, får begära att Europeiska gemenskapernas domstol meddelar ett förhandsavgörande om en fråga som uppkommer i ett mål som är anhängigt vid den förstnämnda domstolen om giltighet eller tolkning av en rättsakt som avses i punkt 1, om den förstnämnda domstolen anser att ett beslut i frågan är nödvändigt för att döma i saken, eller

b) att en domstol i den staten får begära att Europeiska gemenskapernas domstol meddelar ett förhandsavgörande i en fråga som uppkommer i ett mål som är anhängigt vid den förstnämnda domstolen om giltighet eller tolkning av en rättsakt som avses i punkt 1, om den förstnämnda domstolen anser att ett beslut i frågan är nödvändigt för att döma i saken.

4. Varje medlemsstat skall, vare sig den har avgivit en förklaring enligt punkt 2 eller inte, ha rätt att till domstolen inkomma med inlagor eller skriftliga synpunkter i mål som uppkommer enligt punkt 1.

5. Domstolen skall inte vara behörig att pröva giltigheten eller proportionaliteten av insatser som polis eller andra brottsbekämpande organ gör i en medlemsstat eller av medlemsstaternas utövning av sitt ansvar för att upprätthålla lag och ordning och skydda den inre säkerheten.

6. Domstolen skall vara behörig att granska lagenligheten av rambeslut och andra beslut när en medlemsstat eller kommissionen väcker talan rörande bristande behörighet, åsidosättande av väsentliga formföreskrifter, åsidosättande av detta fördrag eller av någon rättsregel som gäller dess tillämpning eller rörande maktmissbruk. Talan som avses i denna punkt skall väckas inom två månader från den dag då åtgärden offentliggjordes.

7. Domstolen skall vara behörig att avgöra alla tvister mellan medlemsstaterna om tolkning eller tillämpning av rättsakter som har antagits enligt artikel K 6.2, om rådet inte kan avgöra tvisten inom sex månader efter det att den hänsköts till rådet av en av dess medlemmar. Domstolen skall även vara behörig att döma i tvister mellan medlemsstaterna och kommissionen om tolkning eller tillämpning av konventioner som har upprättats enligt artikel K 6.2 d.

Artikel K 8

1. En samordningskommitté som består av högre tjänstemän skall inrättas. Utöver sin samordningsfunktion skall kommittén ha till uppgift att

— avge yttranden till rådet, antingen på rådets begäran eller på eget initiativ,

— utan att det påverkar tillämpningen av artikel 151 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, bidra till att förbereda rådets överläggningar inom de områden som avses i artikel K 1.

2. Kommissionen skall fullt ut delta i arbetet inom de områden som avses i denna avdelning.

Artikel K 9

Medlemsstaterna skall inom internationella organisationer och vid internationella konferenser företräda de gemensamma ståndpunkter som har antagits enligt bestämmelserna i denna avdelning.

Artiklarna J 8 och J 9 skall i förekommande fall tillämpas på frågor som omfattas av denna avdelning.

Artikel K 10

Sådana avtal som avses i artikel J 14 får omfatta frågor som omfattas av denna avdelning.

Artikel K 11

1. Rådet skall höra Europaparlamentet innan det beslutar om en sådan åtgärd som avses i artikel K 6.2 b, K 6.2 c och K 6.2 d. Europaparlamentet skall avge sitt yttrande inom en tidsfrist som rådet får bestämma och som inte får vara kortare än tre månader. Om inget yttrande har avgivits inom denna tid får rådet fatta beslut.

2. Ordförandelandet och kommissionen skall regelbundet underrätta Europaparlamentet om överläggningar på de områden som omfattas av denna avdelning.

3. Europaparlamentet får ställa frågor eller avge rekommendationer till rådet. Europaparlamentet skall varje år hålla en debatt om de framsteg som har gjorts inom de områden som avses i denna avdelning.

Artikel K 12

1. Medlemsstater som har för avsikt att upprätta ett närmare samarbete sinsemellan kan, i enlighet med artiklarna K 15 och K 16, bemyndigas att använda de institutioner, förfaranden och mekanismer som föreskrivs i fördragen, förutsatt att det föreslagna samarbetet

a) respekterar Europeiska gemenskapens befogenheter och de mål som uppställs i denna avdelning,

b) syftar till att göra det möjligt för unionen att snabbare utvecklas till ett område med frihet, säkerhet och rättvisa.

2. Sådana bemyndiganden som avses i punkt 1 skall meddelas av rådet, som skall besluta med kvalificerad majoritet på begäran av berörda medlemsstater och efter att ha uppmanat kommissionen att yttra sig; denna begäran skall också överlämnas till Europaparlamentet.

Om en rådsmedlem förklarar att denne av viktiga och uttalade skäl som rör nationell politik avser att motsätta sig att ett bemyndigande meddelas med kvalificerad majoritet, skall omröstning inte äga rum. Rådet får med kvalificerad majoritet begära att frågan skall hänskjutas till Europeiska rådet för enhälligt beslut.

Rådsmedlemmarnas röster skall vägas i enlighet med artikel 148.2 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen. Rådets beslut skall fattas med minst 62 röster från minst 10 medlemsstater.

3. Varje medlemsstat som önskar delta i samarbete enligt denna artikel skall anmäla sin avsikt till rådet och till kommissionen, som inom tre månader efter att ha mottagit anmälan skall avge ett yttrande till rådet, eventuellt åtföljt av en rekommendation om sådana särskilda arrangemang som den anser nödvändiga för att den medlemsstaten skall kunna delta i det ifrågavarande samarbetet. Rådet skall inom fyra månader efter denna anmälan besluta i anledning av begäran och om sådana särskilda arrangemang som det anser nödvändiga. Beslutet skall anses fattat, om inte rådet med kvalificerad majoritet beslutar att skjuta upp beslutet; i så fall skall rådet motivera sitt beslut och bestämma en tidsfrist för ny behandling av ärendet. Vid tillämpning av denna punkt skall rådet besluta enligt de villkor som anges i artikel K 16.

4. Bestämmelserna i artiklarna K 1—K 13 skall tillämpas på det närmare samarbete som avses i denna artikel, utom när annat föreskrivs i denna artikel och i artiklarna K 15 och K 16. De bestämmelser i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen som rör Europeiska gemenskapernas domstols behörighet och utövningen av denna behörighet skall tillämpas på punkterna 1, 2 och 3.

5. Denna artikel skall inte påverka tillämpningen av bestämmelserna i protokollet om införlivande av Schengenregelverket inom Europeiska unionens ramar.

Artikel K 13

1. Artiklarna 137, 138, 138e, 139—142, 146, 147, 148.3, 150—153, 157—163, 191a och 217 i Fördraget om upprättandet av

Europeiska gemenskapen skall tillämpas på bestämmelserna om de områden som avses i denna avdelning.

2. Institutionernas förvaltningsutgifter till följd av bestämmelserna om de områden som avses i denna avdelning skall belasta Europeiska gemenskapernas budget.

3. Driftsutgifterna för att genomföra de nämnda bestämmelserna skall också belasta Europeiska gemenskapernas budget, om inte rådet enhälligt beslutar något annat. Om utgifterna inte skall belasta Europeiska gemenskapernas budget skall de belasta medlemsstaterna i enlighet med den på bruttonationalinkomsten grundade fördelningsnyckeln, om inte rådet enhälligt beslutar något annat.

4. Det budgetförfarande som fastställs i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen skall tillämpas på de utgifter som belastar Europeiska gemenskapernas budget.

Artikel K 14

På initiativ av kommissionen eller en medlemsstat och efter att ha hört Europaparlamentet får rådet enhälligt besluta att åtgärder inom de områden som avses i artikel K 1 skall omfattas av avdelning IIIa i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen och samtidigt fastställa vilka omröstningsregler som skall gälla. Rådet skall rekommendera medlemsstaterna att anta ett sådant beslut i enlighet med deras konstitutionella bestämmelser.''.

12. Följande nya avdelning skall införas:

''Avdelning VIa

Bestämmelser om ett närmare samarbete

Artikel K 15

1. De medlemsstater som avser att upprätta ett närmare samarbete sinsemellan får använda sig av de institutioner, förfaranden och mekanismer som föreskrivs i det här fördraget och Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, förutsatt att samarbetet

a) syftar till att främja unionens mål och till att skydda och tjäna dess intressen,

b) respekterar de nämnda fördragens principer och unionens gemensamma institutionella ram,

c) endast används som en sista utväg, när de nämnda fördragens mål inte kan uppnås genom tillämpning av de relevanta förfaranden som föreskrivs där,

d) berör åtminstone en majoritet av medlemsstaterna,

e) inte påverkar gemenskapens regelverk och de åtgärder som har beslutats enligt övriga bestämmelser i de nämnda fördragen,

f) inte påverkar befogenheter, rättigheter, skyldigheter och intressen för de medlemsstater som inte deltar,

g) är öppet för alla medlemsstater och tillåter dem att bli parter i samarbetet när som helst, under förutsättning att de iakttar grundbeslutet och de beslut som fattas inom den ramen,

h) sker under iakttagande av de särskilda tilläggskriterierna i artikel 5a i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen och artikel K 12 i detta fördrag, beroende på vilket område som berörs, samt att rådet ger sitt bemyndigande till det i enlighet med de förfaranden som fastställs där.

2. Medlemsstaterna skall, i den mån de berörs, tillämpa de rättsakter och beslut som antas för att genomföra det samarbete som de deltar i. De medlemsstater som inte deltar i detta samarbete skall inte hindra de deltagande medlemsstaterna från att genomföra det.

Artikel K 16

1. Vid antagande av de rättsakter och beslut som är nödvändiga för att genomföra det samarbete som avses i artikel K 15, skall de relevanta institutionella bestämmelserna i detta fördrag och Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen tillämpas. Alla

rådsmedlemmar skall kunna delta i överläggningarna, dock får endast de som företräder deltagande medlemsstater delta i beslutsfattandet. Kvalificerad majoritet skall anses vara samma andel av de berörda rådsmedlemmarnas vägda röster, som den som anges i artikel 148.2 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen. Enhällighet kräver endast de berörda rådsmedlemmarnas röster.

2. Andra utgifter för samarbetets genomförande än de förvaltningskostnader som institutionerna åsamkas skall bäras av de deltagande medlemsstaterna, om inte rådet enhälligt beslutar något annat.

Artikel K 17

Rådet och kommissionen skall regelbundet underrätta Europaparlamentet om utvecklingen av det närmare samarbete som upprättas på grundval av denna avdelning.''.

13. Artikel L ersätts med följande:

''Artikel L

Bestämmelserna i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, Fördraget om upprättandet av Europeiska kol- och stålgemenskapen och Fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen om Europeiska gemenskapernas domstols behörighet och om utövandet av denna behörighet, skall endast tillämpas på följande bestämmelser i det här fördraget:

a) Bestämmelserna om ändring av Fördraget om upprättandet av Europeiska ekonomiska gemenskapen i syfte att upprätta Europeiska gemenskapen, Fördraget om upprättandet av Europeiska kol- och stålgemenskapen och Fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen.

b) Bestämmelserna i avdelning VI enligt de villkor som föreskrivs i artikel K 7.

c) Bestämmelserna i avdelning VIa enligt de villkor som föreskrivs i artikel 5a i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen och artikel K 12 i det här fördraget.

d) Artikel F.2 i fråga om institutionernas verksamhet i den mån som domstolen har behörighet enligt fördragen om upprättandet av Europeiska gemenskaperna och enligt det här fördraget.

e) Artiklarna L—S.''.

14. I artikel N skall punkt 2 utgå och punkt 1 upphöra att vara numrerad.

15. I artikel O skall första stycket ersättas med följande:

''Varje europeisk stat som respekterar de principer som anges i artikel F.1 får ansöka om att bli medlem av unionen. Ansökan skall ställas till rådet, som skall besluta enhälligt efter att ha hört kommissionen och efter samtycke av Europaparlamentet, som skall fatta sitt beslut med absolut majoritet av sina ledamöter.''.

16. I artikel S skall följande nya stycke läggas till:

''Till följd av 1994 års anslutningsfördrag är även de finska och svenska texterna giltiga.''.

Artikel 2

Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen skall ändras i enlighet med bestämmelserna i denna artikel.

1. Följande nya stycke skall läggas till efter det åttonde stycket i ingressen:

''SOM ÄR FAST BESLUTNA att främja utvecklingen av högsta möjliga kunskapsnivå för sina folk genom en bred tillgång till utbildning och kontinuerlig fortbildning,''.

2. Artikel 2 skall ersättas med följande:

''Artikel 2

Gemenskapen skall ha till uppgift att genom att upprätta en gemensam marknad och en ekonomisk och monetär union och genom att fullfölja den gemensamma politik eller verksamhet som avses i artiklarna 3 och 3a främja en harmonisk, väl avvägd och

hållbar utveckling av näringslivet inom gemenskapen som helhet, en hög nivå i fråga om sysselsättning och socialt skydd, jämställdhet mellan kvinnor och män, en hållbar och icke-inflatorisk tillväxt, en hög grad av konkurrenskraft och ekonomisk konvergens, en hög nivå i fråga om miljöskydd och förbättring av miljöns kvalitet, en höjning av levnadsstandarden och livskvaliteten samt ekonomisk och social sammanhållning och solidaritet mellan medlemsstaterna.''.

3. Artikel 3 skall ändras på följande sätt:

a) den nuvarande texten skall numreras och betecknas punkt 1,

b) i den nya punkten 1 skall punkt d ersättas med följande:

''d) åtgärder som avser personers inresa och rörlighet enligt avdelning IIIa;'',

c) i den nya punkten 1 skall följande nya punkt i införas efter punkt h:

''i) främjande av samordningen av medlemsstaternas sysselsättningspolitik i syfte att göra denna mer effektiv genom att utveckla en samordnad sysselsättningsstrategi,'',

d) i den nya punkten 1 skall nuvarande punkt i betecknas j och efterföljande punkter numreras om på motsvarande sätt,

e) följande punkt skall läggas till:

''2. I all verksamhet som avses i denna artikel skall gemenskapen syfta till att undanröja bristande jämställdhet mellan kvinnor och män och att främja jämställdhet mellan dem.''.

4. Följande artikel skall införas:

''Artikel 3c

Miljöskyddskraven skall integreras i utformningen och genomförandet av gemenskapens politik och verksamhet enligt artikel 3, särskilt i syfte att främja en hållbar utveckling.''.

5. Följande artikel skall införas:

''Artikel 5a

1. De medlemsstater som avser att upprätta ett närmare samarbete sinsemellan kan i enlighet med artiklarna K 15 och K 16 i Fördraget om Europeiska unionen bemyndigas att använda sig av de institutioner, förfaranden och mekanismer som föreskrivs i det här fördraget, förutsatt att det föreslagna samarbetet

a) inte berör områden där gemenskapen är ensam behörig,

b) inte påverkar gemenskapens politik, åtgärder eller program,

c) inte berör unionsmedborgarskapet eller diskriminerar medborgare i medlemsstater,

d) ligger inom ramen för de befogenheter som gemenskapen har fått genom detta fördrag, och

e) inte innebär diskriminering eller begränsning av handeln mellan medlemsstaterna och inte snedvrider konkurrensvillkoren mellan medlemsstaterna.

2. Ett sådant bemyndigande som avses i punkt 1 skall rådet meddela genom beslut med kvalificerad majoritet på förslag av kommissionen och efter att ha hört Europaparlamentet. Om en rådsmedlem förklarar att den av viktiga och uttalade skäl som rör nationell politik avser att motsätta sig att ett bemyndigande meddelas med kvalificerad majoritet skall omröstning inte äga rum. Rådet får med kvalificerad majoritet begära att frågan för enhälligt beslut skall hänskjutas till rådet i dess sammansättning av statschefer eller regeringschefer.

De medlemsstater som avser att upprätta ett sådant närmare samarbete som avses i punkt 1 kan rikta en begäran till kommissionen, som kan lägga fram ett förslag till rådet om detta. Om kommissionen inte lägger fram något förslag skall den underrätta de berörda medlemsstaterna om skälen till detta.

3. Varje medlemsstat som önskar delta i

samarbete enligt denna artikel skall anmäla sin avsikt till rådet och till kommissionen, som inom tre månader efter det att anmälan mottas skall avge ett yttrande till rådet. Inom fyra månader från tidpunkten för denna anmälan skall kommissionen besluta i anledning av begäran och om sådana särskilda arrangemang som den anser nödvändiga.

4. De rättsakter och beslut som är nödvändiga för att genomföra samarbetet skall vara underkastade alla relevanta bestämmelser i detta fördrag, utom när annat föreskrivs i denna artikel och i artiklarna K 15 och K 16 i Fördraget om Europeiska unionen.

5. Denna artikel skall inte påverka bestämmelserna i protokollet om införlivande av Schengenregelverket inom Europeiska unionens ramar.''.

6. I artikel 6 skall andra stycket ersättas med följande:

''Rådet kan enligt förfarandet i artikel 189b anta bestämmelser i syfte att förbjuda sådan diskriminering.''.

7. Följande artikel skall införas:

''Artikel 6a

Utan att det påverkar tillämpningen av de övriga bestämmelserna i detta fördrag och inom ramen för de befogenheter som fördraget ger gemenskapen, kan rådet genom enhälligt beslut på förslag av kommissionen och efter att ha hört Europaparlamentet vidta lämpliga åtgärder för att bekämpa diskriminering på grund av kön, ras, etniskt ursprung, religion eller övertygelse, funktionshinder, ålder eller sexuell läggning.''.

8. Följande artikel skall införas i slutet av första delen:

''Artikel 7d

Utan att det påverkar tillämpningen av artiklarna 77, 90 och 92 och med beaktande av den betydelse som tjänster av allmänt ekonomiskt intresse har för unionens gemensamma värderingar och den roll som dessa tjänster spelar när det gäller att främja social och territoriell sammanhållning, skall gemenskapen och medlemsstaterna, var och en inom ramen för sina respektive befogenheter och inom detta fördrags tillämpningsområde, sörja för att sådana tjänster utförs på grundval av principer och villkor som gör det möjligt för dem att fullgöra sina uppgifter.''.

9. Artikel 8.1 skall ersättas med följande:

''1. Ett unionsmedborgarskap införs härmed. Varje person som är medborgare i en medlemsstat skall vara unionsmedborgare. Unionsmedborgarskapet skall komplettera och inte ersätta det nationella medborgarskapet.''.

10. Artikel 8a.2 skall ersättas med följande:

''2. Rådet kan anta bestämmelser i syfte att underlätta utövandet av de rättigheter som avses i punkt 1; om inte annat anges i detta fördrag skall rådet besluta enligt förfarandet i artikel 189b. Rådet skall besluta enhälligt under hela detta förfarande.''.

11. I artikel 8d skall följande stycke läggas till:

''Varje unionsmedborgare kan skriftligen vända sig till varje institution eller organ som avses i denna artikel eller i artikel 4 på något av de språk som anges i artikel 248 och få svar på samma språk.''.

12. Artikel 51 skall ersättas med följande:

''Artikel 51

Rådet skall enligt förfarandet i artikel 189b besluta om sådana åtgärder inom den sociala trygghetens område som är nödvändiga för att genomföra fri rörlighet för arbetstagare och därvid särskilt införa ett system som tillförsäkrar migrerande arbetstagare och deras familjemedlemmar att

a) alla perioder som beaktas enligt lagstiftningen i de olika länderna läggs samman för förvärvande och bibehållande av rätten till förmåner och för beräkning av förmånernas storlek,

b) förmånerna betalas ut till personer bosatta inom medlemsstaternas territorier.

Rådet skall besluta enhälligt under hela förfarandet enligt artikel 189b.''.

13. Artikel 56.2 skall ersättas med följande:

''2. Rådet skall enligt förfarandet i artikel 189b utfärda direktiv för samordning av de ovan nämnda bestämmelserna.''.

14. Artikel 57.2 skall ersättas med följande:

''2. I samma syfte skall rådet enligt förfarandet i artikel 189b utfärda direktiv om samordning av medlemsstaternas bestämmelser i lagar och andra författningar om upptagande och utövande av förvärvsverksamhet som egenföretagare. Rådet skall genom enhälligt beslut under hela förfarandet enligt artikel 189b besluta om direktiv vilkas genomförande i åtminstone någon medlemsstat medför ändring av gällande principer inom yrkeslagstiftningen såvitt avser utbildning och tillträdesvillkor för fysiska personer. I andra fall skall rådet besluta med kvalificerad majoritet.''.

15. Följande avdelning skall införas i tredje delen:

''Avdelning IIIa

Visering, asyl, invandring och annan politik som rör fri rörlighet för personer

Artikel 73i

För att gradvis upprätta ett område med frihet, säkerhet och rättvisa skall rådet

a) inom fem år efter Amsterdamfördragets ikraftträdande besluta om åtgärder som syftar till att säkerställa den fria rörligheten för personer i enlighet med artikel 7a, och i samband därmed besluta om direkt relaterade stödåtgärder avseende kontroller vid yttre gränser, asyl och invandring i enlighet med bestämmelserna i artikel 73j.2 och 73j.3 och artikel 73k.1 a och 73k.2 a samt om åtgärder för att förebygga och bekämpa brottslighet i enlighet med bestämmelserna i artikel K 3 e i Fördraget om Europeiska unionen,

b) besluta om andra åtgärder som rör asyl, invandring och skydd av rättigheter för medborgare i tredje land, i enlighet med bestämmelserna i artikel 73k,

c) besluta om åtgärder som rör civilrättsligt samarbete, i enlighet med vad som föreskrivs i artikel 73m,

d) besluta om lämpliga åtgärder för att främja och stärka administrativt samarbete, i enlighet med vad som föreskrivs i artikel 73n,

e) besluta om åtgärder som rör polissamarbete och straffrättsligt samarbete för att uppnå en hög säkerhetsnivå genom att förebygga och bekämpa brottslighet inom unionen i enlighet med bestämmelserna i Fördraget om Europeiska unionen.

Artikel 73j

Rådet skall i enlighet med det förfarande som avses i artikel 73o inom fem år efter Amsterdamfördragets ikraftträdande besluta om följande:

1. Åtgärder i syfte att i överensstämmelse med artikel 7a säkerställa att det inte förekommer någon kontroll av personer, vare sig dessa är unionsmedborgare eller medborgare i tredje land, när de passerar inre gränser.

2. Åtgärder som avser passage av medlemsstaternas yttre gränser och med vilkas hjälp det skall fastställas

a) normer och förfaranden som medlemsstaterna skall följa när de utför personkontroller vid sådana gränser,

b) regler om visering för vistelser som inte är avsedda att vara längre än tre månader, inbegripet

i) en förteckning över tredje länder vars medborgare är skyldiga att inneha visering när de passerar de yttre gränserna och över de länder vars medborgare är undantagna från detta krav,

ii) förfaranden och villkor för medlemsstaternas utfärdande av viseringar,

iii) en enhetlig utformning av viseringar,

iv) regler för enhetligt utformade viseringar.

3. Åtgärder som anger villkoren för att medborgare i tredje land skall ha frihet att resa inom medlemsstaternas territorium under en tid av högst tre månader.

Artikel 73k

Rådet skall i enlighet med det förfarande som avses i artikel 73o inom fem år efter Amsterdamfördragets ikraftträdande besluta om följande:

1. Åtgärder som avser asyl, i enlighet med Genèvekonventionen av den 28 juli 1951 och protokollet av den 31 januari 1967 om flyktingars rättsliga ställning samt andra relevanta fördrag, inom följande områden:

a) Kriterier och mekanismer för att avgöra vilken medlemsstat som har ansvaret för att pröva en asylansökan som en medborgare i tredje land har gett in i någon medlemsstat.

b) Miniminormer för mottagande av asylsökande i medlemsstaterna.

c) Miniminormer för när medborgare i tredje land skall betraktas som flyktingar.

d) Miniminormer för medlemsstaternas förfaranden för att bevilja eller återkalla flyktingstatus.

2. Åtgärder som avser flyktingar och fördrivna personer inom följande områden:

a) Miniminormer för att ge tillfälligt skydd åt fördrivna personer från tredje land vilka inte kan återvända till sitt ursprungsland och för personer som av andra skäl behöver internationellt skydd.

b) Främjande av en balans mellan medlemsstaternas insatser för att ta emot flyktingar och fördrivna personer och bära följderna av detta.

3. Åtgärder som avser invandringspolitiken inom följande områden:

a) Villkor för inresa och bosättning, normer för medlemsstaternas förfaranden för att utfärda visering för längre tid och uppehållstillstånd, inbegripet sådana som avser familjeåterförening.

b) Olaglig invandring och olaglig bosättning, inbegripet återsändande av olagliga invandrare.

4. Åtgärder som fastställer de rättigheter och villkor enligt vilka medborgare i tredje land som är lagligen bosatta i en medlemsstat får bosätta sig i andra medlemsstater. Åtgärder som rådet beslutar enligt punkterna 3 och 4 skall inte hindra någon medlemsstat från att på de berörda områdena behålla eller införa nationella bestämmelser som är förenliga med detta fördrag och internationella avtal.

Den femårsperiod som avses ovan skall inte gälla för åtgärder som skall beslutas enligt punkterna 2 b, 3 a och 4.

Artikel 73l

1. Denna avdelning skall inte påverka medlemsstaternas ansvar för att upprätthålla lag och ordning och skydda den inre säkerheten.

2. Om en eller flera medlemsstater försätts i en nödsituation som kännetecknas av en plötslig inströmning av medborgare i tredje länder och utan att det påverkar tillämpningen av punkt 1, kan rådet med kvalificerad majoritet på förslag av kommissionen besluta om provisoriska åtgärder för en tid av högst sex månader till förmån för de berörda medlemsstaterna.

Artikel 73m

Sådana åtgärder rörande civilrättsligt samarbete med gränsöverskridande följder som skall vidtas i enlighet med artikel 73o och i den mån de behövs för att den inre marknaden skall fungera väl, skall omfatta

a) förbättring och förenkling av

— systemet för gränsöverskridande delgivning av rättegångshandlingar och utomrättsliga handlingar,

— samarbete som rör bevisupptagning,

— erkännande och verkställighet av domstolsavgöranden och utomrättsliga avgöranden i mål och ärenden av civil och kommersiell natur,

b) främjande av förenligheten mellan tillämpliga bestämmelser i medlemsstaterna om lagkonflikter och om domstolars behörighet,

c) undanröjande av sådant som hindrar civilrättsliga förfaranden från att fungera väl, om nödvändigt genom att främja förenligheten mellan civilprocessrättsliga regler som är tillämpliga i medlemsstaterna.

Artikel 73n

Rådet skall enligt förfarandet i artikel 73o vidta åtgärder för att säkerställa samarbete mellan de relevanta enheterna i medlemsstaternas förvaltningar inom de områden som omfattas av denna avdelning samt mellan dessa enheter och kommissionen.

Artikel 73o

1. Rådet skall under en övergångsperiod av fem år efter Amsterdamfördragets ikraftträdande besluta enhälligt på förslag av kommissionen eller på initiativ av en medlemsstat och efter att ha hört Europaparlamentet.

2. Efter denna femårsperiod skall rådet

— besluta på förslag av kommissionen; kommissionen skall pröva varje begäran från en medlemsstat om att kommissionen skall lägga fram ett förslag för rådet,

— efter att ha hört Europaparlamentet enhälligt besluta i syfte att låta alla eller delar av de områden som omfattas av denna avdelning regleras av förfarandet i artikel 189b och att anpassa bestämmelserna om domstolens behörighet,

3. Med avvikelse från punkterna 1 och 2 skall åtgärder som avses i artikel 73j.2 b i och 73j.2 b iii från och med Amsterdamfördragets ikraftträdande beslutas av rådet med kvalificerad majoritet på förslag av kommissionen och efter det att rådet har hört Europaparlamentet.

4. Med avvikelse från punkt 2 skall åtgärder som avses i artikel 73j.2 b ii och 73j.2 b iv fem år efter Amsterdamfördragets ikraftträdande beslutas av rådet enligt förfarandet i artikel 189b.

Artikel 73p

1. Artikel 177 skall tillämpas på denna avdelning under följande förhållanden och på följande villkor: om en fråga om tolkningen av denna avdelning eller om giltigheten eller tolkningen av rättsakter som beslutats av gemenskapens institutioner på grundval av denna avdelning uppkommer i ett mål vid en domstol i en medlemsstat, mot vars avgöranden det inte finns något rättsmedel enligt nationell lagstiftning, skall den nationella domstolen, om den anser att ett beslut i frågan är nödvändigt för att döma i saken, begära att domstolen meddelar ett förhandsavgörande.

2. Domstolen skall under inga omständigheter vara behörig att döma i frågor som rör sådana åtgärder eller beslut enligt artikel 73j.1 som gäller upprätthållande av lag och ordning och skydd av den inre säkerheten.

3. Rådet, kommissionen eller en medlemsstat får begära att domstolen meddelar ett förhandsavgörande om tolkningen av denna avdelning eller av rättsakter som beslutats av gemenskapens institutioner på grundval av denna avdelning. Domstolens förhandsavgörande till följd av en sådan begäran skall inte tillämpas på sådana domstolsavgöranden i medlemsstaterna som har vunnit rättskraft.

Artikel 73q

Tillämpningen av denna avdelning skall vara underkastad bestämmelserna i protokollet om Förenade kungarikets och Irlands ställning och protokollet om Danmarks ställ-

ning, och skall inte påverka tillämpningen av protokollet om tillämpning av vissa inslag i artikel 7a i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen på Förenade kungariket och Irland.''.

16. I artikel 75.1 skall inledningen ersättas med följande:

''1. För att genomföra artikel 74 och med beaktande av transportfrågornas särskilda karaktär skall rådet enligt förfarandet i artikel 189b och efter att ha hört Ekonomiska och sociala kommittén och Regionkommittén fastställa''.

17. I artikel 100a skall punkterna 3, 4 och 5 ersättas med följande punkter:

''3. Kommissionen skall i sina förslag enligt punkt 1 om hälsa, säkerhet samt miljö- och konsumentskydd utgå från en hög skyddsnivå och särskilt beakta ny utveckling som grundas på vetenskapliga fakta. Europaparlamentet och rådet skall också, inom ramen för sina respektive befogenheter, sträva efter att nå detta mål.

4. Om en medlemsstat efter det att rådet eller kommissionen har beslutat om en harmoniseringsåtgärd anser det nödvändigt att behålla nationella bestämmelser som grundar sig på väsentliga behov enligt artikel 36 eller som avser miljö- eller arbetsmiljöskydd, skall den till kommissionen anmäla dessa bestämmelser samt skälen för att behålla dem.

5. Dessutom gäller, utan att detta påverkar tillämpningen av punkt 4, att om en medlemsstat efter det att rådet eller kommissionen har beslutat om en harmoniseringsåtgärd anser det nödvändigt att införa nationella bestämmelser grundade på nya vetenskapliga belägg med anknytning till miljöskydd eller arbetsmiljöskydd för att lösa ett problem som är specifikt för den medlemsstaten och som har uppkommit efter beslutet om harmoniseringsåtgärden, skall medlemsstaten underrätta kommissionen om de planerade bestämmelserna samt om skälen för att införa dem.

6. Kommissionen skall inom sex månader efter en sådan anmälan som avses i punkterna 4 och 5 godkänna eller förkasta de ifrågavarande nationella bestämmelserna sedan den konstaterat huruvida dessa utgör ett medel för godtycklig diskriminering eller innebär förtäckta handelshinder mellan medlemsstaterna samt huruvida de kommer att utgöra ett hinder för den inre marknadens funktion. Om kommissionen inte fattar beslut inom denna period skall de nationella bestämmelser som avses i punkterna 4 och 5 anses godkända.

Om det är berättigat på grund av frågans komplexitet och om det inte finns någon fara för människors hälsa, får kommissionen meddela den berörda medlemsstaten att den period som avses i denna punkt kan förlängas med ytterligare högst sex månader.

7. Om en medlemsstat i enlighet med punkt 6 bemyndigas att behålla eller införa nationella bestämmelser som avviker från en harmoniseringsåtgärd, skall kommissionen omedelbart undersöka om den skall föreslå en anpassning av den åtgärden.

8. Om en medlemsstat tar upp ett särskilt problem som rör folkhälsan på ett område som tidigare har varit föremål för harmoniseringsåtgärder, skall medlemsstaten göra kommissionen uppmärksam på detta och kommissionen skall omedelbart undersöka om den skall föreslå rådet lämpliga åtgärder.

9. Med avvikelse från det förfarande som anges i artiklarna 169 och 170 kan kommissionen eller någon av medlemsstaterna hänskjuta ärendet direkt till domstolen, om kommissionen eller medlemsstaten anser att en annan medlemsstat missbrukar befogenheterna enligt denna artikel.

10. De ovannämnda harmoniseringsåtgärderna skall vid behov omfatta en skyddsklausul som tillåter medlemsstaterna att på en eller flera av de icke-ekonomiska grunder som anges i artikel 36 vidta provisoriska åtgärder, som skall vara underkastade ett kontrollförfarande från gemenskapens sida.''.

18. Artiklarna 100c och 100d skall upphävas.

19. Följande avdelning skall införas efter avdelning VI:

''Avdelning VIa

Sysselsättning

Artikel 109n

Medlemsstaterna och gemenskapen skall i enlighet med denna avdelning arbeta för att utveckla en samordnad sysselsättningsstrategi och särskilt för att främja en kvalificerad, utbildad och anpassningsbar arbetskraft och en arbetsmarknad som är mottaglig för ekonomiska förändringar i syfte att uppnå de mål som uppställs i artikel B i Fördraget om Europeiska unionen och i artikel 2 i det här fördraget.

Artikel 109o

1. Medlemsstaterna skall genom sin sysselsättningspolitik bidra till att de mål som avses i artikel 109n uppnås på ett sätt som stämmer överens med de allmänna riktlinjer för medlemsstaternas och gemenskapens ekonomiska politik som antas enligt artikel 103.2.

2. Medlemsstaterna skall, med beaktande av nationell praxis i fråga om arbetsmarknadens parters ansvar, betrakta främjande av sysselsättningen som en fråga av gemensamt intresse och skall inom rådet samordna sina åtgärder i detta hänseende i enlighet med bestämmelserna i artikel 109q.

Artikel 109p

1. Gemenskapen skall bidra till en hög sysselsättningsnivå genom att uppmuntra samarbete mellan medlemsstaterna samt genom att stödja och, när det är nödvändigt, komplettera deras åtgärder. Därvid skall medlemsstaternas befogenheter respekteras.

2. Målet att uppnå en hög sysselsättningsnivå skall beaktas när gemenskapens politik och verksamhet utformas och genomförs.

Artikel 109q

1. Europeiska rådet skall varje år överväga sysselsättningssituationen i gemenskapen och anta slutsatser i fråga om denna på grundval av en gemensam årsrapport från rådet och kommissionen.

2. På grundval av Europeiska rådets slutsatser skall rådet, med kvalificerad majoritet på förslag av kommissionen och efter att ha hört Europaparlamentet, Ekonomiska och sociala kommittén, Regionkommittén och den sysselsättningskommitté som avses i artikel 109s, varje år lägga fast riktlinjer, som medlemsstaterna skall beakta i sin sysselsättningspolitik. Dessa riktlinjer skall stämma överens med de allmänna riktlinjer som antas enligt artikel 103.2.

3. Varje medlemsstat skall till rådet och kommissionen överlämna en årsrapport om de viktigaste åtgärder som den har vidtagit för att genomföra sin sysselsättningspolitik mot bakgrund av de riktlinjer för sysselsättningen som avses i punkt 2.

4. På grundval av de rapporter som avses i punkt 3 och efter att ha mottagit synpunkter från sysselsättningskommittén skall rådet varje år mot bakgrund av riktlinjerna för sysselsättningen granska genomförandet av medlemsstaternas sysselsättningspolitik. Rådet kan om det anser det lämpligt mot bakgrund av den granskningen med kvalificerad majoritet på rekommendation av kommissionen avge rekommendationer till medlemsstaterna.

5. Rådet och kommissionen skall på grundval av resultaten av denna granskning upprätta en gemensam årsrapport till Europeiska rådet om sysselsättningssituationen i gemenskapen och om genomförandet av riktlinjerna för sysselsättningen.

Artikel 109r

Rådet, som skall besluta enligt förfarandet i artikel 189b, får efter att ha hört Ekonomiska och sociala kommittén och Regionkommittén besluta om stödåtgärder för att främja samarbete mellan medlemsstaterna och stödja deras insatser på sysselsättningsområdet genom initiativ som syftar till att utveckla utbyte av information och beprövade erfarenheter, tillhandahålla jämförande analys och rådgivning, främja nyskapande tillvägagångssätt och utvärdera erfarenheter, särskilt med hjälp av pilotprojekt.

Dessa åtgärder får inte omfatta harmonisering av medlemsstaternas lagar eller andra författningar.

Artikel 109s

Rådet skall, efter att ha hört Europapar-

lamentet, inrätta en sysselsättningskommitté med rådgivande funktion för att främja en samordning av medlemsstaternas sysselsättnings- och arbetsmarknadspolitik. Kommittén skall ha till uppgift att

— övervaka sysselsättningssituationen och sysselsättningspolitiken i medlemsstaterna och gemenskapen,

— utan att det påverkar tillämpningen av artikel 151, på begäran av rådet eller kommissionen eller på eget initiativ utforma yttranden och medverka i förberedelserna av rådets arbete enligt artikel 109q.

Kommittén skall när den utför sitt uppdrag höra arbetsmarknadens parter.

Varje medlemsstat och kommissionen skall var för sig utse två ledamöter i kommittén.''.

20. I artikel 113 skall följande punkt läggas till:

''5. Rådet får genom enhälligt beslut på förslag av kommissionen och efter att ha hört Europaparlamentet utvidga tillämpningen av punkterna 1—4 till att avse internationella förhandlingar och avtal om tjänster och immateriella rättigheter i den mån de inte omfattas av dessa punkter.''.

21. Följande avdelning skall införas efter avdelning VII:

''Avdelning VIIa

Tullsamarbete

Artikel 116

Inom detta fördrags tillämpningsområde skall rådet i enlighet med förfarandet i artikel 189b vidta åtgärder för att förstärka tullsamarbetet mellan medlemsstaterna och mellan de senare och kommissionen. Dessa åtgärder skall inte gälla tillämpningen av nationell straffrätt eller den nationella rättsskipningen.''.

22. Artiklarna 117—120 skall ersättas med följande artiklar:

''Artikel 117

Gemenskapens och medlemsstaternas mål skall under beaktande av sådana grundläggande sociala rättigheter som anges i den europeiska sociala stadgan, som undertecknades i Turin den 18 oktober 1961, och i 1989 års gemenskapsstadga om arbetstagares grundläggande sociala rättigheter, vara att främja sysselsättningen, att förbättra levnads- och arbetsvillkor och därigenom möjliggöra en harmonisering samtidigt som förbättringarna bibehålls, att åstadkomma ett fullgott socialt skydd, en dialog mellan arbetsmarknadens parter och en utveckling av de mänskliga resurserna för att möjliggöra en varaktigt hög sysselsättning samt att bekämpa social utslagning.

I detta syfte skall gemenskapen och medlemsstaterna genomföra åtgärder som tar hänsyn till skillnaderna i nationell praxis, särskilt när det gäller avtalsförhållanden, och till behovet av att bevara gemenskapsekonomins konkurrenskraft.

De anser att en sådan utveckling kommer att följa såväl av den gemensamma marknadens funktion, vilken kommer att främja en harmonisering av de sociala systemen, som av de förfaranden som föreskrivs i detta fördrag och av tillnärmningen av bestämmelser i lagar och andra författningar.

Artikel 118

1. För att uppnå målen i artikel 117 skall gemenskapen understödja och komplettera medlemsstaternas verksamhet inom följande områden:

— Förbättringar, särskilt av arbetsmiljön, för att skydda arbetstagarnas hälsa och säkerhet.

— Arbetsvillkor.

— Information till och samråd med arbetstagarna.

— Integrering av personer som står utanför arbetsmarknaden utan att detta påverkar tillämpningen av artikel 127.

— Jämställdhet mellan kvinnor och män

på arbetsmarknaden och lika behandling av kvinnor och män på arbetsplatsen.

2. I detta syfte kan rådet genom direktiv anta minimikrav, som skall genomföras gradvis, varvid hänsyn skall tas till rådande förhållanden och tekniska bestämmelser i var och en av medlemsstaterna. I dessa direktiv skall sådana administrativa, finansiella och rättsliga åligganden undvikas som motverkar tillkomsten och utvecklingen av små och medelstora företag.

Rådet skall besluta enligt förfarandet i artikel 189b i fördraget efter att ha hört Ekonomiska och sociala kommittén och Regionkommittén.

Rådet kan enligt samma förfarande besluta om åtgärder som är avsedda att främja samarbetet mellan medlemsstaterna genom initiativ som syftar till att öka kunskapen, utveckla utbytet av information och beprövade erfarenheter, främja nyskapande tillvägagångssätt och utvärdera erfarenheter för att bekämpa social utslagning.

3. På följande områden skall rådet dock besluta enhälligt på förslag av kommissionen efter att ha hört Europaparlamentet, Ekonomiska och sociala kommittén och Regionkommittén:

— Social trygghet och socialt skydd för arbetstagarna.

— Skydd för arbetstagarna då deras anställningsavtal slutar gälla.

— Företrädande och kollektivt tillvaratagande av arbetstagarnas och arbetsgivarnas intressen inbegripet medbestämmande, om inte annat följer av punkt 6.

— Anställningsvillkor för medborgare i tredje land som lagligt vistas inom gemenskapens territorium.

— Ekonomiska bidrag till åtgärder för att främja sysselsättning och skapa arbetstillfällen, dock utan att det påverkar tillämpningen av bestämmelserna om Socialfonden.

4. En medlemsstat kan på gemensam begäran av arbetsmarknadens parter överlåta åt dessa att genomföra direktiv som har antagits enligt punkterna 2 och 3.

I så fall skall medlemsstaten se till att arbetsmarknadens parter, senast då ett direktiv skall vara genomfört enligt artikel 189, i samförstånd har vidtagit de åtgärder som behövs; den berörda medlemsstaten skall vidta alla nödvändiga åtgärder för att kontinuerligt kunna säkerställa de resultat som föreskrivs i direktivet.

5. De bestämmelser som antagits enligt denna artikel skall inte hindra någon medlemsstat från att bibehålla eller införa sådana mera långtgående skyddsåtgärder som är förenliga med detta fördrag.

6. Bestämmelserna i denna artikel skall inte tillämpas på löneförhållanden, föreningsrätt, strejkrätt eller rätt till lockout.

Artikel 118a

1. Kommissionen skall ha till uppgift att främja samråd mellan arbetsmarknadens parter på gemenskapsnivå och skall vidta alla åtgärder som behövs för att underlätta dialogen mellan dem genom att säkerställa ett väl avvägt stöd till båda parter.

2. I detta syfte skall kommissionen innan den lägger fram socialpolitiska förslag samråda med arbetsmarknadens parter om den möjliga inriktningen av en gemenskapsåtgärd.

3. Om kommissionen efter sådant samråd finner att en gemenskapsåtgärd är önskvärd, skall den samråda med arbetsmarknadens parter om det planerade förslagets innehåll. Arbetsmarknadens parter skall avge ett yttrande eller, i förekommande fall, en rekommendation till kommissionen.

4. Samtidigt som sådant samråd sker kan arbetsmarknadens parter meddela kommissionen att de önskar inleda det förfarande som anges i artikel 118b. Förfarandets längd skall begränsas till nio månader, om inte de berörda parterna och kommissionen gemensamt beslutar om en förlängning.

Artikel 118b

1. Om arbetsmarknadens parter önskar det kan dialogen mellan dem på gemenskapsnivå leda till avtalsbundna relationer, inklusive ingående av avtal.

2. Avtal som ingås på gemenskapsnivå skall genomföras antingen i enlighet med de förfaranden och den praxis som arbetsmarknadens parter och medlemsstaterna särskilt tillämpar eller, i frågor som omfattas av artikel 118, på gemensam begäran av de undertecknande parterna genom ett beslut av rådet på förslag av kommissionen.

Rådet skall besluta med kvalificerad majoritet utom när det ifrågavarande avtalet innehåller en eller flera bestämmelser som hänför sig till något av de områden som avses i artikel 118.3, i vilket fall beslutet skall vara enhälligt.

Artikel 118c

För att nå de mål som anges i artikel 117 och utan att det påverkar tillämpningen av övriga bestämmelser i detta fördrag, skall kommissionen främja samarbetet mellan medlemsstaterna och underlätta för dem att samordna sina åtgärder på alla de socialpolitiska områden som omfattas av detta kapitel, särskilt i frågor om

— sysselsättning,

— arbetsrätt och arbetsvillkor,

— grundläggande och kvalificerad yrkesutbildning,

— social trygghet,

— arbetarskydd,

— arbetshygien,

— förenings- och förhandlingsrätt.

I detta syfte skall kommissionen i nära kontakt med medlemsstaterna företa utredningar, avge yttranden och organisera samråd både i fråga om problem som uppstår på det nationella planet och i fråga om problem som berör internationella organisationer. Kommissionen skall höra Ekonomiska och sociala kommittén innan den avger de yttranden som avses i denna artikel.

Artikel 119

1. Varje medlemsstat skall säkerställa att principen om lika lön för kvinnor och män för lika arbete eller likvärdigt arbete tillämpas.

2. I denna artikel skall med ''lön'' förstås den gängse grund- eller minimilönen samt alla övriga förmåner i form av kontanter eller naturaförmåner som arbetstagaren, direkt eller indirekt, får av arbetsgivaren på grund av anställningen.

Lika lön utan könsdiskriminering innebär att

a) ackordslön för lika arbete skall fastställas enligt samma beräkningsgrunder,

b) tidlön skall vara lika för lika arbete.

3. Rådet skall enligt förfarandet i artikel 189b och efter att ha hört Ekonomiska och sociala kommittén besluta om åtgärder för att säkerställa tillämpningen av principen om lika möjligheter och lika behandling av kvinnor och män i frågor som rör anställning och yrke, inklusive principen om lika lön för lika eller likvärdigt arbete.

4. I syfte att i praktiken säkerställa full jämställdhet i arbetslivet mellan kvinnor och män får principen om likabehandling inte hindra en medlemsstat från att behålla eller besluta om åtgärder som rör särskilda förmåner för att göra det lättare för det underrepresenterade könet att bedriva en yrkesverksamhet eller för att förebygga eller kompensera nackdelar i yrkeskarriären.

Artikel 119a

Medlemsstaterna skall sträva efter att bibehålla den likvärdighet som finns mellan deras system för betald ledighet.

Artikel 120

Kommissionen skall årligen utarbeta en rapport om förverkligandet av de mål som

anges i artikel 117, inbegripet den demografiska situationen inom gemenskapen. Den skall överlämna rapporten till Europaparlamentet, rådet och Ekonomiska och sociala kommittén.

Europaparlamentet får anmoda kommissionen att utarbeta rapporter om särskilda problem som gäller det sociala området.''.

23. Artikel 125 skall ersättas med följande:

''Artikel 125

Rådet skall enligt förfarandet i artikel 189b och efter att ha hört Ekonomiska och sociala kommittén och Regionkommittén besluta om genomförandebestämmelser för Europeiska socialfonden.''.

24. Artikel 127.4 skall ersättas med följande:

''4. Rådet skall enligt förfarandet i artikel 189b och efter att ha hört Ekonomiska och sociala kommittén och Regionkommittén besluta om åtgärder för att bidra till att de mål som anges i denna artikel uppnås, dock utan att dessa åtgärder får omfatta någon harmonisering av medlemsstaternas lagar eller andra författningar.''.

25. Artikel 128.4 skall ersättas med följande:

''4. Gemenskapen skall beakta de kulturella aspekterna då den handlar enligt andra bestämmelser i detta fördrag, särskilt för att respektera och främja sin kulturella mångfald.''.

26. Artikel 129 skall ersättas med följande:

''Artikel 129

1. En hög hälsoskyddsnivå för människor skall säkerställas vid utformning och genomförande av all gemenskapspolitik och alla gemenskapsåtgärder.

Gemenskapens insatser, som skall komplettera den nationella politiken, skall inriktas på att förbättra folkhälsan, förebygga ohälsa och sjukdomar hos människor och undanröja faror för människors hälsa. Sådana insatser skall innefatta kamp mot de stora folksjukdomarna genom att främja forskning om deras orsaker, hur de överförs och hur de kan förebyggas samt hälsoupplysning och hälsoundervisning.

Gemenskapen skall komplettera medlemsstaternas insatser för att minska narkotikarelaterade hälsoskador, inklusive upplysning och förebyggande verksamhet.

2. Gemenskapen skall främja samarbete mellan medlemsstaterna på de områden som avses i denna artikel och vid behov stödja deras insatser.

Medlemsstaterna skall i samverkan med kommissionen inbördes samordna sin politik och sina program på de områden som avses i punkt 1. Kommissionen kan i nära kontakt med medlemsstaterna ta lämpliga initiativ för att främja en sådan samordning.

3. Gemenskapen och medlemsstaterna skall främja samarbetet med tredje land och behöriga internationella organisationer på folkhälsans område.

4. Rådet skall, enligt förfarandet i artikel 189b och efter att ha hört Ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén, bidra till att de mål som anges i denna artikel uppnås genom att

a) besluta om åtgärder för att fastställa höga kvalitets- och säkerhetsstandarder i fråga om organ och ämnen av mänskligt ursprung, blod och blodderivat; dessa åtgärder skall inte hindra någon medlemsstat från att upprätthålla eller införa strängare skyddsåtgärder,

b) med undantag från artikel 43 besluta om sådana åtgärder på veterinär- och växtskyddsområdet som direkt syftar till att skydda folkhälsan,

c) besluta om stimulansåtgärder som är utformade för att skydda och förbättra människors hälsa, dock utan att dessa åtgärder får omfatta någon harmonisering av medlemsstaternas lagar eller andra författningar.

Rådet kan också med kvalificerad majoritet

på förslag av kommissionen anta rekommendationer för de syften som anges i denna artikel.

5. När gemenskapen handlar på folkhälsoområdet skall den fullt ut respektera medlemsstaternas ansvar för att organisera och ge hälso- och sjukvård. Särskilt får inte de åtgärder som avses i punkt 4 a påverka nationella bestämmelser om donation eller medicinsk användning av organ och blod.''.

27. Artikel 129a skall ersättas med följande:

''Artikel 129a

1. För att främja konsumenternas intressen och säkerställa en hög konsumentskyddsnivå skall gemenskapen bidra till att skydda konsumenternas hälsa, säkerhet och ekonomiska intressen samt till att främja deras rätt till information och utbildning och deras rätt att organisera sig för att tillvarata sina intressen.

2. Konsumentskyddskraven skall beaktas när gemenskapens övriga politik och verksamhet utformas och genomförs.

3. Gemenskapen skall bidra till att uppnå de mål som avses i punkt 1 genom

a) åtgärder som beslutas enligt artikel 100a inom ramen för förverkligandet av den inre marknaden,

b) åtgärder som understöder, kompletterar och övervakar medlemsstaternas politik.

4. Rådet skall enligt förfarandet i artikel 189b och efter att ha hört Ekonomiska och sociala kommittén besluta om de åtgärder som avses i punkt 3 b.

5. Atgärder som beslutas enligt punkt 4 skall inte hindra någon medlemsstat från att upprätthålla eller införa strängare skyddsåtgärder. Sådana åtgärder måste vara förenliga med detta fördrag. Kommissionen skall underrättas om åtgärderna.''.

28. I artikel 129c.1 första stycket skall tredje strecksatsen första ledet ersättas med följande:

''— kan gemenskapen stödja projekt av gemensamt intresse som stöds av medlemsstaterna och som preciseras i de riktlinjer som avses i första strecksatsen, särskilt genom genomförbarhetsstudier, lånegarantier eller räntesubventioner; ''.

29. Artikel 129d skall ändras på följande sätt:

a) Första stycket skall ersättas med följande:

''De riktlinjer och övriga åtgärder som avses i artikel 129c.1 skall antas av rådet som skall besluta enligt förfarandet i artikel 189b och efter att ha hört Ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén.''.

b) Tredje stycket skall utgå.

30. I artikel 130a skall andra stycket ersättas med följande:

''Gemenskapen skall särskilt sträva efter att minska skillnaderna mellan de olika regionernas utvecklingsnivåer och eftersläpningen i de minst gynnade regionerna eller öarna, inbegripet landsbygdsområdena.''.

31. I artikel 130e skall första stycket ersättas med följande:

''Rådet skall besluta om genomförandebestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden enligt förfarandet i artikel 189b och efter att ha hört Ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén.''.

32. I artikel 130i.1 skall första stycket ersättas med följande:

''1. Ett flerårigt ramprogram som anger alla gemenskapens verksamheter skall antas av rådet som skall besluta enligt förfarandet i artikel 189b och efter att ha hört Ekonomiska och sociala kommittén.''.

33. Artikel 130o skall ersättas med följande:

”Artikel 130o

Rådet skall med kvalificerad majoritet, på förslag av kommissionen och efter att ha hört Europaparlamentet och Ekonomiska och sociala kommittén, anta de bestämmelser som avses i artikel 130n.

Rådet skall enligt förfarandet i artikel 189b och efter att ha hört Ekonomiska och sociala kommittén anta de bestämmelser som avses i artiklarna 130j, 130k och 130l. Antagandet av tilläggsprogrammen kräver de berörda medlemsstaternas samtycke.”.

34. Artikel 130r.2 skall ersättas med följande:

”2. Gemenskapens miljöpolitik skall syfta till en hög skyddsnivå med beaktande av de olikartade förhållandena inom gemenskapens olika regioner. Den skall bygga på försiktighetsprincipen och på principerna att förebyggande åtgärder bör vidtas, att miljöförstöring företrädesvis bör hejdas vid källan och att förorenaren skall betala.

I detta sammanhang skall de harmoniseringsåtgärder som motsvarar miljöskyddskraven i förekommande fall innehålla en skyddsklausul som tillåter medlemsstaterna att av icke-ekonomiska miljömässiga skäl vidta provisoriska åtgärder, som skall vara föremål för ett kontrollförfarande på gemenskapsnivå.”.

35. Artikel 130s skall ändras på följande sätt:

a) Punkt 1 skall ersättas med följande:

”1. Rådet skall enligt förfarandet i artikel 189b och efter att ha hört Ekonomiska och sociala kommittén och Regionkommittén besluta om vilka åtgärder som skall vidtas av gemenskapen för att uppnå de mål som anges i artikel 130r.”.

b) Inledningen till punkt 2 skall ersättas med följande:

”2. Med avvikelse från den beslutsordning som anges i punkt 1 och utan att det påverkar tillämpningen av artikel 100a skall rådet enhälligt, på förslag av kommissionen och efter att ha hört Europaparlamentet, Ekonomiska och sociala kommittén och Regionkommittén, besluta om”.

c) Punkt 3 första stycket skall ersättas med följande:

”3. På andra områden skall rådet enligt förfarandet i artikel 189b och efter att ha hört Ekonomiska och sociala kommittén och Regionkommittén anta allmänna handlingsprogram som anger de mål som skall prioriteras.”.

36. Artikel 130w.1 skall ersättas med följande:

”1. Utan att det påverkar tillämpningen av övriga bestämmelser i detta fördrag skall rådet enligt förfarandet i artikel 189b besluta om de åtgärder som behövs för att främja de mål som anges i artikel 130u. Sådana åtgärder kan ta formen av fleråriga program.”.

37. I artikel 137 skall följande stycke läggas till:

”Europaparlamentet skall bestå av högst sjuhundra ledamöter.”.

38. Artikel 138 skall ändras på följande sätt:

a) Punkt 3 första stycket skall ersättas med följande:

”3. Europaparlamentet skall utarbeta ett förslag till allmänna direkta val enligt en i alla medlemsstater enhetlig ordning eller i enlighet med principer som är gemensamma för alla medlemsstater.”.

b) Följande punkt skall läggas till:

”4. Europaparlamentet skall efter att ha begärt ett yttrande från kommissionen och sedan rådet genom enhälligt beslut gett sitt godkännande fastställa regler och allmänna villkor för hur dess ledamöter skall utföra sina åligganden.”.

39. Artikel 151 skall ersättas med följande:

''Artikel 151

1. En kommitté som består av medlemsstaternas ständiga representanter skall ansvara för att förbereda rådets arbete och att utföra de uppdrag som rådet ger den. Kommittén får fatta beslut i procedurfrågor i de fall som föreskrivs i rådets arbetsordning.

2. Rådet skall biträdas av ett generalsekretariat som skall lyda under en generalsekreterare, som är den höge representanten för den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken och som skall biträdas av en ställföreträdande generalsekreterare, vilken skall ansvara för verksamheten vid generalsekretariatet. Generalsekreteraren och den ställföreträdande generalsekreteraren skall utses av rådet genom enhälligt beslut.

Rådet skall besluta om generalsekretariatets organisation.

3. Rådet skall anta sin egen arbetsordning.

För tillämpningen av artikel 191a.3 skall rådet i sin arbetsordning utarbeta villkoren för allmänhetens tillgång till rådets handlingar. För tillämpningen av denna punkt skall rådet fastställa de fall då det skall anses handla i sin egenskap av lagstiftare, i syfte att medge större tillgång till handlingar i dessa fall, samtidigt som effektiviteten i beslutsprocessen bevaras. När rådet handlar i sin egenskap av lagstiftare skall omröstningsresultaten och röstmotiveringarna samt uttalandena till protokollet alltid offentliggöras.''.

40. I artikel 158.2 skall första och andra styckena ersättas med följande:

''2. Medlemsstaternas regeringar skall i samförstånd nominera den person som de vill utse till kommissionens ordförande; nomineringen skall godkännas av Europaparlamentet.

Medlemsstaternas regeringar skall i samförstånd med den nominerade ordföranden nominera de övriga personer som de vill utse till ledamöter av kommissionen.''.

41. I artikel 163 skall följande nya första stycke införas:

''Kommissionen skall arbeta under politisk ledning av sin ordförande.''.

42. I artikel 173 skall tredje stycket ersättas med följande:

''Domstolen skall på samma villkor vara behörig att pröva en talan som Europaparlamentet, revisionsrätten och ECB väcker för att tillvarata sina rättigheter.''.

43. Artikel 188c skall ändras på följande sätt:

a) Punkt 1 andra stycket skall ersättas med följande:

''Revisionsrätten skall avge en förklaring till Europaparlamentet och rådet om räkenskapernas tillförlitlighet och de underliggande transaktionernas laglighet och korrekthet; denna förklaring skall offentliggöras i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning*.''.

b) Punkt 2 första stycket skall ersättas med följande:

''2. Revisionsrätten skall pröva om samtliga inkomster och utgifter varit lagliga och korrekta och om den ekonomiska förvaltningen varit sund. Därvid skall den särskilt rapportera om alla fall av oegentligheter.''.

c) Punkt 3 skall ersättas med följande:

''3. Granskningen skall grundas på bokföringsmaterial och vid behov ske på platsen i gemenskapens övriga institutioner, i lokalerna hos varje organ som förvaltar inkomster eller utgifter för gemenskapens räkning och i medlemsstaterna, inbegripet i lokalerna hos varje fysisk eller juridisk person som erhåller betalningar från budgeten. I medlemsstaterna skall granskningen genomföras i samarbete med de nationella revisionsorganen eller, om dessa inte har nödvändiga befogenheter, i samarbete med behöriga nationella myndigheter. Revisionsrätten och medlemsstaternas nationella revisionsorgan skall samarbeta i en anda av förtroende och med bibehållet oberoende. Dessa organ eller myndig-

heter skall underrätta revisionsrätten om de avser att delta i granskningen.

Gemenskapens övriga institutioner, alla organ som förvaltar inkomster eller utgifter för gemenskapens räkning, alla fysiska eller juridiska personer som erhåller betalningar från budgeten samt de nationella revisionsorganen eller, om dessa inte har nödvändiga befogenheter, behöriga nationella myndigheter, skall på revisionsrättens begäran till denna överlämna de handlingar eller den information som rätten behöver för att kunna fullgöra sin uppgift. När det gäller Europeiska investeringsbankens förvaltning av gemenskapens utgifter och inkomster skall revisionsrättens rätt till tillgång till den information som innehas av banken regleras av en överenskommelse mellan rätten, banken och kommissionen. Om ingen sådan överenskommelse finns, skall rätten likväl ha tillgång till den information som är nödvändig för att granska de gemenskapsutgifter och gemenskapsinkomster som banken förvaltar.''.

44. Artikel 189b skall ersättas med följande:

''Artikel 189b

1. När det i detta fördrag hänvisas till denna artikel för antagandet av en rättsakt, skall följande förfarande tillämpas.

2. Kommissionen skall lägga fram ett förslag för Europaparlamentet och rådet.

Efter att ha inhämtat Europaparlamentets yttrande

— får rådet med kvalificerad majoritet, om det godkänner alla ändringar i Europaparlamentets yttrande, anta det på så sätt ändrade förslaget till rättsakt,

— får rådet med kvalificerad majoritet, om Europaparlamentet inte föreslår några ändringar, anta den föreslagna rättsakten,

— skall rådet i övriga fall med kvalificerad majoritet anta en gemensam ståndpunkt som skall delges Europaparlamentet. Rådet skall lämna Europaparlamentet en fullständig redogörelse för grunderna för sin gemensamma ståndpunkt. Kommissionen skall lämna Europaparlamentet en fullständig redogörelse för sin ståndpunkt. Om Europaparlamentet inom tre månader efter en sådan delgivning

a) godkänner den gemensamma ståndpunkten, eller inte har fattat något beslut, skall rättsakten i fråga anses som antagen i enlighet med den gemensamma ståndpunkten,

b) med en absolut majoritet av sina ledamöter avvisar den gemensamma ståndpunkten, skall den föreslagna rättsakten anses som icke antagen,

c) med en absolut majoritet av sina ledamöter föreslår ändringar i den gemensamma ståndpunkten, skall den ändrade texten översändas till rådet och till kommissionen; kommissionen skall yttra sig över ändringarna.

3. Om rådet inom tre månader efter det att ärendet har hänskjutits dit med kvalificerad majoritet godkänner alla Europaparlamentets ändringar, skall rättsakten i fråga anses som antagen i form av den på så sätt ändrade gemensamma ståndpunkten; rådet skall dock besluta enhälligt om ändringar som kommissionen har avstyrkt. Om rådet inte godkänner alla ändringar, skall rådets ordförande i samförstånd med Europaparlamentets ordförande inom sex veckor sammankalla förlikningskommittén.

4. Förlikningskommittén, som skall bestå av rådets medlemmar eller företrädare för dessa och lika många företrädare för Europaparlamentet, skall ha till uppgift att med en kvalificerad majoritet av rådets medlemmar eller företrädarna för dessa och en majoritet av företrädarna för Europaparlamentet uppnå enighet om ett gemensamt utkast. Kommissionen skall delta i förlikningskommitténs arbete och ta alla nödvändiga initiativ för att närma Europaparlamentets och rådets ståndpunkter till varandra. När förlikningskommittén fullgör denna uppgift skall den be-

handla den gemensamma ståndpunkten på grundval av de ändringar som Europaparlamentet föreslagit.

5. Om förlikningskommittén inom sex veckor efter det att den har sammankallats godkänner ett gemensamt utkast, skall Europaparlamentet och rådet var för sig ha sex veckor på sig från godkännandet för att anta rättsakten i fråga i enlighet med det gemensamma utkastet; Europaparlamentet skall därvid besluta med absolut majoritet av de avgivna rösterna och rådet med kvalificerad majoritet. Om någon av de båda institutionerna inte antar den föreslagna rättsakten inom denna tid, skall den föreslagna rättsakten anses som icke antagen.

6. Om förlikningskommittén inte godkänner något gemensamt utkast skall den föreslagna rättsakten anses som icke antagen.

7. De tidsfrister på tre månader respektive sex veckor som anges i denna artikel skall på Europaparlamentets eller rådets initiativ förlängas med högst en månad respektive två veckor.''.

45. Följande artikel skall införas:

''Artikel 191a

1. Varje unionsmedborgare och varje fysisk eller juridisk person som är bosatt eller har sitt säte i en medlemsstat skall ha rätt till tillgång till Europaparlamentets, rådets och kommissionens handlingar enligt de principer och villkor som skall bestämmas i enlighet med punkterna 2 och 3.

2. Rådet skall, under hänsynstagande till allmänna eller enskilda intressen, inom två år efter Amsterdamfördragets ikraftträdande i enlighet med förfarandet i artikel 189b fastställa allmänna principer och gränser för rätten till tillgång till handlingar.

3. De institutioner som avses ovan skall i sina arbetsordningar utarbeta särskilda bestämmelser om tillgång till institutionens handlingar.''.

46. I artikel 198 skall följande stycke läggas till:

''Europaparlamentet kan höra kommittén.''.

47. I artikel 198a skall tredje stycket ersättas med följande:

''Kommitténs medlemmar och lika många suppleanter skall utses för fyra år genom enhälligt beslut av rådet på förslag av respektive medlemsstater. De kan återväljas. Ingen medlem av kommittén får samtidigt vara ledamot av Europaparlamentet.''.

48. I artikel 198b skall andra stycket ersättas med följande:

''Den skall anta sin arbetsordning.''.

49. Artikel 198c skall ändras på följande sätt:

a) Första stycket skall ersättas med följande:

''Regionkommittén skall höras av rådet eller kommissionen i de fall som anges i detta fördrag och i alla övriga fall, särskilt sådana som rör gränsöverskridande samarbete, där en av dessa båda institutioner finner det lämpligt.''.

b) Efter det tredje stycket skall följande stycke införas:

''Europaparlamentet kan höra Regionkommittén.''.

50. I artikel 205 skall första stycket ersättas med följande:

''I överensstämmelse med principerna för en sund ekonomisk förvaltning skall kommissionen genomföra budgeten under eget ansvar och inom ramen för de beviljade anslagen enligt bestämmelserna i den budgetförordning som utfärdats enligt artikel 209. Medlemsstaterna skall samarbeta med kommissionen för att säkerställa att anslagen används i överensstämmelse med principerna för en sund ekonomisk förvaltning.''.

51. Artikel 206.1 skall ersättas med följande:

''1. På rekommendation av rådet, som skall

fatta sitt beslut med kvalificerad majoritet, skall Europaparlamentet bevilja kommissionen ansvarsfrihet för budgetens genomförande. I detta syfte skall rådet och Europaparlamentet i tur och ordning granska räkenskaperna och de redovisningar som avses i artikel 205a, revisionsrättens årsrapport tillsammans med de granskade institutionernas yttranden över revisionsrättens iakttagelser, den förklaring om räkenskapernas tillförlitlighet som avses i artikel 188c.1 andra stycket samt de av revisionsrättens särskilda rapporter som är av betydelse i detta sammanhang.''.

52. Artikel 209a skall ersättas med följande:

''Artikel 209a

1. Gemenskapen och medlemsstaterna skall bekämpa bedrägerier och all annan olaglig verksamhet som riktar sig mot gemenskapens ekonomiska intressen genom åtgärder som skall vidtas i enlighet med denna artikel och som skall ha avskräckande effekt och ge ett effektivt skydd i medlemsstaterna.

2. Medlemsstaterna skall vidta samma åtgärder för att bekämpa bedrägerier som riktar sig mot gemenskapens ekonomiska intressen, som de vidtar för att bekämpa bedrägerier som riktar sig mot deras egna ekonomiska intressen.

3. Utan att det påverkar tillämpningen av andra bestämmelser i detta fördrag skall medlemsstaterna samordna sina åtgärder för att skydda gemenskapens ekonomiska intressen mot bedrägerier. De skall för detta ändamål tillsammans med kommissionen organisera ett nära och regelbundet samarbete mellan de behöriga myndigheterna.

4. Rådet skall i enlighet med förfarandet i artikel 189b och efter att ha hört revisionsrätten besluta om nödvändiga åtgärder som rör förebyggande av och kamp mot bedrägerier som riktar sig mot gemenskapens ekonomiska intressen för att ge effektivt och likvärdigt skydd i medlemsstaterna. Dessa åtgärder skall inte gälla tillämpningen av nationell straffrätt eller den nationella rättsskipningen.

5. Kommissionen skall i samarbete med medlemsstaterna varje år för Europaparlamentet och rådet lägga fram en rapport om de åtgärder som vidtagits för att genomföra denna artikel.''.

53. Följande artikel skall införas:

''Artikel 213a

1. Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 5 i protokollet om stadgan för Europeiska centralbankssystemet och Europeiska centralbanken skall rådet enligt förfarandet i artikel 189b besluta om åtgärder för att framställa sådan statistik som behövs för gemenskapens verksamhet.

2. Framställningen av gemenskapsstatistik skall uppfylla krav på opartiskhet, tillförlitlighet, objektivitet, vetenskapligt oberoende, kostnadseffektivitet och insynsskydd för statistiska uppgifter; den får inte innebära en alltför stor belastning för de ekonomiska aktörerna.''.

54. Följande artikel skall införas:

''Artikel 213b

1. Från och med den 1 januari 1999 skall gemenskapsrättsakter om skydd för enskilda när det gäller behandling av och fri rörlighet för personuppgifter vara tillämpliga på de institutioner och organ som inrättas genom eller på grundval av detta fördrag.

2. Före den tidpunkt som avses i punkt 1 skall rådet enligt förfarandet i artikel 189b inrätta ett oberoende övervakningsorgan som skall ansvara för att övervaka att dessa gemenskapsrättsakter tillämpas på gemenskapens institutioner och organ samt vid behov anta andra för ändamålet relevanta bestämmelser.''.

55. Artikel 227.2 skall ersättas med följande:

''2. Bestämmelserna i detta fördrag skall gälla för de franska utomeuropeiska departementen, Azorerna, Madeira och Kanarieöarna.

Rådet skall dock med beaktande av den strukturella, sociala och ekonomiska situationen i de franska utomeuropeiska departemen-

ten och på Azorerna, Madeira och Kanarieöarna, vilken förvärras av dessas avlägsna belägenhet, ökaraktär, ringa storlek, besvärliga terräng- och klimatförhållanden samt ekonomiska beroende av ett fåtal produkter, vilka faktorer på grund av sin bestående natur och sammanlagda verkan allvarligt hämmar områdenas utveckling, med kvalificerad majoritet på förslag av kommissionen och efter att ha hört Europaparlamentet besluta om specifika åtgärder för att särskilt fastställa villkoren för hur detta fördrag skall tillämpas beträffande dessa områden, inklusive den gemensamma politiken.

Rådet skall, när det beslutar om de relevanta åtgärder som avses i andra stycket, beakta sådana områden som tull- och handelspolitik, skattepolitik, frizoner, jordbruks- och fiskepolitik, villkor för leverans av råvaror och viktiga konsumtionsvaror, statligt stöd samt villkor för tillgång till strukturfonder och övergripande gemenskapsprogram. Rådet skall besluta om de åtgärder som avses i andra stycket med beaktande av de yttersta randområdenas särdrag och särskilda begränsningar, utan att undergräva integriteten och sammanhanget hos gemenskapsrätten, inklusive den inre marknaden och den gemensamma politiken.''.

56. Artikel 228 skall ändras på följande sätt:

a) Punkt 1 andra stycket skall ersättas med följande:

''När rådet utövar de befogenheter som det har tillerkänts enligt denna punkt skall rådet besluta med kvalificerad majoritet utom i de fall då rådet enligt punkt 2 första stycket skall besluta enhälligt.''.

b) Punkt 2 skall ersättas med följande:

''2. Om inte annat följer av kommissionens befogenheter på detta område skall både undertecknandet, som kan åtföljas av ett beslut om provisorisk tillämpning före ikraftträdandet, och ingåendet av avtalen beslutas av rådet med kvalificerad majoritet på förslag av kommissionen. Rådet skall besluta enhälligt om avtalet omfattar ett område där det krävs enhällighet för att interna regler skall kunna antas, samt om det är fråga om ett sådant avtal som avses i artikel 238. Med avvikelse från bestämmelserna i punkt 3 skall samma förfaranden tillämpas på ett beslut om att tillfälligt upphöra att tillämpa ett avtal samt för att bestämma vilka ståndpunkter som på gemenskapens vägnar skall intas i ett organ som inrättats genom ett avtal som grundas på artikel 238, om detta organ skall fatta beslut med rättslig verkan, med undantag för sådana beslut som kompletterar eller ändrar avtalets institutionella ram.

Europaparlamentet skall omedelbart och fullständigt informeras om alla beslut som fattas enligt denna punkt när det gäller provisorisk tillämpning eller tillfälligt upphävande av avtal, eller fastställande av gemenskapens ståndpunkt i ett organ som inrättats genom ett avtal som grundas på artikel 238.''.

57. Följande artikel skall införas:

''Artikel 236

1. Om ett beslut har fattats enligt artikel F 1.2 i Fördraget om Europeiska unionen om att tillfälligt upphäva rösträtten för företrädaren för en medlemsstats regering, gäller det tillfälliga upphävandet även med avseende på det här fördraget.

2. Om det i enlighet med artikel F 1.1 i Fördraget om Europeiska unionen har fastslagits att en medlemsstat allvarligt och ihållande åsidosätter principer som anges i artikel F.1 i det fördraget, får rådet dessutom med kvalificerad majoritet besluta att tillfälligt upphäva vissa av de rättigheter som den ifrågavarande medlemsstaten har till följd av tillämpningen av det här fördraget. Rådet skall därvid beakta de möjliga följder som ett sådant tillfälligt upphävande kan få för fysiska och juridiska personers rättigheter och skyldigheter.

Den ifrågavarande medlemsstatens skyldigheter enligt det här fördraget skall under alla omständigheter fortsätta att vara bindande för den staten.

3. Rådet får senare med kvalificerad majoritet besluta om att ändra eller återkalla

åtgärder som har vidtagits enligt punkt 2, när den situation som ledde till att åtgärderna infördes har förändrats.

4. Rådet skall när det fattar sådana beslut som avses i punkterna 2 och 3 inte beakta rösterna från företrädaren för den ifrågavarande medlemsstatens regering. Med avvikelse från artikel 148.2 skall en kvalificerad majoritet anses vara samma andel av de berörda rådsmedlemmarnas vägda röster som den som anges i artikel 148.2.

Denna punkt skall också tillämpas om rösträtt i enlighet med punkt 1 tillfälligt inte får utövas. I så fall skall ett beslut som kräver enhällighet fattas utan att företrädaren för den ifrågavarande medlemsstatens regering röstar.''.

58. Protokollet om socialpolitik och det därtill fogade avtalet om socialpolitik skall upphävas.

59. Protokollet om Ekonomiska och sociala kommittén och om Regionkommittén skall upphävas.

Artikel 3

Fördraget om upprättandet av Europeiska kol- och stålgemenskapen skall ändras i enlighet med bestämmelserna i denna artikel.

1. I artikel 10.2 skall första och andra styckena ersättas med följande:

''2. Medlemsstaternas regeringar skall i samförstånd nominera den person som de vill utse till kommissionens ordförande; nomineringen skall godkännas av Europaparlamentet.

Medlemsstaternas regeringar skall i samförstånd med den nominerade ordföranden nominera de övriga personer som de vill utse till ledamöter av kommissionen.''.

2. I artikel 13 skall följande nya första stycke införas:

''Kommissionen skall arbeta under politisk ledning av sin ordförande.''.

3. I artikel 20 skall följande stycke läggas till:

''Europaparlamentet skall bestå av högst sjuhundra ledamöter.''.

4. Artikel 21 skall ändras på följande sätt:

a) Punkt 3 första stycket skall ersättas med följande:

''3. Europaparlamentet skall utarbeta ett förslag till allmänna direkta val enligt en i alla medlemsstater enhetlig ordning eller i enlighet med principer som är gemensamma för alla medlemsstater.''.

b) Följande punkt skall läggas till:

''4. Europaparlamentet skall efter att ha begärt ett yttrande från kommissionen och sedan rådet genom enhälligt beslut gett sitt godkännande fastställa regler och allmänna villkor för hur dess ledamöter skall utföra sina åligganden.''.

5. Artikel 30 skall ersättas med följande:

''Artikel 30

1. En kommitté som består av medlemsstaternas ständiga representanter skall ansvara för att förbereda rådets arbete och att utföra de uppdrag som rådet ger den. Kommittén får fatta beslut i procedurfrågor i de fall som föreskrivs i rådets arbetsordning.

2. Rådet skall biträdas av ett generalsekretariat som skall lyda under en generalsekreterare, som är den höge representanten för den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken och som skall biträdas av en ställföreträdande generalsekreterare, vilken skall ansvara för verksamheten vid generalsekretariatet. Generalsekreteraren och den ställföreträdande generalsekreteraren skall utses av rådet genom enhälligt beslut.

Rådet skall besluta om generalsekretariatets organisation.

3. Rådet skall anta sin egen arbetsordning.''.

6. I artikel 33 skall fjärde stycket ersättas med följande:

''Domstolen skall på samma villkor vara behörig att pröva en talan som Europaparlamentet och revisionsrätten väcker för att tillvarata sina rättigheter.''.

7. Artikel 45c skall ändras på följande sätt:

a) Punkt 1 andra stycket skall ersättas med följande:

''Revisionsrätten skall avge en förklaring till Europaparlamentet och rådet om räkenskapernas tillförlitlighet och de underliggande transaktionernas laglighet och korrekthet; denna förklaring skall offentliggöras i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning*.''.

b) Punkt 2 första stycket skall ersättas med följande:

''2. Revisionsrätten skall pröva om samtliga inkomster och utgifter varit lagliga och korrekta och om den ekonomiska förvaltningen varit sund. Därvid skall den särskilt rapportera om alla fall av oegentligheter.''.

c) Punkt 3 skall ersättas med följande:

''3. Granskningen skall grundas på bokföringsmaterial och vid behov ske på platsen i gemenskapens övriga institutioner, i lokalerna hos varje organ som förvaltar inkomster eller utgifter för gemenskapens räkning och i medlemsstaterna, inbegripet i lokalerna hos varje fysisk eller juridisk person som erhåller betalningar från budgeten. I medlemsstaterna skall granskningen genomföras i samarbete med de nationella revisionsorganen eller, om dessa inte har nödvändiga befogenheter, i samarbete med behöriga nationella myndigheter. Revisionsrätten och medlemsstaternas nationella revisionsorgan skall samarbeta i en anda av förtroende och med bibehållet oberoende. Dessa organ eller myndigheter skall underrätta revisionsrätten om de avser att delta i granskningen.

Gemenskapens övriga institutioner, alla organ som förvaltar inkomster eller utgifter för gemenskapens räkning, alla fysiska eller juridiska personer som erhåller betalningar från budgeten samt de nationella revisionsorganen eller, om dessa inte har nödvändiga befogenheter, behöriga nationella myndigheter, skall på revisionsrättens begäran till denna överlämna de handlingar eller den information som rätten behöver för att kunna fullgöra sin uppgift.

När det gäller Europeiska investeringsbankens förvaltning av gemenskapens utgifter och inkomster skall revisionsrättens rätt till tillgång till den information som innehas av banken regleras av en överenskommelse mellan rätten, banken och kommissionen. Om ingen sådan överenskommelse finns, skall rätten likväl ha tillgång till den information som är nödvändig för att granska de gemenskapsutgifter och gemenskapsinkomster som banken förvaltar.''.

8. I artikel 78c skall första stycket ersättas med följande:

''I överensstämmelse med principerna för en sund ekonomisk förvaltning skall kommissionen genomföra budgeten under eget ansvar och inom ramen för de beviljade anslagen enligt bestämmelserna i den budgetförordning som utfärdats enligt artikel 78h. Medlemsstaterna skall samarbeta med kommissionen för att säkerställa att anslagen används i överensstämmelse med principerna för en sund ekonomisk förvaltning.''.

9. Artikel 78g.1 skall ersättas med följande:

''1. På rekommendation av rådet, som skall fatta sitt beslut med kvalificerad majoritet, skall Europaparlamentet bevilja kommissionen ansvarsfrihet för budgetens genomförande. I detta syfte skall rådet och Europaparlamentet i tur och ordning granska räkenskaperna och de redovisningar som avses i artikel 78d, revisionsrättens årsrapport tillsammans med de granskade institutionernas yttranden över revisionsrättens iakttagelser, den förklaring om räkenskapernas tillförlitlighet som avses i artikel 45c.1 andra stycket samt de av revisionsrättens särskilda rapporter som är av betydelse i detta sammanhang.''.

10. Följande artikel skall införas:

''Artikel 96

1. Om ett beslut har fattats enligt artikel F 1.2 i Fördraget om Europeiska unionen om att tillfälligt upphäva rösträtten för företrädaren för en medlemsstats regering, gäller det tillfälliga upphävandet även med avseende på det här fördraget.

2. Om det i enlighet med artikel F 1.1 i Fördraget om Europeiska unionen har fastslagits att en medlemsstat allvarligt och ihållande åsidosätter principer som anges i artikel F.1 i det fördraget, får rådet dessutom med kvalificerad majoritet besluta att tillfälligt upphäva vissa av de rättigheter som den ifrågavarande medlemsstaten har till följd av det här fördraget. Rådet skall därvid beakta de möjliga följder som ett sådant tillfälligt upphävande kan få för fysiska och juridiska personers rättigheter och skyldigheter.

Den ifrågavarande medlemsstatens skyldigheter enligt det här fördraget skall under alla omständigheter fortsätta att vara bindande för den staten.

3. Rådet får senare med kvalificerad majoritet besluta om att ändra eller återkalla åtgärder som har vidtagits enligt punkt 2, när den situation som ledde till att åtgärderna infördes har förändrats.

4. Rådet skall när det fattar sådana beslut som avses i punkterna 2 och 3 inte beakta rösterna från företrädaren för den ifrågavarande medlemsstatens regering. Med avvikelse från artikel 28 fjärde stycket skall en kvalificerad majoritet anses vara samma andel av de berörda rådsmedlemmarnas vägda röster som den som anges i artikel 28 fjärde stycket.

Denna punkt skall också tillämpas om rösträtt i enlighet med punkt 1 tillfälligt inte får utövas. I så fall skall ett beslut som kräver enhällighet fattas utan att företrädaren för den ifrågavarande medlemsstatens regering röstar.''.

Artikel 4

Fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen skall ändras i enlighet med bestämmelserna i denna artikel.

1. I artikel 107 skall följande stycke läggas till:

''Europaparlamentet skall bestå av högst sjuhundra ledamöter.''.

2. Artikel 108 skall ändras på följande sätt:

a) Punkt 3 första stycket skall ersättas med följande:

''3. Europaparlamentet skall utarbeta ett förslag till allmänna direkta val enligt en i alla medlemsstater enhetlig ordning eller i enlighet med principer som är gemensamma för alla medlemsstater.''.

b) Följande punkt skall läggas till:

''4. Europaparlamentet skall efter att ha begärt ett yttrande från kommissionen och sedan rådet genom enhälligt beslut gett sitt godkännande fastställa regler och allmänna villkor för hur dess ledamöter skall utföra sina åligganden.''.

3. Artikel 121 skall ersättas med följande:

''Artikel 121

1. En kommitté som består av medlemsstaternas ständiga representanter skall ansvara för att förbereda rådets arbete och att utföra de uppdrag som rådet ger den. Kommittén får fatta beslut i procedurfrågor i de fall som föreskrivs i rådets arbetsordning.

2. Rådet skall biträdas av ett generalsekretariat som skall lyda under en generalsekreterare, som är den höge representanten för den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken och som skall biträdas av en ställföreträdande generalsekreterare, vilken skall ansvara för verksamheten vid generalsekretariatet. Generalsekreteraren och den ställföreträdande generalsekreteraren skall utses av rådet genom enhälligt beslut.

Rådet skall besluta om generalsekretariatets organisation.

3. Rådet skall anta sin egen arbetsordning.''.

4. I artikel 127 skall punkt 2 första och andra styckena ersättas med följande:

''2. Medlemsstaternas regeringar skall i samförstånd nominera den person som de vill utse till kommissionens ordförande; nomineringen skall godkännas av Europaparlamentet.

Medlemsstaternas regeringar skall i samförstånd med den nominerade ordföranden nominera de övriga personer som de vill utse till ledamöter av kommissionen.''.

5. I artikel 132 skall följande nya första stycke införas:

''Kommissionen skall arbeta under politisk ledning av sin ordförande.''.

6. I artikel 146 skall tredje stycket ersättas med följande:

''Domstolen skall på samma villkor vara behörig att pröva en talan som Europaparlamentet och revisionsrätten väcker för att tillvarata sina rättigheter.''.

7. Artikel 160c skall ändras på följande sätt:

a) Punkt 1 andra stycket skall ersättas med följande:

''Revisionsrätten skall avge en förklaring till Europaparlamentet och rådet om räkenskapernas tillförlitlighet och de underliggande transaktionernas laglighet och korrekthet; denna förklaring skall offentliggöras i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning*.''.

b) Punkt 2 första stycket skall ersättas med följande:

''2. Revisionsrätten skall pröva om samtliga inkomster och utgifter varit lagliga och korrekta och om den ekonomiska förvaltningen varit sund. Därvid skall den särskilt rapportera om alla fall av oegentligheter.''.

c) Punkt 3 skall ersättas med följande:

''3. Granskningen skall grundas på bokföringsmaterial och vid behov ske på platsen i gemenskapens övriga institutioner, i lokalerna hos varje organ som förvaltar inkomster eller utgifter för gemenskapens räkning och i medlemsstaterna, inbegripet i lokalerna hos varje fysisk eller juridisk person som erhåller betalningar från budgeten. I medlemsstaterna skall granskningen genomföras i samarbete med de nationella revisionsorganen eller, om dessa inte har nödvändiga befogenheter, i samarbete med behöriga nationella myndigheter. Revisionsrätten och medlemsstaternas nationella revisionsorgan skall samarbeta i en anda av förtroende och med bibehållet oberoende. Dessa organ eller myndigheter skall underrätta revisionsrätten om de avser att delta i granskningen.

Gemenskapens övriga institutioner, alla organ som förvaltar inkomster eller utgifter för gemenskapens räkning, alla fysiska eller juridiska personer som erhåller betalningar från budgeten samt de nationella revisionsorganen eller, om dessa inte har nödvändiga befogenheter, behöriga nationella myndigheter, skall på revisionsrättens begäran till denna överlämna de handlingar eller den information som rätten behöver för att kunna fullgöra sin uppgift.

När det gäller Europeiska investeringsbankens förvaltning av gemenskapens utgifter och inkomster skall revisionsrättens rätt till tillgång till den information som innehas av banken regleras av en överenskommelse mellan rätten, banken och kommissionen. Om ingen sådan överenskommelse finns, skall rätten likväl ha tillgång till den information som är nödvändig för att granska de gemenskapsutgifter och gemenskapsinkomster som banken förvaltar.''.

8. I artikel 170 skall följande stycke läggas till:

''Europaparlamentet kan höra Ekonomiska och sociala kommittén''.

9. I artikel 179 skall första stycket ersättas med följande:

”I överensstämmelse med principerna för en sund ekonomisk förvaltning skall kommissionen genomföra budgeten under eget ansvar och inom ramen för de beviljade anslagen enligt bestämmelserna i den budgetförordning som utfärdats enligt artikel 183. Medlemsstaterna skall samarbeta med kommissionen för att säkerställa att anslagen används i överensstämmelse med principerna för en sund ekonomisk förvaltning.”.

10. Artikel 180b.1 skall ersättas med följande:

”1. På rekommendation av rådet, som skall fatta sitt beslut med kvalificerad majoritet, skall Europaparlamentet bevilja kommissionen ansvarsfrihet för budgetens genomförande. I detta syfte skall rådet och Europaparlamentet i tur och ordning granska räkenskaperna och de redovisningar som avses i artikel 179a, revisionsrättens årsrapport tillsammans med de granskade institutionernas yttranden över revisionsrättens iakttagelser, den förklaring om räkenskapernas tillförlitlighet som avses i artikel 160c.1 andra stycket samt de av revisionsrättens särskilda rapporter som är av betydelse i detta sammanhang.”.

11. Följande artikel skall införas:

”Artikel 204

1. Om ett beslut har fattats enligt artikel F 1.2 i Fördraget om Europeiska unionen om att tillfälligt upphäva rösträtten för företrädaren för en medlemsstats regering, gäller det tillfälliga upphävandet även med avseende på det här fördraget.

2. Om det i enlighet med artikel F 1.1 i Fördraget om Europeiska unionen har fastslagits att en medlemsstat allvarligt och ihållande åsidosätter principer som anges i artikel F.1 i det fördraget, får rådet dessutom med kvalificerad majoritet besluta att tillfälligt upphäva vissa av de rättigheter som den ifrågavarande medlemsstaten har till följd av det här fördraget. Rådet skall därvid beakta de möjliga följder som ett sådant tillfälligt upphävande kan få för fysiska och juridiska personers rättigheter och skyldigheter.

Den ifrågavarande medlemsstatens skyldigheter enligt det här fördraget skall under alla omständigheter fortsätta att vara bindande för den staten.

3. Rådet får senare med kvalificerad majoritet besluta om att ändra eller återkalla åtgärder som har vidtagits enligt punkt 2, när den situation som ledde till att åtgärderna infördes har förändrats.

4. Rådet skall när det fattar sådana beslut som avses i punkterna 2 och 3 inte beakta rösterna från företrädaren för den ifrågavarande medlemsstatens regering. Med avvikelse från artikel 118.2 skall en kvalificerad majoritet anses vara samma andel av de berörda rådsmedlemmarnas vägda röster som den som anges i artikel 118.2.

Denna punkt skall också tillämpas om rösträtt i enlighet med punkt 1 tillfälligt inte får utövas. I så fall skall ett beslut som kräver enhällighet fattas utan att företrädaren för den ifrågavarande medlemsstatens regering röstar.”.

Artikel 5

Akten om allmänna direkta val av företrädare i Europaparlamentet, som utgör en bilaga till rådets beslut av den 20 september 1976, skall ändras i enlighet med bestämmelserna i denna artikel.

1. I artikel 2 skall följande stycke läggas till:

”Om ändringar skall genomföras i denna artikel måste antalet företrädare som väljs i varje medlemsstat säkerställa en lämplig representation för folken i de stater som slutit sig samman i gemenskapen.”.

2. I artikel 6.1 skall följande strecksats införas efter femte strecksatsen:

”— medlem av Regionkommittén,”.

3. Artikel 7.2 skall ersättas med följande:

”2. Till dess att en enhetlig valordning eller en ordning som grundas på gemensamma principer träder i kraft och om inte annat följer av de övriga bestämmelserna i denna

akt, skall valförfarandet regleras av varje medlemsstats nationella bestämmelser.''.

4. Artikel 11 skall ersättas med följande:

''Till dess att den enhetliga valordning eller den ordning som grundas på gemensamma principer som avses i artikel 7 träder i kraft, skall Europaparlamentet pröva företrädarnas behörighet. I detta syfte skall Europaparlamentet beakta de valresultat som medlemsstaterna officiellt har tillkännagivit och avgöra sådana tvister som kan uppkomma på grund av bestämmelserna i denna akt, dock inte tvister som uppkommer på grund av nationella bestämmelser som akten hänvisar till.''.

5. Artikel 12.1 skall ersättas med följande:

''1. Till dess att den enhetliga valordning eller den ordning som grundas på gemensamma principer som avses i artikel 7 träder i kraft och om inte annat följer av de övriga bestämmelserna i denna akt, skall varje medlemsstat fastställa ett lämpligt förfarande för hur en plats, som blir vakant under den femåriga mandattid som avses i artikel 3, skall besättas för den återstående mandattiden.''.

ANDRA DELEN

FÖRENKLING

Artikel 6

Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, inbegripet bilagorna och protokollen till detta, skall ändras i enlighet med bestämmelserna i denna artikel i syfte att låta bestämmelser som inte längre tillämpas utgå ur fördraget och att som en följd av detta anpassa lydelsen av vissa av fördragets bestämmelser.

I. Artiklarna i fördraget

1. I artikel 3 a skall orden ''avveckling av'' ersättas med orden ''förbud mot''.

2. Artikel 7 skall upphävas.

3. Artikel 7a skall ändras på följande sätt:

a) Första och andra styckena skall numreras och således betecknas 1 och 2.

b) I den nya punkten 1 skall följande hänvisning utgå: ''7b'', ''70.1'' och ''och 100b''. Kommatecknet före omnämnandet av artikel 100a skall ersättas med ordet ''och''.

c) En punkt 3 skall läggas till med samma lydelse som artikel 7b andra stycket, som har följande lydelse:

''3. Rådet skall genom beslut med kvalificerad majoritet på förslag från kommissionen fastställa de riktlinjer och villkor som är nödvändiga för att säkerställa väl avvägda framsteg inom alla berörda sektorer.''. 4. Artikel 7b skall upphävas.

5. Artikel 8b skall ändras på följande sätt:

a) I punkt 1 skall orden ''som rådet före den 31 december 1994 skall anta'' ersättas med orden ''som rådet antar''.

b) I punkt 2 första meningen skall hänvisningen till ''artikel 138.3'' vara en hänvisning till ''artikel 138.4''.

c) I punkt 2 andra meningen skall orden ''som rådet före den 31 december 1993 skall anta'' ersättas med orden ''som rådet antar''.

6. I artikel 8c andra meningen skall orden ''före den 31 december 1993'' utgå.

7. I artikel 8e första stycket skall orden ''före den 31 december 1993 och sedan'' utgå.

8. I artikel 9.2 skall orden ''kapitel 1 avsnitt 1,'' ersättas med ''artikel 12''.

9. I artikel 10 skall punkt 2 utgå och punkt 1 upphöra att vara numrerad.

10. Artikel 11 skall upphävas.

11. I kapitel 1, Tullunionen, skall rubriken ''Avsnitt 1 — Avveckling av tullar mellan medlemsstaterna'' utgå.

12. Artikel 12 skall ersättas med följande:

''Artikel 12

Tullar på import och export samt avgifter med motsvarande verkan skall vara förbjudna mellan medlemsstaterna. Detta förbud skall tillämpas även på tullar av fiskal karaktär.''.

13. Artiklarna 13—17 skall upphävas.

14. Rubriken ''Avsnitt 2 — Upprättande av den gemensamma tulltaxan'' skall utgå.

15. Artiklarna 18—27 skall upphävas.

16. Artikel 28 skall ersättas med följande:

''Artikel 28

Tullsatser i den gemensamma tulltaxan skall fastställas av rådet med kvalificerad majoritet på förslag från kommissionen.''.

17. I inledningen till artikel 29 skall orden ''detta avsnitt'' ersättas med ''detta kapitel''.

18. I rubriken till kapitel 2 skall orden ''Avskaffande av'' ersättas med ''Förbud mot''.

19. I artikel 30 skall orden ''om inte annat föreskrivs nedan'' utgå och kommatecknet efter ''medlemsstaterna'' ersättas med en punkt.

20. Artiklarna 31, 32 och 33 skall upphävas.

21. I artikel 34 skall punkt 2 utgå och punkt 1 upphöra att vara numrerad.

22. Artikel 35 skall upphävas.

23. I artikel 36 skall ''artiklarna 30—34'' ersättas med ''artiklarna 30 och 34''.

24. Artikel 37 skall ändras på följande sätt:

a) I punkt 1 första stycket skall ordet ''gradvis'' och orden ''vid övergångstidens utgång'' utgå.

b) I punkt 2 skall orden ''tullavveckling och avskaffande av'' ersättas med ''förbud mot tullar och''.

c) Punkterna 3, 5 och 6 skall utgå och punkt 4 skall betecknas 3.

d) I den nya punkten 3 skall orden ''hänsyn skall därvid tas till den takt i vilken möjliga anpassningsåtgärder och nödvändig specialisering kan genomföras.'' utgå och det semikolon som föregår den nämnda texten ersättas med en punkt.

25. Artikel 38 skall ändras på följande sätt:

a) I punkt 3 första meningen skall hänvisningen till bilaga II ersättas med en hänvisning till bilaga I och den andra meningen, som inleds med orden ''Rådet skall dock ...'', utgå.

b) I punkt 4 skall orden ''för medlemsstaterna'' utgå.

26. Artikel 40 skall ändras på följande sätt:

a) Punkt 1 skall utgå och punkterna 2, 3 och 4 betecknas 1, 2 och 3.

b) I den nya punkten 1 skall orden ''skall en gemensam organisation av jordbruksmarknaderna upprättas'' ersättas med ''upprättas en gemensam organisation av jordbruksmarknaderna''.

c) I den nya punkten 2 skall hänvisningen till ''punkt 2'' ändras till en hänvisning till ''punkt 1''.

d) I den nya punkten 3 skall hänvisningen till ''punkt 2'' ändras till en hänvisning till ''punkt 1''.

27. Artikel 43 skall ändras på följande sätt:

a) I punkt 2 tredje stycket skall orden ''skall rådet, enhälligt under de två första etapperna och därefter med kvalificerad majoritet, utfärda'' ersättas med ''skall rådet med kvalificerad majoritet utfärda''.

b) I punkterna 2 och 3 skall hänvisningen till ''artikel 40.2'' ändras till en hän-

visning till ''artikel 40.1''. 28. Artiklarna 44, 45 och 47 skall upphävas.

29. I artikel 48.1 skall orden ''senast vid övergångstidens utgång'' utgå.

30. Artikel 49 skall ändras på följande sätt:

a) I inledningen skall orden ''Så snart detta fördrag träder i kraft skall rådet'' ersättas med ''Rådet skall'' och ordet ''gradvis'' utgå.

b) I b och c skall orden ''gradvis enligt en plan'' utgå.

31. Artikel 52 första stycket skall ändras på följande sätt:

a) I första meningen skall orden ''gradvis avvecklas under övergångstiden'' ersättas med ordet ''förbjudas''.

b) I andra meningen skall orden ''Denna gradvisa avveckling'' ersättas med ''Detta förbud''.

32. Artikel 53 skall upphävas.

33. Artikel 54 skall ändras på följande sätt:

a) Punkt 1 skall utgå och punkterna 2 och 3 betecknas 1 och 2.

b) I den nya punkten 1 skall orden ''för att genomföra det allmänna handlingsprogrammet eller, om ett sådant program inte har fastställts för att genomföra en etapp i förverkligandet av etableringsfriheten'' ersättas med ''för att förverkliga etableringsfriheten''.

34. I artikel 59 första stycket skall orden ''gradvis avvecklas under övergångstiden för'' ersättas med ''förbjudas beträffande''.

35. I artikel 61.2. skall orden ''den gradvisa liberaliseringen av rörligheten'' ersättas med orden ''liberaliseringen av rörligheten''.

36. Artikel 62 skall upphävas.

37. Artikel 63 skall ändras på följande sätt:

a) Punkt 1 skall utgå och punkterna 2 och 3 betecknas 1 och 2.

b) I den nya punkten 1 skall orden ''före den första etappens utgång enhälligt och därefter'' utgå och orden ''genomföra det allmänna handlingsprogrammet eller, om ett sådant program inte har fastställts, för att genomföra en etapp i liberaliseringen av en särskild tjänst'' ersättas med orden ''genomföra liberaliseringen av en särskild tjänst''.

c) I den nya punkten 2 skall orden ''De förslag och beslut som nämns i punkterna 1 och 2'' ersättas med ''De direktiv som nämns i punkt 1''.

38. I artikel 64 första stycket skall ''artikel 63.2'' ersättas med ''artikel 63.1''.

39. Artiklarna 67—73a, 73e och 73h skall upphävas.

40. Artikel 75.2 skall utgå och punkt 3 i samma artikel betecknas 2.

41. I artikel 76 skall orden ''de olika bestämmelser som gäller på transportområdet när detta fördrag träder i kraft'' ersättas med ''de olika bestämmelser som gällde på transportområdet den 1 januari 1958 eller som, för stater som senare ansluter sig, gäller på detta område vid tidpunkten för dessas anslutning.''.

42. Artikel 79 skall ändras på följande sätt:

a) I punkt 1 skall orden ''vara avskaffad före den andra etappens utgång'' ersättas med ordet ''avskaffas''.

b) I punkt 3 skall orden ''Inom två år efter det att detta fördrag har trätt i kraft skall rådet'' ersättas med ''Rådet skall''.

43. I artikel 80.1 skall orden ''från och med den andra etappens början'' utgå.

44. I artikel 83 skall orden ''befogenheter som tillkommer transportsektionen inom Ekonomiska och sociala kommittén'' ersättas med ''befogenheter som tillkommer Ekonomiska och sociala kommittén''.

45. I artikel 84.2 andra stycket skall ''artikel 75.1 och 75.3'' ersättas med ''artikel 75''.

46. I artikel 87.1 skall de två styckena slås samman till en enda punkt. Denna nya punkt skall ha följande lydelse:

''1. De förordningar och direktiv som behövs för att tillämpa de principer som anges i artiklarna 85 och 86 skall rådet fastställa med kvalificerad majoritet på förslag från kommissionen och efter att ha hört Europaparlamentet.''. 47. I artikel 89.1 skall orden ''så snart den trätt i verksamhet'' utgå.

48. Efter artikel 90 skall rubriken ''Avsnitt 2 — Dumpning'' utgå.

49. Artikel 91 skall upphävas.

50. Före artikel 92 skall rubriken ''Avsnitt 3'' ersättas med ''Avsnitt 2''.

51. I artikel 92.3 c skall det led som börjar ''Dock skall det stöd'' och slutar ''gentemot tredje land,''utgå. Den kvarvarande delen av punkt c skall avslutas med ett kommatecken.

52. Artikel 95 tredje stycket skall utgå.

53. Artiklarna 97 och 100b skall upphävas.

54. I artikel 101 andra stycket skall orden ''skall rådet, under den första etappen enhälligt och därefter med kvalificerad majoritet .... utfärda'' ersättas med ''skall rådet med kvalificerad majoritet ... utfärda''.

55. I artikel 109e.2 a) första strecksatsen skall orden '', dock utan att det påverkar tillämpningen av artikel 73e,'' utgå.

56. Artikel 109f skall ändras på följande sätt:

a) I punkt 1 andra stycket skall orden ''på rekommendation antingen av kommittén för medlemsstaternas centralbankschefer (härefter kallad Centralbankschefskommittén) eller av EMI:s råd'' ersättas med på rekommendation av EMI:s råd''.

b) I punkt 1 skall fjärde stycket som lyder ''Centralbankschefskommittén skall upplösas när den andra etappen börjar.'' utgå.

c) I punkt 8 skall andra stycket som lyder ''I de fall där EMI enligt detta fördrag skall ha en rådgivande funktion skall hänvisningar till EMI före den 1 januari 1994 avse Centralbankschefskommittén.'' utgå.

57. Artikel 112 skall ändras på följande sätt:

a) I punkt 1 första stycket skall orden ''före övergångstidens utgång'' utgå.

b) I punkt 1 andra stycket skall orden ''skall rådet, intill den andra etappens utgång enhälligt och därefter med kvalificerad majoritet, utfärda'' ersättas med ''skall rådet med kvalificerad majoritet utfärda''.

58. I artikel 129c punkt 1 första stycket tredje strecksatsen skall orden ''den sammanhållningsfond som enligt artikel 130d skall upprättas senast den 31 december 1993'' ersättas med ''den enligt artikel 130d upprättade sammanhållningsfonden''.

59. I artikel 130d andra stycket skall orden ''Rådet skall enligt samma förfarande före den 31 december 1993 upprätta en sammanhållningsfond som'' ersättas med ''En av rådet enligt samma förfarande upprättad sammanhållningsfond''.

60. I artikel 130s punkt 5 andra strecksatsen skall orden ''den sammanhållningsfond som enligt artikel 130d skall upprättas senast den 31 december 1993'' ersättas med ''den enligt artikel 130d upprättade sammanhållningsfonden.''.

61. I artikel 130w punkt 3 skall uttrycket ''AVS—EEG-konventionen'' ersättas med ''AVS—EG-konventionen''.

62. I artikel 131 första stycket skall orden ''Belgien'' och ''Italien'' utgå och hänvisningen till bilaga IV ersättas med en hänvisning till bilaga II.

63. Artikel 133 skall ändras på följande sätt:

a) I punkt 1 skall orden ''fullständigt avvecklas'' ersättas med ordet ''förbjudas'' och orden ''gradvis avvecklas'' ersättas med ordet ''förbjuds''.

b) I punkt 2 skall orden ''gradvis avvecklas'' ersättas med ordet ''förbjudas'' och hänvisningarna till artiklarna 13, 14, 15 och 17 utgå så att punkten kommer att avslutas på följande sätt ''... enligt bestämmelserna i artikel 12.''.

c) I punkt 3 andra stycket skall orden ''De tullar som avses i föregående stycke skall emellertid gradvis sänkas till den nivå som gäller för'' ersättas med ''De tullar som avses i föregående stycke får inte överstiga dem som gäller för'' samt andra meningen, som börjar ''De procenttal och den tidtabell...'' och slutar ''till landet eller territoriet'', utgå.

d) I punkt 4 skall orden ''när detta fördrag träder i kraft'' utgå.

64. Artikel 136 skall ersättas med följande:

''Artikel 136

Rådet skall med utgångspunkt i de resultat som uppnåtts inom ramen för dessa länders och territoriers associering med gemenskapen och på grundval av principerna i det här fördraget enhälligt anta bestämmelser om de närmare riktlinjerna för och förfarandet vid dessa länders och territoriers associering med gemenskapen.''.

65. Artikel 138 skall ändras på följande sätt så att den omfattar artikel 1, artikel 2 i dess lydelse enligt artikel 5 i det här fördraget och artikel 3.1 i Akten om allmänna direkta val av företrädare i Europaparlamentet, som utgör en bilaga till rådets beslut av den 20 september 1976; bilaga II till den akten skall fortsätta att gälla.

a) I stället för punkterna 1 och 2, som inte längre tillämpas till följd av artikel 14 i Akten om allmänna direkta val av företrädare i Europaparlamentet, skall texten till artiklarna 1 och 2 i nämnda akt införas som punkterna 1 och 2; de nya punkterna 1 och 2 skall ha följande lydelse:

''1. Europaparlamentets företrädare för folken i de stater som slutit sig samman i gemenskapen skall väljas genom allmänna direkta val.

2. I varje medlemsstat skall följande antal företrädare i Europaparlamentet väljas:

Belgien	25
Danmark	16
Tyskland	99
Grekland	25
Spanien	64
Frankrike	87
Irland	15
Italien	87
Luxemburg	6
Nederländerna	31
Österrike	21
Portugal	25
Finland	16
Sverige	22
Förenade kungariket	87.

Om ändringar skall genomföras i denna punkt måste antalet företrädare som väljs i varje medlemsstat säkerställa en lämplig representation för folken i de stater som slutit sig samman i gemenskapen.''.

b) Efter de nya punkterna 1 och 2 skall texten till artikel 3.1 i den ovannämnda akten införas som punkt 3; den nya punkten 3 skall ha följande lydelse:

''3. Företrädarna skall väljas för en period av fem år.''

c) Den nuvarande punkten 3 i dess lydelse enligt artikel 2 i det här fördraget skall betecknas 4.

d) Punkt 4, som har lagts till genom artikel 2 i det här fördraget, skall betecknas 5.

66. Artikel 158.3 skall utgå.

67. I artikel 166 första stycket skall orden

''från och med anslutningen'' ersättas med ''från och med den 1 januari 1995''.

68. I artikel 188b.3 skall andra stycket, som börjar ''När de första utnämningarna ...'', utgå.

69. I artikel 197 skall andra stycket, som börjar ''Den skall särskilt ha ...'', utgå.

70. I artikel 207 skall andra till femte styckena utgå.

71. I stället för artikel 212 skall införas texten till artikel 24.1 andra stycket i Fördraget om upprättandet av ett gemensamt råd och en gemensam kommission för Europeiska gemenskaperna; denna nya artikel 212 skall följaktligen ha följande lydelse.

''Artikel 212

Rådet skall, på förslag från kommissionen och efter att ha hört övriga berörda institutioner, med kvalificerad majoritet fastställa tjänsteföreskrifter för tjänstemännen i Europeiska gemenskaperna och anställningsvillkor för övriga anställda i gemenskaperna.''.

72. I stället för artikel 218 skall införas den anpassade texten till artikel 28 första stycket i Fördraget om upprättandet av ett gemensamt råd och en gemensam kommission för Europeiska gemenskaperna; denna nya artikel 218 skall följaktligen ha följande lydelse.

''Artikel 218

Gemenskapen skall, på de villkor som anges i protokollet av den 8 april 1965 om Europeiska gemenskapernas immunitet och privilegier, inom medlemsstaternas territorier åtnjuta den immunitet och de privilegier som krävs för att den skall kunna fullgöra sin uppgift. Detsamma skall gälla för Europeiska centralbanken, Europeiska monetära institutet och Europeiska investeringsbanken.''.

73. I artikel 221 skall orden ''Inom tre år efter det att detta fördrag har trätt i kraft skall medlemsstaterna,'' ersättas med orden ''Medlemsstaterna skall,''.

74. I artikel 223 skall punkterna 2 och 3 slås samman och ersättas med följande:

''2. Rådet får på förslag från kommissionen genom enhälligt beslut ändra den lista som rådet den 15 april 1958 fastställde över varor på vilka bestämmelserna i punkt 1b skall tillämpas.''.

75. Artikel 226 skall upphävas.

76. Artikel 227 skall ändras på följande sätt:

a) I punkt 3 skall hänvisningen till bilaga IV ersättas med en hänvisning till bilaga II.

b) Efter punkt 4 skall följande nya punkt införas:

''5. Bestämmelserna i detta fördrag skall omfatta Åland i enlighet med bestämmelserna i protokoll 2 i akten om villkoren för Republiken Österrikes, Republiken Finlands och Konungariket Sveriges anslutning.''.

c) Den tidigare punkten 5 skall betecknas 6 och dess punkt d om Åland skall utgå.

77. I artikel 229 första stycket skall orden ''Förenta nationernas organ, dess fackorgan samt Allmänna tull- och handelsavtalets organ'' ersättas med ''Förenta nationernas organ och dess fackorgan.''.

78. I artikel 234 första stycket skall orden ''innan detta fördrag träder i kraft'' ersättas med ''före den 1 januari 1958 eller, för stater som senare ansluter sig, före tidpunkten för deras anslutning''.

79. Rubriken ''Upprättande av institutionerna'' före artikel 241 skall utgå.

80. Artiklarna 241—246 skall upphävas.

81. I artikel 248 skall ett nytt stycke med följande lydelse läggas till:

''Till följd av anslutningsfördragen är även de danska, engelska, finska, grekiska, iriska, portugisiska, spanska och svenska texterna giltiga.''.

II. Bilagor

1. Bilaga I ''Listorna A t.o.m. G som avses i artiklarna 19 och 20 i detta fördrag'' skall utgå.

2. Bilaga II ''Lista som avses i artikel 38 i detta fördrag'' skall betecknas bilaga I och hänvisningen till ''bilaga II till fördraget'' under nummer ur 22.08 och ur 22.09 skall vara en hänvisning till ''bilaga I till fördraget''.

3. Bilaga III ''Lista över tjänstetransaktioner som avses i artikel 73h i detta fördrag'' skall utgå.

4. Bilaga IV ''Utomeuropeiska länder och territorier på vilka bestämmelserna i fjärde delen i detta fördrag skall tillämpas'' betecknas bilaga II. Den uppdateras och skall ha följande lydelse:

''BILAGA II

Utomeuropeiska länder och territorier

på vilka bestämmelserna i fjärde delen i detta fördrag skall tillämpas

— Grönland,
— Nya Kaledonien och tillhörande områden,
— Franska Polynesien,
— De franska sydliga och antarktiska områdena,
— Wallis- och Futunaöarna,
— Mayotte,
— Saint-Pierre och Miquelon,
— Aruba,
— Nederländska Antillerna:
  — Bonaire,
  — Curaçao,
  — Saba,
  — Sint Eustatius,
  — Sint Maarten.
— Anguilla,
— Caymanöarna,
— Falklandsöarna,
— Sydgeorgien och Sydsandwichöarna,
— Montserrat,
— Pitcairn,
— S:ta Helena med tillhörande områden,
— Brittiska antarktiska territoriet,
— Brittiska territoriet i Indiska oceanen,
— Turks- och Caicosöarna,
— Brittiska Jungfruöarna,
— Bermuda.''.

III. Protokoll och andra akter

1. Följande protokoll och akter skall upphävas:

a) Protokoll om ändring av protokollet om Europeiska gemenskapernas immunitet och privilegier.

b) Protokoll om den tyska inrikeshandeln och de problem som sammanhänger med denna.

c) Protokoll om vissa bestämmelser angående Frankrike.

d) Protokoll om Storhertigdömet Luxemburg.

e) Protokoll om den ordning som med avseende på Algeriet och Franska republikens utomeuropeiska departement skall tillämpas på varor som omfattas av Europeiska kol- och stålgemenskapen.

f) Protokoll om mineraloljor och vissa av deras derivat.

g) Protokoll om tillämpningen av Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen på de utomeuropeiska delarna av Konungariket Nederländerna.

h) Genomförandekonventionen om associeringen av utomeuropeiska länder och territorier med gemenskapen.

— Protokoll om tullkvoter för import av bananer (ur 08.01 i Brysselnomenklaturen).

— Protokoll om tullkvoter för import av orostat kaffe (ur 09.01 i Brysselnomenklaturen).

2. I slutet av protokollet om Europeiska investeringsbankens stadga, skall förteckningen över de personer som har undertecknat protokollet utgå.

3. Protokollet om stadgan för Europeiska gemenskapens domstol skall ändras på följande sätt:

a) Orden ''HAR UTSETT som befullmäktigade för detta ändamål:'' samt förteckningen över statscheferna och deras befullmäktigade skall utgå.

b) Orden ''SOM, sedan de utväxlat sina fullmakter och funnit dem vara i god och behörig form,'' skall utgå.

c) I artikel 3 skall den anpassade texten till artikel 21 i protokollet om Europeiska gemenskapernas immunitet och privilegier läggas till som ett fjärde stycke; detta nya fjärde stycke skall följaktligen ha följande lydelse:

''Artiklarna 12—15 och artikel 18 i protokollet om Europeiska gemenskapernas immunitet och privilegier skall vara tillämpliga på domstolens domare, generaladvokater, justitiesekreterare och biträdande referenter, utan att det påverkar tillämpningen av de bestämmelser om immunitet mot rättsliga förfaranden för domare som framgår av föregående stycken.''.

d) Artikel 57 skall upphävas.

e) Avslutningsfrasen ''TILL BEVIS HÄRPÅ har undertecknade befullmäktigade undertecknat detta protokoll.'' skall utgå.

f) Förteckningen över de personer som har undertecknat protokollet skall utgå.

4. I artikel 40 i protokollet om stadgan för Europeiska centralbankssystemet och Europeiska centralbanken skall orden ''som är fogat till fördraget om upprättandet av ett gemensamt råd och en gemensam kommission för Europeiska gemenskaperna'' utgå; orden ''det protokoll'' skall ersättas med ordet ''protokollet''.

5. I artikel 21 i protokollet om Europeiska monetära institutets stadga skall orden ''som är fogat till fördraget om upprättandet av ett gemensamt råd och en gemensam kommission för Europeiska gemenskaperna'' utgå; orden ''det protokoll'' skall ersättas med ordet ''protokollet''.

6. Protokollet om Italien skall ändras på följande sätt:

a) I det sista stycket, som börjar med orden ''ERKÄNNER särskilt att'', skall hänvisningen till artiklarna 108 och 109 ersättas med en hänvisning till artiklarna 109h och 109i.

b) Förteckningen över de personer som har undertecknat protokollet skall utgå.

7. Protokollet om varor som har sitt ursprung i och kommer från vissa länder och som särbehandlas vid import till en medlemsstat skall ändras på följande sätt:

a) I inledningen till punkt 1

— skall orden ''vid fördragets ikraftträdande'' ersättas med ''den 1 januari 1958'',

— texten i punkt a skall följa omedelbart efter orden ''vid import''; den text som är resultatet av denna sammanslagning skall ha följande lydelse:

''... vid import till Beneluxländerna av varor med ursprung i och som kommer från Suriname eller Nederländska Antillerna''.

b) I punkt 1 skall punkterna a—c utgå.

c) I punkt 3 skall orden ''Före utgången av det första året efter det att detta fördrag har trätt i kraft skall varje medlemsstat underrätta ...'' ersättas med ''Medlemsstaterna skall underrätta''.

d) Förteckningen över de personer som har undertecknat protokollet skall utgå.

8. Protokollet om import till Europeiska gemenskapen av oljeprodukter som raffinerats i Nederländska Antillerna skall ändras på följande sätt:

a) Avslutningsfrasen, som lyder ''TILL

BEVIS HÄRPÅ har undertecknade befullmäktigade undertecknat detta protokoll'', skall utgå.

b) Förteckningen över de personer som har undertecknat protokollet, skall utgå.

9. I protokollet om en särskild ordning för Grönland skall artikel 3 upphävas.

Artikel 7

Fördraget om Europeiska kol- och stålgemenskapen, inbegripet bilagor, protokoll och andra akter till detta, skall ändras i enlighet med bestämmelserna i denna artikel i syfte att låta bestämmelser som inte längre tillämpas utgå ur fördraget och att som en följd av detta anpassa lydelsen av vissa av fördragets bestämmelser.

I. Artiklarna i fördraget

1. I artikel 2 andra stycket skall ordet ''gradvis'' utgå.

2. I inledningen till artikel 4 skall orden ''upphävas och'' utgå.

3. Artikel 7 skall ändras på följande sätt:

a) I första strecksatsen skall orden ''HÖG MYNDIGHET, härefter benämnd ''kommissionen'''' ersättas med ordet ''KOMMISSION''.

b) I andra strecksatsen skall orden ''en GEMENSAM FÖRSAMLING, härefter benämnd ''Europaparlamentet'''' ersättas med ''ett EUROPAPARLAMENT''.

c) I tredje strecksatsen skall orden ''SÄRSKILT MINISTERRÅD, härefter benämnt ''rådet'''' ersättas med ordet ''RÅD''.

4. Artikel 10.3 skall utgå.

5. I artikel 16 skall första och andra styckena utgå.

6 . Artikel 21 skall ändras på följande sätt så att den omfattar artikel 1, artikel 2 i dess lydelse enligt artikel 5 i det här fördraget och artikel 3.1 i Akten om allmänna direkta val av företrädare i Europaparlamentet, som utgör en bilaga till rådets beslut av den 20 september 1976; bilaga II i den akten skall fortsätta att gälla.

a) I stället för punkterna 1 och 2, som inte längre tillämpas till följd av artikel 14 i Akten om allmänna direkta val av företrädare i Europaparlamentet, skall texten till artiklarna I och 2 i nämnda akt införas som punkterna 1 och 2; de nya punkterna I och 2 får följande lydelse:

''1. Europaparlamentets företrädare för folken i de stater som slutit sig samman i gemenskapen skall väljas genom allmänna direkta val.

2. I varje medlemsstat skall följande antal företrädare i Europaparlamentet väljas:

Belgien	25
Danmark	16
Tyskland	99
Grekland	25
Spanien	64
Frankrike	87
Irland	15
Italien	87
Luxemburg	6
Nederländerna	31
Österrike	21
Portugal	25
Finland	16
Sverige	22
Förenade kungariket	87.

Om ändringar skall genomföras i denna punkt måste antalet företrädare som väljs i varje medlemsstat säkerställa en lämplig representation för folken i de stater som slutit sig samman i gemenskapen.''.

b) Efter de nya punkterna 1 och 2 skall texten till artikel 3.1 i den ovannämnda akten införas som punkt 3; den nya punkten 3 skall ha följande lydelse:

''3. Företrädarna skall väljas för en period av fem år.''.

c) Den befintliga punkten 3 i dess lydelse enligt artikel 3 i det här fördraget skall betecknas 4.

d) Punkt 4, som har lagts till genom artikel 3 i det här fördraget, skall betecknas 5.

7. I artikel 32a första stycket skall ordet ''anslutningen'' ersättas med orden ''den 1 januari 1995''.

8. I artikel 45b.3 skall andra stycket, som börjar med orden ''När de första utnämningarna ...'', utgå.

9. I artikel 50 skall den anpassade texten till artikel 20.2 och 20.3 i Fördraget om upprättandet av ett gemensamt råd och en gemensam kommission för Europeiska gemenskaperna införas som nya punkter 4 och 5; de nya punkterna 4 och 5 skall följaktligen ha följande lydelse:

''4. Den del av utgifterna i gemenskapernas budget som täcks av de avgifter som avses i artikel 49 skall fastställas till 18 miljoner beräkningsenheter.

Kommissionen skall varje år förelägga rådet en rapport och med denna rapport som grund skall rådet pröva om det på grund av ändringar i gemenskapernas budget finns anledning att justera denna siffra. Rådet skall besluta med samma majoritet som fastställts i artikel 28 fjärde stycket första meningen. Justeringen skall göras på grundval av en bedömning av utvecklingen av de utgifter som beror på tillämpningen av detta fördrag.

5. Den del av de avgifter som är avsedda att täcka utgifterna i gemenskapernas budget skall vid budgetens genomförande fördelas av kommissionen enligt den tidsplan, som anges i de finansförordningar som antagits på grundval av artikel 209b i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen och artikel 183b i Fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen, och enligt vilken medlemsstaterna skall betala in sina bidrag.''.

10. Artikel 52 skall upphävas.

11. I stället för artikel 76 skall införas den anpassade texten till artikel 28 första stycket i Fördraget om upprättandet av ett gemensamt råd och en gemensam kommission för Europeiska gemenskaperna; denna nya artikel 76 skall följaktligen ha följande lydelse:

''Artikel 76

Gemenskapen skall, på de villkor som anges i protokollet av den 8 april 1965 om Europeiska gemenskapernas immunitet och privilegier, inom medlemsstaternas territorier åtnjuta den immunitet och de privilegier som krävs för att den skall kunna fullgöra sin uppgift.''.

12. Artikel 79 skall ändras på följande sätt:

a) I första stycket andra meningen skall det led i meningen som börjar ''beträffande Saar ...'' utgå och semikolonet ersättas med en punkt.

b) Efter första stycket skall ett andra stycke införas med följande lydelse:

''Bestämmelserna i det här fördraget skall omfatta Åland i enlighet med bestämmelserna i protokoll 2 i Akten om villkoren för Republiken Österrikes, Republiken Finlands och Konungariket Sveriges anslutning.''.

c) I inledningen till det nuvarande andra stycket skall orden ''utan hinder av föregående stycke'' ersättas med ''utan hinder av föregående stycken''.

d) I det nuvarande andra stycket skall punkten d om Åland utgå.

13. I artikel 84 skall orden ''i fördraget och dess bilagor, i bifogade protokoll och i konventionen om övergångsbestämmelser'' ersättas med ''i fördraget och dess bilagor samt i bifogade protokoll''.

14. Artikel 85 skall upphävas.

15. I artikel 93 skall orden ''Organisationen för europeiskt ekonomiskt samarbete'' ersättas med ''Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling''.

16. I artikel 95 tredje stycket skall orden '',

efter utgången av den övergångsperiod som bestämts i konventionen om övergångsbestämmelser,'' utgå.

17. I artikel 97 skall orden ''Detta fördrag skall gälla för en tid av femtio år efter dess ikraftträdande.'' ersättas med ''Det här fördraget skall upphöra att gälla den 23 juli 2002.''.

II. Bilaga III, Specialstål

Statschefernas och regeringschefernas befullmäktigade ombuds initialer, som återfinns i slutet av bilaga III, skall utgå.

III. Protokoll och andra akter som utgör bilagor till fördraget

1. Följande akter skall upphävas:

a) Skriftväxlingen mellan Förbundsrepubliken Tysklands regering och Franska republikens regering om Saar.

b) Konventionen om övergångsbestämmelser.

2. Protokollet om stadgan för Europeiska kol- och stålgemenskapens domstol skall ändras på följande sätt:

a) Avdelningarna I och II i protokollet skall ersättas med texten till avdelningarna I och II i protokollet om stadgan för Europeiska gemenskapens domstol, som utgör en bilaga till Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen.

b) Artikel 56 skall upphävas och rubriken ''Övergångsbestämmelser'' som föregår artikeln skall utgå.

c) Förteckningen över de personer som har undertecknat protokollet skall utgå.

3. Protokollet om förbindelserna med Europarådet skall ändras på följande sätt:

a) Artikel 1 skall upphävas.

b) Förteckningen över de personer som har undertecknat protokollet skall utgå.

Artikel 8

Fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen, inbegripet bilagor och protokoll till detta, skall ändras i enlighet med bestämmelserna i denna artikel i syfte att låta bestämmelser som inte längre tillämpas utgå ur fördraget och att som en följd av detta anpassa lydelsen av vissa av fördragets artiklar.

I. Artiklarna i fördraget

1. I artikel 76 andra stycket skall orden ''det att detta fördrag har trätt i kraft'' ersättas med ''den 1 januari 1958''.

2. I inledningen till artikel 93 första stycket skall orden ''ett år efter det att detta fördrag har trätt i kraft inbördes avskaffa alla import- och exporttullar'' ersättas med ''inbördes förbjuda alla import- och exporttullar''.

3. Artiklarna 94 och 95 skall upphävas.

4. I artikel 98 andra stycket skall orden ''Inom två år efter det att detta fördrag har trätt i kraft skall rådet ....'' ersättas med ''Rådet skall ....''.

5. Artikel 100 skall upphävas.

6. Artikel 104 skall ändras på följande sätt:

a) I första stycket skall orden ''efter det att detta fördrag har trätt i kraft'' ersättas med orden ''efter den 1 januari 1958 eller, för stater som senare ansluter sig, efter tidpunkten för dessas anslutning,''.

b) I andra stycket skall orden ''efter det att detta fördrag har trätt i kraft och inom fördragets tillämpningsområde'' ersättas med ''efter de tidpunkter som avses i föregående stycke och inom tillämpningsområdet för detta fördrag''.

7. Artikel 105 skall ändras på följande sätt:

a) I första stycket skall orden ''innan fördraget trädde i kraft ingicks'' ersättas med ''före den 1 januari 1958 eller, för stater som senare ansluter sig, före tidpunkten för deras anslutning ingåtts''. I slutet av samma stycke skall orden

''efter det att fördraget trädde i kraft'' ersättas med ''efter nämnda tidpunkter''.

b) I andra stycket skall orden ''mellan undertecknandet och ikraftträdandet av detta fördrag'' ersättas med orden ''mellan den 25 mars 1957 och den 1 januari 1958 eller, för stater som senare ansluter sig, mellan undertecknandet av anslutningsakten och tidpunkten för deras anslutning''.

8. I artikel 106 första stycket skall orden ''innan detta fördrag trädde i kraft'' ersättas med orden ''före den 1 januari 1958 eller, för stater som senare ansluter sig, före tidpunkten för deras anslutning''.

9. Artikel 108 skall ändras på följande sätt så att den omfattar artikel 1, artikel 2 i dess lydelse enligt artikel 5 i det här fördraget och artikel 3.1 i Akten om allmänna direkta val av företrädare i Europaparlamentet, som utgör en bilaga till rådets beslut av den 20 september 1976; bilaga II i den akten skall fortsätta att gälla.

a) I stället för punkterna 1 och 2, som inte längre tillämpas till följd av artikel 14 i Akten om allmänna direkta val av företrädare i Europaparlamentet, skall texten till artiklarna 1 och 2 i nämnda akt införas som punkterna 1 och 2; de nya punkterna 1 och 2 skall ha följande lydelse:

''1. Europaparlamentets företrädare för folken i de stater som slutit sig samman i gemenskapen skall väljas genom allmänna direkta val.

2. I varje medlemsstat skall följande antal företrädare i Europaparlamentet väljas:

Belgien	25
Danmark	16
Tyskland	99
Grekland	25
Spanien	64
Frankrike	87
Irland	15
Italien	87
Luxemburg	6
Nederländerna	31
Österrike	21
Portugal	25
Finland	16
Sverige	22
Förenade kungariket	87.

Om ändringar skall genomföras i denna punkt måste antalet företrädare som väljs i varje medlemsstat säkerställa en lämplig representation för folken i de stater som slutit sig samman i gemenskapen.''.

b) Efter de nya punkterna 1 och 2 skall texten till artikel 3.1 i den ovannämnda akten införas som punkt 3; den nya punkten 3 skall ha följande lydelse:

''3. Företrädarna skall väljas för en period av fem år.''.

c) Den nuvarande punkten 3 i dess lydelse enligt artikel 4 i det här fördraget skall betecknas 4.

d) Punkt 4, som har lagts till genom artikel 4 i det här fördraget, skall betecknas 5.

10. Artikel 127.3 skall utgå.

11. I artikel 138 första stycket skall orden ''från och med anslutningen'' ersättas med ''från och med den 1 januari 1995''.

12. I artikel 160b.3 skall andra stycket, som börjar ''När de första utnämningarna ...'', utgå.

13. I artikel 181 skall andra till fjärde styckena utgå.

14. I stället för artikel 191 skall införas den anpassade texten till artikel 28 första stycket i Fördraget om upprättandet av ett gemensamt råd och en gemensam kommission för Europeiska gemenskaperna; denna nya artikel 191 skall följaktligen ha följande lydelse:

''Artikel 191

Gemenskapen skall, på de villkor som anges i protokollet av den 8 april 1965 om Europeiska gemenskapernas immunitet och privilegier, inom medlemsstaternas territorier

åtnjuta den immunitet och de privilegier som krävs för att den skall kunna fullgöra sin uppgift.''.

15. Artikel 198 skall ändras på följande sätt:

a) Efter andra stycket skall ett tredje stycke införas med följande lydelse:

''Bestämmelserna i detta fördrag skall omfatta Åland i enlighet med bestämmelserna i protokoll 2 i Akten om villkoren för Republiken Österrikes, Republiken Finlands och Konungariket Sveriges anslutning.''.

b) I det nuvarande tredje stycket skall punkten e om Åland utgå.

16. I artikel 199 första stycket skall orden ''samt Allmänna tull- och handelsavtalets organ'' ersättas med ''samt Världshandelsorganisationens organ''.

17. Avdelning VI (Bestämmelser om inledningsskedet), inbegripet avsnitt 1 (Upprättande av institutionerna), avsnitt 2 (Bestämmelser om den inledande tillämpningen av detta fördrag) och avsnitt 3 (Övergångsbestämmelser), samt artiklarna 209—223 skall upphävas.

18. I artikel 225 skall ett nytt stycke med följande nya lydelse läggas till:

''Till följd av anslutningsfördragen är även de danska, engelska, finska, grekiska, iriska, portugisiska, spanska och svenska texterna giltiga.''.

II. Bilagor

Bilaga V, Inledande forsknings- och utbildningsprogram som avses i artikel 215 i detta fördrag, inbegripet den tabell som har rubriken Fördelning på huvudposter, skall utgå.

III. Protokoll

1. Protokollet om tillämpningen av Fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen på de utomeuropeiska delarna av Konungariket Nederländerna skall upphävas.

2. Protokollet om stadgan för Europeiska atomenergigemenskapens domstol skall ändras på följande sätt:

a) Orden ''HAR UTSETT som befullmäktigade för detta ändamål:'' samt förteckningen över statscheferna och deras befullmäktigade, skall utgå.

b) Orden ''SOM, sedan de utväxlat sina fullmakter och funnit dem vara i god och behörig form,'' skall utgå.

c) I artikel 3 skall den anpassade texten till artikel 21 i protokollet om Europeiska gemenskapernas immunitet och privilegier läggas till som ett fjärde stycke; detta nya fjärde stycke skall följaktligen ha följande lydelse:

''Artiklarna 12—15 och artikel 18 i protokollet om Europeiska gemenskapernas immunitet och privilegier skall vara tillämpliga på domstolens domare, generaladvokater, justitiesekreterare och biträdande referenter, utan att det påverkar tillämpningen av de bestämmelser om immunitet mot rättsliga förfaranden för domare som framgår av föregående stycken.''.

d) Artikel 58 skall upphävas.

e) Avslutningsfrasen ''TILL BEVIS HÄRPÅ har undertecknade befullmäktigade undertecknat detta protokoll.'' skall utgå.

f) Förteckningen över de personer som har undertecknat protokollet skall utgå.

Artikel 9

1. Utan att det påverkar tillämpningen av de följande punkterna, vilka syftar till att bevara de väsentliga beståndsdelarna i deras bestämmelser, skall Konventionen av den 25 mars 1957 om vissa gemensamma institutioner för Europeiska gemenskaperna och Fördraget av den 8 april 1965 om upprättandet av

ett gemensamt råd och en gemensam kommission för Europeiska gemenskaperna, med undantag av det protokoll som avses i punkt 5, upphävas.

2. De befogenheter som enligt Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, Fördraget om upprättandet av Europeiska kol- och stålgemenskapen och Fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen tillkommer Europaparlamentet, rådet, kommissionen, domstolen och revisionsrätten skall utövas av de gemensamma institutionerna på de villkor som föreskrivs i de nämnda fördragen respektive i denna artikel.

De funktioner som enligt Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen och Fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen skall utövas av Ekonomiska och sociala kommittén skall utövas av en gemensam kommitté på de villkor som föreskrivs i respektive fördrag. Bestämmelserna i artiklarna 193 och 197 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen skall tillämpas på denna kommitté.

3. De europeiska gemenskapernas tjänstemän och övriga anställda skall utgöra en del av dessa gemenskapers gemensamma förvaltning och skall lyda under de bestämmelser som antas med tillämpning av artikel 212 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen.

4. Europeiska gemenskaperna skall, på de villkor som anges i det protokoll som avses i punkt 5, inom medlemsstaternas territorier åtnjuta den immunitet och de privilegier som krävs för att de skall kunna fullgöra sina uppgifter. Detsamma skall gälla för Europeiska centralbanken, Europeiska monetära institutet och Europeiska investeringsbanken.

5. I protokollet av den 8 april 1965 om Europeiska gemenskapernas immunitet och privilegier skall, på sätt som anges i protokollet om ändring av nämnda protokoll, införas en artikel 23. Den artikeln har följande lydelse:

”Artikel 23

Detta protokoll skall också tillämpas på Europeiska centralbanken, medlemmarna av dess beslutande organ och dess personal, dock utan att det påverkar tillämpningen av bestämmelserna i protokollet om stadgan för Europeiska centralbankssystemet och Europeiska centralbanken.

Europeiska centralbanken skall dessutom vara befriad från alla skatter och liknande avgifter på grund av en ökning av dess kapital och från olika formaliteter som kan vara förenade därmed i den stat där banken har sitt säte. Bankens och dess beslutande organs verksamhet enligt stadgan för Europeiska centralbankssystemet och Europeiska centralbanken skall inte påföras någon omsättningsskatt.

Ovannämnda bestämmelser skall också tillämpas på Europeiska monetära institutet. Dess upplösning eller likvidation skall inte medföra någon beskattning.”.

6. Europeiska gemenskapens inkomster och utgifter, Europeiska kol- och stålgemenskapens förvaltningsutgifter och motsvarande inkomster samt Europeiska atomenergigemenskapens inkomster och utgifter, med undantag för Försörjningsbyråns och de gemensamma företagens inkomster och utgifter, skall tas upp i Europeiska gemenskapernas budget enligt bestämmelserna i fördragen om upprättandet av de tre gemenskaperna.

7. Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 216 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, av artikel 77 i Fördraget om upprättandet av Europeiska kol- och stålgemenskapen, artikel 189 i Fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen eller av artikel 1 andra stycket i protokollet om stadgan för Europeiska investeringsbanken, skall medlemsstaternas regeringsföreträdare enhälligt besluta om nödvändiga bestämmelser för att hantera vissa problem som rör Storhertigdömet Luxemburg och som är en följd av upprättandet av ett gemensamt råd och en gemensam kommission för Europeiska gemenskaperna.

Artikel 10

1. Det förhållandet att inte längre tillämpade bestämmelser upphävs och utgår i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, Fördraget om upprättandet av

Europeiska kol- och stålgemenskapen och Fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen, i den lydelse som dessa fördrag hade innan Amsterdamfördraget trädde i kraft, och anpassningen av vissa av dessa fördrags bestämmelser skall inte påverka rättsverkningarna av bestämmelserna i dessa fördrag, särskilt inte rättsverkningarna av de tidsfrister som uppställs i dem, eller rättsverkningarna av bestämmelserna i anslutningsfördragen.

2. Rättsverkningarna av de gällande rättsakter som har antagits på grundval av de nämnda fördragen skall inte påverkas.

3. Detsamma skall gälla upphävandet av Konventionen av den 25 mars 1957 om vissa gemensamma institutioner för Europeiska gemenskaperna och upphävandet av Fördraget av den 8 april 1965 om upprättandet av ett gemensamt råd och en gemensam kommission för Europeiska gemenskaperna.

Artikel 11

De bestämmelser i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, Fördraget om upprättandet av Europeiska kol- och stålgemenskapen och Fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen som rör Europeiska gemenskapernas domstols behörighet och utövandet av denna behörighet är tillämpliga på bestämmelserna i denna del och på det protokoll om immunitet och privilegier som avses i artikel 9.5.

TREDJE DELEN

ALLMÄNNA OCH AVSLUTANDE BESTÄMMELSER

Artikel 12

1. Artiklarna, avdelningarna och avsnitten i Fördraget om Europeiska unionen och i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, i deras lydelse enligt bestämmelserna i detta fördrag, skall numreras om i enlighet med jämförelsetabellerna i bilagan till detta fördrag; denna bilaga utgör en integrerad del av fördraget.

2. Korshänvisningarna mellan artiklar, avdelningar och avsnitt i Fördraget om Europeiska unionen och Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen och mellan dessa fördrag skall anpassas i konsekvens härmed. Detsamma skall gälla sådana hänvisningar till artiklar, avdelningar och avsnitt i dessa fördrag som finns i de andra gemenskapsfördragen.

3. Hänvisningar till artiklarna, avdelningarna och avsnitten i de fördrag som avses i punkt 2 och som finns i andra instrument eller akter skall förstås som hänvisningar till artiklarna, avdelningarna och avsnitten i fördragen i enlighet med omnumreringen enligt punkt 1 och till punkterna i de nämnda artiklarna i enlighet med omnumreringen av dessa punkter enligt vissa bestämmelser i artikel 6.

4. Hänvisningar till punkter i artiklar i de fördrag som avses i artiklarna 7 och 8 och vilka hänvisningar finns i andra instrument eller akter, skall förstås som hänvisningar till dessa punkter i enlighet med omnumreringen av dessa punkter enligt vissa bestämmelser i de nämnda artiklarna 7 och 8.

Artikel 13

Detta fördrag har ingåtts på obegränsad tid.

Artikel 14

1. Detta fördrag skall ratificeras av de höga fördragsslutande parterna i enlighet med deras konstitutionella bestämmelser. Ratifikationsinstrumenten skall deponeras hos Italienska republikens regering.

2. Detta fördrag träder i kraft den första dagen i den andra månaden efter den månad då den signatärstat som sist fullgör den formaliteten deponerar sitt ratifikationsinstrument.

Artikel 15

Detta fördrag, som har upprättats i ett enda original på danska, engelska, finska, franska, grekiska, iriska, italienska, nederländska, por-

tugisiska, spanska, svenska och tyska språken, vilka samtliga texter är lika giltiga, skall deponeras i arkiven hos Italienska republikens regering, som skall överlämna en bestyrkt kopia till var och en av regeringarna i övriga signatärstater.

TILL BEVIS HÄRPÅ har undertecknade befullmäktigade undertecknat detta fördrag.

Upprättat i Amsterdam den andra oktober år nittonhundranittiosju.

BILAGA

Jämförelsetabeller som avses i artikel 12 i Amsterdamfördraget

A. Fördraget om Europeiska unionen

Tidigare numrering	Ny numrering
Avdelning I	Avdelning I
Artikel A	Artikel 1
Artikel B	Artikel 2
Artikel C	Artikel 3
Artikel D	Artikel 4
Artikel E	Artikel 5
Artikel F	Artikel 6
Artikel F 1 (*)	Artikel 7
Avdelning II	Avdelning II
Artikel G	Artikel 8
Avdelning III	Avdelning III
Artikel H	Artikel 9
Avdelning IV	Avdelning IV
Artikel I	Artikel 10
Avdelning V (***)	Avdelning V
Artikel J 1	Artikel 11
Artikel J 2	Artikel 12
Artikel J 3	Artikel 13
Artikel J 4	Artikel 14
Artikel J 5	Artikel 15
Artikel J 6	Artikel 16
Artikel J 7	Artikel 17
Artikel J 8	Artikel 18
Artikel J 9	Artikel 19
Artikel J 10	Artikel 20
Artikel J 11	Artikel 21
Artikel J 12	Artikel 22
Artikel J 13	Artikel 23
Artikel J 14	Artikel 24
Artikel J 15	Artikel 25
Artikel J 16	Artikel 26
Artikel J 17	Artikel 27
Artikel J 18	Artikel 28
Avdelning VI (***)	Avdelning VI
Artikel K 1	Artikel 29
Artikel K 2	Artikel 30
Artikel K 3	Artikel 31
Artikel K 4	Artikel 32
Artikel K 5	Artikel 33
Artikel K 6	Artikel 34
Artikel K 7	Artikel 35
Artikel K 8	Artikel 36
Artikel K 9	Artikel 37
Artikel K 10	Artikel 38
Artikel K 11	Artikel 39
Artikel K 12	Artikel 40
Artikel K 13	Artikel 41
Artikel K 14	Artikel 42
Avdelning VIa (**)	Avdelning VII
Artikel K 15 (*)	Artikel 43
Artikel K 16 (*)	Artikel 44
Artikel K 17 (*)	Artikel 45
Avdelning VII	Avdelning VIII
Artikel L	Artikel 46
Artikel M	Artikel 47
Artikel N	Artikel 48
Artikel O	Artikel 49
Artikel P	Artikel 50
Artikel Q	Artikel 51
Artikel R	Artikel 52
Artikel S	Artikel 53

(*) Ny artikel som infördes genom Amsterdamfördraget.
(**) Ny avdelning som infördes genom Amsterdamfördraget.
(***) Avdelning som strukturerades om genom Amsterdamfördraget.

B. Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen

Tidigare numrering	Ny numrering
Första delen	Första delen
Artikel 1	Artikel 1
Artikel 2	Artikel 2
Artikel 3	Artikel 3
Artikel 3a	Artikel 4
Artikel 3b	Artikel 5
Artikel 3c (*)	Artikel 6
Artikel 4	Artikel 7
Artikel 4a	Artikel 8
Artikel 4b	Artikel 9
Artikel 5	Artikel 10
Artikel 5a (*)	Artikel 11
Artikel 6	Artikel 12
Artikel 6a (*)	Artikel 13
Artikel 7 (upphävd)	—
Artikel 7a	Artikel 14
Artikel 7b (upphävd)	—
Artikel 7c	Artikel 15
Artikel 7d (*)	Artikel 16
Andra delen	Andra delen
Artikel 8	Artikel 17
Artikel 8a	Artikel 18
Artikel 8b	Artikel 19
Artikel 8c	Artikel 20
Artikel 8d	Artikel 21
Artikel 8e	Artikel 22
Tredje delen	Tredje delen
Avdelning I	Avdelning I
Artikel 9	Artikel 23
Artikel 10	Artikel 24
Artikel 11 (upphävd)	—
Kapitel 1	Kapitel 1
Avsnitt 1 (har utgått)	—
Artikel 12	Artikel 25
Artikel 13 (upphävd)	—
Artikel 14 (upphävd)	—
Artikel 15 (upphävd)	—
Artikel 16 (upphävd	—
Artikel 17 (upphävd)	—
Avsnitt 2 (har utgått)	—
Artikel 18 (upphävd)	—
Artikel 19 (upphävd)	—
Artikel 20 (upphävd)	—
Artikel 21 (upphävd)	—
Artikel 22 (upphävd)	—
Artikel 23 (upphävd)	—
Artikel 24 (upphävd)	—
Artikel 25 (upphävd)	—
Artikel 26 (upphävd)	—
Artikel 27 (upphävd)	—
Artikel 28	Artikel 26
Artikel 29	Artikel 27

Tidigare numrering	Ny numrering
Kapitel 2	Kapitel 2
Artikel 30	Artikel 28
Artikel 31 (upphävd)	—
Artikel 32 (upphävd)	—
Artikel 33 (upphävd)	—
Artikel 34	Artikel 29
Artikel 35 (upphävd)	—
Artikel 36	Artikel 30
Artikel 37	Artikel 31
Avdelning II	Avdelning II
Artikel 38	Artikel 32
Artikel 39	Artikel 33
Artikel 40	Artikel 34
Artikel 41	Artikel 35
Artikel 42	Artikel 36
Artikel 43	Artikel 37
Artikel 44 (upphävd)	—
Artikel 45 (upphävd)	—
Artikel 46	Artikel 38
Artikel 47 (upphävd)	—
Avdelning III	Avdelning III
Kapitel 1	Kapitel 1
Artikel 48	Artikel 39
Artikel 49	Artikel 40
Artikel 50	Artikel 41
Artikel 51	Artikel 42
Kapitel 2	Kapitel 2
Artikel 52	Artikel 43
Artikel 53 (upphävd)	—
Artikel 54	Artikel 44
Artikel 55	Artikel 45
Artikel 56	Artikel 46
Artikel 57	Artikel 47
Artikel 58	Artikel 48
Kapitel 3	Kapitel 3
Artikel 59	Artikel 49
Artikel 60	Artikel 50
Artikel 61	Artikel 51
Artikel 62 (upphävd)	—
Artikel 63	Artikel 52
Artikel 64	Artikel 53
Artikel 65	Artikel 54
Artikel 66	Artikel 55
Kapitel 4	Kapitel 4
Artikel 67 (upphävd)	—
Artikel 68 (upphävd)	—
Artikel 69 (upphävd)	—
Artikel 70 (upphävd)	—
Artikel 71 (upphävd)	—

Tidigare numrering	Ny numrering
Artikel 72 (upphävd)	—
Artikel 73 (upphävd)	—
Artikel 73a (upphävd)	—
Artikel 73b	Artikel 56
Artikel 73c	Artikel 57
Artikel 73d	Artikel 58
Artikel 73e (upphävd)	—
Artikel 73f	Artikel 59
Artikel 73g	Artikel 60
Artikel 73h (upphävd)	—
Avdelning IIIa (**)	Avdelning IV
Artikel 73i (*)	Artikel 61
Artikel 73j (*)	Artikel 62
Artikel 73k (*)	Artikel 63
Artikel 73l (*)	Artikel 64
Artikel 73m (*)	Artikel 65
Artikel 73n (*)	Artikel 66
Artikel 73o (*)	Artikel 67
Artikel 73p (*)	Artikel 68
Artikel 73q (*)	Artikel 69
Avdelning IV	Avdelning V
Artikel 74	Artikel 70
Artikel 75	Artikel 71
Artikel 76	Artikel 72
Artikel 77	Artikel 73
Artikel 78	Artikel 74
Artikel 79	Artikel 75
Artikel 80	Artikel 76
Artikel 81	Artikel 77
Artikel 82	Artikel 78
Artikel 83	Artikel 79
Artikel 84	Artikel 80
Avdelning V Kapitel 1 Avsnitt 1	Avdelning VI Kapitel 1 Avsnitt 1
Artikel 85	Artikel 81
Artikel 86	Artikel 82
Artikel 87	Artikel 83
Artikel 88	Artikel 84
Artikel 89	Artikel 85
Artikel 90	Artikel 86
Avsnitt 2 (har utgått)	—
Artikel 91 (upphävd)	—
Avsnitt 3	Avsnitt 2
Artikel 92	Artikel 87
Artikel 93	Artikel 88
Artikel 94	Artikel 89
Kapitel 2	Kapitel 2
Artikel 95	Artikel 90
Artikel 96	Artikel 91
Artikel 97 (upphävd)	—

Tidigare numrering	Ny numrering
Artikel 98	Artikel 92
Artikel 99	Artikel 93
Kapitel 3	Kapitel 3
Artikel 100	Artikel 94
Artikel 100a	Artikel 95
Artikel 100b (upphävd)	—
Artikel 100c (upphävd)	—
Artikel 100d (upphävd)	—
Artikel 101	Artikel 96
Artikel 102	Artikel 97
Avdelning VI Kapitel 1	Avdelning VII Kapitel 1
Artikel 102a	Artikel 98
Artikel 103	Artikel 99
Artikel 103a	Artikel 100
Artikel 104	Artikel 101
Artikel 104a	Artikel 102
Artikel 104b	Artikel 103
Artikel 104c	Artikel 104
Kapitel 2	Kapitel 2
Artikel 105	Artikel 105
Artikel 105a	Artikel 106
Artikel 106	Artikel 107
Artikel 107	Artikel 108
Artikel 108	Artikel 109
Artikel 108a	Artikel 110
Artikel 109	Artikel 111
Kapitel 3	Kapitel 3
Artikel 109a	Artikel 112
Artikel 109b	Artikel 113
Artikel 109c	Artikel 114
Artikel 109d	Artikel 115
Kapitel 4	Kapitel 4
Artikel 109e	Artikel 116
Artikel 109f	Artikel 117
Artikel 109g	Artikel 118
Artikel 109h	Artikel 119
Artikel 109i	Artikel 120
Artikel 109j	Artikel 121
Artikel 109k	Artikel 122
Artikel 109l	Artikel 123
Artikel 109m	Artikel 124
Avdelning VIa (**)	Avdelning VIII
Artikel 109n (*)	Artikel 125
Artikel 109o (*)	Artikel 126
Artikel 109p (*)	Artikel 127
Artikel 109q (*)	Artikel 128
Artikel 109r (*)	Artikel 129
Artikel 109s (*)	Artikel 130

Tidigare numrering	Ny numrering
Avdelning VII	Avdelning IX
Artikel 110	Artikel 131
Artikel 111 (upphävd)	—
Artikel 112	Artikel 132
Artikel 113	Artikel 133
Artikel 114 (upphävd)	—
Artikel 115	Artikel 134
Avdelning VIIa (**)	Avdelning X
Artikel 116 (*)	Artikel 135
Avdelning VIII	Avdelning XI
Kapitel 1 (***)	Kapitel 1
Artikel 117	Artikel 136
Artikel 118	Artikel 137
Artikel 118a	Artikel 138
Artikel 118b	Artikel 139
Artikel 118c	Artikel 140
Artikel 119	Artikel 141
Artikel 119a	Artikel 142
Artikel 120	Artikel 143
Artikel 121	Artikel 144
Artikel 122	Artikel 145
Kapitel 2	Kapitel 2
Artikel 123	Artikel 146
Artikel 124	Artikel 147
Artikel 125	Artikel 148
Kapitel 3	Kapitel 3
Artikel 126	Artikel 149
Artikel 127	Artikel 150
Avdelning IX	Avdelning XII
Artikel 128	Artikel 151
Avdelning X	Avdelning XIII
Artikel 129	Artikel 152
Avdelning XI	Avdelning XIV
Artikel 129a	Artikel 153
Avdelning XII	Avdelning XV
Artikel 129b	Artikel 154
Artikel 129c	Artikel 155
Artikel 129d	Artikel 156
Avdelning XIII	Avdelning XVI
Artikel 130	Artikel 157
Avdelning XIV	Avdelning XVII
Artikel 130a	Artikel 158
Artikel 130b	Artikel 159
Artikel 130c	Artikel 160
Artikel 130d	Artikel 161
Artikel 130e	Artikel 162
Avdelning XV	Avdelning XVIII
Artikel 130f	Artikel 163
Artikel 130g	Artikel 164
Artikel 130h	Artikel 165
Artikel 130i	Artikel 166
Artikel 130j	Artikel 167
Artikel 130k	Artikel 168
Artikel 130l	Artikel 169
Artikel 130m	Artikel 170
Artikel 130n	Artikel 171
Artikel 130o	Artikel 172
Artikel 130p	Artikel 173
Artikel 130q (upphävd)	—
Avdelning XVI	Avdelning XIX
Artikel 130r	Artikel 174
Artikel 130s	Artikel 175
Artikel 130t	Artikel 176
Avdelning XVII	Avdelning XX
Artikel 130u	Artikel 177
Artikel 130v	Artikel 178
Artikel 130w	Artikel 179
Artikel 130x	Artikel 180
Artikel 130y	Artikel 181
Fjärde delen	Fjärde delen
Artikel 131	Artikel 182
Artikel 132	Artikel 183
Artikel 133	Artikel 184
Artikel 134	Artikel 185
Artikel 135	Artikel 186
Artikel 136	Artikel 187
Artikel 136a	Artikel 188
Femte delen	Femte delen
Avdelning I	Avdelning I
Kapitel 1	Kapitel 1
Avsnitt 1	Avsnitt 1
Artikel 137	Artikel 189
Artikel 138	Artikel 190
Artikel 138a	Artikel 191
Artikel 138b	Artikel 192
Artikel 138c	Artikel 193
Artikel 138d	Artikel 194
Artikel 138e	Artikel 195
Artikel 139	Artikel 196
Artikel 140	Artikel 197
Artikel 141	Artikel 198
Artikel 142	Artikel 199
Artikel 143	Artikel 200

Tidigare numrering	Ny numrering
Artikel 144	Artikel 201
Avsnitt 2	Avsnitt 2
Artikel 145	Artikel 202
Artikel 146	Artikel 203
Artikel 147	Artikel 204
Artikel 148	Artikel 205
Artikel 149 (upphävd)	—
Artikel 150	Artikel 206
Artikel 151	Artikel 207
Artikel 152	Artikel 208
Artikel 153	Artikel 209
Artikel 154	Artikel 210
Avsnitt 3	Avsnitt 3
Artikel 155	Artikel 211
Artikel 156	Artikel 212
Artikel 157	Artikel 213
Artikel 158	Artikel 214
Artikel 159	Artikel 215
Artikel 160	Artikel 216
Artikel 161	Artikel 217
Artikel 162	Artikel 218
Artikel 163	Artikel 219
Avsnitt 4	Avsnitt 4
Artikel 164	Artikel 220
Artikel 165	Artikel 221
Artikel 166	Artikel 222
Artikel 167	Artikel 223
Artikel 168	Artikel 224
Artikel 168a	Artikel 225
Artikel 169	Artikel 226
Artikel 170	Artikel 227
Artikel 171	Artikel 228
Artikel 172	Artikel 229
Artikel 173	Artikel 230
Artikel 174	Artikel 231
Artikel 175	Artikel 232
Artikel 176	Artikel 233
Artikel 177	Artikel 234
Artikel 178	Artikel 235
Artikel 179	Artikel 236
Artikel 180	Artikel 237
Artikel 181	Artikel 238
Artikel 182	Artikel 239
Artikel 183	Artikel 240
Artikel 184	Artikel 241
Artikel 185	Artikel 242
Artikel 186	Artikel 243
Artikel 187	Artikel 244
Artikel 188	Artikel 245
Avsnitt 5	Avsnitt 5
Artikel 188a	Artikel 246
Artikel 188b	Artikel 247
Artikel 188c	Artikel 248
Kapitel 2	Kapitel 2
Artikel 189	Artikel 249

Tidigare numrering	Ny numrering
Artikel 189a	Artikel 250
Artikel 189b	Artikel 251
Artikel 189c	Artikel 252
Artikel 190	Artikel 253
Artikel 191	Artikel 254
Artikel 191a (*)	Artikel 255
Artikel 192	Artikel 256
Kapitel 3	Kapitel 3
Artikel 193	Artikel 257
Artikel 194	Artikel 258
Artikel 195	Artikel 259
Artikel 196	Artikel 260
Artikel 197	Artikel 261
Artikel 198	Artikel 262
Kapitel 4	Kapitel 4
Artikel 198a	Artikel 263
Artikel 198b	Artikel 264
Artikel 198c	Artikel 265
Kapitel 5	Kapitel 5
Artikel 198d	Artikel 266
Artikel 198e	Artikel 267
Avdelning II	Avdelning II
Artikel 199	Artikel 268
Artikel 200 (upphävd)	—
Artikel 201	Artikel 269
Artikel 201a	Artikel 270
Artikel 202	Artikel 271
Artikel 203	Artikel 272
Artikel 204	Artikel 273
Artikel 205	Artikel 274
Artikel 205a	Artikel 275
Artikel 206	Artikel 276
Artikel 206a (upphävd)	—
Artikel 207	Artikel 277
Artikel 208	Artikel 278
Artikel 209	Artikel 279
Artikel 209a	Artikel 280
Sjätte delen	Sjätte delen
Artikel 210	Artikel 281
Artikel 211	Artikel 282
Artikel 212 (*)	Artikel 283
Artikel 213	Artikel 284
Artikel 213a (*)	Artikel 285
Artikel 213b (*)	Artikel 286
Artikel 214	Artikel 287
Artikel 215	Artikel 288
Artikel 216	Artikel 289
Artikel 217	Artikel 290
Artikel 218 (*)	Artikel 291
Artikel 219	Artikel 292
Artikel 220	Artikel 293
Artikel 221	Artikel 294

Tidigare numrering	Ny numrering
Artikel 222	Artikel 295
Artikel 223	Artikel 296
Artikel 224	Artikel 297
Artikel 225	Artikel 298
Artikel 226 (upphävd)	—
Artikel 227	Artikel 299
Artikel 228	Artikel 300
Artikel 228a	Artikel 301
Artikel 229	Artikel 302
Artikel 230	Artikel 303
Artikel 231	Artikel 304
Artikel 232	Artikel 305
Artikel 233	Artikel 306
Artikel 234	Artikel 307
Artikel 235	Artikel 308
Artikel 236 (*)	Artikel 309

Tidigare numrering	Ny numrering
Artikel 237 (upphävd)	—
Artikel 238	Artikel 310
Artikel 239	Artikel 311
Artikel 240	Artikel 312
Artikel 241 (upphävd)	—
Artikel 242 (upphävd)	—
Artikel 243 (upphävd)	—
Artikel 244 (upphävd)	—
Artikel 245 (upphävd)	—
Artikel 246 (upphävd)	—
Slutbestämmelser	Slutbestämmelser
Artikel 247	Artikel 313
Artikel 248	Artikel 314

(*) Ny artikel som infördes genom Amsterdamfördraget.
(**) Ny avdelning som infördes genom Amsterdamfördraget.
(***) Kapitel 1 som strukturerades om genom Amsterdamfördraget.

PROTOKOLL

A. Protokoll som fogas till Fördraget om Europeiska unionen

PROTOKOLL

om artikel J 7 i fördraget om Europeiska unionen

DE HÖGA FÖRDRAGSSLUTANDE PARTERNA,

SOM BEAKTAR behovet av att fullt ut genomföra bestämmelserna i artikel J 7.1 andra stycket och J 7.3 i Fördraget om Europeiska unionen,

SOM BEAKTAR att unionens politik i enlighet med artikel J 7 inte skall påverka den särskilda karaktären hos vissa medlemsstaters säkerhets- och försvarspolitik och att den skall respektera de skyldigheter som vissa medlemsstater, som anser att deras gemensamma försvar förverkligas genom NATO, har enligt Nordatlantiska fördraget och vara förenlig med den gemensamma säkerhets- och försvarspolitik som har upprättats inom den ramen,

HAR ENATS om följande bestämmelse, som fogas till Fördraget om Europeiska unionen:

Europeiska unionen skall tillsammans med Västeuropeiska unionen inom ett år från Amsterdamfördragets ikraftträdande utarbeta arrangemang för ett ökat ömsesidigt samarbete.

B. Protokoll som fogas till Fördraget om Europeiska unionen och Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen

PROTOKOLL

om införlivande av Schengenregelverket inom Europeiska unionens ramar

DE HÖGA FÖRDRAGSSLUTANDE PARTERNA,

SOM KONSTATERAR att de avtal om gradvis avskaffande av kontroller vid de gemensamma gränserna som några av Europeiska unionens medlemsstater undertecknade i Schengen den 14 juni 1985 och den 19 juni 1990, samt de därmed förbundna avtal och de regler som har antagits på grundval av dessa avtal, syftar till att förstärka den europeiska integrationen och särskilt till att göra det möjligt för Europeiska unionen att snabbare utvecklas till ett område med frihet, säkerhet och rättvisa,

SOM ÖNSKAR införliva de ovannämnda avtalen och reglerna inom Europeiska unionens ramar,

SOM BEKRÄFTAR att bestämmelserna i Schengenregelverket är tillämpliga endast om och i den utsträckning som de är förenliga med unions- och gemenskapsrätten,

SOM BEAKTAR Danmarks särskilda ställning,

SOM BEAKTAR att Irland och Förenade konungariket Storbritannien och Nordirland inte är parter i och inte har undertecknat de ovannämnda avtalen, men att dessa stater dock bör ges möjlighet att godta vissa av eller alla dessa bestämmelser, SOM INSER att det följaktligen är nödvändigt att använda bestämmelserna i Fördraget om Europeiska unionen och Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen när det gäller ett närmare samarbete mellan vissa medlemsstater och att de bestämmelserna endast bör användas som en sista utväg,

SOM BEAKTAR behovet att behålla särskilda förbindelser med Republiken Island och Konungariket Norge, eftersom båda dessa stater har bekräftat att de avser att bli bundna av de ovannämnda bestämmelserna på grundval av det avtal som undertecknades i Luxemburg den 19 december 1996,

HAR ENATS om följande bestämmelser som skall fogas till Fördraget om Europeiska unionen och Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen.

Artikel 1

Konungariket Belgien, Konungariket Danmark, Förbundsrepubliken Tyskland, Hellenska republiken, Konungariket Spanien, Franska republiken, Italienska republiken, Storhertigdömet Luxemburg, Konungariket Nederländerna, Republiken Österrike, Portugisiska republiken, Republiken Finland och Konungariket Sverige, som har undertecknat Schengenavtalen, bemyndigas att upprätta ett närmare samarbete sinsemellan inom tillämpningsom-

rådet för dessa avtal och de med dem förbundna bestämmelserna enligt förteckningen i bilagan till detta protokoll, nedan kallade ''Schengenregelverket''. Detta samarbete skall genomföras inom Europeiska unionens institutionella och rättsliga ramar och med iakttagande av de relevanta bestämmelserna i Fördraget om Europeiska unionen och Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen.

Artikel 2

1. Från och med den tidpunkt då Amsterdamfördraget träder i kraft skall Schengenregelverket, inbegripet de beslut som den enligt Schengenavtalen inrättade verkställande kommittén har fattat före denna tidpunkt, omedelbart gälla för de tretton medlemsstater som avses i artikel 1, utan att det påverkar tillämpningen av punkt 2 i denna artikel. Från och med samma tidpunkt skall rådet ersätta den nämnda verkställande kommittén.

Rådet, som skall besluta med enhällighet bland de medlemmar som avses i artikel 1, skall vidta alla nödvändiga åtgärder för att genomföra denna punkt. Rådet skall enhälligt och i överensstämmelse med de relevanta bestämmelserna i fördragen avgöra vad som är den rättsliga grunden för var och en av de bestämmelser eller vart och ett av de beslut som utgör Schengenregelverket.

När det gäller sådana bestämmelser och beslut och i enlighet med det nämnda avgörandet skall Europeiska gemenskapernas domstol utöva den behörighet som den tilldelats genom de relevanta tillämpliga bestämmelserna i fördragen. Domstolen skall dock inte vara behörig i fråga om åtgärder eller beslut som rör upprätthållandet av lag och ordning och skyddet av den inre säkerheten.

Innan de åtgärder som avses ovan har vidtagits och utan att det påverkar tillämpningen av artikel 5.2, skall de bestämmelser eller beslut som utgör Schengenregelverket betraktas som rättsakter som har sin grund i avdelning VI i Fördraget om Europeiska unionen.

2. Bestämmelserna i punkt 1 skall gälla för de medlemsstater som har undertecknat protokoll om anslutning till Schengenavtalen från och med de tidpunkter som rådet beslutar med enhällighet bland de medlemmar som nämns i artikel 1, om inte villkoren för någon av dessa medlemsstaters anslutning till Schengenregelverket är uppfyllda före den tidpunkt då Amsterdamfördraget träder i kraft.

Artikel 3

Efter ett sådant avgörande som avses i artikel 2.1 andra stycket skall Danmark behålla samma rättigheter och skyldigheter i förhållande till de övriga stater som har undertecknat Schengenavtalen som före det nämnda avgörandet med avseende på de delar av Schengenregelverket som anses ha sin rättsliga grund i avdelning IIIa i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen.

Med avseende på de delar av Schengenavtalens regelverk som anses ha sin rättsliga grund i avdelning VI i Fördraget om Europeiska unionen skall Danmark fortsätta att ha samma rättigheter och skyldigheter som de övriga stater som har undertecknat Schengenavtalen.

Artikel 4

Irland och Förenade konungariket Storbritannien och Nordirland, som inte är bundna av Schengenregelverket, får när som helst begära att vissa eller samtliga bestämmelser i detta regelverk skall tillämpas på dem.

Rådets beslut i anledning av en sådan begäran skall fattas med enhällighet bland de medlemmar som avses i artikel 1 och företrädaren för regeringen i den berörda staten.

Artikel 5

1. Förslag och initiativ som grundar sig på Schengenregelverket skall omfattas av de relevanta bestämmelserna i fördragen.

Om varken Irland, Förenade kungariket eller båda inom rimlig tid skriftligen har underrättat rådets ordförande om att de önskar delta skall, i detta sammanhang, de medlemsstater som avses i artikel 1 samt Irland och Förenade kungariket anses ha fått ett

sådant bemyndigande som avses i artikel 5a i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen eller i artikel K 12 i Fördraget om Europeiska unionen om någon av dem önskar delta i de ifrågavarande samarbetsområdena.

2. De relevanta bestämmelserna i de fördrag som avses i punkt 1 första stycket är tillämpliga även om rådet inte har beslutat om de åtgärder som avses i artikel 2.1 andra stycket.

Artikel 6

Republiken Island och Konungariket Norge skall associeras till genomförandet av Schengenavtalens regelverk och den vidare utvecklingen av detta på grundval av det avtal som undertecknades i Luxemburg den 19 december 1996. Rådet skall med dessa stater avtala om lämpliga förfaranden för detta och härvid besluta med enhällighet bland de medlemmar som nämns i artikel 1. Det avtalet skall innehålla bestämmelser om Islands och Norges bidrag till eventuella ekonomiska konsekvenser av genomförandet av detta protokoll. Rådet skall genom enhälligt beslut ingå ett särskilt avtal med Island och Norge för att fastställa rättigheter och skyldigheter mellan å ena sidan Irland och Förenade konungariket Storbritannien och Nordirland och å andra sidan Island och Norge på sådana områden som omfattas av Schengenregelverket och som är tillämpliga på dessa stater.

Artikel 7

Rådet skall med kvalificerad majoritet besluta om närmare föreskrifter för Schengensekretariatets införlivande med rådets generalsekretariat.

Artikel 8

I samband med förhandlingarna om nya medlemsstaters tillträde till Europeiska unionen skall Schengenregelverket samt ytterligare åtgärder som institutionerna beslutar på detta regelverks tillämpningsområde betraktas som ett regelverk som måste godtas fullt ut av alla stater som ansöker om tillträde.

Bilaga

Schengenregelverket

1. Det i Schengen den 14 juni 1985 undertecknade avtalet om gradvis avskaffande av kontroller vid de gemensamma gränserna mellan regeringarna i de stater som ingår i den ekonomiska unionen Benelux, Förbundsrepubliken Tyskland och Franska republiken.

2. Den i Schengen den 19 juni 1990 undertecknade tillämpningskonventionen till Schengenavtalet av den 14 juni 1985 om gradvis avskaffande av kontroller vid de gemensamma gränserna, med tillhörande slutakt och gemensamma förklaringar, mellan Konungariket Belgien, Förbundsrepubliken Tyskland, Franska republiken, Storhertigdömet Luxemburg och Konungariket Nederländerna.

3. Protokoll och avtal om anslutning till 1985 års avtal och 1990 års tillämpningskonvention som har ingåtts med Italien (undertecknade i Paris den 27 november 1990), Spanien och Portugal (undertecknade i Bonn den 25 juni 1991), Grekland (undertecknade i Madrid den 6 november 1992), Österrike (undertecknade i Bryssel den 28 april 1995) samt Danmark, Finland och Sverige (undertecknade i Luxemburg den 19 december 1996), med tillhörande slutakter och förklaringar.

4. Beslut och förklaringar som har antagits av den verkställande kommitté som inrättades genom 1990 års tillämpningskonvention samt rättsakter för att genomföra konventionen som har antagits av de organ som den verkställande kommittén har givit befogenhet att fatta beslut.

PROTOKOLL

om tillämpning av vissa inslag i artikel 7a i fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen på Förenade kungariket och Irland

DE HÖGA FÖRDRAGSSLUTANDE PARTERNA,

SOM ÖNSKAR avgöra vissa frågor som rör Förenade kungariket och Irland,

SOM BEAKTAR att det under många år förekommit särskilda arrangemang för resor mellan Förenade kungariket och Irland,

HAR ENATS OM följande bestämmelser som skall fogas till Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen och Fördraget om Europeiska unionen.

Artikel 1

Förenade kungariket skall — utan hinder av artikel 7a i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, andra bestämmelser i det fördraget eller i Fördraget om Europeiska unionen, åtgärder som har beslutats enligt de fördragen eller internationella avtal som ingåtts av gemenskapen eller av gemenskapen och dess medlemsstater med en eller flera tredje stater — ha rätt att vid sina gränser med andra medlemsstater genomföra sådana kontroller av personer som vill resa in i Förenade kungariket som det anser nödvändiga i syfte att

a) kontrollera rätten att resa in i Förenade kungariket för medborgare i stater som är parter i avtalet om Europeiska ekonomiska samarbetsområdet och för deras familjemedlemmar när de utövar rättigheter som följer av gemenskapsrätten, liksom för sådana medborgare i andra stater som har fått sådana rättigheter genom en överenskommelse som Förenade kungariket är bundet av, och

b) avgöra om andra personer skall ges tillstånd att resa in i Förenade kungariket.

Artikel 7a i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen eller andra bestämmelser i det fördraget eller Fördraget om Europeiska unionen eller andra åtgärder som har beslutats inom ramen för dessa fördrag skall inte på något sätt påverka Förenade kungarikets rätt att införa eller genomföra sådana kontroller. Hänvisningar till Förenade kungariket i denna artikel skall anses inbegripa territorier för vars yttre förbindelser Förenade kungariket ansvarar.

Artikel 2

Förenade kungariket och Irland får fortsätta att komma överens om inbördes arrangemang rörande fri rörlighet för personer mellan sina territorier (''den gemensamma resezonen''), samtidigt som rättigheterna för de personer som avses i artikel 1 första stycket a i detta protokoll fullt ut skall respekteras. Följaktligen skall bestämmelserna i artikel 1 i detta protokoll, så länge dessa länder upprätthåller sådana arrangemang, vara tillämpliga på Irland på samma villkor och under samma förhållanden som på Förenade kungariket. Artikel 7a i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen eller andra bestämmelser i det fördraget eller Fördraget om Europeiska unionen eller andra åtgärder som har beslutats inom ramen för dessa fördrag, skall inte på något sätt påverka några sådana arrangemang.

Artikel 3

De andra medlemsstaterna skall ha rätt att vid sina gränser eller vid varje plats för inresa

till deras territorium genomföra kontroller av personer som vill resa in på deras territorium från Förenade kungariket eller andra territorier för vars yttre förbindelser det landet ansvarar för samma ändamål som i artikel 1 i detta protokoll eller från Irland under den tid som bestämmelserna i artikel 1 i detta protokoll är tillämpliga på Irland.

Artikel 7a i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen eller andra bestämmelser i det fördraget eller Fördraget om Europeiska unionen eller andra åtgärder som beslutats inom ramen för dessa fördrag skall inte på något sätt påverka de andra medlemsstaternas rätt att införa eller genomföra sådana kontroller.

PROTOKOLL

om Förenade kungarikets och Irlands ställning

DE HÖGA FÖRDRAGSSLUTANDE PARTERNA,

SOM ÖNSKAR avgöra vissa frågor som rör Förenade kungariket och Irland,

SOM BEAKTAR protokollet om tillämpning av vissa inslag i artikel 7a i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen på Förenade kungariket och Irland,

HAR ENATS om följande bestämmelser som skall fogas till Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen och Fördraget om Europeiska unionen.

Artikel 1

Om inte annat följer av artikel 3 skall Förenade kungariket och Irland inte delta i rådets beslut om föreslagna åtgärder i enlighet med avdelning IIIa i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen. Med avvikelse från artikel 148.2 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen skall en kvalificerad majoritet anses vara samma andel av de berörda rådsmedlemmarnas vägda röster som den som anges i den nämnda artikel 148.2. Enhällighet bland rådets medlemmar, med undantag av företrädarna för Förenade kungarikets och Irlands regeringar, skall krävas för sådana beslut i rådet som skall antas enhälligt.

Artikel 2

Till följd av artikel 1 och om inte annat följer av artiklarna 3, 4 och 6 skall inga bestämmelser i avdelning IIIa i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, inga åtgärder som beslutas enligt den avdelningen, inga bestämmelser i ett internationellt avtal som ingås av gemenskapen i enlighet med den avdelningen och inga beslut av domstolen som innebär en tolkning av en sådan bestämmelse eller åtgärd vara bindande för eller tillämpliga i Förenade kungariket eller Irland; inga sådana bestämmelser, åtgärder eller beslut skall på något sätt påverka dessa staters befogenheter, rättigheter och skyldigheter; inga sådana bestämmelser, åtgärder eller beslut skall på något sätt påverka gemenskapens regelverk eller utgöra en del av gemenskapsrätten, såsom detta regelverk och denna rätt gäller för Förenade kungariket eller Irland.

Artikel 3

1. Förenade kungariket eller Irland kan inom tre månader efter det att ett förslag eller initiativ har lagts fram för rådet i enlighet med avdelning IIIa i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen skriftligen meddela rådets ordförande att Förenade kungariket eller Irland önskar delta i beslutet om och tillämpningen av en sådan föreslagen åtgärd, varefter den staten skall ha rätt att göra detta. Med avvikelse från artikel 148.2 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen skall en kvalificerad majoritet anses vara samma andel av de berörda rådsmedlemmarnas vägda röster som den som anges i den nämnda artikel 148.2.

Enhällighet bland rådets medlemmar, med undantag av en medlem som inte har lämnat ett sådant meddelande, skall krävas för sådana beslut i rådet som skall antas enhälligt. En åtgärd som beslutats enligt denna punkt skall vara bindande för alla medlemsstater som deltog i beslutet.

2. Om beslut om en sådan åtgärd som avses i punkt 1 efter en rimlig tidsperiod inte kan

fattas med Förenade kungariket eller Irland som deltagare, får rådet besluta om en sådan åtgärd i enlighet med artikel 1 utan att Förenade kungariket eller Irland deltar. I det fallet är artikel 2 tillämplig.

Artikel 4

Förenade kungariket eller Irland får när som helst efter beslut om en åtgärd i rådet i enlighet med avdelning IIIa i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen underrätta rådet och kommissionen om sin önskan att godta åtgärden. I så fall skall det förfarande som avses i artikel 5a.3 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen gälla i tillämpliga delar.

Artikel 5

En medlemsstat som inte är bunden av en åtgärd som har beslutats i enlighet med avdelning IIIa i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen skall inte på något sätt belastas ekonomiskt av den åtgärden utöver de administrativa kostnader detta åsamkar institutionerna.

Artikel 6

När Förenade kungariket eller Irland i sådana fall som avses i detta protokoll är bundet av en åtgärd som rådet har beslutat om i enlighet med avdelning IIIa i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen skall relevanta bestämmelser i det fördraget, inbegripet artikel 73p, vara tillämpliga på den staten när det gäller den åtgärden.

Artikel 7

Artiklarna 3 och 4 skall inte påverka tillämpningen av protokollet om införlivande av Schengenregelverket inom Europeiska unionens ramar.

Artikel 8

Irland får skriftligen meddela rådets ordförande att landet inte längre önskar omfattas av detta protokoll. I så fall kommer de normala bestämmelserna i fördraget att gälla för Irland.

PROTOKOLL

om Danmarks ställning

DE HÖGA FÖRDRAGSSLUTANDE PARTERNA,

SOM ERINRAR OM det beslut som fattades av stats- eller regeringscheferna, församlade i Europeiska rådet i Edinburgh den 12 december 1992, om vissa problem som togs upp av Danmark med avseende på Fördraget om Europeiska unionen,

SOM HAR NOTERAT Danmarks ståndpunkt när det gäller medborgarskap, Ekonomiska och monetära unionen, försvarspolitik samt rättsliga och inrikes frågor, enligt vad som anges i Edinburghbeslutet,

SOM ÄR MEDVETNA OM artikel 3 i protokollet om införlivande av Schengenregelverket inom Europeiska unionens ramar,

HAR ENATS OM följande bestämmelser som skall fogas till Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen och Fördraget om Europeiska unionen:

DEL I

Artikel 1

Danmark skall inte delta i rådets beslut om föreslagna åtgärder i enlighet med avdelning IIIa i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen. Med avvikelse från artikel 148.2 i Fördraget om Europeiska gemenskapen skall en kvalificerad majoritet anses vara samma andel av de berörda rådsmedlemmarnas vägda röster som den som anges i den nämnda artikel 148.2. Enhällighet bland rådsmedlemmarna, med undantag av företrädaren för Danmarks regering, skall krävas för sådana beslut i rådet som skall antas enhälligt.

Artikel 2

Inga bestämmelser i avdelning IIIa i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, inga åtgärder som beslutas i enlighet med den avdelningen, inga bestämmelser i ett internationellt avtal som ingåtts av gemenskapen i enlighet med den avdelningen och inga beslut av domstolen som innebär en tolkning av en sådan bestämmelse eller åtgärd eller något sådant beslut skall vara bindande för eller tillämpliga i Danmark; inga sådana bestämmelser, åtgärder eller beslut skall på något sätt påverka Danmarks befogenheter, rättigheter eller skyldigheter; inga sådana bestämmelser, åtgärder eller beslut skall på något sätt påverka gemenskapens regelverk eller utgöra en del av gemenskapsrätten, såsom detta regelverk och denna rätt gäller för Danmark.

Artikel 3

De åtgärder som avses i artikel 1 skall inte medföra några ekonomiska konsekvenser för Danmark, annat än de administrativa kostnader som åsamkas institutionerna.

Artikel 4

Artiklarna 1, 2 och 3 skall inte tillämpas på åtgärder för att bestämma de tredje länder vars medborgare är skyldiga att ha visering när de passerar medlemsstaternas yttre gränser eller på åtgärder som avser en enhetlig utformning av viseringar.

Artikel 5

1. Danmark skall, inom en tid av sex månader efter det att rådet har beslutat om ett förslag eller initiativ om utbyggnad av Schengenregelverket enligt bestämmelserna

i avdelning IIIa i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, besluta huruvida det skall genomföra detta beslut i sin nationella lagstiftning. Om det beslutar att göra detta, kommer beslutet att i enlighet med internationell rätt ge upphov till en förpliktelse mellan Danmark och de övriga medlemsstater som avses i artikel 1 i protokollet om införlivande av Schengenregelverket inom Europeiska unionens ramar samt mellan Danmark och Irland eller Förenade kungariket om dessa medlemsstater deltar i de ifrågavarande samarbetsområdena.

2. Om Danmark beslutar att inte genomföra ett sådant beslut av rådet som avses i punkt 1 kommer de medlemsstater som avses i artikel 1 i protokollet om införlivande av Schengenregelverket inom Europeiska unionens ramar att överväga vilka lämpliga åtgärder som skall vidtas.

DEL II

Artikel 6

När det gäller åtgärder rådet beslutar på det område som omfattas av artiklarna J 3.1 och J 7 i Fördraget om Europeiska unionen kommer Danmark inte att delta i arbetet med att utarbeta och genomföra sådana unionsbeslut och unionsåtgärder som har anknytning till försvarsfrågor, men kommer inte att hindra utvecklingen av närmare samarbete mellan medlemsstaterna på detta område. Därför skall Danmark inte delta i beslut om sådana åtgärder. Danmark behöver inte bidra till finansieringen av driftsutgifter som uppkommer till följd av sådana åtgärder.

DEL III

Artikel 7

Danmark kan när som helst i enlighet med sina konstitutionella bestämmelser meddela de övriga medlemsstaterna att Danmark inte längre vill utnyttja hela eller delar av detta protokoll. I sådana fall kommer Danmark att fullt ut tillämpa alla relevanta åtgärder som då är i kraft och som har vidtagits inom Europeiska unionens ramar.

C. Protokoll som fogas till Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen

PROTOKOLL

om asyl för medborgare i Europeiska unionens medlemsstater

DE HÖGA FÖRDRAGSSLUTANDE PARTERNA,

SOM BEAKTAR att unionen enligt bestämmelserna i artikel F.2 i Fördraget om Europeiska unionen skall respektera de grundläggande rättigheterna, såsom de garanteras i Europeiska konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna, vilken undertecknades i Rom den 4 november 1950,

SOM BEAKTAR att Europeiska gemenskapernas domstol har behörighet att säkerställa att Europeiska gemenskapen vid tolkning och tillämpning av artikel F.2 i Fördraget om Europeiska unionen följer lagen,

SOM BEAKTAR att varje europeisk stat som ansöker om medlemsskap i unionen i enlighet med artikel O i Fördraget om Europeiska unionen måste respektera de principer som anges i artikel F.1 i Fördraget om Europeiska unionen,

SOM ÄR MEDVETNA OM att det i artikel 236 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen inrättas en mekanism för tillfälligt upphävande av vissa rättigheter om en medlemsstat allvarligt och ihållande åsidosätter dessa principer, SOM ERINRAR OM att varje medborgare i en medlemsstat, i sin egenskap av unionsmedborgare, åtnjuter särskild status och särskilt skydd som skall garanteras av medlemsstaterna i enlighet med bestämmelserna i andra delen i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen,

SOM ÄR MEDVETNA OM att Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen inrättar ett område utan inre gränser och ger varje unionsmedborgare rätt att fritt röra sig och bosätta sig på medlemsstaternas territorium,

SOM ERINRAR OM att utlämning av medlemsstaternas medborgare behandlas i Europeiska utlämningskonventionen av den 13 december 1957 och i den på grundval av artikel K 3 i Fördraget om Europeiska unionen upprättade konventionen om utlämning mellan Europeiska unionens medlemsstater av den 27 september 1996,

SOM ÖNSKAR hindra att asylrätten utnyttjas för andra ändamål än vad som är avsett,

SOM BEAKTAR att detta protokoll tar hänsyn till slutgiltigheten av och syftet med Genèvekonventionen av den 28 juli 1951 om flyktingars rättsliga ställning,

HAR ENATS OM följande bestämmelser som skall fogas till Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen:

Enda artikel

Med beaktande av den skyddsnivå som

Europeiska unionens medlemsstater erbjuder såvitt avser de grundläggande rättigheterna och friheterna skall medlemsstaterna betraktas som säkra ursprungsländer i förhållande till varandra för alla rättsliga och praktiska syften som har samband med asylärenden. Följaktligen får ansökningar om asyl som ges in av en medborgare i en medlemsstat endast i följande fall beaktas eller förklaras tillåtna att behandlas av en annan medlemsstat:

a) Om den medlemsstat i vilken sökanden är medborgare sedan Amsterdamfördraget har trätt i kraft och med åberopande av artikel 15 i konventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna vidtar åtgärder som medför att den medlemsstaten inom sitt territorium inte uppfyller sina skyldigheter enligt konventionen.

b) Om ett sådant förfarande som avses i artikel F 1.1 i Fördraget om Europeiska unionen har inletts och fram till dess rådet fattar ett beslut med avseende på detta.

c) Om rådet på grundval av artikel F 1.1 i Fördraget om Europeiska unionen när det gäller den medlemsstat i vilken sökanden är medborgare har slagit fast att medlemsstaten allvarligt och ihållande åsidosätter principer som anges i artikel F.1.

d) Om en medlemsstat ensidigt fattar ett sådant beslut när det gäller en ansökan från en medborgare i en annan medlemsstat; i så fall skall rådet omedelbart underrättas; ansökan skall behandlas med utgångspunkt i antagandet att den är uppenbart ogrundad utan att detta, oberoende av omständigheterna, på något sätt påverkar medlemsstaternas befogenhet att fatta beslut.

PROTOKOLL

om tillämpning av subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna

DE HÖGA FÖRDRAGSSLUTANDE PARTERNA,

SOM ÄR BESLUTNA att fastställa villkoren för tillämpning av subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna, vilka kommer till uttryck i artikel 3b i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, i syfte att tydligare fastställa kriterierna för att tillämpa dem och säkerställa att de iakttas noggrant och genomförs på ett konsekvent sätt av alla institutioner,

SOM ÖNSKAR säkerställa att beslut fattas så nära unionens medborgare som möjligt,

SOM BEAKTAR det interinstitutionella avtalet av den 25 oktober 1993 mellan Europaparlamentet, rådet och kommissionen om förfaranden för att genomföra subsidiaritetsprincipen,

HAR BEKRÄFTAT att slutsatserna från Europeiska rådet i Birmingham den 16 oktober 1992 och den övergripande strategi för tillämpningen av subsidiaritetsprincipen som antogs vid Europeiska rådets möte i Edinburgh den 11—12 december 1992 även i framtiden kommer att vara vägledande för unionens institutioners verksamhet samt för utvecklingen av subsidiaritetsprincipens tillämpning och

HAR DÄRFÖR ENATS OM följande bestämmelser som skall fogas till Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen:

1. Varje institution skall när den utövar sina befogenheter säkerställa att subsidiaritetsprincipen följs. Den skall också säkerställa överensstämmelse med proportionalitetsprincipen, enligt vilken gemenskapen inte skall vidta någon åtgärd som går utöver vad som är nödvändigt för att uppnå fördragets mål.

2. Tillämpningen av subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna skall ske med iakttagande av de allmänna bestämmelserna och av fördragets mål, särskilt när det gäller att fullt ut behålla gemenskapens regelverk och jämvikten mellan institutionerna; den skall inte påverka de principer som domstolen har utvecklat i fråga om förhållandet mellan nationell rätt och gemenskapsrätt och den skall beakta artikel F.4 i Fördraget om Europeiska unionen, enligt vilken ”unionen skall se till att den har de medel som den behöver för att nå sina mål och genomföra sin politik”.

3. Subsidiaritetsprincipen innebär inte ett ifrågasättande av de befogenheter som Europeiska gemenskapen på grund av fördraget och i enlighet med domstolens tolkning förfogar över. De kriterier som avses i artikel 3b andra stycket i fördraget gäller för områden där gemenskapen inte är ensam behörig. Subsidiaritetsprincipen tillhandahåller en vägledning för hur dessa befogenheter skall utövas på gemenskapsnivå. Subsidiariteten är ett dynamiskt begrepp och bör tillämpas mot bakgrund av de mål som uppställs i fördraget. Den gör det möjligt att, när omständigheterna kräver det, utvidga räckvidden för gemenskapsåtgärder som vidtas inom ramen för gemenskapens befogenheter, och omvänt att inskränka dessa åtgärder eller upphöra med dem när de inte längre är berättigade.

4. All föreslagen gemenskapslagstiftning skall motiveras för att visa att den iakttar subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna; skälen för slutsatsen att ett gemenskapsmål bättre kan uppnås av gemenskapen måste underbyggas med kvalitativa eller, om möjligt, kvantitativa indikatorer.

5. För att en gemenskapsåtgärd skall vara berättigad, skall subsidiaritetsprincipens båda aspekter uppfyllas: målen för den planerade

åtgärden kan inte i tillräcklig utsträckning uppnås genom åtgärder av medlemsstaterna inom ramen för deras nationella konstitutionella ordning och kan därför bättre uppnås genom en gemenskapsåtgärd.

Följande riktlinjer bör användas för att avgöra om det ovan nämnda villkoret är uppfyllt:

— Frågan uppvisar gränsöverskridande aspekter, som inte på ett tillfredsställande sätt kan regleras genom åtgärder av medlemsstaterna.

— Åtgärder vidtagna av medlemsstaterna ensamma eller avsaknad av gemenskapsåtgärder skulle strida mot fördragets krav (t.ex. behovet att korrigera snedvridning av konkurrensen eller undvika förtäckt begränsning av handeln eller stärka den ekonomiska och sociala sammanhållningen) eller på annat sätt avsevärt skada medlemsstaternas intressen.

— En åtgärd på gemenskapsnivå skulle på grund av sin omfattning eller sina verkningar innebära klara fördelar jämfört med en åtgärd på medlemsstatsnivå.

6. En gemenskapsåtgärd skall utformas på ett så enkelt sätt som möjligt, samtidigt som målet för åtgärden skall uppnås på ett tillfredsställande sätt och behovet av effektiv verkställighet tillgodoses. Gemenskapen skall endast lagstifta i den mån det är nödvändigt. Under i övrigt lika förhållanden bör direktiv väljas framför förordningar och ramdirektiv framför detaljerade åtgärder. I enlighet med artikel 189 i fördraget skall direktiv, även om de är bindande för varje medlemsstat till vilken de är riktade med avseende på det resultat som skall uppnås, överlåta åt de nationella myndigheterna att bestämma form och tillvägagångssätt för genomförandet.

7. När det gäller gemenskapsåtgärdernas art och omfattning, skall gemenskapsåtgärder lämna så mycket utrymme som möjligt för nationella beslut, samtidigt som åtgärdens mål säkerställs och fördraget följs. Samtidigt som gemenskapsrätten skall följas, är det viktigt att följa väletablerade nationella ordningar och att respektera de sätt på vilka medlemsstaternas rättssystem är organiserade och fungerar. När det är lämpligt och om inte annat följer av behovet av att verkställigheten sker på ett riktigt sätt, bör gemenskapsåtgärderna förse medlemsstaterna med alternativa sätt att uppnå målen för åtgärderna.

8. Om tillämpningen av subsidiaritetsprincipen medför att gemenskapen inte vidtar någon åtgärd, åligger det medlemsstaterna att i sin verksamhet följa de allmänna reglerna i artikel 5 i fördraget genom att vidta alla lämpliga åtgärder för att fullgöra sina skyldigheter enligt fördraget samt genom att avstå från alla åtgärder som skulle kunna äventyra förverkligandet av fördragets mål.

9. Utan att det påverkar dess initiativrätt bör kommissionen

— utom i särskilt brådskande eller förtroliga fall företa omfattande samråd innan den föreslår lagstiftning och, när det är lämpligt, offentliggöra handlingarna från sådana samråd,

— motivera sina förslag med beaktande av subsidiaritetsprincipen; vid behov skall den motivering som åtföljer förslaget innehålla detaljerade upplysningar i detta hänseende; finansiering, helt eller delvis, av gemenskapsåtgärder genom gemenskapens budget kräver en förklaring,

— ta vederbörlig hänsyn till att det ekonomiska eller administrativa ansvar som åligger gemenskapen, nationella regeringar, lokala myndigheter, ekonomiska aktörer och medborgare så långt som möjligt skall begränsas och stå i proportion till det mål som skall uppnås,

— varje år lägga fram en rapport för Europeiska rådet, Europaparlamentet och rådet om tillämpningen av artikel 3b i fördraget. Denna årliga rapport skall även sändas till Regionkommittén och till Ekonomiska och sociala kommittén.

10. Europeiska rådet skall beakta den rapport från kommissionen som avses i punkt 9 fjärde strecksatsen i den rapport om unionens framsteg som Europeiska rådet enligt artikel

D i Fördraget om Europeiska unionen skall förelägga Europaparlamentet.

11. Europaparlamentet och rådet skall, under fullständigt iakttagande av tillämpliga förfaranden, som en integrerad del av sin övergripande granskning av kommissionens förslag, undersöka om dessa stämmer överens med artikel 3b i fördraget. Detta gäller både kommissionens ursprungliga förslag och de ändringar som Europaparlamentet och rådet överväger att göra i förslaget.

12. Europaparlamentet skall inom ramen för de förfaranden som avses i artikel 189b och 189c i fördraget informeras om rådets inställning till frågan om tillämpningen av artikel 3b i fördraget genom en redogörelse för skälen till att rådet antog sin gemensamma ståndpunkt. Rådet skall informera Europaparlamentet om skälen för att ett förslag från kommissionen helt eller delvis inte anses stämma överens med artikel 3b i fördraget.

13. Hur subsidiaritetsprincipen följs skall granskas i enlighet med bestämmelserna i fördraget.

PROTOKOLL

om medlemsstaternas yttre förbindelser i fråga om passage av yttre gränser

DE HÖGA FÖRDRAGSSLUTANDE PARTERNA,

SOM BEAKTAR medlemsstaternas behov av att säkerställa effektiva kontroller vid sina yttre gränser, vid behov i samarbete med tredje land,

HAR ENATS om följande bestämmelse som skall fogas till Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen:

Bestämmelserna om åtgärder som rör passage av de yttre gränserna i artikel 73j.2 a i avdelning IIIa i fördraget skall inte påverka medlemsstaternas behörighet att förhandla om eller ingå avtal med tredje land, såvitt dessa avtal är förenliga med gemenskapsrätten och med andra relevanta internationella avtal.

PROTOKOLL

om systemet för radio och TV i allmänhetens tjänst i medlemsstaterna

DE HÖGA FÖRDRAGSSLUTANDE PARTERNA,

SOM ANSER att systemet för radio och TV i allmänhetens tjänst i medlemsstaterna har ett direkt samband med de demokratiska, sociala och kulturella behoven i varje samhälle och med behovet att bevara mångfalden i medierna,

HAR ENATS om följande tolkningsbestämmelser, som skall fogas till Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen:

Bestämmelserna i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen skall inte påverka medlemsstaternas behörighet att svara för finansiering av radio och TV i allmänhetens tjänst i den utsträckning som denna finansiering beviljas radio- och TV-organisationerna för att de skall utföra det uppdrag att verka i allmänhetens tjänst som har tilldelats dem, utformats och organiserats av varje medlemsstat och i den utsträckning som finansieringen inte påverkar handelsvillkoren och konkurrensen inom gemenskapen i en omfattning som kan strida mot det gemensamma intresset, varvid kraven på att utföra uppdraget att verka i allmänhetens tjänst skall beaktas.

PROTOKOLL

om djurskydd och djurens välfärd

DE HÖGA FÖRDRAGSSLUTANDE PARTERNA,

SOM ÖNSKAR säkerställa ett förbättrat djurskydd och en ökad respekt för välfärd för djuren som kännande varelser.

HAR ENATS OM följande bestämmelse som skall fogas till Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen:

Vid utformning och genomförande av gemenskapens politik i fråga om jordbruk, transport, inre marknad och forskning, skall gemenskapen och medlemsstaterna fullt ut ta hänsyn till djurens välfärd, samtidigt som gemenskapen och medlemsstaterna skall respektera medlemsstaternas lagar och andra författningar samt sedvänjor särskilt i fråga om religiösa riter, kulturella traditioner och regionalt arv.

D. Protokoll som fogas till Fördraget om Europeiska unionen och fördragen om upprättandet av Europeiska gemenskapen, Europeiska kol- och stålgemenskapen och Europeiska atomenergigemenskapen

PROTOKOLL

om institutionerna inför en utvidgning av Europeiska unionen

DE HÖGA FÖRDRAGSSLUTANDE PARTERNA

HAR ENATS om följande bestämmelser som skall fogas till Fördraget om Europeiska unionen och fördragen om upprättandet av Europeiska gemenskaperna:

Artikel 1

Vid den tidpunkt då den första utvidgningen av unionen träder i kraft skall kommissionen, utan hinder av artikel 157.1 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, artikel 9.1 i Fördraget om upprättandet av Europeiska kol- och stålgemenskapen och artikel 126.1 i Fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen, bestå av en medborgare från varje medlemsstat, förutsatt att vägningen av röster i rådet då har ändrats, antingen genom ny vägning av rösterna eller genom dubbel majoritet, på ett sätt som kan godtas av alla medlemsstater; därvid skall alla relevanta omständigheter beaktas, särskilt att kompensera de medlemsstater som avstår från möjligheten att nominera en andra ledamot av kommissionen.

Artikel 2

Minst ett år innan antalet medlemsstater i Europeiska unionen överstiger tjugo skall en konferens med företrädare för medlemsstaternas regeringar sammankallas för att utföra en grundlig översyn av de bestämmelser i fördragen som rör kommissionens sammansättning och institutionernas funktionssätt.

PROTOKOLL

om lokalisering av säten för Europeiska gemenskapernas institutioner och vissa av deras organ och enheter samt för Europol

FÖRETRÄDARNA FÖR MEDLEMSSTATERNAS REGERINGAR,

SOM BEAKTAR artikel 216 i Fördraget om upprättandet av Europeiska ekonomiska gemenskapen, artikel 77 i Fördraget om upprättandet av Europeiska kol- och stålgemenskapen och artikel 189 i Fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen,

SOM BEAKTAR Fördraget om Europeiska unionen, och

SOM PÅMINNER OM OCH BEKRÄFTAR beslutet av den 8 april 1965 och som, utan att det påverkar tillämpningen av beslut om säten för framtida institutioner, organ och enheter,

HAR ENATS OM följande bestämmelser som skall fogas till Fördraget om Europeiska unionen och fördragen om upprättandet av Europeiska gemenskaperna:

Enda artikel

a) Europaparlamentet skall ha sitt säte i Strasbourg där de tolv månatliga plenarsammanträdena, inklusive budgetsammanträdet, skall hållas. Extra plenarsammanträden skall hållas i Bryssel. Europaparlamentets utskott skall sammanträda i Bryssel. Europaparlamentets generalsekretariat och dess enheter skall vara kvar i Luxemburg.

b) Rådet skall ha sitt säte i Bryssel. Under april, juni och oktober skall rådet hålla sina sammanträden i Luxemburg.

c) Kommissionen skall ha sitt säte i Bryssel. De enheter som förtecknas i artiklarna 7, 8 och 9 i beslutet av den 8 april 1965 skall inrättas i Luxemburg.

d) Domstolen och förstainstansrätten skall ha sitt säte i Luxemburg.

e) Revisionsrätten skall ha sitt säte i Luxemburg.

f) Ekonomiska och sociala kommittén skall ha sitt säte i Bryssel.

g) Regionkommittén skall ha sitt säte i Bryssel.

h) Europeiska investeringsbanken skall ha sitt säte i Luxemburg.

i) Europeiska monetära institutet och Europeiska centralbanken skall ha sitt säte i Frankfurt.

j) Europeiska polisbyrån (Europol) skall ha sitt säte i Haag.

PROTOKOLL

om de nationella parlamentens roll i Europeiska unionen

DE HÖGA FÖRDRAGSSLUTANDE PARTERNA,

SOM ERINRAR OM att de enskilda nationella parlamentens granskning av sin egen regering i fråga om unionens verksamhet är en angelägenhet för varje medlemsstats särskilda konstitutionella organisation och praxis,

SOM DOCK ÖNSKAR uppmuntra till en större delaktighet från de nationella parlamentens sida i Europeiska unionens verksamhet och öka deras möjligheter att uttrycka sin uppfattning i frågor som kan vara av särskilt intresse för dem,

HAR ENATS om följande bestämmelser, som skall fogas till Fördraget om Europeiska unionen och fördragen om upprättande av Europeiska gemenskaperna:

I. Information till medlemsstaternas nationella parlament

1. Samtliga kommissionens samrådsdokument (grön- och vitböcker och meddelanden) skall skyndsamt tillställas medlemsstaternas nationella parlament.

2. Kommissionens förslag till lagstiftning, enligt den definition som rådet gör i enlighet med artikel 151.3 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, skall göras tillgängliga i så god tid att varje medlemsstats regering kan säkerställa att dess eget nationella parlament erhåller dem på lämpligt sätt.

3. En sexveckorsperiod skall förflyta mellan den dag då ett lagstiftningsförslag eller ett förslag till en åtgärd som skall beslutas enligt avdelning VI i Fördraget om Europeiska unionen av kommissionen görs tillgängligt för Europaparlamentet och rådet på alla språken och den dag då förslaget sätts upp på rådets dagordning för beslut, antingen för antagande av en rättsakt eller för antagande av en gemensam ståndpunkt i enlighet med artiklarna 189b eller 189c i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen; i brådskande fall kan dock undantag göras, varvid skälen skall anges i rättsakten eller den gemensamma ståndpunkten.

II. Konferensen mellan organ för EG-frågor

4. Den konferens mellan organ för EG-frågor, nedan kallad COSAC, som inrättades i Paris den 16—17 november 1989, får bidra med allt som den finner att Europeiska unionens institutioner bör uppmärksamma, särskilt på grundval av utkast till lagtexter som företrädare för medlemsstaternas regeringar med hänsyn till frågans art i samförstånd får besluta att tillställa COSAC.

5. COSAC får granska alla lagförslag eller initiativ som rör upprättandet av ett område med frihet, säkerhet och rättvisa som direkt kan påverka enskilda personers fri- och rättigheter. Europaparlamentet, rådet och kommissionen skall informeras om alla bidrag från COSAC enligt denna punkt.

6. COSAC får till Europaparlamentet, rådet och kommissionen överlämna alla bidrag som konferensen finner lämpliga när det rör unionens lag-

stiftande verksamhet , särskilt beträffande tillämpningen av subsidiaritetsprincipen, området med frihet, säkerhet och rättvisa, samt frågor som rör de grundläggande rättigheterna.

7. Bidrag från COSAC skall inte på något sätt vara bindande för de nationella parlamenten eller föregripa deras ståndpunkt.

SLUTAKT

KONFERENSEN MELLAN FÖRETRÄDARNA FÖR MEDLEMSSTATERNAS REGERINGAR, som samlades i Turin den tjugonionde mars år nittonhundranittiosex för att enhälligt besluta om ändringar i Fördraget om Europeiska unionen, fördragen om upprättandet av Europeiska gemenskapen, Europeiska kol- och stålgemenskapen respektive Europeiska atomenergigemenskapen samt vissa akter som hör samman med dem, har antagit följande texter:

I.

Amsterdamfördraget om ändring av Fördraget om Europeiska unionen, fördragen om upprättandet av Europeiska gemenskaperna och vissa akter som hör samman med dem

II.

Protokoll

A. Protokoll som fogas till Fördraget om Europeiska unionen:
   1. Protokoll om artikel J 7 i Fördraget om Europeiska unionen

B. Protokoll som fogas till Fördraget om Europeiska unionen och Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen:
   2. Protokoll om införlivande av Schengenregelverket inom Europeiska unionens ramar
   3. Protokoll om tillämpning av vissa inslag i artikel 7a i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen på Förenade kungariket och Irland
   4. Protokoll om Förenade kungarikets och Irlands ställning
   5. Protokoll om Danmarks ställning

C. Protokoll som fogas till Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen:
   6. Protokoll om asyl för medborgare i Europeiska unionens medlemsstater
   7. Protokoll om tillämpning av subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna
   8. Protokoll om medlemsstaternas yttre förbindelser i fråga om passage av yttre gränser
   9. Protokoll om systemet för radio och TV i allmänhetens tjänst i medlemsstaterna
   10. Protokoll om djurskydd och djurens välfärd

D. Protokoll som fogas till Fördraget om Europeiska unionen och fördragen om upprättandet av Europeiska gemenskapen, Europeiska kol- och stålgemenskapen och Europeiska atomenergigemenskapen:
   11. Protokoll om institutionerna inför en utvidgning av Europeiska unionen
   12. Protokoll om lokalisering av säten för Europeiska gemenskapernas institutioner och vissa av deras organ och enheter samt för Europol
   13. Protokoll om de nationella parlamentens roll i Europeiska unionen

III.

Förklaringar

Konferensen antog följande förklaringar som bifogas denna slutakt:

1. Förklaring om avskaffandet av dödsstraffet
2. Förklaring om ökat samarbete mellan Europeiska unionen och Västeuropeiska unionen
3. Förklaring om Västeuropeiska unionen
4. Förklaring om artiklarna J 14 och K 10 i Fördraget om Europeiska unionen
5. Förklaring om artikel J 15 i Fördraget om Europeiska unionen
6. Förklaring om inrättande av en enhet för politisk planering och tidig förvarning
7. Förklaring om artikel K 2 i Fördraget om Europeiska unionen
8. Förklaring om artikel K 3 e i Fördraget om Europeiska unionen
9. Förklaring om artikel K 6.2 i Fördraget om Europeiska unionen
10. Förklaring om artikel K 7 i Fördraget om Europeiska unionen
11. Förklaring om kyrkors och konfessionslösa organisationers ställning
12. Förklaring om miljökonsekvensbedömningar
13. Förklaring om artikel 7d i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen
14. Förklaring om att upphäva artikel 44 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen
15. Förklaring om bevarande av den skydds- och säkerhetsnivå som tillhandahålls av Schengenregelverket
16. Förklaring om artikel 73j.2 b i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen
17. Förklaring om artikel 73k i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen
18. Förklaring om artikel 73k.3 a i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen
19. Förklaring om artikel 73l.1 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen
20. Förklaring om artikel 73m i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen
21. Förklaring om artikel 73o i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen
22. Förklaring om personer med funktionshinder
23. Förklaring om de stödåtgärder som avses i artikel 109r i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen
24. Förklaring om artikel 109r i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen
25. Förklaring om artikel 118 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen
26. Förklaring om artikel 118.2 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen
27. Förklaring om artikel 118b.2 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen
28. Förklaring om artikel 119.4 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen
29. Förklaring om idrott
30. Förklaring om öregioner
31. Förklaring om rådets beslut av den 13 juli 1987
32. Förklaring om kommissionens organisation och funktion
33. Förklaring om artikel 188c.3 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen
34. Förklaring om iakttagande av tidsfrister enligt medbeslutandeförfarandet
35. Förklaring om artikel 191a.1 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen 36. Förklaring om utomeuropeiska länder och territorier
37. Förklaring om offentligrättsliga kreditinstitut i Tyskland
38. Förklaring om frivilligt arbete
39. Förklaring om gemenskapslagstiftningens redaktionella kvalitet
40. Förklaring rörande förfarandet för Europeiska kol- och stålgemenskapens ingående av internationella avtal
41. Förklaring om bestämmelserna om insyn, tillgång till handlingar och kamp mot bedrägerier
42. Förklaring om konsolidering av fördragen
43. Förklaring om protokollet om tillämpning av subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna
44. Förklaring om artikel 2 i protokollet om införlivande av Schengenregelverket inom

Europeiska unionens ramar
45. Förklaring om artikel 4 i protokollet om införlivande av Schengenregelverket inom Europeiska unionens ramar
46. Förklaring om artikel 5 i protokollet om införlivande av Schengenregelverket inom Europeiska unionens ramar 47. Förklaring om artikel 6 i protokollet om införlivande av Schengenregelverket inom Europeiska unionens ramar
48. Förklaring om protokollet om asyl för medborgare i Europeiska unionens medlemsstater
49. Förklaring om enda artikeln punkt d i protokollet om asyl för medborgare i Europeiska unionens medlemsstater
50. Förklaring om protokollet om institutionerna inför en utvidgning av Europeiska unionen
51. Förklaring om artikel 10 i Amsterdamfördraget

Konferensen beaktade även följande förklaringar som bifogas denna slutakt:

1. Förklaring av Österrike och Luxemburg om kreditinstitut
2. Förklaring av Danmark om artikel K 14 i Fördraget om Europeiska unionen
3. Förklaring av Tyskland, Österrike och Belgien om subsidiaritet
4. Förklaring av Irland om artikel 3 i protokollet om Förenade kungarikets och Irlands ställning 5. Förklaring av Belgien om protokollet om asyl för medborgare i Europeiska unionens medlemsstater
6. Förklaring av Belgien, Frankrike och Italien om protokollet om institutionerna inför en utvidgning av Europeiska unionen
7. Förklaring av Frankrike om situationen i de utomeuropeiska departementen mot bakgrund av protokollet om införlivande av Schengenregelverket inom Europeiska unionens ramar
8. Förklaring av Grekland om förklaringen om kyrkors och konfessionslösa organisationers ställning

Konferensen enades slutligen om att i informativt syfte till denna slutakt foga texterna till Fördraget om Europeiska unionen och Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, i deras lydelse efter de av konferensen gjorda ändringarna.

Upprättad i Amsterdam den andra oktober år nittonhundranittiosju

Förklaringar som konferensen antog

1. Förklaring om avskaffande av dödsstraffet

Med hänvisning till artikel F.2 i Fördraget om Europeiska unionen erinrar konferensen om att protokoll nr 6 till Europakonventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna, som undertecknades i Rom den 4 november 1950 och som har undertecknats och ratificerats av det stora flertalet medlemsstater, föreskriver att dödsstraffet skall avskaffas.

I detta sammanhang noterar konferensen att dödsstraffet, sedan det ovannämnda protokollet undertecknades den 28 april 1983, har avskaffats i de flesta av unionens medlemsstater och inte använts i någon av dem.

2. Förklaring om ökat samarbete mellan Europeiska unionen och Västeuropeiska unionen

I syfte att öka samarbetet mellan Europeiska unionen och Västeuropeiska unionen uppmanar konferensen rådet att eftersträva ett skyndsamt beslut om lämpliga arrangemang för säkerhetsundersökningar av personalen vid rådets generalsekretariat.

3. Förklaring om Västeuropeiska unionen

Konferensen beaktar följande förklaring som antogs av Västeuropeiska unionens ministerråd den 22 juli 1997

''VÄSTEUROPEISKA UNIONENS FÖRKLARING OM VÄSTEUROPEISKA UNIONENS ROLL SAMT OM DESS FÖRBINDELSER MED EUROPEISKA UNIONEN OCH ATLANTPAKTEN
(Översättning)

INLEDNING

1. Västeuropeiska unionens (VEU:s) medlemmar enades 1991 i Maastricht om behovet av att utveckla en verklig europeisk säkerhets- och försvarsidentitet och att ta på sig ett ökat europeiskt ansvar i försvarsfrågor. Mot bakgrund av Amsterdamfördraget bekräftar de återigen vikten av att fortsätta och intensifiera dessa ansträngningar. VEU är en integrerad del av Europeiska unionens utveckling som ger unionen tillgång till operativ kapacitet, särskilt i samband med ''Petersberguppdragen'', och utgör ett väsentligt inslag i utvecklingen av en europeisk säkerhets- och försvarsidentitet inom Atlantpakten i enlighet med Parisförklaringen och de beslut som fattades av NATO-ministrarna i Berlin.

2. VEU-rådet förenar i dag samtliga medlemsstater i Europeiska unionen och samtliga europeiska medlemmar av Atlantpakten i enlighet med deras respektive ställning. Rådet förenar även dessa stater och de central- och östeuropeiska stater som är knutna till Europeiska unionen genom associeringsavtal och som har ansökt om medlemskap både i Europeiska unionen och Atlantpakten. VEU etablerar sig sålunda som en verklig ram för dialog och samarbete mellan européerna när det gäller frågor om säkerhet och försvar i vid bemärkelse.

3. I detta sammanhang noterar VEU avdelning V i Fördraget om Europeiska unionen som rör EU:s gemensamma utrikes- och säkerhetspolitik, särskilt artiklarna J 3.1 och J 7 samt protokollet om artikel J 7, som lyder på följande sätt:

Artikel J 3.1

''1. Europeiska rådet skall bestämma principerna och de allmänna riktlinjerna för den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken, inklusive för frågor som har försvarsmässiga konsekvenser.''

Artikel J 7

''1. Den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken skall omfatta alla frågor som gäller unionens säkerhet, inklusive den gradvisa utformningen i enlighet med andra stycket av en gemensam försvarspolitik som skulle kunna leda till ett gemensamt försvar, om Europeiska rådet beslutar det. Europeiska rådet skall i så fall rekommendera medlemsstaterna att anta ett sådant beslut i enlighet med deras konstitutionella bestämmelser.

Västeuropeiska unionen (VEU) är en integrerad del av unionens utveckling som ger unionen tillgång till operativ kapacitet, särskilt såvitt avser punkt 2. Den stöder unionen när det gäller att i enlighet med denna artikel utforma de aspekter på den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken som har försvarsmässiga konsekvenser. Unionen skall i enlighet med detta främja närmare institutionella förbindelser med VEU inför möjligheten av VEU:s införlivande med unionen, om Europeiska rådet beslutar det. Europeiska rådet skall i så fall rekommendera medlemsstaterna att anta ett sådant beslut i enlighet med deras konstitutionella bestämmelser.

Unionens politik enligt denna artikel skall inte påverka den särskilda karaktären hos vissa medlemsstaters säkerhets- och försvarspolitik och den skall respektera de förpliktelser som vissa medlemsstater, som anser att deras gemensamma försvar förverkligas genom Atlantpaktsorganisationen (NATO), har enligt Nordatlantiska fördraget och vara förenlig med den gemensamma säkerhets- och försvarspolitik som har upprättats inom den ramen.

Den gradvisa utformningen av en gemensam försvarspolitik skall, på det sätt som medlemsstaterna anser lämpligt, stödjas av samarbete mellan dem på krigsmaterielområdet.

2. De frågor som avses i denna artikel skall omfatta humanitära insatser och räddningsinsatser, fredsbevarande insatser och insatser med stridskrafter vid krishantering inklusive fredsskapande åtgärder.

3. Unionen kommer att anlita VEU för att utarbeta och genomföra de av unionens beslut och åtgärder av unionen som har försvarsmässiga konsekvenser.

Europeiska rådets behörighet att lägga fast riktlinjer i enlighet med artikel J 3 skall också gälla såvitt avser VEU i de frågor där unionen anlitar VEU.

När unionen anlitar VEU för att utarbeta och genomföra unionens beslut om de insatser som avses i punkt 2, skall unionens alla medlemsstater ha rätt att delta fullt ut i de ifrågavarande insatserna. Rådet skall i samförstånd med VEU:s institutioner besluta om de praktiska arrangemang som är nödvändiga för att göra det möjligt för alla medlemsstater som medverkar i dessa insatser att fullt ut och på lika villkor delta i planering och beslutsfattande inom VEU. Sådana beslut som har försvarsmässiga konsekvenser och som behandlas i denna punkt skall fattas utan att det påverkar den politik och de förpliktelser som avses i punkt 1 tredje stycket.

4. Bestämmelserna i denna artikel skall inte hindra utvecklingen av ett närmare samarbete mellan två eller flera medlemsstater på bilateral nivå inom ramen för VEU och Atlantpakten, förutsatt att ett sådant samarbete inte strider mot eller hindrar det samarbete som föreskrivs i denna avdelning.

5. För att främja målen i denna artikel kommer bestämmelserna i denna artikel att ses över i enlighet med artikel N.''

Protokoll om artikel J 7

''DE HÖGA FÖRDRAGSSLUTANDE PARTERNA,

SOM BEAKTAR behovet av att fullt ut genomföra bestämmelserna i artikel J 7.1 andra stycket och J 7.3 i Fördraget om Europeiska unionen,

SOM BEAKTAR att unionens politik i enlighet med artikel J 7 inte skall påverka den särskilda karaktären hos vissa medlemsstaters säkerhets- och försvarspolitik och att den skall respektera de skyldigheter som vissa medlemsstater, som anser att deras gemensamma försvar förverkligas genom NATO, har enligt Nordatlantiska fördraget och vara förenlig med den gemensamma säkerhets- och försvarspolitik som har upprättats inom den ramen, HAR ENATS om följande bestämmelse, som fogas till Fördraget om Europeiska unionen:

Europeiska unionen skall tillsammans med Västeuropeiska unionen inom ett år från Amsterdamfördragets ikraftträdande utarbeta arrangemang för ett ökat ömsesidigt samarbete.''.

A. VEU:S FÖRBINDELSER MED EUROPEISKA UNIONEN: ATT FÖLJA GENOMFÖRANDET AV AMSTERDAMFÖRDRAGET

4. I ''Förklaringen om Västeuropeiska unionens roll och dess förbindelser med Europeiska unionen och Atlantpakten'' av den 10 december 1991 uppsatte medlemsstaterna i VEU som mål att ''gradvis bygga upp VEU som Europeiska unionens försvarskomponent''. De bekräftar i dag återigen denna ambition såsom den formuleras i Amsterdamfördraget.

5. När unionen anlitar VEU skall VEU utarbeta och genomföra de beslut och insatser av unionen som har försvarsmässiga konsekvenser.

För att utarbeta och genomföra de beslut och åtgärder för vilka EU anlitar VEU skall VEU handla i enlighet med de riktlinjer som läggs fast av Europeiska rådet.

VEU stöder Europeiska unionen vid utformningen av de försvarsmässiga aspekterna i den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken på sätt som anges i artikel J 7 i Fördraget om Europeiska unionen.

6. VEU bekräftar att, när Europeiska unionen anlitar VEU för att utarbeta och genomföra unionens beslut om de insatser som avses i artikel J 7.2 i Fördraget om Europeiska unionen, skall unionens alla medlemsstater ha

rätt att delta fullt ut i dessa uppgifter i enlighet med artikel J 7.3 i Fördraget om Europeiska unionen.

VEU skall utveckla observatörernas roll inom VEU i enlighet med bestämmelserna i artikel J 7.3 och besluta om de nödvändiga praktiska arrangemangen för att göra det möjligt för alla de medlemsstater i EU som deltar i de uppgifter som på EU:s begäran utförs av VEU att fullt ut och på lika villkor delta i planering och beslutsfattande inom VEU.

7. I enlighet med protokollet om artikel J 7 i Fördraget om Europeiska unionen skall VEU tillsammans med Europeiska unionen utarbeta arrangemang för att stärka samarbetet mellan de båda organisationerna. I detta avseende kan ett visst antal åtgärder, av vilka några redan är föremål för arbete inom VEU, redan nu utformas, bland annat

— överenskommelser för att förbättra samordningen av båda organisationernas förfarande för samråd och beslutsfattande, särskilt i krissituationer,

— gemensamma möten med de båda organisationernas relevanta organ,

— största möjliga harmonisering av ordningsföljden för VEU:s och EU:s ordförandeskap samt av de båda organisationernas administrativa regler och praxis,

— en nära samordning av personalens arbete vid VEU:s generalsekretariat och generalsekretariatet för Europeiska unionens råd, bland annat genom utbyte och överföring av personal,

— arrangemang som ger EU:s relevanta organ, inbegripet Enheten för politisk planering och tidig förvarning, möjlighet att utnyttja resurserna i VEU:s planeringsenhet, incidentrapporterings- och satellitcentrum,

— samarbete, när det är lämpligt, om krigsmateriel inom ramen för Västeuropeiska försvarsmaterielgruppen (WEAG), som är europeisk samarbetsinstans när det gäller krigsmateriel, mellan EU och VEU i samband med rationaliseringen av den europeiska marknaden för krigsmateriel och inrättandet av en europeisk krigsmaterielagentur,

— praktiska arrangemang för att säkerställa sådant samarbete med Europeiska kommissionen som motsvarar dennas roll inom ramen för GUSP enligt Amsterdamfördraget,

— förbättrade säkerhetsarrangemang med Europeiska unionen.

B. FÖRBINDELSER MELLAN VEU OCH NATO INOM RAMEN FÖR UTVECKLINGEN AV EN EUROPEISK SÄKERHETS- OCH FÖRSVARSIDENTITET INOM ATLANTPAKTEN

8. Atlantpakten skall fortsätta att utgöra grunden för det kollektiva försvaret enligt Nordatlantiska fördraget. Den skall även i fortsättningen utgöra det huvudsakliga forumet för samråd mellan de allierade och den ram där dessa enas om den politik som påverkar deras åtaganden i fråga om säkerhet och försvar enligt Washingtonfördraget. Pakten har inlett en anpassnings- och reformprocess för att kunna utföra alla sina uppdrag på ett effektivare sätt. Denna process syftar till att förstärka och förnya det transatlantiska partnerskapet, bland annat genom att upprätta en europeisk säkerhets- och försvarsidentitet inom pakten. 9. VEU utgör ett viktigt inslag i utvecklingen av en europeisk säkerhets- och försvarsidentitet inom Atlantpakten och kommer följaktligen att fortsätta sina ansträngningar för att stärka det institutionella och praktiska samarbetet med NATO.

10. Utöver sitt stöd till det gemensamma försvaret i enlighet med artikel 5 i Washingtonfördraget och artikel V i det ändrade Brysselfördraget spelar VEU en aktiv roll när det gäller förebyggandet av konflikter och krishantering enligt vad som föreskrivs i Petersbergdeklarationen. I detta sammanhang förbinder sig VEU att fullt ut spela sin roll, med beaktande av kraven på full öppenhet mellan de båda organisationerna och deras komplementaritet.

11. VEU förklarar att denna identitet kommer att bygga på sunda militära principer och

stödjas av en ändamålsenlig militär planering samt att den kommer att möjliggöra upprättandet av militärt sammanhängande och effektiva styrkor som kan operera under VEU:s politiska kontroll och strategiska ledning.

12. I detta syfte skall VEU utveckla sitt samarbete med NATO särskilt på följande områden:

— Förfaranden för samråd mellan VEU och NATO i en krissituation.

— Aktivt deltagande av VEU i NATO:s försvarsplaneringsprocess.

— Operativa förbindelser mellan VEU och NATO för planering, förberedelser och genomförande av operationer under VEU:s politiska kontroll och strategiska ledning med utnyttjande av NATO:s medel och resurser, särskilt

  * militär planering, genomförd av NATO i samordning med VEU, samt övningar,

  * utarbetande av ett ramavtal om överföring, uppföljning och återlämnande av NATO:s resurser,

  * förbindelser mellan VEU och NATO inom området för europeiska överenskommelser i ledningsfrågor.

Detta samarbete skall fortsätta att utvecklas, med särskild hänsyn till alliansens anpassning.

C. VEU:S OPERATIVA UPPGIFTER I UTVECKLINGEN AV DEN EUROPEISKA SÄKERHETS- OCH FÖRSVARSIDENTITETEN

13. VEU skall utveckla sin roll som politiskt och militärt europeiskt organ för krishantering med användande av de resurser som ställs till dess förfogande av länderna i VEU enskilt eller i samverkan, och, om så behövs, med tillgång till NATO:s resurser i enlighet med de överenskommelser som är under utarbetande. I samband härmed skall VEU även stödja FN och OSSE i deras insatser för krishantering.

VEU skall, inom ramen för artikel J 7 i Fördraget om Europeiska unionen, bidra till den gradvisa utformningen av en gemensam försvarspolitik samt se till att den genomförs praktiskt genom att ytterligare utveckla sin egen operativa roll.

14. I detta syfte skall VEU fortsätta arbetet inom följande områden:

— VEU har utvecklat rutiner och förfaranden för krishantering, vilka kommer att uppdateras i takt med att VEU vinner ökad erfarenhet från övningar och operationer. Genomförandet av Petersberguppdragen kräver smidiga tillvägagångssätt som är anpassade till olika krissituationer och som på bästa sätt använder de tillgängliga resurserna, däri inbegripet ett nationellt högkvarter, vilket kan tillhandahållas av en ''ramnation'', eller ett multinationellt högkvarter, som lyder under VEU, eller NATO:s resurser.

— VEU har redan utarbetat ''Preliminära slutsatser om utformningen av en gemensam europeisk försvarspolitik'', som utgör ett första bidrag till att fastställa mål, omfattning och medel för en gemensam europeisk försvarspolitik.

VEU kommer att fortsätta detta arbete och därvid särskilt stödja sig på Parisförklaringen samt beakta relevanta delar av de beslut som har fattats under toppmöten och ministermöten i VEU och NATO efter mötet i Birmingham. VEU skall särskilt inrikta sig på följande områden:

* Fastställande av principer för användningen av VEU-staternas väpnade styrkor för VEU-operationer av Petersbergtyp till stöd för gemensamma europeiska säkerhetsintressen.

* Organisering av operativa medel för Petersberguppgifter, genom till exempel utarbetande av översiktsplanering och alternativplanering samt träning, förberedelse och samverkan mellan styrkorna, inbegripet, om det är lämpligt, genom deltagande i NATO:s försvarsplanering.

* Strategisk rörlighet på grundval av det pågående arbetet.

* Underrättelsetjänst på försvarsområdet med hjälp av sin planeringsenhet, sitt incidentrapporteringscentrum och sitt satellitcentrum.

— VEU har vidtagit ett flertal åtgärder som har stärkt dess operativa roll (planeringsenhet, incidentrapporteringscentrum, satellitcentrum). Den förbättrade funktionen hos den militära delen av VEU:s centrala förvaltning och inrättandet, under rådets myndighet, av en militär kommitté kommer att utgöra en ytterligare förstärkning av strukturer som är väsentliga för att förberedelserna och genomförandet av VEU:s operationer skall bli framgångsrika.

— I syfte att låta de associerade medlemmarna och observatörerna delta i alla VEU:s operationer skall VEU även undersöka vilka regler som erfordras för att göra det möjligt för de associerade medlemmarna och för observatörerna att, i enlighet med sin ställning, delta fullt ut i alla VEU-operationer.

— VEU påminner om att de associerade medlemmarna är jämställda med de fullbemyndigade medlemmarna vid de operationer till vilka de bidrar, samt vid relevanta övningar och relevant planering. VEU skall även undersöka frågan om ett, med hänsyn till deras ställning, så fullständigt deltagande som möjligt från observatörernas sida i planeringen och beslutsfattandet inom VEU när det gäller alla operationer till vilka de bidrar.

— VEU skall, om så behövs i samråd med behöriga organ, undersöka möjligheten av ett, med hänsyn till deras ställning, maximalt deltagande från de associerade medlemmarnas och observatörernas sida. VEU skall särskilt gripa sig an verksamheterna på krigsmateriel och rymdområdet samt på området för militära studier.

— VEU skall undersöka hur unionen kan intensifiera sina associerade parters deltagande i ett ökande antal verksamheter.''.

4. Förklaring om artiklarna J 14 och K 10 i fördraget om Europeiska unionen

Bestämmelserna i artiklarna J 14 och K 10 i Fördraget om Europeiska unionen och i avtal som som är en följd av dem skall inte anses innebära att behörighet överförs från medlemsstaterna till Europeiska unionen.

5. Förklaring om artikel J 15 i fördraget om Europeiska unionen

Konferensen är enig om att medlemsstaterna skall säkerställa att den politiska kommitté som avses i artikel J 15 i Fördraget om Europeiska unionen i händelse av internationell kris eller annan brådskande angelägenhet när som helst och med mycket kort varsel kan sammanträda på nivån för de politiska direktörerna eller ställföreträdarna för dessa.

6. Förklaring om inrättande av en enhet för politisk planering och tidig förvarning

Konferensen är enig om följande:

1. En enhet för politisk planering och tidig förvarning som skall lyda under rådets generalsekreterare, som är den höge representanten för GUSP, skall inrättas vid rådets generalsekretariat. Ett lämpligt samarbete skall upprättas med kommissionen för att säkerställa full överensstämmelse med unionens yttre politik när det gäller ekonomi och bistånd.

2. Enhetens uppgifter skall vara att

a) övervaka och analysera utvecklingen inom områden som har betydelse för GUSP,

b) utvärdera unionens utrikes- och säkerhetspolitiska intressen och fastställa vilka områden GUSP kan inriktas på i framtiden,

c) sörja för utvärdering i tid och tidig förvarning när det gäller händelser eller situationer som kan få betydande återverkningar på unionens utrikes- och säkerhetspolitik, inbegripet möjliga politiska kriser,

d) på begäran av antingen rådet eller ordförandelandet eller på eget initiativ lägga fram kommenterade dokument över politiska valmöjligheter, som på ordförandelandets ansvar skall läggas fram som ett bidrag till utformningen av rådets politik och som kan innehålla analyser, rekommendationer och strategier för GUSP.

3. Enheten skall bestå av personal från generalsekretariatet, medlemsstaterna, kommissionen och VEU.

4. Alla medlemsstater eller kommissionen får lägga fram förslag om uppgifter som enheten skall utföra.

5. Medlemsstaterna och kommissionen skall understödja den politiska planeringen genom att i största möjliga utsträckning tillhandahålla relevanta upplysningar, inbegripet förtroliga upplysningar.

7. Förklaring om artikel K 2 i fördraget om Europeiska unionen

Insatserna på polissamarbetets område enligt artikel K 2 i Fördraget om Europeiska unionen, inbegripet Europols verksamhet, skall i enlighet med de tillämpliga reglerna i varje medlemsstat vara underkastade ändamålsenlig rättslig prövning av behöriga nationella myndigheter.

8. Förklaring om artikel K 3 e i fördraget om Europeiska unionen

Konferensen är enig om att bestämmelserna i artikel K 3 e i Fördraget om Europeiska unionen inte innebär att en medlemsstat vars rättssystem inte tillhandahåller bestämmelser om lindrigaste tillämpliga påföljder är skyldig att införa sådana.

9. Förklaring om artikel K 6.2 i fördraget om Europeiska unionen

Konferensen är enig om att initiativ till åtgärder som avses i artikel K 6.2 i Fördraget om Europeiska unionen och rättsakter som rådet antar i enlighet därmed skall offentliggöras i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning*, i enlighet med de relevanta bestämmelserna i rådets och kommissionens respektive arbetsordning.

10. Förklaring om artikel K 7 i fördraget om Europeiska unionen

Konferensen noterar att en medlemsstat, när den avger en förklaring enligt artikel K 7.2 i Fördraget om Europeiska unionen får förbehålla sig rätten att införa sådana bestämmelser i sin nationella lagstiftning som innebär att en nationell domstol mot vars avgöranden det inte finns något rättsmedel enligt nationell lagstiftning är skyldig att hänskjuta ärendet till Europeiska gemenskapernas domstol när en fråga som gäller giltighet eller tolkning av en sådan rättsakt som avses i artikel K 7.1 tas upp i ett mål som är anhängigt vid den nationella domstolen.

11. Förklaring om kyrkors och konfessionslösa organisationers ställning

Europeiska unionen respekterar och ingriper inte i kyrkors och religiösa sammanslutningars och samfunds ställning i medlemsstaterna.

Europeiska unionen respekterar även filosofiska och konfessionslösa organisationers ställning.

12. Förklaring om miljökonsekvensbedömningar

Konferensen noterar att kommissionen åtar sig att utarbeta miljökonsekvensbedömningar när den lägger fram förslag som kan få betydande inverkan på miljön.

13. Förklaring om artikel 7d i fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen

Bestämmelserna i artikel 7d i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen om allmännyttiga tjänster skall genomföras med full respekt för domstolens rättspraxis, bland annat när det gäller principerna om likabehandling, kvalitet och kontinuitet i såvitt avser sådana tjänster.

14. Förklaring om att upphäva artikel 44 i fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen

Det förhållandet att artikel 44 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, vilken artikel innehåller en hänvisning till den naturliga preferensen mellan medlemsstaterna i samband med bestämmande av minimipriser under övergångstiden, skall upphävas har ingen inverkan på principen om gemenskapspreferens såsom denna definieras i domstolens rättspraxis.

15. Förklaring om bevarande av den skydds- och säkerhetsnivå som tillhandahålls av Schengenregelverket

Konferensen är enig om att åtgärder som skall antas av rådet och som ersätter bestämmelser om avskaffande av kontroller vid de gemensamma gränserna som finns i 1990 års Schengenkonvention bör tillhandahålla minst samma skydds- och säkerhetsnivå som de ovannämnda bestämmelserna i Schengenkonventionen.

16. Förklaring om artikel 73j.2 b i fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen

Konferensen är enig om att unionens och medlemsstaternas utrikespolitiska överväganden skall beaktas vid tillämpning av artikel 73j.2 b i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen.

17. Förklaring om artikel 73k i fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen

Samråd skall ske med Förenta nationernas flyktingkommissarie och andra relevanta internationella organisationer i frågor som rör asylpolitik.

18. Förklaring om artikel 73k.3 a i fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen

Konferensen är enig om att medlemsstaterna får förhandla om och ingå avtal med tredje land på de områden som omfattas av artikel 73k.3 a i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen i den mån avtalen respekterar gemenskapsrätten.

19. Förklaring om artikel 73l.1 i fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen

Konferensen är enig om att medlemsstaterna får beakta utrikespolitiska överväganden när de utför sina åligganden enligt artikel 73l.1 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen.

20. Förklaring om artikel 73m i fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen

De åtgärder som beslutas i enlighet med artikel 73m i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen skall inte hindra någon medlemsstat från att tillämpa sina konstitutionella bestämmelser om tryckfrihet och yttrandefrihet i andra media.

21. Förklaring om artikel 73o i fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen

Konferensen är enig om att rådet skall granska innehållet i det beslut som avses i artikel 73o.2 andra strecksatsen i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen före utgången av den femårsperiod som avses i artikel 73o i syfte att fatta och börja tillämpa beslutet omedelbart efter den periodens utgång.

22. Förklaring om personer med funktionshinder

Konferensen är enig om att när åtgärder utarbetas enligt artikel 100a i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen skall gemenskapens institutioner beakta funktionshindrade personers behov.

23. Förklaring om de stödåtgärder som avses i artikel 109r i fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen

Konferensen är enig om att de stödåtgärder som avses i artikel 109r i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen alltid bör specificera

— skälen för att vidta dem, grundade på en objektiv bedömning av behovet av dem, och på förekomsten av ett mervärde på gemenskapsnivå,

— åtgärdernas varaktighet, som inte bör överstiga fem år,

— högsta finansieringsbelopp, vilket bör återspegla åtgärdernas karaktär av stöd.

24. Förklaring om artikel 109r i fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen

Det förutsätts att eventuella utgifter till följd av artikel 109r i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen kommer att omfattas av utgiftsområde 3 i budgetplanen.

25. Förklaring om artikel 118 i fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen

Det förutsätts att eventuella utgifter till följd av artikel 118 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen kommer att omfattas av utgiftsområde 3 i budgetplanen.

26. Förklaring om artikel 118.2 i fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen

De höga fördragsslutande parterna konstaterar att enighet under överläggningarna om artikel 118.2 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen förelåg om att gemenskapen, genom att fastställa minimikrav till skydd för arbetstagarnas säkerhet och hälsa, inte avser att på ett med hänsyn till omständigheterna oberättigat sätt diskriminera arbetstagare i små och medelstora företag.

27. Förklaring om artikel 118b.2 i fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen

De höga fördragsslutande parterna förklarar att den första av de ordningar för tillämpning av sådana avtal mellan arbetsmarknadens parter på gemenskapsnivå som avses i artikel 118b.2 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen kommer att innebära att innehållet i avtalen utarbetas genom kollektiva förhandlingar i enlighet med varje medlemsstats regler och att denna ordning följaktligen inte innebär någon skyldighet för medlemsstaterna att tillämpa avtalen direkt eller att utarbeta regler för deras överföring till nationell rätt eller någon skyldighet att ändra den nationella lagstiftning som är i kraft för att underlätta genomförandet av dem.

28. Förklaring om artikel 119.4 i fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen

När medlemsstaterna beslutar om sådan åtgärder som avses i artikel 119.4 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen bör de i första hand sträva efter att förbättra kvinnornas situation i arbetslivet.

29. Förklaring om idrott

Konferensen betonar idrottens sociala betydelse, särskilt för att skapa identitet och gemenskap människor emellan. Konferensen uppmanar därför Europeiska unionens organ att beakta synpunkter från idrottssammanslutningar när det gäller viktiga frågor som rör idrott. I samband därmed bör särskild uppmärksamhet ägnas det som är särskilt kännetecknande för amatöridrotten.

30. Förklaring om öregioner

Konferensen inser att öregioner är behäftade med strukturella nackdelar som har samband med deras ökaraktär och vilkas bestående natur hämmar dessa regioners ekonomiska och sociala utveckling.

Konferensen erkänner följaktligen att gemenskapslagstiftningen måste beakta dessa nackdelar och att specifika åtgärder, när det är berättigat, får vidtas till förmån för dessa regioner för att bättre och på rättvisa villkor kunna införliva dem med den inre marknaden.

31. Förklaring om rådets beslut av den 13 juli 1987

Konferensen uppmanar kommissionen att senast före utgången av år 1998 till rådet överlämna ett förslag till ändring av rådets beslut av den 13 juli 1987 om närmare villkor för utövandet av kommissionens genomförandebefogenheter.

32. Förklaring om kommissionens organisation och funktion

Konferensen noterar kommissionens avsikt att i god tid för den kommission som skall tillträda år 2000 förbereda en omorganisation av uppgifterna inom kollegiet i syfte att säkerställa bästa möjliga fördelning mellan traditionella sakområden och särskilda uppgifter.

I detta sammanhang anser konferensen att kommissionens ordförande måste ha stor handlingsfrihet vid fördelningen av uppgifter inom kollegiet och även när det gäller att omfördela dessa uppgifter under en kommissions ämbetstid.

Konferensen noterar också kommissionens avsikt att samtidigt genomföra motsvarande omorganisation av sina enheter. Den uppmärksammar särskilt önskvärdheten att låta en vice ordförande ansvara för de yttre förbindelserna.

33. Förklaring om artikel 188c.3 i fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen

Konferensen uppmanar revisionsrätten, Europeiska investeringsbanken och kommissionen att behålla nuvarande trepartsavtal i kraft. Om en senare eller ändrad text begärs av någon part, skall de sträva efter att enas om en sådan text med beaktande av sina respektive intressen.

34. Förklaring om iakttagande av tidsfrister enligt medbeslutandeförfarandet

Konferensen uppmanar Europaparlamentet, rådet och kommissionen att göra största möjliga ansträngning för att säkerställa att medbeslutandeförfarandet fungerar så snabbt som möjligt. Den erinrar om vikten av att de tidsfrister som anges i artikel 189b i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen iakttas strikt och bekräftar att tillgripandet av förlängning av de ifrågavarande tidsfristerna enligt punkt 7 i den artikeln bör övervägas endast när det är absolut nödvändigt. Under inga förhållanden bör den tid som faktiskt förflyter mellan Europaparlamentets andra behandling och resultatet av förlikningskommitténs behandling överstiga nio månader.

35. Förklaring om artikel 191a.1 i fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen

Konferensen är enig om att de principer och villkor som avses i artikel 191a.1 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen skall ge en medlemsstat rätt att begära att kommissionen eller rådet inte vidarebefordrar en handling med ursprung från den staten till tredje man, utan att medlemsstaten dessförinnan har lämnat sitt medgivande.

36. Förklaring om utomeuropeiska länder och territorier

Konferensen inser att den särskilda ordningen för associering av utomeuropeiska länder och territorier (ULT) i fjärde delen av Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen utformades för ett stort antal länder och territorier som var vidsträckta och hade en stor befolkning. Denna ordning har knappast förändrats sedan 1957.

Konferensen noterar att det i dag bara finns 20 ULT och att det rör sig om ytterst spridda territorier som utgörs av öar som har en sammanlagd befolkning på omkring 900 000 personer. Dessutom lider de flesta ULT av betydande strukturell eftersläpning, ett förhållande som hänger samman med särskilt svåra geografiska och ekonomiska nackdelar. Under dessa omständigheter är den särskilda ordning för associering som inrättades 1957 inte avpassad för att effektivt kunna hantera den utmaning som ULT:s utveckling utgör.

Konferensen upprepar högtidligt att associeringens mål är att främja den ekonomiska och sociala utvecklingen i länderna och territorierna samt att upprätta nära ekonomiska förbindelser mellan dem och gemenskapen som helhet.

Konferensen uppmanar rådet att, i enlighet med artikel 136 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, före februari år 2000 göra en översyn av associeringsordningen, med fyra mål i sikte, nämligen

— att på ett effektivare sätt främja den ekonomiska och sociala utvecklingen av ULT,

— att utveckla de ekonomiska förbindelserna mellan ULT och Europeiska unionen,

— att i större utsträckning beakta de enskilda ULT:s olikheter och särdrag, bland annat när det gäller etableringsfriheten,

— att säkerställa att finansieringsorganets effektivitet förbättras.

37. Förklaring om offentligrättsliga kreditinstitut i Tyskland

Konferensen noterar kommissionens uppfattning att gemenskapens befintliga konkurrensregler gör det möjligt att ta full hänsyn till de tjänster av allmänt ekonomiskt intresse som tillhandahålls av de offentligrättsliga kreditinstituten i Tyskland samt till de förmåner som dessa beviljats som kompensation för kostnaderna i samband med dessa tjänster. Tyskland får därvid själv bestämma hur de lokala myndigheterna skall fullgöra sin uppgift att ställa en övergripande och effektiv finansiell infrastruktur till förfogande i sina regioner. Dessa förmåner får inte skada konkurrensförhållandena i en utsträckning som går utöver vad som krävs för att fullgöra de särskilda uppgifterna och som strider mot gemenskapens intresse.

Konferensen erinrar om att Europeiska rådet har uppmanat kommissionen att undersöka om liknande fall förekommer i medlemsstaterna, vid behov tillämpa samma normer i liknande fall samt underrätta rådet i dess Ekofin-sammansättning.

38. Förklaring om frivilligt arbete

Konferensen erkänner det frivilliga arbetets viktiga bidrag till att utveckla samhällssolidariteten.

Gemenskapen kommer att uppmuntra frivilligorganisationer på europeisk nivå med särskild tonvikt på utbyte av information och erfarenheter och på ungdomars och äldres deltagande i frivilligt arbete.

39. Förklaring om gemenskapslagstiftningens redaktionella kvalitet

Konferensen noterar att gemenskapslagstiftningens redaktionella kvalitet är av avgörande betydelse för att de behöriga nationella myndigheterna skall kunna genomföra lagstiftningen på ett riktigt sätt och för att allmänheten och de ekonomiska aktörerna skall förstå denna bättre. Den erinrar om ordförandelandets slutsatser i denna fråga vid Europeiska rådet i Edinburgh den 11 och 12 december 1992, och om rådets resolution om gemenskapslagstiftningens redaktionella kvalitet vilken antogs den 8 juni 1993 (*Europeiska gemenskapernas officiella tidning*, nr C 166, 17.6.1993, s. 1).

Konferensen anser att de tre institutioner som deltar i förfarandet för att anta gemenskapslagstiftning, nämligen Europaparlamentet, rådet och kommissionen, bör lägga fast riktlinjer för denna lagstiftnings redaktionella kvalitet. Den betonar också att gemenskapslagstiftningen bör göras mer tillgänglig och välkomnar i detta hänseende att en påskyndad arbetsmetod för officiell kodifiering av lagtext, vilken infördes genom det interinstitutionella avtalet av den 20 december 1994 (*Europeiska gemenskapernas officiella tidning*, nr C 102, 4.4.1996, s. 2), har antagits och börjat användas.

Konferensen förklarar därför att Europaparlamentet, rådet och kommissionen

— i samförstånd bör lägga fast riktlinjer för att förbättra gemenskapslagstiftningens redaktionella kvalitet och följa dessa riktlinjer när de granskar förslag eller utkast till gemenskapslagstiftning, samtidigt som de vidtar de interna organisatoriska åtgärder som de anser nödvändiga för att säkerställa att riktlinjerna tillämpas på ett riktigt sätt,

— bör göra sitt yttersta för att påskynda kodifieringen av lagtext.

40. Förklaring rörande förfarandet för Europeiska kol- och stålgemenskapens ingående av internationella avtal

Det förhållandet att 14 § i Konventionen om övergångsbestämmelser, som utgör en bilaga till Fördraget om upprättandet av Europeiska kol- och stålgemenskapen, skall upphävas ändrar inte den praxis som nu finns för Europeiska kol- och stålgemenskapens ingående av internationella avtal.

41. Förklaring om bestämmelserna om insyn, tillgång till handlingar och kamp mot bedrägerier

Konferensen anser att Europaparlamentet, rådet och kommissionen när de handlar enligt Fördraget om upprättandet av Europeiska kol- och stålgemenskapen och Fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen skall söka ledning i de bestämmelser om insyn, tillgång till handlingar och kamp mot bedrägerier som är i kraft inom ramen för Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen.

42. Förklaring om konsolidering av fördragen

De höga fördragsslutande parterna enades om att det tekniska arbete som påbörjats under denna regeringskonferens skall fortsätta så skyndsamt som möjligt i syfte att utarbeta en konsolidering av samtliga relevanta fördrag, inbegripet Fördraget om Europeiska unionen.

De enades om att slutresultatet av detta tekniska arbete, som under rådets generalsekreterares ansvar skall offentliggöras i informativt syfte, inte skall ha någon rättslig betydelse.

43. Förklaring om protokollet om tillämpning av subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna

De höga fördragsslutande parterna bekräftar, å ena sidan, den förklaring om genomförandet av gemenskapsrätten, som är fogad till slutakten till Fördraget om Europeiska unionen och, å andra sidan, slutsatserna från Europeiska rådet i Essen, vilka anger att det administrativa genomförandet av gemenskapsrätten principiellt åligger medlemsstaterna enligt deras konstitutionella bestämmelser. Detta påverkar inte de tillsyns-, övervaknings- och genomförandebefogenheter som gemenskapens institutioner har enligt artiklarna 145 och 155 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen.

44. Förklaring om artikel 2 i protokollet om införlivande av Schengenregelverket inom Europeiska unionens ramar

De höga fördragsslutande parterna är eniga om att rådet på dagen för Amsterdamfördragets ikraftträdande skall besluta om alla sådana nödvändiga åtgärder som avses i artikel 2 i protokollet om införlivande av Schengenregelverket inom Europeiska unionens ramar. I detta syfte skall det nödvändiga förberedelsearbetet utföras i tid för att kunna avslutas före den dagen.

45. Förklaring om artikel 4 i protokollet om införlivande av Schengenregelverket inom Europeiska unionens ramar

De höga fördragsslutande parterna uppmanar rådet att begära yttrande från kommissionen innan det beslutar i anledning av en begäran från Irland eller Förenade konungariket Storbritannien och Nordirland enligt artikel 4 i protokollet om införlivande av Schengenregelverket inom Europeiska unionens ramar om att vissa eller samtliga bestämmelser i Schengenregelverket skall tillämpas på dem. De åtar sig också att göra största möjliga ansträngning för att det skall vara möjligt för Irland och Förenade konungariket Storbritannien och Nordirland att om de önskar det använda bestämmelserna i artikel 4 i det nämnda protokollet så att rådet vid tidpunkten för det protokollets ikraftträdande eller varje senare tidpunkt skall kunna fatta de beslut som avses i den artikeln.

46. Förklaring om artikel 5 i protokollet om införlivande av Schengenregelverket inom Europeiska unionens ramar

De höga fördragsslutande parterna åtar sig att göra alla ansträngningar för att möjliggöra insatser med deltagande av alla medlemsstater på området för Schengenregelverket, särskilt när Irland och Förenade konungariket Storbritannien och Nordirland har godtagit vissa eller samtliga bestämmelser i det regelverket i enlighet med artikel 4 i protokollet om införlivande av Schengenregelverket inom Europeiska unionens ramar.

47. Förklaring om artikel 6 i protokollet om införlivande av Schengenregelverket inom Europeiska unionens ramar

De höga fördragsslutande parterna är eniga om att vidta alla åtgärder som är nödvändiga för att de avtal som avses i artikel 6 i protokollet om införlivande av Schengenregelverket inom Europeiska unionens ramar skall kunna träda i kraft samtidigt som Amsterdamfördraget.

48. Förklaring om protokollet om asyl för medborgare i Europeiska unionens medlemsstater

Detta protokoll påverkar inte varje medlemsstats rätt att vidta de organisatoriska åtgärder som den anser nödvändiga för att uppfylla sina förpliktelser enligt Genèvekonventionen av den 28 juli 1951 angående flyktingars rättsliga ställning.

49. Förklaring om enda artikeln punkt d i protokollet om asyl för medborgare i Europeiska unionens medlemsstater

Konferensen förklarar att den, samtidigt som den inser betydelsen av resolutionen av den 30 november—1 december 1992 av ministrarna i Europeiska gemenskapernas medlemsstater med ansvar för invandring om uppenbart ogrundade asylansökningar och betydelsen av rådets resolution av den 20 juni 1995 om minimigarantier vid handläggning av asylärenden, anser att frågan om missbruk av asylförfaranden och lämpliga snabba förfaranden för uppenbart ogrundade asylansökningar bör behandlas ytterligare så att nya förbättringar kan införas för att påskynda dessa förfaranden.

50. Förklaring om protokollet om institutionerna inför en utvidgning av Europeiska unionen

Fram till dess att den första utvidgningen träder i kraft gäller en överenskommelse om att giltighetstiden för rådets beslut av den 29 mars 1994 (''Ioanninakompromissen'') skall förlängas och senast vid den förstnämnda tidpunkten kommer en särskild lösning för Spanien att åstadkommas.

51. Förklaring om artikel 10 i Amsterdamfördraget

Genom Amsterdamfördraget upphävs och utgår inte längre tillämpade bestämmelser i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, Fördraget om upprättandet av Europeiska kol- och stålgemenskapen och Fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen i den lydelse som dessa fördrag hade innan Amsterdamfördraget trädde i kraft och anpassas vissa av deras bestämmelser, vilket inbegriper införandet av vissa bestämmelser ur Fördraget om upprättandet av ett gemensamt råd och en gemensam kommission för Europeiska gemenskaperna och ur akten om allmänna direkta val av företrädare i Europaparlamentet. Dessa åtgärder påverkar inte gemenskapens regelverk.

Förklaringar

som konferensen beaktade

1. Förklaring av Österrike och Luxemburg om kreditinstitut

Österrike och Luxemburg anser att förklaringen om offentligrättsliga kreditinstitut i Tyskland även är tillämplig på sådana kreditinstitut i Österrike och Luxemburg som har jämförbar organisatorisk struktur.

2. Förklaring av Danmark om artikel K 14 i fördraget om Europeiska unionen

Enligt artikel K 14 i Fördraget om Europeiska unionen krävs enhällighet hos alla medlemmar i Europeiska unionens råd, dvs. alla medlemsstater, för att anta beslut om att tillämpa bestämmelserna i avdelning IIIa i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen om visering, asyl, invandring och annan politik som rör fri rörlighet för personer på åtgärder inom de områden som avses i artikel K 1. Vidare måste varje enhälligt beslut av rådet antas i varje medlemsstat i enlighet med dess konstitutionella bestämmelser innan det kan träda i kraft. I Danmark krävs för ett sådant godkännande, när fråga är om överlåtelse av suveränitet enligt definitionen i den danska författningen, antingen en majoritet om fem sjättedelar av ledamöterna i Folketinget eller både en majoritet av ledamöterna i Folketinget och en majoritet av väljarna i en folkomröstning.

3. Förklaring av Tyskland, Österrike och Belgien om subsidiaritet

De tyska, österrikiska och belgiska regeringarna förutsätter att insatser som Europeiska gemenskapen gör i enlighet med subsidiaritetsprincipen inte bara gäller medlemsstaterna utan också enheter inom dessa i den utsträckning som dessa enheter enligt nationell konstitutionell rätt har befogenhet att själva stifta lagar.

4. Förklaring av Irland om artikel 3 i protokollet om Förenade kungarikets och Irlands ställning

Irland förklarar att det avser att utöva sin rätt enligt artikel 3 i protokollet om Förenade kungarikets och Irlands ställning att delta i beslut om åtgärder i enlighet med avdelning IIIa i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen i den största utsträckning som är förenlig med upprätthållandet av dess gemensamma resezon med Förenade kungariket. Irland påminner om att dess deltagande i protokollet om tillämpning av vissa inslag i artikel 7a i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen avspeglar dess önskan att upprätthålla landets gemensamma resezon med Förenade kungariket i syfte att maximera den fria rörligheten till och från Irland.

5. Förklaring av Belgien om protokollet om asyl för medborgare i Europeiska unionens medlemsstater

Belgien godkänner protokollet om asyl för medborgare i Europeiska unionens medlemsstater och förklarar att landet i enlighet med sina skyldigheter enligt 1951 års Genèvekonvention och 1967 års New York-protokoll — i enlighet med punkt d i protokollets enda artikel — kommer att göra en individuell prövning av varje asylansökan från en medborgare i en annan medlemsstat.

6. Förklaring av Belgien, Frankrike och Italien om protokollet om institutionerna inför en utvidgning av Europeiska unionen

Belgien, Frankrike och Italien konstaterar på grundval av regeringskonferensens resultat att Amsterdamfördraget inte motsvarar det behov av betydande framsteg i riktning mot förstärkta institutioner som återigen bekräftades vid Europeiska rådet i Madrid.

Dessa länder anser att en sådan förstärkning är en nödvändig förutsättning för att de första anslutningsförhandlingarna skall kunna slutföras. De är beslutna att i den omfattning som är lämpligast följa protokollet såvitt avser kommissionens sammansättning och vägning av röster och anser att en påtagligt utvidgad användning av omröstning med kvalificerad majoritet utgör en del av de relevanta faktorer som bör beaktas.

7. Förklaring av Frankrike om situationen i de utomeuropeiska departementen mot bakgrund av protokollet om införlivande av Schengenregelverket inom Europeiska unionens ramar

Frankrike anser inte att genomförandet av protokollet om införlivande av Schengenregelverket inom Europeiska unionens ramar påverkar det geografiska tillämpningsområdet för den i Schengen den 19 juni 1990 undertecknade konventionen om tillämpning av Schengenavtalet av den 14 juni 1985, såsom detta område definieras genom artikel 138 första stycket i den konventionen.

8. Förklaring av Grekland om förklaringen om kyrkors och konfessionslösa organisationers ställning

Under hänvisning till förklaringen om kyrkors och konfessionslösa organisationers ställning erinrar Grekland om den gemensamma förklaring om berget Athos som är fogad till slutakten till Fördraget om Greklands anslutning till Europeiska gemenskaperna.

KONSOLIDERAD VERSION AV FÖRDRAGET OM EUROPEISKA UNIONEN

Innehåll

I. Fördragstext

Ingress

Avdelning I — Gemensamma bestämmelser

Avdelning II — Bestämmelser om ändring av Fördraget om upprättandet av Europeiska ekonomiska gemenskapen i syfte att upprätta Europeiska gemenskapen

Avdelning III — Bestämmelser om ändring av Fördraget om upprättandet av Kol- och stålgemenskapen

Avdelning IV — Bestämmelser om ändring av Fördraget om upprättandet av Atomenergigemenskapen

Avdelning V — Bestämmelser om en gemensam utrikes- och säkerhetspolitik

Avdelning VI — Bestämmelser om polissamarbete och straffrättsligt samarbete

Avdelning VII — Bestämmelser om ett närmare samarbete

Avdelning VIII — Slutbestämmelser

II. Protokoll (texten återges inte här)

Observera att de hänvisningar till artiklar, avdelningar och avsnitt i fördraget som finns i protokollen har anpassats i enlighet med de jämförelsetabeller som återfinns i bilagan till Amsterdamfördraget.

Protokoll som fogas till Fördraget om Europeiska unionen

— Protokoll (nr 1) om artikel 17 i Fördraget om Europeiska unionen (1997)

Protokoll som fogas till Fördraget om Europeiska unionen och Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen

— Protokoll (nr 2) om införlivande av Schengenregelverket inom Europeiska unionens ramar (1997)

— Protokoll (nr 3) om tillämpning av vissa inslag i artikel 14 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen på Förenade kungariket och Irland (1997)

— Protokoll (nr 4) om Förenade kungarikets och Irlands ställning (1997)

— Protokoll (nr 5) om Danmarks ställning (1997)

Protokoll som fogas till Fördraget om Europeiska unionen och fördragen om upprättandet av Europeiska gemenskapen, Europeiska kol- och stålgemenskapen och Europeiska atomenergigemenskapen

— Protokoll (nr 6) fogat till Fördraget om Europeiska unionen och fördragen om upprättandet av Europeiska gemenskaperna (1992)

— Protokoll (nr 7) om institutionerna inför en utvidgning av Europeiska unionen (1997)

— Protokoll (nr 8) om lokalisering av säten för Europeiska gemenskapernas institutioner och vissa av deras organ och enheter samt för Europol (1997)

— Protokoll (nr 9) om de nationella parlamentens roll i Europeiska unionen (1997)

HANS MAJESTÄT BELGARNAS KONUNG, HENNES MAJESTÄT DROTTNINGEN AV DANMARK, FÖRBUNDSREPUBLIKEN TYSKLANDS PRESIDENT, HELLENSKA REPUBLIKENS PRESIDENT, HANS MAJESTÄT KONUNGEN AV SPANIEN, FRANSKA REPUBLIKENS PRESIDENT, IRLANDS PRESIDENT, ITALIENSKA REPUBLIKENS PRESIDENT, HANS KUNGLIGA HÖGHET STORHERTIGEN AV LUXEMBURG, HENNES MAJESTÄT DROTTNINGEN AV NEDERLÄNDERNA, PORTUGISISKA REPUBLIKENS PRESIDENT, HENNES MAJESTÄT DROTTNINGEN AV FÖRENADE KONUNGARIKET STORBRITANNIEN OCH NORDIRLAND,

SOM ÄR BESLUTNA att övergå till en ny fas i den europeiska integrationsprocess som inleddes med upprättandet av Europeiska gemenskaperna,

SOM ERINRAR OM den historiska betydelsen av att delningen av den europeiska kontinenten har upphört och behovet av att skapa en fast grundval för uppbyggnaden av det framtida Europa,

SOM BEKRÄFTAR den vikt som de fäster vid principerna om frihet, demokrati och respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna samt vid rättsstatsprincipen,

SOM BEKRÄFTAR den vikt som de fäster vid de grundläggande sociala rättigheterna såsom dessa fastställs i den europeiska sociala stadgan, som undertecknades i Turin den 18 oktober 1961, och i 1989 års gemenskapsstadga om arbetstagares grundläggande sociala rättigheter,

SOM ÖNSKAR stärka solidariteten mellan sina folk samtidigt som de respekterar deras historia, kultur och traditioner, SOM ÖNSKAR ytterligare stärka institutionernas demokratiska karaktär och effektivitet för att sätta dessa i stånd att inom en gemensam institutionell ram bättre fullgöra de uppgifter som har anförtrotts dem,

SOM HAR FÖRESATT SIG att stärka och uppnå en konvergens mellan ekonomierna i sina länder samt att upprätta en ekonomisk och monetär union som i enlighet med bestämmelserna i detta fördrag omfattar en gemensam och stabil valuta,

SOM ÄR BESLUTNA att med beaktande av principen om en hållbar utveckling och inom ramen för en förverkligad inre marknad, en ökad sammanhållning och ett förbättrat miljöskydd främja ekonomiska och sociala framsteg för sina folk samt att genomföra en politik som säkerställer att framsteg i fråga om ekonomisk integration åtföljs av motsvarande framsteg på andra områden.

SOM HAR FÖRESATT SIG att införa ett gemensamt unionsmedborgarskap för medborgarna i sina länder,

SOM HAR FÖRESATT SIG att genomföra en gemensam utrikes- och säkerhetspolitik, vilken omfattar den gradvisa utformningen av en gemensam försvarspolitik som i enlighet med bestämmelserna i artikel 17 skulle kunna leda till ett gemensamt försvar, och därmed stärka den europeiska identiteten och självständigheten i syfte att främja fred, säkerhet och framsteg i Europa och övriga delar av världen,

SOM HAR FÖRESATT SIG att underlätta fri rörlighet för personer, samtidigt som säkerheten och tryggheten för deras folk säkerställs, genom att upprätta ett område med frihet, säkerhet och rättvisa, i enlighet med bestämmelserna i detta fördrag, SOM HAR FÖRESATT SIG att fortsätta processen för att skapa en allt fastare sammanslutning mellan de europeiska folken, där besluten fattas så nära medborgarna som möjligt i enlighet med subsidiaritetsprincipen,

SOM BEAKTAR de ytterligare steg som skall tas för att föra den europeiska integrationen framåt,

HAR BESLUTAT att upprätta en europeisk union och har för detta ändamål som befullmäktigade utsett

HANS MAJESTÄT BELGARNAS KONUNG

Mark EYSKENS, utrikesminister;
Philippe MAYSTADT, finansminister;

HENNES MAJESTÄT DROTTNINGEN AV DANMARK

Uffe ELLEMANN-JENSEN, utrikesminister;
Anders FOGH RASMUSSEN, ekonomiminister;

FÖRBUNDSREPUBLIKEN TYSKLANDS PRESIDENT

Hans-Dietrich GENSCHER, utrikesminister;
Theodor WAIGEL, finansminister;

HELLENSKA REPUBLIKENS PRESIDENT

Antonios SAMARAS, utrikesminister;
Efthymios CHRISTODOULOU, ekonomiminister;

HANS MAJESTÄT KONUNGEN AV SPANIEN

Francisco FERNÁNDEZ ORDÓÑEZ, utrikesminister;
Carlos SOLCHAGA CATALÁN, ekonomi- och finansminister;

FRANSKA REPUBLIKENS PRESIDENT

Roland DUMAS, utrikesminister;
Pierre BÉRÉGOVOY, ekonomi-, finans- och budgetminister;

IRLANDS PRESIDENT

Gerard COLLINS, utrikesminister;
Bertie AHERN, finansminister;

ITALIENSKA REPUBLIKENS PRESIDENT

Gianni DE MICHELIS, utrikesminister;
Guido CARLI, finansminister;

HANS KUNGLIGA HÖGHET STORHERTIGEN AV LUXEMBURG

Jacques F. POOS, vice premiärminister, utrikesminister;
Jean-Claude JUNCKER, finansminister;

HENNES MAJESTÄT DROTTNINGEN AV NEDERLÄNDERNA

Hans VAN DEN BROEK, utrikesminister;
Willem KOK, finansminister;

PORTUGISISKA REPUBLIKENS PRESIDENT

João de Deus PINHEIRO, utrikesminister;
Jorge BRAGA DE MACEDO, finansminister;

HENNES MAJESTÄT DROTTNINGEN AV FÖRENADE KONUNGARIKET STORBRITANNIEN OCH NORDIRLAND

The Rt. Hon. Douglas HURD, utrikes- och samväldesminister;
The Hon. Francis MAUDE, statssekreterare för finansiella angelägenheter i finansdepartementet;

SOM, sedan de utväxlat sina fullmakter och funnit dem vara i god och behörig form, har enats om följande.

AVDELNING I

GEMENSAMMA BESTÄMMELSER

Artikel 1 (f.d. artikel A)

Genom detta fördrag upprättar de HÖGA FÖRDRAGSSLUTANDE PARTERNA mellan sig en EUROPEISK UNION, härefter kallad ''unionen''.

Detta fördrag markerar en ny fas i processen för att skapa en allt fastare sammanslutning mellan de europeiska folken, där besluten skall fattas så öppet och så nära medborgarna som möjligt.

Unionen skall grundas på Europeiska gemenskaperna samt den politik och de samarbetsformer som införs genom detta fördrag. Unionen skall ha till uppgift att på ett konsekvent och solidariskt sätt organisera förbindelserna mellan medlemsstaterna och mellan deras folk.

Artikel 2 (f.d. artikel B)

Unionen skall ha som mål att

— främja ekonomiska och sociala framsteg och en hög sysselsättningsnivå och att uppnå en väl avvägd och hållbar utveckling, särskilt genom att skapa ett område utan inre gränser, genom att stärka den ekonomiska och sociala sammanhållningen och genom att upprätta en ekonomisk och monetär union som på sikt skall omfatta en gemensam valuta i överensstämmelse med bestämmelserna i detta fördrag,

— hävda sin identitet i internationella sammanhang, särskilt genom att genomföra en gemensam utrikes- och säkerhetspolitik, vilken omfattar den gradvisa utformningen av en gemensam försvarspolitik som i enlighet med bestämmelserna i artikel 17 skulle kunna leda till ett gemensamt försvar,

— stärka skyddet av medlemsstaternas medborgares rättigheter och intressen genom att införa ett unionsmedborgarskap,

— bevara och utveckla unionen som ett område med frihet, säkerhet och rättvisa, där den fria rörligheten för personer garanteras samtidigt som lämpliga åtgärder vidtas avseende kontroller vid yttre gränser, asyl, invandring och förebyggande och bekämpande av brottslighet,

— fullt ut upprätthålla gemenskapens regelverk och bygga ut det samt att därvid överväga i vilken utsträckning den politik och de samarbetsformer som införs genom detta fördrag kan behöva revideras för att säkerställa effektiviteten hos gemenskapens mekanismer och institutioner.

Unionens mål skall uppnås i enlighet med bestämmelserna i detta fördrag och i överensstämmelse med de villkor och den tidsplan som fastställs i fördraget samt med beaktande av subsidiaritetsprincipen, såsom denna definieras i artikel 5 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen.

Artikel 3 (f.d. artikel C)

Unionen skall ha en gemensam institutionell ram, som skall säkerställa konsekvens och kontinuitet i verksamheten för att nå dess mål samtidigt som gemenskapens regelverk följs och byggs ut.

Unionen skall särskilt säkerställa att den genomgående handlar samstämmigt i relationerna med omvärlden inom ramen för sin utrikes- och säkerhetspolitik, ekonomiska politik och biståndspolitik. Rådet och kommissionen skall ansvara för sådan samstämmighet och samarbeta i detta syfte. De skall var och en inom ramen för sina befogenheter svara för att denna politik genomförs.

Artikel 4 (f.d. artikel D)

Europeiska rådet skall ge unionen de impulser som behövs för dess utveckling och fastställa allmänna politiska riktlinjer för denna utveckling.

Europeiska rådet skall bestå av medlemsstaternas stats- eller regeringschefer samt

kommissionens ordförande. Dessa skall biträdas av medlemsstaternas utrikesministrar och en medlem av kommissionen. Europeiska rådet skall sammanträda minst två gånger om året under ordförandeskap av stats- eller regeringschefen i den medlemsstat som innehar ordförandeskapet i rådet.

Europeiska rådet skall förelägga Europaparlamentet en rapport efter varje sammanträde samt en skriftlig årsrapport om unionens framsteg.

Artikel 5 (f.d. artikel E)

Europaparlamentet, rådet, kommissionen, domstolen och revisionsrätten skall utöva sina befogenheter på de villkor och för de syften som har fastställts dels genom bestämmelserna i fördragen om upprättandet av Europeiska gemenskaperna och i senare fördrag och rättsakter om ändring eller komplettering av dessa fördrag och dels genom de övriga bestämmelserna i det här fördraget.

Artikel 6 (f.d. artikel F)

1. Unionen bygger på principerna om frihet, demokrati och respekt för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna samt på rättsstatsprincipen, vilka principer är gemensamma för medlemsstaterna.

2. Unionen skall som allmänna principer för gemenskapsrätten respektera de grundläggande rättigheterna, såsom de garanteras i Europakonventionen om skydd för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna, undertecknad i Rom den 4 november 1950, och såsom de följer av medlemsstaternas gemensamma konstitutionella traditioner.

3. Unionen skall respektera den nationella identiteten hos sina medlemsstater.

4. Unionen skall se till att den har de medel som den behöver för att nå sina mål och genomföra sin politik.

Artikel 7 (f.d. artikel F 1)

1. Rådet, som skall sammanträda på statschefs- eller regeringschefsnivå, får på förslag från en tredjedel av medlemsstaterna eller från kommissionen och efter Europaparlamentets samtycke, samt efter att ha uppmanat den ifrågavarande medlemsstatens regering att framföra sina synpunkter, enhälligt slå fast att en medlemsstat allvarligt och ihållande åsidosätter principer som anges i artikel 6.1.

2. När detta har fastslagits får rådet, som skall fatta beslut med kvalificerad majoritet, besluta om att tillfälligt upphäva vissa av de rättigheter som den ifrågavarande medlemsstaten har till följd av tillämpningen av detta fördrag, inbegripet rösträtten i rådet för företrädaren för den medlemsstatens regering. Rådet skall därvid beakta de möjliga följder som ett sådant tillfälligt upphävande kan få för fysiska och juridiska personers rättigheter och skyldigheter.

Den ifrågavarande medlemsstatens skyldigheter enligt detta fördrag skall under alla omständigheter fortsätta att vara bindande för den staten.

3. Rådet får senare med kvalificerad majoritet besluta om att ändra eller återkalla åtgärder som har vidtagits enligt punkt 2, när den situation som ledde till att åtgärderna infördes har förändrats.

4. Vid tillämpningen av denna artikel skall rådet fatta beslut utan att beakta rösten från företrädaren för den ifrågavarande medlemsstatens regering. Att personligen närvarande eller företrädda medlemmar avstår från att rösta hindrar inte att sådana beslut som avses i punkt 1 antas. En kvalificerad majoritet skall anses vara samma andel av de berörda rådsmedlemmarnas vägda röster som den som anges i artikel 205.2 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen.

Denna punkt skall också tillämpas om rösträtt i enlighet med punkt 2 tillfälligt inte får utövas.

5. Vid tillämpningen av denna artikel skall Europaparlamentet fatta beslut med två tredjedelar av de avgivna rösterna, vilka skall representera en majoritet av dess ledamöter.

AVDELNING II

BESTÄMMELSER OM ÄNDRING AV FÖRDRAGET OM UPPRÄTTANDET AV EUROPEISKA EKONOMISKA GEMENSKAPEN I SYFTE ATT UPPRÄTTA EUROPEISKA GEMENSKAPEN

Artikel 8 (f.d. artikel G)

(återges ej här)

AVDELNING III

BESTÄMMELSER OM ÄNDRING AV FÖRDRAGET OM UPPRÄTTANDET AV EUROPEISKA KOL- OCH STÅLGEMENSKAPEN

Artikel 9 (f.d. artikel H)

(återges ej här)

AVDELNING IV

BESTÄMMELSER OM ÄNDRING AV FÖRDRAGET OM UPPRÄTTANDET AV EUROPEISKA ATOMENERGI-GEMENSKAPEN

Artikel 10 (f.d. artikel I)

(återges ej här)

AVDELNING V

BESTÄMMELSER OM EN GEMENSAM UTRIKES- OCH SÄKERHETSPOLITIK

Artikel 11 (f.d. artikel J 1)

1. Unionen skall fastställa och genomföra en gemensam utrikes- och säkerhetspolitik som omfattar alla områden inom utrikes- och säkerhetspolitiken och som skall ha som mål att

— skydda unionens gemensamma värden, grundläggande intressen, oavhängighet och integritet i överensstämmelse med grundsatserna i Förenta nationernas stadga,

— på alla sätt stärka unionens säkerhet,

— bevara freden och stärka den internationella säkerheten i enlighet med grundsatserna i Förenta nationernas stadga samt i enlighet med principerna i Helsingforsavtalets slutakt och målen i Parisstadgan, inbegripet de som gäller yttre gränser,

— främja det internationella samarbetet,

— utveckla och befästa demokratin och rättsstatsprincipen samt respekten för de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna.

2. Medlemsstaterna skall aktivt och förbehållslöst stödja unionens utrikes- och säkerhetspolitik i en anda av lojalitet och ömsesidig solidaritet.

Medlemsstaterna skall arbeta tillsammans för att förstärka och utveckla sin ömsesidiga politiska solidaritet. De skall avstå från varje handling som strider mot unionens intressen eller kan minska dess effektivitet som en sammanhållande kraft i de internationella relationerna.

Rådet skall säkerställa att dessa principer följs.

Artikel 12 (f.d. artikel J 2)

Unionen skall sträva efter att förverkliga de mål som anges i artikel 11 genom att

— bestämma principerna och de allmänna riktlinjerna för den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken,

— besluta om gemensamma strategier,

— besluta om gemensamma åtgärder,

— anta gemensamma ståndpunkter,

— stärka det systematiska samarbetet mellan medlemsstaterna om deras politik.

Artikel 13 (f.d. artikel J 3)

1. Europeiska rådet skall bestämma principerna och de allmänna riktlinjerna för den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken, inklusive för frågor som har försvarsmässiga konsekvenser.

2. Europeiska rådet skall besluta om gemensamma strategier som skall genomföras av unionen på områden där medlemsstaterna har viktiga gemensamma intressen.

I de gemensamma strategierna skall anges dessas mål och varaktighet samt de medel som unionen och medlemsstaterna skall ställa till förfogande.

3. Rådet skall fatta de beslut som behövs för att fastställa och genomföra den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken på grundval av de allmänna riktlinjer som Europeiska rådet har antagit.

Rådet skall rekommendera Europeiska rådet gemensamma strategier och genomföra dessa, särskilt genom att besluta om gemensamma åtgärder och anta gemensamma ståndpunkter.

Rådet skall säkerställa enhetlighet, konsekvens och effektivitet i unionens handlande.

Artikel 14 (f.d. artikel J 4)

1. Rådet skall besluta om gemensamma åtgärder. De gemensamma åtgärderna skall avse specifika situationer där operativa insatser från unionens sida anses nödvändiga. De skall ange mål, omfattning, de medel som skall ställas till unionens förfogande, vid behov varaktighet, samt på vilka villkor de skall genomföras.

2. Om förhållandena ändras på ett sätt som är av väsentlig betydelse för en fråga som är föremål för en gemensam åtgärd, skall rådet se över principerna och målen för åtgärden och fatta de nödvändiga besluten. Så länge rådet inte har fattat beslut skall den gemensamma åtgärden bestå.

3. Gemensamma åtgärder skall vara förpliktande för medlemsstaterna vid deras ställningstaganden och handlande.

4. Rådet får anmoda kommissionen att förelägga rådet lämpliga förslag i frågor som rör den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken för att säkerställa genomförandet av en gemensam åtgärd.

5. Information skall lämnas om varje nationellt ställningstagande eller nationell åtgärd som planeras inom ramen för en gemensam åtgärd; informationen skall lämnas i så god tid att föregående samråd kan ske inom rådet om det behövs. Skyldigheten att lämna förhandsinformation skall inte gälla åtgärder som endast innebär att beslut av rådet förs över till nationell nivå.

6. Om förändringar i situationen gör det absolut nödvändigt och i brist på beslut av rådet får medlemsstaterna — med beaktande av de allmänna målen för den gemensamma åtgärden — vidta de brådskande åtgärder som behövs. De berörda medlemsstaterna skall genast underrätta rådet om sådana åtgärder.

7. Om genomförandet av en gemensam åtgärd medför allvarliga svårigheter för en medlemsstat, skall denna lägga fram saken för rådet som skall överväga frågan och söka lämpliga lösningar. Sådana lösningar får inte strida mot målen för den gemensamma åtgärden eller minska dennas effektivitet.

Artikel 15 (f.d. artikel J 5)

Rådet skall anta gemensamma ståndpunkter. Dessa skall ange unionens inställning till en särskild fråga av geografisk eller tematisk karaktär. Medlemsstaterna skall se till att deras nationella politik överensstämmer med de gemensamma ståndpunkterna.

Artikel 16 (f.d. artikel J 6)

Medlemsstaterna skall informera och samråda med varandra inom rådet om alla utrikes- och säkerhetspolitiska frågor av allmänt intresse för att säkerställa att unionens inflytande utövas så effektivt som möjligt genom ett konvergent uppträdande.

Artikel 17 (f.d. artikel J 7)

1. Den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken skall omfatta alla frågor som gäller unionens säkerhet, inklusive den gradvisa utformningen i enlighet med andra stycket av en gemensam försvarspolitik som skulle kunna leda till ett gemensamt försvar, om Europeiska rådet beslutar det. Europeiska rådet skall i så fall rekommendera medlemsstaterna att anta ett sådant beslut i enlighet med deras konstitutionella bestämmelser.

Västeuropeiska unionen (VEU) är en integrerad del av unionens utveckling som ger unionen tillgång till operativ kapacitet, särskilt såvitt avser punkt 2. Den stöder unionen när det gäller att i enlighet med denna artikel utforma de aspekter på den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken som har försvarsmässiga konsekvenser. Unionen skall i enlighet med detta främja närmare institutionella förbindelser med VEU inför möjligheten av VEU:s införlivande med unionen, om Europeiska rådet beslutar det. Europeiska rådet skall i så fall rekommendera medlemsstaterna att anta ett sådant beslut i enlighet med deras konstitutionella bestämmelser.

Unionens politik enligt denna artikel skall inte påverka den särskilda karaktären hos vissa medlemsstaters säkerhets- och försvarspolitik och den skall respektera de förpliktelser som vissa medlemsstater, som anser att deras gemensamma försvar förverkligas genom Atlantpaktsorganisationen (NATO), har enligt Nordatlantiska fördraget och vara förenlig med den gemensamma säkerhets- och försvarspolitik som har upprättats inom den ramen.

Den gradvisa utformningen av en gemensam försvarspolitik skall, på det sätt som medlemsstaterna anser lämpligt, stödjas av samarbete mellan dem på krigsmaterielområdet.

2. De frågor som avses i denna artikel skall omfatta humanitära insatser och räddningsinsatser, fredsbevarande insatser och insatser med stridskrafter vid krishantering inklusive fredsskapande åtgärder.

3. Unionen kommer att anlita VEU för att utarbeta och genomföra de av unionens beslut och åtgärder som har försvarsmässiga konsekvenser.

Europeiska rådets behörighet att lägga fast riktlinjer i enlighet med artikel 13 skall också gälla såvitt avser VEU i de frågor där unionen anlitar VEU.

När unionen anlitar VEU för att utarbeta och genomföra unionens beslut om de insatser som avses i punkt 2, skall unionens alla medlemsstater ha rätt att delta fullt ut i de ifrågavarande insatserna. Rådet skall i samförstånd med VEU:s institutioner besluta om de praktiska arrangemang som är nödvändiga för att göra det möjligt för alla medlemsstater som medverkar i dessa insatser att fullt ut och på lika villkor delta i planering och beslutsfattande inom VEU.

Sådana beslut som har försvarsmässiga konsekvenser och som behandlas i denna punkt skall fattas utan att det påverkar den politik och de förpliktelser som avses i punkt 1 tredje stycket.

4. Bestämmelserna i denna artikel skall inte hindra utvecklingen av ett närmare samarbete mellan två eller flera medlemsstater på bilateral nivå inom ramen för VEU och Atlantpakten, förutsatt att ett sådant samarbete inte strider mot eller hindrar det samarbete som föreskrivs i denna avdelning.

5. För att främja målen i denna artikel kommer bestämmelserna i denna artikel att ses över i enlighet med artikel 48.

Artikel 18 (f.d. artikel J 8)

1. Ordförandelandet skall företräda unionen i frågor som omfattas av den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken.

2. Ordförandelandet skall ansvara för att beslut som fattas enligt denna avdelning genomförs; i den egenskapen skall det därför i princip uttrycka unionens ståndpunkt inom internationella organisationer och vid internationella konferenser.

3. Ordförandelandet skall biträdas av rådets generalsekreterare, som skall fungera

som hög representant när det gäller den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken.

4. Kommissionen skall fullt ut medverka i de uppgifter som avses i punkterna 1 och 2. Ordförandelandet skall när det gäller dessa uppgifter vid behov biträdas av den medlemsstat som står närmast i tur att utöva ordförandeskapet.

5. Rådet får när det anser det nödvändigt utse en särskild representant som skall ha mandat för särskilda politiska frågor.

Artikel 19 (f.d. artikel J 9)

1. Medlemsstaterna skall samordna sitt uppträdande inom internationella organisationer och vid internationella konferenser. De skall där hävda de gemensamma ståndpunkterna.

Inom internationella organisationer och vid internationella konferenser där inte samtliga medlemsstater deltar skall de deltagande medlemsstaterna hävda de gemensamma ståndpunkterna.

2. Utan att det påverkar tillämpningen av punkt 1 och artikel 14.3 skall de medlemsstater som är företrädda inom internationella organisationer och vid internationella konferenser där inte samtliga medlemsstater deltar hålla de senare informerade om alla frågor som är av gemensamt intresse.

Medlemsstater som också är medlemmar av Förenta nationernas säkerhetsråd skall samråda med varandra och hålla övriga medlemsstater fullt informerade. Medlemsstater som är permanenta medlemmar av säkerhetsrådet skall då de fullgör sina uppgifter se till att unionens ståndpunkter och intressen tillvaratas, dock utan att detta skall påverka deras ansvar enligt bestämmelserna i Förenta nationernas stadga.

Artikel 20 (f.d. artikel J 10)

Medlemsstaternas diplomatiska och konsulära myndigheter och kommissionens delegationer i tredje land och vid internationella konferenser samt deras representationer vid internationella organisationer skall samarbeta för att säkerställa att av rådet beslutade gemensamma ståndpunkter och gemensamma åtgärder följs och genomförs.

De skall intensifiera samarbetet genom att utbyta information, göra gemensamma bedömningar och bidra till att genomföra de bestämmelser som avses i artikel 20 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen.

Artikel 21 (f.d. artikel J 11)

Ordförandelandet skall höra Europaparlamentet om de viktigaste aspekterna och de grundläggande valmöjligheterna när det gäller den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken och se till att vederbörlig hänsyn tas till Europaparlamentets synpunkter. Ordförandeskapet och kommissionen skall regelbundet hålla Europaparlamentet informerat om utvecklingen av unionens utrikes- och säkerhetspolitik.

Europaparlamentet får ställa frågor eller avge rekommendationer till rådet. En gång om året skall Europaparlamentet hålla en debatt om de framsteg som har gjorts för att genomföra den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken.

Artikel 22 (f.d. artikel J 12)

1. Varje medlemsstat eller kommissionen får hänskjuta frågor om den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken till rådet och lägga fram förslag för rådet.

2. I sådana fall som kräver ett snabbt beslut skall ordförandelandet på eget initiativ eller på begäran av kommissionen eller en medlemsstat kalla till ett extra rådssammanträde inom fyrtioåtta timmar eller, i en nödsituation, inom kortare tid.

Artikel 23 (f.d. artikel J 13)

1. Beslut enligt denna avdelning fattas enhälligt av rådet. Att personligen närvarande eller företrädda medlemmar avstår från att rösta hindrar inte att sådana beslut fattas.

En rådsmedlem som avstår från att rösta får motivera sitt avstående genom att avge en formell förklaring enligt detta stycke. Om så sker skall rådsmedlemmen inte vara skyldig att tillämpa beslutet men skall godta att beslutet är förpliktande för unionen. Den berörda medlemsstaten skall i en anda av ömsesidig solidaritet avhålla sig från varje handling som skulle kunna strida mot eller hindra en unionshandling på grundval av det beslutet, och de andra medlemsstaterna skall respektera dess ståndpunkt. Om de rådsmedlemmar som på detta sätt motiverar sitt avstående företräder mer än en tredjedel av rösterna, vägda i enlighet med artikel 205.2 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, skall beslutet inte fattas.

2. Rådet skall med avvikelse från bestämmelserna i punkt 1 med kvalificerad majoritet

— besluta om gemensamma åtgärder, anta gemensamma ståndpunkter eller fatta andra beslut på grundval av en gemensam strategi,

— besluta om genomförande av en gemensam åtgärd eller en gemensam ståndpunkt.

Om en rådsmedlem förklarar att denne av viktiga och uttalade skäl som rör nationell politik avser att motsätta sig antagandet av ett beslut som skall fattas med kvalificerad majoritet, skall omröstning inte ske. Rådet får med kvalificerad majoritet begära att frågan skall hänskjutas till Europeiska rådet för enhälligt beslut.

Rådsmedlemmarnas röster skall vägas i enlighet med artikel 205.2 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen. Rådets beslut skall fattas med minst 62 röster från minst 10 medlemmar.

Denna punkt skall inte tillämpas på beslut som har militära eller försvarsmässiga konsekvenser.

3. I procedurfrågor skall rådet fatta beslut med en majoritet av sina medlemmar.

Artikel 24 (f.d. artikel J 14)

När det är nödvändigt att ingå ett avtal med en eller flera stater eller internationella organisationer för att genomföra denna avdelning får rådet genom enhälligt beslut bemyndiga ordförandelandet, som om det är lämpligt skall biträdas av kommissionen, att inleda förhandlingar i detta syfte. Sådana avtal skall ingås av rådet genom enhälligt beslut efter rekommendation av ordförandelandet. Ett avtal skall inte vara bindande för en medlemsstat vars företrädare i rådet förklarar att medlemsstaten måste uppfylla vissa krav som följer av dess egna konstitutionella förfaranden; de övriga rådsmedlemmarna kan enas om att avtalet skall gälla provisoriskt för dem.

Bestämmelserna i denna artikel skall också gälla frågor som omfattas av avdelning VI.

Artikel 25 (f.d. artikel J 15)

Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 207 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen skall en politisk kommitté övervaka den internationella situationen på de områden som omfattas av den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken och bidra till att utforma politiken genom att avge yttranden till rådet på begäran av detta eller på eget initiativ. Kommittén skall också övervaka genomförandet av den beslutade politiken, dock utan att detta påverkar ordförandelandets eller kommissionens befogenheter.

Artikel 26 (f.d. artikel J 16)

te Rådets generalsekreterare, som är den höge representanten för den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken, skall biträda rådet i frågor som rör den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken, särskilt genom att medverka vid utformning, förberedelse och genomförande av beslut i politiska frågor samt att, när det är lämpligt, på rådets vägnar och på ordförandelandets begäran föra en politisk dialog med tredje part.

Artikel 27 (f.d. artikel J 17)

Kommissionen skall fullt ut delta i arbetet inom den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken.

Artikel 28 (f.d. artikel J 18)

1. Artiklarna 189, 190, 196—199, 203, 204, 206—209, 213—219, 255 och 290 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen skall tillämpas på bestämmelserna om de områden som avses i denna avdelning.

2. Institutionernas förvaltningsutgifter till följd av bestämmelserna om de områden som avses i denna avdelning skall belasta Europeiska gemenskapernas budget.

3. Driftsutgifterna för att genomföra de nämnda bestämmelserna skall också belasta Europeiska gemenskapernas budget, bortsett från driftsutgifter i samband med operationer som har militära eller försvarsmässiga konsekvenser och i fall då rådet enhälligt beslutar något annat.

Om utgifterna inte skall belasta Europeiska gemenskapernas budget skall de belasta medlemsstaterna i enlighet med den på bruttonationalinkomsten grundade fördelningsnyckeln, om inte rådet enhälligt beslutar något annat. De medlemsstater, vilkas företrädare i rådet har avgett en formell förklaring enligt artikel 23.1 andra stycket är inte skyldiga att bidra till finansieringen av utgifter i samband med operationer som har militära eller försvarsmässiga konsekvenser.

4. Det budgetförfarande som fastställs i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen skall tillämpas på de utgifter som belastar Europeiska gemenskapernas budget.

AVDELNING VI

BESTÄMMELSER OM POLISSAMARBETE OCH STRAFFRÄTTSLIGT SAMARBETE

Artikel 29 (f.d. artikel K 1)

Utan att det påverkar Europeiska gemenskapens befogenheter skall unionens mål vara att ge medborgarna en hög säkerhetsnivå inom ett område med frihet, säkerhet och rättvisa genom att bland medlemsstaterna utforma gemensamma insatser på områdena polissamarbete och straffrättsligt samarbete samt genom att förebygga och bekämpa rasism och främlingsfientlighet.

Detta mål skall uppnås genom förebyggande och bekämpande av brottslighet, vare sig denna är organiserad eller ej, särskilt terrorism, människohandel och brott mot barn, olaglig narkotikahandel och olaglig vapenhandel, korruption och bedrägeri, genom

— närmare samarbete mellan polismyndigheter, tullmyndigheter och andra behöriga myndigheter i medlemsstaterna, både direkt och genom Europeiska polisbyrån (Europol), i enlighet med bestämmelserna i artiklarna 30 och 32,

— närmare samarbete mellan rättsliga myndigheter och andra behöriga myndigheter i medlemsstaterna i enlighet med bestämmelserna i artiklarna 31a—d och 32,

— tillnärmning, när det är nödvändigt, av straffrättsliga regler i medlemsstaterna i enlighet med bestämmelserna i artikel 31e.

Artikel 30 (f.d. artikel K 2)

1. De gemensamma insatserna på polissamarbetets område skall omfatta

a) operativt samarbete mellan de behöriga myndigheterna, inbegripet polisen, tullen och andra specialiserade brottsbekämpande organ i medlemsstaterna för att förebygga, upptäcka och utreda brott,

b) insamling, lagring, bearbetning, analys och utbyte av relevant information, inbegripet information som brottsbekämpande organ innehar, i synnerhet genom Europol, om rapporter om tvivelaktiga ekonomiska transaktioner, under iakttagande av tillämpliga bestämmelser om skydd av personuppgifter,

c) samarbete och gemensamma initiativ när det gäller utbildning, utbyte av

sambandsmän, utstationering, användning av utrustning och kriminalteknisk forskning,

d) gemensam utvärdering av särskild utredningsteknik i samband med upptäckt av grova former av organiserad brottslighet.

2. Rådet skall främja samarbete genom Europol och skall särskilt, inom fem år från dagen för Amsterdamfördragets ikraftträdande,

a) göra det möjligt för Europol att underlätta och stödja förberedelse av samt att främja samordning och utförande av särskilda utredningsinsatser från medlemsstaternas behöriga myndigheters sida, inklusive operativa insatser av gemensamma grupper som omfattar företrädare för Europol i en stödjande funktion,

b) besluta om åtgärder som tillåter Europol att anmoda medlemsstaternas behöriga myndigheter att genomföra och samordna sina utredningar i särskilda fall och att utveckla specialiserad sakkunskap som kan ställas till medlemsstaternas förfogande för att biträda dem vid utredning av fall av organiserad brottslighet,

c) främja sambandssystem mellan tjänstemän som handlägger förundersökning respektive åtal och som är särskilt inriktade på att bekämpa organiserad brottslighet i nära samarbete med Europol,

d) upprätta ett nätverk för forskning, dokumentation och statistik om gränsöverskridande brottslighet.

Artikel 31 (f.d. artikel K 3)

De gemensamma insatserna rörande straffrättsligt samarbete skall omfatta

a) underlättande och påskyndande av samarbete mellan behöriga ministerier och rättsliga eller likvärdiga myndigheter i medlemsstaterna när det gäller rättsliga förfaranden och verkställighet av beslut,

b) underlättande av utlämning mellan medlemsstaterna,

c) säkerställande av förenlighet mellan tillämpliga regler i medlemsstaterna, när detta är nödvändigt för att förbättra samarbetet,

d) förebyggande av behörighetskonflikter mellan medlemsstaterna,

e) gradvisa beslut om åtgärder som fastställer minimiregler avseende brottsrekvisit och påföljder på områdena organiserad brottslighet, terrorism och olaglig narkotikahandel.

Artikel 32 (f.d. artikel K 4)

Rådet skall bestämma de villkor och begränsningar enligt vilka de behöriga myndigheter som avses i artiklarna 30 och 31 får verka på en annan medlemsstats territorium i samverkan och samförstånd med den statens myndigheter.

Artikel 33 (f.d. artikel K 5)

te Denna avdelning skall inte påverka medlemsstaternas ansvar för att upprätthålla lag och ordning och skydda den inre säkerheten.

Artikel 34 (f.d. artikel K 6)

1. På de områden som avses i denna avdelning skall medlemsstaterna informera och samråda med varandra inom rådet i syfte att samordna sitt handlande. För detta ändamål skall de upprätta ett samarbete mellan de behöriga enheterna i sina förvaltningar.

2. Rådet skall på lämpligt sätt och enligt den ordning som anges i denna avdelning vidta åtgärder och främja samarbete som bidrar till att unionens mål uppnås. För detta ändamål får rådet genom enhälligt beslut på initiativ av en medlemsstat eller kommissionen

a) anta gemensamma ståndpunkter som anger unionens inställning i en viss fråga,

b) fatta rambeslut om tillnärmning av medlemsstaternas lagar och andra författningar. Rambesluten skall vara bindande för medlemsstaterna när det gäller de resultat som skall uppnås men skall överlåta åt de nationella myndigheterna att bestämma form och tillvägagångssätt; de skall inte ha direkt effekt,

c) fatta beslut för alla andra ändamål som stämmer överens med målen i denna avdelning, dock med uteslutande av tillnärmning av medlemsstaternas lagar och andra författningar. Dessa beslut skall vara bindande och skall inte ha direkt effekt; rådet skall med kvalificerad majoritet besluta om de åtgärder som är nödvändiga för att genomföra dessa beslut på unionsnivå,

d) upprätta konventioner som rådet skall rekommendera medlemsstaterna att anta i enlighet med deras konstitutionella bestämmelser. Medlemsstaterna skall påbörja tillämpliga förfaranden inom den tid som rådet fastställer.

Om inte annat anges i konventionerna skall dessa, så snart de har antagits av åtminstone hälften av medlemsstaterna, träda i kraft för dessa medlemsstater. Åtgärder för att genomföra konventionerna skall beslutas inom rådet med en majoritet av två tredjedelar av de fördragsslutande parterna.

3. När rådet skall besluta med kvalificerad majoritet skall medlemmarnas röster vägas enligt artikel 205.2 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, varvid åtminstone 62 röster från minst 10 medlemmar skall krävas för beslut.

4. I procedurfrågor skall rådet besluta med en majoritet av sina medlemmar.

Artikel 35 (f.d. artikel K 7)

1. Europeiska gemenskapernas domstol skall vara behörig att i enlighet med de villkor som anges i denna artikel meddela förhandsavgöranden om giltighet och tolkning av rambeslut och beslut, om tolkning av konventioner som upprättas enligt denna avdelning och om giltighet och tolkning av åtgärderna för att genomföra dessa.

2. En medlemsstat skall ha möjlighet att genom en förklaring som avges vid tidpunkten för Amsterdamfördragets undertecknande eller när som helst därefter godta domstolens behörighet att meddela förhandsavgöranden enligt punkt 1.

3. En medlemsstat som avger en förklaring enligt punkt 2 skall ange antingen

a) att en domstol i den medlemsstaten, mot vars avgöranden det inte finns något rättsmedel enligt nationell lagstiftning, får begära att Europeiska gemenskapernas domstol meddelar ett förhandsavgörande om en fråga som uppkommer i ett mål som är anhängigt vid den förstnämnda domstolen om giltighet eller tolkning av en rättsakt som avses i punkt 1, om den förstnämnda domstolen anser att ett beslut i frågan är nödvändigt för att döma i saken, eller

b) att en domstol i den staten får begära att Europeiska gemenskapernas domstol meddelar ett förhandsavgörande i en fråga som uppkommer i ett mål som är anhängigt vid den förstnämnda domstolen om giltighet eller tolkning av en rättsakt som avses i punkt 1, om den förstnämnda domstolen anser att ett beslut i frågan är nödvändigt för att döma i saken.

4. Varje medlemsstat skall, vare sig den har avgivit en förklaring enligt punkt 2 eller inte, ha rätt att till domstolen inkomma med inlagor eller skriftliga synpunkter i mål som uppkommer enligt punkt 1.

5. Domstolen skall inte vara behörig att pröva giltigheten eller proportionaliteten av insatser som polis eller andra brottsbekämpande organ gör i en medlemsstat eller av medlemsstaternas utövning av sitt ansvar för att upprätthålla lag och ordning och skydda den inre säkerheten.

6. Domstolen skall vara behörig att grans-

ka lagenligheten av rambeslut och andra beslut när en medlemsstat eller kommissionen väcker talan rörande bristande behörighet, åsidosättande av väsentliga formföreskrifter, åsidosättande av detta fördrag eller av någon rättsregel som gäller dess tillämpning eller rörande maktmissbruk. Talan som avses i denna punkt skall väckas inom två månader från den dag då åtgärden offentliggjordes.

7. Domstolen skall vara behörig att avgöra alla tvister mellan medlemsstaterna om tolkning eller tillämpning av rättsakter som har antagits enligt artikel 34.2, om rådet inte kan avgöra tvisten inom sex månader efter det att den hänsköts till rådet av en av dess medlemmar. Domstolen skall även vara behörig att döma i tvister mellan medlemsstaterna och kommissionen om tolkning eller tillämpning av konventioner som har upprättats enligt artikel 34.2 d.

Artikel 36 (f.d. artikel K 8)

1. En samordningskommitté som består av högre tjänstemän skall inrättas. Utöver sin samordningsfunktion skall kommittén ha till uppgift att

— avge yttranden till rådet, antingen på rådets begäran eller på eget initiativ,

— utan att det påverkar tillämpningen av artikel 207 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, bidra till att förbereda rådets överläggningar inom de områden som avses i artikel 29.

2. Kommissionen skall fullt ut delta i arbetet inom de områden som avses i denna avdelning.

Artikel 37 (f.d. artikel K 9)

Medlemsstaterna skall inom internationella organisationer och vid internationella konferenser företräda de gemensamma ståndpunkter som har antagits enligt bestämmelserna i denna avdelning.

Artiklarna 18 och 19 skall i förekommande fall tillämpas på frågor som omfattas av denna avdelning.

Artikel 38 (f.d. artikel K 10)

Sådana avtal som avses i artikel 24 får omfatta frågor som omfattas av denna avdelning.

Artikel 39 (f.d. artikel K 11)

1. Rådet skall höra Europaparlamentet innan det beslutar om en sådan åtgärd som avses i artikel 34.2 b, 34.2 c och 34.2 d. Europaparlamentet skall avge sitt yttrande inom en tidsfrist som rådet får bestämma och som inte får vara kortare än tre månader. Om inget yttrande har avgivits inom denna tid får rådet fatta beslut.

2. Ordförandelandet och kommissionen skall regelbundet underrätta Europaparlamentet om överläggningar på de områden som omfattas av denna avdelning.

3. Europaparlamentet får ställa frågor eller avge rekommendationer till rådet. Europaparlamentet skall varje år hålla en debatt om de framsteg som har gjorts inom de områden som avses i denna avdelning.

Artikel 40 (f.d. artikel K 12)

1. Medlemsstater som har för avsikt att upprätta ett närmare samarbete sinsemellan kan, i enlighet med artiklarna 43 och 44, bemyndigas att använda de institutioner, förfaranden och mekanismer som föreskrivs i fördragen, förutsatt att det föreslagna samarbetet

a) respekterar Europeiska gemenskapens befogenheter och de mål som uppställs i denna avdelning,

b) syftar till att göra det möjligt för unionen att snabbare utvecklas till ett område med frihet, säkerhet och rättvisa.

2. Sådana bemyndiganden som avses i

punkt 1 skall meddelas av rådet, som skall besluta med kvalificerad majoritet på begäran av berörda medlemsstater och efter att ha uppmanat kommissionen att yttra sig; denna begäran skall också överlämnas till Europaparlamentet.

Om en rådsmedlem förklarar att denne av viktiga och uttalade skäl som rör nationell politik avser att motsätta sig att ett bemyndigande meddelas med kvalificerad majoritet, skall omröstning inte äga rum. Rådet får med kvalificerad majoritet begära att frågan skall hänskjutas till Europeiska rådet för enhälligt beslut.

Rådsmedlemmarnas röster skall vägas i enlighet med artikel 205.2 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen. Rådets beslut skall fattas med minst 62 röster från minst 10 medlemsstater.

3. Varje medlemsstat som önskar delta i samarbete enligt denna artikel skall anmäla sin avsikt till rådet och till kommissionen, som inom tre månader efter att ha mottagit anmälan skall avge ett yttrande till rådet, eventuellt åtföljt av en rekommendation om sådana särskilda arrangemang som den anser nödvändiga för att den medlemsstaten skall kunna delta i det ifrågavarande samarbetet. Rådet skall inom fyra månader efter denna anmälan besluta i anledning av begäran och om sådana särskilda arrangemang som det anser nödvändiga. Beslutet skall anses fattat, om inte rådet med kvalificerad majoritet beslutar att skjuta upp beslutet; i så fall skall rådet motivera sitt beslut och bestämma en tidsfrist för ny behandling av ärendet. Vid tillämpning av denna punkt skall rådet besluta enligt de villkor som anges i artikel 44.

4. Bestämmelserna i artiklarna 29—41 skall tillämpas på det närmare samarbete som avses i denna artikel, utom när annat föreskrivs i denna artikel och i artiklarna 43—44.

De bestämmelser i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen som rör Europeiska gemenskapernas domstols behörighet och utövningen av denna behörighet skall tillämpas på punkterna 1, 2 och 3.

5. Denna artikel skall inte påverka tillämpningen av bestämmelserna i protokollet om införlivande av Schengenregelverket inom Europeiska unionens ramar.

Artikel 41 (f.d. artikel K 13)

1. Artiklarna 189, 190, 195, 196—199, 203, 204, 205.3, 206—209, 213—219, 255 och 290 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen skall tillämpas på bestämmelserna om de områden som avses i denna avdelning.

2. Institutionernas förvaltningsutgifter till följd av bestämmelserna om de områden som avses i denna avdelning skall belasta Europeiska gemenskapernas budget.

3. Driftsutgifterna för att genomföra de nämnda bestämmelserna skall också belasta Europeiska gemenskapernas budget, om inte rådet enhälligt beslutar något annat. Om utgifterna inte skall belasta Europeiska gemenskapernas budget skall de belasta medlemsstaterna i enlighet med den på bruttonationalinkomsten grundade fördelningsnyckeln, om inte rådet enhälligt beslutar något annat.

4. Det budgetförfarande som fastställs i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen skall tillämpas på de utgifter som belastar Europeiska gemenskapernas budget.

Artikel 42 (f.d. artikel K 14)

På initiativ av kommissionen eller en medlemsstat och efter att ha hört Europaparlamentet får rådet enhälligt besluta att åtgärder inom de områden som avses i artikel 29 skall omfattas av avdelning IV i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen och samtidigt fastställa vilka omröstningsregler som skall gälla. Rådet skall rekommendera medlemsstaterna att anta ett sådant beslut i enlighet med deras konstitutionella bestämmelser.

AVDELNING VII (f.d. avdelning VIa)

BESTÄMMELSER OM ETT NÄRMARE SAMARBETE

Artikel 43 (f.d. artikel K 15)

1. De medlemsstater som avser att upprätta

ett närmare samarbete sinsemellan får använda sig av de institutioner, förfaranden och mekanismer som föreskrivs i det här fördraget och Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, förutsatt att samarbetet

a) syftar till att främja unionens mål och till att skydda och tjäna dess intressen,

b) respekterar de nämnda fördragens principer och unionens gemensamma institutionella ram,

c) endast används som en sista utväg, när de nämnda fördragens mål inte kan uppnås genom tillämpning av de relevanta förfaranden som föreskrivs där,

d) berör åtminstone en majoritet av medlemsstaterna,

e) inte påverkar gemenskapens regelverk och de åtgärder som har beslutats enligt övriga bestämmelser i de nämnda fördragen,

f) inte påverkar befogenheter, rättigheter, skyldigheter och intressen för de medlemsstater som inte deltar,

g) är öppet för alla medlemsstater och tillåter dem att bli parter i samarbetet när som helst, under förutsättning att de iakttar grundbeslutet och de beslut som fattas inom den ramen,

h) sker under iakttagande av de särskilda tilläggskriterierna i artikel 11 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen och artikel 40 i detta fördrag, beroende på vilket område som berörs, samt att rådet ger sitt bemyndigande till det i enlighet med de förfaranden som fastställs där.

2. Medlemsstaterna skall, i den mån de berörs, tillämpa de rättsakter och beslut som antas för att genomföra det samarbete som de deltar i. De medlemsstater som inte deltar i detta samarbete skall inte hindra de deltagande medlemsstaterna från att genomföra det.

Artikel 44 (f.d. artikel K 16)

1. Vid antagande av de rättsakter och beslut som är nödvändiga för att genomföra det samarbete som avses i artikel 43, skall de relevanta institutionella bestämmelserna i detta fördrag och Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen tillämpas. Alla rådsmedlemmar skall kunna delta i överläggningarna, dock får endast de som företräder deltagande medlemsstater delta i beslutsfattandet. Kvalificerad majoritet skall anses vara samma andel av de berörda rådsmedlemmarnas vägda röster, som den som anges i artikel 205.2 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen. Enhällighet kräver endast de berörda rådsmedlemmarnas röster.

2. Andra utgifter för samarbetets genomförande än de förvaltningskostnader som institutionerna åsamkas skall bäras av de deltagande medlemsstaterna, om inte rådet enhälligt beslutar något annat.

Artikel 45 (f.d. artikel K 17)

te Rådet och kommissionen skall regelbundet underrätta Europaparlamentet om utvecklingen av det närmare samarbete som upprättas på grundval av denna avdelning.

AVDELNING VIII (f.d. avdelning VII)

SLUTBESTÄMMELSER

Artikel 46 (f.d. artikel L)

Bestämmelserna i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, Fördraget om upprättandet av Europeiska kol- och stålgemenskapen och Fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen om Europeiska gemenskapernas domstols behörighet och om utövandet av denna behörighet, skall endast tillämpas på följande bestämmelser i det här fördraget:

a) Bestämmelserna om ändring av Fördraget om upprättandet av Europeiska ekonomiska gemenskapen i syfte att upprätta Europeiska gemenskapen, Fördraget om upprättandet av Europeis-

ka kol- och stålgemenskapen och Fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen.

b) Bestämmelserna i avdelning VI enligt de villkor som föreskrivs i artikel 35.

c) Bestämmelserna i avdelning VII enligt de villkor som föreskrivs i artikel 11 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen och artikel 40 i detta fördrag.

d) Artikel 6.2 i fråga om institutionernas verksamhet i den mån som domstolen har behörighet enligt fördragen om upprättandet av Europeiska gemenskaperna och enligt det här fördraget.

e) Artiklarna 46—53.

Artikel 47 (f.d. artikel M)

Om inte annat följer av bestämmelserna om ändring av Fördraget om upprättandet av Europeiska ekonomiska gemenskapen i syfte att upprätta Europeiska gemenskapen, Fördraget om upprättandet av Europeiska kol- och stålgemenskapen, Fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen och dessa slutbestämmelser skall ingen bestämmelse i det här fördraget inverka på fördragen om upprättandet av Europeiska gemenskaperna eller på senare fördrag och rättsakter om ändring eller komplettering av de fördragen.

Artikel 48 (f.d. artikel N)

Varje medlemsstats regering eller kommissionen får förelägga rådet förslag till ändringar av de fördrag som unionen bygger på.

Om rådet efter att ha hört Europaparlamentet och i förekommande fall kommissionen, uttalar sig för att sammankalla en konferens med företrädare för medlemsstaternas regeringar, skall konferensen sammankallas av rådets ordförande i syfte att i samförstånd komma överens om de ändringar som skall göras i dessa fördrag. Även Europeiska centralbanken skall höras när det är fråga om institutionella ändringar på det monetära området.

Ändringarna skall träda i kraft när de har ratificerats av samtliga medlemsstater i överensstämmelse med deras konstitutionella bestämmelser.

Artikel 49 (f.d. artikel O)

Varje europeisk stat som respekterar de principer som anges i artikel 6.1 får ansöka om att bli medlem av unionen. Ansökan skall ställas till rådet, som skall besluta enhälligt efter att ha hört kommissionen och efter samtycke av Europaparlamentet, som skall fatta sitt beslut med absolut majoritet av sina ledamöter.

Villkoren för att upptas som medlem och de anpassningar av fördragen som unionen bygger på, som därigenom blir nödvändiga, skall fastställas i ett avtal mellan medlemsstaterna och den ansökande staten. Detta avtal skall föreläggas samtliga avtalsslutande stater för ratifikation i överensstämmelse med deras konstitutionella bestämmelser.

Artikel 50 (f.d. artikel P)

1. Artiklarna 2—7 och 10—19 i fördraget om upprättandet av ett gemensamt råd och en gemensam kommission för Europeiska gemenskaperna, undertecknat i Bryssel den 8 april 1965, skall upphöra att gälla.

2. Artikel 2, artikel 3.2 och avdelning III i Europeiska enhetsakten, undertecknad i Luxemburg den 17 februari 1986 och i Haag den 28 februari 1986, skall upphöra att gälla.

Artikel 51 (f.d. artikel Q)

Detta fördrag har ingåtts på obegränsad tid.

Artikel 52 (f.d. artikel R)

1. Detta fördrag skall ratificeras av de höga fördragsslutande parterna i enlighet med deras

konstitutionella bestämmelser. Ratifikationsinstrumenten skall deponeras hos Italienska republikens regering.

2. Detta fördrag träder i kraft den 1 januari 1993 förutsatt att samtliga ratifikationsinstrument har deponerats eller, om så inte är fallet, den första dagen i den månad som följer efter det att det sista ratifikationsinstrumentet har deponerats.

Artikel 53 (f.d. artikel S)

Detta fördrag, upprättat i ett enda original på danska, engelska, franska, grekiska, iriska, italienska, nederländska, portugisiska, spanska och tyska språken, vilka texter är lika giltiga på alla språken, skall deponeras i arkiven hos Italienska republikens regering, som skall överlämna en bestyrkt kopia till var och en av regeringarna i övriga signatärstater.

Till följd av 1994 års anslutningsfördrag är även de finska och svenska texterna giltiga.

TILL BEVIS HÄRPÅ har undertecknade befullmäktigade undertecknat detta fördrag.

Som skedde i Maastricht den sjunde februari nittonhundranittiotvå.

Mark EYSKENS
Uffe ELLEMANN-JENSEN
Hans-Dietrich GENSCHER
Antonios SAMARAS
Francisco FERNÁNDEZ ORDÓÑEZ
Roland DUMAS Pierre
Gerard COLLINS
Gianni DE MICHELIS
Jacques F. POOS
Hans VAN DEN BROEK
João de Deus PINHEIRO
Douglas HURD

Philippe MAYSTADT
Anders FOGH RASMUSSEN
Theodor WAIGEL
Efthymios CHRISTODOULOU
Carlos SOLCHAGA CATALÁN
BÉRÉGOVOY
Bertie AHERN
Guido CARLI
Jean-Claude JUNCKER
Willem KOK
Jorge BRAGA DE MACEDO
Francis MAUDE

KONSOLIDERAD VERSION AV FÖRDRAGET OM UPPRÄTTANDET AV EUROPEISKA GEMENSKAPEN

Innehåll

I — Fördragstext

Ingress

Första delen — Principerna

Andra delen — Unionsmedborgarskap

Tredje delen — Gemenskapens politik

Avdelning I — Fri rörlighet för varor
Kapitel 1 — Tullunionen
Kapitel 2 — Förbud mot kvantitativa restriktioner mellan medlemsstaterna

Avdelning II — Jordbruk

Avdelning III — Fri rörlighet för personer, tjänster och kapital
Kapitel 1 — Arbetstagare
Kapitel 2 — Etableringsrätt
Kapitel 3 — Tjänster
Kapitel 4 — Kapital och betalningar

Avdelning IV — Visering, asyl, invandring och annan politik som rör fri rörlighet för personer

Avdelning V — Transporter

Avdelning VI — Gemensamma regler om konkurrens, beskattning och tillnärmning av lagstiftning
Kapitel 1 — Konkurrensregler
Avsnitt 1 — Regler tillämpliga på företag
Avsnitt 2 — Statligt stöd
Kapitel 2 — Bestämmelser om skatter och avgifter
Kapitel 3 — Tillnärmning av lagstiftning

Avdelning VII — Ekonomisk och monetär politik
Kapitel 1 — Ekonomisk politik
Kapitel 2 — Monetär politik
Kapitel 3 — Institutionella bestämmelser
Kapitel 4 — Övergångsbestämmelser

Avdelning VIII — Sysselsättning

Avdelning IX — Gemensam handelspolitik

Avdelning X — Tullsamarbete

Avdelning XI — Socialpolitik, utbildning, yrkesutbildning och ungdomsfrågor
Kapitel 1 — Sociala bestämmelser
Kapitel 2 — Europeiska socialfonden
Kapitel 3 — Utbildning, yrkesutbildning och ungdomsfrågor

Avdelning XII — Kultur

Avdelning XIII — Folkhälsa

Avdelning XIV — Konsumentskydd

Avdelning XV — Transeuropeiska nät

Avdelning XVI — Industri

Avdelning XVII — Ekonomisk och social sammanhållning

Avdelning XVIII — Forskning och teknisk utveckling

Avdelning XIX — Miljö

Avdelning XX — Utvecklingssamarbete

Fjärde delen — Associering av utomeuropeiska länder och territorier

Femte delen — Gemenskapens institutioner

Avdelning I — Institutionella bestämmelser
Kapitel 1 — Institutionerna
Avsnitt 1 — Europaparlamentet
Avsnitt 2 — Rådet
Avsnitt 3 — Kommissionen
Avsnitt 4 — Domstolen
Avsnitt 5 — Revisionsrätten
Kapitel 2 — Gemensamma bestämmelser för flera institutioner
Kapitel 3 — Ekonomiska och sociala kommittén
Kapitel 4 — Regionkommittén
Kapitel 5 — Europeiska investeringsbanken

Avdelning II — Finansiella bestämmelser

Sjätte delen — Allmänna bestämmelser och slutbestämmelser

Slutbestämmelser

Bilagor

Bilaga I — Lista som avses i artikel 32 i detta fördrag
Bilaga II — Utomeuropeiska länder och territorier på vilka bestämmelserna i fjärde delen i detta fördrag skall tillämpas

II — Protokoll (texten återges inte här)

Observera att de hänvisningar till artiklar, avdelningar och avsnitt i fördraget som finns i protokollen har anpassats i enlighet med de jämförelsetabeller som återfinns i bilagan till Amsterdamfördraget.

Protokoll som fogas till Fördraget om Europeiska unionen och Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen:

— Protokoll (nr 2) om införlivande av Schengenregelverket inom Europeiska unionens ramar (1997)

— Protokoll (nr 3) om tillämpning av vissa inslag i artikel 14 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen på Förenade kungariket och Irland (1997)

— Protokoll (nr 4) om Förenade kungarikets och Irlands ställning (1997)

— Protokoll (nr 5) om Danmarks ställning (1997)

Protokoll som fogas till Fördraget om Europeiska unionen och fördragen om upprättandet av Europeiska gemenskapen, Europeiska kol- och stålgemenskapen och Europeiska atomenergigemenskapen:

— Protokoll (nr 6) fogat till Fördraget om Europeiska unionen och fördragen om upprättandet av Europeiska gemenskaperna (1992)

— Protokoll (nr 7) om institutionerna inför en utvidgning av Europeiska unionen (1997)

— Protokoll (nr 8) om lokalisering av säten för Europeiska gemenskapernas institutioner och vissa av deras organ och enheter samt för Europol (1997)

— Protokoll (nr 9) om de nationella parlamentens roll i Europeiska unionen (1997) Protokoll som fogas till Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen

— Protokoll (nr 10) om Europeiska investeringsbankens stadga (1957)

— Protokoll (nr 11) om stadgan för Europeiska gemenskapens domstol (1957)

— Protokoll (nr 12) om Italien (1957)

— Protokoll (nr 13) om varor som har sitt ursprung i och kommer från vissa länder och som särbehandlas vid import till en medlemsstat (1957)

— Protokoll (nr 14) om import till Europeiska gemenskapen av oljeprodukter som raffinerats i Nederländska Antillerna (1962)

— Protokoll (nr 15) om en särskild ordning för Grönland (1985)

— Protokoll (nr 16) om förvärv av egendom i Danmark (1992)

— Protokoll (nr 17) om artikel 141 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen (1992)

— Protokoll (nr 18) om stadgan för Europeiska centralbankssystemet och Europeiska centralbanken (1992)

— Protokoll (nr 19) om Europeiska monetära institutets stadga (1992)

— Protokoll (nr 20) om förfarandet vid alltför stora underskott (1992)

— Protokoll (nr 21) om konvergenskriterier enligt artikel 121 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen (1992)

— Protokoll (nr 22) om Danmark (1992)

— Protokoll (nr 23) om Portugal (1992)

— Protokoll (nr 24) om övergången till den tredje etappen av den ekonomiska och monetära unionen (1992)

— Protokoll (nr 25) om vissa bestämmelser angående Förenade konungariket Storbritannien och Nordirland (1992)

— Protokoll (nr 26) om vissa bestämmelser angående Danmark (1992)

— Protokoll (nr 27) om Frankrike (1992)

— Protokoll (nr 28) om ekonomisk och social sammanhållning (1992)

— Protokoll (nr 29) om asyl för medborgare i Europeiska unionens medlemsstater (1997)

— Protokoll (nr 30) om tillämpning av subsidiaritets- och proportionalitetsprinciperna (1997)

— Protokoll nr (31) om medlemsstaternas yttre förbindelser i fråga om passage av yttre gränser (1997)

— Protokoll (nr 32) om systemet för radio och TV i allmänhetens tjänst i medlemsstaterna (1997)

— Protokoll (nr 33) om djurskydd och djurens välfärd (1997)

Protokoll som fogas till fördragen om upprättandet av Europeiska gemenskapen, Europeiska kol- och stålgemenskapen och Europeiska atomenergigemenskapen

— Protokoll (nr 34) om Europeiska gemenskapernas immunitet och privilegier (1965)

HANS MAJESTÄT BELGARNAS KONUNG,

FÖRBUNDSREPUBLIKEN TYSKLANDS PRESIDENT,

FRANSKA REPUBLIKENS PRESIDENT,

ITALIENSKA REPUBLIKENS PRESIDENT,

HENNES KUNGLIGA HÖGHET STORHERTIGINNAN AV LUXEMBURG OCH

HENNES MAJESTÄT DROTTNINGEN AV NEDERLÄNDERNA [1],

SOM ÄR FAST BESLUTNA att lägga grunden till en allt fastare sammanslutning mellan de europeiska folken,

SOM AVSER att säkerställa ekonomiska och sociala framsteg i sina länder genom gemensamma åtgärder för att undanröja de barriärer som delar Europa,

SOM UPPSTÄLLER som ett väsentligt mål för sina strävanden att fortgående förbättra levnads- och arbetsvillkoren för sina folk,

SOM INSER att undanröjandet av förekommande hinder kräver samordnade åtgärder för att garantera en jämn utveckling, jämvikt i handelsutbytet och sund konkurrens,

SOM ÄR ANGELÄGNA att stärka den ekonomiska gemenskapen mellan sina länder och att trygga en harmonisk utveckling genom att minska klyftan mellan olika regioner samt eftersläpningen för mindre gynnade regioner,

SOM ÖNSKAR bidra till att gradvis avveckla restriktionerna i den internationella handeln genom en gemensam handelspolitik,

SOM ÄMNAR bekräfta den solidaritet som förenar Europa och utomeuropeiska länder och som önskar trygga deras välståndsutveckling i överensstämmelse med principerna i Förenta nationernas stadga,

SOM FÖRESATT SIG att genom att förena sina resurser bevara och stärka skyddet för fred och frihet och som uppmanar de övriga folk i Europa som bekänner sig till samma ideal att ansluta sig till deras strävanden,

SOM ÄR FAST BESLUTNA att främja utvecklingen av högsta möjliga kunskapsnivå för sina folk genom en bred tillgång till utbildning och kontinuerlig fortbildning,

HAR BESLUTAT att skapa en europeisk gemenskap och har för detta ändamål som befullmäktigade utsett:

HANS MAJESTÄT BELGARNAS KONUNG

Paul-Henri SPAAK, utrikesminister;
Baron J. Ch. SNOY et D'OPPUERS, generalsekreterare i ekonomiministeriet, ordförande i den belgiska delegationen vid regeringskonferensen;

[1] Konungariket Danmark, Hellenska republiken, Konungariket Spanien, Irland, Republiken Österrike, Portugisiska republiken, Republiken Finland, Konungariket Sverige och Förenade konungariket Storbritannien och Nordirland har numera blivit medlemmar i Europeiska gemenskapen.

FÖRBUNDSREPUBLIKEN TYSKLANDS PRESIDENT

dr Konrad ADENAUER, förbundskansler;
professor dr Walter HALLSTEIN, statssekreterare i utrikesministeriet;

FRANSKA REPUBLIKENS PRESIDENT

Christian PINEAU, utrikesminister;
Maurice FAURE, statssekreterare i utrikesministeriet;

ITALIENSKA REPUBLIKENS PRESIDENT

Antonio SEGNI, konseljpresident;
professor Gaetano MARTINO, utrikesminister;

HENNES KUNGLIGA HÖGHET STORHERTIGINNAN AV LUXEMBURG

Joseph BECH, konseljpresident, utrikesminister;
Lambert SCHAUS, ambassadör, ordförande i den luxemburgska delegationen vid regeringskonferensen;

HENNES MAJESTÄT DROTTNINGEN AV NEDERLÄNDERNA

Joseph LUNS, utrikesminister;
J. LINTHORST HOMAN, ordförande i den nederländska delegationen vid regeringskonferensen;

SOM, sedan de utväxlat sina fullmakter och funnit dem vara i god och behörig form, har enats om följande:

FÖRSTA DELEN

PRINCIPERNA

Artikel 1 (f.d. artikel 1)

Genom detta fördrag upprättar de HÖGA FÖRDRAGSSLUTANDE PARTERNA mellan sig en EUROPEISK GEMENSKAP.

Artikel 2 (f.d. artikel 2)

Gemenskapen skall ha till uppgift att genom att upprätta en gemensam marknad och en ekonomisk och monetär union och genom att fullfölja den gemensamma politik eller verksamhet som avses i artiklarna 3 och 4 främja en harmonisk, väl avvägd och hållbar utveckling av näringslivet inom gemenskapen som helhet, en hög nivå i fråga om sysselsättning och socialt skydd, jämställdhet mellan kvinnor och män, en hållbar och icke-inflatorisk tillväxt, en hög grad av konkurrenskraft och ekonomisk konvergens, en hög nivå i fråga om miljöskydd och förbättring av miljöns kvalitet, en höjning av levnadsstandarden och livskvaliteten samt ekonomisk och social sammanhållning och solidaritet mellan medlemsstaterna.

Artikel 3 (f.d. artikel 3)

1. För att uppnå de mål som anges i artikel 2 skall gemenskapens verksamhet på de villkor och i den takt som anges i detta fördrag innefatta

a) förbud mot tullar och kvantitativa restriktioner mellan medlemsstaterna vid import och export av varor samt förbud mot alla övriga åtgärder med motsvarande verkan,

b) en gemensam handelspolitik,

c) en inre marknad som kännetecknas av att hindren för fri rörlighet för varor, personer, tjänster och kapital avskaffas mellan medlemsstaterna,

d) åtgärder som avser personers inresa och rörlighet enligt avdelning IV,

e) en gemensam politik på jordbruks- och fiskeområdet,

f) en gemensam politik på transportområdet,

g) en ordning som säkerställer att konkurrensen inom den inre marknaden inte snedvrids,

h) tillnärmning av medlemsstaternas nationella lagstiftning i den utsträckning den gemensamma marknadens funktion kräver det,

i) främjande av samordningen av medlemsstaternas sysselsättningspolitik i syfte att göra denna mer effektiv genom att utveckla en samordnad sysselsättningsstrategi,

j) en politik på det sociala området som innefattar en europeisk socialfond,

k) stärkande av den ekonomiska och sociala sammanhållningen,

l) en miljöpolitik,

m) stärkande av gemenskapsindustrins konkurrenskraft,

n) främjande av forskning och teknisk utveckling,

o) stimulans till att upprätta och utveckla transeuropeiska nät,

p) bidrag till att uppnå en hög hälsoskyddsnivå,

q) bidrag till god utbildning samt till kulturens utveckling i medlemsstaterna,

r) en politik på området för utvecklingssamarbete,

s) associering av utomeuropeiska länder och territorier i syfte att öka handeln och att gemensamt främja den ekonomiska och sociala utvecklingen,

t) bidrag till att stärka konsumentskyddet,

u) åtgärder på områdena energi, räddningstjänst och turism.

2. I all verksamhet som avses i denna artikel skall gemenskapen syfta till att undanröja bristande jämställdhet mellan kvinnor och män och att främja jämställdhet mellan dem.

Artikel 4 (f.d. artikel 3a)

1. För att de mål som anges i artikel 2 skall uppnås skall medlemsstaternas och gemenskapens verksamhet, på de villkor och enligt den tidsplan som anges i detta fördrag, innefatta förandet av en ekonomisk politik som baseras på en nära samordning av medlemsstaternas ekonomiska politik, på den inre marknaden och på fastställda gemensamma mål och som bedrivs enligt principen om en öppen marknadsekonomi med fri konkurrens.

2. Parallellt härmed och i enlighet med detta fördrag samt den tidsplan och de förfaranden som anges i fördraget skall denna verksamhet omfatta en oåterkallelig låsning av växelkurserna som skall leda till att en gemensam valuta, ecun, införs och till att en gemensam penning- och valutapolitik fastställs och bedrivs; denna politik skall ha som huvudmål att upprätthålla prisstabilitet och att, utan att detta mål åsidosätts, understödja den allmänna ekonomiska politik som bedrivs inom gemenskapen, i överensstämmelse med principen om en öppen marknadsekonomi med fri konkurrens.

3. Denna verksamhet från medlemsstaternas och gemenskapens sida förutsätter att följande vägledande principer iakttas: Stabila priser, sunda offentliga finanser och monetära förhållanden samt en stabil betalningsbalans.

Artikel 5 (f.d. artikel 3b)

Gemenskapen skall handla inom ramen för de befogenheter som den har tilldelats och de mål som har ställts upp för den genom detta fördrag.

På de områden där gemenskapen inte är ensam behörig skall den i överensstämmelse med subsidiaritetsprincipen vidta en åtgärd endast om och i den mån som målen för den planerade åtgärden inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna och därför, på grund av den planerade åtgärdens omfattning eller verkningar, bättre kan uppnås på gemenskapsnivå.

Gemenskapen skall inte vidta någon åtgärd som går utöver vad som är nödvändigt för att uppnå målen i detta fördrag.

Artikel 6 (f.d. artikel 3c)

Miljöskyddskraven skall integreras i utformningen och genomförandet av gemenskapens politik och verksamhet enligt artikel 3, särskilt i syfte att främja en hållbar utveckling.

Artikel 7 (f.d. artikel 4)

1. De uppgifter som anförtrotts gemenskapen skall genomföras av

— ett EUROPAPARLAMENT,
— ett RÅD,
— en KOMMISSION,
— en DOMSTOL,
— en REVISIONSRÄTT.

Varje institution skall handla inom ramen för de befogenheter som den har tilldelats genom detta fördrag.

2. Rådet och kommissionen skall biträdas av en ekonomisk och social kommitté och en regionkommitté med rådgivande uppgifter.

Artikel 8 (f.d. artikel 4a)

Ett europeiskt centralbankssystem (härefter kallat ''ECBS'') och en europeisk centralbank (härefter kallad ''ECB'') skall upprättas enligt det förfarande som anges i detta fördrag; de skall handla inom ramen för de befogenheter som de har tilldelats genom detta fördrag och den stadga för ECBS och ECB (härefter kallad ''ECBS-stadgan''), som är fogad till fördraget.

Artikel 9 (f.d. artikel 4b)

En europeisk investeringsbank upprättas härmed; den skall handla inom ramen för de befogenheter som den har tilldelats genom detta fördrag och den stadga som är fogad till fördraget.

Artikel 10 (f.d. artikel 5)

Medlemsstaterna skall vidta alla lämpliga åtgärder, både allmänna och särskilda, för att säkerställa att de skyldigheter fullgörs som följer av detta fördrag eller av åtgärder som vidtagits av gemenskapens institutioner. Medlemsstaterna skall underlätta att gemenskapens uppgifter fullgörs.

De skall avstå från varje åtgärd som kan äventyra att fördragets mål uppnås.

Artikel 11 (f.d. artikel 5a)

1. De medlemsstater som avser att upprätta ett närmare samarbete sinsemellan kan i enlighet med artiklarna 43 och 44 i Fördraget om Europeiska unionen bemyndigas att använda sig av de institutioner, förfaranden och mekanismer som föreskrivs i det här fördraget, förutsatt att det föreslagna samarbetet

a) inte berör områden där gemenskapen är ensam behörig,

b) inte påverkar gemenskapens politik, åtgärder eller program,

c) inte berör unionsmedborgarskapet eller diskriminerar medborgare i medlemsstater,

d) ligger inom ramen för de befogenheter som gemenskapen har fått genom detta fördrag, och

e) inte innebär diskriminering eller begränsning av handeln mellan medlemsstaterna och inte snedvrider konkurrensvillkoren mellan medlemsstaterna.

2. Ett sådant bemyndigande som avses i punkt 1 skall rådet meddela genom beslut med kvalificerad majoritet på förslag av kommissionen och efter att ha hört Europaparlamentet.

Om en rådsmedlem förklarar att den av viktiga och uttalade skäl som rör nationell politik avser att motsätta sig att ett bemyndigande meddelas med kvalificerad majoritet skall omröstning inte äga rum. Rådet får med kvalificerad majoritet begära att frågan för enhälligt beslut skall hänskjutas till rådet i dess sammansättning av statschefer eller regeringschefer.

De medlemsstater som avser att upprätta ett sådant närmare samarbete som avses i punkt 1 kan rikta en begäran till kommissionen, som kan lägga fram ett förslag till rådet om detta. Om kommissionen inte lägger fram något förslag skall den underrätta de berörda medlemsstaterna om skälen till detta.

3. Varje medlemsstat som önskar delta i samarbete enligt denna artikel skall anmäla sin avsikt till rådet och till kommissionen, som inom tre månader efter det att anmälan mottas skall avge ett yttrande till rådet. Inom fyra månader från tidpunkten för denna anmälan skall kommissionen besluta i anledning av begäran och om sådana särskilda arrangemang som den anser nödvändiga.

4. De rättsakter och beslut som är nödvändiga för att genomföra samarbetet skall vara underkastade alla relevanta bestämmelser i detta fördrag, utom när annat föreskrivs i denna artikel och i artiklarna 43 och 44 i Fördraget om Europeiska unionen.

5. Denna artikel skall inte påverka bestämmelserna i protokollet om införlivande av Schengenregelverket inom Europeiska unionens ramar.

Artikel 12 (f.d. artikel 6)

Inom detta fördrags tillämpningsområde och utan att det påverkar tillämpningen av någon särskild bestämmelse i fördraget, skall all diskriminering på grund av nationalitet vara förbjuden.

Rådet kan enligt förfarandet i artikel 251 anta bestämmelser i syfte att förbjuda sådan diskriminering.

Artikel 13 (f.d. artikel 6a)

Utan att det påverkar tillämpningen av de övriga bestämmelserna i detta fördrag och inom ramen för de befogenheter som fördraget ger gemenskapen, kan rådet genom enhälligt beslut på förslag av kommissionen och efter att ha hört Europaparlamentet vidta lämpliga åtgärder för att bekämpa diskriminering på grund av kön, ras, etniskt ursprung, religion eller övertygelse, funktionshinder, ålder eller sexuell läggning.

Artikel 14 (f.d. artikel 7a)

1. Gemenskapen skall besluta om åtgärder i syfte att gradvis upprätta den inre marknaden under tiden fram till och med den 31 december 1992 i enlighet med bestämmelserna i denna artikel och i artiklarna 15, 26, 47.2, 49, 80, 93 och 95 och utan att det påverkar tillämpningen av övriga bestämmelser i detta fördrag.

2. Den inre marknaden skall omfatta ett område utan inre gränser, där fri rörlighet för varor, personer, tjänster och kapital säkerställs i enlighet med bestämmelserna i detta fördrag.

3. Rådet skall genom beslut med kvalificerad majoritet på förslag från kommissionen fastställa de riktlinjer och villkor som är nödvändiga för att säkerställa väl avvägda framsteg inom alla berörda sektorer.

Artikel 15 (f.d. artikel 7c)

Kommissionen skall, när den utformar sina förslag i syfte att nå de mål som uppställts i artikel 14, ta hänsyn till de påfrestningar som vissa ekonomier på olika utvecklingsnivåer kommer att utsättas för under den tid då den inre marknaden upprättas, och den får föreslå lämpliga bestämmelser.

Om dessa bestämmelser får formen av undantag, måste de vara av tillfällig natur och medföra minsta möjliga störning av den gemensamma marknadens funktion.

Artikel 16 (f.d. artikel 7d)

Utan att det påverkar tillämpningen av artiklarna 73, 86 och 87 och med beaktande av den betydelse som tjänster av allmänt ekonomiskt intresse har för unionens gemensamma värderingar och den roll som dessa tjänster spelar när det gäller att främja social och territoriell sammanhållning, skall gemenskapen och medlemsstaterna, var och en inom ramen för sina respektive befogenheter och inom detta fördrags tillämpningsområde, sörja för att sådana tjänster utförs på grundval av principer och villkor som gör det möjligt för dem att fullgöra sina uppgifter.

ANDRA DELEN

UNIONSMEDBORGARSKAP

Artikel 17 (f.d. artikel 8)

1. Ett unionsmedborgarskap införs härmed. Varje person som är medborgare i en medlemsstat skall vara unionsmedborgare. Unionsmedborgarskapet skall komplettera och inte ersätta det nationella medborgarskapet.

2. Unionsmedborgarna skall ha de rättigheter och skyldigheter som föreskrivs i detta fördrag.

Artikel 18 (f.d. artikel 8a)

1. Varje unionsmedborgare skall ha rätt att fritt röra sig och uppehålla sig inom medlemsstaternas territorier, om inte annat följer av de begränsningar och villkor som föreskrivs i detta fördrag och i bestämmelserna om genomförande av fördraget.

2. Rådet kan anta bestämmelser i syfte att underlätta utövandet av de rättigheter som avses i punkt 1; om inte annat anges i detta fördrag skall rådet besluta enligt förfarandet i artikel 251. Rådet skall besluta enhälligt under hela detta förfarande.

Artikel 19 (f.d. artikel 8b)

1. Varje unionsmedborgare som är bosatt i en medlemsstat där han inte är medborgare skall ha rösträtt och vara valbar vid kommunala val i den medlemsstat där han är bosatt, på samma villkor som medborgarna i den staten. Denna rätt får utövas om inte annat följer av de närmare bestämmelser som rådet antar genom enhälligt beslut på förslag av kommissionen och efter att ha hört Europaparlamentet; dessa bestämmelser kan föreskriva undantag om det är motiverat med hänsyn till särskilda problem i en medlemsstat.

2. Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 190.4 och de bestämmelser som har antagits för att genomföra denna, skall varje unionsmedborgare som är bosatt i en medlemsstat där han inte är medborgare ha rösträtt och vara valbar vid val till Europaparlamentet i den medlemsstat där han är bosatt, på samma villkor som medborgarna i den staten. Denna rätt får utövas om inte annat följer av de närmare bestämmelser som rådet antar genom enhälligt beslut på förslag av kommissionen och efter att ha hört Europaparlamentet; dessa bestämmelser kan föreskriva undantag om det är motiverat med hänsyn till särskilda problem i en medlemsstat.

Artikel 20 (f.d. artikel 8c)

Varje unionsmedborgare skall inom ett tredje lands territorium, där den medlemsstat i vilken han är medborgare inte är representerad, ha rätt till skydd av varje medlemsstats diplomatiska eller konsulära myndigheter på samma villkor som medborgarna i den staten. Medlemsstaterna skall komma överens om de inbördes regler som behövs och inleda de internationella förhandlingar som krävs för att säkerställa detta skydd.

Artikel 21 (f.d. artikel 8d)

Varje unionsmedborgare skall ha rätt att göra framställningar till Europaparlamentet enligt artikel 194.

Varje unionsmedborgare kan vända sig till den enligt artikel 195 tillsatta ombudsmannen.

Varje unionsmedborgare kan skriftligen vända sig till varje institution eller organ som avses i denna artikel eller i artikel 7 på något av de språk som anges i artikel 314 och få svar på samma språk.

Artikel 22 (f.d. artikel 8e)

Kommissionen skall vart tredje år rapportera till Europaparlamentet, rådet och Ekonomiska och sociala kommittéen om tillämpningen av bestämmelserna i denna del. I denna rapport skall hänsyn tas till unionens utveckling.

På denna grund och om inte annat följer av andra bestämmelser i detta fördrag får rådet genom enhälligt beslut på förslag av kommissionen och efter att ha hört Europaparlamentet anta bestämmelser för att stärka eller komplettera de rättigheter som föreskrivs i denna del; dessa bestämmelser skall rådet rekommendera medlemsstaterna att anta i enlighet med deras konstitutionella bestämmelser.

TREDJE DELEN

GEMENSKAPENS POLITIK

AVDELNING I

FRI RÖRLIGHET FÖR VAROR

Artikel 23 (f.d. artikel 9)

1. Gemenskapen skall grunda sig på en tullunion, som skall omfatta all handel med varor och som skall innebära att tullar på import och export samt alla avgifter med motsvarande verkan skall vara förbjudna mellan medlemsstaterna och att en gemensam tulltaxa gentemot tredje land skall införas.

2. Bestämmelserna i denna avdelning artikel 25 och kapitel 2 skall tillämpas på varor med ursprung i medlemsstaterna samt på varor som kommer från tredje land och som är i fri omsättning i medlemsstaterna.

Artikel 24 (f.d. artikel 10)

Varor som kommer från tredje land skall anses vara i fri omsättning i en medlemsstat, om importformaliteterna har uppfyllts och tillämpliga tullar och avgifter med motsvarande verkan har tagits ut i denna medlemsstat och hel eller partiell restitution av sådana tullar och avgifter inte har lämnats.

KAPITEL 1

TULLUNIONEN

Artikel 25 (f.d. artikel 12)

Tullar på import och export samt avgifter med motsvarande verkan skall vara förbjudna mellan medlemsstaterna. Detta förbud skall tillämpas även på tullar av fiskal karaktär.

Artikel 26 (f.d. artikel 28)

Tullsatser i den gemensamma tulltaxan skall fastställas av rådet med kvalificerad majoritet på förslag från kommissionen.

Artikel 27 (f.d. artikel 29)

När kommissionen skall fullgöra sina uppgifter enligt detta kapitel skall den vägledas av

a) nödvändigheten av att främja handelsutbytet mellan medlemsstaterna och tredje land,

b) utvecklingen av konkurrensförhållandena inom gemenskapen, i den mån denna utveckling medför en ökning av företagens konkurrensförmåga,

c) gemenskapens försörjningsbehov i fråga om råvaror och halvfabrikat, varvid kommissionen skall beakta att konkurrensvillkoren mellan medlemsstaterna med avseende på bearbetade varor inte snedvrids,

d) nödvändigheten av att undvika allvarliga störningar i medlemsstaternas ekonomier och av att trygga en rationell utveckling av produktionen och en ökning av konsumtionen inom gemenskapen.

KAPITEL 2

FÖRBUD MOT KVANTITATIVA RESTRIKTIONER MELLAN MEDLEMSSTATERNA

Artikel 28 (f.d. artikel 30)

Kvantitativa importrestriktioner samt åtgärder med motsvarande verkan skall vara förbjudna mellan medlemsstaterna.

Artikel 29 (f.d. artikel 34)

Kvantitativa exportrestriktioner samt åtgärder med motsvarande verkan skall vara förbjudna mellan medlemsstaterna.

Artikel 30 (f.d. artikel 36)

Bestämmelserna i artiklarna 28 och 29 skall inte hindra sådana förbud mot eller restriktioner för import, export eller transitering som grundas på hänsyn till allmän moral, allmän ordning eller allmän säkerhet eller intresset att skydda människors och djurs hälsa och liv, att bevara växter, att skydda nationella skatter av konstnärligt, historiskt eller arkeologiskt värde eller att skydda industriell och kommersiell äganderätt. Sådana förbud eller restriktioner får dock inte utgöra ett medel för godtycklig diskriminering eller innefatta en förtäckt begränsning av handeln mellan medlemsstaterna.

Artikel 31 (f.d. artikel 37)

1. Medlemsstaterna skall säkerställa att statliga handelsmonopol anpassas på sådant sätt att ingen diskriminering med avseende på anskaffnings- och saluföringsvillkor föreligger mellan medlemsstaternas medborgare.

Bestämmelserna i denna artikel skall tillämpas på varje organ genom vilket en medlemsstat, rättsligt eller i praktiken, direkt eller indirekt kontrollerar, styr eller märkbart

påverkar import eller export mellan medlemsstaterna. Dessa bestämmelser skall även tillämpas på monopol som staten överlåtit på andra.

2. Medlemsstaterna skall inte vidta några nya åtgärder som strider mot de principer som anges i punkt 1 eller som begränsar räckvidden av de artiklar som avser förbud mot tullar och kvantitativa restriktioner mellan medlemsstaterna.

3. Om ett statligt handelsmonopol har en reglering som är utformad för att underlätta avsättningen eller det ekonomiska utbytet av jordbruksprodukter skall vid tillämpningen av reglerna i denna artikel likvärdiga garantier för sysselsättning och levnadsstandard tillförsäkras berörda producenter.

AVDELNING II

JORDBRUK

Artikel 32 (f.d. artikel 38)

1. Den gemensamma marknaden skall även omfatta jordbruk och handel med jordbruksprodukter. Med jordbruksprodukter skall förstås jordens, husdjursskötselns och fiskets produkter samt produkter i första bearbetningsledet som har direkt samband med dessa produkter.

2. Om inte annat föreskrivs i artiklarna 33—38 skall reglerna för upprättandet av den gemensamma marknaden tillämpas på jordbruksprodukter.

3. De varor för vilka bestämmelserna i artiklarna 33—38 gäller är upptagna i den lista som har fogats som bilaga I till detta fördrag.

4. Den gemensamma marknadens funktion och utveckling i fråga om jordbruksprodukter skall åtföljas av upprättandet av en gemensam jordbrukspolitik.

Artikel 33 (f.d. artikel 39)

1. Den gemensamma jordbrukspolitiken skall ha som mål att

a) höja produktiviteten inom jordbruket genom att främja tekniska framsteg och genom att trygga en rationell utveckling av jordbruksproduktionen och ett optimalt utnyttjande av produktionsfaktorerna, särskilt arbetskraften,

b) på så sätt tillförsäkra jordbruksbefolkningen en skälig levnadsstandard, särskilt genom en höjning av den individuella inkomsten för dem som arbetar i jordbruket,

c) stabilisera marknaderna,

d) trygga försörjningen,

e) tillförsäkra konsumenterna tillgång till varor till skäliga priser.

2. Vid utformningen av den gemensamma jordbrukspolitiken och de särskilda åtgärder som krävs för att tillämpa den skall hänsyn tas till

a) jordbruksnäringens särskilda karaktär som är en följd av jordbrukets sociala struktur och av strukturella och naturbetingade olikheter mellan olika jordbruksregioner,

b) nödvändigheten av att gradvis genomföra lämpliga anpassningsåtgärder,

c) det faktum att jordbruket i medlemsstaterna utgör en sektor som är nära förbunden med ekonomin i dess helhet.

Artikel 34 (f.d. artikel 40)

1. För att uppnå de mål som anges i artikel 33 upprättas en gemensam organisation av jordbruksmarknaderna.

Beroende på produkt skall denna organisation utformas på något av följande sätt:

a) Gemensamma konkurrensregler.

b) Obligatorisk samordning av de olika nationella marknadsorganisationerna.

c) En europeisk marknadsorganisation.

2. Den gemensamma organisation som upprättats enligt punkt 1 får omfatta alla de åtgärder som behövs för att uppnå de mål som anges i artikel 33, särskilt reglering av priser, stöd för produktion och saluföring av olika produkter, system för lagring och överföring samt gemensamma anordningar för stabilisering av import och export.

Den gemensamma organisationen skall begränsas till att sträva efter de mål som anges i artikel 33 och skall utesluta varje form av diskriminering mellan producenter eller konsumenter inom gemenskapen.

En eventuell gemensam prispolitik skall grundas på gemensamma kriterier och på enhetliga beräkningsmetoder.

3. För att målen för den gemensamma organisation som anges i punkt 1 skall uppnås får en eller flera utvecklings- och garantifonder för jordbruket bildas.

Artikel 35 (f.d. artikel 41)

För att de mål som anges i artikel 33 skall kunna uppnås kan det inom ramen för den gemensamma jordbrukspolitiken särskilt bli aktuellt med bestämmelser om

a) en effektiv samordning av insatser i fråga om yrkesutbildning, forskning och kunskapsöverföring på jordbruksområdet, vilket kan innebära att projekt eller institutioner skall finansieras gemensamt,

b) gemensamma åtgärder för att främja konsumtionen av vissa varor.

Artikel 36 (f.d. artikel 42)

Bestämmelserna i kapitlet om konkurrensregler skall tillämpas på produktion av och handel med jordbruksprodukter endast i den mån rådet, med hänsyn till målsättningen i artikel 33, beslutar detta inom ramen för bestämmelserna i artikel 37.2 och 37.3 och enligt det förfarande som anges där.

Rådet får särskilt tillåta stöd

a) för att skydda företag som är missgynnade genom strukturella eller naturbetingade förhållanden,

b) inom ramen för ekonomiska utvecklingsprogram.

Artikel 37 (f.d. artikel 43)

1. För att utforma huvudlinjerna för en gemensam jordbrukspolitik skall kommissionen när detta fördrag träder i kraft sammankalla medlemsstaterna till en konferens för att jämföra deras jordbrukspolitik, särskilt genom att göra en sammanställning över deras resurser och behov.

2. Med beaktande av arbetet under den konferens som nämns i punkt 1 och efter att ha hört Ekonomiska och sociala kommittén skall kommissionen inom två år efter det att detta fördrag har trätt i kraft lägga fram förslag om utformningen och genomförandet av den gemensamma jordbrukspolitiken, vilka förslag även skall innefatta att de nationella marknadsorganisationerna ersätts med någon av de former för gemensam organisation som anges i artikel 34.1 samt att de åtgärder som särskilt nämnts i denna avdelning genomförs.

Dessa förslag skall ta hänsyn till att de jordbruksfrågor som nämns i denna avdelning kan vara ömsesidigt beroende av varandra.

På förslag från kommissionen och efter att ha hört Europaparlamentet skall rådet med kvalificerad majoritet utfärda förordningar eller direktiv eller fatta beslut utan att detta begränsar rådets rätt att också utfärda rekommendationer.

3. Rådet får med kvalificerad majoritet och under de förutsättningar som anges i punkt 2 besluta om att ersätta de nationella marknadsorganisationerna med den gemensamma organisation som föreskrivs i artikel 34.1:

a) om den gemensamma organisationen erbjuder de medlemsstater som motsätter sig denna åtgärd och som har en egen nationell organisation för ifrågavarande produktion, likvärdiga garantier för berörda producenters sysselsättning och levnadsstandard: därvid skall hänsyn tas

till den takt i vilken möjliga anpassningsåtgärder och nödvändig specialisering kan genomföras; samt

b) om den gemensamma organisationen tillförsäkrar handeln inom gemenskapen villkor som motsvarar dem som gäller på en nationell marknad.

4. Upprättas en gemensam organisation för vissa råvaror innan det ännu finns en sådan organisation för motsvarande bearbetade produkter, får dessa råvaror importeras från länder utanför gemenskapen om de används för framställning av bearbetade produkter som är avsedda för export till tredje land.

Artikel 38 (f.d. artikel 46)

När en vara är underkastad en nationell marknadsorganisation eller någon annan form av intern reglering med motsvarande verkan i en medlemsstat och detta påverkar konkurrensläget för en liknande produktion i en annan medlemsstat, skall medlemsstaterna lägga på en utjämningsavgift vid import av denna vara från den medlemsstat där en sådan marknadsorganisation eller reglering finns, om inte sistnämnda stat tillämpar en utjämningsavgift vid export.

Kommissionen skall fastställa storleken av dessa avgifter till den nivå som krävs för att återställa jämvikten; den får också tillåta andra åtgärder, för vilka den skall fastställa villkoren och den närmare utformningen.

AVDELNING III

FRI RÖRLIGHET FÖR PERSONER, TJÄNSTER OCH KAPITAL

KAPITEL 1

ARBETSTAGARE

Artikel 39 (f.d. artikel 48)

1. Fri rörlighet för arbetstagare skall säkerställas inom gemenskapen.

2. Denna fria rörlighet skall innebära att all diskriminering av arbetstagare från medlemsstaterna på grund av nationalitet skall avskaffas vad gäller anställning, lön och övriga arbets- och anställningsvillkor.

3. Den skall, med förbehåll för de begränsningar som grundas på hänsyn till allmän ordning, säkerhet och hälsa, innefatta rätt att

a) anta faktiska erbjudanden om anställning,

b) förflytta sig fritt inom medlemsstaternas territorium för detta ändamål,

c) uppehålla sig i en medlemsstat i syfte att inneha anställning där i överenstämmelse med de lagar och andra författningar som gäller för anställning av medborgare i den staten,

d) stanna kvar inom en medlemsstats territorium efter att ha varit anställd där, på villkor som skall fastställas av kommissionen i tillämpningsföreskrifter.

4. Bestämmelserna i denna artikel skall inte tillämpas på anställning i offentlig tjänst.

Artikel 40 (f.d. artikel 49)

Rådet skall enligt förfarandet i artikel 251 och efter att ha hört Ekonomiska och sociala kommittén utfärda direktiv eller förordningar i vilka de åtgärder anges som är nödvändiga för att genomföra den fria rörlighet för arbetstagare som definieras i artikel 39, och därvid särskilt:

a) säkerställa ett nära samarbete mellan nationella arbetsmarknadsmyndigheter,

b) avveckla sådana administrativa förfaranden och sådan administrativ praxis samt sådana kvalifikationstider för tillträde till lediga anställningar som har sin grund antingen i inhemsk lagstiftning eller i avtal som tidigare har ingåtts mellan medlemsstaterna, och som skulle kunna hindra den fria rörligheten för arbetstagare om de behölls,

c) avveckla alla sådana kvalifikationstider

och andra restriktioner, som föreskrivs antingen i inhemsk lagstiftning eller i avtal som tidigare har ingåtts mellan medlemsstaterna, och som för arbetstagare från övriga medlemsstater uppställer andra villkor i fråga om fritt val av anställning än för inhemska arbetstagare,

d) inrätta system för arbetsförmedling som kan skapa balans mellan tillgång och efterfrågan på arbetsmarknaden på ett sätt som undanröjer allvarliga risker för levnadsstandarden och sysselsättningsnivån inom olika regioner och industrier.

Artikel 41 (f.d. artikel 50)

Medlemsstaterna skall inom ramen för ett gemensamt program främja utbytet av unga arbetstagare.

Artikel 42 (f.d. artikel 51)

Rådet skall enligt förfarandet i artikel 251 besluta om sådana åtgärder inom den sociala trygghetens område som är nödvändiga för att genomföra fri rörlighet för arbetstagare och därvid särskilt införa ett system som tillförsäkrar migrerande arbetstagare och deras familjemedlemmar att

a) alla perioder som beaktas enligt lagstiftningen i de olika länderna läggs samman för förvärvande och bibehållande av rätten till förmåner och för beräkning av förmånernas storlek,

b) förmånerna betalas ut till personer bosatta inom medlemsstaternas territorier.

Rådet skall besluta enhälligt under hela förfarandet enligt artikel 251.

KAPITEL 2

ETABLERINGSRÄTT

Artikel 43 (f.d. artikel 52)

Inom ramen för nedanstående bestämmelser skall inskränkningar för medborgare i en medlemsstat att fritt etablera sig på en annan medlemsstats territorium förbjudas. Detta förbud skall även omfatta inskränkningar för medborgare i en medlemsstat som är etablerad i någon medlemsstat att upprätta kontor, filialer eller dotterbolag.

Etableringsfriheten skall innefatta rätt att starta och utöva verksamhet som egenföretagare samt rätt att bilda och driva företag, särskilt bolag som de definieras i artikel 48 andra stycket, på de villkor som etableringslandets lagstiftning föreskriver för egna medborgare, om inte annat följer av bestämmelserna i kapitlet om kapital.

Artikel 44 (f.d. artikel 54)

1. Rådet skall enligt förfarandet i artikel 251 och efter att ha hört Ekonomiska och sociala kommittén utfärda direktiv för att förverkliga etableringsfriheten på ett visst verksamhetsområde.

2. Rådet och kommissionen skall fullgöra de uppgifter som tillkommer dem enligt ovanstående bestämmelser, särskilt genom att

a) i allmänhet med förtur behandla sådan verksamhet där etableringsfrihet innebär ett särskilt värdefullt bidrag till utvecklingen av produktion och handel,

b) säkerställa ett nära samarbete mellan behöriga myndigheter i medlemsstaterna för att få kännedom om de särskilda förhållanden som råder på olika verksamhetsområden inom gemenskapen,

c) avskaffa sådana administrativa förfaranden och sådan administrativ praxis som har sin grund antingen i inhemsk lagstiftning eller i avtal som tidigare har ingåtts mellan medlemsstaterna och som skulle kunna hindra etableringsfrihet om de behölls,

d) säkerställa att sådana arbetstagare från en medlemsstat som är sysselsatta inom en annan medlemsstats territorium får stanna kvar där för att starta förvärvsverksamhet som egenföretagare, förutsatt att de uppfyller de villkor som

skulle ha ställts om de hade kommit till denna stat först vid den tidpunkt då de önskade starta verksamheten,

e) göra det möjligt för medborgare i en medlemsstat att förvärva och bruka fast egendom inom en annan medlemsstats territorium i den utsträckning detta inte strider mot principerna i artikel 33.2,

f) genomföra en gradvis avveckling av inskränkningar i etableringsfriheten inom varje aktuell verksamhetsgren i fråga om villkoren såväl för att upprätta kontor, filialer och dotterbolag inom en medlemsstats territorium som för att placera huvudföretagets personal på ledande och övervakande befattningar i dessa kontor, filialer och dotterbolag,

g) i den utsträckning som det är nödvändigt samordna de skyddsåtgärder som krävs i medlemsstaterna av de i artikel 48 andra stycket avsedda bolagen i bolagsmännens och tredje mans intressen, i syfte att göra skyddsåtgärderna likvärdiga inom gemenskapen, och

h) förvissa sig om att etableringsvillkoren inte snedvrids genom stödåtgärder av medlemsstaterna.

Artikel 45 (f.d. artikel 55)

Bestämmelserna i detta kapitel skall för den medlemsstat som är berörd inte omfatta verksamhet som hos medlemsstaten, om än endast tillfälligt, är förenad med utövandet av offentlig makt.

Rådet får med kvalificerad majoritet på förslag från kommissionen besluta att bestämmelserna i detta kapitel inte skall tillämpas på viss verksamhet.

Artikel 46 (f.d. artikel 56)

1. Bestämmelserna i detta kapitel och åtgärder som vidtagits med stöd av dessa skall inte hindra tillämpning av bestämmelser i lagar och andra författningar som föreskriver särskild behandling av utländska medborgare och som grundas på hänsyn till allmän ordning, säkerhet eller hälsa.

2. Rådet skall enligt förfarandet i artikel 251 utfärda direktiv för samordning av de ovan nämnda bestämmelserna.

Artikel 47 (f.d. artikel 57)

1. För att underlätta för personer att starta och utöva förvärvsverksamhet som egenföretagare skall rådet enligt förfarandet i artikel 251 utfärda direktiv som syftar till ömsesidigt erkännande av examens-, utbildnings- och andra behörighetsbevis.

2. I samma syfte skall rådet enligt förfarandet i artikel 251 utfärda direktiv om samordning av medlemsstaternas bestämmelser i lagar och andra författningar om upptagande och utövande av förvärvsverksamhet som egenföretagare. Rådet skall genom enhälligt beslut under hela förfarandet enligt artikel 251 besluta om direktiv vilkas genomförande i åtminstone någon medlemsstat medför ändring av gällande principer inom yrkeslagstiftningen såvitt avser utbildning och tillträdesvillkor för fysiska personer. I andra fall skall rådet besluta med kvalificerad majoritet.

3. I fråga om läkaryrket, liknande yrken och farmaceutiska yrken förutsätter den gradvisa avvecklingen av inskränkningarna en samordning av villkoren för att få utöva dessa yrken i de olika medlemsstaterna.

Artikel 48 (f.d. artikel 58)

Bolag som bildats i överensstämmelse med en medlemsstats lagstiftning och som har sitt säte, sitt huvudkontor eller sin huvudsakliga verksamhet inom gemenskapen skall vid tillämpningen av bestämmelserna i detta kapitel likställas med fysiska personer som är medborgare i medlemsstaterna.

Med ”bolag” förstås bolag enligt civil- eller handelslagstiftning, inbegripet kooperativa sammanslutningar samt andra offentligrättsliga eller privaträttsliga juridiska personer, med undantag av sådana som inte drivs i vinstsyfte.

KAPITEL 3

TJÄNSTER

Artikel 49 (f.d. artikel 59)

Inom ramen för nedanstående bestämmelser skall inskränkningar i friheten att tillhandahålla tjänster inom gemenskapen förbjudas beträffande medborgare i medlemsstater som har etablerat sig i en annan stat inom gemenskapen än mottagaren av tjänsten.

Rådet får med kvalificerad majoritet på förslag från kommissionen besluta att bestämmelserna i detta kapitel skall tillämpas även på medborgare i tredje land som tillhandahåller tjänster och som har etablerat sig inom gemenskapen.

Artikel 50 (f.d. artikel 60)

Som ''tjänster'' i detta fördrags mening skall anses prestationer som normalt utförs mot ersättning, i den utsträckning de inte faller under bestämmelserna om fri rörlighet för varor, kapital och personer.

Med tjänster skall särskilt avses verksamhet

a) av industriell natur,

b) av kommersiell natur,

c) inom hantverk,

d) inom fria yrken.

Utan att det påverkar tillämpningen av bestämmelserna i kapitlet om etableringsrätt får den som tillhandahåller en tjänst tillfälligt utöva sin verksamhet i det land där tjänsten tillhandahålls på samma villkor som landet uppställer för sina egna medborgare.

Artikel 51 (f.d. artikel 61)

1. Fri rörlighet för tjänster på transportområdet regleras av bestämmelserna i avdelningen om transporter.

2. Liberaliseringen av de bank- och försäkringstjänster som är förbundna med kapitalrörelser skall genomföras parallellt med liberaliseringen av rörligheten för kapital.

Artikel 52 (f.d. artikel 63)

1. Rådet skall på förslag från kommissionen och efter att ha hört Ekonomiska och sociala kommittén samt Europaparlamentet med kvalificerad majoritet utfärda direktiv för att genomföra liberaliseringen av en särskild tjänst.

2. De direktiv som nämns i punkt 1 skall i allmänhet i första hand avse sådana tjänster som direkt inverkar på produktionskostnaderna eller vilkas liberalisering bidrar till att underlätta varuutbytet.

Artikel 53 (f.d. artikel 64)

Medlemsstaterna förklarar sig beredda att gå utöver den liberalisering av tjänster som de direktiv kräver som utfärdas enligt artikel 52.1, om deras allmänna ekonomiska läge och situationen inom den berörda ekonomiska sektorn tillåter det.

Kommissionen skall i detta syfte lämna rekommendationer till de medlemsstater som saken gäller.

Artikel 54 (f.d. artikel 65)

Så länge inskränkningarna i friheten att tillhandahålla tjänster inte har avvecklats, skall varje medlemsstat tillämpa dessa inskränkningar på alla i artikel 49 första stycket avsedda personer som tillhandahåller tjänster, utan att göra åtskillnad i fråga om nationalitet eller hemvist.

Artikel 55 (f.d. artikel 66)

Bestämmelserna i artiklarna 45—48 skall tillämpas på de sakområden som regleras i detta kapitel.

KAPITEL 4

KAPITAL OCH BETALNINGAR

Artikel 56 (f.d. artikel 73b)

1. Inom ramen för bestämmelserna i detta kapitel skall alla restriktioner för kapitalrörelser mellan medlemsstater samt mellan medlemsstater och tredje land vara förbjudna.

2. Inom ramen för bestämmelserna i detta kapitel skall alla restriktioner för betalningar mellan medlemsstater samt mellan medlemsstater och tredje land vara förbjudna.

Artikel 57 (f.d. artikel 73c)

1. Bestämmelserna i artikel 56 skall inte påverka tillämpningen gentemot tredje land av restriktioner som är i kraft den 31 december 1993 enligt nationell lagstiftning eller gemenskapsrätt för sådana kapitalrörelser till eller från tredje land som gäller direktinvesteringar, inbegripet investeringar i fast egendom, etablering, tillhandahållande av finansiella tjänster eller emission och introduktion av värdepapper på kapitalmarknader.

2. Utan att göra avkall på sin strävan att i största möjliga utsträckning förverkliga målet om fria kapitalrörelser mellan medlemsstater och tredje land och utan att det påverkar tillämpningen av andra kapitel i detta fördrag, får rådet med kvalificerad majoritet på förslag av kommissionen besluta om åtgärder beträffande kapitalrörelser till eller från tredje land som gäller direktinvesteringar, inbegripet investeringar i fast egendom, etablering, tillhandahållande av finansiella tjänster eller emission och introduktion av värdepapper på kapitalmarknader. Enhällighet krävs för sådana åtgärder enligt denna punkt som utgör ett steg tillbaka inom gemenskapsrätten när det gäller liberaliseringen av kapitalrörelser till eller från tredje land.

Artikel 58 (f.d. artikel 73d)

1. Bestämmelserna i artikel 56 skall inte påverka medlemsstaternas rätt att

a) tillämpa sådana bestämmelser i sin skattelagstiftning som skiljer mellan skattebetalare som har olika bostadsort eller som har investerat sitt kapital på olika ort,

b) vidta alla nödvändiga åtgärder för att förhindra överträdelser av nationella lagar och andra författningar, särskilt i fråga om beskattning och tillsyn över finansinstitut, eller att i administrativt eller statistiskt informationssyfte fastställa förfaranden för deklaration av kapitalrörelser eller att vidta åtgärder som är motiverade med hänsyn till allmän ordning eller allmän säkerhet.

2. Bestämmelserna i detta kapitel skall inte påverka tillämpligheten av sådana restriktioner för etableringsrätten som är förenliga med detta fördrag.

3. De åtgärder och förfaranden som avses i punkterna 1 och 2 får inte utgöra ett medel för godtycklig diskriminering eller en förtäckt begränsning av den fria rörligheten för kapital och betalningar enligt artikel 56.

Artikel 59 (f.d. artikel 73f)

Om kapitalrörelser till eller från tredje land under exceptionella förhållanden orsakar eller hotar att orsaka allvarliga svårigheter för den ekonomiska och monetära unionens funktion, får rådet genom beslut med kvalificerad majoritet på förslag av kommissionen och efter att ha hört ECB vidta skyddsåtgärder gentemot tredje land för en tid som inte får överstiga sex månader, om sådana åtgärder är absolut nödvändiga.

Artikel 60 (f.d. artikel 73g)

1. Om åtgärder från gemenskapens sida anses nödvändiga i ett sådant fall som avses i artikel 301, får rådet enligt förfarandet i artikel 301 vidta nödvändiga brådskande åtgärder gentemot berörda tredje länder vad gäller kapitalrörelser och betalningar.

2. Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 297 och så länge rådet inte har vidtagit åtgärder enligt punkt 1, får en medlemsstat på

allvarliga politiska grunder av brådskande karaktär vidta ensidiga åtgärder mot ett tredje land beträffande kapitalrörelser och betalningar. Kommissionen och övriga medlemsstater skall underrättas om sådana åtgärder senast då dessa träder i kraft.

Rådet får med kvalificerad majoritet på förslag av kommissionen besluta att den berörda medlemsstaten skall ändra eller upphäva sådana åtgärder. Rådets ordförande skall underrätta Europaparlamentet om rådet fattar ett sådant beslut.

AVDELNING IV (f.d. avdelning IIIa)

VISERING, ASYL, INVANDRING OCH ANNAN POLITIK SOM RÖR FRI RÖRLIGHET FÖR PERSONER

Artikel 61 (f.d. artikel 73i)

För att gradvis upprätta ett område med frihet, säkerhet och rättvisa skall rådet

a) inom fem år efter Amsterdamfördragets ikraftträdande besluta om åtgärder som syftar till att säkerställa den fria rörligheten för personer i enlighet med artikel 14, och i samband därmed besluta om direkt relaterade stödåtgärder avseende kontroller vid yttre gränser, asyl och invandring i enlighet med bestämmelserna i artikel 62.2 och 62.3 och artikel 63.1 a och 63.2 a samt om åtgärder för att förebygga och bekämpa brottslighet i enlighet med bestämmelserna i artikel 31 e i Fördraget om Europeiska unionen,

b) besluta om andra åtgärder som rör asyl, invandring och skydd av rättigheter för medborgare i tredje land, i enlighet med bestämmelserna i artikel 63,

c) besluta om åtgärder som rör civilrättsligt samarbete, i enlighet med vad som föreskrivs i artikel 65,

d) besluta om lämpliga åtgärder för att främja och stärka administrativt samarbete, i enlighet med vad som föreskrivs i artikel 66,

e) besluta om åtgärder som rör polissamarbete och straffrättsligt samarbete för att uppnå en hög säkerhetsnivå genom att förebygga och bekämpa brottslighet inom unionen i enlighet med bestämmelserna i Fördraget om Europeiska unionen.

Artikel 62 (f.d. artikel 73j)

Rådet skall i enlighet med det förfarande som avses i artikel 67 inom fem år efter Amsterdamfördragets ikraftträdande besluta om följande:

1. Atgärder i syfte att i överensstämmelse med artikel 14 säkerställa att det inte förekommer någon kontroll av personer, vare sig dessa är unionsmedborgare eller medborgare i tredje land, när de passerar inre gränser.

2. Atgärder som avser passage av medlemsstaternas yttre gränser och med vilkas hjälp det skall fastställas

a) normer och förfaranden som medlemsstaterna skall följa när de utför personkontroller vid sådana gränser,

b) regler om visering för vistelser som inte är avsedda att vara längre än tre månader, inbegripet

i) en förteckning över tredje länder vars medborgare är skyldiga att inneha visering när de passerar de yttre gränserna och över de länder vars medborgare är undantagna från detta krav,

ii) förfaranden och villkor för medlemsstaternas utfärdande av viseringar,

iii) en enhetlig utformning av viseringar,

iv) regler för enhetligt utformade viseringar.

3. Atgärder som anger villkoren för att medborgare i tredje land skall ha frihet att resa inom medlemsstaternas territorium under en tid av högst tre månader.

Artikel 63 (f.d. artikel 73k)

Rådet skall, i enlighet med det förfarande som avses i artikel 67, inom fem år efter Amsterdamfördragets ikraftträdande besluta om följande:

1. Åtgärder som avser asyl, i enlighet med Genèvekonventionen av den 28 juli 1951 och protokollet av den 31 januari 1967 om flyktingars rättsliga ställning samt andra relevanta fördrag, inom följande områden:

a) Kriterier och mekanismer för att avgöra vilken medlemsstat som har ansvaret för att pröva en asylansökan som en medborgare i tredje land har gett in i någon medlemsstat.

b) Miniminormer för mottagande av asylsökande i medlemsstaterna.

c) Miniminormer för när medborgare i tredje land skall betraktas som flyktingar.

d) Miniminormer för medlemsstaternas förfaranden för att bevilja eller återkalla flyktingstatus.

2. Åtgärder som avser flyktingar och fördrivna personer inom följande områden:

a) Miniminormer för att ge tillfälligt skydd åt fördrivna personer från tredje land vilka inte kan återvända till sitt ursprungsland och för personer som av andra skäl behöver internationellt skydd.

b) Främjande av en balans mellan medlemsstaternas insatser för att ta emot flyktingar och fördrivna personer och bära följderna av detta.

3. Åtgärder som avser invandringspolitiken inom följande områden:

a) Villkor för inresa och bosättning, normer för medlemsstaternas förfaranden för att utfärda visering för längre tid och uppehållstillstånd, inbegripet sådana som avser familjeåterförening.

b) Olaglig invandring och olaglig bosättning, inbegripet återsändande av olagliga invandrare.

4. Åtgärder som fastställer de rättigheter och villkor enligt vilka medborgare i tredje land som är lagligen bosatta i en medlemsstat får bosätta sig i andra medlemsstater.

Åtgärder som rådet beslutar enligt punkterna 3 och 4 skall inte hindra någon medlemsstat från att på de berörda områdena behålla eller införa nationella bestämmelser som är förenliga med detta fördrag och internationella avtal.

Den femårsperiod som avses ovan skall inte gälla för åtgärder som skall beslutas enligt punkterna 2 b, 3 a och 4.

Artikel 64 (f.d. artikel 73l)

1. Denna avdelning skall inte påverka medlemsstaternas ansvar för att upprätthålla lag och ordning och skydda den inre säkerheten.

2. Om en eller flera medlemsstater försätts i en nödsituation som kännetecknas av en plötslig inströmning av medborgare i tredje länder och utan att det påverkar tillämpningen av punkt 1, kan rådet med kvalificerad majoritet på förslag av kommissionen besluta om provisoriska åtgärder för en tid av högst sex månader till förmån för de berörda medlemsstaterna.

Artikel 65 (f.d. artikel 73m)

Sådana åtgärder rörande civilrättsligt samarbete med gränsöverskridande följder som skall vidtas i enlighet med artikel 67 och i den mån de behövs för att den inre marknaden skall fungera väl, skall omfatta

a) förbättring och förenkling av

— systemet för gränsöverskridande delgivning av rättegångshandlingar och utomrättsliga handlingar,

samarbete som rör bevisupptagning,

—erkännande och verkställighet av domstolsavgöranden och utomrättsliga avgöranden i mål och ärenden av civil och kommersiell natur,

b) främjande av förenligheten mellan tillämpliga bestämmelser i medlemsstaterna om lagkonflikter och om domstolars behörighet,

c) undanröjande av sådant som hindrar civilrättsliga förfaranden från att fungera väl, om nödvändigt genom att främja förenligheten mellan civilprocessrättsliga regler som är tillämpliga i medlemsstaterna.

Artikel 66 (f.d. artikel 73n)

Rådet skall, enligt förfarandet i artikel 67, vidta åtgärder för att säkerställa samarbete mellan de relevanta enheterna i medlemsstaternas förvaltningar inom de områden som omfattas av denna avdelning samt mellan dessa enheter och kommissionen.

Artikel 67 (f.d. artikel 73o)

1. Rådet skall under en övergångsperiod av fem år efter Amsterdamfördragets ikraftträdande besluta enhälligt på förslag av kommissionen eller på initiativ av en medlemsstat och efter att ha hört Europaparlamentet.

2. Efter denna femårsperiod skall rådet

— besluta på förslag av kommissionen; kommissionen skall pröva varje begäran från en medlemsstat om att kommissionen skall lägga fram ett förslag för rådet,

— efter att ha hört Europaparlamentet enhälligt besluta i syfte att låta alla eller delar av de områden som omfattas av denna avdelning regleras av förfarandet i artikel 251 och att anpassa bestämmelserna om domstolens behörighet,

3. Med avvikelse från punkterna 1 och 2 skall åtgärder som avses i artikel 62.2 b i och 62.2 b iii från och med Amsterdamfördragets ikraftträdande beslutas av rådet med kvalificerad majoritet på förslag av kommissionen och efter det att rådet har hört Europaparlamentet.

4. Med avvikelse från punkt 2 skall åtgärder som avses i artikel 62.2 b ii och 62.2 b iv fem år efter Amsterdamfördragets ikraftträdande beslutas av rådet enligt förfarandet i artikel 251.

Artikel 68 (f.d. artikel 73p)

1. Artikel 234 skall tillämpas på denna avdelning under följande förhållanden och på följande villkor: om en fråga om tolkningen av denna avdelning eller om giltigheten eller tolkningen av rättsakter som beslutats av gemenskapens institutioner på grundval av denna avdelning uppkommer i ett mål vid en domstol i en medlemsstat, mot vars avgöranden det inte finns något rättsmedel enligt nationell lagstiftning, skall den nationella domstolen, om den anser att ett beslut i frågan är nödvändigt för att döma i saken, begära att domstolen meddelar ett förhandsavgörande.

2. Domstolen skall under inga omständigheter vara behörig att döma i frågor som rör sådana åtgärder eller beslut enligt artikel 62.1 som gäller upprätthållande av lag och ordning och skydd av den inre säkerheten.

3. Rådet, kommissionen eller en medlemsstat får begära att domstolen meddelar ett förhandsavgörande om tolkningen av denna avdelning eller av rättsakter som beslutats av gemenskapens institutioner på grundval av denna avdelning. Domstolens förhandsavgörande till följd av en sådan begäran skall inte tillämpas på sådana domstolsavgöranden i medlemsstaterna som har vunnit rättskraft.

Artikel 69 (f.d. artikel 73q)

Tillämpningen av denna avdelning skall vara underkastad bestämmelserna i protokollet om Förenade kungarikets och Irlands ställning och protokollet om Danmarks ställning, och skall inte påverka tillämpningen av protokollet om tillämpning av vissa inslag i artikel 14 i Fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen på Förenade kungariket och Irland.

AVDELNING V (f.d. avdelning IV)

TRANSPORTER

Artikel 70 (f.d. artikel 74)

Medlemsstaterna skall på det område som behandlas i denna avdelning uppnå fördragets mål inom ramen för en gemensam transportpolitik.

Artikel 71 (f.d. artikel 75)

1. För att genomföra artikel 70 och med beaktande av transportfrågornas särskilda karaktär skall rådet enligt förfarandet i artikel 251 och efter att ha hört Ekonomiska och sociala kommittén fastställa

a) gemensamma regler för internationella transporter till eller från en medlemsstats territorium eller genom en eller flera medlemsstaters territorier,

b) de villkor under vilka utomlands hemmahörande transportföretag får utföra transporter i en medlemsstat,

c) åtgärder för att förbättra transportsäkerheten,

d) alla andra lämpliga bestämmelser.

2. Med avvikelse från det förfarande som anges i punkt 1 skall rådet enhälligt, på förslag av kommissionen och efter att ha hört Europaparlamentet och Ekonomiska och sociala kommittén, fastställa sådana bestämmelser som avser principerna för regleringen av transportväsendet och vilkas tillämpning skulle kunna få allvarliga återverkningar på levnadsstandarden och sysselsättningen i vissa regioner samt på utnyttjandet av transportutrustningen. Rådet skall därvid beakta det behov av anpassning till den ekonomiska utvecklingen som upprättandet av den gemensamma marknaden kommer att ge upphov till.

Artikel 72 (f.d. artikel 76)

Till dess att de bestämmelser som avses i artikel 71.1 har fastställts, får ingen medlemsstat utan rådets enhälliga samtycke vidta någon åtgärd som direkt eller indirekt ger de olika bestämmelser, som gällde på transportområdet den 1 januari 1958 eller som, för stater som senare ansluter sig gäller på detta område, vid tidpunkten för dessas anslutning, mindre gynnsamma effekter för andra medlemsstaters transportföretag än för inhemska transportföretag.

Artikel 73 (f.d. artikel 77)

Stöd är förenligt med detta fördrag, om det tillgodoser behovet av samordning av transporter eller om det innebär ersättning för allmän trafikplikt.

Artikel 74 (f.d. artikel 78)

Varje åtgärd som vidtas inom ramen för detta fördrag med avseende på fraktsatser och befordringsvillkor skall avvägas med hänsyn till den ekonomiska situationen för transportföretagen.

Artikel 75 (f.d. artikel 79)

1. Vid transporter inom gemenskapen skall all sådan diskriminering avskaffas, som består i att transportföretag tillämpar olika fraktsatser och befordringsvillkor för att frakta samma slag av gods samma väg på grund av godsets ursprungs- eller bestämmelseland.

2. Punkt 1 skall inte hindra rådet att vidta andra åtgärder enligt artikel 71.1.

3. Rådet skall med kvalificerad majoritet på förslag från kommissionen samt efter att ha hört Ekonomiska och sociala kommittén utfärda föreskrifter för att genomföra bestämmelserna i punkt 1.

Rådet får särskilt meddela de bestämmelser som behövs för att göra det möjligt för gemenskapens institutioner att övervaka efterlevnaden av ordningen i punkt 1 och för att säkerställa att fördelarna med denna fullt ut kommer brukarna till godo.

4. Kommissionen skall på eget initiativ eller på begäran av en medlemsstat undersöka

de fall av diskriminering som avses i punkt 1 och efter samråd med alla berörda medlemsstater fatta nödvändiga beslut inom ramen för de regler som har fastställts enligt bestämmelserna i punkt 3.

Artikel 76 (f.d. artikel 80)

1. Det är förbjudet för medlemsstaterna att på transporter inom gemenskapen tillämpa fraktsatser och villkor som i något avseende innefattar stöd eller skydd till förmån för ett eller flera särskilda företag eller näringsgrenar om inte tillstånd har getts av kommissionen.

2. Kommissionen skall på eget initiativ eller på begäran av en medlemsstat granska de fraktsatser och villkor som avses i punkt 1 och särskilt beakta, å ena sidan, krav på en ändamålsenlig regionalekonomisk politik, de underutvecklade regionernas behov och problemen i regioner som allvarligt påverkas av politiska förhållanden samt å andra sidan, sådana fraktsatsers och villkors inverkan på konkurrensen mellan olika transportgrenar.

Kommissionen skall efter samråd med alla medlemsstater som saken gäller fatta nödvändiga beslut.

3. De förbud som anges i punkt 1 gäller inte tariffer som fastställts för att bemöta konkurrens.

Artikel 77 (f.d. artikel 81)

Pålagor eller avgifter vid gränspassage som transportföretag tar ut utöver fraktsatserna får inte överstiga vad som är skäligt, sedan de kostnader som gränspassagen faktiskt föranlett beaktats.

Medlemsstaterna skall sträva efter att gradvis sänka dessa kostnader.

Kommissionen får ge medlemsstaterna rekommendationer om tillämpningen av denna artikel.

Artikel 78 (f.d. artikel 82)

Bestämmelserna i denna avdelning skall inte hindra åtgärder som vidtagits i Förbundsrepubliken Tyskland i den utsträckning sådana åtgärder är nödvändiga för att uppväga de ekonomiska nackdelar som uppkommit genom Tysklands delning för näringslivet i vissa av de områden i Förbundsrepubliken som påverkats av delningen.

Artikel 79 (f.d. artikel 83)

Vid kommissionens sida skall finnas en rådgivande kommitté som skall bestå av experter vilka utses av medlemsstaternas regeringar. När kommissionen finner det lämpligt skall den höra kommittén i transportfrågor: detta skall dock inte inskränka de befogenheter som tillkommer Ekonomiska och sociala kommittén.

Artikel 80 (f.d. artikel 84)

1. Bestämmelserna i denna avdelning skall gälla transporter på järnväg, landsväg och inre vattenvägar.

2. Rådet får med kvalificerad majoritet besluta huruvida, i vilken omfattning och på vilket sätt lämpliga bestämmelser skall kunna meddelas för sjöfart och luftfart.

Procedurreglerna i artikel 71 skall tillämpas.

AVDELNING VI (f.d. avdelning V)

GEMENSAMMA REGLER OM KONKURRENS, BESKATTNING OCH TILLNÄRMNING AV LAGSTIFTNING

KAPITEL 1

KONKURRENSREGLER

AVSNITT 1

REGLER TILLÄMPLIGA PÅ FÖRETAG

Artikel 81 (f.d. artikel 85)

1. Följande är oförenligt med den gemen-

samma marknaden och förbjudet: alla avtal mellan företag, beslut av företagssammanslutningar och samordnade förfaranden som kan påverka handeln mellan medlemsstater och som har till syfte eller resultat att hindra, begränsa eller snedvrida konkurrensen inom den gemensamma marknaden, särskilt sådana som innebär att

a) inköps- eller försäljningspriser eller andra affärsvillkor direkt eller indirekt fastställs,

b) produktion, marknader, teknisk utveckling eller investeringar begränsas eller kontrolleras,

c) marknader eller inköpskällor delas upp,

d) olika villkor tillämpas för likvärdiga transaktioner med vissa handelspartner, varigenom dessa får en konkurrensnackdel,

e) det ställs som villkor för att ingå avtal att den andra parten åtar sig ytterligare förpliktelser, som varken till sin natur eller enligt handelsbruk har något samband med föremålet för avtalet.

2. Avtal eller beslut som är förbjudna enligt denna artikel är ogiltiga.

3. Bestämmelserna i punkt 1 får dock förklaras icke tillämpliga

— på avtal eller grupper av avtal mellan företag,

— beslut eller grupper av beslut av företagssammanslutningar,

— samordnade förfaranden eller grupper av samordnade förfaranden,

som bidrar till att förbättra produktionen eller distributionen av varor eller till att främja tekniskt eller ekonomiskt framåtskridande, samtidigt som konsumenterna tillförsäkras en skälig andel av den vinst som därigenom uppnås och som inte

a) ålägger de berörda företagen begränsningar som inte är nödvändiga för att uppnå dessa mål,

b) ger dessa företag möjlighet att sätta konkurrensen ur spel för en väsentlig del av varorna i fråga.

Artikel 82 (f.d. artikel 86)

Ett eller flera företags missbruk av en dominerande ställning på den gemensamma marknaden eller inom en väsentlig del av denna är, i den mån det kan påverka handeln mellan medlemsstater, oförenligt med den gemensamma marknaden och förbjudet.

Sådant missbruk kan särskilt bestå i att

a) direkt eller indirekt påtvinga någon oskäliga inköps- eller försäljningspriser eller andra oskäliga affärsvillkor,

b) begränsa produktion, marknader eller teknisk utveckling till nackdel för konsumenterna,

c) tillämpa olika villkor för likvärdiga transaktioner med vissa handelspartner, varigenom dessa får en konkurrensnackdel,

d) ställa som villkor för att ingå avtal att den andra parten åtar sig ytterligare förpliktelser som varken till sin natur eller enligt handelsbruk har något samband med föremålet för avtalet.

Artikel 83 (f.d. artikel 87)

1. De förordningar och direktiv som behövs för att tillämpa de principer som anges i artiklarna 81 och 82 skall rådet fastställa med kvalificerad majoritet på förslag från kommissionen och efter att ha hört Europaparlamentet.

2. De bestämmelser som avses i punkt 1 skall särskilt syfta till att

a) genom införande av böter och viten säkerställa att de förbud som anges i artiklarna 81.1 och 82 iakttas,

b) fastställa närmare regler för hur artikel 81.3 skall tillämpas med hänsyn till behovet av att å ena sidan säkerställa en

effektiv övervakning och att å andra sidan så långt som möjligt förenkla den administrativa kontrollen,

c) vid behov närmare ange räckvidden för bestämmelserna i artiklarna 81 och 82 inom olika näringsgrenar,

d) fastställa kommissionens och domstolens uppgifter vid tillämpningen av de bestämmelser som avses i denna punkt,

e) fastställa förhållandet mellan å ena sidan den nationella lagstiftningen och å andra sidan bestämmelserna i detta avsnitt samt bestämmelser som har antagits enligt denna artikel.

Artikel 84 (f.d. artikel 88)

Till dess att de bestämmelser som antagits enligt artikel 83 har trätt i kraft skall myndigheterna i varje medlemsstat i överenstämmelse med landets rättsordning och bestämmelserna i artikel 81, särskilt punkt 3, och artikel 82, avgöra om avtal, beslut och samordnade förfaranden är tillåtna samt om missbruk av en dominerande ställning på den gemensamma marknaden föreligger.

Artikel 85 (f.d. artikel 89)

1. Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 84 skall kommissionen säkerställa tillämpningen av de principer som anges i artiklarna 81 och 82. Den skall på begäran av en medlemsstat eller på eget initiativ och i samarbete med medlemsstaternas behöriga myndigheter, som skall ge kommissionen sitt bistånd, undersöka fall av förmodade överträdelser av dessa principer. Om kommissionen finner att en överträdelse ägt rum, skall den föreslå lämpliga åtgärder för att få denna att upphöra.

2 Om överträdelsen inte upphör, skall kommissionen genom ett motiverat beslut fastslå att en överträdelse av principerna föreligger. Kommissionen får offentliggöra sitt beslut och bemyndiga medlemsstaterna att, på de villkor och enligt de regler som den fastställer, vidta de åtgärder som krävs för att avhjälpa situationen.

Artikel 86 (f.d. artikel 90)

1. Medlemsstaterna skall beträffande offentliga företag och företag som de beviljar särskilda eller exklusiva rättigheter inte vidta och inte heller bibehålla någon åtgärd som strider mot reglerna i detta fördrag, i synnerhet reglerna i artiklarna 12 samt 81—89.

2. Företag som anförtrotts att tillhandahålla tjänster av allmänt ekonomiskt intresse eller som har karaktären av fiskala monopol skall vara underkastade reglerna i detta fördrag, särskilt konkurrensreglerna, i den mån tillämpningen av dessa regler inte rättsligt eller i praktiken hindrar att de särskilda uppgifter som tilldelats dem fullgörs. Utvecklingen av handeln får inte påverkas i en omfattning som strider mot gemenskapens intresse.

3. Kommissionen skall säkerställa att bestämmelserna i denna artikel tillämpas och, när det är nödvändigt, utfärda lämpliga direktiv eller beslut vad avser medlemsstaterna.

AVSNITT 2

STATLIGT STÖD

Artikel 87 (f.d. artikel 92)

1. Om inte annat föreskrivs i detta fördrag, är stöd som ges av en medlemsstat eller med hjälp av statliga medel, av vilket slag det än är, som snedvrider eller hotar att snedvrida konkurrensen genom att gynna vissa företag eller viss produktion, oförenligt med den gemensamma marknaden i den utsträckning det påverkar handeln mellan medlemsstaterna.

2. Förenligt med den gemensamma marknaden är

a) stöd av social karaktär som ges till enskilda konsumenter, under förutsättning att stödet ges utan diskriminering med avseende på varornas ursprung,

b) stöd för att avhjälpa skador som orsakats av naturkatastrofer eller andra exceptionella händelser,

c) stöd som ges till näringslivet i vissa av

de områden i Förbundsrepubliken Tyskland som påverkats genom Tysklands delning i den utsträckning stödet är nödvändigt för att uppväga de ekonomiska nackdelar som uppkommit genom denna delning.

3. Som förenligt med den gemensamma marknaden kan anses

a) stöd för att främja den ekonomiska utvecklingen i regioner där levnadsstandarden är onormalt låg eller där det råder allvarlig brist på sysselsättning,

b) stöd för att främja genomförandet av viktiga projekt av gemensamt europeiskt intresse eller för att avhjälpa en allvarlig störning i en medlemsstats ekonomi,

c) stöd för att underlätta utveckling av vissa näringsverksamheter eller vissa regioner, när det inte påverkar handeln i negativ riktning i en omfattning som strider mot det gemensamma intresset,

d) stöd för att främja kultur och bevara kulturarvet, om sådant stöd inte påverkar handelsvillkoren och konkurrensen inom gemenskapen i en omfattning som strider mot det gemensamma intresset,

e) stöd av annat slag i enlighet med vad rådet på förslag från kommissionen kan komma att bestämma genom beslut med kvalificerad majoritet.

Artikel 88 (f.d. artikel 93)

1. Kommissionen skall i samarbete med medlemsstaterna fortlöpande granska alla stödprogram som förekommer i dessa stater. Den skall till medlemsstaterna lämna förslag till lämpliga åtgärder som krävs med hänsyn till den pågående utvecklingen eller den gemensamma marknadens funktion.

2. Om kommissionen, efter att ha gett berörda parter tillfälle att yttra sig, finner att stöd som lämnas av en stat eller med statliga medel inte är förenligt med den gemensamma marknaden enligt artikel 87, eller att sådant stöd missbrukas, skall den besluta om att staten i fråga skall upphäva eller ändra dessa stödåtgärder inom den tidsfrist som kommissionen fastställer.

Om staten i fråga inte rättar sig efter detta beslut inom föreskriven tid får kommissionen eller andra berörda stater, med avvikelse från artiklarna 226 och 227, hänskjuta ärendet direkt till domstolen.

På begäran av en medlemsstat kan rådet enhälligt besluta att stöd som denna stat lämnar eller avser att lämna skall anses vara förenligt med den gemensamma marknaden, med avvikelse från bestämmelserna i artikel 87 eller de förordningar som avses i artikel 89, om ett sådant beslut är motiverat på grund av exceptionella omständigheter. Om kommissionen beträffande ett sådant stöd redan har inlett det förfarande som avses i första stycket av denna punkt, skall kommissionen — i sådana fall där staten har lämnat i en begäran till rådet — skjuta upp förfarandet till dess rådet har tagit ställning till statens begäran.

Om rådet inte har tagit ställning till nämnda begäran inom tre månader efter det att den inlämnats, skall kommissionen fatta beslut i ärendet.

3. Kommissionen skall underrättas i så god tid att den kan yttra sig om alla planer på att vidta eller ändra stödåtgärder. Om den anser att någon sådan plan inte är förenlig med den gemensamma marknaden enligt artikel 87, skall den utan dröjsmål inleda det förfarande som anges i punkt 2. Medlemsstaten i fråga får inte genomföra åtgärden förrän detta förfarande lett till ett slutgiltigt beslut.

Artikel 89 (f.d. artikel 94)

Rådet får med kvalificerad majoritet på förslag av kommissionen och efter att ha hört Europaparlamentet anta de förordningar som behövs för tillämpningen av artiklarna 87 och 88 och får särskilt fastställa villkoren för tillämpningen av artikel 88.3 och vilka slag av stödåtgärder som skall vara undantagna från detta förfarande.

KAPITEL 2

BESTÄMMELSER OM SKATTER OCH AVGIFTER

Artikel 90 (f.d. artikel 95)

Ingen medlemsstat skall, direkt eller indirekt, på varor från andra medlemsstater lägga interna skatter eller avgifter, av vilket slag de än är, som är högre än de skatter eller avgifter som direkt eller indirekt läggs på liknande inhemska varor.

Vidare skall ingen medlemsstat på varor från andra medlemsstater lägga sådana interna skatter eller avgifter som är av sådan art att de indirekt skyddar andra varor.

Artikel 91 (f.d. artikel 96)

För varor som exporteras till någon annan medlemsstats territorium får återbetalning av interna skatter eller avgifter inte ske med belopp som överstiger de interna skatter eller avgifter som direkt eller indirekt lagts på varorna.

Artikel 92 (f.d. artikel 98)

Vad beträffar andra skatter eller avgifter än omsättningsskatter, punktskatter och andra indirekta skatter eller avgifter får befrielse och återbetalning vid export till andra medlemsstater medges och utjämningsskatter eller utjämningsavgifter vid import från medlemsstaterna tas ut, endast om rådet i förväg med kvalificerad majoritet på förslag från kommissionen för en begränsad tid har godkänt de planerade åtgärderna.

Artikel 93 (f.d. artikel 99)

Rådet skall enhälligt på förslag av kommissionen och efter att ha hört Europaparlamentet och Ekonomiska och sociala kommittén anta bestämmelser om harmonisering av lagstiftningen om omsättningsskatter, punktskatter och andra indirekta skatter eller avgifter, i den mån en sådan harmonisering är nödvändig för att säkerställa att den inre marknaden upprättas och fungerar inom den tid som anges i artikel 14.

KAPITEL 3

TILLNÄRMNING AV LAGSTIFTNING

Artikel 94 (f.d. artikel 100)

Rådet skall enhälligt på förslag av kommissionen och efter att ha hört Europaparlamentet och Ekonomiska och sociala kommittén utfärda direktiv om tillnärmning av sådana lagar och andra författningar i medlemsstaterna som direkt inverkar på den gemensamma marknadens upprättande eller funktion.

Artikel 95 (f.d. artikel 100a)

1. Med avvikelse från artikel 94 och om inte annat föreskrivs i detta fördrag skall följande bestämmelser tillämpas för att nå de mål som anges i artikel 14. Rådet skall enligt förfarandet i artikel 251 och efter att ha hört Ekonomiska och sociala kommittén, besluta om åtgärder för tillnärmning av sådana bestämmelser i lagar och andra författningar i medlemsstaterna som syftar till att upprätta den inre marknaden och få den att fungera.

2. Punkt 1 gäller inte bestämmelser om skatter och avgifter, bestämmelser om fri rörlighet för personer eller bestämmelser om anställdas rättigheter och intressen.

3. Kommissionen skall i sina förslag enligt punkt 1 om hälsa, säkerhet samt miljö- och konsumentskydd utgå från en hög skyddsnivå och särskilt beakta ny utveckling som grundas på vetenskapliga fakta. Europaparlamentet och rådet skall också, inom ramen för sina respektive befogenheter, sträva efter att nå detta mål.

4. Om en medlemsstat efter det att rådet eller kommissionen har beslutat om en harmoniseringsåtgärd anser det nödvändigt att behålla nationella bestämmelser som grundar sig på väsentliga behov enligt artikel 30 eller som avser miljö- eller arbetsmiljöskydd, skall den till kommissionen anmäla dessa bestämmelser samt skälen för att behålla dem.

5. Dessutom gäller, utan att detta påverkar tillämpningen av punkt 4, att om en medlemsstat efter det att rådet eller kommissionen har beslutat om en harmoniseringsåtgärd anser det nödvändigt att införa nationella bestämmelser grundade på nya vetenskapliga belägg med anknytning till miljöskydd eller arbetsmiljöskydd för att lösa ett problem som är specifikt för den medlemsstaten och som har uppkommit efter beslutet om harmoniseringsåtgärden, skall medlemsstaten underrätta kommissionen om de planerade bestämmelserna samt om skälen för att införa dem.

6. Kommissionen skall inom sex månader efter en sådan anmälan som avses i punkterna 4 och 5 godkänna eller förkasta de ifrågavarande nationella bestämmelserna sedan den konstaterat huruvida dessa utgör ett medel för godtycklig diskriminering eller innebär förtäckta handelshinder mellan medlemsstaterna samt huruvida de kommer att utgöra ett hinder för den inre marknadens funktion.

Om kommissionen inte fattar beslut inom denna period skall de nationella bestämmelser som avses i punkterna 4 och 5 anses godkända.

Om det är berättigat på grund av frågans komplexitet och om det inte finns någon fara för människors hälsa, får kommissionen meddela den berörda medlemsstaten att den period som avses i denna punkt kan förlängas med ytterligare högst sex månader.

7. Om en medlemsstat i enlighet med punkt 6 bemyndigas att behålla eller införa nationella bestämmelser som avviker från en harmoniseringsåtgärd, skall kommissionen omedelbart undersöka om den skall föreslå en anpassning av den åtgärden.

8. Om en medlemsstat tar upp ett särskilt problem som rör folkhälsan på ett område som tidigare har varit föremål för harmoniseringsåtgärder, skall medlemsstaten göra kommissionen uppmärksam på detta och kommissionen skall omedelbart undersöka om den skall föreslå rådet lämpliga åtgärder.

9. Med avvikelse från det förfarande som anges i artiklarna 226 och 227 kan kommissionen eller någon av medlemsstaterna hänskjuta ärendet direkt till domstolen, om kommissionen eller medlemsstaten anser att en annan medlemsstat missbrukar befogenheterna enligt denna artikel.

10. De ovannämnda harmoniseringsåtgärderna skall vid behov omfatta en skyddsklausul som tillåter medlemsstaterna att på en eller flera av de icke-ekonomiska grunder som anges i artikel 30 vidta provisoriska åtgärder, som skall vara underkastade ett kontrollförfarande från gemenskapens sida.

Artikel 96 (f.d. artikel 101)

Om kommissionen finner att en skillnad mellan bestämmelserna i medlemsstaternas lagar eller andra författningar framkallar en snedvridning av konkurrensvillkoren på den gemensamma marknaden som behöver elimineras, skall den samråda med de medlemsstater som saken gäller.

Om samrådet inte leder till ett avtal som eliminerar snedvridningen skall rådet med kvalificerad majoritet på förslag från kommissionen utfärda nödvändiga direktiv. Kommissionen och rådet får vidta alla övriga lämpliga åtgärder enligt detta fördrag.

Artikel 97 (f.d. artikel 102)

1. När det finns anledning att befara att införandet eller ändringen av en bestämmelse i lag eller annan författning skall framkalla en snedvridning enligt artikel 96, skall den medlemsstat som vill vidta åtgärden samråda med kommissionen. Efter samråd med medlemsstaterna skall kommissionen rekommendera de berörda medlemsstaterna lämpliga åtgärder för att undvika snedvridningen.

2. Om en medlemsstat som vill införa eller ändra nationella bestämmelser inte följer den rekommendation som kommissionen riktat till den, skall det vid tillämpningen av artikel 96 inte krävas av de övriga medlemsstaterna att de ändrar sina nationella bestämmelser för att eliminera snedvridningen. Bestämmelserna i artikel 96 skall inte tillämpas, om en medlemsstat som har underlåtit att ta hänsyn till kommissionens rekommendation framkallar en snedvridning som är skadlig endast för den medlemsstaten.

AVDELNING VII (f.d. avdelning VI)

EKONOMISK OCH MONETÄR POLITIK

KAPITEL 1

EKONOMISK POLITIK

Artikel 98 (f.d. artikel 102a)

Medlemsstaterna skall föra sin ekonomiska politik så att de bidrar till att förverkliga gemenskapens mål, såsom dessa definieras i artikel 2 och inom ramen för de allmänna riktlinjer som avses i artikel 99.2. Medlemsstaterna och gemenskapen skall handla i överensstämmelse med principen om en öppen marknadsekonomi med fri konkurrens som främjar en effektiv resursfördelning, och i enlighet med principerna i artikel 4.

Artikel 99 (f.d. artikel 103)

1. Medlemsstaterna skall betrakta den ekonomiska politiken som en fråga av gemensamt intresse och samordna denna politik inom rådet i enlighet med bestämmelserna i artikel 98.

2. Rådet skall med kvalificerad majoritet på rekommendation av kommissionen utarbeta ett utkast till allmänna riktlinjer för medlemsstaternas och gemenskapens ekonomiska politik och rapportera sina resultat till Europeiska rådet.

Europeiska rådet skall på grundval av rådets rapport diskutera en slutsats angående de allmänna riktlinjerna för medlemsstaternas och gemenskapens ekonomiska politik.

På grundval av denna slutsats skall rådet med kvalificerad majoritet anta en rekommendation som anger dessa allmänna riktlinjer. Rådet skall underrätta Europaparlamentet om sin rekommendation.

3. För att säkerställa en fastare samordning av den ekonomiska politiken och en varaktig konvergens mellan medlemsstaternas ekonomiska utfall skall rådet på grundval av rapporter från kommissionen övervaka den ekonomiska utvecklingen i varje medlemsstat och inom gemenskapen samt den ekonomiska politikens överensstämmelse med de allmänna riktlinjer som avses i punkt 2, och regelbundet göra en samlad bedömning.

För denna multilaterala övervakning skall medlemsstaterna lämna uppgifter till kommissionen om viktiga åtgärder som de har vidtagit inom ramen för sin ekonomiska politik och andra upplysningar som de anser nödvändiga.

4. Visar det sig inom ramen för förfarandet enligt punkt 3 att en medlemsstats ekonomiska politik inte är förenlig med de allmänna riktlinjer som avses i punkt 2 eller att det finns risk för att denna politik kan äventyra den ekonomiska och monetära unionens funktion, kan rådet med kvalificerad majoritet på rekommendation av kommissionen lämna den berörda medlemsstaten de rekommendationer som behövs. Rådet kan med kvalificerad majoritet på förslag av kommissionen besluta att offentliggöra sina rekommendationer.

Rådets ordförande och kommissionen skall rapportera till Europaparlamentet om resultaten av den multilaterala övervakningen. Rådets ordförande kan anmodas att framträda inför den behöriga kommittén hos Europaparlamentet, om rådet har offentliggjort sina rekommendationer.

5. Rådet kan enligt förfarandet i artikel 252 anta närmare föreskrifter om det multilaterala övervakningsförfarande som avses i punkterna 3 och 4 i denna artikel.

Artikel 100 (f.d. artikel 103a)

1. Utan att det påverkar tillämpningen av andra förfaranden som föreskrivs i detta fördrag kan rådet enhälligt på förslag av kommissionen besluta om lämpliga åtgärder med hänsyn till det ekonomiska läget, särskilt om det uppstår allvarliga försörjningsproblem i fråga om vissa varor.

2. Om en medlemsstat har svårigheter eller allvarligt hotas av stora svårigheter till följd av osedvanliga händelser utanför dess kontroll, kan rådet genom enhälligt beslut på förslag av kommissionen på vissa villkor

bevilja den berörda medlemsstaten ekonomiskt bistånd från gemenskapen. Om svårigheterna har orsakats av naturkatastrofer skall rådet besluta med kvalificerad majoritet. Rådets ordförande skall underrätta Europaparlamentet om beslutet.

Artikel 101 (f.d. artikel 104)

1. Det är förbjudet för ECB och medlemsstaternas centralbanker (härefter kallade ''nationella centralbanker'') att ge gemenskapsinstitutioner eller gemenskapsorgan, centrala, regionala, lokala eller andra myndigheter, andra offentligrättsliga organ eller offentliga företag i medlemsstaterna rätt att övertrassera sina konton eller att ge dem andra former av krediter; detsamma gäller ECB:s och de nationella centralbankernas förvärv av skuldförbindelser direkt från dem.

2. Bestämmelserna i punkt 1 skall inte gälla offentligt ägda kreditinstitut; dessa skall behandlas av de nationella centralbankerna och ECB på samma sätt som privata kreditinstitut vad gäller tillförseln av centralbankreserver.

Artikel 102 (f.d. artikel 104a)

1. Varje åtgärd som ger gemenskapsinstitutioner eller gemenskapsorgan, centrala, regionala, lokala eller andra myndigheter, andra offentligrättsliga organ eller offentliga företag i medlemsstaterna en positiv särbehandling hos finansinstitut är förbjuden i den mån åtgärden inte är baserad på tillsynsmässiga hänsyn.

2. Rådet skall före den 1 januari 1994 enligt förfarandet i artikel 252 fastställa definitioner för tillämpningen av det förbud som avses i punkt 1.

Artikel 103 (f.d. artikel 104b)

1. Gemenskapen skall inte ansvara för eller åta sig förpliktelser som har ingåtts av centrala, regionala, lokala eller andra myndigheter, andra offentligrättsliga organ eller offentliga företag i en medlemsstat, dock utan att detta påverkar ömsesidiga finansiella garantier för det gemensamma genomförandet av ett visst projekt. En medlemsstat skall inte ansvara för att åta sig förpliktelser som har ingåtts av centrala, regionala, lokala eller andra myndigheter, andra offentligrättsliga organ eller offentliga företag i en annan medlemsstat, dock utan att detta påverkar ömsesidiga finansiella garantier för det gemensamma genomförandet av ett visst projekt.

2. Om det behövs, kan rådet enligt förfarandet i artikel 252 fastställa definitioner för tillämpningen av de förbud som avses i artikel 101 och i denna artikel.

Artikel 104 (f.d. artikel 104c)

1. Medlemsstaterna skall undvika alltför stora underskott i den offentliga sektorns finanser.

2. Kommissionen skall övervaka utvecklingen av budgetsituationen och den offentliga sektorns skuldsättning i medlemsstaterna i syfte att upptäcka allvarliga fel. Den skall särskilt undersöka om budgetdisciplin iakttas på grundval av följande två kriterier:

a) Huruvida andelen av det förväntade eller faktiska underskottet i den offentliga sektorns finanser i procent av bruttonationalprodukten överstiger ett visst referensvärde, såvida inte

— detta procenttal har minskat väsentligt och kontinuerligt och nått en nivå som ligger nära referensvärdet, eller

— referensvärdet endast undantagsvis och övergående överskrids och procenttalet fortfarande ligger nära referensvärdet.

b) Huruvida skuldsättningen i den offentliga sektorn i procent av bruttonationalprodukten överstiger ett visst referensvärde såvida inte detta procenttal minskar i tillräcklig utsträckning och närmar sig referensvärdet i tillfredsställande takt.

Referensvärdena anges i det protokoll om förfarandet vid alltför stora underskott som är en bilaga till detta fördrag.

3. Om en medlemsstat inte uppfyller de krav som gäller enligt det ena av eller båda dessa kriterier, skall kommissionen utarbeta en rapport. I sin rapport skall kommissionen även beakta huruvida den offentliga sektorns underskott överstiger utgifterna for de offentliga investeringarna samt alla övriga faktorer av betydelse, inbegripet medlemsstatens ekonomiska och budgetmässiga läge på medellång sikt.

Kommissionen kan också utarbeta en rapport även om kraven är uppfyllda enligt kriterierna, om den anser att det föreligger risk för ett alltför stort underskott i en medlemsstat.

4. Den kommitté som upprättas enligt artikel 114 skall yttra sig över kommissionens rapport.

5. Om kommissionen anser att det föreligger eller kan uppstå ett alltför stort underskott i en medlemsstat skall kommissionen avge ett yttrande till rådet.

6. Rådet skall med kvalificerad majoritet, på rekommendation av kommissionen och med beaktande av eventuella synpunkter från den berörda medlemsstaten, efter en allsidig bedömning avgöra om ett alltför stort underskott föreligger.

7. Om det enligt punkt 6 slås fast att ett alltför stort underskott föreligger, skall rådet ge rekommendationer till den berörda medlemsstaten i syfte att få denna situation att upphöra inom en viss tid. Om inte annat följer av bestämmelsen i punkt 8 skall sådana rekommendationer inte offentliggöras.

8. Om rådet finner att dess rekommendationer inte har medfört några effektiva åtgärder inom den fastställda tiden, får rådet offentliggöra rekommendationerna.

9. Om en medlemsstat även i fortsättningen underlåter att efterkomma rådets rekommendationer, kan rådet besluta att förelägga medlemsstaten att inom en fastställd tidsfrist vidta de åtgärder för att minska underskottet som rådet anser nödvändiga för att komma till rätta med situationen.

I sådana fall kan rådet begära att den berörda medlemsstaten inkommer med rapporter enligt en fastställd tidsplan för att göra det möjligt att granska medlemsstatens anpassningssträvanden.

10. Den i artiklarna 226 och 227 angivna rätten att föra talan kan inte utövas med avseende på punkterna 1—9 i denna artikel.

11. Så länge en medlemsstat inte efterkommer ett beslut som har fattats enligt punkt 9, kan rådet allt efter omständigheterna besluta att tillämpa eller skärpa en eller flera av följande åtgärder:

— Att kräva att den berörda medlemsstaten offentliggör de ytterligare uppgifter som rådet närmare anger, innan medlemsstaten utger obligationer och andra värdepapper.

— Att anmoda Europeiska investeringsbanken att ompröva sin utlåningspolitik gentemot den berörda medlemsstaten.

— Att kräva att den berörda medlemsstaten räntelöst deponerar ett belopp av lämplig storlek hos gemenskapen, till dess att det alltför stora underskottet enligt rådets uppfattning har korrigerats.

— Att förelägga böter av lämplig storlek.

Rådets ordförande skall underrätta Europaparlamentet om de beslut som fattas.

12. Rådet skall upphäva samtliga eller vissa av sina beslut enligt punkterna 6—9 och 11, i den mån som det alltför stora underskottet i den berörda medlemsstaten enligt rådets uppfattning har korrigerats. Om rådet tidigare har offentliggjort rekommendationer skall det så snart ett beslut enligt punkt 8 har upphävts, avge en offentlig förklaring om att det inte längre föreligger ett alltför stort underskott i den berörda medlemsstaten.

13. När rådet fattar sådana beslut som avses i punkterna 7—9, 11 och 12 skall det besluta på rekommendation av kommissionen med en majoritet av två tredjedelar av de enligt artikel 205.2 vägda rösterna för rådets

medlemmar, dock utan att rösterna för den berörda medlemsstatens företrädare medräknas.

14. Protokollet om förfarandet vid alltför stora underskott, som är fogat till detta fördrag, innehåller ytterligare bestämmelser om genomförandet av det förfarande som beskrivs i denna artikel.

Rådet skall enhälligt, på förslag av kommissionen och efter att ha hört Europaparlamentet och ECB, anta lämpliga bestämmelser som därefter skall ersätta det nämnda protokollet.

Om inte annat följer av övriga bestämmelser i denna punkt skall rådet före den 1 januari 1994 med kvalificerad majoritet, på förslag av kommissionen och efter att ha hört Europaparlamentet, fastställa närmare regler och definitioner för tillämpningen av bestämmelserna i det nämnda protokollet.

KAPITEL 2

MONETÄR POLITIK

Artikel 105 (f.d. artikel 105)

1. Huvudmålet för ECBS skall vara att upprätthålla prisstabilitet. Utan att åsidosätta detta mål skall ECBS stödja den allmänna ekonomiska politiken inom gemenskapen i syfte att bidra till att förverkliga gemenskapens mål enligt artikel 2. ECBS skall handla i överensstämmelse med principen om en öppen marknadsekonomi med fri konkurrens som främjar en effektiv resursfördelning, och iaktta de principer som anges i artikel 4.

2. ECBS:s grundläggande uppgifter skall vara att

— utforma och genomföra gemenskapens monetära politik,

— genomföra valutatransaktioner enligt bestämmelserna i artikel 111,

— inneha och förvalta medlemsstaternas officiella valutareserver,

— främja ett väl fungerande betalningssystem.

3. Punkt 2 tredje strecksatsen skall inte beröra medlemsstaternas regeringars innehav och förvaltning av rörelsemedel i utländsk valuta.

4. ECB skall höras

— om varje förslag till gemenskapsrättsakt inom ECB:s behörighetsområde,

— av nationella myndigheter om varje förslag till rättsregler inom ECB:s behörighetsområde, dock inom de ramar och på de villkor som fastställs av rådet enligt förfarandet i artikel 107.6.

ECB får i frågor inom sitt behörighetsområde avge yttranden till behöriga institutioner eller organ inom gemenskapen eller till nationella myndigheter.

5. ECBS skall medverka till att de behöriga myndigheterna smidigt kan genomföra sin politik när det gäller tillsyn över kreditinstitut och det finansiella systemets stabilitet.

6. Rådet får genom enhälligt beslut på förslag av kommissionen efter att ha hört ECB och med Europaparlamentets samtycke tilldela ECB särskilda uppgifter i samband med tillsynen över kreditinstitut och andra finansinstitut med undantag av försäkringsföretag.

Artikel 106 (f.d. artikel 105a)

1. ECB skall ha ensamrätt att tillåta sedelutgivning inom gemenskapen. ECB och de nationella centralbankerna får ge ut sedlar. Endast sedlar som ges ut av ECB och de nationella centralbankerna skall vara lagliga betalningsmedel inom gemenskapen.

2. Medlemsstaterna får ge ut mynt i den omfattning som godkänns av ECB. Rådet får enligt förfarandet i artikel 252 och efter att ha hört ECB vidta åtgärder för att harmonisera valörerna och de tekniska specifikationerna för alla mynt som skall sättas i omlopp, i den

utsträckning som detta är nödvändigt för att säkerställa myntens smidiga omlopp inom gemenskapen.

Artikel 107 (f.d. artikel 106)

1. ECBS skall bestå av ECB och de nationella centralbankerna.

2. ECB skall vara en juridisk person.

3. ECBS skall ledas av ECB:s beslutande organ som skall vara ECB-rådet och direktionen.

4. ECBS-stadgan är intagen i ett protokoll som är fogat till detta fördrag.

5. Artiklarna 5.1, 5.2, 5.3, 17, 18, 19.1, 22, 23, 24 26, 32.2. 32.3, 32.4, 32.6, 33.1 a) och 36 i ECBS-stadgan kan rådet ändra antingen genom beslut med kvalificerad majoritet på rekommendation av ECB och efter att ha hört kommissionen eller genom enhälligt beslut på förslag av kommissionen och efter att ha hört ECB. I båda fallen krävs Europaparlamentets samtycke.

6. Rådet skall genom beslut med kvalificerad majoritet, antingen på förslag av kommissionen och efter att ha hört Europaparlamentet och ECB eller på rekommendation av ECB och efter att ha hört Europaparlamentet och kommissionen, anta de bestämmelser som avses i artiklarna 4, 5.4, 19.2, 20, 28.1, 29.2, 30.4 och 34.3 i ECBS-stadgan.

Artikel 108 (f.d. artikel 107)

Då de utövar de befogenheter och fullgör de uppgifter och skyldigheter som har tilldelats dem genom detta fördrag och ECBS-stadgan skall varken ECB eller någon nationell centralbank eller någon medlem av deras beslutande organ begära eller ta emot instruktioner från gemenskapsinstitutioner eller gemenskapsorgan, från medlemsstaternas regeringar eller från något annat organ. Gemenskapsinstitutionerna, gemenskapsorganen och medlemsstaternas regeringar förbinder sig att respektera denna princip och att inte söka påverka medlemmarna av ECB:s eller de nationella centralbankernas beslutande organ när de fullgör sina uppgifter.

Artikel 109 (f.d. artikel 108)

Senast då ECBS upprättas skall varje medlemsstat säkerställa att dess nationella lagstiftning, inbegripet stadgan för dess nationella centralbank, är förenlig med detta fördrag och ECBS-stadgan.

Artikel 110 (f.d. artikel 108a)

1. För att fullgöra de uppgifter som har anförtrotts ECBS skall ECB i enlighet med bestämmelserna i detta fördrag och på de villkor som anges i ECBS-stadgan

— utfärda förordningar i den utsträckning som behövs för att genomföra de uppgifter som anges i artikel 3.1 första strecksatsen, artiklarna 19.1, 22 eller 25.2 i ECBS-stadgan samt i de fall som skall anges i de rättsakter från rådet som avses i artikel 107.6,

— fatta de beslut som behövs för att fullgöra de uppgifter som har anförtrotts ECBS genom detta fördrag och ECBS-stadgan,

— avge rekommendationer och yttranden.

2. En förordning skall ha allmän giltighet. Den skall till alla delar vara bindande och direkt tillämplig i varje medlemsstat.

Rekommendationer och yttranden skall inte vara bindande.

Ett beslut skall till alla delar vara bindande för dem som det är riktat till.

Artiklarna 253—256 skall tillämpas på ECB:s förordningar och beslut.

ECB kan besluta att offentliggöra sina beslut, rekommendationer och yttranden.

3. Inom de gränser och på de villkor som fastställs av rådet enligt förfarandet i artikel 107.6 skall ECB ha rätt att förelägga

företag böter eller viten om de inte uppfyller sina förpliktelser enligt ECB:s förordningar och beslut.

Artikel 111 (f.d. artikel 109)

1. Med avvikelse från artikel 300 får rådet genom enhälligt beslut — på rekommendation av ECB eller kommissionen, efter att ha hört ECB för att söka uppnå enighet i överensstämmelse med målet om prisstabilitet och efter att ha hört Europaparlamentet samt enligt det i punkt 3 angivna förfarandet för beslut om den ordning som nämnts där — ingå formella avtal om ett växelkurssystem för ecun i förhållande till valutor i tredje land. Rådet får, genom beslut med kvalificerad majoritet på rekommendation av ECB eller kommissionen och efter att ha hört ECB för att söka uppnå enighet i överensstämmelse med målet om prisstabilitet, anta, ändra eller upphäva centralkurser för ecun inom växelkurssystemet. Rådets ordförande skall underrätta Europaparlamentet om centralkurser för ecun antas, ändras eller upphävs.

2. I avsaknad av ett växelkurssystem i förhållande till en eller flera valutor i tredje land enligt punkt 1 får rådet genom beslut med kvalificerad majoritet, antingen på rekommendation av kommissionen och efter att ha hört ECB eller på rekommendation av ECB, utarbeta allmänna riktlinjer för valutapolitiken i förhållande till dessa valutor. Dessa allmänna riktlinjer skall inte påverka huvudmålet för ECBS som är att upprätthålla prisstabilitet.

3. Om gemenskapen behöver föra förhandlingar om avtal angående monetära frågor eller växelkursfrågor med en eller flera stater eller internationella organisationer skall rådet, med avvikelse från artikel 300, med kvalificerad majoritet på rekommendation av kommissionen och efter att ha hört ECB besluta om en ordning för förhandlingarna och för hur sådana avtal skall ingås. Denna ordning skall säkerställa att gemenskapen uttrycker en gemensam ståndpunkt. Kommissionen skall i full omfattning medverka vid förhandlingarna.

Avtal som ingås enligt denna punkt skall vara bindande för gemenskapens institutioner, ECB och medlemsstaterna.

4. Om inte annat följer av punkt 1 skall rådet, på förslag av kommissionen och efter att ha hört ECB, med kvalificerad majoritet besluta om gemenskapens ståndpunkt på internationell nivå när det gäller frågor av särskild betydelse för den ekonomiska och monetära unionen och enhälligt besluta om hur denna skall företrädas, med iakttagande av den befogenhetsfördelning som anges i artiklarna 99 och 105.

5. Med förbehåll för gemenskapens befogenheter och gemenskapsavtal om den ekonomiska och monetära unionen, får medlemsstaterna föra förhandlingar i internationella organ och ingå internationella avtal.

KAPITEL 3

INSTITUTIONELLA BESTÄMMELSER

Artikel 112 (f.d. artikel 109a)

1. ECB-rådet skall bestå av ECB:s direktionsledamöter samt cheferna för de nationella centralbankerna.

2. a) Direktionen skall bestå av ordföranden. vice ordföranden och fyra andra ledamöter.

b) Ordföranden, vice ordföranden och de övriga direktionsledamöterna skall på rekommendation av rådet, som skall ha hört Europaparlamentet och ECB-rådet, utses genom överenskommelse mellan medlemsstaternas regeringar på stats- eller regeringschefsnivå bland personer vars auktoritet och yrkeserfarenhet inom den finansiella sektorn är allmänt erkända.

Deras mandattid är åtta år; mandatet kan inte förnyas.

Endast medborgare i medlemsstaterna får vara direktionsledamöter.

Artikel 113 (f.d. artikel 109b)

1. Rådets ordförande och en ledamot av kommissionen får delta utan rösträtt i ECB-rådets sammanträden.

Rådets ordförande får lägga fram förslag för behandling i ECB-rådet.

2. ECB:s ordförande skall inbjudas att delta i rådets sammanträden när rådet behandlar frågor som rör mål och uppgifter för ECBS.

3. ECB skall till Europaparlamentet, rådet och kommissionen samt till Europeiska rådet överlämna en årsrapport om verksamheten inom ECBS och om den monetära politiken under det föregående och det innevarande året. ECB:s ordförande skall lägga fram denna rapport för rådet och Europaparlamentet som kan hålla en allmän debatt på grundval av rapporten.

ECB:s ordförande och övriga direktionsledamöter kan på begäran av Europaparlamentet eller på eget initiativ höras av Europaparlamentets behöriga kommittéer.

Artikel 114 (f.d. artikel 109c)

1. För att främja samordningen av medlemsstaternas politik i den utsträckning som är nödvändig för den inre marknadens funktion upprättas härmed en monetär kommitté med rådgivande ställning.

Denna kommitté skall ha till uppgift att

— följa den monetära och finansiella situationen i medlemsstaterna och inom gemenskapen samt medlemsstaternas allmänna betalningssystem och regelbundet rapportera om detta till rådet och kommissionens,

— på begäran av rådet eller kommissionen eller på eget initiativ avge yttranden till dessa institutioner,

— utan att det påverkar tillämpningen av artikel 207 medverka vid förberedelsen av rådets arbete enligt artiklarna 59, 60, 99.2, 99.3, 99.4, 99.5, 100, 102, 103, 104, 116.2, 117.6, 119, 120, 121.2 och 122.1,

— minst en gång om året granska situationen i fråga om kapitalrörelser och friheten att utföra betalningar mot bakgrund av tillämpningen av detta fördrag och av rådets åtgärder; granskningen skall omfatta alla åtgärder som avser kapitalrörelser och betalningar; kommittén skall rapportera till kommissionen och rådet om resultatet av denna granskning.

Varje medlemsstat och kommissionen skall var för sig utse två medlemmar av Monetära kommittéen.

2. När den tredje etappen börjar skall en ekonomisk och finansiell kommitté upprättas. Den monetära kommitté som föreskrivs i punkt 1 skall upplösas.

Ekonomiska och finansiella kommittén skall ha till uppgift att

— på begäran av rådet eller kommissionen eller på eget initiativ avge yttranden till dessa institutioner,

— följa den ekonomiska och finansiella situationen i medlemsstaterna och inom gemenskapen och regelbundet rapportera om detta till rådet och kommissionen, särskilt i fråga om finansiella relationer med tredje land och internationella institutioner,

— utan att det påverkar tillämpningen av artikel 207 medverka vid förberedelsen av rådets arbete enligt artiklarna 59, 60, 99.2, 99.3, 99.4, 99.5, 100, 102, 103, 104, 105.6, 106.2, 107.5, 107.6, 111, 119, 120.2, 120.3, 122.2, 123.4 och 123.5 och utföra andra rådgivande och förberedande uppgifter på uppdrag av rådet,

— minst en gång om året granska situationen i fråga om kapitalrörelser och friheten att utföra betalningar mot bakgrund av tillämpningen av detta fördrag och av rådets åtgärder; granskningen skall omfatta alla åtgärder som avser

kapitalrörelser och betalningar; kommittén skall rapportera till kommissionen och rådet om resultatet av denna granskning.

Varje medlemsstat, kommissionen och ECB skall var för sig utse högst två medlemmar av kommittén.

3. Rådet skall med kvalificerad majoritet, på förslag av kommissionen och efter att ha hört ECB och den kommitté som avses i denna artikel fastställa närmare bestämmelser om sammansättningen av Ekonomiska och finansiella kommittén. Rådets ordförande skall underrätta Europaparlamentet om sådana beslut.

4. Utöver de uppgifter som anges i punkt 2 skall kommittén, om och så länge som det finns medlemsstater som omfattas av undantag enligt artiklarna 122 och 123, följa den monetära och finansiella situationen och det allmänna betalningssystem i dessa medlemsstater och regelbundet rapportera om detta till rådet och kommissionen.

Artikel 115 (f.d. artikel 109d)

I frågor som faller inom tillämpningsområdet för artiklarna 99.4, 104 med undantag av punkt 14, 111, 121, 122, 123.4 och 123.5, kan rådet eller en medlemsstat anmoda kommissionen att lägga fram en rekommendation eller ett förslag, allt efter omständigheterna. Kommissionen skall behandla en sådan begäran och utan dröjsmål förelägga rådet sina slutsatser.

KAPITEL 4

ÖVERGÅNGSBESTÄMMELSER

Artikel 116 (f.d. artikel 109e)

1. Den andra etappen för att förverkliga den ekonomiska och monetära unionen skall börja den 1 januari 1994.

2. Före den dagen

a) skall varje medlemsstat

— vid behov vidta lämpliga åtgärder för att rätta sig efter de förbud som anges i artikel 56, och i artiklarna 101 och 102.1,

— om det behövs för att möjliggöra den bedömning som avses i b), anta fleråriga program avsedda att säkerställa den varaktiga konvergens som är nödvändig för genomförandet av den ekonomiska och monetära unionen, särskilt med hänsyn till prisstabilitet och sunda offentliga finanser,

b) skall rådet på grundval av en rapport från kommissionen bedöma de framsteg som har gjorts i fråga om ekonomisk och monetär konvergens, särskilt i fråga om prisstabilitet och sunda offentliga finanser, samt de framsteg som har gjorts i fråga om att genomföra gemenskapslagstiftningen om den inre marknaden.

3. Bestämmelserna i artiklarna 101, 102.1, 103.1 och 104 med undantag av punkterna 1, 9, 11 och 14 skall tillämpas från början av den andra etappen.

Bestämmelserna i artiklarna 100.2, 104.1, 104.9, 104.11, 105, 106, 108, 111, 112, 113, 114.2 och 114.4 skall tillämpas från början av den tredje etappen.

4. Under den andra etappen skall medlemsstaterna sträva efter att undvika alltför stora underskott i den offentliga sektorns finanser.

5. Under den andra etappen skall i förekommande fall varje medlemsstat i enlighet med artikel 109 inleda det förfarande som leder till oberoende för dess centralbank.

Artikel 117 (f.d. artikel 109f)

1. När den andra etappen börjar skall ett europeiskt monetärt institut (härefter kallat EMI) upprättas och börja sin verksamhet; EMI skall vara en juridisk person samt ledas och förvaltas av ett råd som består av en ordförande och de nationella centralbankscheferna, av vilka en skall vara vice ordförande.

Ordföranden skall utses genom överenskommelse på stats- eller regeringschefsnivå mellan medlemsstaternas regeringar på rekommendation av EMI:s råd och efter samråd med Europaparlamentet och rådet. Ordföranden skall utses bland personer vilkas auktoritet och yrkeserfarenhet inom den finansiella sektorn är allmänt erkända. Endast medborgare i medlemsstaterna får vara ordförande för EMI. EMI:s råd skall utse vice ordföranden.

EMI:s stadga fastställs i ett protokoll som är fogat till detta fördrag.

2. EMI skall

— stärka samarbetet mellan de nationella centralbankerna,

— stärka samordningen av medlemsstaternas monetära politik med målet att säkerställa prisstabilitet,

— övervaka Europeiska monetära systemets funktion,

— samråda om frågor som ligger inom de nationella centralbankernas behörighet och som inverkar på finansinstitutens och de finansiella marknadernas stabilitet,

— överta de uppgifter som ankommer på Europeiska fonden för monetärt samarbete, vilken skall upplösas: närmare bestämmelser om upplösningen finns i EMI:s stadga,

— underlätta användningen av ecun och övervaka dess utveckling, inklusive att clearingsystemet för ecun fungerar smidigt.

3. Som förberedelse för den tredje etappen skall EMI

— förbereda de instrument och förfaranden som behövs för att en gemensam monetär politik skall kunna föras under den tredje etappen,

— främja, om det behövs, harmoniseringen av de regler och den praxis som gäller för insamling, sammanställning och distribution av statistik inom dess behörighetsområde,

— utarbeta regler för transaktioner och transfereringar som skall genomföras av de nationella centralbankerna inom ramen för ECBS,

— främja effektiviteten hos gränsöverskridande betalningar,

— övervaka de tekniska förberedelserna för att ge ut ecusedlar.

Senast den 31 december 1996 skall EMI precisera den rättsliga, organisatoriska och logistiska ram som är nödvändig för att ECBS skall kunna fullgöra sina uppgifter under den tredje etappen. Denna ram skall föreläggas ECB för beslut då ECB upprättas.

4. EMI får genom beslut med två tredjedels majoritet av ledamöterna av dess råd

— avge yttranden eller rekommendationer om den allmänna inriktningen av penning- och valutapolitiken i varje medlemsstat samt om åtgärder som har vidtagits i samband därmed,

— förelägga regeringarna och rådet yttranden eller rekommendationer om åtgärder som kan påverka den penning- och valutapolitiska situationen i gemenskapen och särskilt Europeiska monetära systemets funktion,

— avge rekommendationer till medlemsstaternas monetära myndigheter om hur deras monetära politik skall föras.

5. EMI får enhälligt besluta att offentliggöra sina yttranden och rekommendationer.

6. Rådet skall höra EMI om varje förslag till gemenskapsrättsakt inom dess behörighetsområde.

Inom de gränser och på de villkor som rådet fastställer genom beslut med kvalificerad majoritet på förslag av kommissionen och efter att ha hört Europaparlamentet och EMI,

skall medlemsstaternas myndigheter höra EMI om varje förslag till rättsregler inom dess behörighetsområde.

7. Rådet får genom enhälligt beslut på förslag av kommissionen och efter att ha hört Europaparlamentet och EMI tilldela EMI andra uppgifter för att förbereda den tredje etappen.

8. I de fall där ECB enligt detta fördrag skall ha en rådgivande funktion skall hänvisningar till ECB före dess upprättande avse EMI.

9. Under den andra etappen skall uttrycket ''ECB'' i artiklarna 230, 232, 233, 234, 237 och 288 avse EMI.

Artikel 118 (f.d. artikel 109g)

Valutasammansättningen i ecukorgen skall inte ändras.

Från och med den tredje etappens början skall ecuns värde oåterkalleligen låsas i enlighet med artikel 123.4.

Artikel 119 (f.d. artikel 109h)

1. Om en medlemsstat har svårigheter eller allvarligt hotas av svårigheter beträffande sin betalningsbalans antigen som följd av en obalans i betalningsbalansen som helhet eller som följd av beskaffenheten av den valuta som staten förfogar över och om sådana svårigheter är särskilt ägnade att äventyra den gemensamma marknadens funktion eller det gradvisa genomförandet av den gemensamma handelspolitiken, skall kommissionen genast undersöka situationen i den staten och de åtgärder som staten har vidtagit eller med anlitande av alla de medel som den förfogar över kan vidta enligt bestämmelserna i detta fördrag. Kommissionen skall ange åtgärder som den rekommenderar staten att vidta.

Om åtgärder som vidtagits av en medlemsstat eller föreslagits av kommissionen inte visar sig vara tillräckliga för att avlägsna uppkomna eller hotande svårigheter, skall kommissionen efter att ha hört den kommitté som avses i artikel 114 rekommendera rådet att bevilja ömsesidigt bistånd och föreslå lämpliga former för detta.

Kommissionen skall regelbundet underrätta rådet om situationen och dess utveckling.

2. Rådet skall med kvalificerad majoritet besluta om sådant ömsesidigt bistånd; det skall utfärda direktiv eller beslut som anger villkoren för och den närmare utformningen av biståndet. Detta bistånd kan bestå av

a) ett samordnat uppträdande mot eller inom andra internationella organisationer till vilka medlemsstaterna kan vända sig,

b) nödvändiga åtgärder för att undvika omläggning av handeln när den stat som befinner sig i svårigheter upprätthåller eller återinför kvantitativa restriktioner gentemot tredje land,

c) beviljande av begränsade krediter från andra medlemsstater, under förutsättning att dessa ger sitt samtycke.

3. Om ömsesidigt bistånd som kommissionen rekommenderat inte beviljas av rådet eller om beviljat ömsesidigt bistånd och vidtagna åtgärder är otillräckliga, skall kommissionen bemyndiga den stat som befinner sig i svårigheter att vidta skyddsåtgärder för vilka kommissionen skall fastställa villkoren och den närmare utformningen.

Rådet får med kvalificerad majoritet återkalla ett sådant bemyndigande eller ändra villkoren för och den närmare utformningen av skyddsåtgärderna.

4. Om inte annat följer av artikel 122.6, skall denna artikel upphöra att gälla när den tredje etappen börjar.

Artikel 120 (f.d. artikel 109i)

1. Om en plötslig kris inträffar i fråga om betalningsbalansen och ett beslut enligt artikel 119.2 inte fattas omedelbart, får den berörda medlemsstaten av försiktighetsskäl vidta nödvändiga skyddsåtgärder. Sådana åtgärder skall medföra minsta möjliga störningar i den gemensamma marknadens funk-

tion och får inte gå utöver vad som är helt nödvändigt för att avhjälpa de plötsligt uppkomna svårigheterna.

2. Kommissionen och övriga medlemsstater skall underrättas om dessa skyddsåtgärder senast vid den tidpunkt då de träder i kraft. Kommissionen får rekommendera rådet att bevilja ömsesidigt bistånd enligt artikel 119.

3. Rådet får, efter att ha inhämtat yttrande från kommissionen och efter att ha hört den kommitté som avses i artikel 114, med kvalificerad majoritet besluta att den berörda staten skall ändra, skjuta upp eller upphäva skyddsåtgärderna.

4. Om inte annat följer av artikel 122.6, skall denna artikel upphöra att gälla när den tredje etappen börjar.

Artikel 121 (f.d. artikel 109j)

1. Kommissionen och EMI skall rapportera till rådet om hur medlemsstaterna fullgör sina förpliktelser när det gäller att förverkliga den ekonomiska och monetära unionen. Dessa rapporter skall omfatta en granskning av i vilken utsträckning som varje medlemsstats nationella lagstiftning, inklusive stadgan för dess centralbank, är förenlig med artiklarna 108 och 109 i detta fördrag och med ECBS-stadgan. I rapporterna skall också granskas om en hög grad av varaktig konvergens har uppnåtts; detta skall ske genom en analys av i vad mån varje medlemsstat har uppfyllt följande kriterier:

— En hög grad av prisstabilitet; detta skall framgå av att inflationstakten ligger nära den i de högst tre medlemsstater som har uppnått de bästa resultaten i fråga om prisstabilitet.

— En hållbar finansiell ställning för den offentliga sektorn; detta skall framgå av att den offentliga sektorns finanser inte uppvisar ett alltför stort underskott enligt bestämmelserna i artikel 104.6.

— Ett iakttagande av det normala fluktuationsutrymmet enligt Europeiska monetära systemets växelkursmekanism under minst två år utan devalvering i förhållande till någon annan medlemsstats valuta.

— En varaktighet i den konvergens som medlemsstaten har uppnått och i dess deltagande i Europeiska monetära systemets växelkursmekanism, såsom det kommer till uttryck i den långfristiga räntenivån.

De fyra kriterier som nämns i denna punkt och de tider under vilka de skall uppfyllas, anges närmare i ett protokoll som är fogat till detta fördrag. Kommissionens och EMI:s rapporter skall också beakta ecuns utveckling, resultaten av marknadsintegrationen, situationen för och utvecklingen av bytesbalansen samt utvecklingen av enhetsarbetskostnader och andra prisindex.

2. På grundval av dessa rapporter skall rådet, genom beslut med kvalificerad majoritet på rekommendation av kommissionen, bedöma

— om varje enskild medlemsstat uppfyller de nödvändiga villkoren för införande av en gemensam valuta,

— om en majoritet av medlemsstaterna uppfyller de nödvändiga villkoren för införande av en gemensam valuta,

och i form av en rekommendation meddela resultaten till rådet som skall sammanträda på stats- eller regeringschefsnivå. Europaparlamentet skall höras och yttra sig till rådet i dess sammansättning på stats- eller regeringschefsnivå.

3. Med beaktande av de rapporter som avses i punkt 1 och det yttrande från Europaparlamentet som avses i punkt 2 skall rådet, som skall sammanträda på stats- eller regeringschefsnivå, med kvalificerad majoritet och senast den 31 december 1996

— på grundval av rådets rekommendationer enligt punkt 2 besluta i frågan om en majoritet av medlemsstaterna uppfyller de nödvändiga villkoren för införande av en gemensam valuta,

— besluta i frågan om det är ändamålsenligt för gemenskapen att gå över till den tredje etappen,

och, om så är fallet,

— fastställa den tidpunkt då den tredje etappen skall börja.

4. Om den tidpunkt då den tredje etappen skall börja inte har fastställts vid utgången av år 1997, skall den tredje etappen börja den 1 januari 1999. Före den 1 juli 1998 skall rådet, som skall sammanträda på stats- och regeringschefsnivå — efter det att det förfarande som anges i punkterna 1 och 2 med undantag av punkt 2 andra strecksatsen på nytt har iakttagits — med beaktande av de rapporter som avses i punkt 1 och Europaparlamentets yttrande, genom beslut med kvalificerad majoritet och på grundval av rådets rekommendationer enligt punkt 2 bekräfta vilka medlemsstater som uppfyller de nödvändiga villkoren för införande av en gemensam valuta.

Artikel 122 (f.d. artikel 109k)

1. Om tidpunkten har bestämts enligt artikel 121.3, skall rådet på grundval av sina rekommendationer enligt artikel 121.2 med kvalificerad majoritet på rekommendation av kommissionen besluta i frågan om några och i så fall vilka medlemsstater som skall ges undantag enligt punkt 3 i den här artikeln. Sådana medlemsstater skall i detta fördrag betecknas som ''medlemsstater med undantag''.

Om rådet har bekräftat vilka medlemsstater som uppfyller de nödvändiga villkoren för införandet av en gemensam valuta i enlighet med artikel 121.4, skall de medlemsstater som inte uppfyller villkoren ges undantag enligt punkt 3 i den här artikeln. Sådana medlemsstater skall i detta fördrag betecknas som ''medlemsstater med undantag''.

2. Minst en gång vartannat år eller på begäran av en medlemsstat med undantag skall kommissionen och ECB rapportera till rådet enligt förfarandet i artikel 121.1. Efter att ha hört Europaparlamentet och efter överläggningar i rådet, som skall sammanträda på stats- eller regeringschefsnivå, skall rådet med kvalificerad majoritet på förslag av kommissionen besluta om vilka medlemsstater med undantag som uppfyller de nödvändiga villkoren på grundval av kriterierna i artikel 121.1 samt upphäva de berörda medlemsstaternas undantag.

3. Ett undantag enligt punkt 1 skall innebära att följande artiklar inte skall tillämpas på den berörda medlemsstaten, nämligen artiklarna 104.9, 104.11, 105.1, 105.2, 105.3, 105.5, 106, 110, 111 och 112.2 b. Kapitel IX i ECBS-stadgan innehåller bestämmelser om att en sådan medlemsstat och dess nationella centralbank skall undantas från rättigheter och skyldigheter inom ramen för ECBS.

4. Med ''medlemsstater'' i artiklarna 105.1, 105.2, 105.3, 106, 110, 111 och 112.2 b avses ''medlemsstater utan undantag''.

5. Medlemsstater med undantag får inte utöva rösträtt vid beslut av rådet enligt de artiklar i detta fördrag som nämns i punkt 3. I dessa fall skall med avvikelse från artiklarna 205 och 250.1 som kvalificerad majoritet gälla två tredjedelar av de enligt artikel 205.2 vägda rösterna som avges av företrädarna för medlemsstater utan undantag. Enhällighet mellan dessa medlemsstater fordras för en rättsakt som kräver enhällighet.

6. Artiklarna 119 och 120 skall fortsätta att tillämpas på medlemsstater med undantag.

Artikel 123 (f.d. artikel 109l)

1. Omedelbart efter det att beslutet om tidpunkten för början av den tredje etappen har fattats i enlighet med artikel 121.3 eller i förekommande fall omedelbart efter den 1 juli 1998

— skall rådet anta de bestämmelser som avses i artikel 107.6,

— skall regeringarna i medlemsstaterna utan undantag i enlighet med förfarandet i artikel 50 i ECBS-stadgan utse ordföranden, vice ordföranden och de övriga ledamöterna i ECB:s direktion. Om det finns medlemsstater med undantag får antalet ledamöter i direktio-

nen vara lägre än det som anges i artikel 11.1 i ECBS-stadgan, dock skall det under inga omständigheter vara lägre än fyra.

Så snart direktionen har utsetts skall ECBS och ECB upprättas och förbereda sig på att starta sin verksamhet i full omfattning enligt detta fördrag och ECBS-stadgan. De skall utöva sina befogenheter fullt ut från och med den första dagen av den tredje etappen.

2. Så snart ECB har upprättats skall ECB om det behövs, överta EMI:s uppgifter. När ECB har upprättats skall EMI träda i likvidation; närmare bestämmelser om likvidationen finns i stadgan för EMI.

3. Om och så länge som det finns medlemsstater med undantag och utan att det påverkar tillämpningen av artikel 107.3 i detta fördrag, skall det allmänna råd för ECB som avses i artikel 45 i ECBS-stadgan upprättas som ECB:s tredje beslutande organ.

4. Den dag då den tredje etappen börjar skall rådet genom enhälligt beslut av medlemsstaterna utan undantag, på förslag av kommissionen och efter att ha hört ECB, fastställa de omräkningskurser till vilka deras valutor oåterkalleligen skall låsas och den oåterkalleligen låsta kurs till vilken ecun skall ersätta dessa valutor; ecun skall därmed bli en självständig valuta. Denna åtgärd skall inte i sig ändra ecuns externa värde. Rådet skall enligt samma förfarande även vidta de övriga åtgärder som behövs för att snabbt införa ecun som dessa medlemsstaters gemensamma valuta.

5. Om beslut fattas enligt förfarandet i artikel 122.2 om att upphäva ett undantag skall rådet genom enhälligt beslut av medlemsstaterna utan undantag och den berörda medlemsstaten på förslag av kommissionen och efter att ha hört ECB, fastställa den kurs till vilken ecun skall ersätta den berörda medlemsstatens valuta samt vidta de övriga åtgärder som behövs för att införa ecun som enda valuta i den berörda medlemsstaten.

Artikel 124 (f.d. artikel 109m)

1. Fram till början av den tredje etappen skall varje medlemsstat behandla sin valutapolitik som en fråga av gemensamt intresse. Därvid skall medlemsstaterna ta hänsyn till erfarenheterna från samarbetet inom ramen för Europeiska monetära systemet (EMS) och från utvecklingen av ecun samt beakta gällande befogenheter på detta område.

2. Från och med början av den tredje etappen och så länge som någon medlemsstat omfattas av undantag skall punkt 1 tillämpas på den medlemsstatens valutapolitik.

AVDELNING VIII (f.d. avdelning VIa)

SYSSELSÄTTNING

Artikel 125 (f.d. artikel 109n)

Medlemsstaterna och gemenskapen skall i enlighet med denna avdelning arbeta för att utveckla en samordnad sysselsättningsstrategi och särskilt för att främja en kvalificerad, utbildad och anpassningsbar arbetskraft och en arbetsmarknad som är mottaglig för ekonomiska förändringar i syfte att uppnå de mål som uppställs i artikel 2 i Fördraget om Europeiska unionen och i artikel 2 i det här fördraget.

Artikel 126 (f.d. artikel 109o)

1. Medlemsstaterna skall genom sin sysselsättningspolitik bidra till att de mål som avses i artikel 125 uppnås på ett sätt som stämmer överens med de allmänna riktlinjer för medlemsstaternas och gemenskapens ekonomiska politik som antas enligt artikel 99.2.

2. Medlemsstaterna skall, med beaktande av nationell praxis i fråga om arbetsmarknadens parters ansvar, betrakta främjande av sysselsättningen som en fråga av gemensamt intresse och skall inom rådet samordna sina åtgärder i detta hänseende i enlighet med bestämmelserna i artikel 128.

Artikel 127 (f.d. artikel 109p)

1. Gemenskapen skall bidra till en hög sysselsättningsnivå genom att uppmuntra samarbete mellan medlemsstaterna samt ge-

nom att stödja och, när det är nödvändigt, komplettera deras åtgärder. Därvid skall medlemsstaternas befogenheter respekteras.

2. Målet att uppnå en hög sysselsättningsnivå skall beaktas när gemenskapens politik och verksamhet utformas och genomförs.

Artikel 128 (f.d. artikel 109q)

1. Europeiska rådet skall varje år överväga sysselsättningssituationen i gemenskapen och anta slutsatser i fråga om denna på grundval av en gemensam årsrapport från rådet och kommissionen.

2. På grundval av Europeiska rådets slutsatser skall rådet, med kvalificerad majoritet på förslag av kommissionen och efter att ha hört Europaparlamentet, Ekonomiska och sociala kommittén, Regionkommittén och den sysselsättningskommitté som avses i artikel 130, varje år lägga fast riktlinjer, som medlemsstaterna skall beakta i sin sysselsättningspolitik. Dessa riktlinjer skall stämma överens med de allmänna riktlinjer som antas enligt artikel 99.2.

3. Varje medlemsstat skall till rådet och kommissionen överlämna en årsrapport om de viktigaste åtgärder som den har vidtagit för att genomföra sin sysselsättningspolitik mot bakgrund av de riktlinjer för sysselsättningen som avses i punkt 2.

4. På grundval av de rapporter som avses i punkt 3 och efter att ha mottagit synpunkter från sysselsättningskommittén skall rådet varje år mot bakgrund av riktlinjerna för sysselsättningen granska genomförandet av medlemsstaternas sysselsättningspolitik. Rådet kan om det anser det lämpligt mot bakgrund av den granskningen med kvalificerad majoritet på rekommendation av kommissionen avge rekommendationer till medlemsstaterna.

5. Rådet och kommissionen skall på grundval av resultaten av denna granskning upprätta en gemensam årsrapport till Europeiska rådet om sysselsättningssituationen i gemenskapen och om genomförandet av riktlinjerna för sysselsättningen.

Artikel 129 (f.d. artikel 109r)

Rådet, som skall besluta enligt förfarandet i artikel 251, får efter att ha hört Ekonomiska och sociala kommittén och Regionkommittén besluta om stödåtgärder för att främja samarbete mellan medlemsstaterna och stödja deras insatser på sysselsättningsområdet genom initiativ som syftar till att utveckla utbyte av information och beprövade erfarenheter, tillhandahålla jämförande analys och rådgivning, främja nyskapande tillvägagångssätt och utvärdera erfarenheter, särskilt med hjälp av pilotprojekt.

Dessa åtgärder får inte omfatta harmonisering av medlemsstaternas lagar eller andra författningar.

Artikel 130 (f.d. artikel 109s)

Rådet skall, efter att ha hört Europaparlamentet, inrätta en sysselsättningskommitté med rådgivande funktion för att främja en samordning av medlemsstaternas sysselsättnings- och arbetsmarknadspolitik. Kommittén skall ha till uppgift att

— övervaka sysselsättningssituationen och sysselsättningspolitiken i medlemsstaterna och gemenskapen,

— utan att det påverkar tillämpningen av artikel 207, på begäran av rådet eller kommissionen eller på eget initiativ utforma yttranden och medverka i förberedelserna av rådets arbete enligt artikel 128.

Kommittén skall när den utför sitt uppdrag höra arbetsmarknadens parter.

Varje medlemsstat och kommissionen skall var för sig utse två ledamöter i kommittén.

AVDELNING IX (f.d. avdelning VII)

GEMENSAM HANDELSPOLITIK

Artikel 131 (f.d. artikel 110)

Genom att upprätta en tullunion avser medlemsstaterna att i gemensamt intresse

bidra till en harmonisk utveckling av världshandeln, en gradvis avveckling av restriktionerna i den internationella handeln och en sänkning av tullmurarna.

Den gemensamma handelspolitiken skall ta hänsyn till den gynnsamma verkan som avvecklingen av tullar mellan medlemsstaterna kan ha på ökningen av konkurrensförmågan hos företagen i dessa stater.

Artikel 132 (f.d. artikel 112)

1. Utan att det påverkar de förpliktelser som medlemsstaterna har åtagit sig inom ramen för andra internationella organisationer skall medlemsstaterna gradvis harmonisera sina regler för exportstöd till tredje land, i den mån det behövs för att undvika att konkurrensen mellan företagen inom gemenskapen snedvrids.

På förslag från kommissionen skall rådet med kvalificerad majoritet utfärda de direktiv som krävs för detta ändamål.

2. De ovannämnda bestämmelserna skall inte tillämpas vid sådan återbetalning av tullar eller avgifter med motsvarande verkan eller vid sådan återbetalning av indirekta skatter eller avgifter, inbegripet omsättningsskatter, punktskatter och andra indirekta skatter, som har beviljats vid varuexport från en medlemsstat till tredje land, i den mån återbetalningen inte överstiger de belopp som direkt eller indirekt har lagts på de exporterade varorna.

Artikel 133 (f.d. artikel 113)

1. Den gemensamma handelspolitiken skall grundas på enhetliga principer, särskilt när det gäller att ändra tulltaxor, ingå tull- och handelsavtal, uppnå enhetlighet i fråga om liberaliseringsåtgärder, exportpolitik samt handelspolitiska skyddsåtgärder inbegripet åtgärder vid dumpning och subventioner.

2. Kommissionen skall lägga fram förslag för rådet om hur den gemensamma handelspolitiken skall genomföras.

3. Behöver förhandlingar om avtal föras med en eller flera stater eller internationella organisationer, skall kommissionen förelägga rådet rekommendationer och rådet bemyndiga kommissionen att inleda nödvändiga förhandlingar.

Inom ramen för de direktiv som rådet får utfärda skall kommissionen föra förhandlingarna i samråd med en särskild kommitté, som utsetts av rådet för att biträda kommissionen i denna uppgift.

De relevanta bestämmelserna i artikel 300 skall tillämpas.

4. När rådet utövar sina befogenheter enligt denna artikel, skall det besluta med kvalificerad majoritet.

5. Rådet får genom enhälligt beslut på förslag av kommissionen och efter att ha hört Europaparlamentet utvidga tillämpningen av punkterna 1—4 till att avse internationella förhandlingar och avtal om tjänster och immateriella rättigheter i den mån de inte omfattas av dessa punkter.

Artikel 134 (f.d. artikel 115)

För att säkerställa att genomförandet av de handelspolitiska åtgärder som medlemsstaterna vidtagit i överensstämmelse med detta fördrag inte hindras genom omläggning av handeln, eller när olikheter i dessa åtgärder leder till ekonomiska svårigheter i en eller flera medlemsstater, skall kommissionen lämna rekommendationer om metoderna för det samarbete som krävs mellan medlemsstaterna. Om detta inte är tillräckligt skall kommissionen bemyndiga medlemsstaterna att vidta nödvändiga skyddsåtgärder, för vilka den skall fastställa villkoren och den närmare utformningen.

I brådskande fall skall medlemsstaterna begära kommissionens bemyndigande att själva vidta nödvändiga åtgärder; kommissionen skall besluta så snart som möjligt och de berörda medlemsstaterna skall därefter underrätta övriga medlemsstater om åtgärderna. Kommissionen får när som helst besluta att medlemsstaterna skall ändra eller upphäva åtgärderna.

I första hand skall sådana åtgärder väljas som medför minsta möjliga störningar i den gemensamma marknadens funktion.

AVDELNING X (f.d. avdelning VIIa)

TULLSAMARBETE

Artikel 135 (f.d. artikel 116)

Inom detta fördrags tillämpningsområde skall rådet i enlighet med förfarandet i artikel 251 vidta åtgärder för att förstärka tullsamarbetet mellan medlemsstaterna och mellan de senare och kommissionen. Dessa åtgärder skall inte gälla tillämpningen av nationell straffrätt eller den nationella rättsskipningen.

AVDELNING XI (f.d. avdelning VIII)

SOCIALPOLITIK, UTBILDNING, YRKESUTBILDNING OCH UNGDOMSFRÅGOR

KAPITEL 1

SOCIALA BESTÄMMELSER

Artikel 136 (f.d. artikel 117)

Gemenskapens och medlemsstaternas mål skall under beaktande av sådana grundläggande sociala rättigheter som anges i den europeiska sociala stadgan, som undertecknades i Turin den 18 oktober 1961, och i 1989 års gemenskapsstadga om arbetstagares grundläggande sociala rättigheter, vara att främja sysselsättningen, att förbättra levnads- och arbetsvillkor och därigenom möjliggöra en harmonisering samtidigt som förbättringarna bibehålls, att åstadkomma ett fullgott socialt skydd, en dialog mellan arbetsmarknadens parter och en utveckling av de mänskliga resurserna för att möjliggöra en varaktigt hög sysselsättning samt att bekämpa social utslagning.

I detta syfte skall gemenskapen och medlemsstaterna genomföra åtgärder som tar hänsyn till skillnaderna i nationell praxis, särskilt när det gäller avtalsförhållanden, och till behovet av att bevara gemenskapsekonomins konkurrenskraft.

De anser att en sådan utveckling kommer att följa såväl av den gemensamma marknadens funktion, vilken kommer att främja en harmonisering av de sociala systemen, som av de förfaranden som föreskrivs i detta fördrag och av tillnärmningen av bestämmelser i lagar och andra författningar.

Artikel 137 (f.d. artikel 118)

1. För att uppnå målen i artikel 136 skall gemenskapen understödja och komplettera medlemsstaternas verksamhet inom följande områden:

— Förbättringar, särskilt av arbetsmiljön, för att skydda arbetstagarnas hälsa och säkerhet.

— Arbetsvillkor.

— Information till och samråd med arbetstagarna.

— Integrering av personer som står utanför arbetsmarknaden utan att detta påverkar tillämpningen av artikel 150.

— Jämställdhet mellan kvinnor och män på arbetsmarknaden och lika behandling av kvinnor och män på arbetsplatsen.

2. I detta syfte kan rådet genom direktiv anta minimikrav, som skall genomföras gradvis, varvid hänsyn skall tas till rådande förhållanden och tekniska bestämmelser i var och en av medlemsstaterna. I dessa direktiv skall sådana administrativa, finansiella och rättsliga åligganden undvikas som motverkar tillkomsten och utvecklingen av små och medelstora företag.

Rådet skall besluta enligt förfarandet i artikel 251 i fördraget efter att ha hört Ekonomiska och sociala kommittén och Regionkommittén.

Rådet kan enligt samma förfarande besluta om åtgärder som är avsedda att främja

samarbetet mellan medlemsstaterna genom initiativ som syftar till att öka kunskapen, utveckla utbytet av information och beprövade erfarenheter, främja nyskapande tillvägagångssätt och utvärdera erfarenheter för att bekämpa social utslagning.

3. På följande områden skall rådet dock besluta enhälligt på förslag av kommissionen efter att ha hört Europaparlamentet, Ekonomiska och sociala kommittén och Regionkommittén:

— Social trygghet och socialt skydd för arbetstagarna.

— Skydd för arbetstagarna då deras anställningsavtal slutar gälla.

— Företrädande och kollektivt tillvaratagande av arbetstagarnas och arbetsgivarnas intressen inbegripet medbestämmande, om inte annat följer av punkt 6.

— Anställningsvillkor för medborgare i tredje land som lagligt vistas inom gemenskapens territorium.

— Ekonomiska bidrag till åtgärder för att främja sysselsättning och skapa arbetstillfällen, dock utan att det påverkar tillämpningen av bestämmelserna om Socialfonden.

4. En medlemsstat kan på gemensam begäran av arbetsmarknadens parter överlåta åt dessa att genomföra direktiv som har antagits enligt punkterna 2 och 3.

I så fall skall medlemsstaten se till att arbetsmarknadens parter, senast då ett direktiv skall vara genomfört enligt artikel 249, i samförstånd har vidtagit de åtgärder som behövs; den berörda medlemsstaten skall vidta alla nödvändiga åtgärder för att kontinuerligt kunna säkerställa de resultat som föreskrivs i direktivet.

5. De bestämmelser som antagits enligt denna artikel skall inte hindra någon medlemsstat från att bibehålla eller införa sådana mera långtgående skyddsåtgärder som är förenliga med detta fördrag.

6. Bestämmelserna i denna artikel skall inte tillämpas på löneförhållanden, föreningsrätt, strejkrätt eller rätt till lockout.

Artikel 138 (f.d. artikel 118a)

1. Kommissionen skall ha till uppgift att främja samråd mellan arbetsmarknadens parter på gemenskapsnivå och skall vidta alla åtgärder som behövs för att underlätta dialogen mellan dem genom att säkerställa ett väl avvägt stöd till båda parter.

2. I detta syfte skall kommissionen innan den lägger fram socialpolitiska förslag samråda med arbetsmarknadens parter om den möjliga inriktningen av en gemenskapsåtgärd.

3. Om kommissionen efter sådant samråd finner att en gemenskapsåtgärd är önskvärd, skall den samråda med arbetsmarknadens parter om det planerade förslagets innehåll. Arbetsmarknadens parter skall avge ett yttrande eller, i förekommande fall, en rekommendation till kommissionen.

4. Samtidigt som sådant samråd sker kan arbetsmarknadens parter meddela kommissionen att de önskar inleda det förfarande som anges i artikel 139. Förfarandets längd skall begränsas till nio månader, om inte de berörda parterna och kommissionen gemensamt beslutar om en förlängning.

Artikel 139 (f.d. artikel 118b)

1. Om arbetsmarknadens parter önskar det kan dialogen mellan dem på gemenskapsnivå leda till avtalsbundna relationer, inklusive ingående av avtal.

2. Avtal som ingås på gemenskapsnivå skall genomföras antingen i enlighet med de förfaranden och den praxis som arbetsmarknadens parter och medlemsstaterna särskilt tillämpar eller, i frågor som omfattas av artikel 137, på gemensam begäran av de undertecknande parterna genom ett beslut av rådet på förslag av kommissionen.

Rådet skall besluta med kvalificerad majoritet utom när det ifrågavarande avtalet innehåller en eller flera bestämmelser som

hänför sig till något av de områden som avses i artikel 137.3, i vilket fall beslutet skall vara enhälligt.

Artikel 140 (f.d. artikel 118c)

För att nå de mål som anges i artikel 136 och utan att det påverkar tillämpningen av övriga bestämmelser i detta fördrag, skall kommissionen främja samarbetet mellan medlemsstaterna och underlätta för dem att samordna sina åtgärder på alla de socialpolitiska områden som omfattas av detta kapitel, särskilt i frågor om

— sysselsättning,

— arbetsrätt och arbetsvillkor,

— grundläggande och kvalificerad yrkesutbildning,

— social trygghet,

— arbetarskydd,

— arbetshygien,

— förenings- och förhandlingsrätt.

I detta syfte skall kommissionen i nära kontakt med medlemsstaterna företa utredningar, avge yttranden och organisera samråd både i fråga om problem som uppstår på det nationella planet och i fråga om problem som berör internationella organisationer.

Kommissionen skall höra Ekonomiska och sociala kommittén innan den avger de yttranden som avses i denna artikel.

Artikel 141 (f.d. artikel 119)

1. Varje medlemsstat skall säkerställa att principen om lika lön för kvinnor och män för lika arbete eller likvärdigt arbete tillämpas.

2. I denna artikel skall med ''lön'' förstås den gängse grund- eller minimilönen samt alla övriga förmåner i form av kontanter eller naturaförmåner som arbetstagaren, direkt eller indirekt, får av arbetsgivaren på grund av anställningen.

Lika lön utan könsdiskriminering innebär att

a) ackordslön för lika arbete skall fastställas enligt samma beräkningsgrunder,

b) tidlön skall vara lika för lika arbete.

3. Rådet skall enligt förfarandet i artikel 251 och efter att ha hört Ekonomiska och sociala kommittén besluta om åtgärder för att säkerställa tillämpningen av principen om lika möjligheter och lika behandling av kvinnor och män i frågor som rör anställning och yrke, inklusive principen om lika lön för lika eller likvärdigt arbete.

4. I syfte att i praktiken säkerställa full jämställdhet i arbetslivet mellan kvinnor och män får principen om likabehandling inte hindra en medlemsstat från att behålla eller besluta om åtgärder som rör särskilda förmåner för att göra det lättare för det underrepresenterade könet att bedriva en yrkesverksamhet eller för att förebygga eller kompensera nackdelar i yrkeskarriären.

Artikel 142 (f.d. artikel 119a)

Medlemsstaterna skall sträva efter att bibehålla den likvärdighet som finns mellan deras system för betald ledighet.

Artikel 143 (f.d. artikel 120)

Kommissionen skall årligen utarbeta en rapport om förverkligandet av de mål som anges i artikel 136, inbegripet den demografiska situationen inom gemenskapen. Den skall överlämna rapporten till Europaparlamentet, rådet och Ekonomiska och sociala kommittén.

Europaparlamentet får anmoda kommissionen att utarbeta rapporter om särskilda problem som gäller det sociala området.

Artikel 144 (f.d. artikel 121)

Rådet får genom enhälligt beslut och efter att ha hört Ekonomiska och sociala kommittén tilldela kommissionen uppgifter i samband med att gemensamma åtgärder genomförs, särskilt vad beträffar social trygghet för de migrerande arbetstagare som avses i artiklarna 39—42.

Artikel 145 (f.d. artikel 122)

Kommissionen skall i sin årsrapport till Europaparlamentet ägna ett särskilt kapitel åt den sociala utvecklingen inom gemenskapen.

Europaparlamentet får anmoda kommissionen att avge rapporter om särskilda problem som gäller sociala förhållanden.

KAPITEL 2

EUROPEISKA SOCIALFONDEN

Artikel 146 (f.d. artikel 123)

För att förbättra arbetstagarnas sysselsättningsmöjligheter på den inre marknaden och på så sätt bidra till en höjning av levnadsstandarden skall en europeisk socialfond upprättas enligt nedan nämnda bestämmelser; den skall ha till uppgift att inom gemenskapen främja möjligheterna till sysselsättning och arbetstagarnas geografiska och yrkesmässiga rörlighet samt att underlätta deras anpassning till förändringar inom industrin och i produktionssystemen, särskilt genom yrkesutbildning och omskolning.

Artikel 147 (f.d. artikel 124)

Fonden skall förvaltas av kommissionen.

Kommissionen skall i denna uppgift biträdas av en kommitté som har en av kommissionens ledamöter som ordförande och som är sammansatt av företrädare för regeringarna samt arbetstagar- och arbetsgivarorganisationer.

Artikel 148 (f.d. artikel 125)

Rådet skall enligt förfarandet i artikel 251 och efter att ha hört Ekonomiska och sociala kommittén och Regionkommittén besluta om genomförandebestämmelser för Europeiska socialfonden.

KAPITEL 3

UTBILDNING, YRKESUTBILDNING OCH UNGDOMSFRÅGOR

Artikel 149 (f.d. artikel 126)

1. Gemenskapen skall bidra till utvecklingen av en utbildning av god kvalitet genom att främja samarbetet mellan medlemsstaterna och genom att vid behov stödja och komplettera deras insatser, samtidigt som gemenskapen fullt ut skall respektera medlemsstaternas ansvar för undervisningens innehåll och utbildningssystemens organisation samt medlemsstaternas kulturella och språkliga mångfald.

2. Målen för gemenskapens insatser skall vara att

— utveckla den europeiska dimensionen inom utbildningen särskilt genom undervisning i och spridning av medlemsstaternas språk.

— främja rörligheten för studerande och lärare, bl.a. genom att verka för ett akademiskt erkännande av examensbevis och studietider,

— främja samarbete mellan utbildningsanstalter,

— utveckla informations- och erfarenhetsutbyte i frågor som är gemensamma för medlemsstaternas utbildningssystem,

— främja utvecklingen av ungdoms- och ungdomsledarutbyte,

— främja utvecklingen av distansundervisning.

3. Gemenskapen och medlemsstaterna

skall främja samarbetet med tredje land och behöriga internationella organisationer på utbildningsområdet, särskilt Europarådet.

4. För att bidra till att de mål som anges i denna artikel uppnås, skall rådet

— enligt förfarandet i artikel 251 och efter att ha hört Ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén besluta om stimulansåtgärder som dock inte får omfatta någon harmonisering av medlemsstaternas lagar eller andra författningar.

— genom beslut med kvalificerad majoritet på förslag av kommissionen anta rekommendationer.

Artikel 150 (f.d. artikel 127)

1. Gemenskapen skall genomföra en yrkesutbildningspolitik som skall understödja och komplettera medlemsstaternas insatser, samtidigt som gemenskapen fullt ut skall respektera medlemsstaternas ansvar för yrkesutbildningens innehåll och organisation.

2. Målen för gemenskapens insatser skall vara att

— underlätta anpassningen till industriella förändringar, särskilt genom yrkesutbildning och omskolning,

— förbättra den grundläggande och fortsatta yrkesutbildningen för att underlätta inträde och återinträde på arbetsmarknaden,

— underlätta tillträde till yrkesutbildning och främja rörligheten för yrkeslärare och för elever i sådan utbildning, särskilt de unga,

— stimulera samarbete i fråga om yrkesutbildning mellan undervisningsanstalter och företag,

— utveckla informations- och erfarenhetsutbyte i frågor som är gemensamma för medlemsstaternas yrkesutbildningssystem.

3. Gemenskapen och medlemsstaterna skall främja samarbetet med tredje land och behöriga internationella organisationer på yrkesutbildningens område.

4. Rådet skall enligt förfarandet i artikel 251 och efter att ha hört Ekonomiska och sociala kommittén och Regionkommittén besluta om åtgärder för att bidra till att de mål som anges i denna artikel uppnås, dock utan att dessa åtgärder får omfatta någon harmonisering av medlemsstaternas lagar eller andra författningar.

AVDELNING XII (f.d. avdelning IX)

KULTUR

Artikel 151 (f.d. artikel 128)

1. Gemenskapen skall bidra till kulturens utveckling i medlemsstaterna med respekt för dessas nationella och regionala mångfald samtidigt som gemenskapen skall framhäva det gemensamma kulturarvet.

2. Gemenskapens insatser skall syfta till att främja samarbetet mellan medlemsstaterna och vid behov stödja och komplettera deras verksamhet när det gäller

— att förbättra kunskaperna om och att sprida de europeiska folkens kultur och historia,

— att bevara och skydda det kulturarv som har europeisk betydelse,

— icke-kommersiellt kulturutbyte,

— konstnärligt och litterärt skapande, även inom den audiovisuella sektorn.

3. Gemenskapen och medlemsstaterna skall främja samarbetet med tredje land och behöriga internationella organisationer på kulturområdet, särskilt Europarådet.

4. Gemenskapen skall beakta de kulturella aspekterna då den handlar enligt andra bestämmelser i detta fördrag, särskilt för att respektera och främja sin kulturella mångfald.

5. För att bidra till att de mål som anges i denna artikel uppnås skall rådet

— enligt förfarandet i artikel 251 och efter att ha hört Regionkommittén besluta om stimulansåtgärder som dock inte får omfatta någon harmonisering av medlemsstaternas lagar eller andra författningar; rådet skall besluta enhälligt under hela förfarandet enligt artikel 251,

— genom enhälligt beslut på förslag av kommissionen anta rekommendationer.

AVDELNING XIII (f.d. avdelning X)

FOLKHÄLSA

Artikel 152 (f.d. artikel 129)

1. En hög hälsoskyddsnivå för människor skall säkerställas vid utformning och genomförande av all gemenskapspolitik och alla gemenskapsåtgärder.

Gemenskapens insatser, som skall komplettera den nationella politiken, skall inriktas på att förbättra folkhälsan, förebygga ohälsa och sjukdomar hos människor och undanröja faror för människors hälsa. Sådana insatser skall innefatta kamp mot de stora folksjukdomarna genom att främja forskning om deras orsaker, hur de överförs och hur de kan förebyggas samt hälsoupplysning och hälsoundervisning.

Gemenskapen skall komplettera medlemsstaternas insatser för att minska narkotikarelaterade hälsoskador, inklusive upplysning och förebyggande verksamhet.

2. Gemenskapen skall främja samarbete mellan medlemsstaterna på de områden som avses i denna artikel och vid behov stödja deras insatser.

Medlemsstaterna skall i samverkan med kommissionen inbördes samordna sin politik och sina program på de områden som avses i punkt 1. Kommissionen kan i nära kontakt med medlemsstaterna ta lämpliga initiativ för att främja en sådan samordning.

3. Gemenskapen och medlemsstaterna skall främja samarbetet med tredje land och behöriga internationella organisationer på folkhälsans område.

4. Rådet skall, enligt förfarandet i artikel 251 och efter att ha hört Ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén, bidra till att de mål som anges i denna artikel uppnås genom att

a) besluta om åtgärder för att fastställa höga kvalitets- och säkerhetsstandarder i fråga om organ och ämnen av mänskligt ursprung, blod och blodderivat; dessa åtgärder skall inte hindra någon medlemsstat från att upprätthålla eller införa strängare skyddsåtgärder,

b) med undantag från artikel 37 besluta om sådana åtgärder på veterinär- och växtskyddsområdet som direkt syftar till att skydda folkhälsan,

c) besluta om stimulansåtgärder som är utformade för att skydda och förbättra människors hälsa, dock utan att dessa åtgärder får omfatta någon harmonisering av medlemsstaternas lagar eller andra författningar.

Rådet kan också med kvalificerad majoritet på förslag av kommissionen anta rekommendationer för de syften som anges i denna artikel.

5. När gemenskapen handlar på folkhälsoområdet skall den fullt ut respektera medlemsstaternas ansvar för att organisera och ge hälso- och sjukvård. Särskilt får inte de åtgärder som avses i punkt 4 a påverka nationella bestämmelser om donation eller medicinsk användning av organ och blod.

AVDELNING XIV (f.d. avdelning XI)

KONSUMENTSKYDD

Artikel 153 (f.d. artikel 129a)

1. För att främja konsumenternas intressen och säkerställa en hög konsumentskyddsnivå skall gemenskapen bidra till att skydda konsumenternas hälsa, säkerhet och ekonomiska

intressen samt till att främja deras rätt till information och utbildning och deras rätt att organisera sig för att tillvarata sina intressen.

2. Konsumentskyddskraven skall beaktas när gemenskapens övriga politik och verksamhet utformas och genomförs.

3. Gemenskapen skall bidra till att uppnå de mål som avses i punkt 1 genom

a) åtgärder som beslutas enligt artikel 95 inom ramen för förverkligandet av den inre marknaden,

b) åtgärder som understöder, kompletterar och övervakar medlemsstaternas politik.

4. Rådet skall enligt förfarandet i artikel 251 och efter att ha hört Ekonomiska och sociala kommittén besluta om de åtgärder som avses i punkt 3 b.

5. Atgärder som beslutas enligt punkt 4 skall inte hindra någon medlemsstat från att upprätthålla eller införa strängare skyddsåtgärder. Sådana åtgärder måste vara förenliga med detta fördrag. Kommissionen skall underrättas om åtgärderna.

AVDELNING XV (f.d. avdelning XII)

TRANSEUROPEISKA NÄT

Artikel 154 (f.d. artikel 129b)

1. För att medverka till att de mål som anges i artiklarna 14 och 158 uppnås och för att göra det möjligt för unionsmedborgare, ekonomiska aktörer samt regionala och lokala samhällen att i full utsträckning utnyttja fördelarna med att skapa ett område utan inre gränser, skall gemenskapen bidra till att upprätta och utveckla transeuropeiska nät för infrastrukturerna inom transport-, telekommunikations- och energisektorerna.

2. Inom ramen för ett system med öppna och konkurrensutsatta marknader skall gemenskapens insatser inriktas på att främja de nationella nätens samtrafikförmåga och driftskompatibilitet samt tillträdet till sådana nät. Därvid skall särskild hänsyn tas till behovet av att förbinda öar, inlandsområden och randområden med gemenskapens centrala områden.

Artikel 155 (f.d. artikel 129c)

1. För att förverkliga de mål som anges i artikel 154

— skall gemenskapen ställa upp en serie riktlinjer som omfattar mål, prioriteringar och huvudlinjer för de åtgärder som förutses när det gäller de transeuropeiska näten: i dessa riktlinjer skall projekt av gemensamt intresse preciseras,

— skall gemenskapen genomföra de åtgärder som kan visa sig nödvändiga för att säkerställa nätens driftskompatibilitet, särskilt när det gäller teknisk standardisering,

— kan gemenskapen stödja projekt av gemensamt intresse som stöds av medlemsstaterna och som preciseras i de riktlinjer som avses i första strecksatsen, särskilt genom genomförbarhetsstudier, lånegarantier eller räntesubventioner; gemenskapen kan också genom den enligt artikel 161 upprättade sammanhållningsfonden bidra till finansieringen av särskilda infrastrukturprojekt på transportområdet inom medlemsstaterna.

Vid gemenskapens insatser skall hänsyn tas till projektens potentiella ekonomiska livskraft.

2. I samverkan med kommissionen skall medlemsstaterna inbördes samordna den politik på nationell nivå som kan få väsentlig betydelse för att förverkliga de mål som anges i artikel 154. Kommissionen får i nära samarbete med medlemsstaterna ta lämpliga initiativ för att främja en sådan samordning.

3. Gemenskapen kan besluta om att samarbeta med tredje land för att främja projekt av gemensamt intresse och för att säkerställa nätens driftskompatibilitet.

Artikel 156 (f.d. artikel 129d)

De riktlinjer och övriga åtgärder som avses i artikel 155.1 skall antas av rådet som skall besluta enligt förfarandet i artikel 251 och efter att ha hört Ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén.

Riktlinjer och projekt av gemensamt intresse som angår en medlemsstats territorium kräver den berörda medlemsstatens godkännande.

AVDELNING XVI (f.d. avdelning XIII)

INDUSTRI

Artikel 157 (f.d. artikel 130)

1. Gemenskapen och medlemsstaterna skall säkerställa att det finns nödvändiga förutsättningar för gemenskapsindustrins konkurrensförmåga.

För detta ändamål skall deras insatser, i överensstämmelse med ett system av öppna och konkurrensutsatta marknader, inriktas på att

— påskynda industrins anpassning till strukturförändringar,

— främja en miljö som är gynnsam för initiativ och för utveckling av företag inom hela gemenskapen, särskilt i fråga om små och medelstora företag,

— främja en miljö som är gynnsam för samarbete mellan företag,

— främja ett bättre utnyttjande av de industriella möjligheter som skapas genom politiken inom sektorerna för innovation, forskning och teknisk utveckling.

2. I samverkan med kommissionen skall medlemsstaterna samråda inbördes och vid behov samordna sina insatser. Kommissionen får ta lämpliga initiativ för att främja en sådan samordning.

3. Gemenskapen skall bidra till att förverkliga de mål som anges i punkt 1 genom sin politik och verksamhet enligt andra bestämmelser i detta fördrag. Rådet får enhälligt, på förslag av kommissionen och efter att ha hört Europaparlamentet och Ekonomiska och sociala kommittén, besluta om särskilda åtgärder för att stödja de insatser som görs av medlemsstaterna för att förverkliga de mål som anges i punkt 1.

Denna avdelning får inte utgöra en grund för gemenskapen att införa åtgärder som kan medföra att konkurrensen snedvrids.

AVDELNING XVII (f.d. avdelning XIV)

EKONOMISK OCH SOCIAL SAMMANHÅLLNING

Artikel 158 (f.d. artikel 130a)

För att främja en harmonisk utveckling inom hela gemenskapen skall denna utveckla och fullfölja sin verksamhet för att stärka sin ekonomiska och sociala sammanhållning.

Gemenskapen skall särskilt sträva efter att minska skillnaderna mellan de olika regionernas utvecklingsnivåer och eftersläpningen i de minst gynnade regionerna eller öarna, inbegripet landsbygdsområdena.

Artikel 159 (f.d. artikel 130b)

Medlemsstaterna skall bedriva och samordna sin ekonomiska politik i syfte även att uppnå de mål som anges i artikel 158. Vid utformningen och genomförandet av gemenskapens politik och åtgärder och vid genomförandet av den inre marknaden skall de beakta målen i artikel 158 och bidra till att dessa uppnås. Gemenskapen skall även understödja strävandena att uppnå mål genom de åtgärder som den vidtar genom strukturfonderna (utvecklingssektionen vid Europeiska utvecklings- och garantifonden för jordbruket, Europeiska socialfonden, Europeiska regionala utvecklingsfonden), Europeiska investeringsbanken och andra befintliga finansieringsorgan.

Kommissionen skall vart tredje år lägga fram en rapport för Europaparlamentet, rådet, Ekonomiska och sociala kommittén samt

Regionkommittén om de framsteg som har gjorts för att uppnå ekonomisk och social sammanhållning och om hur de olika medel som anges i denna artikel har bidragit till detta. Denna rapport skall vid behov åtföljas av lämpliga förslag.

Om särskilda åtgärder behöver vidtas utanför fonderna och utan att det påverkar tillämpningen av de åtgärder som beslutas inom ramen för gemenskapens övriga politik, skall rådet enhälligt besluta om sådana särskilda åtgärder på förslag av kommissionen och efter att ha hört Europaparlamentet, Ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén.

Artikel 160 (f.d. artikel 130c)

Europeiska regionala utvecklingsfondens syfte är att bistå med att avhjälpa de viktigaste regionala obalanserna i gemenskapen genom att delta i utvecklingen och den strukturella anpassningen av regioner som utvecklas långsammare samt i omstruktureringen av industriregioner på tillbakagång.

Artikel 161 (f.d. artikel 130d)

Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 162 skall rådet genom enhälligt beslut på förslag av kommissionen, med Europaparlamentets samtycke och efter att ha hört Ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén, fastställa strukturfondernas uppgifter, huvudmål och organisation, vilket kan omfatta en omgruppering av fonderna. Rådet skall enligt samma förfarande också fastställa de allmänna regler som skall tillämpas på fonderna och de bestämmelser som behövs för att säkerställa deras effektivitet och samordningen av fonderna med varandra och med andra befintliga finansieringsorgan.

En av rådet enligt samma förfarande upprättad sammanhållningsfond skall lämna ekonomiska bidrag till projekt på miljöområdet och till transeuropeiska nät inom infrastrukturen på transportområdet.

Artikel 162 (f.d. artikel 130e)

Rådet skall besluta om genomförandebestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden enligt förfarandet i artikel 251 och efter att ha hört Ekonomiska och sociala kommittén samt Regionkommittén.

I fråga om utvecklingssektionen vid Europeiska utvecklings- och garantifonden för jordbruket samt Europeiska socialfonden skall artiklarna 37 och 148 fortfarande tillämpas.

AVDELNING XVIII (f.d. avdelning XV)

FORSKNING OCH TEKNISK UTVECKLING

Artikel 163 (f.d. artikel 130f)

1. Gemenskapen skall ha som mål att stärka den vetenskapliga och teknologiska grunden för gemenskapsindustrin, att främja utvecklingen av dennas internationella konkurrensförmåga och att underlätta alla forskningsinsatser som anses nödvändiga enligt andra kapitel i detta fördrag.

2. För att uppnå detta skall gemenskapen inom hela sitt område stimulera företag, inklusive små och medelstora företag, forskningscentra och universitet i deras insatser för forskning och teknisk utveckling av hög kvalitet; gemenskapen skall stödja deras ansträngningar att samarbeta med varandra, främst i syfte att möjliggöra för företagen att fullt ut utnyttja den inre marknadens möjligheter, och detta särskilt genom att skapa tillträde till de nationella offentliga upphandlingsmarknaderna, genom att fastställa gemensamma standarder samt genom att avlägsna rättsliga och fiskala hinder för samarbetet.

3. Alla gemenskapens åtgärder enligt detta fördrag inom forskning och teknisk utveckling, inklusive demonstrationsprojekt. skall beslutas och genomföras enligt bestämmelserna i denna avdelning.

Artikel 164 (f.d. artikel 130g)

För att nå dessa mål skall gemenskapen

som komplement till de verksamheter som bedrivs i medlemsstaterna

a) genomföra program för forskning, teknisk utveckling och demonstration, varvid samarbete med och mellan företag, forskningscentra och universitet skall gynnas,

b) främja samarbete på gemenskapsnivå med tredje land och internationella organisationer inom området för forskning, teknisk utveckling och demonstration,

c) sprida och fullt ut utnyttja resultaten av verksamheter rörande forskning, teknisk utveckling och demonstration på gemenskapsnivå,

d) stimulera utbildning och rörlighet för forskare inom gemenskapen.

Artikel 165 (f.d. artikel 130h)

1. Gemenskapen och medlemsstaterna skall samordna sin verksamhet inom forskning och teknisk utveckling för att säkerställa det inbördes sammanhanget mellan medlemsstaternas politik och gemenskapens politik.

2. I nära samarbete med medlemsstaterna får kommissionen ta alla lämpliga initiativ för att främja den samordning som avses i punkt 1.

Artikel 166 (f.d. artikel 130i)

1. Ett flerårigt ramprogram som anger alla gemenskapens verksamheter skall antas av rådet som skall besluta enligt förfarandet i artikel 251 och efter att ha hört Ekonomiska och sociala kommittén.

Ramprogrammet skall

— fastställa de vetenskapliga och teknologiska mål som skall uppnås genom den verksamhet som anges i artikel 164 samt de prioriteringar som skall gälla i detta sammanhang,

— ange huvudlinjerna för denna verksamhet,

— fastställa det högsta totalbeloppet och de närmare villkoren för gemenskapens finansiella deltagande i ramprogrammet samt de planerade verksamheternas andelar.

2. Ramprogrammet skall anpassas eller utökas efterhand som förhållandena ändras.

3. Ramprogrammet skall genomföras genom särskilda program som utvecklas inom varje verksamhet. I varje särskilt program skall fastställas de närmare villkoren för genomförandet, programmets längd och de medel som bedöms nödvändiga. Summan av de belopp som bedöms nödvändiga och som fastställs i de särskilda programmen får inte överstiga det högsta totalbelopp som har fastställts för ramprogrammet och för varje verksamhet.

4. Rådet skall anta de särskilda programmen med kvalificerad majoritet på förslag av kommissionen och efter att ha hört Europaparlamentet och Ekonomiska och sociala kommittén.

Artikel 167 (f.d. artikel 130j)

För att genomföra det fleråriga ramprogrammet skall rådet

— fastställa regler för deltagande av företag, forskningscentra och universitet,

— fastställa regler för spridning av forskningsresultaten.

Artikel 168 (f.d. artikel 130k)

Vid genomförandet av det fleråriga ramprogrammet kan tilläggsprogram fastställas som endast vissa medlemsstater deltar i och som, om inte annat följer av ett eventuellt deltagande från gemenskapens sida skall finansieras av dessa stater.

Rådet skall anta de regler som skall

tillämpas på tilläggsprogrammen särskilt vad avser spridning av kunskap samt tillträde för andra medlemsstater.

Artikel 169 (f.d. artikel 130l)

Vid genomförandet av det fleråriga ramprogrammet får gemenskapen med de berörda medlemsstaternas samtycke vidta åtgärder för ett deltagande i sådana program för forskning och utveckling som har inletts av flera medlemsstater, inklusive ett deltagande i de organisationer som har skapats för att genomföra programmen.

Artikel 170 (f.d. artikel 130m)

Vid genomförandet av det fleråriga ramprogrammet får gemenskapen vidta åtgärder för samarbete på gemenskapsnivå med tredje land eller internationella organisationer inom forskning, teknisk utveckling och demonstration.

De närmare villkoren för detta samarbete kan bli föremål för sådana avtal mellan gemenskapen och berörda tredje parter som skall förhandlas fram och ingås enligt artikel 300.

Artikel 171 (f.d. artikel 130n)

Gemenskapen kan bilda gemensamma företag eller andra organisationer som krävs för att effektivt genomföra gemenskapens program för forskning, teknisk utveckling och demonstration.

Artikel 172 (f.d. artikel 130o)

Rådet skall med kvalificerad majoritet, på förslag av kommissionen och efter att ha hört Europaparlamentet och Ekonomiska och sociala kommittén, anta de bestämmelser som avses i artikel 171.

Rådet skall enligt förfarandet i artikel 251 och efter att ha hört Ekonomiska och sociala kommittén anta de bestämmelser som avses i artiklarna 167, 168 och 169. Antagandet av tilläggsprogrammen kräver de berörda medlemsstaternas samtycke.

Artikel 173 (f.d. artikel 130p)

I början av varje år skall kommissionen överlämna en rapport till Europaparlamentet och rådet. Rapporten skall särskilt avse dels verksamheterna inom området för forskning och teknisk utveckling och spridningen av resultaten av dessa verksamheter under det föregående året, dels arbetsprogrammet för det innevarande året.

AVDELNING XIX (f.d. avdelning XVI)

MILJÖ

Artikel 174 (f.d. artikel 130r)

1. Gemenskapens miljöpolitik skall bidra till att följande mål uppnås:

— Att bevara, skydda och förbättra miljön.

— Att skydda människors hälsa.

— Att utnyttja naturresurserna varsamt och rationellt.

— Att främja åtgärder på internationell nivå för att lösa regionala eller globala miljöproblem.

2. Gemenskapens miljöpolitik skall syfta till en hög skyddsnivå med beaktande av de olikartade förhållandena inom gemenskapens olika regioner. Den skall bygga på försiktighetsprincipen och på principerna att förebyggande åtgärder bör vidtas, att miljöförstöring företrädesvis bör hejdas vid källan och att förorenaren skall betala.

I detta sammanhang skall de harmoniseringsåtgärder som motsvarar miljöskyddskraven i förekommande fall innehålla en skyddsklausul som tillåter medlemsstaterna att av icke-ekonomiska miljömässiga skäl vidta provisoriska åtgärder, som skall vara föremål för ett kontrollförfarande på gemenskapsnivå.

3. När gemenskapen utarbetar sin miljöpolitik skall den beakta

— tillgängliga vetenskapliga och tekniska data,

— miljöförhållanden i gemenskapens olika regioner,

— de potentiella fördelar och kostnader som är förenade med att åtgärder vidtas eller inte vidtas,

— den ekonomiska och sociala utvecklingen i gemenskapen som helhet och den balanserade utvecklingen i dess regioner.

4. Inom sina respektive kompetensområden skall gemenskapen och medlemsstaterna samarbeta med tredje land och med behöriga internationella organisationer. De närmare villkoren för samarbete från gemenskapens sida kan bli föremål för avtal mellan gemenskapen och berörda tredje parter; avtalen skall förhandlas fram och ingås enligt artikel 300.

Föregående stycke skall inte inverka på medlemsstaternas behörighet att förhandla i internationella organ och att ingå internationella avtal.

Artikel 175 (f.d. artikel 130s)

1. Rådet skall enligt förfarandet i artikel 251 och efter att ha hört Ekonomiska och sociala kommittén och Regionkommittén besluta om vilka åtgärder som skall vidtas av gemenskapen för att uppnå de mål som anges i artikel 174.

2. Med avvikelse från den beslutsordning som anges i punkt 1 och utan att det påverkar tillämpningen av artikel 95 skall rådet enhälligt, på förslag av kommissionen och efter att ha hört Europaparlamentet, Ekonomiska och sociala kommittén och Regionkommittén, besluta om

— bestämmelser av främst skattekaraktär,

— åtgärder som avser fysisk planering, markanvändning — med undantag av avfallshantering och åtgärder av allmän karaktär — och förvaltning av vattenresurser,

— åtgärder som väsentligt påverkar en medlemsstats val mellan olika energikällor och den allmänna strukturen hos dess energiförsörjning.

Rådet får på det sätt som anges i föregående stycke definiera de i denna punkt avsedda frågorna i vilka beslut skall fattas med kvalificerad majoritet.

3. På andra områden skall rådet enligt förfarandet i artikel 251 och efter att ha hört Ekonomiska och sociala kommittén och Regionkommittén anta allmänna handlingsprogram som anger de mål som skall prioriteras.

Rådet skall enligt villkoren i punkt 1 respektive punkt 2 besluta om de åtgärder som behövs för att genomföra dessa program.

4. Utan att det påverkar vissa åtgärder av gemenskapskaraktär skall medlemsstaterna finansiera och genomföra miljöpolitiken.

5. Om en på bestämmelserna i punkt 1 grundad åtgärd innebär kostnader som anses oproportionerligt stora för en medlemsstats myndigheter skall rådet, utan att det påverkar tillämpningen av principen att förorenaren skall betala, i den rättsakt där åtgärden beslutas fastställa lämpliga bestämmelser om

— tillfälliga undantag och/eller

— ekonomiskt stöd ur den enligt artikel 161 upprättade sammanhållningsfonden.

Artikel 176 (f.d. artikel 130t)

De skyddsåtgärder som antas enligt artikel 175 skall inte hindra någon medlemsstat från att behålla eller införa strängare skyddsåtgärder. Sådana åtgärder måste vara förenliga med detta fördrag. De skall anmälas till kommissionen.

AVDELNING XX (f.d. avdelning XVII)

UTVECKLINGSSAMARBETE

Artikel 177 (f.d. artikel 130u)

1. Gemenskapens politik inom området för utvecklingssamarbete, som skall vara ett komplement till medlemsstaternas politik, skall främja

— en varaktig ekonomisk och social utveckling i utvecklingsländerna, särskilt i de mest missgynnade bland dessa,

— en harmonisk och successiv integration av utvecklingsländerna i världsekonomin,

— kampen mot fattigdomen i utvecklingsländerna.

2. Gemenskapens politik på detta område skall bidra till det allmänna målet att utveckla demokratin och rättsstaten samt till målet att respektera de mänskliga rättigheterna och de grundläggande friheterna.

3. Gemenskapen och medlemsstaterna skall uppfylla de åtaganden och beakta de mål som de har godkänt inom ramen för Förenta nationerna och andra behöriga internationella organisationer.

Artikel 178 (f.d. artikel 130v)

Gemenskapen skall beakta målen i artikel 177 då den genomför sådan politik som kan beröra utvecklingsländerna.

Artikel 179 (f.d. artikel 130w)

1. Utan att det påverkar tillämpningen av övriga bestämmelser i detta fördrag skall rådet enligt förfarandet i artikel 251 besluta om de åtgärder som behövs för att främja de mål som anges i artikel 177. Sådana åtgärder kan ta formen av fleråriga program.

2. Europeiska investeringsbanken skall enligt villkoren i sin stadga bidra till att genomföra de åtgärder som avses i punkt 1.

3. Bestämmelserna i denna artikel skall inte påverka samarbetet med länderna i Afrika, Västindien och Stilla Havet inom ramen för AVS—EG-konventionen.

Artikel 180 (f.d. artikel 130x)

1. Gemenskapen och medlemsstaterna skall samordna sin politik inom området för utvecklingssamarbete och samråda med varandra om sina biståndsprogram, även inom internationella organisationer och på internationella konferenser. De kan vidta gemensamma åtgärder. Medlemsstaterna skall om det behövs bidra till att genomföra gemenskapens biståndsprogram.

2. Kommissionen får ta lämpliga initiativ för att främja den samordning som avses i punkt 1.

Artikel 181 (f.d. artikel 130y)

Inom sina respektive kompetensområden skall gemenskapen och medlemsstaterna samarbeta med tredje land och med behöriga internationella organisationer. De närmare villkoren för samarbete från gemenskapens sida kan bli föremål för avtal mellan gemenskapen och berörda tredje parter; avtalen skall förhandlas fram och ingås enligt artikel 300.

Föregående stycke skall inte inverka på medlemsstaternas behörighet att förhandla i internationella organ och att ingå internationella avtal.

FJÄRDE DELEN

ASSOCIERING AV UTOMEUROPEISKA LÄNDER OCH TERRITORIER

Artikel 182 (f.d. artikel 131)

Medlemsstaterna är ense om att med gemenskapen associera de utomeuropeiska länder och territorier som upprätthåller särskilda förbindelser med Danmark, Frankrike, Nederländerna och Förenade kungariket. Dessa länder och territorier, i det följande kallade ”länder och territorier”, är förtecknade i bilaga II till detta fördrag.

Syftet med associeringen skall vara att främja den ekonomiska och sociala utvecklingen i dessa länder och territorier samt att upprätta nära ekonomiska förbindelser mellan dem och gemenskapen som helhet.

I överensstämmelse med principerna i ingressen till detta fördrag skall associeringen av dessa länder och territorier i första hand främja invånarnas intressen och välstånd för att på så sätt föra dem mot den ekonomiska, sociala och kulturella utveckling som de eftersträvar.

Artikel 183 (f.d. artikel 132)

Associeringen skall ha följande mål:

1. Medlemsstaterna skall i handeln med dessa länder och territorier tillämpa samma regler som de enligt detta fördrag tillämpar inbördes.

2. Varje land eller territorium skall i handeln med medlemsstaterna och med de övriga länderna och territorierna tillämpa samma regler som det tillämpar gentemot den europeiska stat med vilken det upprätthåller särskilda förbindelser.

3. Medlemsstaterna skall bidra till de investeringar som behövs för den gradvisa utvecklingen av dessa länder och territorier.

4. För investeringar som finansieras av gemenskapen skall deltagande i anbud och leveranser vara öppet på samma villkor för alla fysiska och juridiska personer som är medborgare respektive hemmahörande i medlemsstaterna eller i dessa länder och territorier.

5. I förbindelserna mellan medlemsstaterna och dessa länder och territorier skall etableringsrätten för medborgare och bolag regleras enligt de bestämmelser och den ordning som anges i kapitlet om etableringsrätt samt på icke-diskriminerande grund om inte annat följer av särskilda bestämmelser som antagits enligt artikel 187.

Artikel 184 (f.d. artikel 133)

1. Tullar vid import till medlemsstaterna av varor med ursprung i dessa länder och territorier skall förbjudas vilket skall ske i takt med att tullarna förbjuds mellan medlemsstaterna enligt bestämmelserna i detta fördrag.

2. I varje land och territorium skall tullar vid import från medlemsstaterna och från de övriga länderna och territorierna förbjudas enligt bestämmelserna i artikel 25.

3. Länderna och territorierna får dock uppbära tullar som är nödvändiga för deras utveckling och industrialisering eller som har till syfte att öka statsinkomsterna.

De tullar som avses i föregående stycke får inte överstiga dem som gäller för import av varor från en medlemsstat med vilken landet eller territoriet upprätthåller särskilda förbindelser.

4. Punkt 2 skall inte tillämpas på länder och territorier som på grund av särskilda internationella förpliktelser redan tillämpar en icke-diskriminerande tulltaxa.

5. Införande eller ändring av tullsatser för varor som importeras till dessa länder och territorier får inte rättsligt eller i praktiken leda till direkt eller indirekt diskriminering av varor som importeras från de olika medlemsstaterna.

Artikel 185 (f.d. artikel 134)

Om tullnivån för varor från tredje land vid import till ett land eller territorium vid tillämpning av bestämmelserna i artikel 184.1 kan orsaka omläggning i handeln till nackdel för en medlemsstat, får denna begära att kommissionen föreslår övriga medlemsstater nödvändiga motåtgärder.

Artikel 186 (f.d. artikel 135)

Om inte annat följer av bestämmelserna om folkhälsa, allmän säkerhet och allmän ordning skall den fria rörligheten inom medlemsstaterna för arbetstagare från dessa länder och territorier samt inom dessa länder och terri-

torier för arbetstagare från medlemsstaterna regleras av avtal, som skall ingås senare och som skall kräva medlemsstaternas enhälliga godkännande.

Artikel 187 (f.d. artikel 136)

Rådet skall med utgångspunkt i de resultat som uppnåtts inom ramen för dessa länders och territoriers associering med gemenskapen och på grundval av principerna i det här fördraget enhälligt anta bestämmelser om de närmare riktlinjerna för och förfarandet vid dessa länders och territoriers associering med gemenskapen.

Artikel 188 (f.d. artikel 136a)

Bestämmelserna i artiklarna 182—187 skall tillämpas beträffande Grönland, om inte annat följer av de särskilda bestämmelser för Grönland som fastställts i det protokoll om en särskild ordning för Grönland som fogats till detta fördrag.

FEMTE DELEN

GEMENSKAPENS INSTITUTIONER

AVDELNING I

INSTITUTIONELLA BESTÄMMELSER

KAPITEL 1

INSTITUTIONERNA

AVSNITT 1

EUROPAPARLAMENTET

Artikel 189 (f.d. artikel 137)

Europaparlamentet, som skall bestå av företrädare för folken i de i gemenskapen sammanslutna staterna, skall utöva de befogenheter som det har tilldelats genom detta fördrag.

Europaparlamentet skall bestå av högst sjuhundra ledamöter.

Artikel 190 (f.d. artikel 138)

1. Europaparlamentets företrädare för folken i de stater som slutit sig samman i gemenskapen skall väljas genom allmänna direkta val.

2. I varje medlemsstat skall följande antal företrädare i Europaparlamentet väljas:

Belgien	25
Danmark	16
Tyskland	99
Grekland	25
Spanien	64
Frankrike	87
Irland	15
Italien	87
Luxemburg	6
Nederländerna	31
Österrike	21
Portugal	25
Finland	16
Sverige	22
Förenade kungariket	87.

Om ändringar skall genomföras i denna punkt måste antalet företrädare som väljs i varje medlemsstat säkerställa en lämplig representation för folken i de stater som slutit sig samman i gemenskapen.

3. Företrädarna skall väljas för en period av fem år.

4. Europaparlamentet skall utarbeta ett förslag till allmänna direkta val enligt en i alla medlemsstater enhetlig ordning eller i enlighet med principer som är gemensamma för alla medlemsstater.

Efter samtycke från Europaparlamentet, som skall besluta med en majoritet av sina ledamöter, skall rådet enhälligt fastställa bestämmelser om detta och rekommendera medlemsstaterna att anta bestämmelserna i enlighet med deras konstitutionella föreskrifter.

5. Europaparlamentet skall efter att ha begärt ett yttrande från kommissionen och sedan rådet genom enhälligt beslut gett sitt godkännande fastställa regler och allmänna villkor för hur dess ledamöter skall utföra sina åligganden.

Artikel 191 (f.d. artikel 138a)

Politiska partier på europeisk nivå är viktiga som en integrationsfaktor inom unionen. De bidrar till att skapa ett europeiskt medvetande och till att uttrycka unionsmedborgarnas politiska vilja.

Artikel 192 (f.d. artikel 138b)

Europaparlamentet skall i den omfattning som anges i detta fördrag delta i den process som leder fram till antagandet av gemenskapsrättsakter genom att utöva sina befogenheter enligt förfarandet i artiklarna 251 och 252, genom att ge sitt samtycke eller genom att avge rådgivande yttranden.

Europaparlamentet får genom beslut av en majoritet av sina ledamöter anmoda kommissionen att lägga fram lämpliga förslag i frågor som enligt Europaparlamentets uppfattning kräver att en gemenskapsrättsakt utarbetas för att detta fördrag skall kunna genomföras.

Artikel 193 (f.d. artikel 138c)

Då Europaparlamentet fullgör sina uppgifter får det på begäran av en fjärdedel av sina ledamöter tillsätta en tillfällig undersökningskommitté för att — utan att detta inverkar på de befogenheter som genom detta fördrag tilldelas andra institutioner eller organ — undersöka påstådda överträdelser eller missförhållanden vid tillämpningen av gemenskapsrätten, såvida inte de påstådda förhållandena är föremål för en domstolsprövning och domstolsförfarandet ännu inte har avslutats.

Den tillfälliga undersökningskommittén skall upplösas när den har överlämnat sin rapport.

Närmare föreskrifter om utövandet av undersökningsrätten skall fastställas av Europaparlamentet, rådet och kommissionen i samförstånd.

Artikel 194 (f.d. artikel 138d)

Varje unionsmedborgare och varje fysisk eller juridisk person som är bosatt eller har sitt säte i en medlemsstat skall ha rätt att ensam eller tillsammans med andra medborgare eller personer göra en framställning till Europaparlamentet i frågor som hör till gemenskapens verksamhetsområden och som direkt berör honom.

Artikel 195 (f.d. artikel 138e)

1. Europaparlamentet skall utse en ombudsman med befogenhet att från varje unionsmedborgare eller varje annan fysisk eller juridisk person som är bosatt eller har sitt säte i en medlemsstat ta emot klagomål om missförhållanden i gemenskapsinstitutionernas eller gemenskapsorganens verksamhet, med undantag för domstolen och förstainstansrätten då dessa utövar sina domstolsfunktioner.

Ombudsmannen skall inom ramen för sitt uppdrag företa de undersökningar som han finner berättigade, antingen på eget initiativ eller på grundval av de klagomål som framförs till honom direkt eller genom en ledamot av Europaparlamentet; detta gäller dock inte om de påstådda förhållandena är eller har varit föremål för ett domstolsförfarande. Om ombudsmannen konstaterar att ett missförhållande har förekommit, skall han hänskjuta frågan till den berörda institutionen som skall ha en frist på tre månader för att delge honom sina synpunkter. Ombudsmannen skall därefter lämna en rapport till Europaparlamentet och den berörda institutionen. Den klagande skall underrättas om resultatet av dessa undersökningar.

Ombudsmannen skall förelägga Europaparlamentet en årlig rapport om resultatet av sina undersökningar.

2. Ombudsmannen skall utses efter varje val till Europaparlamentet för dess valperiod. Ombudsmannen kan utses på nytt.

Ombudsmannen kan på begäran av Europaparlamentet avsättas av domstolen om han inte längre uppfyller de krav som ställs för att han skall kunna utföra sina uppgifter eller om han gjort sig skyldig till allvarlig försummelse.

3. Ombudsmannen skall vara fullständigt oavhängig i sin ämbetsutövning. Då han fullgör sina uppgifter får han inte vare sig begära eller ta emot instruktioner från något organ. Ombudsmannen får inte under sin ämbetstid utöva någon avlönad eller oavlönad yrkesverksamhet.

4. Efter yttrande från kommissionen och med godkännande av rådet med kvalificerad majoritet skall Europaparlamentet fastställa regler och allmänna villkor för ombudsmannens ämbetsutövning.

Artikel 196 (f.d. artikel 139)

Europaparlamentet skall hålla en årlig session. Det skall sammanträda utan särskild kallelse den andra tisdagen i mars.

Europaparlamentet får sammanträda till extra session på begäran av en majoritet av sina ledamöter samt på begäran av rådet eller kommissionen.

Artikel 197 (f.d. artikel 140)

Europaparlamentet skall välja sin ordförande och sitt presidium bland sina ledamöter.

Kommissionens ledamöter får närvara vid samtliga sammanträden och skall på egen begäran få uttala sig på kommissionens vägnar.

Kommissionen skall muntligen eller skriftligen besvara frågor som ställs till den av Europaparlamentet eller dess ledamöter.

Rådet skall höras av Europaparlamentet under de förutsättningar som rådet fastställer i sin arbetsordning.

Artikel 198 (f.d. artikel 141)

Om inte annat föreskrivs i detta fördrag, skall Europaparlamentet besluta med absolut majoritet av de avgivna rösterna.

I arbetsordningen skall fastställas när beslutförhet föreligger.

Artikel 199 (f.d. artikel 142)

Europaparlamentet skall anta sin arbetsordning genom beslut som biträds av majoriteten av parlamentets ledamöter.

Europaparlamentets protokoll skall offentliggöras enligt arbetsordningens bestämmelser.

Artikel 200 (f.d. artikel 143)

Europaparlamentet skall vid offentligt sammanträde diskutera den allmänna årsrapport som kommissionen förelägger parlamentet.

Artikel 201 (f.d. artikel 144)

Om ett förslag om misstroendevotum läggs fram rörande kommissionens verksamhet får Europaparlamentet inte ta ställning till förslaget förrän tidigast tre dagar efter det att detta framlagts och endast genom öppen omröstning.

Om förslaget om misstroendevotum antas med en majoritet av två tredjedelar av de avgivna rösterna och med majoritet av Europaparlamentets ledamöter, skall kommissionens ledamöter avgå. De skall fortsätta att handlägga löpande ärenden till dess de har ersatts enligt artikel 214. I så fall skall mandattiden för de ledamöter av kommissionen som utses att ersätta dem löpa ut samma dag som mandattiden skulle ha löpt ut för de ledamöter av kommissionen som samfällt har tvingats avgå.

AVSNITT 2

RÅDET

Artikel 202 (f.d. artikel 145)

För att säkerställa att målen för detta fördrag uppnås skall rådet i enlighet med de bestämmelser som anges i fördraget

— se till att medlemsstaternas allmänna ekonomiska politik samordnas,

— ha befogenhet att fatta beslut,

— i de rättsakter som rådet antar ge kommissionen befogenhet att genomföra de regler som rådet beslutar. Rådet får uppställa närmare villkor för utövandet av denna befogenhet. Rådet kan också, i särskilda fall, förbehålla sig rätten att direkt utöva befogenheten att genomföra reglerna. De villkor som avses ovan måste stå i överenstämmelse med de principer och regler som rådet i förväg har fastställt genom enhälligt beslut på förslag från kommissionen och efter det att Europaparlamentet har yttrat sig.

Artikel 203 (f.d. artikel 146)

Rådet skall bestå av en företrädare för varje medlemsstat på ministernivå med befogenhet att fatta bindande beslut för denna medlemsstats regering.

Ordförandeskapet i rådet skall utövas av varje medlemsstat i sex månader åt gången enligt den turordning som bestäms genom enhälligt beslut av rådet.

Artikel 204 (f.d. artikel 147)

Rådet skall sammanträda efter kallelse av ordföranden, på dennes initiativ eller på begäran av någon rådsmedlem eller kommissionen.

Artikel 205 (f.d. artikel 148)

1. Om inte annat föreskrivs i detta fördrag skall rådets beslut fattas med en majoritet av medlemmarna.

2. När rådets beslut skall fattas med kvalificerad majoritet skall medlemsstaternas röster vägas på följande sätt:

Belgien	5
Danmark	3
Tyskland	10
Grekland	5
Spanien	8
Frankrike	10
Irland	3
Italien	10
Luxemburg	2
Nederländerna	5
Österrike	4
Portugal	5
Finland	3
Sverige	4
Förenade kungariket	10.

Rådets beslut skall fattas med minst:

— 62 röster när beslutet enligt detta fördrag skall fattas på förslag från kommissionen,

— 62 röster från minst 10 medlemsstater i andra fall.

3. Att personligen närvarande eller företrädda medlemmar avstår från att rösta hindrar inte att rådet fattar beslut som kräver enhällighet.

Artikel 206 (f.d. artikel 150)

Ingen rådsmedlem får vid omröstning företräda mer än en annan medlem.

Artikel 207 (f.d. artikel 151)

1. En kommitté som består av medlemsstaternas ständiga representanter skall ansvara för att förbereda rådets arbete och att utföra de uppdrag som rådet ger den. Kommittén får fatta beslut i procedurfrågor i de fall som föreskrivs i rådets arbetsordning.

2. Rådet skall biträdas av ett generalsekretariat som skall lyda under en generalsekreterare, som är den höge representanten för den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken och som skall biträdas av en ställföreträdande generalsekreterare, vilken skall ansvara för verksamheten vid generalsekretariatet. Generalsekreteraren och den ställföreträdande generalsekreteraren skall utses av rådet genom enhälligt beslut.

Rådet skall besluta om generalsekretariatets organisation.

3. Rådet skall anta sin egen arbetsordning.

För tillämpningen av artikel 255.3 skall rådet i sin arbetsordning utarbeta villkoren för allmänhetens tillgång till rådets handlingar. För tillämpningen av denna punkt skall rådet fastställa de fall då det skall anses handla i sin egenskap av lagstiftare, i syfte att medge större tillgång till handlingar i dessa fall, samtidigt som effektiviteten i beslutsprocessen bevaras. När rådet handlar i sin egenskap av lagstiftare skall omröstningsresultaten och röstmotiveringarna samt uttalandena till protokollet alltid offentliggöras.

Artikel 208 (f.d. artikel 152)

Rådet får anmoda kommissionen att företa de utredningar som rådet finner nödvändiga för att förverkliga de gemensamma målen samt att förelägga rådet lämpliga förslag.

Artikel 209 (f.d. artikel 153)

Rådet skall efter yttrande från kommissionen fastställa stadgar för de kommittéer som föreskrivs i detta fördrag.

Artikel 210 (f.d. artikel 154)

Rådet skall med kvalificerad majoritet fastställa löner, arvoden och pensioner för kommissionens ordförande och ledamöter, domstolens ordförande, domare, generaladvokater och justitiesekreterare. Rådet skall med samma majoritet också fastställa alla betalningar som utgår i stället för sådan ersättning.

AVSNITT 3

KOMMISSIONEN

Artikel 211 (f.d. artikel 155)

För att säkerställa den gemensamma marknadens funktion och utveckling skall kommissionen

— övervaka tillämpningen av bestämmelserna i detta fördrag och av bestämmelser som antagits av institutionerna med stöd av fördraget,

— lämna rekommendationer eller yttranden i ämnen som behandlas i detta fördrag, om fördraget uttryckligen anger detta eller kommissionen anser det nödvändigt,

— ha befogenhet att själv fatta beslut och medverka vid tillkomsten av rådets och Europaparlamentets rättsakter på de villkor som anges i fördraget,

— utöva de befogenheter som rådet ger kommissionen för att genomföra de regler som fastställts av rådet.

Artikel 212 (f.d. artikel 156)

Kommissionen skall årligen, senast en månad före öppnandet av Europaparlamentets session offentliggöra en allmän rapport om gemenskapens verksamhet.

Artikel 213 (f.d. artikel 157)

1. Kommissionen skall bestå av 20 ledamöter som utses på grundval av sin allmänna duglighet och vars oavhängighet inte kan ifrågasättas.

Antalet ledamöter av kommissionen får ändras genom enhälligt beslut av rådet.

Endast medborgare i medlemsstaterna får vara ledamöter av kommissionen.

I kommissionen måste ingå minst en medborgare från varje medlemsstat men högst två ledamöter av kommissionen får vara av samma nationalitet.

2. Ledamöterna av kommissionen skall i gemenskapens allmänna intresse fullgöra sina skyldigheter under full oavhängighet.

Vid fullgörandet av dessa skyldigheter skall de inte vare sig begära eller ta emot instruktioner från någon regering eller något annat organ. De skall avhålla sig från varje handling som är oförenlig med deras skyldigheter. Varje medlemsstat förbinder sig att respektera denna princip och att inte söka påverka kommissionens ledamöter när de utför sina uppgifter.

Ledamöterna av kommissionen får inte under sin ämbetstid utöva någon annan avlönad eller oavlönad yrkesverksamhet. De skall när de tillträder avge en högtidlig försäkran att såväl under som efter sin ämbetstid respektera de förpliktelser som följer med ämbetet, särskilt deras skyldighet att iaktta redbarhet och visa omdöme vid mottagande av vissa uppdrag eller förmåner efter ämbetstiden. Om dessa förpliktelser åsidosätts får domstolen, på begäran av rådet eller kommissionen, allt efter omständigheterna besluta antingen att den berörda ledamoten skall avsättas från ämbetet enligt artikel 216 eller berövas rätten till pension eller andra förmåner i dess ställe.

Artikel 214 (f.d. artikel 158)

1. Ledamöterna av kommissionen skall utses enligt förfarandet i punkt 2 för en tid av fem år, om inte i förekommande fall annat följer av artikel 201.

Deras mandat kan förnyas.

2. Medlemsstaternas regeringar skall i samförstånd nominera den person som de vill utse till kommissionens ordförande; nomineringen skall godkännas av Europaparlamentet.

Medlemsstaternas regeringar skall i samförstånd med den nominerade ordföranden nominera de övriga personer som de vill utse till ledamöter av kommissionen.

Ordföranden och de övriga ledamöter av kommissionen som har nominerats på detta sätt skall samfällt godkännas vid en omröstning i Europaparlamentet. Efter Europaparlamentets godkännande skall medlemsstaternas regeringar i samförstånd utse ordföranden och de övriga ledamöterna av kommissionen.

Artikel 215 (f.d. artikel 159)

En kommissionsledamots ämbete skall, frånsett vid normala nytillsättningar och vid dödsfall, upphöra när ledamoten begär sitt entledigande eller avsätts.

För den avgående ledamotens återstående mandattid skall en ersättare utses av medlemsstaternas regeringar i samförstånd. Rådet får enhälligt besluta att någon ersättare inte behöver utses.

Om ordföranden begär sitt entledigande, avsätts eller dör, skall en ersättare utses för återstoden av hans mandattid. Förfarandet enligt artikel 214.2 skall tillämpas när en sådan skall utses.

En ledamot av kommissionen skall kvarstå i ämbetet till dess en ersättare har utsetts utom vid fall av avsättning enligt artikel 216.

Artikel 216 (f.d. artikel 160)

Om en ledamot av kommissionen inte längre uppfyller de krav som ställs för att han skall kunna utföra sina uppgifter eller om han har gjort sig skyldig till allvarlig försummelse, får domstolen på begäran av rådet eller kommissionen avsätta honom.

Artikel 217 (f.d. artikel 161)

Kommissionen får utse en eller två vice ordförande bland sina ledamöter.

Artikel 218 (f.d. artikel 162)

1. Rådet och kommissionen skall samråda och i samförstånd reglera formerna för sitt samarbete.

2. Kommissionen skall anta sin arbetsordning för att säkerställa att både den själv och dess avdelningar fullgör sina uppgifter enligt detta fördrag. Den skall se till att arbetsordningen offentliggörs.

Artikel 219 (f.d. artikel 163)

Kommissionen skall arbeta under politisk ledning av sin ordförande.

Kommissionen skall fatta sina beslut med en majoritet av det antal ledamöter som anges i artikel 213.

Kommissionen kan sammanträda med gil-

tig verkan endast om det antal ledamöter som fastställts i arbetsordningen är närvarande.

AVSNITT 4

DOMSTOLEN

Artikel 220 (f.d. artikel 164)

Domstolen skall säkerställa att lag och rätt följs vid tolkning och tillämpning av detta fördrag.

Artikel 221 (f.d. artikel 165)

Domstolen skall ha 15 domare.

Domstolen skall sammanträda i plenum. Den får dock inom sig upprätta avdelningar med tre, fem eller sju domare med uppgift att göra vissa förberedande utredningar eller att avgöra vissa grupper av ärenden i enlighet med föreskrifter som fastställts för dessa ändamål.

Domstolen skall sammanträda i plenum när en medlemsstat eller en gemenskapsinstitution som är part i ärendet begär det.

På begäran av domstolen får rådet genom enhälligt beslut öka antalet domare och göra nödvändiga ändringar i andra och tredje styckena i denna artikel och i artikel 223 andra stycket.

Artikel 222 (f.d. artikel 166)

Domstolen skall biträdas av åtta generaladvokater. Dock skall en nionde generaladvokat utses för tiden från och med den 1 januari 1995 till och med den 6 oktober 2000.

För att biträda domstolen då denna fullgör sin uppgift enligt artikel 220 skall generaladvokaterna, fullständigt opartiskt och oavhängigt, vid offentliga domstolscessioner lägga fram motiverade yttranden i ärenden som handläggs vid domstolen.

På begäran av domstolen får rådet genom enhälligt beslut utöka antalet generaladvokater och göra nödvändiga ändringar i artikel 223 tredje stycket.

Artikel 223 (f.d. artikel 167)

Domarna och generaladvokaterna skall utses bland personer vilkas oavhängighet inte kan ifrågasättas och som uppfyller nödvändiga villkor för utövande av de högsta domarämbetena i hemlandet eller är jurister med allmänt erkända kvalifikationer; de skall utses för sex år av medlemsstaternas regeringar i samförstånd.

En del av domartjänsterna skall nytillsättas vart tredje år. Då skall omväxlande åtta och sju domare utses.

En del av tjänsterna som generaladvokat skall nytillsättas vart tredje år. Då skall fyra generaladvokater utses.

Avgående domare och generaladvokater kan utnämnas på nytt.

Domarna skall bland sig välja domstolens ordförande för en tid av tre år. Han kan återväljas.

Artikel 224 (f.d. artikel 168)

Domstolen skall utse sin justitiesekreterare och fastställa instruktion för denne.

Artikel 225 (f.d. artikel 168a)

1. Till domstolen skall knytas en förstainstansrätt med behörighet att i första instans pröva och avgöra vissa enligt punkt 2 bestämda grupper av ärenden, i vilka rätt att överklaga till domstolen föreligger endast i rättsfrågor och i enlighet med de villkor som fastställts i stadgan. Förstainstansrätten skall inte vara behörig att pröva och avgöra frågor som hänskjutits för förhandsavgöranden enligt artikel 234.

2. På begäran av domstolen och efter att ha hört Europaparlamentet och kommissionen skall rådet genom enhälligt beslut bestämma de grupper av ärenden som avses i punkt 1

och förstainstansrättens sammansättning samt anta nödvändiga ändringar i och tillägg till domstolens stadga. Om inte rådet bestämmer annat, skall de bestämmelser i detta fördrag som avser domstolen, särskilt bestämmelserna i protokollet om domstolens stadga, tillämpas på förstainstansrätten.

3. Ledamöterna av förstainstansrätten skall utses bland personer vars oavhängighet inte kan ifrågasättas och som uppfyller nödvändiga villkor för utövande av domarämbeten; de skall utses för sex år av medlemsstaternas regeringar i samförstånd. En del av ledamöterna skall nytillsättas vart tredje år. Avgående ledamöter kan utnämnas på nytt.

4. Förstainstansrätten skall fastställa sina rättegångsregler i samförstånd med domstolen. Dessa regler kräver rådets enhälliga godkännande.

Artikel 226 (f.d. artikel 169)

Om kommissionen anser att en medlemsstat har underlåtit att uppfylla en skyldighet enligt detta fördrag, skall kommissionen avge ett motiverat yttrande i ärendet efter att ha givit den berörda staten tillfälle att inkomma med sina synpunkter.

Om den berörda staten inte rättar sig efter yttrandet inom den tid som angivits av kommissionen, får denna föra ärendet vidare till domstolen.

Artikel 227 (f.d. artikel 170)

En medlemsstat som anser att en annan medlemsstat har underlåtit att uppfylla en skyldighet enligt detta fördrag får anhängiggöra ärendet vid domstolen.

Innan en medlemsstat väcker talan mot en annan medlemsstat på grund av ett påstått åsidosättande av en skyldighet enligt detta fördrag, skall den lägga fram saken för kommissionen.

Kommissionen skall avge ett motiverat yttrande efter det att var och en av de berörda staterna beretts tillfälle att skriftligen och muntligen lägga fram sin egen sak och yttra sig över vad motparten anfört.

Om kommissionen inte yttrat sig inom tre månader efter det att saken lagts fram för den, skall detta inte hindra att ärendet anhängiggörs vid domstolen.

Artikel 228 (f.d. artikel 171)

1. Om domstolen finner att en medlemsstat har underlåtit att uppfylla en skyldighet enligt detta fördrag, skall denna stat vidta de åtgärder som krävs för att följa domstolens dom.

2. Om kommissionen anser att den berörda medlemsstaten inte har vidtagit sådana åtgärder skall kommissionen, efter att ha gett staten tillfälle att framföra sina synpunkter, avge ett motiverat yttrande i vilket den preciserar på vilka punkter den berörda medlemsstaten har underlåtit att följa domstolens dom.

Om den berörda medlemsstaten underlåter att inom den tidsfrist som kommissionen bestämt vidta de åtgärder som krävs för att följa domstolens dom, får kommissionen väcka talan vid domstolen. Därvid skall kommissionen ange det standardbelopp eller det vite som den med hänsyn till omständigheterna anser det lämpligt att den berörda medlemsstaten skall betala.

Om domstolen finner att den berörda medlemsstaten har underlåtit att efterkomma dess dom, kan den förelägga staten att betala ett standardbelopp eller ett vite.

Detta förfarande skall inte inverka på tillämpningen av artikel 227.

Artikel 229 (f.d. artikel 172)

I de förordningar som Europaparlamentet och rådet gemensamt eller rådet ensamt antar enligt bestämmelserna i detta fördrag får domstolen ges en obegränsad behörighet i fråga om de påföljder som föreskrivs i förordningarna.

Artikel 230 (f.d. artikel 173)

Domstolen skall granska lagenligheten av de rättsakter som antas av Europaparlamentet och rådet gemensamt, av rådet, av kommissionen eller av ECB och som inte är rekommendationer och yttranden, samt sådana rättsakter som antas av Europaparlamentet och som skall ha rättsverkan i förhållande till tredje man.

För detta ändamål skall domstolen vara behörig att pröva talan som väcks av en medlemsstat, av rådet eller av kommissionen rörande bristande behörighet, åsidosättande av väsentliga formföreskrifter, åsidosättande av detta fördrag eller av någon rättsregel som gäller dess tillämpning eller rörande maktmissbruk.

Domstolen skall på samma villkor vara behörig att pröva en talan som Europaparlamentet, revisionsrätten och ECB väcker för att tillvarata sina rättigheter.

Varje fysisk eller juridisk person får på samma villkor väcka talan mot ett beslut som är riktat till honom eller mot ett beslut som, även om det utfärdats i form av en förordning eller ett beslut riktat till en annan person, direkt och personligen berör honom.

Talan som avses i denna artikel skall väckas inom två månader från den dag då åtgärden offentliggjordes eller delgavs klaganden eller, om så inte skett, från den dag då denne fick kännedom om åtgärden allt efter omständigheterna.

Artikel 231 (f.d. artikel 174)

Om talan är välgrundad, skall domstolen förklara den berörda rättsakten ogiltig.

Vad gäller förordningar skall dock domstolen, om den anser det nödvändigt, ange vilka verkningar av den ogiltigförklarade förordningen som skall betraktas som bestående.

Artikel 232 (f.d. artikel 175)

Om Europaparlamentet, rådet eller kommissionen i strid med detta fördrag underlåter att vidta åtgärder, får medlemsstaterna och gemenskapens övriga institutioner väcka talan vid domstolen för att få överträdelsen fastslagen.

En sådan talan skall endast tas upp om den berörda institutionen dessförinnan anmodats att vidta åtgärder. Om institutionen inom två månader efter denna anmodan inte tagit ställning får talan väckas inom en ytterligare frist av två månader.

Varje fysisk eller juridisk person får på de villkor som anges i föregående stycken föra talan vid domstolen om att någon av gemenskapens institutioner underlåtit att till personen i fråga rikta någon annan rättsakt än en rekommendation eller ett yttrande.

Domstolen skall på samma villkor vara behörig att pröva en talan som har väckts av ECB inom ECB:s kompetensområde eller som har väckts mot ECB.

Artikel 233 (f.d. artikel 176)

Den eller de institutioner vars rättsakt har förklarats ogiltig eller vars underlåtenhet att agera har förklarats strida mot detta fördrag skall vidta de åtgärder som är nödvändiga för att följa domen.

Denna skyldighet skall inte påverka någon förpliktelse som kan följa av tillämpningen av artikel 288 andra stycket.

Denna artikel skall även tillämpas på ECB.

Artikel 234 (f.d. artikel 177)

Domstolen skall vara behörig att meddela förhandsavgöranden angående

a) tolkningen av detta fördrag,

b) giltigheten och tolkningen av rättsakter som beslutas av gemenskapens institutioner och av ECB,

c) tolkningen av stadgar för organ som

upprättats genom rättsakter som beslutats av rådet, när stadgarna föreskriver detta.

När en sådan fråga uppkommer vid en domstol i en medlemsstat får den domstolen, om den anser att ett beslut i frågan är nödvändigt för att döma i saken, begära att domstolen meddelar ett förhandsavgörande.

När en sådan fråga uppkommer i ett ärende vid en domstol i en medlemsstat, mot vars avgöranden det inte finns något rättsmedel enligt nationell lagstiftning, skall den nationella domstolen föra frågan vidare till domstolen.

Artikel 235 (f.d. artikel 178)

Domstolen skall vara behörig att avgöra tvister om sådant skadestånd som avses i artikel 288 andra stycket.

Artikel 236 (f.d. artikel 179)

Domstolen skall vara behörig att avgöra alla tvister mellan gemenskapen och dess anställda inom de gränser och på de villkor som fastställts i tjänsteföreskrifterna eller som följer av anställningsvillkoren.

Artikel 237 (f.d. artikel 180)

Domstolen skall inom de gränser som anges nedan vara behörig att avgöra tvister om

a) fullgörandet av medlemsstaternas förpliktelser enligt Europeiska investeringsbankens stadga; bankens styrelse skall i detta avseende ha de befogenheter som tilldelats kommissionen i artikel 226,

b) beslut av Europeiska investeringsbankens råd; varje medlemsstat, kommissionen och bankens styrelse får väcka talan i dessa frågor på de villkor som anges i artikel 230,

c) beslut av Europeiska investeringsbankens styrelse; talan mot dessa beslut får endast föras av medlemsstaterna eller kommissionen på de villkor som anges i artikel 230 och endast på den grund att de formföreskrifter som avses i artikel 21.2, 21.5, 21.6 och 21.7 i bankens stadga har åsidosatts,

d) fullgörandet av de nationella centralbankernas förpliktelser enligt detta fördrag och ECBS-stadgan. Därvid skall ECB-rådet gentemot de nationella centralbankerna ha samma befogenheter som enligt artikel 226 tillkommer kommissionen gentemot medlemsstaterna. Om domstolen finner att en nationell centralbank har underlåtit att fullgöra en förpliktelse enligt detta fördrag, skall banken vidta de åtgärder som behövs för att följa domstolens dom.

Artikel 238 (f.d. artikel 181)

Domstolen skall vara behörig att träffa avgöranden med stöd av en skiljedomsklausul i ett offentligrättsligt eller privaträttsligt avtal, som ingåtts av gemenskapen eller för dess räkning.

Artikel 239 (f.d. artikel 182)

Domstolen skall vara behörig att avgöra varje tvist mellan medlemsstater som berör ämnesområden som regleras i detta fördrag, om tvisten hänskjuts till domstolen enligt ett särskilt avtal mellan parterna.

Artikel 240 (f.d. artikel 183)

Utom i de fall där domstolen är behörig enligt detta fördrag skall tvister i vilka gemenskapen är part inte på denna grund vara undantagna från de nationella domstolarnas behörighet.

Artikel 241 (f.d. artikel 184)

Utan hinder av att den frist som avses i artikel 230 femte stycket har löpt ut får parterna i en tvist om en förordning som Europaparlamentet och rådet gemensamt, rådet, kommissionen eller ECB har antagit, med

stöd av artikel 230 andra stycket inför domstolen göra gällande att förordningen inte skall tillämpas.

Artikel 242 (f.d. artikel 185)

Talan som förs vid domstolen skall inte hindra verkställighet. Domstolen får dock om den anser att omständigheterna så kräver förordna om uppskov med verkställigheten av den påtalade rättsakten.

Artikel 243 (f.d. artikel 186)

I ärenden som anhängiggjorts vid domstolen får denna föreskriva nödvändiga interimistiska åtgärder.

Artikel 244 (f.d. artikel 187)

Domstolens domar skall vara verkställbara enligt artikel 256.

Artikel 245 (f.d. artikel 188)

Domstolens stadga finns i ett särskilt protokoll.

Rådet får genom enhälligt beslut på begäran av domstolen och efter att ha hört kommissionen och Europaparlamentet ändra bestämmelserna i avdelning III i stadgan.

Domstolen skall anta sina rättegångsregler. Dessa skall kräva enhälligt godkännande av rådet.

AVSNITT 5

REVISIONSRÄTTEN

Artikel 246 (f.d. artikel 188a)

Revisionsrätten skall revidera räkenskaperna.

Artikel 247 (f.d. artikel 188b)

1. Revisionsrätten skall ha 15 ledamöter.

2. Ledamöterna av revisionsrätten skall utses bland personer som i sina respektive länder hör till eller har hört till externa revisionsorgan eller som är kvalificerade för detta ämbete. Deras oavhängighet får inte kunna ifrågasättas.

3. Ledamöterna av revisionsrätten skall utses för sex år av rådet som skall fatta sitt beslut enhälligt och efter att ha hört Europaparlamentet.

Ledamöterna av revisionsrätten kan utnämnas på nytt.

Dessa skall bland sig välja revisionsrättens ordförande för en tid av tre år. Ordföranden kan återväljas.

4. Ledamöterna av revisionsrätten skall i gemenskapens allmänna intresse fullgöra sina skyldigheter under full oavhängighet.

Vid fullgörandet av dessa skyldigheter skall de inte vare sig begära eller ta emot instruktioner från någon regering eller något annat organ. De skall avhålla sig från varje handling som är oförenlig med deras skyldigheter.

5. Ledamöterna av revisionsrätten får inte under sin ämbetstid utöva någon annan avlönad eller oavlönad yrkesverksamhet. De skall när de tillträder avge en högtidlig försäkran att såväl under som efter sin ämbetstid respektera de förpliktelser som följer av ämbetet, särskilt deras skyldighet att iaktta redbarhet och visa omdöme vid mottagande av vissa uppdrag eller förmåner efter ämbetstiden.

6. Ämbetet för en ledamot av revisionsrätten skall, frånsett vid normala nytillsättningar och vid dödsfall, upphöra när ledamoten begär sitt entledigande eller avsätts genom ett avgörande av domstolen enligt punkt 7.

För den återstående mandattiden skall en ersättare utses.

Utom vid avsättning skall ledamöterna av revisionsrätten kvarstå i ämbetet till dess att de ersatts.

7. En ledamot av revisionsrätten får endast

skiljas från sitt ämbete eller berövas rätten till pension eller andra förmåner i dess ställe, om domstolen på begäran av revisionsrätten finner att han inte längre uppfyller de förutsättningar som krävs eller fullgör de skyldigheter som följer av ämbetet.

8. Rådet skall med kvalificerad majoritet fastställa anställningsvillkoren för revisionsrättens ordförande och ledamöter, särskilt deras löner, arvoden och pensioner. Rådet skall också med samma majoritet fastställa alla betalningar som utgår i stället för sådan ersättning.

9. De bestämmelser i protokollet om immunitet och privilegier för Europeiska gemenskaperna som är tillämpliga på domstolens domare, skall också tillämpas på ledamöterna av revisionsrätten.

Artikel 248 (f.d. artikel 188c)

1. Revisionsrätten skall granska räkenskaperna över gemenskapens samtliga inkomster och utgifter. Den skall också granska räkenskaperna över samtliga inkomster och utgifter för varje organ som gemenskapen har upprättat, i den mån inte den rättsakt varigenom organet upprättats utesluter en sådan granskning.

Revisionsrätten skall avge en förklaring till Europaparlamentet och rådet om räkenskapernas tillförlitlighet och de underliggande transaktionernas laglighet och korrekthet denna förklaring skall offentliggöras i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning.*

2. Revisionsrätten skall pröva om samtliga inkomster och utgifter varit lagliga och korrekta och om den ekonomiska förvaltningen varit sund. Därvid skall den särskilt rapportera om alla fall av oegentligheter.

Granskningen av inkomsterna skall ske på grundval av både fastställda inkomstbelopp och inkomstbelopp som betalats in till gemenskapen.

Granskningen av utgifterna skall ske på grundval av både gjorda åtaganden och verkställda utbetalningar.

Dessa granskningar får göras innan räkenskaperna avslutas för det ifrågavarande budgetåret.

3. Granskningen skall grundas på bokföringsmaterial och vid behov ske på platsen i gemenskapens övriga institutioner, i lokalerna hos varje organ som förvaltar inkomster eller utgifter för gemenskapens räkning och i medlemsstaterna, inbegripet i lokalerna hos varje fysisk eller juridisk person som erhåller betalningar från budgeten. I medlemsstaterna skall granskningen genomföras i samarbete med de nationella revisionsorganen eller, om dessa inte har nödvändiga befogenheter, i samarbete med behöriga nationella myndigheter. Revisionsrätten och medlemsstaternas nationella revisionsorgan skall samarbeta i en anda av förtroende och med bibehållet oberoende. Dessa organ eller myndigheter skall underrätta revisionsrätten om de avser att delta i granskningen.

Gemenskapens övriga institutioner, alla organ som förvaltar inkomster eller utgifter för gemenskapens räkning, alla fysiska eller juridiska personer som erhåller betalningar från budgeten samt de nationella revisionsorganen eller, om dessa inte har nödvändiga befogenheter, behöriga nationella myndigheter, skall på revisionsrättens begäran till denna överlämna de handlingar eller den information som rätten behöver för att kunna fullgöra sin uppgift.

När det gäller Europeiska investeringsbankens förvaltning av gemenskapens utgifter och inkomster skall revisionsrättens rätt till tillgång till den information som innehas av banken regleras av en överenskommelse mellan rätten, banken och kommissionen. Om ingen sådan överenskommelse finns, skall rätten likväl ha tillgång till den information som är nödvändig för att granska de gemenskapsutgifter och gemenskapsinkomster som banken förvaltar.

4. Revisionsrätten skall upprätta en årsrapport efter utgången av varje budgetår. Denna skall överlämnas till gemenskapens övriga institutioner och tillsammans med institutionernas yttranden över revisionsrättens iakttagelser offentliggöras i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning.*

Revisionsrätten får också när som helst

framföra iakttagelser i särskilda frågor, speciellt i form av särskilda rapporter, och yttra sig på begäran av någon av gemenskapens övriga institutioner.

Den skall anta sina årsrapporter, särskilda rapporter eller yttranden med en majoritet av sina ledamöter.

Den skall biträda Europaparlamentet och rådet när dessa utövar sina kontrollbefogenheter i fråga om genomförandet av budgeten.

KAPITEL 2

GEMENSAMMA BESTÄMMELSER FÖR FLERA INSTITUTIONER

Artikel 249 (f.d. artikel 189)

För att fullgöra sina uppgifter och enligt bestämmelserna i detta fördrag skall Europaparlamentet och rådet gemensamt, rådet eller kommissionen utfärda förordningar och direktiv, fatta beslut samt avge rekommendationer eller yttranden.

En förordning skall ha allmän giltighet. Den skall till alla delar vara bindande och direkt tillämplig i varje medlemsstat.

Ett direktiv skall med avseende på det resultat som skall uppnås vara bindande för varje medlemsstat till vilken det är riktat, men skall överlåta åt de nationella myndigheterna att bestämma form och tillvägagångssätt för genomförandet.

Ett beslut skall till alla delar vara bindande för dem som det är riktat till.

Rekommendationer och yttranden skall inte vara bindande.

Artikel 250 (f.d. artikel 189a)

1. När rådet enligt detta fördrag fattar beslut om förslag från kommissionen krävs enhällighet för att ändra förslaget, om inte annat följer av artikel 251.4 och 251.5.

2. Så länge rådet inte har fattat något beslut, får kommissionen ändra sitt förslag när som helst under de förfaranden som leder fram till att en gemenskapsrättsakt antas.

Artikel 251 (f.d. artikel 189b)

1. När det i detta fördrag hänvisas till denna artikel för antagandet av en rättsakt, skall följande förfarande tillämpas.

2. Kommissionen skall lägga fram ett förslag för Europaparlamentet och rådet.

Efter att ha inhämtat Europaparlamentets yttrande

— får rådet med kvalificerad majoritet, om det godkänner alla ändringar i Europaparlamentets yttrande, anta det på så sätt ändrade förslaget till rättsakt,

— får rådet med kvalificerad majoritet, om Europaparlamentet inte föreslår några ändringar, anta den föreslagna rättsakten,

— skall rådet i övriga fall med kvalificerad majoritet anta en gemensam ståndpunkt som skall delges Europaparlamentet. Rådet skall lämna Europaparlamentet en fullständig redogörelse för grunderna för sin gemensamma ståndpunkt. Kommissionen skall lämna Europaparlamentet en fullständig redogörelse för sin ståndpunkt.

Om Europaparlamentet inom tre månader efter en sådan delgivning

a) godkänner den gemensamma ståndpunkten, eller inte har fattat något beslut, skall rättsakten i fråga anses som antagen i enlighet med den gemensamma ståndpunkten,

b) med en absolut majoritet av sina ledamöter avvisar den gemensamma ståndpunkten, skall den föreslagna rättsakten anses som icke antagen,

c) med en absolut majoritet av sina ledamöter föreslår ändringar i den gemensamma ståndpunkten, skall den ändrade texten översändas till rådet och till

kommissionen; kommissionen skall yttra sig över ändringarna.

3. Om rådet inom tre månader efter det att ärendet har hänskjutits dit med kvalificerad majoritet godkänner alla Europaparlamentets ändringar, skall rättsakten i fråga anses som antagen i form av den på så sätt ändrade gemensamma ståndpunkten; rådet skall dock besluta enhälligt om ändringar som kommissionen har avstyrkt. Om rådet inte godkänner alla ändringar, skall rådets ordförande i samförstånd med Europaparlamentets ordförande inom sex veckor sammankalla förlikningskommittén.

4. Förlikningskommittén, som skall bestå av rådets medlemmar eller företrädare för dessa och lika många företrädare för Europaparlamentet, skall ha till uppgift att med en kvalificerad majoritet av rådets medlemmar eller företrädarna för dessa och en majoritet av företrädarna för Europaparlamentet uppnå enighet om ett gemensamt utkast. Kommissionen skall delta i förlikningskommitténs arbete och ta alla nödvändiga initiativ för att närma Europaparlamentets och rådets ståndpunkter till varandra. När förlikningskommittén fullgör denna uppgift skall den behandla den gemensamma ståndpunkten på grundval av de ändringar som Europaparlamentet föreslagit.

5. Om förlikningskommittén inom sex veckor efter det att den har sammankallats godkänner ett gemensamt utkast, skall Europaparlamentet och rådet var för sig ha sex veckor på sig från godkännandet för att anta rättsakten i fråga i enlighet med det gemensamma utkastet; Europaparlamentet skall därvid besluta med absolut majoritet av de avgivna rösterna och rådet med kvalificerad majoritet. Om någon av de båda institutionerna inte antar den föreslagna rättsakten inom denna tid, skall den föreslagna rättsakten anses som icke antagen.

6. Om förlikningskommittén inte godkänner något gemensamt utkast skall den föreslagna rättsakten anses som icke antagen.

7. De tidsfrister på tre månader respektive sex veckor som anges i denna artikel skall på Europaparlamentets eller rådets initiativ förlängas med högst en månad respektive två veckor.

Artikel 252 (f.d. artikel 189c)

När det i detta fördrag hänvisas till denna artikel för antagandet av en rättsakt, skall följande förfarande tillämpas:

a) Rådet skall med kvalificerad majoritet på förslag av kommissionen och efter att ha inhämtat Europaparlamentets yttrande anta en gemensam ståndpunkt.

b) Rådets gemensamma ståndpunkt skall delges Europaparlamentet. Rådet och kommissionen skall fullständigt underrätta Europaparlamentet om grunderna för rådets gemensamma ståndpunkt samt om kommissionens ståndpunkt.

Om Europaparlamentet inom tre månader efter en sådan underrättelse godkänner rådets gemensamma ståndpunkt eller inte har fattat något beslut inom denna period, skall rådet slutligt anta rättsakten i fråga i enlighet med den gemensamma ståndpunkten.

c) Europaparlamentet kan inom den tremånadersperiod som anges under b) med absolut majoritet av sina ledamöter föreslå ändringar i rådets gemensamma ståndpunkt. Europaparlamentet kan också, med samma majoritet avvisa rådets gemensamma ståndpunkt. Resultatet av dessa förfaranden skall meddelas rådet och kommissionen.

Om Europaparlamentet har avvisat rådets gemensamma ståndpunkt, krävs enhällighet i rådet för att detta skall kunna fatta beslut vid en andra behandling av ärendet.

d) Utifrån de ändringar som Europaparlamentet föreslagit skall kommissionen inom en månad ompröva det förslag på grund av vilket rådet antog sin gemensamma ståndpunkt.

Kommissionen skall till rådet, tillsammans med sitt omprövade förslag, översända de ändringar från Europaparlamentet som kommissionen inte har godkänt och samtidigt yttra sig över ändringarna. Rådet kan anta dessa ändringar genom enhälligt beslut.

e) Rådet skall med kvalificerad majoritet anta förslaget i dess lydelse efter kommissionens omprövning.

Enhällighet krävs för att rådet skall kunna ändra förslaget i dess lydelse efter kommissionens omprövning.

f) I de fall som avses i c), d) och e) skall rådet fatta sitt beslut inom tre månader. Om inget beslut fattas inom denna period, skall kommissionens förslag anses som icke antaget.

g) De perioder som avses i b) och f) kan utsträckas med högst en månad av rådet och Europaparlamentet i samförstånd.

Artikel 253 (f.d. artikel 190)

Förordningar, direktiv och beslut som antas av Europaparlamentet och rådet gemensamt, av rådet eller av kommissionen skall vara motiverade och hänvisa till de förslag eller yttranden som skall inhämtas enligt detta fördrag.

Artikel 254 (f.d. artikel 191)

1. Förordningar, direktiv och beslut som antas enligt förfarandet i artikel 251 skall undertecknas av Europaparlamentets ordförande och rådets ordförande samt offentliggöras i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning*. De skall träda i kraft den dag som anges i rättsakterna eller, i annat fall, den tjugonde dagen efter offentliggörandet.

2. Rådets och kommissionens förordningar samt dessa institutioners direktiv som är riktade till samtliga medlemsstater skall offentliggöras i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning*. De skall träda i kraft den dag som anges i rättsakterna eller, i annat fall, den tjugonde dagen efter offentliggörandet.

3. Andra direktiv och beslut skall delges dem som de riktar sig till och bli gällande genom denna delgivning.

Artikel 255 (f.d. artikel 191a)

1. Varje unionsmedborgare och varje fysisk eller juridisk person som är bosatt eller har sitt säte i en medlemsstat skall ha rätt till tillgång till Europaparlamentets, rådets och kommissionens handlingar enligt de principer och villkor som skall bestämmas i enlighet med punkterna 2 och 3.

2. Rådet skall, under hänsynstagande till allmänna eller enskilda intressen, inom två år efter Amsterdamfördragets ikraftträdande i enlighet med förfarandet i artikel 251 fastställa allmänna principer och gränser för rätten till tillgång till handlingar.

3. De institutioner som avses ovan skall i sina arbetsordningar utarbeta särskilda bestämmelser om tillgång till institutionens handlingar.

Artikel 256 (f.d. artikel 192)

Beslut av rådet eller kommissionen som medför betalningsskyldighet för andra än stater skall vara verkställbara.

Verkställigheten skall följa de civilprocessrättsliga regler som gäller i den medlemsstat inom vars territorium den sker. Beslutet om att verkställighet skall ske skall bifogas avgörandet utan andra formaliteter än kontroll av avgörandets äkthet genom den nationella myndighet som varje medlemsstats regering skall utse för detta ändamål samt meddela kommissionen och domstolen.

När dessa formaliteter uppfyllts på begäran av den berörda parten, får denne fullfölja verkställigheten enligt den nationella lagstiftningen genom att hänskjuta ärendet direkt till den behöriga myndigheten.

Verkställigheten får skjutas upp endast genom beslut av domstolen. Domstolarna i de berörda staterna skall dock vara behöriga beträffande klagomål om att verkställigheten inte genomförs på regelrätt sätt.

KAPITEL 3

EKONOMISKA OCH SOCIALA KOMMITTÉN

Artikel 257 (f.d. artikel 193)

En ekonomisk och social kommitté upp-

rättas härmed. Den skall ha en rådgivande funktion.

Kommittén skall bestå av företrädare för olika grupper inom det ekonomiska och sociala livet, särskilt företrädare för tillverkare, jordbrukare, transportföretag, arbetstagare, köpmän, hantverkare, fria yrken och allmänna samhällsintressen.

Artikel 258 (f.d. artikel 194)

Antalet ledamöter i Ekonomiska och sociala kommittén är följande:

Belgien	12
Danmark	9
Tyskland	24
Grekland	12
Spanien	21
Frankrike	24
Irland	9
Italien	24
Luxemburg	6
Nederländerna	12
Österrike	12
Portugal	12
Finland	9
Sverige	12
Förenade kungariket	24

Kommitténs medlemmar skall utses för fyra år genom enhälligt beslut av rådet. De kan återväljas.

Kommitténs medlemmar får inte bindas av några instruktioner. De skall i gemenskapens allmänna intresse fullgöra sina skyldigheter under full oavhängighet.

Rådet skall med kvalificerad majoritet fastställa kommittémedlemmarnas arvoden.

Artikel 259 (f.d. artikel 195)

1. När medlemmar av kommittén skall utses skall varje medlemsstat tillställa rådet en lista med dubbelt så många kandidater som det antal platser som tilldelats statens medborgare.

Vid kommitténs sammansättning skall hänsyn tas till nödvändigheten av att säkerställa en tillräcklig representation för de olika grupperna inom det ekonomiska och sociala livet.

2. Rådet skall höra kommissionen. Det får inhämta synpunkter från europeiska organisationer, som representerar de olika ekonomiska och sociala sektorer som berörs av gemenskapens verksamhet.

Artikel 260 (f.d. artikel 196)

Kommittén skall bland sina medlemmar välja sin ordförande och sitt presidium för en tid av två år.

Den skall anta sin egen arbetsordning.

Kommittén skall sammankallas av ordföranden på begäran av rådet eller kommissionen. Den kan också sammanträda på eget initiativ.

Artikel 261 (f.d. artikel 197)

Kommittén skall ha facksektioner för de viktigaste av de områden som detta fördrag omfattar.

Facksektionerna skall utöva sin verksamhet inom ramen för kommitténs allmänna behörighet. De får inte höras oberoende av kommittén.

Inom kommittén får även upprättas underkommittéer som i bestämda frågor eller på bestämda områden skall utarbeta utkast till yttranden som skall underställas kommittén för övervägande.

Arbetsordningen skall bestämma hur facksektionerna och underkommittéerna skall vara sammansatta och vilka behörighetsregler som skall gälla för dem.

Artikel 262 (f.d. artikel 198)

Kommittén skall höras av rådet eller kommissionen i de fall som anges i detta fördrag. Den får höras av dessa institutioner i samtliga fall då dessa finner det lämpligt. Den får på

eget initiativ avge ett yttrande i sådana fall där den anser att det är lämpligt.

Om rådet eller kommissionen anser det nödvändigt, skall de utsätta en frist inom vilken kommittén skall avge sitt yttrande; denna får inte understiga en månad från den dag kommitténs ordförande fått meddelande om ärendet. Efter fristens utgång får saken behandlas, även om något yttrande inte föreligger.

Kommitténs och facksektionernas yttranden med protokoll från överläggningarna skall överlämnas till rådet och kommissionen.

Europaparlamentet kan höra kommittén.

KAPITEL 4

REGIONKOMMITTÉN

Artikel 263 (f.d. artikel 198a)

En rådgivande kommitté som består av företrädare för regionala och lokala organ, i fortsättningen kallad Regionkommittén, upprättas härmed.

Antalet ledamöter i Regionkommittén är följande:

Belgien	12
Danmark	9
Tyskland	24
Grekland	12
Spanien	21
Frankrike	24
Irland	9
Italien	24
Luxemburg	6
Nederländerna	12
Österrike	12
Portugal	12
Finland	9
Sverige	12
Förenade kungariket	24

Kommitténs medlemmar och lika många suppleanter skall utses för fyra år genom enhälligt beslut av rådet på förslag av respektive medlemsstater. De kan återväljas. Ingen medlem av kommittén får samtidigt vara ledamot av Europaparlamentet.

Kommitténs medlemmar får inte bindas av några instruktioner. De skall i gemenskapens allmänna intresse fullgöra sina skyldigheter under full oavhängighet.

Artikel 264 (f.d. artikel 198b)

Regionkommittén skall bland sina medlemmar välja sin ordförande och sitt presidium för en tid av två år.

Den skall anta sin arbetsordning.

Kommittén skall sammankallas av ordföranden på begäran av rådet eller kommissionen. Den kan också sammanträda på eget initiativ.

Artikel 265 (f.d. artikel 198c)

Regionkommittén skall höras av rådet eller kommissionen i de fall som anges i detta fördrag och i alla övriga fall, särskilt sådana som rör gränsöverskridande samarbete, där en av dessa båda institutioner finner det lämpligt.

Om rådet eller kommissionen anser det nödvändigt, skall de utsätta en frist inom vilken kommittén skall avge sitt yttrande; denna får inte understiga en månad från den dag kommitténs ordförande fått meddelande om ärendet. Efter fristens utgång får saken behandlas, även om något yttrande inte föreligger.

Om Ekonomiska och sociala kommittén hörs enligt artikel 262, skall rådet eller kommissionen underrätta Regionkommittén om denna begäran om yttrande. Om Regionkommittén anser att särskilda regionala intressen berörs, får den avge ett yttrande i saken.

Europaparlamentet kan höra Regionkommittén.

Den får på eget initiativ avge ett yttrande i sådana fall där den anser att det är lämpligt.

Kommitténs yttrande med protokoll från överläggningarna skall överlämnas till rådet och kommissionen.

KAPITEL 5

EUROPEISKA INVESTERINGS-BANKEN

Artikel 266 (f.d. artikel 198d)

Europeiska investeringsbanken skall vara en juridisk person.

Medlemmar i Europeiska investeringsbanken är medlemsstaterna.

Europeiska investeringsbankens stadga är såsom protokoll fogad till detta fördrag.

Artikel 267 (f.d. artikel 198e)

Europeiska investeringsbanken skall ha till uppgift att genom att anlita kapitalmarknaderna och utnyttja egna medel bidra till en balanserad och störningsfri utveckling av den gemensamma marknaden i gemenskapens intresse. I detta syfte skall den genom att bevilja lån och garantier utan vinstsyfte underlätta finansieringen av följande projekt inom alla områden av ekonomin:

a) Projekt som syftar till utveckling av mindre utvecklade regioner.

b) Projekt som syftar till en modernisering eller omställning av företag eller till att skapa nya verksamheter med anledning av det gradvisa upprättandet av den gemensamma marknaden och som på grund av sin storlek eller sin natur inte helt kan finansieras med de olika medel som är tillgängliga i de enskilda medlemsstaterna.

c) Projekt av gemensamt intresse för flera medlemsstater, vilka på grund av sin storlek eller sin natur inte helt kan finansieras med de olika medel som är tillgängliga i de enskilda medlemsstaterna.

När banken fullgör sina uppgifter skall den underlätta finansieringen av investeringsprogram i samband med stöd från strukturfonderna och andra av gemenskapens finansieringsorgan.

AVDELNING II

FINANSIELLA BESTÄMMELSER

Artikel 268 (f.d. artikel 199)

Gemenskapens samtliga inkomster och utgifter, inbegripet de som hänför sig till Europeiska socialfonden, skall beräknas för varje budgetår och tas upp i budgeten.

Förvaltningsutgifter för institutionerna till följd av bestämmelserna i Fördraget om Europeiska unionen om en gemensam utrikes- och säkerhetspolitik samt om samarbete i rättsliga och inre angelägenheter skall belasta budgeten. Driftutgifterna till följd av att de nämnda bestämmelserna genomförs, kan på de villkor som anges i bestämmelserna belasta budgeten.

Budgetens inkomster och utgifter skall balansera varandra.

Artikel 269 (f.d. artikel 201)

Utan att det inverkar på andra inkomster skall budgeten finansieras helt av egna medel.

Rådet skall enhälligt, på förslag av kommissionen och efter att ha hört Europaparlamentet, fastställa bestämmelser om gemenskapens system för egna medel samt rekommendera medlemsstaterna att anta dessa bestämmelser i enlighet med deras konstitutionella bestämmelser.

Artikel 270 (f.d. artikel 201a)

För att budgetdisciplinen skall upprätthållas får kommissionen inte lägga fram något förslag till gemenskapsrättsakt eller ändra sina förslag eller besluta om någon genomförandeåtgärd som kan medföra betydande verkningar för budgeten, utan att avge en försäkran om att förslaget eller åtgärden kan finansieras inom ramen för gemenskapens egna medel i enlighet med de bestämmelser som fastställts av rådet enligt artikel 269.

Artikel 271 (f.d. artikel 202)

De utgifter som tas upp i budgeten skall beviljas för ett budgetår, om inte något annat har bestämts i den budgetförordning som utfärdats enligt artikel 279.

På de villkor som skall fastställas enligt artikel 279 får anslag som inte avser personalutgifter och som inte förbrukats vid budgetårets utgång föras över, dock endast till det närmast följande budgetåret.

Anslagen skall delas in i avdelningar alltefter utgifternas art eller ändamål och i mån av behov ytterligare delas in i överensstämmelse med den budgetförordning som utfärdats enligt artikel 279.

Europaparlamentets, rådets, kommissionens och domstolens utgifter skall tas upp i särskilda delar av budgeten om inte annat följer av någon särskild ordning för vissa gemensamma utgifter.

Artikel 272 (f.d. artikel 203)

1. Budgetåret skall börja den 1 januari och sluta den 31 december.

2. Var och en av gemenskapens institutioner skall före den 1 juli upprätta en beräkning över sina utgifter. Kommissionen skall sammanställa dessa beräkningar i ett preliminärt budgetförslag. Den skall bifoga ett yttrande som får innehålla avvikande beräkningar.

Det preliminära budgetförslaget skall innehålla en beräkning över inkomster och en över utgifter.

3. Kommissionen skall förelägga rådet det preliminära budgetförslaget senast den 1 september året före det budgetår som förslaget avser.

Rådet skall samråda med kommissionen och i förekommande fall med övriga berörda institutioner, när det avser att avvika från det preliminära budgetförslaget.

Rådet skall med kvalificerad majoritet fastställa budgetförslaget och överlämna det till Europaparlamentet.

4. Budgetförslaget skall föreläggas Europaparlamentet senast den 5 oktober året före det budgetår som förslaget avser.

Europaparlamentet har rätt att genom beslut av en majoritet av dess ledamöter ändra budgetförslaget och att genom beslut med en absolut majoritet av de avgivna rösterna föreslå rådet ändringar i budgetförslaget beträffande utgifter som är en nödvändig följd av detta fördrag eller av rättsakter som har antagits i enlighet med detta.

Om Europaparlamentet inom 45 dagar efter att ha förelagts budgetförslaget har godkänt detta är budgeten slutgiltigt antagen. Om Europaparlamentet inom denna frist inte har ändrat budgetförslaget och inte heller föreslagit ändringar i detta skall budgeten anses vara slutgiltigt antagen.

Om Europaparlamentet inom denna frist har antagit ändringar eller lagt fram ändringsförslag, skall budgetförslaget tillsammans med ändringarna eller ändringsförslagen överlämnas till rådet.

5. Efter att ha överlagt om budgetförslaget med kommissionen och vid behov med övriga berörda institutioner, skall rådet besluta enligt följande villkor:

a) Rådet får genom beslut med kvalificerad majoritet modifiera varje ändring som har antagits av Europaparlamentet.

b) I fråga om ändringsförslagen får rådet

— med kvalificerad majoritet avslå ett av Europaparlamentet framlagt ändringsförslag, om detta inte resulterar i någon ökning av en institutions totala utgifter, framför allt beroende på att den ökning av utgifterna som ändringsförslaget skulle medföra uttryckligen skulle kompenseras av en eller flera föreslagna ändringar som i motsvarande grad minskar utgifterna; om något avslagsbeslut inte fattats, skall ändringsförslaget anses godkänt,

— med kvalificerad majoritet godkänna ett

av Europaparlamentet framlagt ändringsförslag, om detta resulterar i en ökning av en institutions totala utgifter; om något godkännandebeslut inte fattas, skall ändringsförslaget anses avslaget,

— när rådet enligt någon av de två föregående strecksatserna har avslagit ett ändringsförslag genom beslut med kvalificerad majoritet antingen låta beloppet i budgetförslaget stå kvar eller fastställa ett annat belopp.

Budgetförslaget skall ändras på grundval av de ändringsförslag som godkänts av rådet.

Om rådet inte inom 15 dagar efter att ha förelagts budgetförslaget har modifierat någon av de ändringar som antagits av Europaparlamentet och om de ändringsförslag som lagts fram av Europaparlamentet har godkänts, skall budgeten anses vara slutgiltigt antagen. Rådet skall underrätta Europaparlamentet om att det inte har modifierat någon av ändringarna och om att ändringsförslagen har godkänts.

Om rådet inom denna frist har modifierat en eller flera av de ändringar som antagits av Europaparlamentet eller om Europaparlamentets ändringsförslag har avslagits eller modifierats skall det modifierade budgetförslaget åter överlämnas till Europaparlamentet. Rådet skall underrätta Europaparlamentet om resultatet av sina överväganden.

6. Inom 15 dagar efter det att budgetförslaget förelagts Europaparlamentet får parlamentet som skall ha underrättats om de åtgärder som vidtagits beträffande dess ändringsförslag genom beslut av en majoritet av dess ledamöter och med tre femtedelar av de avgivna rösterna ändra eller avslå de modifieringar av Europaparlamentets ändringar som gjorts av rådet och skall anta budgeten i enlighet därmed. Om Europaparlamentet inte har fattat något beslut inom denna frist skall budgeten anses slutgiltigt antagen.

7. När det förfarande som anges i denna artikel har fullföljts, skall Europaparlamentets ordförande förklara att budgeten blivit slutgiltigt antagen.

8. Om viktiga skäl föreligger får dock Europaparlamentet genom beslut av en majoritet av dess ledamöter och med två tredjedelar av de avgivna rösterna avslå budgetförslaget och begära att få ett nytt förslag framlagt.

9. För samtliga utgifter utom sådana som är en nödvändig följd av detta fördrag eller av rättsakter som antagits i enlighet med detta skall årligen fastställas en maximal procentuell ökning i förhållande till utgifter av samma slag under det innevarande året.

Kommissionen skall efter samråd med kommittén för ekonomisk politik bestämma denna maximala procentsats beroende på

— volymutvecklingen av bruttonationalinkomsten inom gemenskapen,

— den genomsnittliga förändringen av medlemsstaternas budgetar,

och

— utvecklingen av levnadskostnaderna under det föregående budgetåret.

Gemenskapens alla institutioner skall före den 1 maj underrättas om den maximala procentsatsen. Institutionerna är skyldiga att rätta sig efter denna under budgetförfarandet, om inte annat följer av bestämmelserna i denna punkt fjärde och femte styckena.

Om den procentuella ökningen i det budgetförslag som upprättats av rådet beträffande andra utgifter än sådana som är en nödvändig följd av detta fördrag eller av rättsakter som antagits i enlighet med detta, överstiger hälften av den maximala procentsatsen, får Europaparlamentet då det utövar sin ändringsrätt ytterligare öka den totala summan av dessa utgifter med upp till hälften av den maximala procentsatsen.

Om Europaparlamentet, rådet eller kommissionen anser att gemenskapernas verksamhet kräver att den enligt förfarandet i denna punkt fastställda procentsatsen skall överskridas, får en annan procentsats fastställas genom avtal mellan rådet, som skall besluta med kvalificerad majoritet och Europaparlamentet, vars beslut skall fattas av en

majoritet av dess ledamöter och tre femtedelar av de avgivna rösterna.

10. Varje institution skall utöva de befogenheter den tilldelats genom denna artikel med vederbörlig hänsyn till fördragets bestämmelser och till rättsakter som antagits i enlighet med dessa, särskilt de som avser gemenskapens egna medel och balansen mellan inkomster och utgifter.

Artikel 273 (f.d. artikel 204)

Om budgeten ännu inte har antagits i början av ett budgetår, får ett belopp som motsvarar högst en tolftedel av budgetanslagen för det föregående budgetåret användas varje månad för en avdelning eller en underavdelning i budgeten i enlighet med bestämmelserna i den budgetförordning som utfärdats enligt artikel 279; detta arrangemang skall dock inte få till följd att kommissionen får förfoga över medel som överstiger en tolftedel av de anslag som anges i det budgetförslag som är under utarbetande.

Under förutsättning att övriga villkor i första stycket iakttas får rådet genom beslut med kvalificerad majoritet ge sitt tillstånd till utgifter som överstiger en tolftedel.

Om beslutet avser utgifter som inte är en nödvändig följd av detta fördrag eller av rättsakter som antagits i enlighet med detta, skall rådet omedelbart överlämna beslutet till Europaparlamentet; inom 30 dagar får Europaparlamentet genom beslut av en majoritet av dess ledamöter och med tre femtedelar av de avgivna rösterna fatta ett avvikande beslut beträffande de utgifter som överstiger den tolftedel som avses i första stycket. I fråga om sistnämnda utgifter skall rådets beslut skjutas upp till dess att Europaparlamentet har fattat sitt beslut. Om Europaparlamentet inte inom denna frist har fattat ett beslut som avviker från rådets beslut skall det senare beslutet betraktas som slutgiltigt antaget.

I de beslut som avses i andra och tredje styckena skall redovisas de åtgärder som krävs i fråga om resurser för att säkerställa tillämpningen av denna artikel.

Artikel 274 (f.d. artikel 205)

I överensstämmelse med principerna för en sund ekonomisk förvaltning skall kommissionen genomföra budgeten under eget ansvar och inom ramen för de beviljade anslagen enligt bestämmelserna i den budgetförordning som utfärdats enligt artikel 279. Medlemsstaterna skall samarbeta med kommissionen för att säkerställa att anslagen används i överensstämmelse med principerna för en sund ekonomisk förvaltning.

Budgetförordningen skall innehålla närmare bestämmelser om hur varje institution skall medverka när dess egna utgifter effektueras.

Kommissionen får inom budgeten föra över anslag från en avdelning till en annan och från en underavdelning till en annan, inom de gränser och på de villkor som anges i budgetförordningen.

Artikel 275 (f.d. artikel 205a)

Kommissionen skall årligen till rådet och Europaparlamentet överlämna en redovisning för hur budgeten genomförts under det föregående budgetåret. Kommissionen skall till dem också överlämna en redovisning för gemenskapens tillgångar och skulder.

Artikel 276 (f.d. artikel 206)

1. På rekommendation av rådet, som skall fatta sitt beslut med kvalificerad majoritet, skall Europaparlamentet bevilja kommissionen ansvarsfrihet för budgetens genomförande. I detta syfte skall rådet och Europaparlamentet i tur och ordning granska räkenskaperna och de redovisningar som avses i artikel 275, revisionsrättens årsrapport tillsammans med de granskade institutionernas yttranden över revisionsrättens iakttagelser, den förklaring om räkenskapernas tillförlitlighet som avses i artikel 248.1 andra stycket samt de av revisionsrättens särskilda rapporter som är av betydelse i detta sammanhang.

2. Innan Europaparlamentet beviljar kommissionen ansvarsfrihet eller för andra ändamål i samband med att Europaparlamentet utövar sina befogenheter beträffande budge-

tens genomförande, kan det anmoda kommissionen att redogöra för verkställigheten av utgifterna eller för hur de finansiella kontrollsystemen fungerar. Kommissionen skall på begäran lägga fram alla nödvändiga uppgifter för Europaparlamentet.

3. Kommissionen skall vidta alla lämpliga åtgärder för att rätta sig efter iakttagelserna i besluten om ansvarsfrihet, andra iakttagelser från Europaparlamentet om verkställigheten av utgifterna samt de kommentarer som är fogade till rådets rekommendationer om ansvarsfrihet

På begäran av Europaparlamentet eller rådet skall kommissionen rapportera om de åtgärder som den har vidtagit mot bakgrund av dessa iakttagelser och kommentarer, särskilt om de instruktioner som den har gett de avdelningar som ansvarar för budgetens genomförande. Dessa rapporter skall också översändas till revisionsrätten.

Artikel 277 (f.d. artikel 207)

Budgeten skall upprättas i den beräkningsenhet som bestämts i överensstämmelse med föreskrifterna i den budgetförordning som utfärdats enligt artikel 279.

Artikel 278 (f.d. artikel 208)

Under förutsättning att kommissionen underrättar berörda medlemsstaters behöriga myndigheter får kommissionen överföra tillgångar som den innehar i en medlemsstats valuta till en annan medlemsstats valuta i den mån det behövs för att dessa tillgångar skall kunna användas för ändamål som avses i detta fördrag. Kommissionen skall så långt som möjligt undvika att företa sådana överföringar, om den har kontanter eller likvida medel i de valutor som den behöver.

Kommissionen skall stå i förbindelse med varje medlemsstat genom den myndighet som medlemsstaten utser. Vid genomförandet av finansiella transaktioner skall kommissionen anlita den berörda medlemsstatens sedelutgivande bank eller något annat finansinstitut som godkänts av medlemsstaten.

Artikel 279 (f.d. artikel 209)

Rådet skall genom enhälligt beslut på förslag från kommissionen och efter att ha hört Europaparlamentet och erhållit revisionsrättens yttrande

a) utfärda budgetförordningar som särskilt skall innehålla närmare bestämmelser om budgetens uppställning och genomförande och om redovisning och revision

b) fastställa de sätt och det förfarande enligt vilka de budgetinkomster som fastställts i den ordning som gäller för gemenskapens egna medel skall ställas till kommissionens förfogande samt bestämma nödvändiga åtgärder för att möta ett eventuellt likviditetsbehov,

c) bestämma regler för ekonomichefers utanordnares och räkenskapsförares ansvar och lämplig ordning för kontroll.

Artikel 280 (f.d. artikel 209a)

1. Gemenskapen och medlemsstaterna skall bekämpa bedrägerier och all annan olaglig verksamhet som riktar sig mot gemenskapens ekonomiska intressen genom åtgärder som skall vidtas i enlighet med denna artikel och som skall ha avskräckande effekt och ge ett effektivt skydd i medlemsstaterna.

2. Medlemsstaterna skall vidta samma åtgärder för att bekämpa bedrägerier som riktar sig mot gemenskapens ekonomiska intressen, som de vidtar för att bekämpa bedrägerier som riktar sig mot deras egna ekonomiska intressen.

3. Utan att det påverkar tillämpningen av andra bestämmelser i detta fördrag skall medlemsstaterna samordna sina åtgärder för att skydda gemenskapens ekonomiska intressen mot bedrägerier. De skall för detta ändamål tillsammans med kommissionen organisera ett nära och regelbundet samarbete mellan de behöriga myndigheterna.

4. Rådet skall i enlighet med förfarandet i artikel 251 och efter att ha hört revisionsrätten besluta om nödvändiga åtgärder som rör

förebyggande av och kamp mot bedrägerier som riktar sig mot gemenskapens ekonomiska intressen för att ge effektivt och likvärdigt skydd i medlemsstaterna. Dessa åtgärder skall inte gälla tillämpningen av nationell straffrätt eller den nationella rättsskipningen.

5. Kommissionen skall i samarbete med medlemsstaterna varje år för Europaparlamentet och rådet lägga fram en rapport om de åtgärder som vidtagits för att genomföra denna artikel.

SJÄTTE DELEN

ALLMÄNNA BESTÄMMELSER OCH SLUTBESTÄMMELSER

Artikel 281 (f.d. artikel 210)

Gemenskapen skall vara en juridisk person.

Artikel 282 (f.d. artikel 211)

Gemenskapen skall i varje medlemsstat ha den mest vittgående rättskapacitet som tillerkänns juridiska personer enligt den nationella lagstiftningen: den skall särskilt kunna förvärva och avyttra fast och lös egendom samt föra talan inför domstolar och andra myndigheter. Den skall i sådana fall företrädas av kommissionen.

Artikel 283 (f.d. artikel 212)

Rådet skall på förslag från kommissionen och efter att ha hört övriga berörda institutioner, med kvalificerad majoritet fastställa tjänsteföreskrifter för tjänstemännen i Europeiska gemenskaperna och anställningsvillkor för övriga anställda i gemenskaperna.

Artikel 284 (f.d. artikel 213)

Kommissionen får inom de gränser och på de villkor som fastställts av rådet i enlighet med bestämmelserna i detta fördrag inhämta den information och företa de kontroller som behövs för att fullgöra de uppgifter som anförtrotts kommissionen.

Artikel 285 (f.d. artikel 213a)

1. Utan att det påverkar tillämpningen av artikel 5 i protokollet om stadgan för Europeiska centralbankssystemet och Europeiska centralbanken skall rådet enligt förfarandet i artikel 251 besluta om åtgärder för att framställa sådan statistik som behövs för gemenskapens verksamhet.

2. Framställningen av gemenskapsstatistik skall uppfylla krav på opartiskhet, tillförlitlighet, objektivitet, vetenskapligt oberoende, kostnadseffektivitet och insynsskydd för statistiska uppgifter; den får inte innebära en alltför stor belastning för de ekonomiska aktörerna.

Artikel 286 (f.d. artikel 213b)

1. Från och med den 1 januari 1999 skall gemenskapsrättsakter om skydd för enskilda när det gäller behandling av och fri rörlighet för personuppgifter vara tillämpliga på de institutioner och organ som inrättas genom eller på grundval av detta fördrag.

2. Före den tidpunkt som avses i punkt 1 skall rådet enligt förfarandet i artikel 251 inrätta ett oberoende övervakningsorgan som skall ansvara för att övervaka att dessa gemenskapsrättsakter tillämpas på gemenskapens institutioner och organ samt vid behov anta andra för ändamålet relevanta bestämmelser.

Artikel 287 (f.d. artikel 214)

Medlemmarna av gemenskapens institutioner, medlemmarna av kommittéer samt tjänstemän och övriga anställda i gemenskapen skall, även efter det att deras uppdrag upphört, vara förpliktade att inte lämna ut upplysningar som omfattas av tystnadsplikt, särskilt uppgifter om företag, deras affärsförbindelser eller deras kostnadsförhållanden.

Artikel 288 (f.d. artikel 215)

Gemenskapens avtalsrättsliga ansvar skall regleras av den lagstiftning som är tillämplig på avtalet i fråga.

Vad beträffar utomobligatoriskt ansvar skall gemenskapen ersätta skada, som orsakats av dess institutioner eller av dess anställda under tjänsteutövning, i enlighet med de allmänna principer som är gemensamma för medlemsstaternas rättsordningar.

Föregående stycke skall på samma villkor tillämpas på skada som orsakats av ECB eller av dess anställda under tjänsteutövning.

De anställdas personliga ansvar gentemot gemenskapen skall regleras av bestämmelserna i de tjänsteföreskrifter eller de anställningsvillkor som gäller för dem.

Artikel 289 (f.d. artikel 216)

Säte för gemenskapens institutioner skall fastställas av medlemsstaternas regeringar i samförstånd.

Artikel 290 (f.d. artikel 217)

Reglerna i fråga om språk för gemenskapens institutioner skall, med förbehåll för bestämmelserna i domstolens rättegångsregler, enhälligt fastställas av rådet.

Artikel 291 (f.d. artikel 218)

Gemenskapen skall, på de villkor som anges i protokollet av den 8 april 1965 om Europeiska gemenskapernas immunitet och privilegier, inom medlemsstaternas territorier åtnjuta den immunitet och de privilegier som krävs för att den skall kunna fullgöra sin uppgift. Detsamma skall gälla för Europeiska centralbanken, Europeiska monetära institutet och Europeiska investeringsbanken.

Artikel 292 (f.d. artikel 219)

Medlemsstaterna förbinder sig att inte lösa tvister om tolkningen eller tillämpningen av detta fördrag på annat sätt än som bestämts genom fördraget.

Artikel 293 (f.d. artikel 220)

Medlemsstaterna skall i den utsträckning det är nödvändigt, inleda förhandlingar med varandra i syfte att till förmån för sina medborgare säkerställa:

— skydd till person samt åtnjutande och skydd av rättigheter på de villkor som varje stat tillerkänner sina egna medborgare,

— avskaffandet av dubbelbeskattning inom gemenskapen,

— ömsesidigt erkännande av bolag som avses i artikel 48 andra stycket, bibehållande av ställningen som juridisk person för det fall att ett bolags säte flyttas från ett land till ett annat samt möjlighet till fusion av bolag som lyder under olika nationella lagar,

— förenkling av formaliteter för ömsesidigt erkännande och verkställighet av rättsliga avgöranden och skiljedomar.

Artikel 294 (f.d. artikel 221)

Medlemsstaterna skall, utan att det påverkar tillämpningen av övriga bestämmelser i fördraget, ge medborgare i andra medlemsstater samma behandling som sina egna medborgare med avseende på kapitalplacering i bolag som avses i artikel 48.

Artikel 295 (f.d. artikel 222)

Detta fördrag skall inte i något hänseende ingripa i medlemsstaternas egendomsordning.

Artikel 296 (f.d. artikel 223)

1. Bestämmelserna i detta fördrag skall inte hindra tillämpningen av följande regler:

a) Ingen medlemsstat skall vara förpliktad att lämna sådan information vars avslöjande den anser strida mot sina väsentliga säkerhetsintressen.

b) Varje medlemsstat får vidta åtgärder, som den anser nödvändiga för att skydda sina väsentliga säkerhetsintressen i fråga om tillverkning av eller handel med vapen ammunition och krigsmateriel; sådana åtgärder får inte försämra konkurrensvillkoren på den gemensamma marknaden vad gäller varor som inte är avsedda speciellt för militärändamål.

2. Rådet får på förslag från kommissionen genom enhälligt beslut ändra den lista som rådet den 15 april 1958 fastställde över varor på vilka bestämmelserna i punkt 1b skall tillämpas.

Artikel 297 (f.d. artikel 224)

Medlemsstaterna skall samråda med varandra för att genom gemensamma åtgärder hindra att den gemensamma marknadens funktion påverkas av åtgärder som en medlemsstat kan se sig tvungen att vidta vid allvarliga interna störningar som påverkar upprätthållandet av lag och ordning, i händelse av krig eller vid en allvarlig internationell spänning som innebär krigsfara eller för att fullgöra de skyldigheter den har tagit på sig i syfte att bevara fred och internationell säkerhet.

Artikel 298 (f.d. artikel 225)

Om åtgärder som vidtagits i de fall som avses i artiklarna 296 och 297 leder till att konkurrensvillkoren inom den gemensamma marknaden snedvrids, skall kommissionen tillsammans med den berörda medlemsstaten undersöka hur åtgärderna kan anpassas till bestämmelserna i detta fördrag.

Med avvikelse från det förfarande som anges i artiklarna 226 och 227 får kommissionen eller en medlemsstat vända sig direkt till domstolen, om kommissionen eller medlemsstaten anser att en annan medlemsstat missbrukar sina befogenheter enligt artiklarna 296 och 297. Domstolen skall meddela sitt avgörande inom stängda dörrar.

Artikel 299 (f.d. artikel 227)

1. Detta fördrag skall gälla för Konungariket Belgien, Konungariket Danmark, Förbundsrepubliken Tyskland, Hellenska republiken, Konungariket Spanien, Franska republiken, Irland, Italienska republiken, Storhertigdömet Luxemburg, Konungariket Nederländerna. Republiken Österrike, Portugisiska republiken, Republiken Finland, Konungariket Sverige och Förenade konungariket Storbritannien och Nordirland.

2. Bestämmelserna i detta fördrag skall gälla för de franska utomeuropeiska departementen, Azorerna, Madeira och Kanarieöarna.

Rådet skall dock med beaktande av den strukturella, sociala och ekonomiska situationen i de franska utomeuropeiska departementen och på Azorerna, Madeira och Kanarieöarna, vilken förvärras av dessas avlägsna belägenhet, ökaraktär, ringa storlek, besvärliga terräng- och klimatförhållanden samt ekonomiska beroende av ett fåtal produkter, vilka faktorer på grund av sin bestående natur och sammanlagda verkan allvarligt hämmar områdenas utveckling, med kvalificerad majoritet på förslag av kommissionen och efter att ha hört Europaparlamentet besluta om specifika åtgärder för att särskilt fastställa villkoren för hur detta fördrag skall tillämpas beträffande dessa områden, inklusive den gemensamma politiken.

Rådet skall, när det beslutar om de relevanta åtgärder som avses i andra stycket, beakta sådana områden som tull- och handelspolitik, skattepolitik, frizoner, jordbruks- och fiskepolitik, villkor för leverans av råvaror och viktiga konsumtionsvaror, statligt stöd samt villkor för tillgång till strukturfonder och övergripande gemenskapsprogram. Rådet skall besluta om de åtgärder som avses i andra stycket med beaktande av de yttersta randområdenas särdrag och särskilda begränsningar, utan att undergräva integriteten och sammanhanget hos gemenskapsrätten, inklusive den inre marknaden och den gemensamma politiken.

3. De utomeuropeiska länder och territorier som anges i bilaga II till detta fördrag skall omfattas av den särskilda associeringsordning som fastställts i fjärde delen i detta fördrag.

Detta fördrag skall inte tillämpas på de utomeuropeiska länder och territorier som har särskilda förbindelser med Förenade konungariket Storbritannien och Nordirland och som inte har tagits med i den nämnda bilagan.

4. Bestämmelserna i detta fördrag skall tillämpas på de europeiska territorier vilkas utrikes angelägenheter omhändertas av en medlemsstat.

5. Bestämmelserna i detta fördrag skall omfatta Åland i enlighet med bestämmelserna i protokoll 2 i akten om villkoren för Republiken Österrikes, Republiken Finlands och Konungariket Sveriges anslutning.

6. Utan hinder av föregående punkter skall följande gälla:

a) Detta fördrag skall inte tillämpas beträffande Färöarna.

b) Detta fördrag skall inte tillämpas beträffande Förenade konungariket Storbritannien och Nordirlands suveräna basområden på Cypern.

c) Detta fördrag skall tillämpas beträffande Kanalöarna och Isle of Man endast i den utsträckning det är nödvändigt för att säkerställa genomförandet av den ordning för dessa öar som anges i det fördrag om anslutning av nya medlemsstater till Europeiska ekonomiska gemenskapen och till Europeiska atomenergigemenskapen som undertecknats den 22 januari 1972.

Artikel 300 (f.d. artikel 228)

1. När detta fördrag föreskriver att avtal skall ingås mellan gemenskapen och en eller flera stater eller internationella organisationer skall kommissionen ge rekommendationer till rådet som skall bemyndiga kommissionen att inleda de förhandlingar som behövs. Kommissionen skall föra dessa förhandlingar i samråd med de särskilda kommittéer som rådet har tillsatt för att biträda kommissionen i dess uppgift och inom ramen för de direktiv som rådet kan komma att utfärda för kommissionen.

När rådet utövar de befogenheter som det har tillerkänts enligt denna punkt skall rådet besluta med kvalificerad majoritet utom i de fall då rådet enligt punkt 2 första stycket skall besluta enhälligt.

2. Om inte annat följer av kommissionens befogenheter på detta område skall både undertecknandet, som kan åtföljas av ett beslut om provisorisk tillämpning före ikraftträdandet, och ingåendet av avtalen beslutas av rådet med kvalificerad majoritet på förslag av kommissionen. Rådet skall besluta enhälligt om avtalet omfattar ett område där det krävs enhällighet för att interna regler skall kunna antas, samt om det är fråga om ett sådant avtal som avses i artikel 310. Med avvikelse från bestämmelserna i punkt 3 skall samma förfaranden tillämpas på ett beslut om att tillfälligt upphöra att tillämpa ett avtal samt för att bestämma vilka ståndpunkter som på gemenskapens vägnar skall intas i ett organ som inrättats genom ett avtal som grundas på artikel 310, om detta organ skall fatta beslut med rättslig verkan, med undantag för sådana beslut som kompletterar eller ändrar avtalets institutionella ram.

Europaparlamentet skall omedelbart och fullständigt informeras om alla beslut som fattas enligt denna punkt när det gäller provisorisk tillämpning eller tillfälligt upphävande av avtal, eller fastställande av gemenskapens ståndpunkt i ett organ som inrättats genom ett avtal som grundas på artikel 310.

3. Med undantag för sådana avtal som avses i artikel 133.3 skall rådet ingå avtal efter att ha hört Europaparlamentet och detta även om avtalet omfattar ett område där interna regler skall antas enligt förfarandet i artikel 251 eller 252. Europaparlamentet skall avge sitt yttrande inom den tid som rådet får bestämma med hänsyn till hur brådskande ärendet är. Om ett yttrande inte har avgetts inom denna tid, får rådet fatta beslut.

Med avvikelse från föregående stycke krävs Europaparlamentets samtycke för ingåendet av sådana avtal som avses i artikel 310 andra avtal som skapar en särskild institutionell ram genom att samarbetsförfaranden inrättas, sådana avtal som har betydande budgetmässiga följder för gemenskapen

samt sådana avtal som medför ändring av en rättsakt som har antagits enligt förfarandet i artikel 251.

Rådet och Europaparlamentet får i brådskande fall komma överens om den tid inom vilken samtycke skall ges.

4. När rådet ingår ett avtal får det med avvikelse från punkt 2 bemyndiga kommissionen att godkänna ändringar för gemenskapens räkning, om dessa ändringar enligt avtalet skall antas genom ett förenklat förfarande eller av ett organ som inrättas genom avtalet; rådet får förena ett sådant bemyndigande med särskilda villkor.

5. Om rådet avser att ingå ett avtal som förutsätter ändringar i detta fördrag, skall ändringarna dessförinnan antas enligt förfarandet i artikel 48 i Fördraget om Europeiska unionen.

6. Rådet, kommissionen eller en medlemsstat får inhämta domstolens yttrande över huruvida ett tilltänkt avtal är förenligt med bestämmelserna i detta fördrag. Om domstolen i sitt yttrande finner att så inte är fallet, får avtalet endast träda i kraft i enlighet med artikel 48 i Fördraget om Europeiska unionen.

7. Avtal som ingåtts i den ordning som anges i denna artikel skall vara bindande för gemenskapens institutioner och för medlemsstaterna.

Artikel 301 (f.d. artikel 228a)

Om en gemensam ståndpunkt eller en gemensam åtgärd som har beslutats enligt bestämmelserna om en gemensam utrikes- och säkerhetspolitik i Fördraget om Europeiska unionen förutsätter ett handlande från gemenskapens sida som helt eller delvis avbryter eller begränsar de ekonomiska förbindelserna med ett eller flera tredje länder, skall rådet besluta om de brådskande åtgärder som är nödvändiga. Rådet skall besluta med kvalificerad majoritet på förslag av kommissionen.

Artikel 302 (f.d. artikel 229)

Kommissionen skall säkerställa att ändamålsenliga förbindelser upprätthålls med Förenta nationernas organ och dess fackorgan.

Den skall vidare säkerställa att lämpliga förbindelser upprätthålls med alla internationella organisationer.

Artikel 303 (f.d. artikel 230)

Gemenskapen skall upprätta samarbete i alla lämpliga former med Europarådet.

Artikel 304 (f.d. artikel 231)

Gemenskapen skall upprätta ett nära samarbete med Organisationen för ekonomiskt samarbete och utveckling; de närmare villkoren för detta skall fastställas i samförstånd.

Artikel 305 (f.d. artikel 232)

1. Bestämmelserna i detta fördrag skall inte medföra någon ändring i bestämmelserna i Fördraget om upprättandet av Europeiska kol- och stålgemenskapen, särskilt inte vad avser medlemsstaternas rättigheter och förpliktelser, befogenheterna för den gemenskapens institutioner och bestämmelserna i sistnämnda fördrag om hur den gemensamma marknaden för kol och stål skall fungera.

2. Bestämmelserna i detta fördrag skall inte inverka på bestämmelserna i Fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen.

Artikel 306 (f.d. artikel 233)

Bestämmelserna i detta fördrag skall inte hindra förekomsten och genomförandet av de regionala unionerna mellan Belgien och Luxemburg samt mellan Belgien, Luxemburg och Nederländerna, i den mån syftena med dessa regionala unioner inte uppnås genom tillämpning av detta fördrag.

Artikel 307 (f.d. artikel 234)

De rättigheter och förpliktelser som följer av avtal som ingåtts före den 1 januari 1958

eller, för stater som senare ansluter sig, före tidpunkten för deras anslutning mellan å ena sidan en eller flera medlemsstater och å andra sidan ett eller flera tredje länder skall inte påverkas av bestämmelserna i detta fördrag.

I den mån dessa avtal inte är förenliga med detta fördrag skall den eller de berörda medlemsstaterna vidta alla lämpliga åtgärder för att undanröja det som är oförenligt med fördraget. Medlemsstaterna skall vid behov bistå varandra i detta syfte och i förekommande fall inta en gemensam hållning.

Vid tillämpning av sådana avtal som avses i första stycket skall medlemsstaterna beakta att de fördelar som varje medlemsstat beviljar enligt detta fördrag utgör en integrerad del av upprättandet av gemenskapen och härigenom är oskiljaktigt förbundna med upprättandet av gemensamma institutioner, med överlämnandet av befogenheter till dessa och med beviljandet av samma fördelar av alla övriga medlemsstater.

Artikel 308 (f.d. artikel 235)

Om en åtgärd från gemenskapens sida skulle visa sig nödvändig för att inom den gemensamma marknadens ram förverkliga något av gemenskapens mål och om detta fördrag inte innehåller de nödvändiga befogenheterna, skall rådet genom beslut på förslag från kommissionen och efter att ha hört Europaparlamentet vidta de åtgärder som behövs.

Artikel 309 (f.d. artikel 236)

1. Om ett beslut har fattats enligt artikel 7.2 i Fördraget om Europeiska unionen om att tillfälligt upphäva rösträtten för företrädaren för en medlemsstats regering, gäller det tillfälliga upphävandet även med avseende på det här fördraget.

2. Om det i enlighet med artikel 7.1 i Fördraget om Europeiska unionen har fastslagits att en medlemsstat allvarligt och ihållande åsidosätter principer som anges i artikel 6.1 i det fördraget, får rådet dessutom med kvalificerad majoritet besluta att tillfälligt upphäva vissa av de rättigheter som den ifrågavarande medlemsstaten har till följd av tillämpningen av det här fördraget. Rådet skall därvid beakta de möjliga följder som ett sådant tillfälligt upphävande kan få för fysiska och juridiska personers rättigheter och skyldigheter.

Den ifrågavarande medlemsstatens skyldigheter enligt det här fördraget skall under alla omständigheter fortsätta att vara bindande för den staten.

3. Rådet får senare med kvalificerad majoritet besluta om att ändra eller återkalla åtgärder som har vidtagits enligt punkt 2, när den situation som ledde till att åtgärderna infördes har förändrats.

4. Rådet skall när det fattar sådana beslut som avses i punkterna 2 och 3 inte beakta rösterna från företrädaren för den ifrågavarande medlemsstatens regering. Med avvikelse från artikel 205.2 skall en kvalificerad majoritet anses vara samma andel av de berörda rådsmedlemmarnas vägda röster som den som anges i artikel 205.2.

Denna punkt skall också tillämpas om rösträtt i enlighet med punkt 1 tillfälligt inte får utövas. I så fall skall ett beslut som kräver enhällighet fattas utan att företrädaren för den ifrågavarande medlemsstatens regering röstar.

Artikel 310 (f.d. artikel 238)

Gemenskapen får med en eller flera stater eller internationella organisationer ingå avtal som innebär en associering med ömsesidiga rättigheter och förpliktelser, gemensamt uppträdande och särskilda förfaranden.

Artikel 311 (f.d. artikel 239)

De protokoll som medlemsstaterna i samförstånd fogar till detta fördrag skall utgöra en integrerad del av fördraget.

Artikel 312 (f.d. artikel 240)

Detta fördrag har ingåtts på obegränsad tid.

SLUTBESTÄMMELSER

Artikel 313 (f.d. artikel 247)

Detta fördrag skall ratificeras av de höga fördragsslutande parterna i enlighet med deras konstitutionella bestämmelser. Ratifikationsinstrumenten skall deponeras hos Italienska republikens regering.

Detta fördrag träder i kraft den första dagen i den månad som följer efter det att det sista ratifikationsinstrumentet har deponerats. Om emellertid detta har deponerats mindre än femton dagar före följande månads början, träder fördraget inte i kraft förrän den första dagen i den andra månaden efter det att det har deponerats.

Artikel 314 (f.d. artikel 248)

Detta fördrag, upprättat i ett enda original på franska, italienska, nederländska och tyska språken, vilka fyra texter är lika giltiga, skall deponeras i arkiven hos Italienska republikens regering, som skall överlämna en bestyrkt kopia till var och en av regeringarna i övriga signatärstater.

Till följd av anslutningsfördragen är även de danska, engelska, finska, grekiska, iriska, portugisiska, spanska och svenska texterna giltiga.

TILL BEVIS HÄRPÅ har undertecknade befullmäktigade undertecknat detta fördrag.

Som skedde i Rom den tjugofemte mars nittonhundrafemtiosju.

P. H. SPAAK	J. Ch. SNOY ET D'OPPUERS
ADENAUER	HALLSTEIN
PINEAU	M. FAURE
Antonio SEGNI	Gaetano MARTINO
BECH	Lambert SCHAUS
J. LUNS	J. LINTHORST HOMAN

BILAGOR

BILAGA I

Lista

som avses i artikel 32 i detta fördrag

Nummer i Brysselnomenklaturen	Varuslag
KAPITEL 1	Levande djur
KAPITEL 2	Kött, fläsk och andra ätbara djurdelar
KAPITEL 3	Fisk, kräftdjur och blötdjur
KAPITEL 4	Mjölk och mejeriprodukter; ägg, naturlig honung
KAPITEL 5	
05.04	Tarmar, blåsor och magar (hela eller sönderdelade) av andra djur än fiskar
05.15	Animaliska produkter, ej hänförliga till annat nummer; döda djur av de slag som avses i kap. 1 och 3, otjänliga till människoföda
KAPITEL 6	Levande växter och alster av blomsterodling
KAPITEL 7	Köksväxter m.m.
KAPITEL 8	Ätbara frukter, skal av citrusfrukter eller melon
KAPITEL 9	Kaffe, te och kryddor med undantag av matte (nr 09.03)
KAPITEL 10	Spannmål
KAPITEL 11	Produkter av kvarnindustri; malt, stärkelse, inulin och gluten
KAPITEL 12	Oljehaltiga frön och frukter; diverse andra frön och frukter; växter för industriellt eller medicinskt bruk; halm och foderväxter
KAPITEL 13	
ur 13.03	Pektin
KAPITEL 15	
15.01	Ister och annat fett av svin eller fjäderfä, utsmält eller utpressat
15.02	Talg (av nötkreatur, får eller getter), rå eller utsmält, premier jus härunder inbegripen
15.03	Solarstearin och oleostearin (presstalg); isterolja, talgolja och oleomargarin, icke emulgerade, blandade eller på annat sätt beredda
15.04	Fetter och oljor, även raffinerade, av fisk eller havsdäggdjur
15.07	Vegetabiliska fetter och feta oljor, råa, renade eller raffinerade
15.12	Härdade animaliska eller vegetabiliska fetter och feta oljor, även raffinerade men icke vidare bearbetade
15.13	Margarin, konstister och annat berett ätbart fett
15.17	Återstoder från bearbetning av fetter eller feta oljor eller animaliska eller vegetabiliska vaxer
KAPITEL 16	Varor av kött, fläsk, fisk, kräftdjur eller blötdjur
KAPITEL 17	
17.01	Bet- och rörsocker i fast form
17.02	Annat socker; sirap och andra sockerlösningar; konstgjord honung samt blandningar av konstgjord och naturlig honung; sockerkulör

Nummer i Brysselnomenklaturen	Varuslag
17.03	Melass, även avfärgad
17.05	Socker, sirap och andra sockerlösningar samt melass, aromatiserade eller färgade, utom fruktsaft med tillsats av socker, oavsett mängd
KAPITEL 18	
18.01	Kakaobönor, hela eller krossade, även rostade
18.02	Kakaoskal och kakaoavfall
KAPITEL 20	Varor av köksväxter och frukter samt av andra växter och växtdelar
KAPITEL 22	
22.04	Druvmust i jäsning, även druvmust vars jäsning avbrutits på annat sätt än genom tillsats av alkohol
22.05	Vin av färska druvor; druvmust vars jäsning avbrutits genom tillsats av alkohol
KAPITEL 22	
22.07	Andra jästa drycker, såsom cider (äppel- och päronvin) och mjöd
ur 22.08 *	
ur 22.09 *	Etylalkohol, denaturerad eller ej, oavsett styrka, som är framställd av jordbruksprodukter som finns uppräknade i bilaga I till fördraget, utom likörer och andra sprithaltiga drycker och sammansatta alkoholhaltiga beredningar (s.k. ''koncentrerade extrakt'') för framställning av drycker
ur 22.10 *	Ättika
KAPITEL 23	Återstoder och avfall från livsmedelsindustrin; beredda fodermedel
KAPITEL 24	
24.01	Råtobak samt avfall av tobak
KAPITEL 45	
45.01	Naturkork, obearbetad, krossad, granulerad eller malen; även som korkavfall
KAPITEL 54	
54.01	Lin, oberett eller berett men icke spunnet; blånor och avfall av lin, rivna varor härunder inbegripna
KAPITEL 57	
57.01	Mjuk hampa (*Cannabis sativa*), oberedd eller beredd men icke spunnen; blånor och avfall av mjuk hampa, rivna varor härunder inbegripna

* Numret tillagt genom artikel 1 i Europeiska ekonomiska gemenskapens råds förordning nr 7a av den 18 december 1959 (EGT nr 7, 30.1.1961, s.71/61).

BILAGA II

Utomeuropeiska länder och territorier
på vilka bestämmelserna i fjärde delen i detta fördrag skall tillämpas

— Grönland,
— Nya Kaledonien och tillhörande områden,
— Franska Polynesien,
— De franska sydliga och antarktiska områdena,
— Wallis- och Futunaöarna,
— Mayotte,
— Saint-Pierre och Miquelon,
— Aruba,
— Nederländska Antillerna:
— Bonaire,
— Curaçao,
— Saba,
— Sint Eustatius,
— Sint Maarten.
— Anguilla,
— Caymanöarna,
— Falklandsöarna,
— Sydgeorgien och Sydsandwichöarna,
— Montserrat,
— Pitcairn,
— S:ta Helena med tillhörande områden,
— Brittiska antarktiska territoriet,
— Brittiska territoriet i Indiska oceanen,
— Turks- och Caicosöarna,
— Brittiska Jungfruöarna,
— Bermuda.